

THE ASUTOSH SANSKRIT SERIES

॥ আশুতোম-সংস্কৃত-প্রস্থালা॥

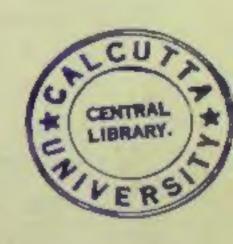
UNDER THE GENERAL EDITORSHIP

OF

THE ASUTOSH PROFESSOR AND HEAD OF THE DEPARTMENT OF SANSKRIT,
UNIVERSITY OF CALCUTTA

No. V

UNIVERSITY OF CALCUTTA 2003

॥ निक़कुभ्॥

YĀSKA'S NIRUKTA

PART I

With Bengali Translation and Notes

EDITED BY

AMARESWARA THAKUR, M.A., Ph.D.,

Retired Head of the Department of Sanskrit,

University of Calcutta

UNIVERSITY OF CALCUTTA 2003

First Print :- 1955

Reprint :- 2003

916970

O University of Calcutta

Price: Rs. 1507- only

TSCU 3043

PRINTED IN INDIA

PRINTED & PUBLISHED BY SRI PRADIP KUMAR GHOSH,
SUPERINTENDENT, CALCUTTA UNIVERSITY PRESS,
48, HAZRA ROAD, KOLKATA — 700 019

0

FOREWORD

It gives me unqualified estisfaction that the entire text of Yaska's Nicukta with Bengali translation, critical notes, etc. is going to be published as the Asutosh Sanskrit Series, No. V, which has been ably edited and translated by such an eminent Sanskrit scholar as Dr. Amareswara Thakur, M.A. Ph.D., who has just retired from the University of Colcutta as Head of the Department of Sanskrit after more than forty-two years' experience of teaching and research including thirty-five years' service in the University. I must beartily congratulate the editor of the work for his valuable production that is sure to throw much light on this etymological subject, and consider myself fortunate to have the privilege of writing a foreword on this as the General Editor of the Series. I like to thank in this connection, my friend and colleague Pt. Narcudes Chandra Vedantatirtha, M.A., the Secretary of the Series, who has creditably managed to have the work, included and printed in this Series.

The Nizukia was first edited by R. Roth, Göttingen, 1853; with commentaries and useful indexes by Satyavrata Sāmaśrami in Bibl. Ind., 1882-91; with the Commentary of Durgācārya; Vol. I. Auby. 1-6, edited by V. K. Rajavade, AuSS. No. 88, 1921. Late Prof. Laxman Sarup translated the work into English and published it from the Panjab. Dr. Thakur has utilized all these, here, and critically explained everything in lucid and clear language. It is expected that both students and tenchers of Sanskrit will find in it an excellent and valuable publication.

No students of Sanskrit can do without Nirukta. It contains the philology of the language both Vedic and classical, and every student of Sanskrit should read, re-read and inwardly digest it so that he may have perfect command over the language. A student who has no knowledge of the Virukta cannot expect to have a perfect command over Sanskrit, he is sure to falter at every step.

Comp. "नामानि वानि गुद्धानि निरुक्तानि च भारत । क्षिकिः क्षिशासीद वानि सर्वाणि तानि च" ॥ महा" मा" १-१-२२६ This work, the only one of the Vedanga Nirukia that we have, pre-supposes the Rgveda-samhită in the same state in which we know it today. Tradition ascribes also the Nighanius or 'lista of words' to Yaska. Really, the work of Yaska is only a commentary to those lists of words, composed by the descendants of the socient eages, as Yaska himself says, for the easier understanding of the transmitted texts.

The first section Naighantuka-kanda consists of three lists in which Vedic words are collected under certain main ideals. second section Naigama-kanda or Aikapadika contains a list ambiguous and specially difficult Vedic words. The third section Daivatakanda supplies a classification of the Vedic gods according to the three regions, earth, sky and heaven. S. K. Velvalkar (Proc. SOC., pp. 11ff) has shown that it is possible, with the help of the Nighantus, esp. the Aikapadika list, to distinguish literary strata in Velvalkar dates Yaska's Nirukta from the 7th the Raveda. century B.C. This is very likely although we are not quite certain on this point. We have no idea how much earlier the Nighantus may be. Prof M. Winternitz, in his History of Indian Literature, as translated, Vol. I, p. 288 says, "Certain it is that Yaska had many predecessors, and that his work, though certainly very old and the oldest existing Veds-exegetic work, can nevertheless only be regarded as the last, perhaps also the most perfect, production of the literature of the Vedanga Nicukta".

I conclude with the hope that a student of Sanskrit literature who will study this critique of the linguistic speculations, will have no ground for complaint on the paucity of helpful literature for the study of Yaska's present work which is undoubtedly one of the outstanding works on the problem.

Sanata House, Calcutta, September 21, 1955.

Asutosh Projessor and Head of the Department of Sanskrit, C. U.

0

PREFACE

Yāska's Nirukta is a great book. It is the most important of all the Vedangas. Without it the Veds would have been in a large measure unintelligible. Lakshman Sarup, a great scholar of international renown, has done a great service to the cause of Sanskrit learning by publishing Skandasvätnin's Commentary on the Nirukte for the first time. Skandasvāmī is a predecessor of both Devarājayajvan and Durgācārys and his commentary besides being simple is of special importance in understanding the text. Lakehman Barup's another monumental work is the complete English translation of the Nirukta with a learned introduction. The Nirukta has also been translated into several Indian languages. There has not been, however, any edition of the work with Bengali translation and notes. To remove this want I undertook to translate the work into Bengali. The translation became complete five years ago. Parts of my work appeared in two Bengali journals-"Surabharati" edited by Professor Kahitish Chaudro Chatterji and "Bangasri" edited by the Metropolitan Printing and Publishing House. The kind reception of what appeared in print by scholars and students encouraged me and I was eager to see my work published in a book form. I approached the Calcutta University with a request to publish the work. Justice Sri Ramapraced Mookerjee, President of the Sanskrit Publication Committee who takes a genuine interest in the Sanskrit learning of the University and my friend Dr. Satkari Mookerjee, the then Asutosb Professor of Sanskrit, were kind enough to entertain my proposal and the work was accepted for publication in the Asutosh Sanskrit Series. My heartfelt thanks to them.

The first part of the work comprising the first two adhydyas is being published. A glooce at the contents (faurs) will show the importance of these two chapters. My translation has been mostly literal. But it is a well-known fact that a literal translation is not always sufficient for clear understanding, specially of a technical book like the Nirukta. So I have added explanations and notes. I have tried also to compare and criticise at places. So far as the explanation of the Vedic mantrus is concerned, I have always

followed Yaska as closely as possible. I have often consulted Sayana also. The commentaries of Dorgacarya and Skandasvami, the two standard commentaries, have been of special help to me and I have

In preparing the work I have consulted all the printed editions of the Nirukta. I may mention here that the edition of Satyavrata Samaframi, the great Vedic scholar of Bengal, is still the best of all editions and his foot-notes are of special value. It is quite possible that I have committed errors and mistakes and I crave the indulgence of the learned readers to point them out to me so that they may be corrected in future.

An introduction containing all important information in regard to the Nirukta and its author along with an elaborate index will be added to the book when it will be finally published.

Kalighat, 24.9.55

extensively used them.

AMARSSWAR THAKUR

SIR ASUTOSH MOOKERIEE

बराका बरीजात्र ज्या छ। जा या ग्र

বিষয়সূচী

প্ৰথম কাশ্যায়

শ্ৰেষ্ম প্ৰ	
विवर	Hột
শ্ৰৰ্থ পরিছেপ	2-50
নৰায়খঃ স্থায়খই নিষ্টু, নিষ্টু শহের কর্ব, নিষ্টুর ক্রপ	
हानि स्वतित मनगर्द, चान्याक क नात्मत सकत । केहबतावरमर नाक नाका, नव	
ৰা বৰ্ণ অনিঘ্য ।	
দিতীয় পরিচ্ছেপ	58-25
প্রত্যরাবণের মাজ সাধ্যে বলিয়া প্রচ্ন করিলে কোথাত কোবাত আছুলগান্তি	
নৰ 🕆 উত্তৰাদশেৰ বডেৰ উত্তৰ। কেবডাৰিলের সৃত্তি বাৰচার সিধির উল্লেখ্য।	
ভূডীর পরিক্ষেদ	22-2×
गहे कायरिकात क काराद कारमहत्रा ।	
চ কুৰ্ব পরিচেত্র	\$2-00°
শভাক ভাৰবিকার বট্ ভাৰবিকারেরই শভক্তি। উপসর্গের কর্বতা।	
স্বৰ্থে পাক্টাবনেৰ হড়, গাৰ্গের হড়। বিভিন্ন উপস্থেতি অৰ্থ।	
দিন্তীয় পাদ	
প্রথম পরিচেন্দ	-0360
तिगांक, 'तिगाक' मरबद कर्ब, शिवित निगारकत कर्ब क केंद्राहरू।	
উপদাৰ্থক নিলাক্ত, কৰ্মোলসংগ্ৰহ নিলাত, সন্তক্ষাৰ্থক নিলাত, বিনিপ্ৰহাৰীয়	
নিশাত, বিটিকিৎসাৰীৰ নিশাত। 'ন্নৰ্' নিশাত বিটিকিৎসাৰীৰ।	
বিতীয় পরিজেম	46-42
'স্নস্'-নিলাভ-সংলিভ হয়। 'ন্নস্' এই নিলাভ প্ৰপূরণাৰ্থক হয়।	
ভূতীয় পরিছেদ	90-148
'নুনহ্' নিশ্যতের প্রশূরণার্থক এবর্গন। পরিএবংশীর নিশাত—দীষ্	
'ष्' भरवद वर्ष।	

७ ∞/- विवसम्ही	
विराद्यः	ghi
চতুৰ্ব পৰিচেত্ৰণ	- bre-be
'ব' শবের বিনিএহাবীংক এরশ্ন। কাহারও কাহারও বতে 'ব'	
नव निर्माण । जरे मध्यत्र गतन ।	
শক্ষ পরিজেদ	20-2-5
বৈশিক মন উল্লেখপূৰ্যক 'ছ' নাখের মিলাভজ্বত্তম। 'ছং' মিলাভের	
व्यर्थ । अश्चरतार्थक निमाय-सम्, केन्, देव, के ।	
पर्क लागिरणहरू	5=9-555
'क्य्' जिलास्कव नवस्थाय अवर्गत । 'केय्' जिलास्कव नवस्थाय-	
রম্পন। 'ইং' নিপাতের প্রপুর্বত্তর্থনি। 'উ' নিপাতের প্রপুর্বত্ত-	
क्षत्रमें । 'देश' निवादकव्य वस्तृत्वार्थम् भारकः। 'दन्ध' निवादकक्षयः।	
সংয়ৰ পরিছেব	225-220
'নেথ' নিপাছের অর্থ ও এবোগ। 'ম তেথ' নিপাত ও ভারার	
वर्ष । जिनारकत वर्ष वह हतेरक नाता ।	
কৃত্যার পাদ	
প্রথম পরিক্ষেদ	339-340
ज्ञाय-व्यावारण-केनमर्ग जिल्हापटक्टर जनमङ्ग हावि अकारम्य । मयस	
নাম আধাতের-ইবাই পাকটামনের মত। পার্গা এই মতের বিভোগী।	
পূৰ্ব্যক্ত ব্যক্তাহনের হয়েছ প্রতি ক্ষাকেশ প্রবর্ণন ।	
বিভীয় পরিক্রেশ	>48-545
দাৰ্গ্যকণ্ডক পাকটাখনের মধ্যের প্রতি আক্ষেপ-এবর্ণন ।	
	300-300
তৃতীয় পরিকেশ	300-309
আক্রেশসমূহের বধারণ উত্তরপ্রকানপূর্কক সার্গোর মন্তবকন।	
চতুৰ্ব পরিচেছন	284-284
নিক্তপাথেত প্রধানন। নিক্তপায় চইতে বেলছের কর্ব দ্বগত	
इतक्ष वात । यह निवर्षक —हेक्स स्कोप्यन यस । स्कोपनवासक विद्वित ।	
পঞ্চৰ পৰিজ্যে	296-36#

(कोध्यम्स्टब्स् वयन अवस् भ्रायद् वर्षयञ्चा-द्वायन ।

विवयन्त्री

W/o

विवा

781

শষ্ঠ পরিজেশ

569-360

নিক্ষণালের অধ্য প্রায়েশ্য প্রবিভাগ-লামে সাহায় করা। সংক্রিডার (সন্ধিয়) কলা। মিক্ষণালের অধ্য প্রয়োজন কোন্যেকতা কোন্যালের অস্তা ভারা মিশ্র করা।

লপ্তম পরিচেচ্ছ

568-36¢

चकारमङ निका च कारमङ अन्तम ।

অউম পরিজেন

५७६ ५७६

वकारमञ्जू भिका के कारमब क्षांपरमा।

मनम পৰিছেদ

554-505

ভাবের প্রশংসা ও অভাবের নিকা। বেদ, নিগ্রু এবং অক্সান্ত বেলাদেও অধ্যানপ্রশনি। নিক্তের প্রকরণ ডিনটা—নৈগ্রু প্রকরণ, নৈপথ যা ঐকপ্রিক প্রকরণ, বৈরত প্রকরণ।

বিতীয় অধ্যায়

প্রথম পরিজেদ

シレスーシャン

निकॅटनव वा काचाव केनाव-सवर्वत ।

খিতীয় পরিচেত্র

524-215

विक्टिट्य या यात्रामात देशाय-कार्यत ।

ভূতীর পরিছেদ

4-4-45-

ব্যুপর সহাস-বাজপুকর। "পুকর" পরের অর্থ। অবেকসর সহাসের বিত্তীয় উরাহ্ত্রণ-- বিক্তকত্ত্বকর্ষ । জতীয় উরাহ্যণ-- কলাপ্রপ্রণ। কোন্ প্রের এবং কাহার নিক্ট নির্মানন নিবিদ্ধ। কাহার নিক্টই বা নির্মানন বিধেয়।

চতুৰ্ব পরিচেছৰ

255 250

नावार्व काहार निकटे क्षकाक प्रशर्व नाडीय क्षपान।

পক্ষ পরিচেছণ

458-125

সমারাধের বিলেম ব্যাখ্যা আরম । 'বেয়' পরের এবং তথ্যসংগ অর্থক্ত প্রথম ব্যাখ্যা ।

ষ্ঠ পরিকেশ

222-220

'লো' লক। 'লো' লক বলিবাচক।

হ _ু বিশ্বহণ্চা	
रिम्मा	막하
সংস্থা পরিচেন্দ	227-200
'লে:' লংকর রশিক্তিকে প্র মাণ । স্থান্থিকচন ও নার। নি	ৰ্জ্যন শক্ষা
বিভিন্নাৰ্থক দৰের নিৰ্মাহন—'নিৰ্কাছ' লক।	
অ্ট্রম পরিজেপ	২৩৪-২৩৯
নিক তি'-শৰণংলিত ময় ৷ 'নিক বি' শক্ষেত্ৰ মুই সক্ষ কৰ	, - ,
মানে ময়ের অর্থভানে অংশকিত—অংখ্যাহিকা।	. 44.751
ন্যম্ পরিজেন্	₹8•-₹88
মন্ত্ৰৰ অৰ্থনোৰ কেবতাপনিজ্ঞানে স্মায়ক—এত্সৰ্থে প্ৰহাণ :	40-400
भगम गडिएम्बर	484-445
'হিরণঃ'শক। 'কঞ্রিক'শক। 'সমূজ'শক। 'সমূজ'	
चवदिक असः जनशानि ।	
একাশশ পরিজেন	૨ ૧૨-২ ૧ ૧
'সমূহ' পথেৰ উভয়ৰ্থৰ প্ৰধন্ম। 'কৰি' প্ৰেছ বৃৎপত্তি।	
चवि व्यार्थभाव पावा वृत्तिगारक स्वर्थ ।	Cadilal
चानन शर्तिरव्हण	201-202
দেশদির স্থাকিছ।	46 1-466
जारशामने अभिराध्यम	40=-400
'আহিত।' লক । 'আহিতা' নৰের বিভিন্ন কর্ব'।	
চতুদিশ পরিচ্ছেদ	266-292
'पर्' तस, 'गृथि' सम, 'ताक' सम, 'विदेग', तम अस्र 'तह	ন্' পৰ
मारियादमाध्य ।	
श्वामन शहिरक्ष	३१०-३ ११
'अस्ति' लगा। विक्रमाधनपूरा 'काके!' तथा। 'काके!' नरव	द अक
म्प्रिक्त ।	
বোড়শ পরিকেশ	
'এটো' শংকৰ অস্বাভিত্তে প্ৰবাশ । 'বৃত্ত' পৰা ও ডাইবাৰ কৰ সংযোগ পৰিচেত্ৰৰ	
	ミレン・ミレB

'বুলা পথের অর্থ হেব—এভয়র্থে প্রমাণ। 'বুল' পথের বৃংগন্ধি।

বিষয়সূচী 2/-विकट 기하 व्यक्तीम्थ अधिरकार **キャルーミアの** 'वाजि' शक् । 'जेरम्' नव । উনবিংশ পরিচেত্র えかかえかみ (काशिक्षणपुरस्य परका केशश्रेष्ट व्यक्तिक । বিংশ পরিচেচন 420-436 উহার সহয়ে অপর হয়। উহ, বাজির অপর কাল। 'অহা' পর। একবিংশ পরিচ্ছেদ 422-529 केममन-मन्त्राहत 'च्यूर' यथ दाजि अनः वित्र केठद्यके युकारेटक পাৰে ৷ সেবনাম ৷ স্বাবিশ্ল পরিচেম্ব O = 0 - 0 = 0 বেংঘর থেওছ। পঞ্জির বাবু এবং আছিল। এই ভিন কেবতা পৃথিবীয় धविश्वपृश्यक शरिशक करवन । क्राधाविश्म शरिरक्षम O. 8. O.C বাহনামনসূহ। "বাড়" এক স্থানাৰ্থক 'সংক্ৰী' এক নহীৰৰ বোধক। চতুর্নিবংশ পরিচেত্র ちゃから2つ 'तरपञ्जी' नाम अभीत्यापमाम क्षेत्रातः। 'खेशक' नाम । 'अभी' नाम । विषायिक विविद्यस्य आधारिका । ゆとお・のとた शकविश्म शतिरुक्ष বিশাহিত্যদৰ্গক ন্থীয় ধৰ। 479-457 বড় বিংশ পরিক্ষেদ तरीगराय केवन समात अवर विदायिक्टक व्यवसायात । 4012 1024 স্প্রবিংশ পরিক্রেদ कर्रमध्य प्रशेषत्व विचावित्वर अधि ग्रह्मावश्चरामा । कवा नव । 'অৰ' নত সহসাৰ্থক 'ধৰিকা' শব্দ। @\$&-\$8* व्यक्तिविश्म श्रतिस्था অব্যাচক 'হৰিকা'-শ্ৰণ্থলিত বৈদিক মহ। বিভিন্ন ব্যেতার অবসমূদের বিভিন্ন নাম। মীলিখান শহার্থের ভিন্ন ভিন্ন নাম।

শব্দ-সক্ষেত

चार्चा गृः एः

各

电电池

वक् व्याचि

वे वा

मार गर

रमे वा

रेक ए, रेक: श्

टेक भा

তৈ দং, তৈতি সং

事要

QT.

निः

FAT

निः विः

WTE 92

41, 41;

का प

महाना 🌣

मात व्यो च

देश शर, देश: शर

मा का, बार का, बांच क

4 al

टा है

ति तके, तिः तके

का बांद, कब

L. S., Sarup

मापंतरप्रत्यूष्ट्य

ইণাণি ক্য

पद्धंत

चक्याकि नावा

ঐভৱেদ আদণ

কাঠকদংহিতা

কৌৰীওৰি ভাৰণ

লৈমিনীৰ প্ৰা

रेडविशेष बारगान

তৈ ভিন্তীৰ কহিতা

প্ৰৰ্ণাচাৰ্য্যকৃত চীকা

দেবহাণ

विषक्षे

निक

নিক্কবিদৃত্তি

भाषपर्णन

नानिनि

नपर्य

यहानाबाधशाननिष्द

ৰানৰ কৌডত্ত

रेगबारचेर कहिया

ৰাজসংনহী সংহিতা

শন্তপৎত্রাত্বৰ

বেডাপড়বোপনিবং

নিভাজকৌ দুধী

क्षवयो

ব্যাহরণ

নিরুক্ত

প্রথম অধ্যায়

প্রথম পাদ

প্রথম পরিচেত্দ

সমান্তায়ঃ সমান্তাভঃ ১ ১ ১

नगराह (नवनपति) नगाहायः (अहोक्छ या अहिन्छ—compaled कर्या करा का प्रतिक)—हरेगाह् । नगाहाय क्ष्म क्ष्म

प्रामृताम - देवविकनवनपृष्ट (अवाकारक) नवनिक (३१वारक)

त्रकाक्षक वर्गाको (नविभागाः) व्यविति त्रवात्रावः (हः) ।

ই। নিকটু বা নিককোৰ কাৰ্য পক্ত-খো, অহা পক্ত কেবপায়ী সংক্ষাক পক্তে বৈহাক বৃত্তি, কিছা
ক্ৰানে কই লক্ষ্যিত আৰু কেব কৰে। সংঘাৰৰ পক্ষেত্ৰ সংঘাৰত কৰা কাৰ্য প্ৰস্কৃত উন্নতে, ব কেব (পাং বাং)।

 ⁽ अशोक्का गुलाकारेका गाउँक वेकार्थः (का चार) ।

শুলার্থ পরিক্রানের বিশিষ্ট প্রচার করিবং বিকট্নারক রাজে উন্নাহণকতে বৈশিক্ষকর্বার বিশিষ্
করিলা বিলালের। বিকট্রানে পাছনী আরাহ আছে। এই বিকট্রাছের বাব ন্যালার। বলা বাহলা, আরাহিনি
কুন্ত রাজ্জুলার কোন প্রস্তুত্ব বাব এবালার হাইন্তে পাছর না। স্ত কবিভিন্ন বিশ্বিক্রান্ত্রাকারের পড়তা পকালারী
বাল্লিক্রাকারের রাজিক্রারাকে প্রাধিত ইক্রান্তর (কু:)

স ব্যাধ্যাত্ৰাঃ ৷ ২ ৷

নঃ (ভাছা—নেই সহায়ের বা বৈধিকশবস্থ । ব্যাব্যাহন্তঃ (ব্যাব্যাহ বোলা), ভাবা— নঃ (ভাছাকে) ব্যাব্যাদ্ধব্যঃ (ব্যাব্যা কলিতে ব্ট্রে) ,

'नाशाखनार' अहे नवीरित छना अठाव व्हेनारक, वर्ष वर्षाय देशव साना अहे व्यर्थ । वार्य देशव साना अहे व्यर्थ व्यर्थ के नवीरित वर्ष 'नाशाब द्राना'। वार्य देशव व्यर्थ व्यवस्थ वर्षणाय या वृद्ध कर्षणाय वर्षणाय वर्षण्य वर्षणाय वर्षणाय वर्षणाय वर्षणाय वर्षणाय वर्षणाय वर्षणाय वर्षण

द्धार द्वेत दे त्य परम् नम ग्राहा महाहात रहि विद्वाहा त्यम माहा द्वाहा द्वाहा द्वाहा द्वाहा द्वाहा द्वाहा क्षाहा ना माहा है। क्षाहा ना माहा है। क्षाहा ना माहा क्षाहा ना माहा ना माहा क्षाहा ना माहा क्षाहा ना माहा क्षाहा ना माहा क्षाहा क्षाहा ना माहा क्षाहा क्षाहा ना माहा क्षाहा क्षाहा ना माहा क्षाहा क्षाहा क्षाहा ना माहा क्षाहा क्षाहा क्षाहा क्षाहा क्षाहा क्षाहा ना माहा क्षाहा क्षाहा ना क्षाहा ना क्षाहा क्षाहा ना माहा क्षाहा ना क्षाहा ना

कासून[म---/महे महावाद बहाबारमाई वा छाहाड बहाबा कविएक हतेता।

ভূমিন: সমান্তার- নিবাটৰ ইভাচকতে ৫ ০ ৫

ভবিষ্ণ সমায়াকে , সেই এই সমায়াহকে । ভিয়াইকা ইতি । নিগ্ৰহুসমূহ বলিবা) আচমতে আচাৰ্যালৰ (মলিবা থাকেন) ।

১ আর্থ মৃত্যা পাধানার উত্তর্গত স্বাধ্যতিকরেশ্বর্থকান প্রতিব্যাহার। বার্থক সম্রের স্বাধীনাং শ্বাসাং পৃথিয়ানিরপৌ নারপ্রায়ে ন রাজ্যপুর্ণপ্রতিকরির্থনতি। আতে বু ক্ষাত্যে। শিশ্বীনাং প্রাধানাং প্রতিক্ষাবেশ। অত্যানগুলিরপুর্ণকরিকার প্রতিক্ষাব্য স্থাপ্যস্থিতি (সংস্থাঃ) ব

[্]ব বেলানে ব্যাহনি সন্ধি ও সৰাধ বাছা প্ৰক্ৰত সংগ্ৰিছ, সেই হাবে পুৰক্ কৰিব। এতেয়ক পৰেত্ৰ ক্ষণ আৰ্শনেও কাৰ্যাৰ কাৰ্য্য হয়। বিজ্ঞান বিজ্ঞান কৰিব।

অপুৰাৰ—(আচাৰাণৰ) এই (শক্ষ্যান্তক) স্বারাহকে 'নিকট্ স্তৃত' আল্যা কিয়া বাকেন । গ

नियक्षेत: कन्त्राद, निजमा देशम कर्तवः । 8 :

কাম—নিষ্টাৰ: ("নিষ্ট্ৰস্থ" এই আগ্যা) কলাৰ (কোলা চটতে হটল) দু উন্তঃ— ইমে (এই নিষ্টা সমূহ) নিগনাঃ (মিশ্চিম্মণে, প্ৰাক্ষমণে অন্ধানিষ্টাই মন্ত্ৰীয়ে বাৰাজ্য)-আৰ্থি (ষ্টাৰাজ্যকে) (ম

আন কইতেতে, প্ৰাধিশ্বসংখ্যাত্তক স্থানাত্তৰ নাম 'নিকটা' ক্টল ক্ৰেন্ত আনাৰ্থ উত্তৰ কইতেতে, ইয়াবা 'নিসম' যদিবা। নিগমপানের অৰ্থ—অৰ্থভান স্পাৰ্ক। আন্দর্শ এই বে, নিম্মুদ্ধশিত প্ৰসন্ধ্যে অৰ্থনোধ ক্টলে মহাৰ্থনোধ কটনা বাকে।

অসুৰাৰ—'নিংক' নাম কোৰা এইজে এইল চু উত্তৰ—এই সময় নিগৰু ই নিগৰ বলিয়া।

'নিষ্ট্' পজের বৃহপত্তি ও পঠন স্পর্ট করিয়া কেবান ক্টাছেছে—

হন্দেভ্যঃ স্থাপ্ত। স্থান্তত্য স্থান্তত্যে নিগন্ত্ৰ এৰ সংস্থা নিগম্পানিস্ভীৰ উচাক্ত ইডে।<u>প্ৰিম্ভৰ</u>ঃ । ৫ ।

হালাজ্য (বেণসন্ত হইতে) সমাজ্য। সমাজ্য। প্ৰংপুনা বা এচনুসন্ত কৈ সংগৃহীত হালাজ্য (সমাজ্য সমাজ্য (সমাজ্য (সমাজ্য (সমাজ্য সমাজ্য (সমাজ্য (সমাজ্য (সমাজ্য সমাজ্য (সমাজ্য সমাজ্য (সমাজ্য সমাজ্য (সমাজ্য সমাজ্য (সমাজ্য সমাজ্য (সমাজ্য সমাজ্য সমাজ্য সমাজ্য সমাজ্য (সমাজ্য সমাজ্য সমাজ্য

ধৰ্ণ কৰে বলা হইগতে স্বাধিনকসমূহের নাম 'নিকটু' ইউইছে—ভাইটো নিগম বলিয়া।
লাই বুয়া লেল না, সেই অল 'নিকটু' কৰের বৃহস্তি ও গঠন কাইও লাই কহিয়া হেবার
হইতেছে। প্রাধিনকসম্ভ কেন্দ্রই কইতে অভি প্রাথম্ভ সহিত বহুলালে সংগ্রীত ও
প্রকল্প স্বাধিত হইছাছে। এই লক্ষ্মানী অৰ্থানের উপর বেহার্থভান অংশভা করে।
ভাকেই এই লক্ষ্মানী নিগমক (অর্থভানকর) কর্বাৎ ইইটের নিগমন বা অর্থভানকরতা

^{া।} সমায়াক্রশবস্থাক্ষণ সমগ্র করেও বাবে কেলগ নিকট্', ইয়ার ক্রেন্ড অধ্যায়ের স্থান সেইজন 'বিকট্'। ক্রেন্ট 'বিকটবা' এই সম্বাচনের উপলবি হটাকে পালে। This sease had all traditional words) in called Nightenforce (2. 8 :—Aighantes হটাকে ধাবে ইয় সাল হটাও।

श्रीकाशनाविकः कं विश्वारी अस्य नाविकाताः मस्या वशासित् वस्तवि कानार्यव, काला निवयसका विकास अब हेरन कर्नाव । १३—३ । ० : निवस्य वकार्यक क्रिकातः हेर्छ कं. (कः ची.) ।

আছে । নিগম বা অর্থনানকরভাবশতং ইরাজের নাব 'নিগছ'। এই পদটি নিপার হইবাছে 'নি' উপদর্শপূর্ণক গম থাতুর উত্তর উণাধিক তুনু প্রত্যের কবিছা (উপা' ১০০০)। এই 'নিগছ' পথেবই অল আকরে 'নিগক্ট্'। পকার স্থানে বকার এখা ওকার স্থানে টকার হইবাছে 'পুবোষতাদিখাব'।' নিসক্ট্ পথেব উন্স বৃহিণ্ডি ও সঠন উপমন্তর আচার্ছের অভিমত । এই বৃহিণ্ডির স্পাক্ষ পূর্বার্ছার বংলার বৃহ্ণার বংলার বৃহণ্ডির স্পাক্ষর প্রেলার বিশ্বর বৃহণ্ডির স্থানির বংলার বৃহণ্ডির পরের বৃহণ্ডির অলানির বা সূচ এবং অভিস্বোক্তর্তির পথেব বৃহণ্ডির অলানির বা সূচ এবং অভিস্বোক্তর্তির পথেব বৃহণ্ডির অবিশ্বর বিশ্বর বিশ্বর বিশ্বর বিশ্বর বিশ্বর বৃহণ্ডির অবিশ্বর বিশ্বর বিশ্বর বিশ্বর বৃহণ্ডির অবিশ্বর বা বিশ্বর বিশ্বর বিশ্বর বিশ্বর বিশ্বর বিশ্বর বা বার্যার বার্যার বার্যার বা বার্যার বার্যার

অপি বাহননাদের স্থাঃ, সমাহতা ভবস্তি : ৬ ॥

শশি বা (শধ্ৰা) আহননাথ এব (শাহনন কৰাৎ মধ্যাৰ) বা পরিপাটীর সহিত হনন বা পাঠ নিবজনই আ পূর্বেক হল্ ৰাজু ছইডে নিশার হইছা) আঃ (নিংকুন্ধ্ছ নিংকু আৰা। প্রায়ে হইডে গাবে)। শুসালভাঃ ভবন্ধি (এই নিঘকুড়ে শন্তন্ত্ এবজ বা বিশিক্ষকাৰে শাঠিক হইছা বাকে)।

बहेरा व्यवस्था विवाह निवाह नि

६ १ आहरणः पहन् गाउँ देखाई १ जाद पूर्णा दक्षिः गाउँ। ६, अक्रमान्य निष्णेयः अस्य श्राः, व निष्णेयाः (भार गाउँ)।

 ⁽१) अपना महार मा गठिता है कार्यः (का पाः)।

বি-শংসাংক্র আইলাক্স ছাবে। বউনুদ্রোগলি প্রতি করার বিসাংস্ক্রীভারেট ব্রেশক্স বরাসবিবর্গনার
ছাত্র করার (আ বার ।)

শবাদিশকসমূহ একজ পঠিত হটয়া থাকে, কাজেই পঠোৰ্থক আ পূৰ্যক হবু খাতু হইতে নিবক্ৰাখেৰ যুখপতি প্ৰদৰ্শন নিবৃদ্ধিক নহে। হুৰ্গাচাৰ্থে সংগ্ৰহণ সমাহত পদ হইছে নিবক্ৰাম হইবাছে। এই যতে সম্ক্ৰাংগ কানে হুইবাছে নি।

আৰুৰাদ — অবৰা আহমন (গঠন) হইজেই (নিংক্সন্হ) নিংক্ আৰ্গা প্ৰাপ্ত হইছা ৰাকে। (নিঘৰ্ত্তে) পৰসমূহ নিলিভভাগে গঠিত হয়।

বৰা সমাগুড়া ভবন্তি ৷ ৭ ৷

যা (অধবং) বং (বেরেজু) সমাজ্ঞা ভগতি (নিম্মীতে সম্পদ্ধ একল সংগৃহীত চুট্যা বাকে) [সেই অজুই নিম্মী ও "নিম্মী" আবলা)।

আৰিও একপ্রকারে নিঘট্ গণের বৃহৎগতি এই হাতে প্রকলিও চইলাছে। সম্+ আ
পূর্মক ছ থাতু হইজে 'সমাহর্ডু' পদ নিজার হইজে লাবে সম্ভ আ পূর্মক ছ থাতুর অর্থ
'সাবাহ করা'। সমার্য্যু পবের অর্থ হইবে 'বাসাতে পর্যন্ত্র সংস্থাত হয়' (সমান্ত্রিজে
শব্দস্থা হয়)। নিঘণ্টু পর এই সমার্য্যু পবেরই জলাবর। এইয়তে সম্ভ আ স্থানে
হইরাছে 'শি', 'ব্রুবি ও ব্রুবি' এই উভ্বের স্থানে হইরাছে অর্ণু এফ 'ড' স্থানে হইরাছে
টি। ' নিম্নটুতে প্রস্তু সংস্থাত আছে, কার্যেই সংগ্রহার্যক সম্ভ আ পূর্মক প্র থাতু
হইজেন্ড নিষ্টু শব্দের বৃহৎগত্তিপ্রধর্মন নিম্বিক্ত নরে।

আশুৰাদ—লখৰা থেছেত্ শৰসমূহ (নিৰ্কুতে) সংগ্ৰীক লগছে (কৰিবছৈ নিৰ্কুত নিৰ্কু অংখ্যা]।

নিৰ্কীশব্দের বৃহধ্যতি আধুৰ্তিই হবল ৷ এখন ভাগায় ব্যৱস নিৰ্বীত চুইছেছে—

তদ্ যাক্ষেত্ৰানি চৰাবি পৰজাতানি নামাগনতে চোপ্সৰ্গ-নিপাতাক ভানীমানি ভৰবি । ৮।

তৎ (নিশ্টুৰ খৰণ) (অধ্ধারিত চইতেছে)। প্রানি এজানি (এই বে) চলারি

১। সবং ছাকে বীজেন নিৰ্কঃ। আংকিছবাধ এবংবাংগ্রহ ছব্যালার্থাকাণবাছ। করেঃ পটাবে ধর্মককাকেকার্থার বাতুনার ও বর্ণবাপারা ওপন্তবং হতারক ছাবে ধকার কেকার্থ ইকাছে। অব কোর্থাঃ
এরশিন্ পঞ্চাবাধীকাপ্রয়ে বর্ণাবাধ পটারা বেকে ভবলি কালার স্বাহ্নাঃ স্বাহ্নার একে সন্ত উপন্তর্বাধ্যালার্থার বিশ্বাধীক ইত্যালার হৃত্যালার ক্ষাবাধ্যালার্থার বিশ্বাধীক ইত্যালার হৃত্যালার ।

^{ং।} অনিৰ্পাল নি ইটেনে সৰ্পটাইলোকলোৰ গৈছে কাৰে। কটুলকৰ ব্যাতকলোৰে বাপন্তা কুৰকেৰ চৌহালিকনান্তকে (কে. কছ.)।

০। সমাধাৰণৰপৰ্ণটোৰ মণজ্ঞ চানিপৰ্ট প্ৰকল্প বাংশানিকজা, নাভু নিকণ্ট প্ৰজাৰ্থনে বাংশানিকৰ্ ভাৰণাৰ্থীয়ে ইতি পদ্মশিৰ্কৰাক্ষা (বাং ৮৮)। তাং নিকট্পক্ষাৰ্থনাক্ষ্ বাংশানিক ইতি পোৱা (বিং বিং)। ক্ষাণাৰ্থীয় ক্ষুত্ৰ ভাগেশাৰে বিশেষ কোনে কৰ্ম নাই নামোৰ আন্তৰে ব্যুক্ত ক্ষুত্ৰত দান (ভাৰিতি কৰ্মন নাক্ষোণজানে)।

(চারি প্রকাবের) প্রকাজানি (প্রজেনী বা প্রুপ্ত / শন্মাধান্ত (নাম ও আব্যান্ত) চ (এফ) উপ্তর্গনিপাত্যক (উপত্র্য ও নিপাত) শতানি (ভারারাই) ইয়ানি (প্রার্থি-মেবপরায় শব্দম্ভ শব্দম্ভ শব্দ নিগ্রু) কর্মজ (হয়) ।

নিষ্টুৰ প্ৰণ কি অৰ্থ নিষ্টুতে কি আছে তাহা এই প্ৰে প্ৰদৰ্শিত হইবাছে পৰ চাহি জেনিজে বিভক্ত—নাম, আৰাতে, উপন্য এক নিগতে। ইহাৰের ককণ পরে বলা হইবে। এই চাহি জেনিছ পৰ নিহাই সহাবি-দেবপদান্ত প্ৰদৰ্গত বা নিঘন্টু সঠিত। শান্তা, আৰাতে উপন্য এক নিগতে—ইচা বলিলেই ত শেনিচতুইকের বোৰ চব, তথাপি যে প্রে আবার 'চন্বাৰি' এই প্রতীর পৃথক উল্লেখ হইবাছে আহার ভাষপর্যা—পদস্যুত্তান্তি প্রেই, চাহি জেনির নুনত নার, অতিবিজ্ঞত নার ইবা বুকান। নাম ও আবাতে স্বয়ন্তাবে আর্থ উপন্য কি নিগতের অংশকা না ভাগিতেই অর্থ প্রকাশ করিতে পারে, এইজন্ত ইহারের উল্লেখ হাইবাছে প্রেই, নিগতের উল্লেখ ইহারের অর্থ প্রকাশ করিতে নাম ও আবাতের অংশকা হারের হুইবাছে প্রেই, নিগতের উল্লেখ ইহারের করে। এই প্রের একটি বিষয় প্রইবা এই ব্যে, নামাব্যাকে (নাম চি আবাতেক) প্রতী বিষয় প্রইবা এই ব্যে, নামাব্যাকে (নাম চি আবাতেক) প্রতী বিষয় প্রইবা এই ব্যে নামাব্যাকে উল্লেখ্যিক প্রেইজন প্রইবা প্রায়ণ করে করে উল্লেখ্যিক বিশ্ব করে। বিশ্ব করিবাতিক নিশ্ব করে বিশ্ব করিবাতিক প্রায়ণ করে হুইবা করিবাতিক প্রবাশ বিশ্ব করে ব্যাহাণ করে হুইবা করিবাতিক প্রবাশ বিশ্ব করে ব্যাহাণ করে হুইবা করিবাতিক প্রবাশ বিশ্ব করে হুইবা করিবাতিক বিশ্ব করে হুইবা করে হুইবা করিবাতার করে হুইবা করে হুইবার করে নামাবার হুইবার করে হুইবার করে নামাবার হুইবার করে হুইবার করে নামাবার নামাবার হুইবার করে নামাবার হুইবার করে নামাবার হুইবার করে নামাবার করে নামাবার হুইবার করে নামাবার হু

ক্ষান্ত্ৰ নিৰ্দ্ধ কৰণ (অৰণাইত চইতেছে)। এই যে চাহি কেণাৰ প্ৰসমূচ—নাহ ৬ আখাতে, উপনৰ্গ ও নিশাও—ভাৱেকট ইলা অৰ্থাৰ প্ৰাণি বেবসভাগ প্ৰসমষ্টি বা নিৰ্দ্ধী।

ভৱৈত্ৰাম,খাভেয়েল্কণ প্ৰদিলন্তি । ৯ চ

[আচাৰ্যা] তত্ৰ (ভাষাধ্যে অৰ্থাং এখন, আৰাতে, উপদৰ্শ ও নিশাতের মধ্যে নামাৰ্যাভাষ্যে (নাম এবং আখান্তের) বক্ষণ প্রতিশক্তি (কক্ষণ বলিভাছেন)।

তেন্ত্ৰ' এই শক্ষেত্ৰ অৰ্থ জাহাতে অৰ্থাৎ নাম, আবাতে, উপদৰ্শ ও নিশান্ত, এই প্ৰস্কৃত্তীৰেই মধ্যে । প্ৰায়িপজি অংশত অৰ্থ প্ৰাথিত পশ্যাক অৰ্থাৎ ইয়া নামের স্বাপ, ইচা আব্যান্তের স্বাপন এইছল বিভাগ কৰিব। উপদেশ বিভেচ্চেন অৰ্থাৎ যদিক্তেছেন। প্ৰায়িশ্ব এই ক্রিয়ার কুঞ্জা 'আচার্যাল্য' । সৌধ্যে নহবচন) উল্লেখ্য

चालुन्। म-- छ। इत्तान प्रता नाथ ६ चावारिका सकत वसिर्वहरू ।

⁾ नव्यातामि नव्याताः नागम्मः हेमार्थः (कः नाः) । ....

ইহালি প্রার্থনৈ কেবলরকোনি (ফ: ছা:)। তানীবানি বিকট্নাঞ্জননি কবলি (বিঃ বিঃ)।

ত। ইয়াৰি চহুচাৰ্যৰ পদস্ৰাক্ষাৰি সন্ধানিস্থায় । ইচ ১ ৮) ।

এবিকলোন সামাং লক্ষ্যৰ, ইন্যাখ্যা হলেতে।বা বিশ্বি উপনিশ্বি আচাৰ্যা টাভ বাঙালেও (ব্যু: > (২))।
 প্ৰান্তি ক্ষ্যি (ব্যু: আঃ)।

ভাৰপ্ৰধানমাশ্যাতম্, সৰ্প্ৰধানানি নামানি : ১০ ব

ভাৰত্ৰখান (ভাৰ ইইবাছে প্ৰধান ঘাহাডে ভাৰা) আৰ্চ্ছত (verb), সমুপ্ৰধান (স্ব ইইবাছে প্ৰধান ধাহাডে ভাৰ) নাম (noun)

কাৰ শব্দের আৰ্থ 'ক্রিয়া'। 'বছতি' বিশ্বে প্রতীক্তির বিষয় হয় ক্রিয়া, কাল, কালক ও সংখ্যা—বাগ্রন্থ ক্রিয়া, বর্ত্তবান কাল, প্রথম পুন্দ পরনামিক্রন্য, ক্রিনিল ক্ষান কাল, প্রথম পুন্দ পরনামিক্রন্য, ক্রিনিল ক্ষান বিষয়া'ই প্রধান কাল, প্রথম পুন্দ পরে স্ব আর্থান। কালেই ঘণতি প্রদী আর্থানে। ক্রিয়া'ই প্রধান করা অর্থানে। করা ক্রিয়ান ক্রেয়া করা করা, নতা, জন্ম কর্ণান ক্রেয়া ক্রিয়া করা করা, নতা, জন্ম কর্ণান ক্রেয়া ক্রিয়া ক্রেয়া বা নাজি। ইংগার মধ্যে প্রয়াই প্রবান ক্রেয়া ক্রেয়া ক্রেয়া বা নাজি। ইংগারত মধ্যে প্রয়াই প্রবান ক্রেয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রেয়া ক্রেয়া ক্রেয়া ক্রেয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রেয়া ক্রেয়া ক্রেয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রেয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়া ক্রিয়ায়াহিনিক ক্রেয়াল ক্রেয়ালানিক ক্রেয়ানিক ক্রেয়াহিনিক ক্রেয়াহিনিক ক্রেয়ালানিক ক্রেয়ানিক ক্রেয়াহিনিক ক্রেয়ালানিক ক্রেয়ানিক ক্রেয়াল ক্রিয়ায়াহিনিক ক্রেয়ালানিক ক্রেয়ানিক ক্রেয়ার ক্রিয়ায়াহিনিক ক্রেয়ালানিক ক্রেয়ানিক ক্রেয়ার ক্রিয়ায়াহিনিক ক্রেয়ালানিক ক্রেয়ানিক ক্রেয়ার ক্রিয়ায়াহিনিক ক্রেয়ালিকিক ক্রেয়ালিক ক্রেয়ালিকিক ক্রেয়ালিক ক্র

अहे क्रम इस्ति विका अहेर। चाका । (क) नवस क्रम नाम छ चावारक मकन विकारकार्त्त, अहेरल निर्देश चाक्ति । कारको अध्यय नाम्य सकन विचा गाव चावारका शकन बनाहे अवक दिल। इनीकाश वरणत—नाम नम्यके चावारका स अक्षा स्टेस्स चाय. वारको अककारन चावारका कारक चाका, अकार सह मन्दे चावारका सकन शृद्ध केक

[া] থাবা ক্রিয়া তথ্যবাদসংখ্যাতন্। আবদাতে বি শচ চীক্রাকাব্যকারিকে নিলা এই মিক শাকাবিঃ।
কালো বর্ষাসাধিঃ। পুনবঃ এখনাকিঃ। উপএবঃ—কর্মাকি-পরবানিকসকলঃ পচতীকি করা, পচতে
ইতি করা। সংখ্যা-পচতীক্ষেক্ষন্ পচত ইতি বিষয় পচতীকি ব্যবস্থ এবং ক্রিয়া এবাসকুষ্ণ কর্মান্য ইতিব ক্রেয়াবঃ সাহি বি পাচক ইতাবান্তাবিকে ক্রিয়া এতীবকে, ক্রেম্পজ্ঞিক কর্মান, ভগ্রকত এবান্।
করা এবাং এখনেক্সন, ক্রেয়ার ইতিব ক্রিয়াকার্যকারী, চর্পজ্ঞানিকি (ক্রিয়ার)।

[&]quot;The verb has beening as its lands sential action money have being as these funds mental nation. (L. S.) "Noune are where being predomination, and a verb is where becoming predomination (Gune).

অপৰে প্ৰটাৰকালভাৱকসংখ্যক্ষাৰ অধী আবাসক্ত। কোং অংশবাৰটা ভাৰতি। আলা ভাৰতবাৰ-মাৰাভিনিত্যকৰ্ বাৰোংশি সভা এবং সংখ্যা নিকৰিকেচতংগী । তেখা কথা কৰাৰতিকাক সক্ষমবাৰাকি মাৰানীকৃষ্ণক্ (মুখ্য ২ ৮)।

एरेशाइ। ' (भ) जानाएक नत्न अवन्त्रत अवः ताम नत्य नत्त्वत्व अवृक्ष स्रेशादकः। চুৰ্যাচাৰ্য বংগন—লিকটেলে নাম অনেক প্ৰকাৰ, কডকভলি নাম পুংলিক, কডকভলি স্থাচিক এবং ক্তর্কাল নপুংস্কলিখ। বোর কোন ছলে আবার উপদর্গ এবং নিপাতেরও নংহত্ব हरेंदा शास्त्र । कारकहें नाम गर्च दहनहरूत जैगाणि बारह । "

अपूर्णत-७विद्यान गर्। छार्। बाधाछ, नवुद्यक्षत गर्। छार्। नाध ।

ş٠.

তদ বতোভে ভাৰপ্ৰধানে ভৰত: । ১১ ৷

ধৰ (হবার) উত্তে (নাম ও আগায়ত) [তথতঃ— থাকে] [ভয়া—তথায়] ভাষ্প্রধান करणः (फोराबा कारळशास हरेंता बारक)।

आहे कृत्य फरमायद विरम्प (काम कर्द माहे, वाकालाहास वावक्ष क्षेत्रास मध्य। क्षित জিয় পৰ অবস্থাৰ নাৰ প্ৰপ্ৰধান এক আখ্যাত ভাৰপ্ৰধান, কিছু বেখানে নাম ও আখ্যাত উত্তয়ে যিলিত হয় সেই দলে কৰ্মণে বাকের কাৰ্য্য প্রাণান্ত, এই প্রথমে মীণাংলার विनारित्कन-वारका कारवहरे जाराज । देश द्वान साथित्य इतेट्य (म. मम्ब वाकारे कियार्थक अर्थाप रकान ना रकान किया क्षकारचय निविधारे शरकात करवात हम । कियामांकरे नाथा, कियाद नाथन जया अलाव जारा बारा अवदा जदा कर्नुक किया नाविष्ट क्षेत्रा बारक । शाशा 'क माश्रानद प्रदेश मार्द्यावरे जानाक, कार्यादे वार्द्या माद क जानाक विभिन्न हरेश कें क्रिया कान वा कियान क्षानाम एकाफिल कृतिहा बाहक । *

व्यक्तिम-एवाव केठर । नाम क चारान्छ । विकित वत, कराव कारान कारतानान क्य. শার্থাৎ ভিতরত প্রাথকে প্রচাতিক করে।

> পূর্বাপরীভূত: ভাবমাখ্যাডেনাচট্টে এছতি পচতীভূপিক্রমপ্রভাগবর্গপর্যাল্প 🗈 ১২ 🕫

পূৰ্কাপৰী হ'তং (শে)ব্যাপৰ্যবিশিষ্টেই কাই ক্ৰাষ্টেইয়ান) উপক্ৰমন্ত্ৰাপুতাপ্ৰৰ্গপৰ্যৰে (উপক্ৰম ৰা আরম্ভ চইতে অপবৰ্ণ বা পরিসমণ্ডি অংডি) ভাবেং (ক্রিয়াকে) আৰা।ভেন (আৰ্থাভের খাৰা) আচটে (বলিয়া বংকে)—গ্ৰন্থতি প্ৰণৌতি (বেমন মাইছেছে, পাৰ কৰিছেছে, बेखारि है।

पश्चित्वपद्भावाद्यं किकालकः विद्यां गुर्दवादारक्ष्यन् ।

वीश्वर्युः मध्यक्तः निर्णारकानमर्गारायनि वा विकासवयर नक्षः वक्षकान्त्राकः वाकानोति ।

 [।] भ्राविकाशस्त्रे जिल्ला सामान्यकारतक्त वान्याचाक्रम्बक न्याचाक्रक्त्रम् । अन् क्राव्यक्तः ক্ষা কৰ্ম-কৰিছি ব্যক্তাশকালে। অনোতে ব্যবাধানত কেকডঃ গচতীতি বাধ্যবহান্ত, বাছতি কাড্যানেডঃ-बाहारीयु, एक कार्यदास्य करवः कारक मान्द्रश्य मच्छ । मान्यदार, मान्यवारक मान्य आवासाः (का का) त

ভাব শব্দের অর্থ ক্রিয়া। প্রভাকে ক্রিয়াতেই বহু ব্যাপার বাবে এক ব্যাপারকলিব মধ্যে প্রশার ভালের পৌর্বালর্থা থাকে। ব্যালারক্ষরির এই পৌর্বালক্ষরিরক্ষরই স্বুলায় ক্রিয়াকে পূর্ব্যাপরীভূত বিলেবণে বিলেবিত করা চ্ট্রাছে। স্বান্ধবিক পক্তে সমূলার ক্রিয়া আৰু, ৰাহা এক জাহাৰ মধ্যে পৌৰ্বাপৰ্য কিবলে নকৰ বৃষ্টতে পাছে 🖰 ই অকৃতভৱাৰে চি প্ৰভাৱ कवित्रा भूकामकी कुछ भाष्टि निष्पाणिक इरेवाह्य । बाहा भूकामक (भोकामकिन्द्रि) उद्द ভাষা পূৰ্মাপ্তৰূপে প্ৰভীত কইলে ভাষাকে পূৰ্ব্যপতীভূত বলা বাছ ৷ ক্লিডাব ব্যাপাকভলি क्षांशाच क्षाच्या । माधावनावः क्षांबाद क्षाच्यावनायक मध्या (भीनीविशा बार्क्स मा । चहेन्छ। विश কোনও অবহার পর্যোক্তিতে চুটারে, কোনও অবহার পরে করিতে চুটারে, এটারণ নিয়ম নাই। ক্রিবার অব্যবস্থকের (ব্যাপারগুলির) মধ্যে কিন্তু পৌর্কাপর থাকিবেই। কোনও ব্যার च्यवस्त्रक प्रदेश देशीचीं शर्का का का कार्य, कियान चानप्रत्यक प्रदेश देशीचीं शर्का ना कार्य चारक, हि æछारपत पाता देशहे काणिक क्वेटलाक । ° प्रकृति (वावेटलाक)-- ध्वे कियाग्रेड मध्या গ্ৰহ্ম কাৰ্ত্তাৰ পালুকাপ্তিহাত, প্ৰথম পাধ্বিকেশ, পথে আচাৰ পহত-বিজ্ঞান্তি এবং প্তিপেৰে অভিন্ন পাৰ্যবিক্ষেপ—এডবুলি ব্যাপার আছে। এইডপ পচকি (পার করিছেছে)—এই क्रियामित माधान फंकुनशायन, हतीएक पालीक (भावभाटयत) फानन, पालीएक फंकुनलमान, চুমীতে অধিসংখ্যের, অভূগের বিক্লিম্মি (এরখ চঙ্জা) এবং পরিশেষে স্থানীর অববোধৰ (নামান)—এন্তওনি ব্যালাৰ আছে। প্ৰথম ব্যালাৰ ছটাতে অভিন বাংলার নিধা সমুদায়টী किया। आहे किथार व 'क्रमणि', 'नहिमा' क्षत्रणि आहेण आयाशस्त्र वाचा क्षत्रमा क्या वहेना बारक। व्यवेशास्त्र अहेता व्यवे दय, अवस्ति वारे क्रियाय अवर्गक सामायतपुरस्य कर्ता वार । विश्व শচক্তি এই জিবার অবর্গত ব্যাপারসমূহের কর্তা ভিত্ন ভিত্ন-বিক্লিব্রত কর্তা ওপুল, আর স্থত बार्गारदा करी वर्ष।

অসুবার—পৌর্বাবিশিরের রায় প্রতীবধান আরম্ভ রইতে অংশানারতি ক্রিয়াক আব্যান্তের বারা প্রকাশ করা হইয়া থাকে, বেয়ন—একতি (বাইডেরে), পচতি (পার্ক করিছেছে), ইজাবি।

মুৰ্গ্য: সংস্কৃতং সংবাদভিঃ, এজা। পক্তিবিভি ঃ ১০ ঃ

मूर्वर (पनीकृत वा निकारकण) नवकृतर (त्रवाहणी) [प्रत्य त्रावः] (त्रहे कारक्षि)

श्री व विका पूरीभरीकृताकारेक । दिशासका जनमाचिः दि-वरतकार्याधार > - कर्माण / व्यक्तात्र
 १ क्ष्मिक ।

সকনাৰতিঃ (এবা নাবে আৰ্থাৰ নিজসংখ্যাবৃক্ত অভনবৃত্তের খন্তা) [আচ্চেই] (বলিয়া খাকে) —এখ্য। পক্তিবিভি (বৰা, পদন, পাক ইডাাৰি)

আৰম্ভ কৃষ্টিতে অবসান্ত্ৰিৰ সেই আৰ বখন নিউট্টিড হয় অৰ্থাৎ ভালাভ বছপ ধৰন নিউট্টিড বাব, সাংপাৰকলিও মুখ্য লৌঞালখা। বিভাগন বাকিলেও বনন সেই পৌঞালখােই প্ৰাণ্ডিত বাবে না' ভবন ভালা জ্বাৰালে পহিলালিও কৃষ্ণ এবং ভালাকে লিলসংখাামুক্ত অবৰ বাবা অভিনিত কৃষ্ণ হবৈয় বাকে। " একা। (পান), পাজি (পান) ক্ৰিলে আছাৰ বাপাৰক্ষিত কৃষ্ণ ও পানজিকাৰ বাবে হয় বাটে, কিছু ভালা সিভ্যালপ জ্বাৰে স্থায় প্ৰাণ্ডিত কৃষ্ণ এবং ভালাৰ উত্তম নিজ ও প্ৰবাহি বিভাগন বচন প্ৰযুক্ত হয়। সম্ভাজনাত্ৰ প্ৰাণ্ডিত প্ৰবাহ কৃষ্ণ উত্তম ক্ৰিলেড আৰো স্থায় প্ৰাণ্ডিত প্ৰবাহ কৰে বা জিয়া ক্ৰুপ্ত প্ৰাণ্ডিত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্ত ক্ৰিলেড ক্ৰুপ্ত ক্ৰুপ্

আৰুৰাদ –খনীকৃত (নিৰ্দ্তশ । প্ৰথমণী ভাৰতে প্ৰধানাহে (নিৰ্দ্ধন্যকুত শৰ্মের মারা) প্ৰকাশ করা হটবা থাকে, হেমন—প্ৰথম (গংম), শক্তিঃ (পাক) ইত্যাধি ।

विकृष्ण मध्यापदान अकारत, पारत छ अध्यापत प्रदान नाई छ बाद्या किन्नद्रान करना । खीतांत भारत थ बाद्या अहेजन-- छत् ६८ इत ६ कावळवारत छ वछः भूकामतीकृत्व धावम् আৰ্যাতের আহটে এছতি প্রতীতি। উপত্রবপ্রভাগরর্গণরাঞ্চ মৃত্ত সভ্যায়তিamp effects . Where both are dominated by a becoming a becoming arriving from a former to a latter state is denoted by a verb, as "he goes", "he cooks" ste., the embod ment (of the whole process) from the beginning to the end, which has secured the character of being, by a noun, as "going", "cooking" etc. The difference is this, a becoming in the course of a process or state of flux is denoted by a verb, but the embediment of the complete process is denoted by a 'noun' feld wise atma -'Owing to the want of precise punctuation the commentator [5 % | 5 has not clearly understood the passage. Roth seems to agree with the commentator in the punctuation and in the interpretation of the passage. Both interpret "Be the (55% and) as referring to a sentence but there is hardly any justification for attributting this seems to to the war. It immediately follows Yanka's definition of nouns, which definition is not comprehensive, for it excludes all verbal nouns whose fundamental notion is more a becoming than a being. In

मुर्दिवंगीलायः শিवोध्ययनिकि गर्गगयाः । শिक्षोक्ष्यः यानुकपृथ्वागरीकायः निष्यक्षणिकार्यः (पः चाः) ।

६ । अवस्था तक अराम्, क्ञतकः निरुक्त हैंजाविरप्रनवाकः अवैदाः ('कः चाः) ।

अवनाविकः अनेतः विकासन्त्राम् वर्षः विकासन्त्राम् वर्षः वर्षः वर्षः वर्षः वर्षः । अवनाविकितिकः अनेत्रान्तिकः वर्षेणवर्षः वर्षेणवर्यः वर्षेणवर्षः वर्षेणवर्षः वर्षेणवर्षः वर्ष

order, therefore, to reconcile his definition with this class of noune and to draw a clear line of demarcation between verbs and verbal noune, Yaska expresses his meaning more definitely at greater length in this sentence.

दला बाबना, चाववा अमिन मैकाकाद एगांडावा अवर सम्चारीत चकुरस्य कविदाहि अदर ভারাবের মত ব্যস্ত বলিখাই আখাবের বিকট প্রতীত হুইতেছে। লক্ষ্পর্থণের প্রধান শাপত্তি-অকাৰণ ক্ৰে, 'তৰ্বতা' এই কবৰে বাবা বাক্য (sentence) বুজাইতেছে কিবলৈ চ नामश्रा ननि 'छन् नज' धारे कवान थाता वाटनाव बाखीणि व्वेट्टाइ-धरेवन कथा पूर्वाहाया ৰা অভ কোন টীকাকার বংগন নাই। ভুগারাই। বংগন 'অব পুনইট্রাডে উল্লেড্ডার क ६ भूमाताल केरक करका 🏌 नाइका।" (कि.मि.'कर' नावड क्यांम वाध्या करवाम नाहे। क्यापी बरमन छर-मकी वासाळावरण बावक्य स्टेशरह शाब, देशक दिरमा दबाद वर्ष नाहें) । यहन हाथिएक क्टेंटन, यून्य कृष्ट नाय क व्याधारक स्थल नता क्टेनरक । कार्यके जभावन प्रदेश 'देखा' करें पर्योक यांवा नाम क पाधारक वहें त्यान हरेंद्रव । 'त्ववादन नाम क भाषाफ केंद्रवहें बारक, टकायाय नाम क भाषाफ जहें केंद्रव बाकिएक नात्त ? बारका',--हेंद्रा विभिन्न भूतीकाचा देशाहे द्वाहेरचरहून त्य 'दरजारक करवा:' अववादिव वार्च 'वाका' अहे चर्चव ৰোধ কইজেছে। ভূৰ্বাচাৰ্যের এই কৰাৰ হথো অনুকৃতি কোৰাৰ বাকিছে লাবে আৰুৱা ৰুকি নাই। কথাৰভণেৰ ব্যাখ্যা আপাতমনোৰৰ বটে, কিছু প্তভালিৰ প্ৰণাৰ পামকত ও कारांव निक हरेएक विश्वकता कडिएम काहा जनकरू बनिया भाग वर्षेत्व : जायवा स्वयादेशकि 'केटफ' अहे भवतित दावा क्या पृत्य केशियत नाव च व्याधारकतहे त्याव हहेत्व। वृति फाशाहे इक, करन 'तान सत्यादक करका' देशान अस्तान 'where both are dominated by a becoming' अहेवन इंडेटल नारव ना, कावन नाम क्यान व्यान dominated by a becoming (ভাৰঞ্যান) নহে। আৰু দ্বি 'উড়ে' এই প্ৰচীত কৰা যাত্ৰ 'চুইটা প্ৰ' হয়, ভাষা इट्रेंटन पूर्व 'केंक' परवत बारकान ना क्षेत्रा 'वि' परवत बारकान क्षेत्र । किकाब सक्तानरह বিচাৰ বহু এবে আছে ভাষা হৈছিব। এবং উল্লিখিড কাছৰে আম্বর্ড সক্ষমহণের পাঠ বা ব্যাপা। এচন কভিডে পামি নাই।

व्यव देखि अवानाम्यरवनः । ১৪ ।

আৰু (ঐ) ইভি (এই লক্ষ্টা) সম্বানাং (ক্ৰানস্থের) উল্পেদঃ (সাধান্তভাবে নিৰ্দেশ্য)।

न्द्रज 'नावाक्षणः' को नवीन व्यवाहान करिएण हवेदन। ' 'व्यवः' को नवी व्यवन्त्र नद्यक क्रीवित्त्वन क्षत्रपत्र क्षत्रकात नव। 'व्यवन् 'व्यक्ती को न्द्रज केननव्यत्रकात, हेवा वाना नव्या नवीनाद्यवहे क्षत्रन वहेदन '। छारभग्य को त्व, व्यवन्, वह, एन, हेन्यू क्षण्णि

^{) । &#}x27;श्रांबाक्चर' देखि शकारनतः (%:)।

शृहस्त्रांक मस्त्राचार ज्यानीवार्यवस्त्राच्याच्याच्याच्या (कः काः) ।

नर्मनायश्वनि नामात्रशास्य नरून वद्यस्टिहे श्वाह्म वर्षाय नरून वद्या नरहाई हेहावा व्यक्ष्म स्वीत्य नरहा । ' व्यादा श्वरते महत्यः, व्यक्ष स्वयः, वः वृत्यः, रू प्रमान्, रू स्वीतं वृत् ता विद्यः, वा व्यो, व्यवा स्वी, स्वयं नर्पायः, स्वयं न्याद्यः, व्यक्षित्रम् न्याद्यः, व्यक्षित्रम् व्यवः विद्यः व्यवः वयः व्यवः वयः व्यवः व्यव

অসুবাদ—খবং (অংশ্ প্রকৃতি সর্বনাম কর) সাধান্তভাবে প্রবাসমূহের নির্থেশক।

সৌৰদঃ পুরুষো হস্তাতি ৮ ১৫ ৮

লৌ (সো), অবঃ (অব), পুঞ্ম (পুজ্ম), হতা (হতা) ইতি (ইভারি পদস্ক ।) [সম্বানাং বিলেখেলবেলঃ] (ত্রাসমূহের বিশেষভাবে নির্ভেশক) ।

সর্কানাম শংসার থারা সাক বা প্রবাদ সামাজকঃ নির্দেশ হব, ইংগ বলা চুইয়াছে। সার বা প্রবাদ বিশেষ নির্দেশ হব পো, আন, পূরুব, হবী, করু, কুঞ্চ, গাবন, জোজন প্রভৃতি শংসার হারা। এই শাবনিক নিশ্বিত প্রবা (padividual things) সরবোধ প্রস্তুক্ত হইতে পাবে, সমায় প্রবা স্থাকে নাই। সর্কানার শাবন্দ্র সামাজবাদী, পো, আন প্রভৃতি শাবন্দ্র বিশেষবাদী।

অপুৰাদ—লে, খৰ, পুৰুৰ, হল্মী প্ৰভৃতি পৰসমূহ বিলেষভাবে জনাসমূহের নিখেলক।

ভৰতীতি ভাৰত । ১৬।

ভৰতি (হয়) ইতি (এই প্ৰটা) ভাৰত (ক্ৰিয়াৰ) (সামান্তন উপৰেশঃ) (সামান্ত ভাৰে নিৰ্দেশক)।

সম্পূৰ্ণ সূত্ৰটা হইল 'ভবভীতি ভাৰত সামাজেনোপংখা:।" অভিবেশ্যন ভবতি,
অভি. প্ৰভৃতি ক্ৰিয়া সাধানতাৰে সমগ্ৰ ক্ৰিয়াছেই আছে; যে কোনও ক্ৰিয়াই অৰ্থ আমৰা
অভিয়েশ্যক ক্ৰিয়ালন্য বাবাই প্ৰকাশ কৰিছে পাতি। 'স আছে' না বলিছা, বলিছে পাতি
'স আনীনো ভবভি'; 'স পদ্মৃতি' লা বলিয়া বলিছে পাত্ৰি 'স বজো ভবভি'; 'স
ক্ৰোভি' না বলিয়া বলিছে পাত্ৰি 'ছত্ৰ ক্ৰণ্য ভবভি'। ' সমগ্ৰ ভাৰ বা ক্ৰিয়া সংগ্ৰ প্ৰযুক্ত হইছে পাৱে বলিয়া ভবভি, অভি প্ৰভৃতি অভিয়েশ্যক ক্ৰিয়াল্য সামান্তৰাক্ৰী।
এইছানে এইবা এই বে, উপস্থিয়াগে 'ভবভি' এই ক্ৰিয়াটিঃ সামান্তৰাহিত্ব থাকিবে না।

कान् कन्, वन्, देवन्—देरकारवाधिनसंत्रावानि नक्त्व रचनि वक्तच (कः चीः) ।

হ। ইভি দল আকর্ম (দিঃ বিং)।

 [।] चन्छोडि चानक नामास्करनान्यना (क्षः)।

अत्य हि महर्कताः महाराजिनाम् अवाहरः काहरा कर्नास्त्रके वेदाहरतार्थः शहितृहीतः । विकासकः द्वराष्ट्रकरकः गर्ना कर्वकत्त्रकाम कर्वाकः विद्यक्तियांकितकत्त्रवरणः (कः) ।

অসুবাদ—'গ্ৰ' এই লক্ষ্টা নামান্তভাবে ক্রিয়ার নির্হেশক।

শান্তে শেতে রঞ্চতি তিষ্ঠতীতি । ১৭ ।

আতে (উপ্ৰেশন কৰে), শেতে (পৰন কৰে), একতি (পৰন কৰে), তিঠতি (অবস্থান কৰে) ইজি—(উড়াছি শহসবৃহ ') [ভাৰত বিধেৰোগছেল:] (কিয়ার বিশেষভাবে বিশেষ)।

শাস্, দী, এক, স্থা প্ৰায়ুতি গাড়ু বিশেষ বিশেষ ক্ৰিয়াৰ পৰিষ্ট প্ৰকাশ কৰে, সামান্তভাবে সমক ক্ৰিয়াৰ সহিত ইয়াগেৰ সম্ভ নাই। কাকেই, আছে, শেতে প্ৰাচুতি ক্ৰিয়া বিশেষবাচী।

আকুৰাছ—'উপৰেশন কৰে', 'শংন কৰে', 'গখন কৰে', 'আৰম্ভ ক্ৰেম্ছ বিশেষভাবে জিলাছ নিৰ্দেশন।

ইন্দ্রিবলিভাং বচনশ্ উদ্ভবসাধার ৷ ১৮ ৪

ৰচনম্ (বচন) ইলিমনিডাং (ইলিমে নিংড) [ইজি] (ইছ) উত্থয়াবৰঃ (আচাৰ্য) প্ৰস্থান্তৰ) [বলতে] (মনে কৰেন)।

आसूर्याम-वहत (वाका, भर वा वर्ष) देखियाई निया (वेकिस्थहार वेदेलई नियहे इंदेश पात)।

g বাৰহ পৰিচেহ সমা**ও** ৪

১ । ইতি প্ৰেথমোগ্যাভাৰ্য এব (বিং বিং)।

২। ব্যাহৰ বজুৰা বিলিখে শ্ৰোচুত লোডোল্লাৰ বচৰত্ ভাৰতৰ কৰ্তীতি প্ৰথকে বজুৰ, এচুকি চ শালি (ই:)। বাৰ্ত্যে বজুৰা বলিছে কৰা ভাৰতে ভাৰতীতি প্ৰথকে বজুৰ, অচুকে চৰা কাৰ্যালাহিক-প্ৰকাশিকবাৰ্যপানাহিতি বাজি প্ৰভাৰোধনি লোগেৰ প্ৰাভাৰত (বি: বি:)।

বিভীৱ পরিচেছদ

ভার চতুষ্টং নোপপথতে ৪ ১ । অধুগপত্বসমানাং বা সকানামিডারেডারোপদেসঃ ৪ ২ ॥ শাদ্রকৃতো যোগস্চ ॥ ৩ ॥

ভঙ্গ (ডারা রইলে কর্যাৎ বচন ইজিবনিড) রইলে) রড়ুইং (নাব, আংব)তে, উপসর্গ ও নিশাত —শংঘর এই চারি প্রকার বিভাগ) ন উপগত ত (সকত র্থ না) (১) । যা (আর) আনুলগং (ডিব ডির ভালে) উৎগতানাং প্রানাং (উৎগত প্রকার ফরো) ইজরেডরোগ্রেশঃ (গরশের প্রগল্লাখনভাবে নিজেব) (ন উপগত্তে) (সকত হব না) (২)। ও (এবং) লাজ্রকার (লাজ্রবিভিত্ত) থোকা (গর্মের প্রশেষ সংযোগ) [ন উপগত্তে] (সকত হয় না) (৩)।

माहत्व अह्वतावात्तव प्राप्त वड्न (वाका, भव वा वर्ग) वेश्वितिष्ठा मधीय मनिष्ठा, देशी वहाराह । विश्व खाराह वृत्त (वाका, भव वा वर्ग) वेश्वितिष्ठा मधीय मिला । अवस्था, माव, मावाह, खेलमर्ग स मिला व्यवस्था नामव हार्ति अकात विहास खेलमा हव ना । खादाव कावय, ममकाहण स्वर्त्त स्वर्त्त भवल्या नामव कावया नामव कावया नामव अवस्था नामविष्य अवस्था नामव अवस्था नामविष्य नामविष्

ब्रह्मनरक्द 'दर्ग' कर्व अहन कविरमध कर्णनिक नवाबाय इव मा । वर्गनपूर्विक नववाद सर

১) কুতবংশক্ষাবিভাগনানি চলাও ব কালার এবংতি হৈছে। আনঃ প্রাণা নারে থেবিপ্রন্। পুরশ্ব-বিশ্বসাদেকারীব্যল রকুট্রালা পরশবাদেকে বৈকলিন বছনি (আনেকেন্ বছন্) বিশ্ববিদ্যালানা স্বীনিধা কর্মিঃ। আন করারি কালারানি ইতি বছলা পর্য কুট্ট করোক্ষারতে। খা বাং)।

বাধাং স্বস্তস্থত ভবিত্রিছে শ্বতিক্রতে, কর্মকভূতানি প্রাক্তবিত্রানি পরিসংবাছেই (ই:)।

व क विनदेशविनदेशकाः नवरकाः नवनविन्यःशास्त्रवि (कः) ।

হয়, ইয়া হতঃদিশ্ব। বিচার করিয়া বেখিজে শেলে বর্ণনমূরের সম্বাহ বা একতা সংঘটন সম্ভাব নকে। কাৰণ, একটা বৰ্ণ বেট উচ্চাৰণ কবিলাৰ ভাষা এই চুইয়া সেল, বিভাই বৰ্ণেত্ৰ উচ্চাৰণকালে প্ৰথম উদ্ধাৰিত বৰ্ণের অৰ্থাকৃতি নাই। কাজেই ভুইটা কর্ণেছও সমস্থান শ্বত্তি না থাকার প্রচারই সিত্র হয় না, অসিত্রতার বিভাগ্রহনা কিরণে স্তর্গয় ছাইতে পাৰে 🕫 ? বিভীয়তঃ, বচৰেও ইন্দ্ৰিংনিতঃতঃনিবন্ধন পদসমূহ অনুস্থাৎ আৰ্থাৎ ডিচ ভিত্ত কালে উৎপত্ত ভ্ৰহাৰ ভাৱাধের মধ্যে প্রশান প্রধান প্রধানভাবে বে নির্দ্ধের ভারাক कामक हरेंगा भएए। अस मध्यम, व्यावहात्र सावह, माधामांबद्धक दर्शा मध्यावहें कांबाच हेहा वता वर्षेत्राक् (3,35)। बारकात व्यवस्थक्त भागतुत् अवकारण सेशमक वृत्त मा, मूर्त्स स्व শ্বটী উঞ্চাহিত কইবাছে, ভাগলতে উচ্চাহিত প্ৰের অপেকায় তাকা বিনট। বলি নাম পূর্বে উচ্চাৰিত ঘটৰা বাবে এবং আখ্যাত লবে উভাবিত ক্ট্যা বাবে, ভাগা চ্ট্ৰেল লবস্পানের জুলনাথ নাম বিনই, আখ্যাত অধিনই , এটাছণ, বৰি আখ্যাত পূৰ্বে উচ্চাৰিত চইণা ৰাঞে ध्यकः नाम नटक फेक्काविक करेका बाटक, लाका कहेटल नवन्नटक कुननाव बादानक विन्दे, नाम ক্ষিন্ত। কাজেই নাথের অপেকার আগাতেক প্রাথার এবং আগ্যাতের অপেকার নাথের भक्रीराज, अरेडन डेकि नक्छ हत ता-दिनहे छ चरित्रहेट मध्या व्यक्षात चल्लात कार्यन क्याना मुक्तिविक्या । प्रशेषकः, यहन हेल्यिनिका द्वेदन शावदननाम्बविद्य कार्यान (स्थान, वाङ्क সৃষ্টিত উপদর্শের, প্রভাষের সৃষ্টিত বাতুর) সিত্ত হয় হা। কারণ, সংখেপ রুইতে রুইটো ৰক ৰাজ্য চাই—বাংকতৰে উপনৰ্ক ও ৰাতু, ধাতু ও প্ৰতাহ, নাম ও প্ৰতাহ প্ৰভাৱ সংখ্য **एवं। शुर्त्माप्य पृक्ति अनुमारत अपूर्णांगर केन्द्राविक रेडाश्यक प्राथा अवग्री विजाहे जयर अनुही परमणक्षक प**रिन्दे ; दिन्दे व परिन्ददेश सरदाय किस्टम निक् वृहे,फ नार्ट १ "

অসুসাদ — ভাষা হইলে পৰের চতুইবন্ধ সমত হয় না (১)। আবে, অনুসমন্ত্রণত্র পথ-সমূহের এখান অপ্রধান ভাষ [সমত হয় না] (২) এবং পাছবিভিত ক্রোব [সমত হয় না] (৩)।

পূর্ব্বোক্ত ডিনটা পুরুষ পূর্ববক্তর। পূর্বপক্ষের ন্যাধানকরে বলিকেছেন-

^{3 ।} यहांकारक वर्षणां नाने — व कि वर्षणां (नांकानगरकि) किर कार्यन् व अववर्ष्णियाय गाउः क्षिक्रिक्शकानिक्याक वर्षणां । अरेककर्षगर्निके वान् व द्यां पुणनपुकारवार्षः । द्योविक नकारक वावन् यान् वर्षकः, द्योकारम् व विवर्षणीरमः । यान्यकेशस्य, व व्योकारमः, व वर्षणां । वर्षणां । वर्षणां । वर्षणां वर्षणां वर्षणां । वर्षणां वर्षणां वर्षणां । वर्षणां वर्षणां । वर्षणां वर्षणां । वर्षणां वर्षणां

व विविद्याः नाथ क्षण्याविद्यागायायायः, वालि वद्यागायः क्षणाव्याविद्यागायः । वाहि विविद्यानिद्यान्याः
 विविद्यान्याः

क्ष्मण्यकृष्यको वि नदाः शहरकादिका वितोः, न नवद्गम्ददे व्यक्तक वादस्य थाः न वि विश्वतिविद्यास्थारवारवार्थः (क्षः) ।

शांखिग्सान् भयक ३ ६ ॥

ভূ (কিন্তু) শক্ত (শকের) ব্যান্তিমভাৎ (ব্যান্তিনিশিষ্টকানিবছন) [এডৎ সর্কায়্ উপপত্তে](এই স্বত্তই উপপত্ত হয়)।

পুরে 'ড়' বৰ্ডী পূর্বপঞ্চরিয়ার পূচনা করিভেছে। এই পুরুষীয় ভাববর্গা এই ছে—শব্দ ৰাাপ্ৰিয়ান, দলেৰ ব্যাপ্তিমন্ত ১০০ কৃত্তে যে পূৰ্ত্তপক উত্থাপিত ভূমিবছে ভাষাৰ নিবাস বা প্ৰাম कविरावश्य । अर्थन अर्थन करेरक शास्त्र, 'लक बालियान' देशक कर्य कि अवर शव बालियान इदेश भूरकाक भूकंतरकत निकास एक कितरत है अकड़े अञ्चलक कविरम क्रोडियान करेंदि त्य, 'देश नय', 'अरे नत्यत अरे कर्य'—देश शहरश दृष्टिय । शहर वनत त्यानक अवधी नकः উচ্চাৰণ কৰে জখন ভাৱাৰ মুখিজে বাকে 'আমি এই প্ৰেৰ বাবা এই অৰ্থের প্ৰাঠীতি করাইজে চাই'। জোভাৰত বৃদ্ধিকে খাকে 'ইং) প্ৰা' এবং 'এই পৰেৰ এই অৰ'। আৰু কথাৰ মলিকে গেলে, শব্দ বক্ষা ও লোভার বৃদ্ধিকে বাল্য কৰিবা আছে এবং কৰিবমাই জোভার বৃদ্ধিপথা হয় বে, বঞা বাহা উচ্চাৰণ কৰিবাছে ভাষা একটা অৰ্থবোধক পদা এক ভাষার এই খা। বক্তা ও ভ্রোভার বৃদ্ধিকে বাধ্যে করে বলিয়াই লাক ব্যাপ্তিমান্। ইনুগ ব্যালিখনার আচাবে অব্যয় উচ্চারণ ও অর্থরোধ সম্ভব্যর চুইত না। বাহা অব্যক্তি বা আছাৰী ভাষা বাংল কৰিছে লাহে না - কল কৰা এই বে, লখ উচ্চাৰণেৰ প্ৰকংশই প্ৰোহাৰ বৃদ্ধিত্ব নাম, আখ্যাত প্ৰকৃতি প্ৰেত্ত সচিত সভত লোজনা কৰিব। বিনই চইটোও সংক্ষেত্ৰণে বৃদ্ধিয়ে বৰ্তমান পাৰ্টে এবং ভাঙাৰ পতি সভাৰ হয় এক এই প্ৰতিপ্ৰাইকট পৰিকাৰানে বা প্ৰথম हाबि अवश्व विकामधन्त्रा क्षेत्रा चाटक । विज्ञहेरविज्ञहेक महमविमध्याम मा व्यवस मनुका मनुष मारह, और जानचित्र विहासमह तरह । जावन, बाहा बना हरेगांट आहात पून छावनमा और रहे. वृत्तियान् वा भूत नव-शहरव चाँखवाकि हर-पाताई प्रदे हरेश पात्म, नावक चाइकि वर्षाय ম্প্রিকার প্রের প্রায় ও ভারা এই বহু মা, বৃত্তিতে অবস্থিত বাবে । সুবার্থর সংপ্রিকার্থানে ছয় এই বৃত্তাৰত্ব পৰেৰ এবং ভাষা পাৰোপিয়া হয় তুল বা অভিযাক্ত (উচ্চারিত) শংশ।

ল্পের ব্যক্তিরভারণ তেলুবারাই আব্যাত ও নামের মধ্যে শরণের প্রধান অপ্রবাদ তাবের ইঞ্জি এবং ব্যক্তিগলার্থিছিত ক্ষোপ্রিছির যে অর্থান্তিক ছালার (ছমীর ও চতুর্ব হ্যোক্ত আপবিছরের) থকা হইছেরে। কম মান্তবের বৃদ্ধিনাপ্ত অর্থাৎ বৃদ্ধি পরের আকারে আকারিত হুটার থাতে। প্রধান অপ্রবাদ তার মুখাছঃ মূল বা অভিবাক্ত আব্যাতরণ শব্দ ও নামরল প্রের ব্যব্ধে বাতে না, থাতে আখ্যাতরণ বৃদ্ধি ও নামরল প্রথম হয়ে বাতে না, থাতে আখ্যাতরণ বৃদ্ধি ও নামরল প্রথম হয়ে। কিছু তালা আর্থানিক হয় মূল বা অভিবাক্ত (উক্তাহিক) আব্যাক্তরণ ও নামরণ প্রের হয়ে। ক্রমণ ব্যক্তির ক্ষরোগত ধ্যাক্তর হয় বৃদ্ধিরাপ্ত বা বৃদ্ধিরণে আল্যানিত উপনর্গ ও বাকুর

पाकृतिकार्वितिकायाः (चार यर काराकः)।

मध्या, रृष्टिकाश्य ना रृष्टिकाण चाकाहिक शाकृत काळाटात्र मध्या, किन्द्र चाठा चाध्यानिक हर चून ना चाकियाच्य (केळाविक) केथनर्ज क वाठूव मध्या क्रम चून का चाकियाच्य (केळाविक) बाकृत क्रांकाहिक स्टब्स ।

व्यक्तिकाक भरका मध्या मध्या वादवातार्वर स्थारक । ० ॥

6 (লাব), লোকে (সংগারে) বাবহারার্ব্য (পরস্পর বাবহারদিছির নিমিত) প্রেন (লাকের বারা) সংজ্ঞাকরণ্য (অর্থনোধের উৎপাদন) [করা হব] অশীংখার (অপেক্ষাক্ষর অর্থনিবন্ধন অর্থার অপেক্ষাকৃত অর্থরাধ্যাপেক বলিরা) ।

আকুৰাৰ—সংগ্ৰে ব্যবহার দিখিও নিমিত্ত শৰের খারা শর্পের খোধ করান হয়, প্র অধীয়ান পর্যাৎ অপেকারত সমগ্রেয়াপেক বলিয়া।

১-৫ প্রের চুর্নাচার্যালয়ত বাংখ্যা আহরা এহণ করিবাছি। 'শক অনিজা' উত্তরগাণের এই মত পুনহা বীকার করিবাই তিনি প্রে কর্মীর উন্ধৃত ব্যাখ্যা করিবাছেন। পদ নিজা - শক আবহুয়ান কাল ছবঁতে প্রবর্তবান, শক কের নিজাণ করে নাই, পন নজনানে সর্ভাগ্র বর্তবান আছে, উপ্তারণে পালের অভিবাজি হব বাংল, উপুণ মত্রর কিছু অনিছ। কম্বামী (চুর্নাচার্যবার পূর্ববারী নিজাকরে) পালের নিজাব্যাক্ষ অবস্থন করিবাই উল্লিখিত প্রে ক্রমীর মধ্যে প্রকার সামরণে প্রবর্তবান করিবাছেন , কিছু উল্লেখ্য এটা মত স্থীচীর বনিবা প্রের পাঠ অক্সর্ভাবের। অব্যাধ্য অনিজা' উত্তরভাগের এটা মত স্থীচীর বনিবা

প্ৰাহণ কৰিলে পৰের চতুইকর দিয়ে চইন্তে পাবে না, ইছা ট্রক। ভূপচোখোর সহিত্য ক্ষরণামীর करे विवाद (कांत विद्याप नाहे । किन्न कलकारी वरणन त्य, खेलकश्यापक पछाहे महीकीन नात, कावन जम दिला, जम प्रश्नीकारम मुस्तिक कुमनद प्रताविनिक्के वा मार्थाक्त । १ जम विव दुसन्द वा मध्कारम क्षाविक व्य. जाहा क्षेत्रमहे कें उत्बद्धावान्त्यन, नाक्षकात्वव द्यांन अवर क्ष्युदेश्य क्षेत्रभव क्षेत्रक नाटक । वे स्टब्स्टकान्यन-अवेशक व्यर्व, व्यर्थत्वादयक केट्यत्व आयोगिनक्ष्रमृद्धक नवुष्णवार्त्तकात क्रेकावन । भाष्ट्रकाटका द्वाल-हेवाड वार्व, नाष्ट्रकात वार्त्तिनात, मानिति প্ৰভৃতিৰ পুত্ৰ আৰ্থাৎ ভাচালেৰ কৃত্ৰ ৰাগ্ৰহণ প্ৰয় । বাংকৰণেৰ একটা কাৰ্য। -প্ৰকৃতি ও खारारक त्यारण प्रकाशन सामानी कार्यन करा। क्रमृष्टि क खालाटश्य , शांश मणवन्द हर, वृति नरचय निकास चौकार कता वाद । काला न वृत्देश क्षात्रावक्षात्र व्यक्ति विनेत्र वृत्देश वाक्षाय अञ्चलि क लाखात्वर एकाम काकाव अवधारे महाय क्षा था। अर्थाव प्रशृहेक्य-विवास बार्च, आह, जानाम्य, केममर्च क जिला उटल्टर मटकर हाति आकार विकास । अहे हाइदेश्य व मक्क ৰউতে পাৰে। বহি নামৰ নিচাছ বা মুগলং অধ্বিতি বীঙাৰ কৰা বাব। " এই স্থানে এখ কটকে পাৰে—পথ হৰি ত্ৰিচা এক সৰ্বাকালে স্বত্য কুৰণৎ আহত্তিত চৰু ভাচা চুইলে দৰ্বাকালেই चामशा जातान जैनलकि कृति हा एकत ? चन्नचानी नरनह, हैशक कारन नरवाद सार्तिसक वास नामन मनीवन । 'बालियवाक चनक' अवः 'महै।चाक' अहे त्य प्रहेश वादा देशहे आकान शाहित्तरका चक्रवाको मक्षत्र एक्टिक 'क्टिक्याक' धवर 'नक्षत्र मध्याकृतक वावस्थार्थः (लारक' - शहेबल रिकाल कविश पुढेश कुमबाल कहाता करवत । किथ्य बालन, बाहा बहानियान বা দুৰ্জালত, অধবা হাতা অধীবান বা অভিকৃত্ব ভাতার উপনত্তি অভিবার্ভতপ কাইণের আলাৰে সভাৰ কৰা না। পক্ষ বালিয়ানু—সৰ্বাত সৰ্বাকাৰে অৰ্থনিত, বেৰণ আকৃতি। পৌ, ব্যায় প্রকৃতি দংলা পরার্থের আঙুরি " দর্মত ষ্ট্রমান আছে, আঙুতির অভিবাজি হয় সংক্রিক বারা : বাক্তির অভাবে আঞ্জির উপদত্তি হত না, অভিবাহক কারণ অর্থাৎ বাক্তির महाव वरेटलरे चाक्रणिय ग्रेनमधि वृष्ट । अदेवन नव मृत्या मध्यकात वर्तमान चार्छ, नरमब श्वतिकारिक तन केव्यानाचन पाता, केव्यानाचन अकारण अध्यान केमली तन ता, अव्यानक कामण

১০ বুৰপদ্ধশল্পানাৰ বা প্ৰাৰণ্ডিভাৰজনোপালেকঃ – কৰ্মানী এই কাম এইকল সাই কৰেব ; 'কছুৰপ্থ' কাই কালৰ কল্প বাৰে। পুৰপদ্ধশল্পানিভানসভাগ বো ভাৰপকাতে সাক্ষানীতি স্বাক্ষাধ্য কৰ্তাৰোঁ প্ৰায়ে ১

কানুতি ও ক্রান্তিকে প্রবিধ আলে (প্রাচন্দ্র বাংলক)। আনক্ষেত্র আকৃতি ও ক্রান্তি একটা
নার্বে।

ক্ষমবারীক আনুষ্ঠি এক আড়ি অর্থ ব্যবহার করিয়াবের বলিবা বরিয়া প্রতি গোর বছ না ।

উভাবদের স্থাব কুইনেই প্ৰের উপলব্ধি ক্র। " পুল অনীবান বা অভিন্তু (auticle / a বটে। কারণ, পাকাশ অনু বা হল্জ, আকাশের ঝশ শুল, কাজেই পুল আন্তর সৃত্যা বেরণ পূর্বাকিরণরূপ অভিবারক কারণের অভাবে রূপের উপলব্ধি কর সা, সুয়াজিরনরূপ অভিযানক কারণের স্থাব কুইলেই বংগর উপলব্ধি কর, করুপ অভিনাম কে বল ভারতে উপলব্ধি হয় সা —-ভাষাক্রিয়ালার অর্থাৎ উচ্চারণরূপ অভিযানক কারণের অভাবে, উভারণরূপ অভিযানক কারণের স্থাব ব্যানেই অভিন্তুত্ব প্রের উপলব্ধি কুইবা ব্যানে। "

সংসাৰে বাৰহাৰসিছিত নিষ্ঠিত হেৰহন্ত, বজাৰ আছুভি সংজ্ঞান কৰণ বা নামের বন্ধনা আৰম্ভ কোন বাক্ষের বালা বিৰক্ষিত আৰ্থন প্ৰতিবাদন উপপত্ন চুইছে পাৰে—বলি প্ৰায়ে নিজ্ঞান বীকাৰ করা বাব। বলি পাল অনিজ্ঞানত, ভাৱা চুইলে কেন্দ্ৰ, বজাৰ প্ৰায়ে প্ৰায়ে বালান বাজিন, অথবা কোনত বাকোর বাকো বালান আলিন, অথবা কোনত বাকোর বাকো বালান আলিন, অথবা কোনত বাকোর বাকা কোনত আলিন, অথবা কোনত বাকোর বাকা কোনত বাকোর কালান কাল

শুন কানী নথকে ব্ৰহিটা ও বনকানীত বজেন কাবলান বৰ্ণিত ব্ৰহ্মণ বুৰ্লিটা প্ৰীক্ষাত লাগেন সংখ্যাকৰণ বাৰ্ল্যানিত লাকে এই প্ৰে 'চ' লাকে পৰ্য কৰেন নাই । দক্ষের প্ৰথম কাবলান বাৰ্লিটাৰ কাবলান ক

৯। নাম্য বা অকুসক্ষিনীবিদ্যালয়ও। কিন্তৃতি আভুতিবৰ্তিবাঞ্চাক্ষেত্ৰ আকুসক্ষিত্ৰটো আন্ত

২ ৷ আকাশমৰ্ কুমান অভ্যানৰ প্ৰাক্ষাক্ষাতি কৰে কৌন্দ্ৰানিক বুন্দানিক কৰে। উপান্তিক প্ৰাকাশে মতি ক্ষমকেৰ হাত কাৰ্যাকিয়া পাৰ্যক্ষাবিক্ষাকে পতি কোনোৱিত কিয়ালিকে।

৩ । এবক বিজ্ঞান কৰি শংকৰ সংকাৰজাং বাৰধাৰান্য লোকে। ক্ষাণানকা সংকাৰকা সংকাৰক কাৰ্যৰ অনুষ্ঠি সংকা—কেবলো কাৰ্যৰ ইডি। জন্মা কৰাৰ কাৰ্যৰ বাৰ্যালান্য স্বাধানকা সংকাৰণ কাৰ্য উপন্যবিধি বাৰ্যনেকা। বৰা, বাৰ্যবেধ সংকাশকোৰাভাৱে। কৰা কংগং বিৰ্ণিকাল কাইণানেক্। স্বাধ্যক্ত

ভেষাং মনুয়াবংশকাভিধানম : ৬ ।

(क्यार (आह, भाषाच्य, क्रेनमर्न e जिलाकृत्य (पृष्टे मुख्य नायद पाता) (वदकासियातर (কেব্ডাবিশের প্রতি ইব্লিড অবেট কর্ম) [ভবতি] (চইর, বাং⊅) মহলুব্য (বেম্ম वक्कविरमव अस्त्र मशन्त्रक धर्वेश कारक)।

নাৰ, আখ্যাত, উল্পৰ্য ও নিল্ডে—এই চাবিভাগে বিভক্ত প্ৰসমূহেৰ বাবা মহক্সদিকের হবো প্রশার বাবহার নিছ রইল থাকে। এর চুইতে পাবে, আনাবের তা দেবতারিশের महिक्क बारहार चा है चाएरा एक्कालन्त हति: लक्षा करिया शामि, व्यवस्थापिश्यव जिक्दे चान्त्रेद्रांशकि क्षार्थंज करिया थाकि , द्वारशादित्व अञ्चल केमून वारदाविशक्ति केनार কি দু ইছাৰ উত্তৰে বলিভেডেন-লকট উদুল বাৰ্চবেদিছিত উপায়। লক্ষেত্ৰ মৰ্থপ্ৰাণ-मक्ति रम्पान क प्रमुक्तात्व याना एकास्टार्व्ह क्ष्रमात । रमवास्थितानम्—देशव व्यर्थ ব্যবভাবিষের প্রতি ক্ষরিধান বা উলিত অব্যের ক্যন্ত্রণ স্বাবহার : তেখাং (পদানাং)— अहेक्टन की कर्तात, दवरकाशय अधियात्रय-अहेक्टन की कर्य । "

क्षामुनाम-नरका शाहा[है] पहरका कार स्वकावित्वत @ि[6] [वेथिए।ध्यंत] कथन क्षेत्रा चारक ।

পকুৰবিয়াহনিভাষাৎ কৰ্মসম্পতিৰ্মলো বেলে ৷ ৭ ৷

পুলব্যজ্ঞাহনিভাগাৰ (মানুধ্যর বিয়ার অনিয়াজানিষ্ক্র) কর্মস্পাদিঃ (নির্থোধ্যাহে কর্মনালক) ৭ মন্ত: (মন্ত) বেলে (বেলে) [সমায়াত:] (অভিটিড ইন্ট্রাছে)।

বেলের সম্ভাবনুত্ বেবজাবিধানর সভিত বাবস্থাত্তিভিত্ত নিবিজ্ঞ-মধ্যের বাবা ক্ষিত্রেলান করা कृष्टेश थारक, परवृत वांका व्यान्तिकाशिक व्यार्थना क्या क्षेत्रा वाटक, हेश व्यविकारत । पूर्वपूरण ৰদা ব্ৰহ্মকে, নাৰ, আখাতে, উপনৰ্থ ও নিপাছখন পদ্ধবৃত বেৰভাৱের সহিত বাৰহাৰে অপরিষ্টানদক্ষি। নাম, অংখ্যাত, উপদর্শ ও নিপাছতার প্রসমূহ বাংখার করিছাই ব্যবি रमकार्थन प्रतिक नानकात करा बाद, प्रध्वा वर्षेत्र बद्धायाक रथरक अरकावण कि कु अहें आपन উভাবে বলিভেক্তেন—বাজুবেও বিভা (জান) অবিভা বা অনিষ্ঠ অৰ্থাৎ বাজুবের জানেই चित्रको नाहे। दर कथा दर करन धारन कविकाय त्महें कथा है व त्महें करन प्रतिक्ष भागि मा.

अन्य कारणकृत्यनम् अभूमा । भागमः अपूर्णः विकासकारणसम्बद्धन् । । कथा अनुवानाः (कारण्य विकासमाणिः)। প্রার্থনারিষ্টার্থার কোমতি। উচাতে। কেবালের এগানালিক্তের কার্যা কেবেরণি কেবালণি করি। বাঁথৰ বি কপুনাঃ জ্যোজনের নালাখাত্তোপনপ্রিক্তাইজনার্থনভিধনভাজনের মেধাবলি। বেবের্থন প্রজাতিধান পজিবপার্নেরবর্তমান্ত হাতে (সুর) ।

২ । অবৈভাগের কর্মার পরিবলান্তিঃ কর্মসালিঃ। ওকানী ময়ে কর্মসালিভাগেরবাহনে কর্মেনীর (48 ML)1 ----

ण्य दर क्यां दर करव दनिनाम, जानायी कलाहे दन्हें क्या दिन दनहें करव दनिएक नावि मा-हेश ज्ञ्ञकरनिक। काद्यह केनून जिल्लाक या ज्ञिकक्षित्रकार मान, जानाएन, केनमून व निनारकार न्यायम आधान वांवा दाना हत्ना करिया द्वारकार्यन महीरण जानाह्य ज्ञकितिक ज्ञायक निद्यम्य मुक्त कर्य मान द्वार हत्ना करिया द्वारकार्यन मानाविकार आविद्या कर्या वांवा कार्यक निद्यम्य मुक्त कर्य मानाविक केन्यमून किन्यहरू क्यायन आविद्या ज्ञायक ज्ञाव कार्यक ज्ञाव कार्यक वांवा कार्यक व्याव करिया कर्या क्यायिका मानाविक क्यायक ज्ञायक व्याव क्यायक वांवा कार्यक व्याव क्यायक वांवा मिनाविक प्रवाद मानाविक ज्ञायक व्याव क्यायक क्यायक क्यायक क्यायक व्याव क्यायक व्याव क्यायक व्याव क्यायक व्याव क्यायक क्यायक क्यायक क्यायक क्यायक क्यायक क्यायक व्यायक व्याव क्यायक व्याव क्यायक क्य

আপুৰাক —থাছৰেৰ বিভাৰ অনিৰ্ভতনিবৰন বেৰে গুটুজাৰে কৰেঁৰ স্পাংক হয়সমূহ অভিডিক ক্ষুণায়ে।

s বিত্তীয় পরিচ্ছের সমাধ্য s

9 16970

0

তৃতীয় পরিতেন্দ

হড্ভাববিকাল ভবস্তীতি বার্ণায়ণি:। ১।

ভাৰবিকাৰাঃ (ভাবেদ বিকান) বটু (জংটী) ভবন্ধি (জ্য়) ইভি (ইয়া) বাৰ্যাবৰ্ণিঃ (বাৰ্যাহলিনাদক আচাৰ্যা) [অবীভি] (বালনা।

'ভাৰবিকাৰ হুংটা'— ইচাৰ কৰ্ম বৃত্তিতে চইলে ভাৰ পক্ষেত্ৰ ও বিকাৰ পৰেত কৰ্ম কামিবাৰ কাৰোজন হয়। এই ধুইটা শংখর অৰ্থ বিভিন্ন টাকাকাৰের হচ্ছে বিভিন্ন। (১) কেছ কেছ श्रामन, काव परवार वार्च 'किया' अन्य निकास भरकत वार्च 'क्षकार' । 'अध्यक्षिकार्याः वहे'-हेहा यनिया पाच अववाती प्रात्म केविचित्र कप्रमुख्यांगर हरत क्रिया प्रकृतियम् विवास अभिवास विवास हेहारे और माएत पारन्या । कियाब क्वानिकनन वादश देवद्वादिक वर्णदान वादिएक नाहे । क्षत्रात केक वृत्रेवारक ८ए--देशकान, व्यवस्थान, व्यवस्थान, व्यवस्थान, व्यवस्थान, व्यवस्थान, শক্ষিত্ৰ। (১) কেই কেই মলেন, ভাৰ পজেৰ অৰ্থ 'পৰাৰ্থ' বা 'বল্লা এবং বিৰয়ত পজেৰ অৰ্থ 'অবস্থা'। প্রত্যেক বছর ভরালতাবিভেবে দ্বামী অবস্থা প্রাপ্ত হয়, ইয়াই এই মতের ভাবনর্যা। 'বাৰস্কাহৰে। ভাষাঃ' ইড়াৰ্চন প্ৰযোগ ভাষ দক্ষের বন্ধবাহিছে প্ৰযোগ। (৩) কেন্স কেন্দ্ৰ বলেন, ভাৰ শক্ষেত্ৰ অৰ্থ 'লৰ' বা 'অৰ্থহক্ষ অনুস্থায়ী' বাচা বাকাছৰণ এবং বিকাৰ পৰেৰ অৰ্থ 'অবস্থানতের'। তাৎপথ এই বে, প্রত্যেক বারেটে অবতঃ এবটা নাম ও একটা পাব্যাক [ক্রিয়া } পাক্ষিবে। স্বাৰ্থ আৰাচেন্ত্র উচ্চারণ না হয়, ভাবৎ মাত্র নামের থাবা কোন বিধি বা নিৰেখেৰ বোধ কটাড়ে লাবে না। এই আৰম্ভ প্ৰথম্ভী পুলে উল্লিখিড ছাছতে, অভি ইড়াহি ৰূপে হৰ প্ৰকাৰে, ইহাৰ অভিবিক্ত নাৰ, নামৰ মাহ ৷ বে কোন আখাছেই ক্টক, হয় উত্তাহৰ অৱত্য, আৰু না হয় ইংগ্ৰেম মধ্যে কোনটা না কোনটার **অভ**কৃতি। কাজেই, প্ৰসন্মানৰ যে বাকা ভাষাৰ অবস্থানটেৰ ছক্ষী অৰ্থাৎ ভাষা হব প্ৰকাৰেই অবস্থিত হুইছে পাৰে। 'সংখ্যা ভাষাঃ খেন ভাষেন অথকি, সাভেখাং ভাষঃ' (সংখ্যা শ্ৰমাং খেনাখেন মাৰ্বভুতাঃ সংৰক্ষা ভৰ্মি, স ভেৰাং ইভাৰ ইভি) ইডাাৰি প্ৰযোগ ভাৰ প্ৰেম্ব প্ৰথাচিখে প্রমাণ । (a) কের কের বংলন, ভার প্রভার কর্ম 'স্তা' বা 'বহাসামারু'—যাচার অপর নাম আখ্যা বা পরবাম এবং বাচা কৃত্য ও পুল প্রাপকাত্তক নিবিদ্যালয়তের করেব। ইচাকে করেবাত্তা য়া কাংলৱৰ ভাৰ বৰা বাইডে লাতে। । এ ভাব ৰংগত কৰা ক্ৰিয়া ভাৱা কাৰ্য্যালয় বা কাৰ্য্যালয় काय । दिकार भरवत वर्ष-व्यवकाष्ट्रशान्ति-रश्यत मार्गर कृष्टिमक् क्रमानि व्यवसाय हरू. বেধন সমুদ্রের ভারতাধিতাল হয়। পরস্তাধার কিন্তু পরস্তাহ কোন বিকার বা শবস্থাধার-बाजि बाहे, जिन्नि निर्मिकाय-- नर्सका धकडमा । करश्याजानिकायो वर्षाय क्षाप्त समाजानिकायो উছোৰ বৃত্বপ বলিয়া তিনি জাব। তাড়াত কমাহিতিকার বা অবস্থান্তরভাৱি ঔপাধিক বা शक्ति ।

অন্মৰলৈ-ভাৰবিকাৰ ধৰ্মী, ইহা আচাৰ্য্য বাৰ্যায়াণ্ড বল ।

জায়তেহন্তি বিপরিণমতে বর্ষতেহণকীয়তে বিন্তাতীতি । ২ ।

আৰতে (অধ্যাহণ কৰে), অবি (অবিভ্রমণার হব), বিশবিদ্যতে (পরিদন্ত বা পরিবর্ত্তন-সম্পন্ন হয়), বর্ষতে (উপচয়বিশিষ্ট হব), অপকীয়তে (অপচালার্থ হব), বিন্তৃতি (নাশ্রাত্ত হব) ইঞ্জি (এই বে অসমহণ প্রাকৃতি অব্যাহ করা, অভিত্ত বিশবিদান বা পরিবর্ত্তন, বৃত্তি, শব এবং নাশ—এই হবলী) [ভাষবিভাব ঃ] (ভাষবিভার) ।

ছানী ভাববিদাৰ কি ভাৱা এই প্ৰে বৰ্ণিত হুইবাছে। অগতে প্ৰভাৱ বছাই প্ৰথমতঃ অৱসাত কৰে। বছাই অবলাভ কৰিলে বিভাবান বলিং অভিহিত হয়। বছা বিভাবান চইবাই বিপৰিশাৰ বা পৰিবৰ্ত্তননিশিষ্ট হয়—হেমন অভ্যুক্তের হতিতার ভাগেপুর্বাক কুক্তান প্রান্তি, বেধন ছুছেই মাধুর্যা ভাগেপুর্বাক অল্লজন্তি। ভংগারে বছাই অবলাবৃদ্ধি হয়। অভ্যানর বছাই ক্ষেত্রাস্থাতা দুই হয় এবং অংশার বছাই নই হয়। প্রের এই আর্থ —ভার প্রের গ্রেই আর্থ কিয়াই বছাই আর্থ আর্থ প্রত্যুক্তি হাই বছাই প্রান্তি গ্রেই করিলে বলিতে হাইবে, ক্রিয়াই বিভাব হাইবে, বাজ্যের ভাই বা অবলাবভের ক্রিয়াই ক্রান্তানিক হাইবিভাব ক্রিয়াই ক্রান্তানার ক্রিয়াই ক্রান্তানার হাইবে, বাজ্যের বিভাব (উলাবিদ্ধ) হাইবিভাববিশিষ্ট বালিয়া ভিনিত্র হাইবিভাব বিভাব বিভাব ক্রিয়াই ক্রান্তানার বিভাব ক্রিয়াই বলিয়া বাজিয়াই বলিয়া বাজিয়াই ক্রান্তানার ক্রিয়াই ক্রান্তানার বিভাব বিভাব বিভাব বিভাব ক্রিয়াই ক্রান্তানার বিভাব বিভাব বিভাব বিভাব বিভাব বিভাব বিভাব ক্রিয়াই ক্রান্তানার বিভাব বিভাব বিভাব বিভাব বিভাব করে।

আৰুবাস—ব্যায়, বিভয়ান থাকে, পৰিবন্ধীত হয়, বৃদ্ধি পায়, ক্ষতাণ্ড হয় এক নই হয়— ইন্যো (অৰ্থাৎ কয়, বিশ্বমানতা, পৰিবৰ্তন, বৃদ্ধি, ক্ষয় ক নাপ) ভাৰতিকায়।

জায়ত ইতি পূর্মভাবভাদিমাচন্টে, নাপবভাবমাচাই, ন প্রতিবেধতি। ০।

কাৰতে ইতি ('ভাৰতে' এই নদটা) প্ৰচাৰত (প্ৰথম ভাবের অৰ্থাৎ ভয়েছ) আৰিছ (আৰিকে অৰ্থাৎ প্ৰাৰহকে) আচাই (বলে অৰ্থাৎ বোধ কৰাছ) অপৰভাষঃ (পূৰ্জমন্তী বা প্ৰথমী ভাৰতে অৰ্থাৎ অভিহতে) ন আচাই (বোধ কতাছ না) ন প্ৰতিবেশতি (নিৰ্দেশ্য কৰে না)।

प्रशासिक वा जबन ठावर कावनवराता। जाता करेल त क्यावि कावन्त्र केरण दह कीता प्राकृतिक कावनिकात। एक त काव नव तात्रक वरेतात्र काशत जब कावनिकात। इति कावनिकासक प्रशा भूमी वा त्यवन कावनिकात कति दा कत। विकीत भूगत 'कावक' अहे नकतित वात्रा कावनिकात 'कावितक' व्यक्तिकात । 'कावन कावि' वितरक व्यक्तित कावक-माभावनम्बिक क्षतिकिता। ' 'दुक्ता कावक' वितरक व्यक्तित वीत्रक वृक्तित, केकृत्य

১। কিমু আবিবেশ । বেজুচাতে । উত্তৰ্- উপত্ৰ সভ্তাপৰ্যপান্তিতি (ছঃ) ।

(ক্ষীতভাৰ) এবং উদ্ভিন্ন (বিকলিভঙাৰ)—এভঙলি ব্যাপানের নমষ্ট , অর্থাৎ বৃক্ষ্যে আরতে विभाग छउछारे बुकारेस बठठे: बुकार 'कृष्णा काल:' यह बास्कात वाता वातन, बावाल এक्षी चानाछ ; चानगटकर चठावरे এই ८६ छन्छ छन्कव (चानच) ११८७ चनवर्ष (পরিস্থাতি) শহ্র ব্যালারসম্ভিত্ন ব্যার । জল্লপার্থ পূর্ববর্তী এবং পরবর্তী অভিযুদ্ধ সহিত কচিত ৷ অভিযুদ্ধের বা বিভয়ান ২৩ই জাত হয়, অবিভয়ান ২৩৭ কর চইতে णाव ना, देश वार्तेनिक निवास , चार वय बाय इतेवाई चायियनचा दव, देश क्षांत्राकृते , कारबारे, मानका इतेरक नारत दर, 'बाधरक' करे नवतित क्षता 'बाव्यक' वा निवासनकावन विकारकाक अहन क्षेरफाइ । यह भानक विकारमक विविध विकारकाक प्रतिष्टरहरू, वा काहा तरह, 'बायक' अहे नकी चन्यकार वा चक्कियर वात्र वतारेकार मा। हेहाब काष्यनिर्देशन दुर्गाहाया परमन १६, नच क्रवाय वृक्ति क्रवार नच क्रवति करण है वर्षवान बारक. च च च देक है। दिशा चातिरक भारत वरे। विरम्ब छ:, चरशाश्चन कारत चालिक च मुन्तूर्व पतिशा कराभद्रवर्ती व्यक्तित्वत आहम इंदेरक नात्त जा। एत्व कि 'बाइरफ' अहे मुक्ती व्यक्तित्वत व्यक्तिका कवित्रकार ? ता, काशान प्रवेशक भारत ता, कावन, काशा करेगा क्या भारतक व्हेश भएक व्यक्तीर वजर इंडेटक कर वीकार करिएक हर। हेड् वृक्ति विक्क, कारन, व्यक्तम किस व्यवानक वर्षाय अवदेश किन्न व्यवसंघत ता वृद्धित हुईएए लाख ता। 'बाबरक' वह प्रवृद्धित बारा (र नववडी बाकित्वर क्रिक्ट क्रिक्ट क्रिक्ट मा फाइन्ड क्राव्यक्रम क्या वाहेटल नाता दवन करत्रत भवण्याहे अधिरावत अववातन वा जिल्हा हव अवीर अबहे अविदार देनाविक अस्त । दब वालाव केनवासक तम कालातक व्यक्तित्वक किलाव किलाव के कालाव के व्यक्ति कालाव कालाव बाई त्य. 'कावत्क' भवतिक वाता वात्कवहें त्वाप वृदेख, व्यक्तित्व त्याप वह व्यवस्थ विकृते হুইবে না, অধিক বা অনজিক নম্পূৰ্ণ অধিব্যক্তিক ব্যক্তিৰে।

আকুবাদ—'বাহতে' (ধন্ম প্রথ করে) এই প্রতী প্রথম বিকারের আহিছে (উপজ্জ চ্ইতে পরিস্থাপ্তি প্রথম অনিজিয়ার মাাগারসমূহকে) ধ্যাও করার, প্রবর্তী ভারতে (অভিনয়ে) বোধন করার না, প্রতিষেধ্য করে না)

পর্যাভারণামক সর্বভারধ্যেশম্ । ৪ ।

শবি ইতি ('শতি এই শবট) উৎপক্ষ সহাত (ব্যৱসাভ কৰিচাছে এইভণ বছৰ সহাত) শবধান্তৰ্, (অভণেই বৰ্ষণান পাছে, কাসপ্ৰায় হয় নাই ন্ৰ্তিপূৰ্ণক উদ্ধ নিশ্চয়) । [পাছটে] (জালিত কৰে বা বেখে কলার)।

সৰু পংকর কর্ম বাধ এবং ক্ষরভাবণ শংকর ক্ষর নিশ্চিতরণে প্রতীতি। 'ক্ষি' ইয়া মুলিলেই প্রতীতির বিষয় হয় যে, যায়। ক্ষিয়াহে তাহা বিষয়ান ক্ষাতে, ভারার ক্ষাণ

[্]ব । পরি বিজন্য থানিক, ব কংগতে ইতি বুঝান্যবস্থাত (কং বাং)।

চৰ নাই। 'অকি'—ইবাৰ বাবা বিশ্বিশাৰের মাণ্ড চইতেছে না, প্রতিষেধক হইতেছে না। বিশবিশাৰের প্রেণ হইতেছে না, ইয়ার কারণ—অকিবাগানের গণকথেই বিশ্বিশায় অসম্পূতি বিশ্বিশাৰের প্রতিবেধ কইতেছে না, ইয়ার কারণ—অক্টিয়ার বিশ্বিশায়ের উপস্থিত করে অর্থায়ে অকিব্যাহের প্রাই বিশ্বিশায় বা প্রিক্তিন প্রকট হয়। '

আমুবাল--'দ্ব্বি' এই পৃথটা কলনাত কৰিবাছে এইবল বছৰ সংয়ে নিজৰ বোধ কৰাৰ।

বিশ্রিশমত ইতাপ্রচাবমানক তরাবিকারস্ । ৫ ।

বিশ্বিশ্যত ইতি ("বিশ্বিশ্যতে" এই শ্বটী) [তথাৎ] অগ্রচান্তানক (বাহা স্কশ্ হুট্ডে ডাই বা চ্যত হয় নাই তাহায়) ওৱাৎ (তরাৰ স্থাৎ বরণ বা অতিথ হুট্ডে) বিকাশ্য (অক্তব্যভাষ বা শ্বিষ্ঠ্ন) [আচাই] (জাশিত করে বা ব্কাই)।

कुर्गीहर्ग्याम स्टक 'खकार च्यादावसामक क्यान विकासम्' अरेखन च्या विविध स्ट्रेंटन। " কোনৰ বন্ধৰ বিশ্বিশ্বাস চইলাছে বলিলে ব্ৰিডে চুইনে যে, অভিনত্তৰ ভতৰ চুইডে ৰশ্বটাৰ বিচালি বটে মাই, কিছ গুৰু অভিন হুইতে ভাষাৰ বিক্ৰিয়া (পৰিবৰ্তন বা অৱধান্তাৰ) वर्षिकारकः। 'विवृत्तिवयर क'-देशाव वाका कृष्टिव आहत वा अकिरवय इत्रेरकारक मा। वृष्टिक গ্ৰহণ কইতেত্তে না, বিপ্তিশাৰ অবস্থা বৃদ্ধি অসম্পূৰ্ণ বলিয়া এক প্ৰতিবেধ কইডেছে না, বিশ্বিশ্যেই কৃষিতে উপন্থিত করে বলিয়া স্থানকা এই বে, ব্যার বিশ্বিশাহ বলিলে (महे अवकारे वृजातेत्व—(व अवका वक्त अविकास अवकाताति क वृद्धिम अवकाताति— থামনুসংৰত বধাৰকী বলিতা আৰুৱা করিনে পাতি। এই অবস্থাকেই তথু কর্বাৎ পদ্ধৰ বা অভিয় কুইছে বিকাৰ অৰ্থাং পৰিবৰ্তন বা অৱধান্তৰে বলিয়া কৰিব। কৰা কুইখাছে। এই প্ৰতীত কৰ্মাধিকত বাংখাঃ ভিছু অন্ত হতবেও। 'গুৰুং অপ্ৰচাৰ্যনেও বিকাৰত্ এইড়াশ অধ্য উল্লেখ অভিপ্ৰেড। অসুকান প্ৰবাহ কৰিডাৰৰ ব্যক্তি, পৰে ক্লাৰ্থ হয়। ভিছ फांशांत पत्रण का अवूषकायुक हाति हव जा। अवूक्त प्रकण हरेएक आहाक जा हरेगारे करीर बकुक्त वाकिवादे करवासर (संकश्रीय) ताश्री दव, देशारे कपूक्तव विशविवाद । হত প্ৰথমে সমূৰ কাৰে, পৰে আন হয়। কিন্তু ভাত্যৰ সভপ বা পোৰদক্ষেত্ৰ হাতি হয় না। হুত কচণ ব্টতে প্ৰচ্যত বা ব্টবাই কৰাৎ লোৱন বাকিছাই ক্ৰম্বাছৰ (ক্ষম) প্ৰাপ্ত হয়; हेशहे परवत्र दिनविनात् ।

আসুবাৰ—'বিপৰিণয়তে' এই দলটা বঙ্কণ হইতে লগ্ৰচ্যত কৰোৰ বস্তাৰ পৰ্বাৎ পৰণ হইতে পদ্ৰধান্তাৰ বা পৰিবৰ্তমনে বোৰ কৰাৰ।

 ⁾ ব বিপতিশ্ববাহটে অপূর্ববাধ। স প্রতিবেশকুলেভিভবাধ (হ:)।

২। বিপ্রিশ্যত ইত্যাং প্রথাং প্রথাংশালাক তথাংগ্রহণাকত ওখাং তহাবাদ বিকাশ্য বোধক আনোহতিক মুক্তবাহ থা কথাং বিকাশ্য বিভিন্নবাহং মধীতি (হং)।

বৰ্মত ইতি আজাজাঞ্চয়ং সাংধৌগিকানাং বাৰ্ণানান্ত ৬ ঃ

ষষ্ঠাত ইতি ('বৰ্ডতে' এই প্ৰায়ী) বাজাকৃত্যক (বীয় প্ৰের বারা কৃতি) বা (প্ৰথবা) সাংবীদিকানান্ (সংযোগনবংক প্ৰবস্থানশীন) প্ৰথানান্ (প্ৰযোৱ করা) (প্ৰকৃতিক) (বুদ্ধি) [প্ৰায়টে] (ক্ৰাপিড করে বা বুকার)।

বৃদ্ধি বলিলে বৃদ্ধাৰ—হস্তত, গ্ৰীপা, খাহা, উপৰ প্ৰকৃতি পৰিবাৰে বাবা বৃদ্ধি অথবা পো, বিৰধা, থাত প্ৰকৃতি সম্পন্ধিৰ বাবা বৃদ্ধি। অবধৰী অধধাৰ থাকে সম্বাহস্থাতে (কাম্পেই অবহৰ সম্বাহী) এবং লো, বিৰধা প্ৰাকৃতি সম্পন্ধি সম্পন্ধিৰালীতে বাবে সংযোগসহায়ে (কাম্পেই সম্পন্ধি সংযোগী)। এই নিবিল্ল কাছাৰও বৃদ্ধি বলিলে ব্ৰাইবে ভাৱাৰ সহিত্য সংস্কই এমন ইবোৰ বাবা কৃত্যি যে প্ৰয়োগসহায়ী অধ্যা সংযোগী। '

ক্ষান্ত্ৰাল-'বৰ্ডতে' এই বভটা বাহ অংকৰ কাৰা তুক্তি অধৰা সংকোগদক্ষে অবছানশীৰ প্ৰব্যেৰ বাহা বৃদ্ধি বৃদ্ধাৰ।

বৰ্জতে বিভাবেনিভি বা বৰ্জতে পৰীবেশেভি বা । ৭ ।

[अरदान अवर्गंद करिएए(६२] विकास (दिक्य काश) (वर्षाय विकास १४) मात्र) वर्षाय (वृद्धि भार) देखि वा (इस हेश), वर्षायम (वर्षाय वर्षाय) वर्षाय (वृद्धि भार) देखि वा (वर्षाय अपने हेश)।

क्षे पूर्ण 'वर्षक' को लक्ष्य क्षातान कर छेडा क्षाता वृद्धि विश्वत श्रामिक हरेगांद्ध। विकास श्रामिक क्षाता (विकास क्षाता क्षाता) वृद्धि नाय—केश माध्योजिक क्षात्वाक्षाक्ष्य विश्वत क्षाता वृद्धि नाय—केश माध्याक्ष्य विकास क्षात्व क्ष

म्बद्धातिम्ध्योक्तर्थकाम व व्यक्तिकृत्यात्राच्या गामकामारके वेकि नेपके (के वाः) ।

বৃদ্ধিত প্রায়েশ বৃদ্ধিত বিশ্বব্যালতি ক্রমাবারেশবাধান্ত্রপার্টো বৃদ্ধি।

হটজেন্টে না, বুজির অবস্থার অপকর অসম্পূর্ণ বলিয়া এবং প্রভিনের হটজেছে না, বুজিই অপকরকে উপস্থিত তবে বলিয়া অর্থাৎ বুজির পরকরেই অপকর প্রাকট হয় বলিয়া।

भाष्ट्रयोह—[क्षरवान व्यहेडम] १४ विकास्य भारा (विकास उरवार भारा) वृद्धि भार, भार मां इत भरोदार पाता दृद्धि भार ।

অপক্ষীয়ত ইভানেনৈৰ ব্যাখানেঃ প্ৰতিলোধৰ্ 🛭 🛩 🗈

শৃপদীয়তে ইকি ('শৃপদীয়তে' এই শৃষ্টা) অনেনৈৰ (এই নিংহেই অৰ্থাৎ বৃদ্ধি নদটি যে বীক্তিতে ব্যাপা। কয় কইবাছে, সেই বীতি অভ্নৰণ কৰিবাই) প্ৰতিলোদ্য (বিলৱীজ্ঞাহে) স্বাখ্যিয়ে (ব্যাপা) কয় কয়)।

कानूबाक—'बनकीराक' जहें नवति देश बाधाई (वर्षाय शृत्काक समानी वक्षतात्वहें) विनकोक्षकर सावा क्या स्था

বিনশ্যতীত্যপরভাষ্তাদিশাচাই ন পূর্বভাষ্মাচাই ন প্রতিষেধি । ১ ।

বিনপ্ততি ইণ্ডি ("বিনপ্ততি" এই বস্তাই) অপ্রভাবক (অভিনেচাবের স্বর্থাৎ বিনাশের) আহিন্ (আহিন্ধে সর্বাৎ প্রারক্তকে) আচটে (বংগ স্বর্ধাৎ বোধ করার) পূর্বাভাবং (পূঞ্চবতী ভাবকে স্বর্ধাৎ স্বপ্তমানে) ন আচটে (বোধ করার না) ন প্রতিবেছতি । নিষ্কের করে না)।

ध्य पृत्य द्वन 'मृद्धकारक चार्च' रमिटक चायवशाणकार्यक विविद्यात द्वार क्यार, यह प्रत्यक श्रिकेन 'चलकारक चार्च' विभएक चायवशाणकार्यक दिनाव-क्रियात रूकारेटकरक, चर्चार 'विनक्रकि' विग्रत क्षाक्रेटिक विषय हरेटक छछडे।, वजने क्षाक्रीक इव 'विन्द्रे' विग्रत । 'विनक्रकि'—हेड्डक चाडा चलकरक स्थार या नित्यक करा चिक्रक प्रदू । यह क्षाब्द्रिक चर्चार क्रिकेन चर्चार क्षाक्र वारक, कारकह 'विनक्रकि' क्षे चल्टीक

प्रमुखका मरेन कन्ताक दिनश्चित्रपरक्षम् विक्रमाप्तिक विकारणीयक्षपद् (पः पाः)

विनाम च मामारहर मर्थ पृत्रम्य वर्षमान शक्तिक मारत ना। 'विनक्षि' अहे मची इवन विनामकम मार्थर खंडीकि नमापेटलाइ, कपन मामाहरूम मार्थ हैशाव पाता खंडीक इदेश्य भारत मा। मात्र मामाय ना इदेश्य कान वचन विनाम १६ ता, कारवाई 'विनक्षि' नामा प्राथम पाता मामार्थम मार्थर वर्षित्रथल इदेश्याद ना। पून करा अहे (५, 'विनक्षि' नामी विनामा मार्थ है द्वाहेरन, मामारहरू मार्थ व्याहेरनक ना, निरामक महिर्द जा—मामारहरू मार्थ विनक्षित्रक नाह, भवित्रक्षित्रक नाह।

व्यक्ति भारत ६१ वनस्य माहे भारता सम्माहित है का वृद्धे का स्वत्र महित्य भारत । छाश व्यक्ति (१) विवक्त है कि भूक हारणाचपाहरहे वालश्करवाहरहे व क्रिएस्टिस् व्यक्ति (१) विवक्त है जानर हारणाचपाहरहे वालश्कारपाहरहे व क्रिएस्टिस्

অপুশাদ—'বিনয়তি' এই শবটা অগ্যন্তাবের (বিন্যুপ্রে) আছিলে (উপক্ষম ক্ইডে শবিসমান্তি শর্মার ব্যাশাকসমূহকে) যোগ করায়, পূর্বাবিতী ভাবকে (অগ্যন্তমান্ত করায় না, প্রবিধেশক করে না।

। ভূতীয় পরিক্রের সমাধা।

চন্তুৰ্থ পৰিব্যৱস্থান

আতোহাক ভাববিশারা এতেবামের বিশারা ভবস্টাতি হ স্থান্ত I : h

আতঃ (এই সমাজ আবনিবার চইতে) আতে (আত আর্থাং ডিঃ বলিরা প্রতীর্যান) ভাবনিকার্যা (ভাবনিকারসমূহ) এতেরামের (এই সময় ভাবনিকারেটে) বিকারা (প্রতেদ বা প্রকার) ' ওবজি (হর) ইতি হ (এইরপ্রট) আর্থাং আচরে বার্যার্য বলেন)।

ছুতীৰ পৰিক্ষেদে বাৰ্ণত জন্মদি ভাববিকাৰসমূহ ৰাজীত অৱশ্ব ভাববিকাৰৰ আম্বা বেশিতে পাই। প্ৰাকৃত পক্ষে কিন্ত গলাহি ভাববিকাৰসমূহ চইতে ভিঙ কোন ভাববিকাৰ নাই, পঞ্চান্ত ভাববিকাৰ মান্তা আমন্ত উপদত্তি কবি ভানোৰ জন্মদি ভাববিকাৰেই প্ৰকাৰ বা নাৰাছক মান্ত। (১) নিপাতি, অভিযান্তি, উপান, উৎপত্তি, উত্তৰ প্ৰকৃতি ভাববিকাৰ স্বায়ন্ত্ৰপ ভাববিকাৰেই প্ৰকাৰ বা নামান্তৰ। (২) বিভানানতা, তবন প্ৰাকৃতি ভাববিকাৰ স্বায়ন্ত্ৰপ ভাববিকাৰেইই প্ৰকাৰ বা নামান্তৰ। (২) জীৰ্ণ হতকা, অবস্থানত প্ৰাণ্ড কথা, বিক্তম হতনা প্ৰাকৃতি ভাববিকাৰ বিপানিশাসকপ ভাববিকাৰেইই প্ৰকাৰ বা নামান্তৰ। (৫) সূত্ৰী, উপচৰ প্ৰকৃতি ভাববিকাৰ কৃত্ৰিক ভাববিকাৰেইই প্ৰকাৰ বা নামান্তৰ। (৫) কৃত্ৰি, মান্ত, প্ৰকৃত্ৰ প্ৰকৃতি ভাববিকাৰ কৃত্ৰিকা ভাববিকাৰেইই প্ৰকাৰ বা নামান্তৰ। (৬) মৃত্যু, বিদাৰ প্ৰাকৃতি ভাববিকাৰ বিনাশকণ ভাববিকাৰেইই প্ৰকাৰ বা নামান্তৰ। ভাকৃত্ৰ' জিলাটীৰ কৰ্ম্বুণৰ ভাবান্তিহ' উন্ধু আছে:

আৰুবাদ এই সময় [তৃতীধশবিশান বৰিত] ভাৰবিকাংসমূহ হউতে ভিন্ন (বলিং। শ্ৰেডীয়মান) ভাৰবিকাৰসমূহ এই সময় [তৃতীধশবিশানৰ বৰিত) ভাৰবিকাংবাই কেল [আচাৰ্যা বাৰ্যাহিনি] এইবালই বলেন।

তে ৰথাৰচনমভাহিতবাঃ ৷ ২ ৷

জে (ভালারা অর্থাৎ অন্নাদিলকথাচা ভাৰবিকারসমূহ) ব্যাবচনম্ (বচনাছুলারে) অভ্যতিভাষাঃ (বিচাবের হবো নির্থের)।

অন্নাদি হাটী ভাববিকাৰ বাতীও লক ভাববিকাৰ নাই, বে ভাববিকাৰসমূহ অন্নাদি-ভাববিকাৰ চইজে ভিন্ন বলিলা প্ৰভীগমান হব ভাৱাৰা অগ্নাদি ভাববিকাৰেকই ভেদ বা প্ৰকাৰ, ইছা বলা চইবাছে। প্ৰকান প্ৰশ্ন প্ৰশ্ন কৰি কৃষ্টিত পাৰে, জন্মাদি যে হাটী প্ৰদিশ্ধ আৰ্থিকাৰ কচিবাছে, ভিন্ন বলিলা প্ৰভীগমান আৰু জা ভাববিকাৰ ভাৱাৰেকই ভেন্ন হইলে, জোন্ বিশেষ ভাববিকাৰ ভাৱাৰেক কোন্টীৰ ভেন্ন, ভাৱা নিৰ্বাহ কৰিবাৰ উপায় কি ৷ এই প্ৰয়োৱ উভাবেই বলা হুইডেছে, ভাৱা নিৰ্বাহ কৰিতে চুইৰে ৰাক্যানুসাৰে। ভাবপৰা এই যে, আৰক্ষে প্ৰভৃতি কিবাশন কৰাছি

अस्वाद्श्य कांग्रक्तं अस्वगरम् वदाः स्थलं देखि ह चाह शाक्षाविद्धिः नवकः (थः चाः । ।

ভাষৰিকাৰের প্রকৃত্যক। প্রভাকে ধাকাই ক্রিবাস্থ নিয়া সঠিত, অর্থাৎ প্রভাকে বাকাই ক্রেন্স না ক্রেন্স ভাষৰিকার প্রকৃত্য করিবা বাকে। আহতে, অন্তি, বর্ডতে ইন্যাধি ক্রিন্সাপ্ত বা ভাগতি ক্রিন্সাপ্ত বা ভাগতি ক্রিন্সাপ্ত বা ভাগতি ক্রিন্সাপ্ত বা ভাগতি ক্রিন্সাপ্ত বাকার করিবাদ্ধে বা ভাগতি ক্রিন্সাপ্ত বাকার করিবাদ্ধে বাকে ক্রেন্সাপ্ত বাকার করিবাদ্ধে বাকে ভাগতি প্রকৃত্য প্রকৃত্য বাকার করিবাদ্ধে বাকার করিবাদ্ধে বাকার করিবাদ্ধে বাকার করিবাদ্ধি করিবাদ্ধিক করিবাদ্ধি কর

ন নিৰ্কালা উপস্থা অগলিয়াহাবৈতি পাকটায়নঃ । ১ ঃ

উপসর্গাঃ (উপসাধিয়ুর) নির্কাশ্বঃ (নাম ও আবাতে হইতে পুৰস্কাপে প্রবৃত্ত চুইবা) অর্থানু (অর্থসমূহ। ন নির্বাহঃ (নিজ্যুদ্ধণে জালিত করে না) ইতি (ইয়া) লাকটারনঃ (পাকটারন মুনি) (ব্যাহত) (মনে করেন)ঃ

নাম ও আখ্যাথের লক্ষ্য ইলা ইলাছে। এবন উপন্তেরি বিষয় বলিভাছেন। উপাদ্যি
পথের বাংলভিগত অর্থ—'নাম ও আলাভের সভিত বিভিন্ন চইলা পালাবা নাম ও আলাভের
কে অর্থ ভালার বৈশিটা সম্পাদন হয়ে'।' নির্মান্ত অর্থাৎ পৃথক্প্রমৃত্য হুইলে উপদ্যর্থ নিতিছেছপে কোনও অর্থ বাজ্য করে না, ইলাই বৈহাখন্ত-পাকটালন মৃত্যি মনে হতেন।' পদ হুইছে
পৃথক্তাবে অক্ষান্তিত বর্ণের ব্যৱস্থ অর্থান্তালপজি নাই, নামান্তাভিনিষ্ক উপদ্যানিত দেইছপ
অর্থান্তালপজি নাই-ক্ষান্তি ব্যৱস্থ অন্তর্থক (অর্থান্তু), উপদ্যান্তি দেইছপ অন্তর্থক, ইলাই
শাকটারনের দিন্তান্ত ।

অনুবাদ --পৃথক্তহুক উপদৰ্শ নিশ্চিতহণে অৰ্থ বাজে কৰে না, ইয়া লাকটায়ন কৰে। কৰেন।

^{🗲 ।} উপেয়া নাৰাব্যাভযোৱৰ্ত্ত বিবেদ্য ভালভাৎপাকানীভূপদৰ্শত । বহ বাং 🗀

भावनकप्रत्रहार्वनिरनरविस्य करेका नवकीकृत्यर्गाः (🕸) ।

^{&#}x27;ট্রপদর্শাং ক্রিয়াবোপো পাশিনির এই পুত্র সক্ষা করিয়াই বোধ হয় মুর্গায়াই। যাত্র আন্যাতের উচ্চাই করিয়াছেই । উপদর্শের স্থানা নাম ও আন্যাত এই উভয়ের অর্থেটেই বৈশিষ্ট্য সম্পাদিত হয়, ইয়াট প্রভাইয়েশের হত ।

गृज्य-क्रमुक्त केनागरी मारीजिन्द्रपत गांदः १ कः पाः १।

निर्वादा निष्क नारांबाहरूनवाध चववाबालाच निर्वाधकोः नवः । पूर) ।

নামাৰ্যাভৱোৱা কৰ্মোদসংহোগভোডকঃ ভৰ্বি ১ ৪ চ

[উপন্নঃ] (উপন্নন্ত্র) নামাখ্য চলার (মাম ও আখাতেনই) কর্মোপ্সংখ্যেশ-ভোতকাং (অর্থনিশেশের নামক) ও করি (ক্টরা বাকে) :

मांगांगांगांगांगां नाम श्री व्यापादिकार । कृ नक् व्यवस्थार्थक । क्ष क्षावृति छेनार्थि वृत्यहें क्षेट्रे व्यापादिक । व्यापादिक रव व्यापादिक रव व्यापादिक क्षावृत्ति । व्यापादिक रव कर्ष वा व्यापादिक रवाम क्षेत्र रविष्ठि । व्यापादिक रव कर्ष वा व्यापादिक रवे । व्यापादिक रवाम क्षाव्यादिक रवाम क्षाव्यादिक । व्यापादिक वृत्ति । व्यापादिक वृत्ति । व्यापादिक वृत्ति । व्यापादिक वृत्ति । व्यापादक वृत्ति क्षाव्यादक वृत्ति क्षाव्यादक वृत्ति क्षाव्यादक वृत्ति । व्यापादक वृत्ति क्षाव्यादक वृत्ति क्षाव्यादक वृत्ति क्षाव्यादक वृत्ति व्यापादक वृत्ति व्यापादक वृत्ति व्यापादक वृत्ति वृत्ति

আশুবাদ—উপদৰ্গ নাম ও আধাণতেবই অধ্বিশেষের অভিযাতক হইয়া বাকে [ভান্যকে নিজেন কোনত বর্ব নাই]।

উচ্চাৰ্যা: পদাৰ্থা কৰন্তীতি গাৰ্গা: 🗷 ৫ 🗈

প্রথমি (উপন্যতিশ প্রের অর্থ) উচ্চাব্রাং (ব্যৱস্থার) ও করি (ব্যবা বাবেল) ইজি (ইরঃ) পার্লাঃ (পার্থা মূরি) (ব্যরুতে) (মনে করেন) ।

উপসর্গের ভোতকন্ট আছে, বার্ডেল নাই—শাক্টারনের এই যত সভা বলিবা এচন করিলে নাম, আবাত, উপসর্গ ও নিপাত বেদে পদের চারিপ্রকার বিভাগ অঞ্পলর হুইবা পড়ে। কারন, বিভিন্ন আর্থন আল্লার পদ; নাম ও আবাতের সহিত মুক্ত হুইবা মাল ভাঙাবের অর্থবৈশিটা সম্পাহন করাই বলি উপসর্গের ধর্ম হয়, উপসর্গের ধরি পুরক্ কোন অর্থ ই না ধাকে, ভাঙা হুইলে ভাঙাকে কডার পদ বলিবা মীকার করিবার সার্থকতা থাকে না, নাম অ

১। বাৰাব্যাভারের কর্মণোহর্বর উপসংগ্রমত ইতি উপসংবাধে বিশেষ একশবিকার কোড়কা করছি । (বাং কাঃ) ।

কর্পারের ছি তারকার্থপার্বর্থন এতলিক্পারে (ছঃ বং ২)।

वः नःवरवा।करवारवन स्थानकी कर्ष करेकन निरुक्त कवित्रुणकानुवा स्वाकार्यकः।

 [।] স এই বারাজাতকারবিবের উপনর্গন্তোও সতি হাজ্যতে, বর এইপেন্যাবের প্রশাস কর্ণবিবেহান
ইতিয়াল্যনারে প্রশাসক এব কর্যতি ও করীপালের (জু:) ।

^{4 |} Cut-platte Smitte ageneitt Cord (2:) :

भाषामध्यत भाष विनश श्रीकार करिएक्ट हर । अहे शायत लाखि नका करियाँहै नार्गा कृति ৰলেন বে, নাম ও আখাতে এইতে বিহুক্ত এইলেও উপনৰ্যাখা পৰের " অৰ্থ খাকে; অৰ্থ पारक बनियार परवर हरेन था, तारे क्या कराव परन विशिध या दश स्वाम 'का' करें উপদৰ্শ টা আছি কথা বা লাবত ব্যাইতে, উপদীৰ্শাৰ ব্যাইতে এবং দুপাৰ ব্যাইতে প্ৰবৃত্ত हर । * भागके स्टान्स पर कर जन्म एन सन्ता एते हारक, के मनर्स दर्गदर जिवस न व के देश की বিচার সহ নতে। ভারণ, দর্গ নির্থাক বলিবং স্বীকার করিবার ভেড এটে। বছগভ্যা বর্ণে সামাজভাবে অৰ্থপ্ৰভাগনপ্তি আছে, বেহন বৃত্তিভাৱ অবহুৰে হৃষ্ঠা a-নিৰ্ভাগপ্তি বহিলাছে। यहे निर्मित हरेटन रहतन अञ्चलकारश्यक लक्षिणाननीक कठियाक हत, महेदन पर्य द्व वर्ष -প্রকালনলক্ষি ব্রিয়াছে ভারা অভিবাজ হয় ব্যাসমূহ মিজিজ রুইয়া লগবিলেরে অবস্থিত পদা কৃষ্টি करित्त । अववती अवस्तित भ्रष्टाकाक इतेत्वते, कारकष्टे अर्थक्क भव अवहीत वर्तन नवशाहरू गाबिक बहेटक मादव मा । (यह कि व्यभिवादक्षम, कहनहे व्यक्त क्ष्यब मध्यादक गाविक बहेबादक ह खरीरभार मुद्देश्य एए कार्य ना कि ग्रियान या गर्यनगरत वावत इतेवा चारक, काला व श्रृष्टिश्यूक নতে। ধীপের প্রকাশাখাতণ আছে, ইতা প্রতাক্ষণিত। প্রকাশখান্ত্রসংখিত বা বপ্রকাশ शैल जिल्लाक जिल्लाहे अवर्गातात करते. हेटाव अकारतात अ**क्ष अस** अस्थान अरतात जाहे । हीन (४) रक्षण प्रकारकाण प्राकृति २८०, देश जनामात्रक क्षकानक वर्षे । जनगणका क्रकानिक कविदा बीम देंगाई कानिए बरव रह, हेगार अवन्यतमिक वा अकाम कविदाद क्याए। विकास चार्छ । चन्न बनाइ विवेश्य भारत यात तथ, त्रीन त्व क्षयावित्तात्वत चन्द्रको चाकिताक करव ছাত্বা নতে, ইচার প্রবীয় প্রবাধ প্রকাশনশক্তি ভারত্তক অভিবাঞ্জ করে। কাজেট হে विराहताच आहोत्यक विराधि क्या प्रदेशांक छात्रा चामुलक । अहीत्यव मुद्रोत्क हेवाहे निवाकृते হয় যে উপসর্গের স্বীয় কর্মা। হাতা বিভিন্ন প্রকারের) প্রকাশ করিবার পক্ষি আছে, এই পঞ্জি काहिशास हत, प्रथम जैनमर्ग अध न काशास्त्र व वर्ग देवनिहै। अवस्थि कदन । दनि केनमर्गद ধ্যার অৰ ট না বাকিত ভাষা চটলে অর্থ বৈশিল্য প্রকাশ করিবার নিমিত্ব নাম ও আখ্যাত উপসর্বের অপেকা বংগিত না। এই সমত কারণে ইরা হলে করাই ব্যক্তিয়ক্ত বে, ধাতর অধ ক্ৰিয়াসামান, উপসৰ্গ দীৰ অধ্যের হাৰা কাছতে ক্ৰিয়াবিলেয়কণ অৰ্থা প্ৰতিপদ্ন কৰে

উপদৰ্শবিচাৰে জাইবা এই বে, শাক্ষিয়েম ও গাড়েগাঁর মতে উপদৰ্শন্ত্ৰ নাম ও আৰাজে (জিলা), এছড়চৰেৰ সভিস্ট বৃক্ত চইতে পাৰে। চতুৰ প্ৰভাইকাৰ আহাৰ। প 'উপদৰ্শাঃ জিলাকালে' (পান ১০৪.৫৯)—এই পৰা প্ৰজৃতি অক জিলা বা ৰাতৃত্ব সভিত বৃক্ত চইকেই উপদৰ্শ হাইবে, ইবা বৈৰাণবৰ্শাগেৰ মত এবং আপেকাকুত সহস্তাী বৃগের কৰা। আৰগ্

 [।] नवर्षीः नवदशानवर्षावाद्यांचीः (यः पाः) ।

६। '८ळआविक्टबंग्योर्ववृत्तार्थवृ'। देशावस्य व्याजस्य - कावकरक, व्यवदेवृ, व्यवदेवृ।

पृथ्वेत १३८६ गकर प्रायत पूर्वकार्यकृत गामांक वहेग्र

बहेवा अहे त्व, नाक्क्रोमन अवर भाटर्भात कृत्य क्ष, भवा क्षकृत्व नवक्रमहे छेनमई बनिवा नवित्रपिछ दिल, नाथ व व्याचाराज्य नहिष्ठ पूक्त बहेरलहे हैहाराव छेपनर्शव हरेरव, करेवन কোন নিঃম ছিল না। সচেৎ পুৰস্প্ৰযুক্ত উপদৰ্গ অধাপ কৰে না' (লাকটায়ন) এবং 'कैमनर्ग मृतक्तातृक इहेरमध छ।हात वहनिय चय बारक' (गार्था) - এই नवन स्थाद छारम्या बारक जा। डेनन्दर्गत वर्ष वस्त्राविद्धः याक् भादर्गात प्रस्तवन्त्री व्यव १६ कि.नि.स.स. करवन ८६. केननर्गत्वृष्ट्य च च च च च चारक् । अय प्रश्न वर्तेहाल चारक कतिया अहे निरक्षांकर नथानिः প্ৰায় কোনু উপসংগ্ৰ কি অধ সুসভাবে ভাঙা তিনি বলিনেন। আবাতের (क्रियाর বা থাতুর) সহিত উপদর্শবাংশর উলার্থণ-প্রচরতি, প্রচারঃ, প্রস্তুতিঃ ইত্যাতি। নাথের সচিত देनमर्गरवारमञ्ज्ञ केशक्ष्य- जङ्गाचन, चल्डिका, चल्डिक बेल्याकि। ' देवशक्ष्यनिरमञ्ज्ञ मरण 'ক্রাঞ্ব' ইত্যাদিবলে আহিস্যাদ, 'প্র' প্রভৃতির উপসাধি নাই, ভারারা ক্রের্বছ : ১ नाव श्र व्याचाएं इहेरछ देणनार्गव भूवक् श्रादारमंत देशहबन-'व्या नक्षतार' 'मनिरहाकृति छार' बैक्सवि चन । ॰ देवरावदवरूत्वद पटक 'चा' क 'चानि केन्द्रन महा, कर्यक्ष वठमीय । ॰ च्या. चकि, श्रक्ति, चकि, ए. चन, चल, चनि, केन, नवि, कवि-अहे अगरकी नव वर्धवित्तव दुवाहित्क क्षेत्रावहतीयमध्य एवं, देववाय बन्मत्यक हेट के जिल्लाय । * काटबहे त्यथा वाहेत्वतक, at, नडा अकृष्ठि नक्त्रपृथ्क देवराक्ष्यनगर क्याम क्षेत्रश्रीकार्य क्षिकारक्ष्य, क्याम क्रम भवादाप त्याविष्ठशास्त्र वर्षेक विकास निर्देश कविष्ठात्क्ष्म अवर वेशास्त्र कारक किरास कार्यक कर्ष प्रदेशकोष च्यापा। विधारकृत । जिल्लाकारका प्रत्य वेहावा एकारवाहे एकत ताहुक हर्केक जा, शर्ववाषे वेशवर्त ।

चर्णुनाच--केशनर्गामः नरम्य चर्या मध्यानिम, हेदः भौती परम करमन ।

ক্তৰ এবু পদাৰ্থঃ প্ৰাক্রিমে তং নামাখ্যাতংযারপ্ৰিকরণম্। । ।

তৎ (শতএব) এবু (উপদর্গনন্ধে) হা (বে) পদার্থঃ (খীৰ পার্থ) [বিছাতে]
(বিশ্বদান আছে) নাম্যব্যাত্তয়াঃ (নাম ও আখ্যাতের) অথবিকঃপং (অথবি বিকৃতি বা প্রতিধ্যানক) ও তং (দেই অর্থকে) ইয়ে (এই উপদর্গসমূক্ত) প্রাক্তঃ (বলে বা ব্যক্ত করিবা থাকে)।

উপসর্গনসূত্র বা বা অব্ আছে এক নাথ ও আব্যাত হইতে পুৰন্থ অবস্থিত হইলেও ভালাবের সেই সেই অব্যান হানি হয় না, ইহাই পুর্কাপ্ততের ভাবপর্য। ভালা হইলে বাড়ার এই বে, নাম ও আখ্যাতের ভাল উপসর্গনসূত্র বীল বীল অর্থ বছস্কাবেই প্রকাশ করে, বীল

১। ভূগানাগড়ত পৰ হত বৃহত্তে ২০খ হতেত দিকা এইত।

र १ - मानिवि शहास्त्र**ः** १

का क्षा क अभ एक (प्रशिक्ता) ।

[।] পাণিনি সংগ্ৰহত, ১৮৮০ ।

 ^{&#}x27;कुडान्त्रिः स्थाप्' हैं के क्षीय शृष्ट्रि कक्षण या, विकासक्षितार्थः (कः काः) ।

শীও অবজ্ঞানের নিমিল ভাষারা অন্ত কিছুর অলেকা রাবে না। উপ্নৃত্য থীয় অর্থ প্রকটিত করে, নাম ও আবাগতের বে অর্থ ভাষার বিকৃতি বা অক্সবিদ্ধা দটাইয়া। উপন্তর্গত যদি শীয় অর্থ বা তংগ্রাকালকমতা না বাকিত ভাষা হইলে ভাষার। অভ্যের অধ্যের বিকৃতি (modification) সাধ্য করে কিন্তরণ প্

অসুবাদ—শত এব উপদৰ্শনমূহে [ভাৰণাৰে] বে নাম ও আধাণতের বিভূতিশাধ্য ত ও অধ বিশ্বমান আছে, দেই দেই অধ্যক ইয়াখাই অধাৎ উপদৰ্শনমূহই ব্যক্ত ভৱিষ্কা থাকে।

আ ইতার্বাগর্থে। ৮।

আ ইডি ('আ' এই উপস্থিতি) অৰ্জান্তে (অক্সান্ত্ৰাহ্য সন্মিট্ট এই অৰ্থ ব্ৰাইডে) [প্ৰস্থানত] (প্ৰস্থান্ত্ৰ):

উপসংগ্রি অর্থ আছে ইয়া প্রান্তিপর করা হইবাছে। এখনে বিভিন্ন উপসংগ্রি অর্থ ক্রম্পিটি চইটেছে। স্থিকর বা সামীপা অর্থ বুরাইটে 'আ' এই উপস্থাটার প্রয়োগরত ' 'আ ফাহি'— ইয়ার অর্থ 'এই বিজ্ঞ এস, সমীপে এস, অবার নিষ্টাইছী রও'। এক একটা উপসংগ্রি বছ অর্থ গাবিজেও 'উপস্থাবি অর্থ আছে' ইয়া হেলাইফার নিহিন্ত উনাহরণকলে মাত্র একটা কি তুইটা অর্থের উল্লেখ কবিজেনে । "

च्यमू बाम-'चा' यह देशमा है। मध्यहेश पुकारेख अवूक इव

প্রেণবেডাক্স প্রাতিলোম্যমূ 🛭 🛦 🛊

তা পৰা ইতি ('তা' ও 'পৰা' এই উপসৰ্গ এইটো) আছ ('আ' এই উপসৰ্গের) তাতিলোৱাম্ (বিশরীত অর্থ) (আংজুঃ) (ব্যক্ত করে) ।

'णा' मिक्रकायरवाधक, 'ता' क 'मवा' छाताव विम्रतीकावाक प्रधार विश्वकवीवरियाधक। खेराहरून-श्रवका, प्रधानका (केंद्रका नष्ट:-वृद्ध तिवाद (मिवाद)।

অপুৰাদ—'ত্ৰ' ও 'লয়া' এই উলন্ত্ৰিয় ইয়ায় (আ) এই উলন্ত্ৰিয় বিদয়ীত অধ' প্ৰকাশ কৰে।

षक्षेणाहिश्याम् । ३० ।

অভি ইতি ('অভি' এই উপদৰ্গটী) আহিমুখ্যম্ (সমুখ অহবা বিনয়) [আছ] (বাক কৰে)।

'কডি' আভিন্ধান বোধক। আভিন্ধা শ্ৰেক কথ—সপ্থত হুইডে পাতে, বিনৰ ধা মন্তব্যত হুইডে পাতে।" অভিনত:—ইহার কথা আভিন্থোন গতঃ কথাৎ সন্ধ্ৰত বা স্থীপক্ষী। অভি আ শেক স্বিতঃ উম্চে—তে কেব স্বিতঃ আ আম অভি আভিস্থোন

১। অবলৈর্থা সভিত্রা । কার্যা। ।

वानकार्वाचारिक महानमनीतारकरेकाकारूवं देवाववश्यस्थानारक व्यवस्थानांवारंत् (कृत) ।

⁾ चित्रका अञ्चल (का का):

चार्किक्षा, काला विज्ञान रेवानक।

क्षपंत्र व्यक्तांश (বিনবেন) উধহে হাচামতে, আছুচানিকমিভি শেষঃ। এই হলে 'অফি' দাৰের অধ বে

অসুবাদ—'অভি' এই উপদৰ্শনী আভিদ্যাধ প্ৰকাশ কৰে।

প্রভারেন্ডন্ড প্রাতিলোমান । ১১ ।

অভি ইভি ('প্রভি' এই উপদর্শনী) এছত ('পতি' এই উপদর্শের) প্রাভিলোমান্ (বিশৱীত পথ") [পাচ] (ব্যক্ত করে) :

'कि' वास्त्रियाविद्यावद्यात्रक, 'क्षित्र' छात्रात दिलशैकादक वर्षाद वर्षाद वर्षाद्व वर्षाद ८वाधक । खेवांच्यन--- शक्तिभाष्टः (भवानुष्टः भ तः--- भक्षाक्य बहेवा वः किविधा ठिला। निवादक) । आधूराथ --'व्यक्ति' अहे जनमंद्री हेवाव ('माठि' जेनमार्वह) दिनहोस कर्व क्षकान करता

অভিজ্ ইডাভিপুঞ্জিডার্বে । ১২ ।

चिक स् रेफि ('चिकि' ७ 'व' यहे जैनमई इही) चिक्तिविकार्य (चित्रविकार्य स्ट्रेस स्वारेष्ण । [व्यव्रकारत] (श्रव्य २०) ।

'অভি' ও 'হ' অভিপূৰিত অৰ্থাৎ হোট, অধিক যা কাৰৱে অৰ্থ মুৰাইতে কায়ক হয়। **উহার্যক—শভিত্নতা, অভিজ্ঞান করা, ক্রান্তান আভিদ্যা, ক্রান্তান ।** শভিদ্যা, ক্রান্তান । শ

कासूनाम-'व्यक्ति' । 'ए' এই উপদৰ্শনৰ আপতা বা বাহিকাৰি বৃষ্ণাইতে এইক বৰ ।

নিভ'রিভোডযোঃ প্রাতিলোমার 6 ১০ চ

নিৰু ছবু ইজি ('নিব্' ও 'ভব্' এই উপদৰ্শ ভূইটা) এবংবাং ('অজি' ও 'হ্' এই উপদৰ্শব্যের) প্রাক্তিব্যান্যন্ (বিশ্বরীত অর্থ) [স্থান্তুঃ] (বাজ করে) ।

'অভি' ও 'হু' মেটডা বা প্ৰশ্বভাৱ বোৰত, 'নিৰু' ও 'ছুৰু' ইয়াকে বিশ্বীভাগ'ক অগ্যং होतक। सा सूरशास त्यापक। १ केशहवर--- निवरणिक टः (चनावृष्ठ), निक्यक्ष्यः (चनक), जिल्लाक (जिल्ला) : काला, क्ष्मका । जिल्लाम, क्षत्रिक्ता ।

कामूनाम-'निवृ' ७ 'वृव्' अहे देंने नर्ब दृश्मी इंशारतक ('विटि' व 'व्' यहे वेननर्वरहरू) বিশ্বীক কর্ম ব্যক্ত করে।

লবেডি বিবিঞ্জহার্থীয়ে । ১৪ ।

नि चन देखि ('नि' ७ 'चन' उदे क्षेत्रनेदन) विनिधशक्षिको (विनिधश चन'र निराह बा जिस्सम भारती क्षकानक)। अशासक कृत सहैया।

 ⁾ বৈরাজভারিবের মতে এখাবে 'অভি' আ 'প্র' বতর শব্দ (উল্পর্য বছে), আরি ন্যানের বটক।

বছ বিষয়েতাগতিকোঃ অ'ভিলোজাং কুৎদাগতিকুঃ (কা লাঃ)।

वर्गमः, मुख्यांकाः ऐक्यांक्यरण देशांक्यांक्रियर क्ष्ण विद क हम् परम वय केंगल वार ; ऐशांत कारि मबादन्त प्रदेश।

বিনিয়াই শংশর অথ নিরোগ বা নিহন্ত। 'নি' ও 'অব'—এই উপদর্গ তুইটা উজ্জ্বল অথ' আকাশ করে। উধাহরণ—নিগৃহাতি, অবসূত্রতি। সম্পথ্যপ্রেশ্ব হতে ইয়ানের অথ' 'বিচলম্লকার্ডে' (নীচের দিকে)।

व्यमुनाम--'नि' ७ 'व्यन' कहे देननर्मरा दिनिश्रहाधीर वा निरद्यातान ।

উদিভোভযোঃ প্রাতিলোমার্ ৫ ১৫ ৫

উৎ ইডি ('উং' এই উদস্থ টা) এড়য়োঃ ('বি' ও 'ক্ষম' এই উপস্থাৰ্থকের) প্রাভিন্যোস্ (বিশ্বীঞ্চ ক্ষম') [ক্ষার] (ব্যঞ্জ করে)।

'नि' ७ 'चर' निविधारार्थक, 'छर' देशारश्य विभवीकार्यक, च्यार चानिव्धार वा धानिरवार्यक व्यापक . जेमारवर-चिक्षार: जेमारवर : जायावरश्यः 'छर' छेमारवर्य चय' छेद्विक्षित्क (upwards), देश मध्य विनिधारे व्याप हर काक्ष्म्यांच्यक श हेशाय विभवीकात व 'नि' व 'च्या' व्यरे छेमार्गवरथ च्या कविशाहर 'downwards' (जोड़िश विर्मा)।

व्यक्त्याम-'छर' धारे छेनानमं में देशायत ('नि' क 'व्यव' धारे छेनानमंदास्य) दिनश्रीक व्यव' वाक करता

স্বিত্যকীভাবস্থ ১৬ ০

সৰ্ ইতি ('নম্' এই উপ্দৰ্শনি) একী ভাৰহ্ (মিলন যা মিশ্ৰণ) (আছ) (ব্যক্ত করে)। আনেক বস্তব একর মিলন বা নিজাবই ভাষাকের একী ভাষ ' (combination), উহাহ্যক— স্থতা, সংগ্রহা।

অনুবাদ—'নম্' এই উপদৰ্শনী একীভাৰ (বিলম বা মিল্লৰ) ৰাজ কৰে।

ব্যপেত্যেকত প্রাভিলোম্যম্ । ১৭।

বি অংশ ইণ্ডি ('বি' ও 'অংশ' এই উপদৰ্শ দুইটা) এডগু ('দৰ্' এই উপদৰ্শেই) প্ৰাতিকোনাম্ (বিশতীত অংগ') [আহতুঃ] (বাজ করে)।

'সৃষ্' একীয়াৰ বা মিশনের বোধক, 'বি' ও 'অণ' ভাষার বিপরীভাগ ক অধাৎ পৃথগ্রাৰ বা বিভেন্ন অপেত্র বোধক। ' উনাহবর্গ—বিগৃত্বাভি (বিভিন্ন করে), অপক্রিয়া (ক্রিয়া ক্ইডে বিভিন্ন অধাৎ অনিষ্ট বা ক্ষতি):

আপুৰাম —'বি' ও 'অণ' এই উপনৰ্গ ছইটা ইহার ('নম্' এই উপন্ধেরি) বিশহীত অব বাক্ত করে।

अरमकञ्च अक्छरमम् अक्षेत्राकः।

६ । विवत्वायमञ्जूष (पर याः)।

অবিভি সাদৃশ্যাপরভাবন্ ঃ ১৮ ৫

আছ ইতি ('অহ' এই উপদৰ্শটা সংস্কাৰণ চোৰম । সংস্কৃত ও আপ্তভাৰ আৰ্থণ প্ৰচাৰ্থ ইতিয়া [আহ] (সাক্ত হৰে)।

'শাসুজাপওভাবন্' ইধার অর্থ সামুক্ত ও অপ্রভাব। থিবচন হছলে ভাল হইও। অপরভাব শব্দের অর্থ পশ্চাস্ক্রন বা শশ্চাস্বানীয়। ' উবার্থণ—অভ্যুদ্ধি', অভ্যুদ্ধেতি, অভ্যুদ্ধিতি

অনুবাদ---'পদ' এই উপনৰ্মনী সামৃত ও প্তাধ্বতিয় বাক্ষ কৰে।

অপীতি সংগৰ্ম ১৯ ৷

व्यक्ति ('व्यक्ति' अहे केन्निनं हैं) निक्ति वा निम्हित् । व्यक्ति । व्यक्ति । व्यक्ति । व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति । व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति । व्यक्ति विषक्ति व

অনুবাদ - 'অণি' এই উনন্দী ক্রণ্ডল অর্থ ব্যক্ত করে।

উरণ्ডानक्ष्यक् ३ ३ - ३

উপ ইতি ('উপ' এই উপসৰ্গনি) উপজ্বন্ (আহিড) বা কৃতি) [আছ] (বাজু করে)।
'উপ' এই উপসৰ্গনি কৃতি বা আহিড়া অবের প্রকাশক। উলাহরণ—উপলায়য়ে
(আধিকোন জারতে সুম্বিকরপে উৎপর্ব হয়)।

अञ्चलाम -- 'खेल' करे खेलनर्ग में अल्लिका वा कृषि बाक्त करत ।

শরীতি সর্বতেভাদাবদু ৷ ২১ ৫

পরি ইতি ('পরি' এই উপন্যালি) নর্জাতোভাবস্থ নর্জাতাবস্থান) [আছে, (রংজ করে) ।

- मनवर्षातः नकादकातः।
- ২ । বৈষ্যাকরণবিধ্যের মতে অনু এবাবে অবার (উপনর্য মধ্যে), অসমীভার সমাধ্যের ছারু ।
- । বংগর্ক দকরে (বিং বিং), সংবর্ক সমুক্তরাম্ভিকেরে: (বং বং:)।
- 'व्यमि' केमनर्थ वर्षेत्र देशाक्षणित्रक काठ क्षांच मध्यक म 'व' वर्षेत्व (मानिमि ०८०७ १) ।
- शानिकि आधावक ।
- 'व्यक्ति' केन्यून विदेश तिह क क शाक्षा म 'क' व्वेरव (न्युनिवि शाक्षाक) ।

নকভোডাৰ প্ৰেয় অৰ্থ সক্ষাৱস্থান বা চতুদ্ধিপ্থতীয়। উষ্চ্ছৰণ-পরিধারতি (পরিজোধানতি-ভারিদিকে বৌড়াইভেছে)।

অনুবাদ--'দরি' এই উদদর্গটী দর্মভোডার বা চতুদিন্ধটির বাক্ষ করে।

অধীত্যপরিভাৰ্থৈশ্বগং বা । ২২ ।

অধি ইজি ('লখি' এই উপদ্ৰতী) উপ্তিডাৰং (উউৰ্টিড) বা (অধ্যা) ঐপ্যাং (উপায়ৰ বা আধিপ্তা) (আহ] (ব)জ কৰে ∋ং

ঐপাধ্য ক্ষেত্ৰ অৰ্থ উপায়ত্ব, কাহিত্যৰ বা কাহিত অৰাৎ আধিপতা। উপাইতাৰ অংগ ইয়াছাৰ—অধিভিন্তি (উপাই হিড়াল—উপায়ে বিভাগন আছে)। ঐপাধ্য অংগ ইয়াছাৰ—অধিভা

আনুবাদ---'অধি' এই উপদৰ্শনী উছবর্ত্তিৰ অবধা আবিশতা বাক্ত করে।

এবস্জাবচানধাৰ প্ৰাক্ত উপেক্তিব্যা: । ২০ ।

্ষ্টিপসর্নাঃ) (উপসর্গনগৃহ) এবছ (এই প্রাকারে) উচ্চাব্যান (বছৰিছ) ক্ষর্থান (ক্ষর্থা) প্রাক্তঃ (ব্যক্ত করিং। বাংক) তে (তাংগারা) উপেন্ধিকবাং (বৃদ্ধিনঃকারে বিচারণীয়)।

প্রা, মহা, মানু, মানু, মানু, মানু, মানু, মানু, মানু, মিনু, মানি, মানি,

উপস্থিত বাণাপ্রসংক আইনেট উপসংগ্র একটা করিবা অব এবা বার শুইটা উপস্থিত বুইটা করিবা অব অবশিত বুইটারে। প্রয়োক উপস্থানিই প্রথমিত অবশিত বুইটার করিবা অবশিত করে, সেই ভাবেই অভ্যান্ত অবশিত বান্ত করিবা আবে। কোন্ত উপস্থা করিবা অবশি বুইঘার, কোন্ত উপস্থা কোন্ত কোন্ত বুটার করিবা অবশি বুটার করিবা করিবা অবশি বুটার করিবার করিবা আইন্ডে এইবার স্থান কোন্ত ভিন্তি অবশিক্ষ বিভাগ করিবা অবশ্ব করিবা আইন্ডে এইবার অবশ্ব করিবার করিবার করিবা আইন্ডে এইবার অবশ্ব কর্মিক্ষ পরীব্যার বা বিভারনীয়। প্রথমিক্ষার বোলা। এই অবশ্ব করিবার অবশ্ব ইয়ার অবশ্ব কুল্পুর্যক পরীব্যার বা বিভারনীয়। প্রথমিক্ষার বোলা। এই অবশ্ব করিবার অবশ্ব ইয়ার অবশ্ব কুল্পুর্যক পরীব্যার বা বিভারনীয়। প্রথমিক্ষার বার্যার বিভারনীয় ।

कामुकास-अहेताम देनमर्थमपूर विशिष्ट श्रकात वार्थ गाक करत, त्महे नक्त वर्ष वृद्धिमुक्तिक वितास कवित्रो महेतक हवेटन।

। চতুর্ব পরিদেহদ সমাধ্য । প্রথম অধ্যায়ের প্রথম পাদ সমাধ্য

^{) ।} स्ट्यांक्श्वरतः स्ट्यांत्रांत्रवेशाष्ट्रव्ययः व वृद्धियोक्ष्यराः, यः कावदार्थं वर्धश्र देखानः अद्येगाः नदीकाः देखान्तः (वि. वि.)।

প্রথম অধ্যায়

দিতীয় পাদ

প্রথম পরিচ্ছেদ

শ্বধ বিপাতাঃ । ১ ।

चर्च (चनवर) निभावाः (निभावतपृष्ट्) [अकारब] (वर्निक व्हेरव) ।

'नव' नव कानवर्धार्थ'। नाम, काशास्त्र जरा केन्त्रार्थन विषय वता श्रेतारक, जनम निशास्त्रत कथा विनादन: ' दुर्गाष्टार्थात शरक जयारन 'कथ' वर्ष कथिकालाय', ' कथार 'कथ' नरकत वाता देश नुवा दाहेरस्टरह रह, निशास्त्रहे जयारन कथिकत वा वर्गनीय विषय ।

चानू वाल-चनकर निभाकतपृत्व कथा रहा १३८०।

উচ্চাৰচেয়খেৰু নিশন্তবি । ২ ।

্নিশাডাঃ] (নিশাজস্ব) উজাবচের্ (বিভিন্ন প্রকার) আর্থ্ (অর্বে) নিশছয়ি। (বর্তনান বাকে)। ত

এই ক্ষেত্ৰইতে আহন। 'নিগাড়' গলের বৃংগতিগত অর্থ প্রাপ্ত ক্ই । নিগাড় বরপ্রকার আরে নিগাড়ত হং অর্থাৎ নর্ত্যার বাংশ, এইকস্তই নিগাড়েত নিগাড়ত।

অসুবাদ—নিশান্তসমূহ বিভিন্ন প্রভার অংশ বর্তমান থাকে।

অপুপেনার্থেছপি কর্মোপসংগ্রহার্থেছপি পদপূরণাঃ । ৩।

[নিশাজাঃ] (নিশাজ) উপয়াৰ্থইপি (উপনা ব্যাইজের) [বাৰ্যাজে] (বাৰ্ফ হয়) কৰ্মোপনংগ্ৰহাথেইপি (কৰ্ম অৰ্থাই অংশনি শন্ধাহণানি ব্যাইজের) [প্রবৃত্তাকে] (প্রবৃক্ত হয়), [নিশাজাঃ] (নিশাজ। পদপ্রবাঃ অশি (পর অধাই প্রেট্ডের চরপর প্রশ্ন ক্ষিয়া থাকে)।

केटक नावानगरण । केल्वनीक । व्यवस्था निवास वक्तरस (का का १)

२ । व्यक्तिकार्यस्थितकान्यः (इ:)।

 [।] विश्वकृष्टि वर्षेट्स (का काः)।

 [।] কর্ণপ্রধার হি আন্বেশবিদ্যালয়ৰ একজিহাকে (মৃ:) ।

ভিন্তী 'শ্বণি' বন্ধ বিনিত হইবা এখানে সম্ভাৱণ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিলেছে। নিগতি সাধাৰণতঃ ভিন শ্বেমিৰ—কোন কোন নিগাত উপয়া মুখাইবাৰ উথেতে প্ৰকৃত হয়, কোন কোন নিগাত সমৃত্যালি ' (বন্ধৰ সমাবেশ বা মিলন প্ৰাকৃতি) বুৱাইতে প্ৰকৃত হয় এবা কোন কোন নিগাত প্ৰপূৰ্ণাৰ' প্ৰকৃত হয় । পৰপূৰণাৰ' প্ৰকৃত নিগাতের কোন অৰ্থ থাকে নাঃ নিগাত যে এই ভিন শ্বেমিৰই ভাৱা নাছে, এই ভিন শ্বেমিৰ শ্বৰণত নাছে, এইবৰ্গ নিগাতৰ আছে—বেমন, বি. ছ. নছ, কিল প্ৰকৃতি ৷ ইংগাৰে বিভিন্ন অৰ্থ নিকক্ষণাৰ্থ নিৰ্দেশ ক্ৰিয়াছেন (ক্ৰ. ৪৪ বাছতি প্ৰকৃত্যা) ৷

क्ष्मून(म-जिनाङ केन्द्रारव व व्यद्भ ६४, कार्यव अवृद्धावि द्वादेरक व्यद्भ ६४, जिनाच नवन्त्रव कविद्या बारक।

তেবামেতে 6কার উপমার্থে ভবস্তি । K ।

তেখাং (সেই মিশাতসমূহত সংখ্যা) এথেও (এই অর্থানে ব্যাহার) চথাক্ষা (চারিটী মিশাক্ত) উপমার্থা (উপায়া ব্যাইবার নিমিত্র) ভবজি (এয়েক্ত হড়)।

हेन, न, हिर ७ ए-वड़े हार्विति निशाह काइनः " केश्याद्य' कायुक्त ६४। हेशस्य स्था वयनहे बना हहेता।

আকুৰান—নেই নিশাতসমূহের মধ্যে এই (শ্বর্থি ব্যামাণ) চারিটা নিশাভ উপমার্থে আযুক্ত হয়।

हेटबिक कांबावार कांबशायक ब द ।

हैन हेकि (हैन और जिनाकति) कारावार 5 (कार्किक क्षण्यक काशायक) [केन्यादव क्षणि]
(केन्यादव कार्कि हव) अध्याद्य 5 (अध्यादक अवदेद द्वर्वक) [केन्यादव क्षणि]
(केन्यादव कार्कि हव) । अध्यादक दा म अध्याद्या (दवा (अधि + हे + क्ष्णू—भाः, अव्यव्भ) ।
(वा जित्यम्कंक अधीक हव, करेक्ष्ण द्वर्थक अपन नाथ अधाव । 'अध्यादम्'--देशक अव्य-अधादक दा द्वर्थक (विक्रकादक अधाविक्ष), द्वर्थन 'अध्यादक व्यर्थ '। दवी'
(विक्रक) । व

অফুডাল—'ইব' এই নিপাহটী উপমাৰ্থে প্ৰবৃক্ত হয়, গৌৰিক সাম্বাচন, বেলেও।

৯ । অংশালকপ্রভাবিলাকের লক্ষ্য প্রথমী বাং হারে ।

হ। প্রপূষ্ণ-বিপারের লক্ষ্ণ চারারের ।

ধ। এত এব চরুরে ইবর্নচুত্রর আবোরুতা উপন্যথে কর্মান হয়। ।

व्यक्ति परिः देशन पर्न-'स्त्रो परिः' (प्रतिः पर्कि)

অগ্নিরিবেক্স ইবেভি 🛚 🕹 🗈

[उपावन] चतिः देन (चमित कान) वेताः देन (वेट्यन कान) देखि (वेट्यानि)।

'हेर' और निर्मारकत (न जिन्मार्थ व्यरक्षण हन, त्यह इवेटक काला जिन्मान व्यविक्ति स्वेटकत् । 'काधितिन प्रदेश पितिका महत्त् (मनोनीनी क्रश्त हुक अभि। इया मधन् निरुक्षण (स्व अधि। इया मधन् निरुक्षण (स्व अधि। इया मधन् निरुक्षण (स्व अधि। विद्याला निर्मारना निर्मणण)। 'वेटेल्डावि वाम्राताक्षिः मध्येक हेनाविकाहितः। हेल्ल हेल्सा क्रिक्षण क्रिक्णण क्रिक्षण क्रिक्षण क्रिक्षण क्रिक्षण क्रिक्षण क्रिक्णण क्रिक्षण क्रिक्षण क्रिक्षण क्रिक्ण

व्यक्तान-भक्ति हेर (भवित प्राप्त) हेला हेर (हैटला प्राप्त) हेलावि प्राप्त हेर नव वैभवार्य बाह्य वहेरारह ।

নেতি অতিবেধাৰীকো ভাষায়ামূভব্যবধ্যাৱন্ ৮ ৭ ৮

ন ইতি ('ন' এই নিশাভটা) ভাষাধাং (নৌকিক সংশ্বকে) প্রতিবেধার্কীয়া (নিষেধার্কি), অৱশাহন্ (তেখে) উত্তহন্ (উত্তর্গক অর্থাৎ নিষেধার্থক এক উপন্নার্থক)।

লৌধিক সংক্ষতে 'ন' এই নিপাতটী যাত্ৰ কোন বজৰ এডিবেগ বা নিৰেগ বৃধাইবাৰ নিমিক্ট প্ৰযুক্ত হয়, কিন্ধ বেগে প্ৰতিবেগ বা নিৰেগ ত ব্যাবই, উপদাৰ্থত ব্যাব অৰ্থাৎ ইন, যথা প্ৰত্তিত অৰ্থেও ইয়াৰ আবোদ হয়।

আসুবাদ—'ন' এই নিশাতী লৌকিক সংস্থাত প্রতিবেদার্থক, বেচে উচচার্থক কর্নাৎ প্রতিবেধার্থক এবং উপমার্থক।

নেক্রং দেবমমংসচেতি 🛊 ৮ 🛭

[উমাহৰণ] থেকা (দীয়িকাৰক) ইক্ৰা (ইক্ৰাক) ন অসংগত (খানিডে লাৰে নাই)। ইতি (ইজ্যানি)।

'ন' এই নিপাত্তী যে যেৰে প্ৰতিষ্ঠে পৰ্যে প্ৰযুক্ত হয়, ভাচাত উলাহনৰ বিভেল্পেন। 'বি তি সোডোরস্কত নেজং কেন্দ্ৰংগত। ব্যান্থৰ লাকলিবৰ্ণা: পূৰ্যেন্ ধ্যুমনা বিৰক্ষাধিক উল্লেখ্য (ক্ষেপ্ত ১০ । ৮৬ । ১)। নেজং কেন্দ্ৰখনো বীপছিলাল্যবন্তকাদিভালেলঃ (আনিভা-ৰাজিন্তু নিজেপের বীলিকার্ড ইক্তকে আনিজে পারে নাই)। নৌকিক উলাহনণ—ন পচতি, ন গজ্ঞি। স্থান্থ নকিয়া নিকক্তকার নৌকিক উলাহনৰ প্রয়ান করেন নাই। অকুৰাৰ—ন ইজা দেবৰ আলসত (বীতিকাৰক ইজকে লাখিতে পাৰে নাই) ইড্যাৰি হলে 'ন' এই নিপাতনী প্ৰতিবেদ আৰ্থ বুৱাইতে প্ৰযুক্ত হইবাছে ।

প্রতিষেধার্থীয়া পুরস্তাভূপচাবস্তক্ত য**ে প্রতিষেধতি । ৯** ।

প্রতিকোর্বীয়া (প্রতিকোর্যক নিশান) ওও (ভারার) পুরবার্নচারা (পূর্ণে প্রকৃত হব) বং (বার্যকে) প্রতিবেধকি (প্রতিবেধ বা নিবের করা হব)।

'न्वचाद्वनहानः' देवा अविति न्यानवद्य नव, 'लाख्यवद्यवितः' अहे नरवव विरम्पन । देवाव विद्यावद्यानः—न्यचाद्वनहातः लाखारम २७ ना (नृत्यं वादाव लाखान द्यान द्यान प्रत्यः मानव व्यापान द्यान व्यापान व्यापा

क्षमुजान-नाहारक अधिरस्य कहा क्षत्र, अधिरवदार्थक जिलाफ फाहाब शृंदर्व अपुक्त हव ।

নুৰ্যকাশে ন জ্বাবাশিত । ১০ ।

[উলাহ্যৰ] কুৱাৰাং (প্ৰধাৰ অৰ্থাৎ কুৱালানে) ছবিলাসঃ ন (দুৰ্বহাসঃ ইৰ-স্কুৰ্যৰ বা মাজাল ৰাজ্যিৰ ভাষ) ইতি (ইজাৰ্গৰি)।

'न' और जिलाएक एवं केलगाएं काशान हर, छाहान केलहतन कालंग करिएएक। स्थय नीकारण बूबाएक पूर्वमादेशों में श्वताहात्। छेद-में नहीं कर्मक । वाद्य । १ । १३)। हुईहारण ने सूब्बाण हैंने, एवा कुर्शमण्यकोः (किटर जूनकोः श्वताहाः नीकाशाः मुखार कुर्धारक्ष्यत् (हुईह श्वक्तिलाल काथ , श्वतालाम करिशः अधियत अव १९ शांकाण व्यक्तिल एक एक वस्त हव)। (बाहरे 'म' आहे जिलाएक केलगाएक कालाल हव, लोकिक मुख्यक हव मां, देश नेना हरेशाह ।

আসুবাদ—বুৰ্নবাদে। এ গুৱাৰাৰ (প্ৰচাশনে চৰ্নৰ ৰাজিপণের প্ৰায়) ইভাৰি খণে 'ন' এই নিশাভটা উপধাৰ্থে প্ৰযুক্ত কইয়াছে।

উপমার্থীর উপরিউাছুপচাকক্তক বেনোপমিনীতে । ১১।

উল্মানীক (উপমাৰ্থক নিশাত) জন্ম (ভাহাৰ) উপৰিটাতপ্তাক (পৰে প্ৰযুক্ত হয়) বেন (খাহাৰ সহিত) উপনিধীতে (উপধা বা তুকনা করা হয়)।

३ । केन्द्रांतर अध्यान केशस्क (कः चाः) ।

২ (। স্বৰ্ধা বৈজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ ক্ষেত্ৰ কৰিছে । আনক্ষেত্ৰ জন্ম পুৰুষ্টা কৰিছে একাৰ্য্য (। সং সাং) ।

'উপরিটার্ণচাবং' ইবা একটা স্থাস্থক প্র, 'উপনার্থার' এই প্রের বিশেষণ। ইবার বিশ্বর বিশ্বর উপনার অব্যোগ বা লং (পরে বারার প্রায়ের বার উপনার বা ক্ষার বার আরোর বার উপনার । শবের আর্থ 'পরে'। বারার সহিত উপরা বা ক্ষানা করা বার আরোর নার উপনার । 'বৃহস্পতিরির পঞ্জিয়ে' (বৃহস্পতির কার পঞ্জি)—এবারে বৃহস্পতির সহিত পালিজাংশে কারারও ক্ষানা করা হরীবারে, কালেই বৃহস্পতি উপনান। বাজ্যে উপনান পরের পরে উপনার কর বার কার্যার আর্থ একটিত করে—বেশ্বর, ইব, ধরা, না ইজারি) প্রবৃত্ত হব, ইর্লিই সাধারণ নিরম। 'ক্ষার্থানো না ক্ষারাণ্' এই বাকো 'ক্ষান্য' এই পর্যা উপনান পর, ইর্লির পরে উপনার্থাক বিশ্বর 'ন' এই নিপাতের প্রযোগ হইলাছে।

কালুবাদি—বাহার সহিও উপনা বা ভূপনা কর। হয়, উপনার্থক পদ ভাহার পরে প্রাকৃত হয়।

৮য় সূত্ৰ চুইডে ১১শ সূত্ৰ প্ৰায় যে গুলাংশ বিশুও চুইয়াছে, ভাষাত বিভাগ কোনত আধুনিক <u>নিকক্ষ</u>শপাৰ্যৰ এইত্ৰণ কৰিয়াছেন—

> 'বেশ্বৰ কেব্যয়ংগত' ইতি প্ৰতিষ্ণোৰ্ভীয়ং। প্ৰভাত্পচাৰতত হং প্ৰতিষ্ণোতি। 'ভূৰ্ববালো ৰ ক্ৰাবাম্' ইক্যুলবাৰ্ভীয়ং। উপত্নিউভূণচাৰতত বেলোপনিবীতে।

अहेतन विश्वास करिया वर्ष व्यानको। द्वार १६ १८६, छट्ट व्यश्नाहात विश्वा व्याक करिए हेट्ट। 'क्ष्मा व्याक व्याक करिए क्ष्मित्र। 'क्ष्मा व्याक व्याक करिए क्ष्मित्र। 'क्ष्मा व्याक व्याक करिए क्ष्मित्र। व्याक व्याक

চিলিভোবোহনেক কৰা ৫ ১২ ট

্তি ইতি এখা ("চিং" এই নিগাত্টী) অনেকক্ষী (অনেকাৰ্থক)।
কৰ্মনত্ব "অৰ্থবৈধক) "চিং" এই নিগাতের বারা অনেক অর্থের বোধ চয়, উৎসাত্তপ কর্ম কাষ্ট্রে কথা একটী।

অনুবাদ--'চিং' এই নিগাডটা অনেকাৰ্যক ৷

আচাৰ্য।শ্চিনিদং জয়াদিতি পূঞ্জাবাস্ । ১৩ ।

স্থারার চিং (স্বার্থটো) ইবং (ইরা)এরাং (বলিডে পারেন) ইভি (এই বাঞে) প্রারাষ্ (পূজা বা স্থান অর্থ ব্যাইডে) [চিথিডি নিপাডঃ প্রয়কঃ] ('চিং' এই নিপাডটা প্রায়ুক ব্যাহে)।

শাচার্যান্ডিনিক কুরাং—এই বাকোও কর্ব, আচাংগ্রই ইংগ্রানিতে পারেন, আন্তে পারে না। ' কালেই এই বাকোর বাবা আচাংগ্রের প্রতি পূজা বা সমান প্রথশিত হইছেছে; এই পূজা বা সমানের বোরক 'চিং' এই নিশান্ডী। '

অসুবাদ—আচাৰ্যভিত্তিক প্ৰবাহ (আচাৰ্যট ইয়া বলিতে পাৰেন)—এই বাক্যে 'চিং' এই বিপাডটা পূজা বা সমানাৰ্য বুজাইতে প্ৰবৃক্ত চুইয়াছে।

আচার্যা আচারং আহমত্যাচিনোভার্থানাচিনোভি বৃদ্ধিমিভি বা। ১৪ 🛭

আহার্যা (আহার্যা) আহার্যা (বির্ণরশার্যায়নিত পছাতি—traditional procepts) আহ্যতি (প্রবণ করার বা বিশ্বা কেন), বা (অববা) অর্থানু (সংগ্রাম্ব বা ব্যক্তির জ্ঞানের বির্যাস্থ) আহিনোতি (সংগ্রহ করেন), [বা] (অববা) বৃত্তিন (বৃত্তিকৃতিকে) আহিনোতি (প্রবৃত্ত করেন)।

'আচাৰ্যা আচাৰঃ প্ৰাংগতি'—ইতান্তিৰ বাবা 'আচাৰ্যালিগিবং প্ৰৱাব'—এই প্ৰশ্ব 'আচাৰ্যা' পৰের বাবপত্তিপত অৰ্থ ই প্ৰবৰ্গন কভিছেছেন। অনপ্ৰাণ চৰ, বাতৃৰ উত্তৰ বাপ্ প্ৰভাৱ বোপ কৰিছা অববা অনপ্ৰাণ টি বাতৃৰ উত্তৰ কোন উপানিক প্ৰভাৱ বোগ কৰিছা 'আচাৰ্যা' পৰা সিম্ম হৰিছে গ্ৰহণা 'আচাৰ্যা' পৰা সিম্ম হৰিছে গ্ৰহণা বিদ্ধা প্ৰভাৱে অৰ্থ বাতৃৰ অৰ্থাত কৰিছা ব্ৰিছে গ্ৰহণা অৰ্থাৎ আন্ধ নিজন চৰ, বাতৃৰত বে অৰ্থা, আন চৰ, বাতৃৰত সেই অৰ্থ বুলিছে চইবো। 'আচাৰ্যা' প্ৰথম অৰ্থা হৰীয়ে, 'ব্য আচাৰ্যাভি'—মিনি আচাৰ কৰান বা প্ৰচণ কৰান অৰ্থাৎ হিনি লিউজনের অন্তৰ্ভিত আচৰ্যা শিলা কোন। আন চি বাতৃৰ অৰ্থ কৰাই কৰা বা বুছি কৰা। আন চি বাতৃ হৰীয়ে 'আচাৰ্যা' পৰা নিজন কৰিছাৰ অৰ্থ কৰাই কৰা বা বুছি কৰা। আন চি বাতৃ হৰীয়ে 'আচাৰ্যা' পৰা নিজন কৰিছাৰ অৰ্থ হৰীয়ে, বিনি লাভাৰ্থ বা পান্তলক আন্ধনৰ বিৰয়েলমূহ বিনয়ৰ নিমিন্ত ক্ষান্ত কৰেন অৰ্থাৎ ভিছিল্য সনাক উপান্যে প্ৰধান কৰেন , অৰ্থা হিনি সমূল্যাহাৰিৰ বাবা শিশ্বেত বৃদ্ধিভিত্ন বৃদ্ধি যা উন্নতিলাধন কৰেন। "

আমুবাদ—আচাই আচার গ্রহণ করার বা নিকা কেন, অথবা নাপ্তার্ক বা নাপ্তনত আনের বিষয়সমূহ সংগ্রহ করেন, অথবা মৃথিসুন্তির সুদ্দিনালন করেন।

चांगरी कर क्यांश कारण कर क्यांग्रीति । इ.)।

आहार) देश वस्तु नह बाहरक देति वारणे गुम्भ ककार हिम्हका (पर कार) ।

শাহিলেতি ও পাছাই আহারে স্থাপ্তভালি ।
 প্রসাহরতে করাকার্যাক্তক কীজিত ।

पर्वितिकृत्रभगत्व । ५० ।

স্থিতিও (প্ৰিণ্ডুলা) উত্তি (এট প্ৰে) উপস্থিতি (উপসা বুৱাইছে) [চিনিডি নিপাতঃ প্ৰাযুক্তঃ] ('চিং' এট নিপাডেটা প্ৰাযুক্ত চইবাছে)।

'তিং' এই নিশাহটা উল্মাৰ্থ বা সামুক্তাৰ্থ ব্যাইতেও প্ৰযুক্ত হয় উলাৱকা---লভিতিং। স্থিতিজ্ঞান, স্থিতিং কুলাপুলাম্--এই স্থান বাংকাই অৰ্থ 'দ্ধিসমূল ভাক', 'থড়িসমূল (ভার) মূক্ষপূৰ্ণা ইজানি।

व्यक्त्यांच-विविधः (विविध्या)-धः भाष 'हिर' अहे निभाएडी डेमशार्थ उपक्र वर्षेशारकः।

কুলাবা-ক্লিদাবৱেত্যবস্থু হসিতে । ১৬ ।

সুসাধান হিং (কুলাবই) আহল (আনহন কর) ইন্ডি (এট বাংকা) অবস্থাসতে (অভান কুংসিত অর্থ বা নিজা বুডাইন্ডে) (চিনিডি নিপাত: ভায়কঃ) ('চিং'এই নিপাতনী প্রাযুক্ত হুইবাংক্)।

কোনও অতি নৃত্তিত বাজি তথাত্ব পথের অপেকার থাকিতে না পানিবা বলিন 'কুরাহাটেরাহর' (ওছে, আর বাজিতে পারি না, কুরাহট আন, ভাহাই বাইব)। এই বাজা কুরাহের নিজা প্রতীত হউজেছে, নিজার বোধক 'ড়িং' এই নিপাহটী। ' অর্থনিক গোধ্য, অর্থনিক চপক প্রভাতিত নাম কুরাহ। ' বত প্রকার আর আছে ভাষার মধ্যে কুরাহা নিক্টরহ । 'কুরাহান্ ধারত ভিজতে' (হে কুরাহ বাইহা জীবন ধারণ ববে, ভাষার নিকটক ভিজা করে) -ইভালি বাকাও কুলাখের নিজনীয়াকের প্রমাণ।

আৰুবাল—চুগাৰাংশ্চিমানৰ (মুদ্ধাৰই আনহন কয়) এই বাংকা চিং' এই নিশাওটা অভ্যন্ত নিশা নুষাইতে প্ৰবৃত্ত কইবাছে।

কুলাবাঃ কুলেরু নীগন্তি । ১৭ ।

কুলাবাং (কুলাব) কুলেয়ু (ভেরীর গলভৌষ করা অর্থাৎ অরগগৃহের মধ্যে) দীয়বি (বিএই বা হস্ত হয় অর্থাৎ এগণা কলিয়া প্রিকশিত হয়)।

বেছেতু অকুলে অৰ্থাৰ আনস্থায়ৰ মধ্যে বিনট বা হও হৰ অৰ্থাৰ সগৰা বলিছা পৰিস্থানিত হয়, সেই কতাই কুলাবেৰ কুলাৰৰ ইয়া বলাই <u>নিজক্ত</u>কাণ্ডেৰ ভাৰণৰ্য্য। ইতা বলিছা ভিনি

১। অবস্থানতে কৃষ্ণ কুংলিতে (জু:)। কৃষ্ণানীয় সতে 'অংশ্বের বিশেষ ক্ষেপ কর্ম নাই—
কুষ্ণানতবেশ্বের্থানতর্।

শ্লাজ্য বৃত্তিক: কলিক ইবলং বাংলোগনারি নিবাৎ প্রাক্তিক অবস্থার করীতি কুলাবাংলিকার্ত্তিক
কর্পা স্থানালেনীকর্পারে কুল্লিকাং কুলাবাণাং গ্লাকে। ক্রম কুল্লিকাং ক্রা চিক্ষ্ণাং (বাং পাং)।

^{ে।} পর্ববিহাত গোলুবা আরু র লাকার্য কুমার্থ ইতি কর্ততে।

'कृषाबाधिकाहरशित'—वह एक्क कृषाब गर्थ ग्रूथिक अर्थि क्ष्यांत कृषिक्रहरू । कृषा या (विध्यार्थ) पाकृष कृष्य कर्षयात्त । वक्ष्य (गार्थ । क । ३२) क्षणाव व्याप कृषिक्ष स्थाप गर्थी निक वहेगात्त् । 'कृष' गर्थि वक्षय (गार्थ भावेशात्त्र भृष्याय विषय विषय (गार्थ) व । ३००) । कृष्याय गर्थिय अर्थ वहेर्य 'वाहा कृष्य विधित्रक वा कृष्ठ क्य' । 'कृष्य विधित्रक, वृष्ट वा विभवे ह्य', हेर्याय अप के विष्याक्षीय अव। गर्थिय व्याप विभवे विषय प्रित्रक वा । अश्वरूष्य प्रथा कृष्याय विकृष्टे विषय प्रथा हेर्या वस्त्र क्ष्या विकृष्टे विषय प्रथा विश्वरेष्ठ व्याप कृष्याय विकृष्टेष्ठ व्याप हेर्या वस्त्र क्ष्य हेर्या वस्त्र हेर्या वस्त्र हेर्या वस्त्र वस्त्र हेर्या हेर्य

অসুবাদ— কুনাৰ অনুনে (আলসমূহের মধো) বিনট বা হয় হয় (নৰণা বনিয়া শ্ৰিগণিত হয়)।

মু ইভ্যেবাছনেককৰ্মা 🖟 ১৮ 🛭

তু ইন্ধি এবং ('ছ' এই নিপাত্নী) অনেক্কৰ্মা (অনেকাৰ্থক)।
'ছ' এই নিপাতের বাবা অনেক অধ্যে যোগ হয় , উপমান্তপ অৰ্থ—ভাষাৰ মধ্যে একটী। অকুৰ্যায়—'ছ' এই নিপাত্নী অনেকাৰ্থক।

ইদং মু করিব্যতীতি বেশপদেশে ৷ ১৯ ৷

মু (বেচেড়) ইফ (ইচা) কৰিছতি (কয়িবে) ইতি (এই বাকেঃ) হেছপ্ৰেশ (হেছ্-কৰনে) [মু ইতি নিশাতঃ প্ৰযুক্তঃ] ('প্ল' এই নিপাতটী প্ৰযুক্ত হটভাছে)।

'ৰবং স তাৰ পাছতি, ইবং প্ৰ ভবিছতি'—সে কোন তথাৰ ঘাইছেছে । ইবাৰ উষ্ণা—
ব্যেতৃ সে ইবা কৰিখে। এইখানে সমনের সেতু, কাৰ্যাবিশেষ কৰিবাৰ সংবল্ধ। এই
কেতৃত্ব বোধক ছ' এই নিপাডটা। "কপাণছ কেবৰতঃ প্রাছত্বেৰ ভূতুতে । ইত্যাক্ত মুলোচাতে
প্রায়ং প্র গমিন্তভীতি, করা প্রায়েশমনত হেতৃত্বং সমাতে। ক্যাক্ প্রায়ং গমিষ্টতি, ক্যাং
প্রাত্তকুতিকে ইতি ভত্মাপ্রেশে শ্রুম ইতি" (হা বাঃ)—ক্ষম কেবৰত প্রায়েকালে ক্ষেম
করিতেছে কেন। ইবার কর্ম ইবার কর্ম করা হব সে প্রায়ে বাইবে, দ্বন প্রায়েকালে হেতৃত্ব হার বুলা বার। ইহার কর্ম এই বেং ব্যেক্ত প্রায়ে বাইবে, সেইকেতু বেবৰত প্রায়েকাণে
স্বায়ন করিতেছে। এই প্রায়সমনকল হেতৃ বোরিত হইভেছে 'শ্ব' এই নিপাছের বার।।

অনুবাদ—ইবং তু কবিভতি (বেহেতু ইহা কৰিবে)—এই বাকো 'হু' এই নিশাঘটী হেতুক্ৰম বা হেতুহ নিৰ্ভেশ কৰিবাৰ নিশ্বিত গ্ৰহুক্ত হবিখাছে।

कथः यू कदिशकोकाश्वभूत्वे । २० ६

হবং ছ (কিন্তাপ) করিছাতি (করিবে) ইতি (এই বাকো) অনুপৃষ্টে (পুনাঞ্চা বা প্রমানত্তর প্রার্থ ব্যাইতে) [ছ ইতি নিগাভঃ প্রবৃত্তঃ] (ছ' এই নিগাতটা প্রবৃত্ত করিবাছে) । 'অনুপৃষ্ট' বাবের অর্থ পুনাপ্রার্থ বা প্রায়ানত্তর প্রার্থ। ভাববাছে। আ প্রভার করিব। 'পৃষ্ট' অর্থ ইংলাছে। 'কর্ম ছ করিছাতি' (ইয়া সে কিন্তাপ করিবে)—ইয়া একটা পুনাঃ व्यमं ने व्यमंत्रकत व्यमः व्यवस व्यम क्रिक्टिंग क्षित क्षित्रकृष्टिंग (हेक) कि तम क्षित्र) पृष्टे के क्षित्र क्षित्र व्यम क्षित्र क्

অসুবাদ—'কথা স্থ করিছডি' (কি করিছালে করিছে)—এই বাকো 'চু' এই নিপাচটী) প্নাঞ্জ ব্যাইলে প্রথম হইবাছে।

ন বেভদকাৰীদিভি চ ৷ ২১ ৫

कविदर' १ वाहें र कि मा. बिदर कि मा. देखा। कि शुक्का कार बहे कार कार हो।

আছৰ ছ (ইয় কি) ন অকাৰীৰ কেন্তেন্ট)ইডিচ (এই বাংখাক) আৰুপ্টেছ ইডিনিশালা অনুক্ৰা] (পুনালল বা আনান্তৰ প্ৰাইডে 'গু' এই নিশাক্ষী প্ৰয়ক্ত ক্ষাছে)।

প্রথম প্রশ্ন বিষয়ক্ষরানানি, আহমেন্তর ক্ষুত্রবান্ প্রাথিতিই কুলি না বলিবাছিলে, এই ব্যক্তি ক্ষিত্র ক্ষুত্রতান উত্তর 'অসমেন্ডপ্রক্রমান্' (ইন, আমি ইবা বলিবাছিলাম)। আহার পরে আবার প্রশ্ন ইবাছে 'ন স্থ প্রস্তরকার্যার' (ইনা কি সে করে নাই)ই এই বে, প্রাথ্যার করা চইবাছে 'ছ' এই নিপাডনী ভারার বোধক, পর্যার 'ছ' নিপাজনী বাংক্তে মধ্যে থাকার ইবাই ব্যা থাইবে থে, বাকানির কালে প্রাপ্তর বা প্রায়ানক্ষ প্রশ্ন করা চইবাছে। ক্ষুত্রানীর মতে 'ন ক্ষেত্রকারীর' এই সংক্রের বারা 'সে কি ইবা করে নাই ই' মাত্র ক্ষুত্র প্রথ্যের প্রতীক্তি করে।

कामूनाम-न त्वत्रकारीय (ता कि हेश करब नाहे)-- এই वारकात 'ए' এই निनास्त्री भूमाताह कुत्राहेरक ताहुक व्हेवारक ।

অৰাপ্যপমাৰ্থে ভবতি ১ ২২ ১

ক্ষাৰ (কাৰ) [তু ইভি নিগাঙঃ] (তু এই নিগাড়টী) উলহাথে ক্ষাণি (উলহাথেও) গুৰুতি (প্ৰায়ক্ত হয়) ।

'মু' নিগাতের দুইটা অর্থ এছনিত হটয়াছে। ওয়াতিথিক আৰু একটা অথ ও আছে , শেইটা উপমার্থ । উপমার্থত উলাহতৰ প্রথমী হয়ে বিভেছেন।

व्यमुक्षाप - व्यार, 'पू' करे जिलाए देनबाटब के क्षत्रक हर ।

पृक्षेत् अवः पृष्ठेरमनाञ्चपृक्षेत् करिकञ्चपृत्तके अदम देकार्थः ।

বৃদ্দান পুত্ৰ পুত্ৰত বৰাঃ । ২০ । বৃদ্দানৰ তে পুত্ৰতুত শাধাঃ । ২৪ ।

প্ৰকৃত (বে ইন্তা) বৃদ্ধত (বৃদ্ধত) বয়া: ড (পাৰাসবৃহেব ভাৰ) তে (তোমার)
[অন্ধিন্ বল্লে উনি নিপাতা উন্মাণে প্ৰত্যুক্তঃ } (এই মধ্যে 'ড' এই নিপাতটী উপ্মাণে প্ৰযুক্ত হটবাছে)
[এই মহাণাপে 'হ' নিপাতে 'ইকাপ্তি কৰা 'বঙ' প্ৰেৰ অৰ্থ শাৰা ।
কাকেই সময়ে মহাণাপের অব সংখাতে বলিতে পাৰ। বাং—ব্যুক্তেক তে পুৰুত্বত শাৰাঃ] পুৰুত্বত (হে ইন্তা) বৃদ্ধত (বাংলা ইন (পাৰাসমূহের ভাৰ) তে (হোমার) ।

আৰুবান —একত ও তে পুৰস্ত বলা (হে পুৰুত্ত (ইনা) বৃদ্দের পাধানসূচ্যে ভাষ ভোষাৰ • • • • • —এই মছে 'গ্ৰ' নিপাডটা উপসাৰে' প্ৰযুক্ত কইবাছে । (গ্ৰই পুৰোষ্ট অকুবাই একপ্ৰকাৰ)।

वर्षाः मीशाः ॥ २० १

'दर' नृष्य नाथा नृष्यात, कारकहे 'वहार'--वेदात चय वृष्टेय नायातपृष्ट । चामूबान--'वहार' देवाव चथ 'नायातपृष्ट ।

বেতের্বাভাবনা অববিধ । ২৬।

বেছে: (বী ৰাতৃ হুইছে) ('বহ'লছ: নিলায়:) ('বহ' পৰ নিলায় হুইহাছে)। [বহাঃ](পাৰাসমূহ)বাডাহনাঃ (বাৰ্সফালিড) ভংকি (ব্য়)।

'तव' नासन दूरिनिमाल वर्ष तार्गात कविष्टाक्त। 'ती' शासून नहें 'जि' निकक्षित्व 'दिकि' भव ११। 'दिकि' भारतहें लक्ष्मीन ताक्ष्मता हव 'दिक्षित'। सिक्ष भारत बाता शासून दिक्ष्म क्षेत्रांक, हेहान वर्ष 'ती' शासू हते छ ; दिश्रम 'क्ष्मांका'। वेदान वर्ष 'क्षे शासू हते छ । ' 'ती' शाकून ताक्षी वर्ष 'शास्त्र', ' देशान के छ कर्ष्मांका वर्ष ताक्षा किया 'तथ' नव तिलाह करेगांक (भार आता) ००)। 'तव' भारता वर्ष करेश शास तामित करेगां वर्ष नामांका हते हो। व्यापन वर्ष करेगां वर्ष करित करित वर्ष माना निक्ष हते हो। वर्ष करित वर्ष माना निक्ष हते हो। वर्ष करित करित वर्ष माना निक्ष हते हो। वर्ष करित करित वर्ष माना निक्ष हते हो। वर्ष करित वर्ष माना निक्ष हते हो। वर्ष करित करित वर्ष माना निक्ष हते हो। वर्ष करित करित वर्ष माना निक्ष हते हो। वर्ष करित वर्ष करित हते हो। वर्ष करित वर्ष करित वर्ष माना निक्ष हते हो। वर्ष करित वर्ष करित वर्ष करित वर्ष करित हते हिन्द करित हते हैं करित हते हैं करित है है है। वर्ष करित वर्ष करित हरित हिन्द करित हते हैं है। वर्ष करित हरित हिन्द करित हिन्द करित हरित हिन्द करित हिन्द करित है। वर्ष करित हिन्द करित हिन्द करित हिन्द करित है। वर्ष करित हिन्द करित हिन्द करित हिन्द करित हिन्द करित है। वर्ष करित हिन्द करित हिन्द करित है। वर्ष करित हिन्द करित हिन्द करित है। वर्ष करित है। वर्ष करित हिन्द करित है। वर्ष करित है। व

^{5 ।} तर अञ्चलिकार क्रवारको क्रमण (ची३ ७ । 5 । ३६६) ।

६। शै व्यक्तिगाविक्यक्ष्यकाञ्चाननगरसन्त्।

 ⁽शांतावन) नत्यव चर्न—शांत्वर चगरक व्यविकि, गांठ + चव्च, + श्व (गां; ० । ५ । ५०४) ।

সঞ্চলিত হয় বলিয়াই বাষে বংগ বা পাৰাশ্ব। এইভাবেই 'বঃ'শক্ষেঃ পাৰাহণ শ্বৰ্থ প্ৰতিসহ কৰা হাইতে পাৰে।

অপুৰাৰ—'ৰী' ধাতৃ হউতে 'ৰঙ' শব্দ নিশাৰ হইবাটো; বছ বা শাখানৰ্থ বাছুৰাৱ। স্থালিও হব ঃ

পানার পদারার ৪ ২৭ ৫

गरबार (गारानवृह) बनस्य (बन्द्र कर्बन्द कार्यानव्य)।

'नावा' परमध ब्रायमिकाक व्यवं अवर्गन करिएकहिन। चनद क नावानम व्यक्ति, हेता यगारे मिक्किकादिव व्यक्तिक । चनव नरस्य व्यवं वाद्या एवं ना व्यक्ति करम करम ना विक यथं (च ने चै ने व्यक्त्)। ' व्यक्ति व्यक्तिव्यक्ति, अर्थक्ते व्यक्तिम नयम ना व्यक्ति व्यक्ति कैनगा स्टेटक नरस्य। चनव नवसे नृत्यावद्याविक-मिक्किन । चार काकारक) 'नावा'क्त्त वादव स्विवादयः। ' नावानगृह दृश्यन प्रकारन स्टेटक व्यक्तिकाद क्षिता व्यक्तिक व्यक्ति व्यक्तिकाद । व्यक्तिक व्यक्तिकाद व्यक्ति व्यक्तिकाद । व्यक्तिकाद व्यक्तिकाद । व्यक्तिकाद व्यक्तिकाद व्यक्तिकाद । व्यक्तिकाद व्यक्तिकाद । व्यक्तिकाद व्यक्तिकाद । व्यक्तिकाद व्यक्तिकाद व्यक्तिकाद । व्यक्तिकाद । व्यक्तिकाद व्

सम्बद्धतान-नाचातवृह चनक वा व्याकानक।

শরোজের চ ২৮ চ

ষ্ট (অথবা) লালেডেঃ (লক্ষাতু চইতে) [লাখানখঃ নিলায়:) (লাখানখ নিলায় চইয়াছে)।

'ন্ধোতেঃ' ইয়ায় অৰ' পঞ্চাতু হইতে । জিডাৰ পৰের বাবা বাতুর নিকেন হইয়াছে। শক্ষাত্র অৰ্থনিৰ হওয়া । পক্ষাত্ত উত্তৰ কণ্ট্ৰাতো উপাধিক ও প্রকাচ করিলে বহ আৰু : করাবের কানে বকার, তত্ত্তক টাপ্ (আ) করিয়া প্রবাশবের নিপালি। পক্ষী, পুলা, কল প্রকৃতি ধারণ করিতে সহয় হয় বলিয়া প্রবাহ প্রকাশ । *

कामूनाभ—कथता भक् बाकु इदेश्यक नावानक विभाव दहेश्य भारत।

अनुवाधिकपुरन् केल्ल्स्टर् त्यांच्यः "अधिकप्राण त्यास्थः" (लाः ४१६ १४) हेकि व्यव अकावः (स्वयाधः । ।

 ⁾ প্ৰেছিছাই ব্যৱসাহিত্য অনুষ্ঠান অনুষ্ঠান কৰিছিল কৰা ইতি কৰি। তালাক্ষাক্ষে বাৰ্ণবিষয়ে,
ইপি, পাবা (কেবাজ)। প্ৰেছমানিক-বিষয়ৰ কৰা প্ৰেছ থকাও লোপ এইকা প্ৰাৰ্থে অন্যাহ কৰ্মনায়ৰ
আকাৰ বিভিন্ন হটাল আই বইনাকে, এই আই কুল ক্ট্ৰাছে প্ৰায় । এইকাশ কৰা পৰ বইন, অন্যাহত যাব
বিভিন্ন 'লাক' ব্যৱসাহত নিয়া (আ)—শালা ।

লাবা চুক্ত বঙাজা কৰিছা ব আক্তাল লোকে কাৰ্যকিবল (বং গাং) ৷

अञ्चलक्षिक शक्तिर पर क शून्यक्कर परिविद्वन् (कर परि) ।

যভাগমাদৰ্গপূৰক্ষমহ বিজ্ঞায়তে ২ কৌদ্দেশিকমিৰ বিগ্ৰাহেণ পুৰক্ষাৰে সা কৰ্মোপসংগ্ৰাহ্য ৮ ২৯ ।

হল (মাহার আগমান (উপন্থিতিতে বা প্রহাগে) অর্থপুর্ব্ধ (অর্থের পৃথগ্ডার বা বিভিন্নতা) বিজ্ঞানতে অহ (বিজ্ঞানতে এব প্রিজ্ঞানত হওয়া হাটে) সং (ভাষা) ক্ষোপদাল্লতঃ (ক্ষোপদাল্লতঃ বিজ্ঞানত নিলাত), তুর্বিজ্ঞা [তুর্বিজ্ঞান] (ক্ষোপদাল্লতঃ বিজ্ঞানত পৃথগ্ডার হা বিভিন্নতা) ব্রজ্ঞান হার (উল্লেখ্য পৃথগ্ডার ভাবের ভাষা) সং (নতে), বিশ্রহের (বিজ্ঞানত হারণ) প্রকৃষ্ণ (ব্রজ্ঞানত হওয়া যার ব্রজ্ঞান) ।

উলহাৰ্থক মিলাভের কথা বলা চটবাছে। এঞ্চলে কৰ্মোলসূত্ৰত মিলাভেত কথা रुद्रम् 'मर्ड' नर्थने 'क्रा' नरमङ चर्च जकान कडिएएएह, 'रिकाएएड' कहे शहर भारत हेहाब त्यासभा कविष्ण देवेरव ।' -- विकादाक चन्न- विकादाक खब (भविकाफ देवहें) । खेल्डिन - केर्फ्सक्क , 'केर्फ्स' नरफक वर्ष आप अधिक का रिश्चम्पन बाक्ष विश्वित नक्क केरबाद (केटबारमा नारेवय मधामाको धनम) । बाधा छायन्त मध्यकः (बाम ख छाय माहेट कर्षः)--कोई शहर 'शहर अमन' क 'कारम अमन' को हो पार्थन (idea or notion) क्रिकेट एवं, এক এই দুই অৰ্থের যে প্ৰপ্ৰচাৰ বা বিভিন্নতা ভাষাৰ প্ৰতীতি হয় 'চ' এই নিপাতের স্বারা ; ছাভেট 'চ' এট নিশতেটা কর্ষোলনাত্রত নিশতে। 'বিভিন্ন ধর্মের বা অর্থের উলন্ধ্যাত (महाक माध्य) वाता चाना वह वर्षाय अवहें क्रिकाद मध्य कुरे ना परणाधिक व्यर्थन व्यथन व्य সাধ্য করে' – ইঙাই কর্মেলসংগ্রাহ প্রেম্বর বুল্পেরিক্স। কর্ম। 'কাম্য কাম্যক পঞ্জের' না द्भिया यनि दनि 'दारमा मक्ति आस्माक्षि नक्षि' (दाम वारेट्ट्ट्इ, आएक वारेट्ट्इ), काला हडेटलक 'बारवड ममन क 'लारबंद मधन' अहे हुई व्यार्थदेहें बाछीकि इह: कि बाबादन (म बारे करें चार्चन नुवन्ताय ना दिक्तिका काश्रीय वाफीकि वरेरफाइ বাকাৰৰ নিৰ্ভন, অৰ্থৎ এইত্ৰণ খুলে ছুইনী বাকোর ছালা বিগ্রহ বা বিলেখণ করিবাই विज्ञास्ति चर्चन मुन्त्राद द्वानगर कदा हत। छहे त्व मुन्त् छार, हेहा खेल्लिक। এইকল, 'রাম: ক্লামো বা পাছতু' (ধান বা ভাগ বাউক)---এই বাকো 'বামেব পাৰ্ন' বা 'कारपद नथन' कड़े यह यह अर्थन अलिक इन कवर देशायन दन नुसन्तान जाहान প্ৰক্ৰীতি হয় 'বা' এই নিপাতেৰ বাবা, কাৰেই 'বা' একটা কৰ্যোপদগ্ৰাহ-নিপাও 'বামা কাৰো বা গতে চুল বলিলা যদি বলি 'বামোন গতেতি চেৎ কামো গতেতু' (বাম বৰি না বাৰ, ভাৰে ৰাউছ), ভাষা চইলেও 'বামেৰ কমন' বা 'ভাষেৰ কমন' এই ভূই আধেৰই आठोप्टि ६४, किस वेहारम्ड (व मुधमुद्धाय छात्राव आछोडि तव मानायम-नियम्भ व्यवीद विस्मय-काल विरक्षपत्नत याता, कारकते अने भाग नृथम्कात केरथानिक । मुख्यीय नाम्याकानस्य

माराजि अनगरामार्थकः निकासक देवहणाक नाथा अधेनह (म: ची:)।

ৰাহা ৰদা হটন ভাগৰে শুল ভাগপথ এই বে, আহনা অৰ্থের পৃথগ্ডাৰ দুট ভাবে বৃত্তিতে পাৰি। প্ৰথমতঃ, ৪, বা ইত্যাধি নিলাতেও দানা, বিভীততঃ, বিপ্ৰচ বা বিজ্ঞাবনের দায়া ; ৪, বা ইড্যাধি নিশাত কর্মোলসংগ্রহ সাক্ষ নিলাত।

শ্বাই প্রতীর দুর্গাচার্যাক্তর বাবের। প্রকার বিষ্ণান্তর বাবের। প্রাক্তর প্রকার বাবা বাবা বাবার প্রকার পরিয়াক বর্ত্তর বাব ভারাই কর্মেল্লয়ের , এই প্রশালার উল্লেশ্ক প্রকারের কার নরে, কারণ কর্মেলয়ের নিশান্তের বারা যে প্রকৃত্তার পরিজ্ঞান্ত চর্ন্তর বাবে, জালা বিশ্রহ-নিব্রন। রাম্যান্ত মৌ, পিছরৌ, ধাঘা:—ইন্যারি প্রলে ঐক্যের বা অপুরস্কারের প্রতীতি হয় , কিছু বাবান্তর বাবা বিশ্লেরপরের পূর্ণান্তর রাম্যান্ত এই কর্মেলয়ের রাম্যান্তর বাবান্তর বারা বিশ্লেরপরের পূর্ণান্তর প্রতীতি হয় , কার্মেই 'চ' এই নিপান্তরী কর্মেলয়ের নিপান্ত। এই কর্মেলসংগ্রহ-নিশান্তর বারা যে পুরস্কারের রাজীতি হয়, জালা কিছু উল্লেশিক বা পরের ক্রম্যান্তর উল্লেশ্বনিত পুরস্কার মরে। ক্রিন্যান্ত, প্রস্কার প্রতীতি হয় করিছিলনে বে পুরস্কার ভারাই উল্লেশ্বন প্রস্কার রাজ পূর্ণান্তর প্রতীতি হয় আরা কর্মেলয়ের বারা বার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা বার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা নার্মান্তর বিশান্তর বারা বার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারা বার্মান্তর বারা নার্মান্তর বারান্তর বারা নার্মান্তর বারান্তর বার্মান্তর বার্মান্তর

নিক্লক্ষের এই ক্রটা কটিব, ভারতে সংগ্রহ নাই। খারারা নিক্লক্ষের অধ্যা তথাপ-বিশেষের অধ্যান করিয়াছেন, ভারারা সকলেই ইচার কটিন্ড অভাতর করিয়াছেন। ভিচাত এবং Sarup এই ক্রটার যে অভ্যাদ করিয়াছেন ভারা গ্রহর হটাশ—

"Owing to whose advent (i.e use) reparateness of the MA" (senses or ideas) is indeed known, but not as in simple enumeration owing to separate position or in sependent mention, that is wififing as, i.e. adding or pulting together of the senses or ideas." (Gune)

"That by whose aid tion separateness of notions is sudeed recognised, but not as an enumerative one, i.e. on account of separateness by solation, is a conjunction." (Sarup.)

আসুবাস-খাহার উপস্থিতিতে বা প্রবাদে অর্থন পুথক তাব বা বিভিন্ত। প্রতীক হবট, ভারা কর্মোপসংগ্রহনামক নিপাতে , এই পুথক ভাব বিজ্ঞ উদ্দেশিক পুথক্ ভাবের ভাষ নতে, কারণ বিপ্রস্থা বিশ্বেষ্ণের হারা উদ্দেশক পুথক্ তাব প্রতীত হয়।

চেতি সম্প্রবার্থ উভাভ্যাং সংপ্রবৃধাতে । ০০ ।

চ ইভি ('b' এই নিপাভটী) সমূজবাৰ্ত (সমূচক অৰ্থাৎ স্থাধাৰ বা নিগনৰণ অৰ্থাৰ প্ৰকাশক); [আয়ম্ব] (এই নিপাভটী) উভাভাচ (ধে মুই পথাৰ্থে সমূচৰ হব আধানের উপ্তৰেহ স্থিতি) সংপ্ৰস্থাতে (সংস্কৃত হইবা বাবহুত হব)। कार्याणमध्येत निभाज ६वकी---- का, ना, यह, र जना छै। हेवारम्ब वर्ष ध्यया तार्याण क्ष्मणा त्यवनीन कविरयहान । 'ठ' वेहार यथ मध्यक व्यवध्य मधावा ना निमन। (व हुई भवारथ र मयुक्त हेटा याचा तावाणिक हह खाशारब केसरहर महिख्य हेवान रवाण चारक, वेहाई मावारण निवय। रवोकिक मध्यरक मयुक्तिकान भवाण जनकी महिख्य हेवान रवाण रवणा द्वाण।

अनुसाम-'s' अने निवासी अव्यवस्थ ; (अ वृष्टे नशास अव्यवस्थ वर स्थापत) कारक मुक्ति दुक्त विशे देश रायक्षत हर

भारत के पेट के कुछरम् । ob s

६६ इक्क्स (क कुक्कपालक केंन्र) चटर ह (चामित्र) च्राह (लुक्सित्र)

'6' यहे निमालिक आदाम अपनि कविष्ट्रका। यहर 5 पर 5 — हेश अवती प्रकार वारम् । मण्ड्रियोते यहे व्यक्त 5 पर 6 इ.स.स.च्याहार मिन्छ। था। यहात्रीया क्रिजियारिष्ट् भी पूर्व परमाण कथा हेलमा वालकः । (य.पव काक्शाल)। १६ इ.स.च्याहार वार ५ पर ६ सम्बूकान —१६ हेल, कृषि जरुर व्यक्ति विभिन्न काकिय। ज्याहर '6' जहें निमावती पृथ्ववर्ण व व्यक्तरको मम्हद दुवाहें होह जमा जेल्दा महिन्हें पूर्व हरेशारक। यहर पर 5—जहें सम विभाग वारम् १ दक्ति हानि एक शा, केल्दा महिन्हें पृथ्व हरेशारक।

আৰুৰাৰ — শহাত খংচ বৃহধন্ (ব্যাহিত, আহি এবং তৃথি) এই হৰে চি' এই নিশ্ৰেটী সন্মহাৰ্ক ।

এডব্রিলেবার্থে বেবেভ্যক্ত পিতৃত। এডাকারঃ । ৩২ ।

এক সিন্ধ (এই) কৰে এব (কৰেই) সাধাৰে ('আ' এই নিগাফটী প্ৰযুক্ত হয়) [ব্বা] বেৰেডাক্ত (ব্ৰেডাহিলের নিকটেও) সিক্তা আ (পিকুলোকবিলের নিকটেও) .. ্ইভি (ইডাবি)।

লিভ্ডা আ ইবি আনায়—লগতের এইবল কবিতে হইবে। সমূচৰ অব প্রকাশ কবিতে 'আ' এই নিগাতেরও প্রয়োগ রয়। উবারহণ—হোবেডাক নিভ্ডা আ। 'নিভ্ডা আ' ইয়ার অব লিভ্ডাক। সম্পূর্ণ হয়টা এই—যো আহি কবাবাহনা নিভ্ডার্থা। প্রেট্ড ক্যানি বোচাকি কোকেডাক পিছ্ডা আ। (কবেছ ১-১৯৯১)। বেকেডাক লিভ্ডা আ। কিছ্ডাক) হবানি বেচেডি—নেবভাবিতের নিবটে এক লিভ্ডাকবিতের নিবটে হোবের কবা নিবেরন কবিভা কেন।

चामूनाम--अरे पार्ट हे (पर्नार नम्हदश्य पर्व अशान मक्षिपरे) 'मा' उदे निनायनि

३ । यह वैद्याला। मुख्युकात होक अन्यवद्याद्धकार्थन महत्वपुक्तक हेकि प्रवर्धक (पद पर)

তাৰ্ক হয় : বৰা—বেংকেজ পিছায়া আ (সম্বত্যজিকের নিকটে এক পিছুলোকচিকের নিকটে)।

त्विक विहासपाट्यं । ०० ।

ৰাউডি ('বা' এই নিপাডটা) বিচাৰণাৰ্থ বিধেচনা বাবিত্ৰভাগ কৰি বৃহাইছে। [এছমাজে] (এপুৰু হয়)।

हैं साम किया कि है हा किया है कि किया किया किया किया किया किया है किय

অকুসাল-"ব্য' এট ত্রিলাত্রী বিচরেশ। বা বিত্রত্ত পর্যার্থতে প্রবৃদ্ধ হয়।

क्खाकः भृषिकेशियाः निक्षान्तेव (वट्दिक e de e

হল্প (৩৫) অনুষ্ (সংযি) ইয়াং (এই) পৃথিতীয় ংগুলিচীলে) টাং (এই স্থ্য) নিল্লানি (স্থাপন কৰিব) ইয় হা (অপ্যাএই স্থানে) ইতি (উচ্ছাটে)।

'বৃত্ব' এই লক্ষ্যী চৰ্বলোক্তৰ দ বাজাবক্তেও এই নিশাক্তৰ প্ৰযোগ কোনায়। দ সন্দূৰ্ব মন্ত্ৰী এই—ছন্তাহং পৃথিবীমিমাং নিদদানীয় দেছ বা দ পৃথিং সোজনাপানিছি। (ক্ষেত্ব ১০১১৯৯)। —ইন্ত বলিক্তেডেন, পানি সোজনানে অসীৰ বীথালালী চইডাছি, আমি পৃথিবীকে হবাৰ ইন্তা ভাষাৰ সামচান্ত কৰিছে লাকি, পৃথিবীকে কি আমি এইমানে (অন্তৰীক লোকে) স্থাপন কৰিব, অখনা এই গানে (ভালোকে) স্থাপন কৰিব দ এই বাছ বা এই মিশ্যুক্ত বিচাহণা বা বিভাই বুকাইকে প্ৰস্কুক্ত হুইছাছে।

আসুৰাম -- হয়াহং পৃথিৱীখিয়াং নিৰ্থানীয় থেছ বা (তা, আমি এই পৃথিৱীকে এই ছানে জি এই স্থানে কাশন কৰিব) ইত্যাধি যাকে; 'বা' এই নিপাছটী বিচাৰণাৰে প্ৰযুক্ত হটয়ায়ে।

व्यथानि ममुक्तपादर्व करकि । यह ।

কৰ (খাব) [বা ইতি নিপাজঃ] ('বা' এই নিপাদটী) সমূহচাৰ্যে খালি (সমূহচ আৰ্ মুখাইখেও) বাৰুভাজে (গ্ৰেকুজ বয়)।

অসুবাদ--ভাত সমূচভাৰ প্ৰকাশ কৰিছেও 'বা' এই নিশাস্থলী প্ৰযুক্ত হয়।

বাৰুবা দা বসুৰ্বা দেতি । ৩৬ ।

ৰাচুৰ। (ৰাষ্ড) যা (ভোষাকে) মন্তৰ। (মন্ত) খা । কোৰাকে) — ইবি (ইভাৰি) । 'বা' এই নিলালের সম্ভবাৰকক প্রবৰ্গন কৰিলেছেন। বাহুৰা—বাহুক, বছৰা—মন্তক,

वृक्ष क्रेडिक्क-नावार यांक्राक्य-वर्गक्रिके ।

चा च चाम्। मणूर्ण मङ्गी धारे—बाद्धा चा महायां चा गवर्षाः मश्रीकाणिः। एठ चादा च मग्रीवृक्षकः 'च्याचिक्यमावदः। (देवः मर २,६१६ २)। एठ चान्, वाक् चार मञ्जूक द्वार महायो ८एठ मश्रीकाणिकपूर्विक धार्माचन् वर्ष—एव चान्, वाक् धार मश्रीकाणिक गवर्ष एक्याएक धारे वर्ष एक्षिक च देवतः। धारे वर्षः 'दा' धारे निमान्ति वाक् च मञ्जूक ममुक्तव्यम चर्षः धारुशन कडिएक्टरकः, थाव्दां महायो—वाक् च महाकेठरको।

শস্থাৰ — বাৰ্বা থা মহৰা খা । বাহুও ভোনাকে, মহও ভোনাকে) ইভানি বাকো 'বা' এই নিপাডটী সমূচবাৰ্থ প্ৰধান কৰিছেছে।

অৰ ইতি চ হ ইতি চ বিনিএহাৰীয়ে পূৰ্বে সংপ্ৰবুজ্ঞাতে। ৩৭ ।

শং ইতি চ ('শং' এই নিগতেও) ধ ইতি চ ('হ' এই নিগতেও) বিনিপ্রচারীটো {বিনিপ্রচয়ণ শর্মে প্রভাগত), (এডে] (ইচারা উভয়েই) পূর্মেণ (পূর্মমুক্তা বার্মের সহিত্য সংগ্রহান্তে (সংযুক্ত চইচা কার্ম্যত হয়)

'শহ' ও হি' এই নিশাতবহ বিনিপ্রহারত। বিনিপ্রহ শ্বের অর্থ—নিরোর বা নিয়েন কর্মান উচ্চত্বনে প্রাপ্ত একট প্রাথেক একল ব্যবস্থান । বেয়ন, গামন্ত্রন প্রাথেক আলি কামেতেও আছে, প্রথেকেও আছে, অর্থান হাম ও কাম উচ্চত্বনেই গ্রেকের সঞ্জাননা আছে , সেইলানে করি বলি হামই হাউও, ভালা কুইনে সমন্ত্রন প্রাথি বাহেতেই ব্যবস্থানিত বা নির্মিণ করা চইল। উদুপ বাধ্যান্ত্রণ বা নির্মিণ করা চইল। উদুপ বাধ্যান্ত্রণ বা নির্মিণ বিনিপ্রাণ্ডলার। সাধারণকা, বিনিপ্রাণ্ডলার অর্থানি করিংকা বিনিপ্রাণ্ডলার। সাধারণকা, বিনিপ্রাণ্ডলার অর্থানি কুইবার বাহ্যান্ডলার করেবার করিছে বার্থানিত প্রাথিক করিছে করিছে আলোর করিছে বিনিপ্রাণ্ডলার করেবারণ করিছে বার্থানিক করিছে বার্থানিক করিছে বিনাম বার্থানিক বিনাম বার্থানিক করেবার করেবারণ করিছে বিনাম বার্থানিক করেবার বার্থানিক করেবার বার্থানিক বার্থানিক বার্থানিক করেবার বার্থানিক বার্

অসুবাদ--'অংং' এবং 'হ'এই নিশতেবৰ বিনিপ্তগ্ৰহ, পুৰু বাংবাৰ সহিত সংযুক্ত টেৱা ইলাকা বাৰহত হয়।

भारतस्य (क्यचंदि इत गाउँ)

 ⁽क्विकार) निवाद विवादकीका अनुस्थान नगानात्त्री (कः काः) ।

০০ সম্বাদী সন্ধিন্তে বলিও বিনিএলাধীৰ বিশাত বা কিন্তু এবাৰ্যক কৰে , কাৰোই 'ছ' বিসম্ভৱ স্থানে এখ' বিশয়তের অন্যোগ ক্ষিত্র যা।

क्षयम्बर्गाः कटबाचयम्बर्गाः । अन् ॥

च्यवर चर्ट (अहे वाश्विके) देशः (वेदा) क्टवाळू (क्वक) च्यवर् (अहे व्यक्ति) देशव् (देश) ।

'खर' और निनास्त्व अधान स्थादेस्टर्डन ् खरम् चन-चरस्य (हरे बाक्रिके), और दाक्तिके देश कदिश्य, चश्क स्था करक मा, देशके देश 'खरमध्या करवाकु'—देशव चन । खरम् चन देश करवाकु, चश्च वेश करवाकु (द्वरे बाक्रिक निर्देश करिया दिवस्ति—धरे बाक्रिके और काम करूक, चाव और वाक्ति और काम करक, चाव और वाक्ति और काम करक, चाव और वाक्ति और काम क्रिकेट्टिंग विशासिक व्यक्ति वाक्ति क्षिति और वाक्ति क्षित्र विशासिक व्यक्ति वाक्ति क्षित्र वाक्ति क्षत्र वाक्ति

क्षामूद्रशा---['कह' अहे विभारण्ड श्ररधारमय डेमाइवन] क्षायक हेनः करवाकु काश्यम् (अहे मास्तिहे अहे भाक करूप, कार अहे मास्ति अहे मास) ।

ইদং হ কবিয়াভি, ইদা ন কবিয়াঞীভি । ৩৯ ।

ইবং চু (ইচাই) করিছতি (করিবে) ইখং (বঁচা) ন করিছতি (করিবে না)ইতি (ইতানি)।

हेनः ए - हेहाहे चर्नार वहे काकते। व्याध्यय प्रदेश शका, 'व' वहे निमास्त्रत भूमेबाटका व्याचान हरेबाट्ट !

व्यक्त्वाम---देशः ६ वडिशक्ति, हेशः त कशिशक्ति । देशदि वशिशः, वेश कशिशः ता) हेकापि वारता (१) अदे निर्णाक्ति विनिधाशर्थक ।

অধাপুক্তার এডশ্বিরেবার্থ উত্তরে । ৪০ ।

শ্বৰ (আৰু) উকাৰ: অপি ('উ' এই নিগাহটীত) এডশিন্ (এই) আৰে এহ (অৰে ই) [প্ৰাযুদ্ধান্তে] (প্ৰাযুক্ত হয়), [আহম্] (এই নিগাছটী) উত্তৰে (প্ৰথক্তী বাকাপড় অধ্যেতি সহিত্য) সংগ্ৰন্থ যোগ হয় হয় বাৰহুত হয়);

াক্র' এই নিগাঙটার অবভ বিনিপ্রাঃ, অর্থাৎ 'উ' এই নিগাছটা 'এব' পাৰের অর্থাই প্রাকাশ করে। 'অঙ' ও 'হ' প্রায়ুক্ত হয় বাধাব্যের মধ্যে পুর্বাহাকের, 'উ' প্রযুক্ত হয় পরবারী ব্যক্ষে।

ভালু বাস — আঃ 'উ' এই নিগাডটাও এই অংশ'ই (অর্থাৎ বিনিজঃওপ অর্থ ব্রাইডেই) পরবর্তী বাংকার সহিত সংযুক্ত চইঃ। বাবভুত হয়।

মুবেমে বদল্ডি সভামু তে বদন্ত।ভি । ৪১।

हेरम (हेशवा) युवा (सिथा।) वर्ताच (स्टम) एवं (फेश्ववा) मराव्य कें (मराव्ये) वर्ताच (सरमन्) हेलि (हेफाबि)।

'উ' এই নিশাভের প্রবোগ প্রবর্গন করিতেছেন। সভাব্ উ—সভাবের (সভাই)। ইয়ে মুখ্য ব্যক্তি, তে সভাব্ উ বয়ভি অই মুই বাঞাছলে উ' নিশাভের প্রবন্ধী কালো প্রবোগ চইলছে।

অকুৰাম — (মুখেৰ কৰিছ সভায়ু ুড়ে কৰিছ) (ইকার। বিজ্ঞা বলে, উচ্চারা সভঃই মনেন) ইত্যাদি বাজো 'উ' এই নিশাভটী (বলিপ্রচার ফ ।

व्यवाणि वम्रभूवनः । ३३ ।

আৰ (আৰ) [উইতি নিশাতঃ] ('উ' এই নিলাফটী) প্ৰপ্ৰবঃ অলি (পৰ অৰ্থাৎ সোক্ষের চৰণ্ড প্ৰণ কৰে)।

'উ' এই নিশাত কথনও কথনও মংখ্যুত বা প্লেণ্ডের চহনপৃথ্যাথ বাবস্কৃত হয়। তথ্য ইয়ার কোন অর্থ থাকে না। '

समूर्वाप - साब, वे' धारे जिलाखी भरनुवन e कविया धारक ।

रेमम् कत् । ६० ।

हेर्स्स के (हेर्स), कर के (काश)।

ইয়সু তাৎপূক্তমং প্ৰভাজোতিভয়সা বৰ্নাবৰছাং। সৃনং বিবো ছবিছবো বিভাছীবাঁড়িং স্থানৰ বানে জনাই। (ভাৰে ১.৫১২) উত্ন প্ৰথকভয়মক কৰা ২৩০ চাকভয়মন্তি
কামা। উপন্তৰে বহু পতা অপিৰয়ধাৰ্ণনা নভকত কা। (ভাৰে ১.৬২.৬)—এই সম্ভৱে
ইব্যু, অতু এই চুই ছানে 'উ' নিপাতেও কোন আৰু নাই, মান্ত পৰপূধানৰ ভক্ত বাৰহুত
চইৱাছে। ইব্যু উ—ইব্যু (খনা), তৎ উ—তং (ভালা)।

करमू श्रीम — रेनम्, एक् (रेशः, फातः) उते पूर्वे पत्न 'के' करे जिलाक्षण नवसूत्रवार्वे कायुक्त रहेशास्त्र ।

হীভোষোধনেককৰ্মা # 88

ছি ইতি এয়া ('দ্বি' এই নিশান্তনী) অনেককৰ্মা (অনেকাৰ্থক)।

উপ্যাধোৰক এবং কৰ্মোপন্যেগ্ৰেষক নিপাছের কৰা কৰা ক্ট্যাছে। প্ৰপুত্ৰ নিপাছের কৰা পরে বলিবেন (১,২০০২) আসকতঃ, অভান্ত অর্থের খোলক নিপাছসমূহের কথা বলিখেছেন। 'হি' এই নিপাছের অনেক অর্থ আছে। পরবারী স্থান্তরৰ প্রবিষ্ঠা।

অনুবাদ—'হি' এই নিশভেটী অনেকাৰ্থক।

ইখ: হি ক্রিয়াডীড়ি হেডপ্লেশে । ৪৫ ।

ন্ধি (বেকেডু) ইয়া (ইয়া) কৰিছাতি (কৰিবে) ইডি (এই বাকো) কেন্দাৰণে (কেন্ডু-কথনে) ['হি' ইডি নিগাভা অবৃক্তঃ] (হি এই নিগতেনী অবৃক্ত হইবাছে) । 'কথা স্থান্থ গছতি, ইবং হি কৰিছতি'—নে কেন গ্ৰাহে বাইতেছে ঐ ইবাৰ উত্তৰ— বেহেতু সে ইবা কৰিবে। এই ছানে গ্ৰাহক্ষনেৰ হেতু কাৰ্যবিলেৰ কৰিবাৰ সংকল। এই হেতুৰ বোধক 'হি' এই নিশাভটি। এই পৰিচ্ছেক্ষেৰ ১৯শ ক্ষুত্ৰ প্ৰটকা।

অসুবাদ—ইবং হি কৰিবতি (বেংগড় ইচা কৰিবে) এই বাজে 'বি' এই নিগড়েই) হেড়ু কৰম যা গেডুড় নিৰ্ফেশ কৰিবাৰ নিমিত প্ৰযুক্ত হটগছে।

ৰথং হি কৰিয়তীভামুপুটে। ৪৬।

কথা বি (কিছপে) কৰিছতি (কৰিৰে) ইবি (এই বাৰো) অলপুটো পুনালাৰ বা আনামধ্যৰ প্ৰায় ব্যাইজে) [বি ইতি নিপাতঃ প্ৰযুক্তঃ] ('বি' এই নিপাত্তী প্ৰযুক্ত ক্টবাক্তে)।

च्छ्रभूदे मध्यक चर्च जुनाहाड व। हाडानचन दाछ। द्यवन दांक हरेशाहिम 'हेक्ट किट कतिशक्ति' (हेंग कि ८म कदिरव) है हेगांक क्षेत्रभ ग्रहेशाहिम 'कविश्वकि' (है। कविरव)। हेह्म मृद्य च्यावात दांक इतेशाह्य 'कव्ट कि कविश्वकि' (जम कि कविश्व क्षित्व) है। द्याधान 'हि' दाहे निभाकति जुनाहाड वा चिडोदरांक रच द्याधानका हतेशाह्य काहाब रवादक। च्यावभूदे च्याव चर्चाक्य विश्वद्या दाहे श्विद्याद्यक २०५ द्याधानी ।

क्ष्युद्धान-क्षाः हि कृतिकृषि (कि कृतिकृति कृतिकृति । अहे वात्वा 'श्र' अहे निभावति भूतः श्रम वृक्षावेदक कर्युक क्षेत्रात्व ।

কৰং হি বাকিৰিয়তীতাস্থাদাৰ্। ৪৭ ।

কৰং দি (কি কবিখা) ব্যাকবিছতি (বাংৰা বা বিরোধণ কৰিবে) ইভি (এই বংকো) অভ্যাহান্ (অভ্যাহা প্রেছ উৎকর্ষে অগ্রিকুডা ব্যাইকে) [চি ইভি নিপাতঃ গ্রাহকঃ) ('হি' এই নিপাত্নী প্রবৃক্ষ কটবাকে)।

এক বাজি বনিধ 'নেখৰৰ সভাৰ লাজ বাাখা। কহিবে' বেশ্বরের প্রতি অপ্থাসপ্র আর এক বাজি বনিধ, 'কি করিয়া ক্ষেত্রণ প্রবাধা করিবে গ' এই ব্যক্তির মনোগত ভাব এই বে বেশ্বর অকুত্রিজ, সে লাজ ব্যাখা। করিতে পারিবে না। এই বে বেশ্বরেশ প্রতি অপ্যা বা ভারার উৎকর্ষে অস্তিক্তা ভাগে সাকাৎ লাক্ষর হান্য প্রকাশ পার নাই, বিশ্ব প্রকাশ পাইয়াতে 'রি' এই নিশাতের ছারা।

কালু বাদ—কথা চি আৰু বিশ্বতি (কি কৰিয়া আৰো) বা বিশ্বেষণ কৰিবে)—এই বাংকা 'হি' এই নিপাতটী অপুণা বৃজাইতে প্ৰবৃষ্ধ ধইগাছে।

किरमञ्जि विद्याशकार्व । अम ६

বিল ইতি ('কিল' এই নিশাডটা) বিভাগ্নবৰ্ধ (জানের উৎকর্ম ব্রাইডে) [রাধুয়াকে](প্রযুক্ত হয়)। विद्यालाको बनिएक तृत्वाद कार्यन देशको, जवार बार्यन देशको विश्वाद विश्

अमूनाम-विद्यालको वा बाटनव व्यक्तिया द्वाहेट्ड किना करे निवाधनी अधूक हर ।

অধাপি ন নমু ইত্যেভাচাাং সংগ্রহুজাতেৎসুস্টে 🛭 ৪৯ 🕏

ক্ষা (আৰ), [কিল ইডি নিশাত:] (কিল এই নিশাতটী) ন এই ইডি এতাড্যাষ্
কৃষি ('ন' ক 'নত্ৰ' এই প্ৰটী নিশাতের সহিতক) সংপ্ৰকৃষ্টে (সংগ্ৰুক হইবা বাবস্থত ক্ষু), ক্ষুপুটে (প্ৰথানক্ষৰ আম ব্ৰাইডে) :

'কিল' এই নিপাছের আবার 'ন' ও 'নড' এই নিশাতব্যের সহিত বোল হইছে পারে।
'ন কিল' 'নড কিল'—ইয়ালের প্রয়োগ হইছে প্রায়োগ বা কার্যনন্তর প্রায় ব্যাইছে (২০ল
কুত্র ক্রিয়া)।

আৰুবাদ—আৰ, প্নংগ্ৰহ বা প্ৰচানতৰ প্ৰাই ব্ৰাইডে 'বিদা' এই নিশাঘটা 'ন' ও 'নয়' এই ঘুইটা নিশাডের স্বিত্ত কংগুলা কইবা কাবছত হব ।

न किरेलरः नम् किरेलरम् । ४० ।

धारा (अहेबल) प्र किल (कि एवं प्राहे) १ । अवः (अहेबल) प्रकृतिन (कि वह पारे) १। "प्र किल' अवः 'प्रकृतिन'—वेशास्त्र चर्या अवहें ।

त्र किरेनवम् । तक किरेनवम् १ — जहे हुईडी क्षत्रात्मक क्षत्र वा विक्षेत्रवादश क्षत्र । क्षत्र क्षत्र किर वक्ष्य (जहेडल कि हुईडाहिन) १ देशव छेडा हुईडाहिन 'तावस्ववम्' (ता, जहेडल इन तादे) । जहें छेडाव क्षत्रक क्षत्र नवडे ना वदेश मानाव क्षत्र क्षित्रक 'त क्षित्रक', 'तक किरेनवम' (जहेडल कि हव तादे) १ विक्षेत्रवादश क्षत्रवाधम 'त किम' जब्द 'तक्ष किम' । क्षत्रक्षित्र वाद महाने नावस्व मर्थ क्षत्रवाद। छिति वानन—'त किम

व्योक्तरहरुक्ष्मकः यदा रक्ताः क्ष्यः व च्यम्भगवन् देकावन्त्यं निवाधकः (पः पाः) ।

मिनवरका आयर गडर', 'नष्ट किन स्ववस्ता आयर जडर', हेकाकी भूत 'स्ववस्त कि सार्य वाव मारे १'—वास स्वहेडन क्षत्र द्वारेस्य ।

श्रामुक्त —म किरेशवम्, नष्ट किरेशवम् (दशेखन कि इत मारें १) हेलावि श्राम 'म विका' क्षाम 'मण किम' श्राक्षण वा व्यवस्थाय क्षाण व्यवस्थार व्यवस्था स्टेशाख्य ।

মেডি প্রতিবেধে । ৫১ ।

मा देखि ('मा' धरे निशावनि) व्यक्तिस्थ (नित्यथ क्य' न्याहेस्क) (व्यक्षातक) (व्यक्क द्व)।

লোকে ও খেলে উজ্জেই 'ম্য' এই নিশাত নিষেধ অধ' ব্যাইয়া বাকে। অনুস্বাদ—'মা' এই নিশাত নি নিষেধ অধ' ব্যাইজে একুজ চয়।

মা কাবাঁৰ্যা হাবাঁরিভি চ । ৫২ ।

ষা কাৰীঃ (কৰিও না) চ (এক) যা কাৰীঃ (দইও না) ইভি (ইভ্যাচি)। 'মা' এই নিপাতের নিষেধাৰে প্রচোপ কোইভেছেন।

মা কাৰ্যাঃ ও আ হাৰ্যাঃ—এই ছুইটা উহাহৰণ লৌকিক সংস্কৃত্যের। বৈধিক উবাহ্যণ— মা নো দ্বীবিজ্ঞ (কংবৰ ১/১০০৮)—হে ইজ, আমাৰিণকে ২৭ কলিও না।

অসুবাদ—'বা কাৰী:' 'থা ধাৰী:' (কবিও না, লইও না) ইংগাহি বাংখ্য 'থা' এই নিশাক্তী নিবেৰ ব্যাইতে প্ৰযুক্ত গ্ৰহাকে ।

पविकि है । १० १

চ (খাব), বন্ ইতি ('বন্' এই নিশাভনি) [প্রতিবেধে প্রমুখ্য ে] (নিবেধ কর্ম ব্যাইকে প্রমুক্ত বয়)।

অপুৰাদ—'বনু' এই নিশাভটাও নিৰেৰ অৰ্থ বুৱাইতে প্ৰবৃত্ত হয়।

পলু কৃষা থলু কৃতন্। ৫৪।

थम् कृषा (ता कविषः) थम् कृष्य (चक्क) [हेकि] (हेकार्य) :

ধন্ কথা— অকথা, খনু ক্তন্— অক্তন্। এই ছই বলেই 'ধনু' বহু নিবেৰ অধ্যং 'ন' এই নিবাতের অধ্নাকাশ কৰিছেছে।

আপুৰাদ—গণু কথা গণ্ কৃত্যু (না কৰিবা, কৃত বা সন্দাৰিত হয় নাই) ইজানি বাজ্যে 'গলু' এই নিশাভনি নিৰেধ বুকাইজে আৰুজ ক্ষয়ছে।

অধালি পদপূরণঃ । ৫৫ ।

আধ (আর) [শন্] (খনু এই নিপাড় টা) প্রপূর্ব, অশি (লোকের শ্র বা চরণ পুরণর। কবিয়া থাকে) ।

বনু প্ৰের প্রপূরণৰ লোকে ও বেলে উভ্তরই দৃষ্ট হয়। সংগ্রহণার প্রদুক্ত ইইলে ইয়ার ভোন অর্থ বাকে না।

অন্ধ্ৰাদ—আৰু, 'বলু' এই নিশাভটা প্ৰপূষ্ণত ভৱিলা বাৰে চ

वादः अन् छवज्दर्शके । १७ ।

তৰ (ভাষা) এখং পদু (এইকংশ) বড়ুব (হইয়াছিল) ইভি (ইভাাদি)। 'ৰদু' এই নিশংডেৰ শ্ৰপুৰণাৰ দ্ব শ্ৰেষাইডেছেন

এবং খলু ভবনুৰ (ভাষা এইডলে ভইবাছিল)—ইছা কৌঞ্জি সাকৃতের উবাহরণ। বৈদিক উবাহরণ—হিত্রং কুণুকাং খলু (ক্ষেত্র-১০১০ ১০)—আবাদের উপর বনুস্কান ধারণ কর। বলা বাহনা, এই ভূই মূলে 'খলু' নিপাছের কোনও মধ নংট।

আমুবাদ—এবং ধলু ভৰত্ব (ভাষা এইছংশ ক্ইয়াছিল) ইভাগৰি বাংলা 'ধলু' এই নিপাতটা প্ৰপ্ৰশাৰ' আৰুজ ক্ইয়াছে।

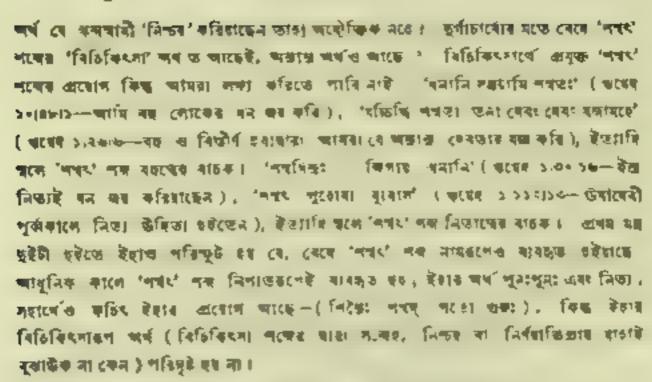
শখদিতি বিচিকিৎসাৰীয়ো ভাষায়াম্ a ৫৭ s

লগ্য ইতি ('পথ্য' এই নিপাছটা) ভাষায়াং (দৌকিক সংখ্য ভাষায়। বিচিক্ষিৎসাধীয়া (বিচিক্ষিৎসাত্তপ অধেরি বোধক ' (ভবজি] (হয়) ।

১ ং বিভিক্তিকা নাম বিবেকপুনকোংববাৰণাভিনাতঃ চ

২। বিভিন্নিপ্রতি বছলি লেকে সংকর উল্লেখ করে ব বিভিন্নিপ্রা কালা, বের্যানে কা বিভিন্নিপ্রার্থিক করি। বিভিন্নিপ্রার্থিক করি করি বিভাগ করে করে। বিভিন্নিপ্রার্থিক করি করে। করি করি বিভাগ করে করে। বিভিন্নিপ্রার্থিক বিভাগ করি বিভাগ

क्ष्मिक श्वालक , नावकांकारी अहे बाक 'तृत्व' क्षम्य वर्ष कविकास्त्र 'तिकास्त्र'।

অসুৰাম —'ৰহং' এই নিগাডটা কৌভিক সংখ্য ভাষাৰ বিচিকিৎসাৰ্থক :

লবদেবমিভাতুপৃত্তে এবংলবদিভাবরংপৃত্তে । ৫৮॥

শব্দেশ্য ইতি ('লবংগ্ৰহ্' এই লখনমটি অনুসূচি (পুনংপ্ৰায় বা আলানভৱ প্ৰায় বুষাইতে), এবংগ্ৰহ ইতি ('এবংল্বহ' এই লখনমটি) অবৰংগৃচি অনাখ্যপ্ৰায় বা নিজেব প্ৰতি নিজেব প্ৰায় বুখাইতে) [গ্ৰহুকোতে] (গ্ৰহুক হব) ।

'नवर' नत्वत गृत्वत 'क्रवर' भरवत कारान हते कि नात, भरवत हते कि नात । मृत्वत कार्यन 'क्रवर' नावव महिक 'नवर' नाव व्यवीर 'क्रवरमवर' कहे मुक्तवरि (phinor) भून कार्य वा कार्यामवर कार्य मुक्तवरिक कार्यम कर करा भरत कार्यम 'क्रवर' नावव महिक 'नवर' नाव व्यवीर 'क्रवर्यम्' करे व्यवपारि (phinor) मित्रवर कार्यि मित्रवर्य कार्य मुक्तवरिक व्यवपारि (phinor) मित्रवर्य कार्यि मित्रवर्य कार्या कार्य कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्य कार्या कार्य कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्य कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्य कार्या कार्य कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्य कार्या कार्य कार्या कार्य क

 [।] सम्बद्धि भूगद्धाक्षणगढिन् क्वांकि ।

६) - नपर प्रातासकास व नवान । - भूशकास नवार्य व मूनवार्य व नृत्रात ((वर्षिनी))

বুঝাইবে, কিছ সেই প্রার্থ কর্ষকে অন্তের প্রতি, নিজের প্রতি নতে। কল্বামী 'অবহংগৃটো লাই না কৰিব। গাঠ করেন 'অবহংগৃটো 'অবহংগৃটো ইরাক অর্থ হাইবে 'নিজ্বুরী নাহ, এইরণ বিষয় বুঝাইবেটা। 'অলুগৃটা অল উল্লেখ মতে প্রভাগতের বোধক, ইলা পূর্বে বলা চইবাছে (২০ল ক্ষেত্র)। 'বলবেবম্' এবং 'এবংলবং'—ইল্লেফ উবাছরণ উল্লেখ মতে 'বলবেবং গড়ো বেবকরা' (বেবলর কি লিবাছে হু) এবং 'এবংলবং' (ইচ, সিবাছে)। 'বলবেবং গড়ো বেবলরা'—ইল্লেফ বারা 'বেবলর কি লিবাছে হু' এইরল প্রভাগতের প্রাতীতি হবীবে এবং 'এবংলবং'—ইল্লাফ বারা 'ইল নিবাছে, কিছা আমি বাইছে কেনি নাই' এইরল উন্লেখ প্রতিটি বৃষ্টার। '

च्यमुनान—'नवरम्यत्' अहे नवनव्हि (phrace) शूनः छत्र वा स्वदानक्षत्र स्वद्रहरू स्वर 'स्वरम्यर' अहे नवनव्हि चनायाशत तृताहरक स्वयुक्त हत्।

নুনমিতি বিচিকিৎসাধীয়ে ভাষায়াম্ ৷ ৫৯ ৷

নুনৰ্ ('নুনৰ্' এই নিশান্তটা) ভাষাহাৰ (লৌভিক সংস্কৃত ভাষায়) বিচিকিৎসাৰীয় (বিচিকিৎসাৰ্থের বোধক)।

বিচিকিৎসা শংগর অর্থ আলোচিত চুইবাড়ে (পু ৫৭) ১

আশুবাদ—'নূনহ্' এই নিশাভটী লৌকিক সংস্কৃত ভাষায় বিচিকিৎসার্থক।

উভব্নবধ্যায়ঃ বিচিকিৎসার্থীয়ত প্রপূরণত ৮ ৬০ র

[নুনশ্ ইতি] (নুনশ্' এই নিপাতটা) আঘন্যায়ং (বেবে) উভয়ং (উভয়াৰ্ক) বিচিকিৎসাধীয়া (বিচিতিৎসাৰণ অৰ্থ নুভাও) ঃ (এবং) প্ৰপুৰণক (প্ৰপুৰণৰ কৰিছা থাকে)।

অংশুবায়—'নৃত্যু' এই নিশাভটী বেলে উভয়াৰ্থক—বিচিকিংসঃ কৰ্মণ প্ৰশ্বশ্ব কৰিল বাকে।

३ । जनस्याः श्रात्ता स्वयम् हेट्टासः आस्ता प्रयास्य किः स्टाता स्वयम् हेर्नि । मृत्येः यथा अवैक्ति अवश्यविक्तिः, क्षांच्याः गृहेता स्वयस्य, व्यवका भारता न यक्त सम्बन् पृष्टे केन्द्रार्थः ।

পগন্তঃ ইন্দ্রায় হবিনিরপ্য মল্লড়ঃ সংগ্রেদিৎসাক্ষার স ইন্দ্র এতঃ পরিবেবয়াঞ্জে ॥ ৬১ ॥

শপদাঃ (শপদা) ইপ্ৰাৰ (ইপ্ৰেৰ নিমিন্ত) কৰিঃ (হোমীংক্ৰয়) নিম্নপা (নিম্নপণ কৰিবা) মক্ষ্যাঃ ('মক্ষ্য'-নামক দেবভাবিদকে) সাপ্ৰসিৎসাক্ষ্যার । প্রবাম কৰিছে ইচ্ছা কৰিবাছিলেন), ' সঃ (সেই) ইন্ধা (ইন্ত) এতা (আসিবা) পৰিক্ষেয়কক্ষে (পৰিক্ষেমা বা শেষসক্ষারে বিলাশ কৰিছে সাধিকেন) ।

নিক্ষকার একশে 'নৃন্দ' এই প্রস্থানিত একটা হয় উদ্ধৃত করিল ইলার বৈধিক প্রয়োগ প্রাথনি করিবেন। সেই মন্ত্রটী কোন্ প্রসংক উবাদ্ধৃত এইলাছে অর্থান জালার প্রকরণ (contest) কি, জালাই 'অগলা ইপ্রায় হবিনিজন।'—ইড়াকির বারা প্রকাশ করিছেছেন। একলা অগলাকবি ইজের নিবিত্র হবি প্রস্তুত্ত করিলাছিলেন, সেই হবি ডিনি ইপ্রায়ে প্রথমে মা করিবা মহলাবকে প্রধান করিছে উভাত হইলেন। ইলাতে ইপ্র অন্তার দুংবিভ চইবা বিশাশ করিছে সাগিলেন। 'নৃন্দ্' এই প্রস্তুবিভ হে হছাটা নিক্ষকার উদ্ধৃত করিয়াছেন, সেই মন্ত্রটী ইজেরই বিশাশ। বৃহত্ত্বভা ব্যক্ত এইবা।

আকুৰাল-লগতা ইতেহ নিমিত হবি নিজপৰ কৰিবা বক্ষাগৰে ভাষা প্ৰধান কৰিবাৰ ইজা কৰিবাভিক্তিন প্ৰেই ইজ উপজিত বইবা বিলাপ কৰিছে লাগিলেন।

॥ विजीवनारमव अध्यय भविराक्त जमान्य ॥

अस्त्रापृश्यक्ष (कः) . जन्मधः अस्त्राक्षे - प्रश्मानत्व जस्त्राय अधिकातिसम् (कः चाः)

श्रीत्रास्त्रमा नाम मनागृस्त्रमा विनागः (मृः)।

0

দ্বিতীয় পরিচেচন

ন দুনমন্তি নো বঃ কড়ভেগ বদভূতম্। অঞ্জ চিডম্ভিস্ক্রেণাম্ভাধীড: বিন্সুভি । ১ ।

(बरबर अध्यक्त) (

ইল্লের বিদাপ বর্ণিত চইছেছে ইল্ল বেক কৰিবা বলিছেছেন,—আমার উদ্ধেক্ত নিত্রেশিত অভকার ছবি আমার চইল না, কাতেই কলাকাত চবিও বে আমার চইলে না ভাষা একপ্রকার কিব্ল, কারণ, ভাষা বছর কথাকে আনে গ্লাহেক চিত্র চকল, ভাষা না কইলে আল্লা আমানেক কৰি প্রকান করিবেন ছিল করিবা ভাষা আরুকে বিজে উভত বইমাছেন ক্ষেত্র দু

वृत्ताहार्थः 'मृत्य्' नत्मव न्य किवारहत 'विहाराह्यकार्थ' (वेहा नामाद विहारवर विषय) ।
'मृत्य्' नत्मव विक्रिकित्माहन न्य हे जिल्लाकात अवाद अवर्थत किरिएह्य । जारवाहार्थ। उत्ताद 'मृत्यव विक्रिकित्माहत' । विक्रिकित्मा नामाद नामाद नामाद किरिएह्य । जारवाहार्थक विक्रिकित्माहत्म विक्रिकित्माहत्म विक्रिकित्मा नामाद नामाद नामाद किरिकित्मा विक्रिक्ता नामाद किरिकित्मा नामाद किरिकित्म किरिक्ता किरिक

- (विकास स्विक्त विकासितात स्विता को स्टब्स अहेचा)
- कृतस्थानसं ८ ००-०५ अहेदा ।
- मृतः निकास नावि वया सम्मारितिक वाकारणकः (कः पाः ।। अवकतः विर्वत नावोकि म कावः कृष्टे व्यवस्थानगरिताकृष्टः (कः)।
  - 🖈 🕒 वे चरशास्त्र (जाल) (
  - 🖈 🧠 লো ব্যশ্বিষ্ণ:।

क नाहे-हें)। पर नरवर वर्ष वाहारी कहा; अधारत पर-पक्षत (कहाकार)। व्यक्षक वर्षक वर्ष 'सक्क' वर्षार दाश अध्यक एवं नाहे, राज्ञ कारी का कविक्रमारण द्वेरव। व्यक्षिणकरवना भरवद वर्षारा क्विक्रमार क्विक्रमार क्विक्रमार क्विक्रमार क्विक्रमार क्विक्रमार क्विक्रमार व्यक्षित व्यक्षिणकरवना भरवद वर्षारा क्विक्रमार क्विक्र

আনুবাদ—বিচাৰ কৰিব। দেখিলে (অবহা, নিকংই) অৱভাৱ হৰি আহাৰ এটা, কলাকাৰ ত নাই-ই। বালা ভাৰী ভালা কে কানে গ অপৰেব চিত্ৰ চকল, [আহাৰ উপ্তে] ইবি চিক্তিত বা অভিজ্যতে চ্টলেক ভালা নিএই ক্টল।

ন নূনমন্তান্তভনন্, নো এব পশুনন্ । ।

ন্নশ্ (বিচার করিয়া বেৰিতে পেলে অখব। নিজ্যট । অভাচনা (অভাকার হবি) ন অভি (নাই) খজনা (কলাকার হবি) নো এব (নাই ট)।

सिक्क का व वह देविनिक प्रशिव का वाह कि विद्याहर । 'त न्वयंति तो ना' जह का तव वाचित्र मि मृत्यंति प्रवाद कर त्यां जब वस्तर्थ । य न्वयंति — त न्वयंति क्ष्यंत्र । देवित वाद का व्याद कर देवित वाद का व्याद कर विद्या वाद का कर व्याद कर विद्या वाद का कर विद्या कर वाद कर व्याद कर विद्या वाद का कर विद्या वाद कर विद्या वाद कर विद्या कर विद्या वाद कर विद्या कर विद

শ্ৰুৰাল—বিচাৰ কৰিছ কেৰিলে (অগবা, নিকাৰই) আহাৰ অঞ্চাৰ হবি নাই, ক্লাকাৰ হবি জ নাই ই (অৰ্থাং আহাৰ উল্লেখ্য নিকলিও হবি হবন আৰু আমাৰ চইল না, জগন কলে যে আহি হবি লাইৰ না, লেই বিষয়ে আৰু হক্ষণ কিছু)।

অভাস্থিৰ ভবি, ভারিভাহো নামধেরম্, ভোডত ইভি সভঃ । এ।

स्य सन्दिन् स्वरि (सम्म - सन्दिन् स्वरि, सस्य अहे नात्त्वह सर्व वर्षमान दिन वा साम). हाः देखि (श्रा अहे नस्त्री) सक्तः (विदानक) नामावक्त (नाम), स्वात्तरस्य देखि (स्वरिष्ट्

भावित्रक्टदर्शमित्रकद्दनप्रकारकः प्रतिवर्शनेः (वः चाः) ।

শাধ্যাত্রপু করিবেরেরিকি পর্যাদ্ধ্যবন্ (ছঃ)।

ৰীতি শাৰ); সতঃ (ভোগেনে:—ছাৎ ধাতৃ চুইতে নিশাৰ ভোগেতে এই ক্ৰিয়া প্ৰটা ক্ট্ৰাৰকেৰ সহিত মুক্ত যদিয়া 'দ্ৰাং' ধাতৃৰ উত্তৰ মন্ত্ৰাধেনৰ প্ৰভাৱে 'দ্বা' সম্ম নিশাৰ ।

व्यथास्य 'क्क' नरकर क्रथ वितरएरक्ष्य । क्रक-क्रक्ति स्वर्गमान सिर्देश हा আল)। পার বাতাব্য ক্রোল্যারে 'অল্ল' ক্রাট্ট 'অল্লিন্ ছবি' এই কর্মে নিপাকনে নিছ कवि यहें नकी (का नरमव नत्त्रीय कम्बहत्य। 'हार' बाजुब केनव'(का' क्रफारव'(का' नम নিশার (উ ২২৫)। ইকার আর্থ বিহস। জোকতে কিরশসম্বর্ধাৎ (পূর্ব্যক্তিরনের সহিত্য সম্ভানিবছন সে দীয়ি লাভ করে)—ইংক্টে চুইল জ্বোলন্তের বাবপ্রিগত অর্থ। 'জ্বা' এই লকটা 'ব্যো' পৰের সহামার্থক, প্রসন্ধতঃ এই 'ক্যু' পরেষত অর্থ বলিছেছেন। ভূ। পদ এবং অংন্ পৰ একাৰ্ক : 'দ্ৰা' প্ৰচী 'দ্ৰাং' ধাতুৰ উত্তৰ ভূন্ প্ৰভাৱ (উ ৭০৭) কৰিয়া নিশাৰ কটবাছে। ইয়াত বৃংগতিগত অৰ্থক 'ব্যোততে সং ইতি' (সে দীবি পাছ)। 'ব্যোজত ইতি সভঃ' এই ছলে 'সভঃ' এই পৰ্টাৰ আৰোগ নিৰ্ম্বিশেৰেই জালক ৷ 'সভঃ' এই প্ৰতী 'সং' প্ৰেৰ বটাৰ একৰ্চমে। কোন্ত প্ৰেৰ বৃহণ্ডিআৰ্শনপ্ৰস্থে 'স্থ' প্ৰেৰ व्यक्तान स्वेतनमें वृक्षिरण वहेत्य तथ, त्य किया नवदिव बाक्ष मृत्यकि क्षप्तमंत्र क्या हर, त्यमें किया পদটি বে কাবকের সহিতে বুক্ত থাকে দেই কারকে বা বাচোই পদটি নিপায়। 'দ্বা' শব্দের বাংপত্তি প্রকর্ণিত কটালেছে 'ভোডেডে' এই ক্রিয়া পাচীর ছারা। 'ব্যোডেডে স্থ' এই ছাজ্যে 'ভোড়তে' এই ক্রিবা লব 'নঃ' এই কর্ত্বারকের সহিত যুক্ত, কাজেই বৃথিতে গ্রহে দ্বাৎ বাতৃত্ব উত্তৰ জুন্ প্ৰাভাৱ কুইটাছে কন্ত্ৰাংছে। " 'ভা' (অভিনহনে) এই ধাতুৰ উত্তৰ 'ভুন্' প্ৰভাৱ ভবিষাত ছা প্ৰের নিশ্বতি ভবুতে পাবে , এই ভাবে নিশার কবিলে ইবার বাুখপত্মিপত কর্ম करिएक हवेंदर-चित्रकाम, चित्र चयपित्रकळावनः आनितः (अहे अवस्य कानिनन चीव चीत चाक्रियक कारमान नमन कात । अहे चान कारावती बहेरन चाविकक्षतारहा , श्राविशक्तृष्ठिः चविचाक्रयणावदिरहेष्टिश्चिता त्मेक्त्विकः (वाशव))>>।।व -- हर व्यविष्ठ, দিবলৈ ও সাত্রিতে আয়ারিগতে বিনালরভিত লৌভাগোর বারা বকা কর) ; অহরে ছাডিজ-মাজকণবিভাষ্টাল্যকাশতি - ভারদে (বর্তে ২ ১ ১-- রে অতি, ভূমি যাগদিবসে উৎপদ হল পুথি সৰ্বাচঃ হীলিবলৌ চইবা উৎপন্ন কৰ, ভূমি কল চুটতে উৎপন্ন কৰ, ভূমি লামাৰ हरेएक केरलह एक) :-- धरे महदता 'जुर' नव विवनवाठी ।

অনুবাদ—'অড' ইয়ার অর্থ 'অহিন্ কৃষি' (ষঠমান বিষয়ে) , 'ব্রা' এই বৰটা বিষয়ের নাম সীতি পার বলিয়া , স্থাম ধাকু কটকে নিশার, 'ভোততে' এই ক্রিয়া দ্বকী মধ্বনায়কের সহিত বুক বলিয়া কর্বাচাপ্রভাবে 'ক্রা' দ্বকী নিশার।

एक विकास निकास कर्ष कर्ष काल्यक विकास कर्ष कर्ष काल्यक निकास कर कर्ष काल्यक (१४० चार)।

২। খোলতে কৰিছি ছামিতি কৰ্মাংক্ষ্য স্থিতি কল জ্বাত্ত ভলোচাছিত এন ক্ষেত্ৰিয়াৰ) মানাং (জা)।

थ উপाभःमनीवः कालः । **८** ।

খ্য (আগানীকণ্য) উপাশ্যননীয়া (খাহার আশার বাকা বাহ কর্ন) কান্য (সনহ)।

মূলে 'খন্' শব্দ আছে, ভাষাত অর্থ প্রথশন কবিভেছেন। 'খন্' পানের অর্থ আগানী

বিষয় : আগানী দিবন অনাগত বা ভাষী—সকলেই ভাষার আগান (প্রতীকার) থাকে। '
'খান্য' এই প্রতী 'খন্' পান্যর উত্তর 'ভ্ন' প্রভার কবিতা নিশার।

चम्यान-चन् (चानारो क्ला) ब्रटीक्वेर कान ।

হো হাব: কাল:। ৫ ।

হৃদ্ (গতৰলা) হীনঃ (অতিক্ৰাম্ব) কালঃ (সহয়)।

মূলে 'কৃন্' শবা নাই। 'কৃন্' শবাটা 'কৃন্' শবোৰ বিপৰীভাৰ্থবাধক, কংগ্ৰাই 'বুন' নৰেও প্ৰানম্পে 'কৃন্' শবোৰও অৰ্থ' বলিবেছেন। 'কৃন্' পৰেৰ অৰ্থ' সভ বিবস—ইঙা অভিক্ৰোক বা মতীত ।

অসুবাই-ধ্যু (গত বল্য) বহিক্তার বান।

শশুপেণ যদকুতন্, কল্তবেদ খদভূতম্, ইদমণীতরদকুতমভূতমিব 🛚 ৬ 🕫

कः छर त्वत पर चयुक्त् (कः ०८०, छर-छात्ता, त्यत ० वात्ता, वर=वात्ता, चयुक्त् ० व्यालवीकः) – कः छर त्यत वर चयुक्त् (चक्छन् – चक्रविक वा कार्यो), देवम् (करें) वेष्ठवर (चया) चकुळ्यू चिन (चयुक वश्यक, त्यस्य त्यानिकवर्यनाथि) चकुळ्यू वेष (वातः चक्छे नार्वे कार्याव चार्यः)।

'क्यान वरहूपन्' हेराव चर्' 'क्यान वर्ष्या'। हेरा वावा 'चढ्ठ' नव च 'चढ्ठ' च्या क्रिया क्रया क्रिया क्रया क्रिया क्रया क्रिया क्रया क्रिया क्रिया क्रिया क्रिया क्रिया क्रिया क्रिया क्रिया क्रय

चान्त्रक्ष—'क्वादश वश्कृष्टव्' हेहार चर्च 'कवादश साङ्ख्य्' (क रणा बादन वार्ग चाकुछ चर्चार ताहा पाठे नाहे) , अहे (शाहा किहू) आत चाकुछ वच छाहा चाकुछ चर्चार वार्ग वाटे नाहे खादाब धार ।

১। উপ্ৰয় চেত্ৰাপাক্ষ্যো ক্ষম্ভাগ্যক্ষাথ (ই:)।

No.

অগ্রন্থ 6 নুমভিসঞ্চরেশ্যভিস্কার্যভো নামের[া]চন্ত: চেড্ডে: ১ ৭ ১

'অপ্তত চিত্তম অভিসক্ষেণ্যম্' (আয়েও চিত্ত অভিসক্ষেণা) (আয়] (এই বাজেঃ)—
অভিসক্ষেণ্যম্— অভিস্কাৰি (চক্তলভাষ), অস্থ: — মানেখা (নামান্তাৰে বাৰশ্বিত বাজিও
শুক্ত অধ্যম অসমকুলক, অধ্যা সজ্ঞানগৰে সহকে আনিবাৰ অবোধঃ) , চিত্তা (চিত্ত এই
শ্বটী) চেত্তেঃ ('চিম' ধাতু গুইতে) [নিশারম্] (নিশার ক্ট্রাডে) ।

'কলত ডিয়ন্তিনকবেশ্য' (অল্লেব ডিল্ল চক্ষন)—এই বাৰাক্ প্ৰেণাক শক্ষে অৰ্থ কাৰ্যনি কৰিছেছেন। অভিনকবেশ্য' পৰা অভিনকৰ পূৰ্বক চব্ বাজুৰ উন্তৰ কৰ্মবেটা প্ৰশা প্ৰকাৰ কৰিছা নিশাল চইবাছে। ইয়াৰ অৰ্থ 'চকুকিকে বাৰ্যনিশ্য অৰ্থাৰ চক্ষনজ্ঞান'।' 'অল্ল' অক্ষৰ অৰ্থা 'নানেৰ'। নানেৰ শক্ষ 'কিল্লেব উন্তৰ চক্ প্ৰভাৱ কৰিছা নিশাল চইবাছে। ইয়াৰ অৰ্থা নানাজ্ঞাকে বাৰ্যনিজ কাজিব (বাহাৰ কোনক বৃত্তিৰ শ্বিকা নাই উপুৰ বাজিব) অৰ্থা অৰ্থাৰ অন্তৰ্ভুলোকেছা। (সহাল) না আন্তৰ্ভুলাক বাৰ্যনিজ কৰিবাৰ অৰ্থানা বিশ্বক পাৰে, অৰ্থা ক্ৰইৰে সজনকলেই সম্বন্ধ আনিবাৰ বা পৰিচিত্ত কৰিবাৰ অৰ্থানা। 'নাংনছ' পৰ্যন্ত এই চুই ব্যৱহাৰ বাংখ্যা তুৰ্গান্তবিন অভিনত । 'ব্যৱহাৰ অভিনত । ব্যৱহাৰ অন্তৰ্ভুলাক প্ৰতিভাৱ কৰিবাৰ অৰ্থানা। 'নাংনছ' প্ৰভেৱ এটি কলা বাৰিছাই তুৰ্গানাৰ্য উন্ধুল বাংখা কৰিবাছেন। ব্যৱহাৰ অন্তৰ্ভুলাক প্ৰতিভাৱ কৰিবাছেন ক্ৰিয়াৰ কৰিবাছেন। 'ন আন্তৰ্ভুলাক কৰিবাছেন অৰ্থানিজ কৰিবাছেন ক্ৰিয়াৰ কৰিবাছেন। 'ন আন্তৰ্ভুলাক আৰ্থানিজ কৰিবাছেন ক্ৰিয়াৰ কৰিবাছেন। 'ন আন্তৰ্ভুলাক আৰ্থা তিনি ব্যৱন 'আল্লোজন ন প্ৰাৰ্থু' (আন্তেভুলাক কৰিবাছেন ব্যৱহাৰ কৰিবাছ নামান্তৰ কৰিবাছ কৰি

আনুসাম 'অকুল ডিউম্ভিস্কবেশ্য' (অনুস্থ ডিঅ একস্থডান)— এই খান্তান্থ অভিসক্ষেণা শংকর অর্থ 'অভিসক্ষানী' (একন), অনু শংকর অর্থ 'নামের' (অসমকুলজ অব্যান সক্ষমনালের সম্বাক্ত আনিবার অ্যোপ্য); ডিড প্রমটি 'ডিব' গড়ে এইছে নিশার হটবাছে।

উতারীতঃ বিষ্পৃতীতাশাখাতঃ বিষ্পৃত্যাশাভ্যতিংগ্রভ্য 🛊 ৮ 🗈

'উত্ত আৰীতঃ বিন্তৃতি' ইতি (এই ধাৰা)—আশি আংলাতং বিষ্কৃতি (উত্—আশি, আৰৌশ্য=আন্নাত্ৰ), আনাত্ৰ=অভিৱেতৰ্।

১ । অভিনেত্ৰ সঞ্জাননীয়ন । অভিন্তুস্থানকৰ কালিয়াৰ্থ্য হৈ আই ১ ।

वर्षन्त्रम् वार्तन्त्रकान्त्रकार्यकृतकाक्ष्यकार्थः, व्यवस् व सर्वामानिकः ।

^{ে।} ক্লেন্ডভয়নৰ কৰিছি চিত্ৰস্ (হুঃ)।

'উত' দৰের কর্ব 'কলি', 'কাষীত' লথের কর্ব 'কাব্যাত'," 'কাব্যাত' ববের কর্ব 'কতিপ্রেড'। 'কাষীত বৃত্তিত' ইয়ার কর্ব 'কাব্যাত বৃত্তিক প্রিটিছের ইয়ার ক্ষিত্র ক্ষি

অনুবাদ—'উথাধীয়া বিন্ততি' ইয়ার অধ 'অপাধাতে বিন্ততি'। অভিনেত বছর নই হইয়া গেল) , 'আধাতে' শক্ষে অব' 'অভিনেত'।

कवाणि शवशूद्धाः । ३ ॥

শাৰ (শাৰে) [নুনষ্ ইড়ি] ('নুনষ্' এই নিশাহটা) প্ৰপুথৰঃ অণি (প্ৰপূচ্নও কৰিয়া থাকে)।

'নুনং লা জে' উভ্যাহি ৰক্ষায়াৰ হয়ে 'নুনহ্' এই নিপাছটী যাত্ত প্ৰপূষণ কৰিবায় নিহিছ ব্যবহৃত গ্ৰহাছে, ইয়ায় বিশেষ কোনও অগ্নিন্ট।

कामुनाम-चार, 'न्तर्' अहे जिलाएडी नवन्त्रत करिश चारक।

ঃ বিভীয় পাদের বিভীয় পরিক্রের সমাতা ॥

১ ৷ ইত ব্যক্তবিশার্থে (বহু যাহ) ্ ইত কলি করেছি প্রকাশ সমান্তি (৪২) ৷

र । अब एक कहेशा। प्रमाननीय गाउँ विशेष"।

তৃতীর পরিচ্ছেদ

ৰ্নং লা তে তাতি বরং কৰিতে ছবীয়দিজ দক্ষিণা মথোনী। শিকা জোতৃকো মাতিধগ্ভগো নো বৃহতদেম বিদৰে জুবীরাঃ : ১॥

(ALMA STOOLSO-STORES)

रेख (रु रेख) एउ (काबार) मा (तन्हें) प्रशासी (हिर्माशासी वसपूछा) विकास (विकास) काबार (विकास) कर (काबार कर के) क्षित्री (काबार कर के) काविष्य (कावार कर के) काविष्य (कावार कर के) काविष्य (कावार कर के) काविष्य (कावार कर के) काविष्य (काविष्य काविष्य काविष्य काविष्य) काविष्य (काविष्य काविष्य) काविष्य (काविष्य काविष्य) काविष्य (काविष्य काविष्य) काविष्य काविष्य) काविष्य (काविष्य काविष्य) काविष्य (काविष्य काविष्य) विषय (काविष्य काविष्य) काविष्य (काविष्य काविष्य) विषय (काविष्य काविष्य काविष्य) विषय (काविष्य काविष्य) विषय (काविष्य काविष्य) विषय (काविष्य काविष्य) विषय (काविष्य काविष्य कावि

'পূন্য' এই নিশাছেও পৰপ্ৰশাধৰ প্ৰকাৰ কৰিছেতেন। এই মধে 'মূন্য' এই নিশাছটিব কোন কৰা নাই, যাত্ৰ পৰপূৰণ কৰিবাৰ নিছিছট প্ৰযুক্ত চটাছাছে। " সা ছে বজিল — ডোমাৰ নেই ৰঞ্জিলা কৰাই ছেবাৰ যাক্ত হৈ ৰঞ্জিলা প্ৰয়ান কৰাইইবাছে। " 'গৈতিছাইবং'—একটা কৰা, বেৰে উপসৰ্গ ক্ৰিয়াৰ সহিত্ত মিলিছাই থাজিবে, এইতপ্ৰিয়াৰ নাই, পকাছাৰেও হাত্ৰ মাৰ্বভিত্ত কাৰিছে পাৰে। " 'প্ৰতিমুক্তীয়ং'—ইহাৰ কৰা 'প্ৰয়ান কৰাই, পকাছাৰেও হাত্ৰ মাৰ্বভিত্ত কাৰিছে পাৰে। " 'প্ৰতিমুক্তীয়ং'—ইহাৰ কৰা 'প্ৰয়ান কৰাই, কৰাৰাক্তিক অভিনত্ত কৰা প্ৰয়ান কৰে না, অভিনত কৰা প্ৰয়ান কৰে ৰঞ্জিলায়ুক্ত কৰা, এগানে ৰঞ্জিলাই হাত্ৰ কৰিবাই কৰি হাইবাই ছাইবাই ছাইবাই বাৰ্বভিত্ত কৰা প্ৰয়ান কৰে না, "পিলাই ছোইবাইছাই"—

১। অতিমুক্তাই (মুং), অতিমুক্তাং অতিপাৰভবিতার্থঃ (মং খাং)। তে ইন্তা বা ছবিনা ব্যোকৃতো ধেবা কি শংকাৰী কানালী কানাকী অভিনেত কোনো বলা তেওঁমতিমতার্থং সুদঃ অভিমুখ্যিৎ ইনালীং প্রতিবাহিত কানাকতি হার্থে গুলুলী কবিনাং তোকুতোক্তেতাং দিক অবাহ—হোনার বে ধবিনা প্রতিকাতীর অভিনয় কর্ম আনাম করে, কুলি সেই ধবিনা আলাধিনকে অভান করা (নাকা)। That opoleol den tion which proceeds, India from they assuredly beatons upon him who proceed the the book (which be desires)—Wilson.

ই। পোনৰ পুৰুপেইন্তৰিপিট ক্ষা (সাক্ষ); bisseed wab worshy descendants. We son বীৰক্ষো কৰেন পুৰুপৰো বৰপুলা; কৰা পূব্য পুৰুষক এই কন্তঃ কন্যাননীয়া ইতি সক্ষাৰ্থ—'বীয়া পান্ধৰ কৰা 'পুনা, বনি পুনাৰঃ থাকে , বনি পুনাৰাকে ইয়াৰ কৰি কন্তিতে ক্ষাৰে বীধানিপিটা (মুচ)।

भाग सम्बद्ध (पूर, पर पार)।

^{ে।} পুৰামিতি পালপুৰণ এব (খুল) , সাকপের করে বিপাওটা এবাবে সির্বক করে, ইরার অর্থ বিংল্লারিশ।

वो क्यां प्रका क्संत्रश राणिकः (पद पां:)।

ছ। পাণিবি (১৮৮৭)।

^{🔹 । -} কর্মনে। কবিনাঙ্গকার কালাব্রিকবালি ভূ বনিশালবুগচালক (हু:)।

ইয়াৰ অৰ্থ 'অবকাৰীৰিগকে কামানস্থান্ত প্ৰথমে কয়'। 'বাতিনক্'---আমানিগকে অতিক্ৰম কৰিও না অৰ্থাৎ প্ৰথমে আমানিগতে কেও, লভে অনুকে দিনে, আমানিগকে না দিয়া কাধ্যকেও বিভান। "

আনুবাল—হে ইজ, ভোষাৰ সেই ধনৰতী কৰিবা অভিকাঠীকে প্ৰাধিতবৃত্ত প্ৰধান কলক , অভিকাঠীবিগকে কাম্যবস্থানহুত্ব সমাক্তণে প্ৰধান কৰা; আমাৰিগকে অভিকাশ কৰিব না ; আমাৰিগেৰ ধন ক্টক , লোভনবীৰবিশিষ্ট চুইবা খীয় সূকে আম্বা প্ৰভুত অভি কৰিব :

সা তে প্রতিভূগোং বরং দ্বতিত্রে । ২ ।

'দাতে প্ৰতি বৰং কৰিবো গৃহীৰথ' (ইচাৰ কৰ্ম নাতে প্ৰতিপ্ৰয়াং বৰং কৰিবো)। তে (তোমাৰ) দা (নেই হবিশা) কৰিবো (অভিক্রৌকে) বৰং (বৰ) প্ৰতিপ্ৰাদ্ (প্ৰদান ক্ষক)।

একংগ মধ্যেক প্ৰসমূহের অৰ্থ প্রচর্শন করিছেছেন। 'প্রস্তিপ্রচীক' ইর্যা অর্থ 'প্রতিপ্রমান্' (প্রতিপাধ্যতু—প্রধান করুক)। ইয়া লেট্ ক্যাবের আখন পূক্ষ একবচনের পদঃ বেকে 'লোট্'-অংশ' কেট্ হয়।

আনুবাদ—'সা তে প্ৰতি বৰং কৰিছে দুলীৰং'—ইচাৰ লখ সা তে প্ৰতিপ্ৰশ্নং বৰং কৰিছে। (জোগাৰ সেই দক্ষিণা অভিকাৰীকে বৰ প্ৰথমে ককক)।

বলো বৰাহতবো\ ভৰ্ডি ৫ ৫ ৫

মুক: (ব্য) বস্থিতবাঃ (মালা প্রাথিতা কলা বাব তারু।) ওবতি (হয়)।

'বর' শ্রের অর্থ 'বর্ষিজ্ঞা' (বেলুস্বর্ণারি হাহা প্রার্থনা করা বার) , বু ধাতুর উত্তর কর্মারাচ্যে 'অর্ণা প্রজ্ঞার করিবা (লাঃ অভারত) ব্যক্তী নিশার বইবাছে---বিষ্ণার (প্রার্থাতে) ক্রৌ ইতি বরঃ। 'বর' প্রের অর্থ ধর্মিশারণে বের ধেলুস্বর্ণারি প্রবাধ চুইতে পারে। শ

অনুবাদ -- বৰ বৰ্ষতকা হয় অৰ্থাৎ 'বৰ' পথে প্ৰাৰ্থনীয় বন্ধ বুৱাৰ।

জরিতা গরিতা ॥ **৮** ॥

ধবিতা = গৰিখা (অবহারী)।

মূলে 'কবিজে' এই পদ আছে ; কবিড় পদেব চতুৰীৰ এবৰচনে 'কবিজে' এবং প্ৰথমাৰ একসচনে 'কবিডা' হয় ৷ অভাপ' কু খাতুর উত্তৰ তৃত কবিবা 'কবিড়' শব্দ এবং ভাড়াৰ্থ

 [।] पर्यमञ्ज कोणः।

২। বা শহাৰ কৰিয়াৰ কঠানা অন্তেলো পেটাডি বা পাইডার্ড। কণ্ডলা ভারতেরি ওডোছজোছবি বাথেনি মেনাডিনাডা (মু:)।

ত। দক্ষিণাছের শীল্লাবং বেল প্রবাধিকং তিয়ার আনোমতি কলাবৃহপ্রাট বর ইত্যালয়ে (কৌনপ্রার্থ-বিশ্বন)।

শ বাত্ৰ উত্তৰ প্ৰত্যতাৰ কৰিল 'গৰিত' লক নিলাৱ চুটবাছে। তাৰেট 'ৰকিত' ও 'গৰিত' শব্দ স্থানাৰ্থকি , অভিত্য গৰিত্ শ্ৰেৰ প্ৰয়োৱ একৰচনে 'কৰিত)' ও 'গৰিতা' ।

অনুবাস—কবিডা=গৰিডা (যোডা ক ৰডিৰাহত)।

मक्तिना मरवानी मचवडी । १ ।

शक्तिना प्रत्यामी - प्रवन्ते (प्रत्ये डी) वक्तिना (वक्तिना) ।

পুৰাৰ্থক মহ্ৰাতৃৰ উত্তৰ কৰিব্ প্ৰভাৱ কৰিব। 'মধবন্' শব্ধ নিশাহ চইবাছে (উ ১৫৭) ; ইয়াৰ সুংগতিপত কৰ্ম 'বাচাৰ পূজা কৰা হাৰ'। মধবন শব্ধে শ্লীনিকে 'মবোনী' 'হাৰানী' শব্ধেৰ কৰ্ম নিক্ষাকাৰ কৰিকেছেন 'ম্বৰতী' (চিত্ৰবাহাক প্ৰভূতি ধনবিলিট্ৰ)।

অসুবাদ - দক্ষিণা হৰেনী'—ইহার অর্থ 'বছরতী দক্ষিণা' (ব্যক্তুর দক্ষিণা) ।

मन्मिष्ठि धननामाध्यः मः स्टब्सीन कर्षानः ॥ ७ ॥

মণ্য ইন্ডি ('মণ' এই পথটা) ধননামধ্যের (ধনের নাম), বানকর্মণা (বানার্ক) মধ্যের (কংলুবাড় কইন্ডে নিশার)।

ধন প্তে 'নখনতী' লক্ষ্ণ বহিনাছে , যাৰ পালেও উত্তৰ মতুল প্ৰভাৱে 'ন্যব্য' পৰা ১৯, ভাষাৰ জীকিংক ন্যব্ভী । একংশ 'ন্য' পালেও অৰ্থ প্ৰথমিন কৰিভেড্নে। 'ম্য' পালেও অৰ্থ 'ধন'; যানাৰ্যক 'খাহ' বাজুৰ উত্তৰ কৰ্মবাজেঃ ক্ষেত্ৰ 'ক' প্ৰভাৱ কৰিব। এই প্ৰতী নিশাল।' 'বীংকে অধিভাগ' (বাজা প্ৰাথীকিগকে বেওছা বাছ)—ইয়াই চুইল 'হ্য' পালেও বৃহত্যিকত অৰ্থ।

কান্ত্ৰাল—'হৰ' এই পক্ষী গ্ৰেল নাম, দানাৰ্থক 'নাচ' ধাতু চইতে নিপাল :

দক্ষিণা পক্তেঃ সমর্থহজিকর্মণো বৃদ্ধে সমর্থহজীতি 🗈 ৭ চ

দক্ষিণ। ('বন্ধিন।' শংক) সংগ্রতিকর্মণা ('বৃদ্ধি করে' এই মর্থের প্রকালক) রক্তে: ('বন্ধ' গাড় চইতে নিশার); ব্যাহা (বিগতের্থিক অব্যাহ নাম কর্মকে) সমর্থয়তি (বৃদ্ধিনশার করে) ইতি । ইতাই চইল 'ধন্ধিনা' গলের অর্থ)।

ধূলে 'ৰঞ্জিবা' পৰা বহিষাহে ভাষাত অৰ্থ প্ৰথমি কৰিছেছেন। সক্ষাপুত অৰ্থ কৃতি কৰা (বন্ধ কৃতি) কৰা কিলাৰ কইয়াছে। ইয়াৰ বৃহধান্তিগত অৰ্থ 'ৰুক্তা স্বৰ্থতি'—বাহা বৃহত কৃতিত সৃত্তি লাখন কৰে।' বৃত্তি প্ৰথম কৰ্ম বিষয়ত ক্ষিতাহে কৃতি বা বৃত্তি বাহাত, অৰ্থাৰ

১ কলগেঁ ক বিধানৰ (গালগে না) ইতাপ্ত পৰিপ্ৰবন্ধ আজিকহাৎ ক আগতে পুৰোধয়ানিয়াৰ লোগো ইকাল্য নকাৰক (লো:)

१ । ११ को माधानावन नकक प्रमिताकि नवर्षकि (१३८ मूर काका)) ।

ন্নেডাগলার (respected), হজাবিকথে কোনও ন্নতা বা জটা বটিলে বকিশা শেই স্নিডার প্রণ করে এবং হজাবিকথের সমৃতিসাধন করে অর্থাৎ ভারার কনবাত্থ স্পাধন করে।

ক্ষুব্ৰাল—'বৃদ্ধি কৰে' এই অৰ্থেকি প্ৰকাশক 'ক্ষ' ৰাজু চইতে ব্যৱসাহ নিশাৰ। ইয়াৰ অৰ্থ—হিগৰবৃদ্ধিক (মূল) কৰ্মকে বংচা সমুদ্ধ কৰে।

অশি বা প্রদক্ষিপ্রগমনাত্মিমতিক্তেতা s ৮ 1

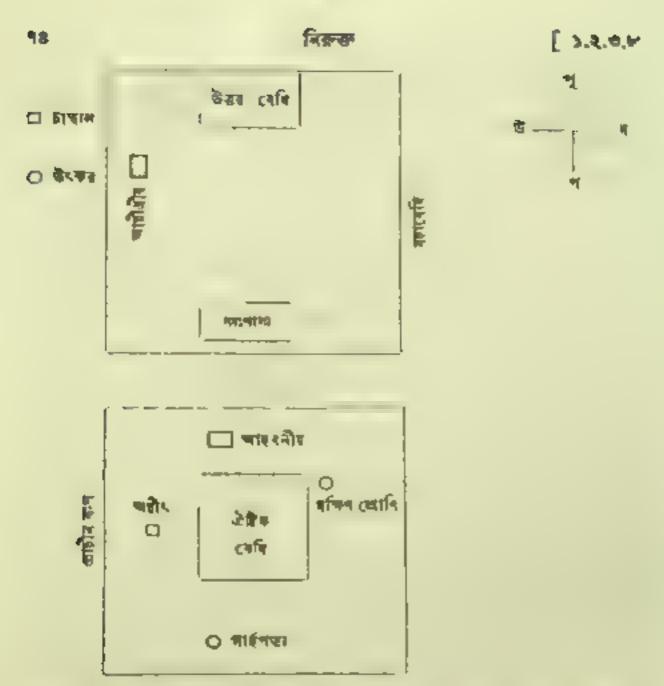
অনি বা (অধ্যা) শ প্রকলিশাসংকাৎ (প্রকলিশপুর্যক আগমন করে বলিয়া) দিলম্ (বিশ্ব) অভিপ্রেডঃ (লক্ষা করিয়া) (ধকিশ। ককিংগড়াচঃডে) (কলিশাকে দকিশা বলিয়া অভিহিত্ত করা হয়)।

ধুকিবরে ব্যক্তিবরে কোবাহ ভাষা প্রকারায়তে বলিভেছেন। বন্দিশা প্রবৃত্তিক चात्रध्य करह जुनः विकित विकित्त चात्रध्य करत, जुने विकित विक्ति क्षा काथिकाई অৰ্থং ক্ষিণাৰ দুক্তিৰ হিকেই স্থিত সম্ভ নিক্ত কৰিয়াই ভাছাকে কৃষ্ণি বলিয়া অভিছিত कता हुन। क्षिता आवस्तित करन अवस क्षित विरक च्यानकत करन, अहे नवस्त कथात चर्च पुरिवास हतेत्व पत्म विकाशनश्चित्र निवत् कि छाता आधारित्रक दुखिनात (5हे) कविरक ছইবের তুর্নাচার্য বলেন —সংখি বলিবলাং বেলিলোগাবলের সার্গশন্তাং করনের সংখ্য विकारतनात्रोद्दीक लवाबरक्षि विवादरक काबारमारकरको आहोता स्थादककामाना मान्छि " (সাহি বন্দিনঃ উৎক্ষামানা সভী হক্ষিনভাং বেবিলেণ্ডে সাহতি আগ্ৰীঃক পাছতি। क्षारक्ष तक्ष्म अस्तरक्षम नक्षिक छदाह--वाद्यन वार्कनकार नार्कनकाक नुकेविनुकारमम व्यवस्थ मुद्दानानाताः म्याद्वदन्त्र विविद्यम् चार्तेत्रोदम् चाद्रीत्रोदस्य विविधिकाणः विविधिकास्य वचा चयदर्गः महार्थित मत्या विका हाणात्मारकारो व्यवस्थि हाचारमारकहाबाः मत्याम क्राविक विकासकार (विवादारियो चाडीकः अक्षत्रकारियः चतीवायकण चित्रः प्रतिथ प्रकृष्टि) । देशव चर्च बारा बुखिशांकि फाश अहे---रवामान विकता विद्या काहा जाईनका व्यक्ति नुसं विकृतिया मकानामात्र प्रशास्त्रम वित्रा भाषीतीरहर प्रक्रित सिक् विश प्रत्मूर्णक प्रशास्त्री माना भाषात्रीत কৰিবা চাছাল ও উংকর নাম্ক স্থানখনের মধা কিবা কলিক বেদিলোপিতে হাছ, পরে এছাব সহকাৰী আবীও বা অটাং-নামক কমিকেড নিকটে বাব। " কম্বামী বলেন 'অপি বা

^{) ।} अ**ने**शरवंशकार्थ (निवर्ता) ।

व्यक्तात्व वार्यनका समस्य नाचाप्नीकेक्यप्रकाश्यां प्रावृत्ति प्रावृत्ति थः ११ वान्याः) ।

বার্যকা বৌত করি বাং) বৃহত্বে কর্যাপ্ততে বিশ্বরাতি অবলিত বাংক; পার্যকাতাৎ স্থাপে ব্যবহান
পর্বার কালব বাংক। সহা—সম্পাদক্ষণ বা স্থাপানা, স্থাপেতির পাক্ষিপাথেশ সহা বিভিন্ন হয়। স্বারীটার—
স্থাপেতির উত্তর সীবাধ বিভিন্ন সকলের সংখ্য কর্যন্তি বিক্তা। ভারাধা— স্থাপেতির উত্তরে বর্ত পুঁড়িরা সেই প্রের্থ।

বানকালে বন্ধিপতাং বেশিয়োগান্ অংশণ কাইপড়াং বন্ধিশন সহো বন্ধিণঃ অংশীয়তে।
তথ্য প্রবন্ধিনার্থনাথিক বন্ধিণানভিত্যেতা তৎপথতাও বন্ধিশেতি' (বন্ধিশ) বানের স্থয়
কাইলড়োর পূর্ম বিভ্ বিধা এবং সংগোলার বন্ধিণ বিভ্ বিহা বন্ধিণ বেহিছোপিতে বন্ধিণা
আনীত্র হয়, প্রবন্ধিনপূর্মক বন্ধিণ বিক্ সালধন থেডু বিভ্-সংছে বন্ধিণার হন্ধিণার)।
ভৌতপ্রার্থনির্মন্তন্তার বন্ধেন 'পূর্মনের চারাকোৎকররের্যধান প্রবেজ স্বো বন্ধিনভাবে

श्रीरिक विवासकी निवित्त वर्ष, अहे वार्थन नाम श्रांति । वेश्यत्य- व्यक्ति वेशस वृत्तिक पृतिक। वेश व्यक्तिया व्यक्ति । व्यक्ति । व्यक्ति - व्यक्ति

विकार विकार वर्षात्र । श्री वर्षात्र व व्यवस्त वर्षा विद्या नव्यत्याना व विकार व्याप्त वर्षा वर

আসুবাস—সংখ্যা প্রথমিশপুর্ত্তক আগমন হৈছে বিধেষ প্রতি সভা বাগিয়া (পর্বাৎ বিক্ষাব্যক্ত) হজিলার যজিলাত অভিহিত করা হয় :

দিশ্বস্থপ্রসৃতিঃ । ১।

দিক্ (ৰকিবা) দিক্—ৰকিব বিক্, এইত্ৰণ থে প্ৰযোগ ভাষা) বৰ্তমান্তিঃ (ৰক্তৰণ কাৰণ-বিশিষ্ট) ।

श्रीमन। विक् (श्रीमन विक्)—अदेवन द्यादारन चायदा 'विक्' अदे नावत शरिक 'विक्ना' अदे नावत शरिक 'विक्ना' अदे नावत शरीक 'विक्ना' कि नावत श्री नावत श्री करिया न्याप्त विक्रा विक्रा करिया विक्रा करिया क्ष्मिक करिया नावत श्री करिया न्याप्त विक्रा विक्रा करिया करिया विक्रा विक्रा करिया विक्रा करिया विक्रा करिया विक्रा विक्र विक्रा विक्र विक्रा विक्र विक्रा विक्र विक्रा विक्र विक्

আনুৰাল—'বজিবা' বিভূ (বজিব বিভূ)— এইবল বে প্ৰবোগ, ভাষার মূল করেও (বজিব) হস্ত ।

দক্ষিণা হত্যে দক্ষতের ধলাইকর্মণো দাপতের্বা কাম্মানকর্মণঃ র ১০ র হক্ষিণঃ হতঃ ('বনিশ হত্ত' এই হতে) [বনিশঃ] (বনিশ শল) উৎসাহকর্মণঃ

पृथ्वेत विकास दिवार सुरवासिः अवक्रिया द्वाराधिः विकास ।
 'Or also is may be so called from micromembelsing (ज्वारचलन्) ।

त वार्यस्थितं वार्यः वहा वार्यम् विकास विकास वहा ता विकास वार्यम् । वार्यम् वार्यम् वार्यम् वार्यम् । वार्यम् वार्यम् वार्यम् । वार्यम् वार्यम् वार्यम् । वार्यम्

(উৎসাহাৰ্যক) সকতেঃ (কৰ্মাত হইতে) বা (শ্বৰা) বানকশ্বঃ (সানাৰ্যক) মালতেঃ (সালধাত হইতে)[নিপানঃ](নিপান হইয়াছে)।

নবিশা হতা (কৰিল হয়)—এই কলে কৰিল পৰা উৎসাচাৰ্যক কৰ্মান্ত্ৰ উত্তৰ ইনন্
প্ৰান্তঃৰ কৰিল। (উ ২০৮) নিশাৰ ক্ইতে পাৰে। ইয়াৰ আৰ্থ ক্ৰীৰে 'উৎসাচনুক্ত'। ধেৰা
বাৰ কৰিল হয়ে বাম হয় ক্ৰীয়ে অধিকতন উৎসাচনশাৰ—দক্ষিণ হয় হাজা কাৰ্য হৈছপ শীল
সংলাম কৰা বাৰ, বাম ক্ৰেড খালা সেইছল পালা বাৰ না।' বামাৰ্থক বাশবাৰ্তু ক্ষীতেও
ক্ষিণ শংকৰ নিশান্তি (প্ৰোন্ধানিকাৰ) ক্ষুত্তে পাৰে। আৰ্থ ক্ষুত্ৰে 'বালা বালা মান কলা
বাৰ'। কেৰা বাৰ, যোকে বালা কিছু বান কৰে, ব্যক্তি বাৰাই কৰে,' বান ক্ষ্যের
বালা কৰে না।

আমুবাদ--ৰশিও হয় (ধলিও হয়)—এই ছঙে হলিও বৰ উৎস্থাৰ্থক ৰক্ষাত্ হইছে অথবা সামাৰ্থক থাপথাতু হইছে নিশাৰ হটলাছে।

হলো হলে: প্রাক্তর্বননে ৫ ১১ ৫

হয়ঃ ("হয়" শক্ষা) হয়েঃ (রন্ খাড় হইছে) [নিপারঃ] (নিপার এইখাছে) ; া হয়ঃ] (হয়) হননে (হনন্দার্গ্যে) প্রাক্তঃ (কিন্স) ।

'বজিশঃ বজঃ'—এই প্রেশ্ব হল পথের নির্কচন প্রবর্গন করিতেছেন। হন্ ধাতুর উত্তর তন্ এতার করিব। হল পশা (প্রেলিকাবিভাব। নিপার। গাইবার অর্থ—গাহা বাবা হনে বা বাহ করা বাবা। পাঞ্চ প্রেলিকাবিভাব। নিবার বাহ করা বাবা করেব। বিভাব বাহ করা বাবা—এই নিমিত হত্তের হজত বাহ কুল্ব। গ

क्समूनाम--'इष' नम इन् चांकू इटेंट्ड निला, इक इन्ट कार्या किस ।

বেবি ব্যোক্তাঃ স্বামান্ ঃ ১২ ঃ

('নিক জোড়জা:' ইহার কর্ম—হেহি জোড়ডাঃ কান্যন্) লোড়ডাঃ (অভিকারীদিশকে) কামান্ (কাম্যবস্থান্ত্) বেহি (বান কর)।

্যতের প্রথম দুই চরণের কালাঃ করিছা নিক্জকার এবন ভূতীয় ও চতুর্থ চরণের ব্যাবা। করিছেছেন। শিকা ভোতৃতা:—ইয়ার অর্থ 'কেছি ছোতৃতাঃ কালান্' (বাহারা ভোষার অব করে ভারাবিদকে কালাবভানন্ত প্রথম করা)। 'শিক' এই ক্রিয়াগরের অর্থ 'প্রেছ্ড'

त स्थारगर् कर्यं करोड व करो तथा (पूर) ।

६। अन विशेषक सम्बद्ध (५० मा:)।

উপাধিক্ষাকার হল বাস্ত বইতে কয় লকের বিশান্তি করের (য় ১৯৬)।

^{া।} শংকোনাপি কেনচিক্ষেণ ব্রতে এব বে হ্রুয়ের ভগতি। সভা ব্রুতে, কানেব ভূ প্রাক্ত দিন ইনার্থ (মৃঃ)ঃ

(বেও)ঃ বানার্থক শিক্ষাত্র লোট্ গ্রাহপুত্র একবচনের রপ। শাকোর বইচাছে 'বাচোহওডিডিঃ' এই পুত্রাস্তব্যরে (পাশিনি কংজ ১০৫)।

অপুৰোদ—'বিদ্য বে।ইডাঃ'—ইচাৰ অৰ্থ 'বেডি বেণ্ট্ডাঃ কাম্যন্' । ছাত্তিকাৰ্কদিগকে কামাণ্ডসমূহ এবান কয়)।

মাকান্ডিদংশীৰ্মাক্ষিতিহাই দাং ৫ ১৩ ৫

যা শ্বান্ শতিকারী:≕মা ক্রান্ শতিকার বাং। আক্রে। ক্ষাবিসংক) অভিনার (শ্বিকেস্ক্রিয়া) যা বাং (বিশু না)।

पत्र विश्वादक 'याजिनक्', जिक्ककात जाहार वर्ष करित्तन 'या व्यान् व्यक्तिकेट'; 'या व्यान् व्यक्तिकेट'; हेहार वर्ष व्यान् करित्तन 'या व्यान् व्यक्तिक सार'। याजियक् — या + व्यक्ति + व्यक्ति। 'या' अक्षी जित्त्वप्रथंक व्यव्याः 'व्यक्ते नक्षि देशीतक , वर्ष्णाप्तृत वृद्धत य्याप्तृत्वक अकराद 'व्यक्ति (व्याः व्यक्ति (व्यक्ति व्यक्ति (व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति (व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति (व्यक्ति व्यक्ति व्यक्

स्मृत्यान—शासिश्क् = शास्त्रान् सरिश्रहीः = मा समान् सरिशाव गाः (सामानिश्व सरिक्षम् कविशासान कवित्र ना)।

खालाद्याक्षण वृह्द्यम एव द्वरूप ।) 8 ह

জন্ম নঃ = ভনঃ (খন) নঃ (খা্যাবিদের) অশ্ব (ছউক)ঃ বৃহৎ বলেন বিদৰ্শে ≈ বৃহৎ (আফুডছণে) বলেন (গুন কৰিব) তে (খীন) বেধনে (গুনে)।

मात्र चारक (का) —करणा ना, हेराव चर्च 'नामाविश्यव छण (धन) व्यक्ष्यं, धव अहे जिया नवी छेट चारक, हेरावर कर्जनव छणः। 'बुश्यरम्य विवर्ध' अहे परम 'विवर्ध' नाम्य चर्च करितन 'त्य व्यक्त' (चीवजुरह)। विष् (लाक क्या) शाक्ष्य छेखा चित्रवय

১। শিকতিব্যালয়া পঠিত ইতি কলভাবিভাচৰ (মে:)।

ৰাচো 'লনট্' প্ৰভাৱ কৰিয়া। পাং একা১)৭) 'বেছন' এবং 'শ্ব' প্ৰভাৱ কৰিয়া (উ ৩৯০, ৩৯৫) 'বিছয' শক্ষ নিশ্বঃ। উভঃ শক্ষের আৰ্থ ই 'গুং'—বেবানে সূপ নাঞ্জ কয়া ধায় (বিশ্বকে লক্ষ্যে প্ৰথমশিক্ষিতি)। গ

अञ्चलक — करणा तर — करणा त्यादक (व्यादाविश्यक ६८ इटेक), वृद्धवादय विद्यक्त — वृद्धवादय (य (द्वर्थ) योच पृद्ध व्यादक कालूक क्षत्र कृतिय)।

श्रामा सम्राज्यः । ३० ।

ভগঃ ('ওল' এই লকটি) ভছাতেঃ (ভজ ধাতু হইছে) [নিলায়ঃ] । নিলায় হইথাছে)।
'ভগ' লাভঃ অৰ্থ প্ৰবৰ্গন কৰিছেছেন । 'ভজ' বাতুর অৰ্থ 'লেখা করা',—ইয়াই উত্তর
'খ' প্রায়োহ করিয়া (লাঃ এএ:১১৮) 'ভগ' অল নিলায়। ইয়াই অৰ্থ 'বন' →ভোগাবিলণ ধনের দেবা করেন, অব্যাধনের নিমিয় ধনলালী ব্যক্তিগণ লেখিও হন । *

অনুব্যস্ত-"তগ' বড়টা "৬খ' ৰাতু ধইতে নিশছ বইবাছে।

वृक्षिणि वक्ष्णा नामरभवन् । ১৬ ।

नुहर हेक्टि ('बृहर' यहे नक्की) पहरूर (पहरखर) आयरपदम् (आय)।

श्रभ 'दृहर' नरसर वर्ष अवर्गत कवित्यस्ति। 'दृहर वहत्वन नाग'---हेंहार वर्ष दृहर सक्ष अ १६९ वर्ष अवर्गत हैहारा नद्यार वस वर्गर 'दृहर' बितानत नाग दृशार 'पहर' वितानत छोश वृत्यार। दृह (पृष्ठार्थक) अ २६ (पृथार्थक) श्राप्टर केवर व्यक्त अवि अछ। इ कविश (के २७३) 'दृहर' न 'पहर' वस निवास करेशारक, केवरदरहे वर्ष दिव्यम, अकृत, वृज्ञाच्यार हेंछानि ।

क्रामुनाम --'दुइर' अहे नकी दहरएत नाम :

পরিবৃদ্ধ ভবন্তি । ১৭ ৪

[इद दृत्य फर] (शता नृत्य फाता) लिब्द्रा (वृद्धिमन्त्रम दा सञ्ज्यविनिष्टे) कर्यक (हव) ।

'বৃহথ' প্ৰেৰ ধাতুলত অৰ্থ আৰ্থনি কৰিতেছেন। 'বৃহথ' স্বাচী বৃহাৰ্থক বৃহ' খাতু হুইতে নিশাৰ, ইং। সদা ছউখাছে। উংগৰ অৰ্থ 'প্ৰিবৃড়'। 'প্ৰিবৃড়' প্ৰদী ও বৃহ', খাতু

३) विश्व नामक वर्ष पूर्वत्वादा क्रमणायो स माहन क्रिक्ट्यन 'नका' । विश्व सहाय, दिव विहासन, विश्व नामक, विश्व महायाम् । क्रिक्टिक्ट्यार विश्व — वृद्धि अन् क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य विश्व विहास क्षाह्माद्य क्षाह्य क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य क्षाह्य क्षाह्माद्य क्षाह्य क्षाह्य क्षाह्य क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य क्षाह्माद्य क

क्यारक त्यवरक त्यावार्थिकः वदा त्यवराक्तरवयं त्यकृता क्यान् (त्यः) ।

হইজে নিশার (পরি + বৃহ্ + জা); বাজু ববিরা অর্থা করিলে ইচার অর্থানে বৃদ্ধিনভার। ' ইচার কিছু একটা বিশেষ অব আছে, আনা ক্টজেছে 'আকু ব্য প্রকাববিশিষ্টা' (পা ৭ ২ ২১)। বৃহৎ প্রের সৃহিত এই অধান অসমভানহে—বেশা বাছ, হালা কিছু বৃহৎ ভালা প্রকৃত্বিশিষ্ট বা লেট বলিয়া পরিস্থিত।

আসুৰাদ---বাহা বুংৎ ভাষা বৃত্তিসভার বা প্রকৃত্তিনিট

वीववद्यः कलाग्विताः वा ३ ১৮ ।

स्थीता: - बोतवसः (शेवितिनिके) वा (स्थवता) कलानवीशः (क्यतीश्योवितिके) ।

मृत्य चारक 'प्रवेशिका'; धरे गरमर परशा त्य व' गर्यत्र क्षित्राह खादा 'यकुम,' अल्हाहरू चार्य क्षित्र (वीरम्पाय) गृहक अपूक्त अख्या क्षित्र ' काइकरे 'व्यवेशाः'—धरे गहरूर चार व्यवहरूत 'वीरम्पाः')। चम्या 'प्र' धरे गर्यते चार्यक्ष वा अवत्य चार्य निगाल, वीरम्पाय महिल देशाह व्यवहर्ता । चम्या करेशाहरू—ए त्याकताः वीराध त्यहार त्य (वाहार क्षित्र वीरम्पाय करेशाहरू चार्यकताः वीराध त्यहार क्षित्र वा अवत्य का अवत्य का विभाग त्याकर चार्यकताः वीराध त्यहार क्षित्र वा अवत्य का विभाग त्याकर वा विभाग त्याकर विभाग त्याकर विभाग त्याकर विभाग त्याकर विभाग त्याकर विभाग त्याकर विभाग व्यवहरू चार विभाग वा विभाग विभ

च्यम्योत्त-प्रदेशः – दोवदशः (दोवविनिहे) चन्दा नगानदोताः (कमनेश दोव नगविक)।

বীলো বীৰম্ভানিআন্ ৫ ১৯ ৫

ৰীয়া (বীর) অধিকান্ (অঞ্জিগতে) বীরণতি (বিশিশু বা বিকম্পিত করেব ।)

'ৰীঙ' নথেত্ব ব্যবস্তিগত অব' প্ৰবৰ্তন কৰিছেছেন। বি + কৰু বাছৰ উৰৰ আচ্
প্ৰান্তাৰ কৰিল 'ৰীব' নথা নিপাল কৰিছেছে। চুবালি উত্ বাছৰ অব' 'কেপথ', অবালি উত্
বাছৰ অব' 'কক্ষান'। অবালি 'উত্' ধাছু কৰিছে প্ৰটা নিপাল কৰিছে কইলে বাছুটাকে
অৱস্থানিছে নিজৰ' (বাহাৰ বাব্যে নিচ্ প্ৰছোহেৰ অব' অৱস্থাত বহিৰাছে) বলিহা ধৰিছে
কইবে। 'হীব' নাল্ড অব কইবে 'অধিকান্ বিবিহন্ উন্ধান্তি'—বিনি বিবিহন্তা অধিক যা স্ক্ৰেছিণাকে কেপন কৰেন (disperses), অব্যা নিবিহন্তা ছিনি অধিক বা অক্তিশক্ষে ক্ৰিছে ক্ৰেন্ত্ৰ।

शहनुबर दृष पृथ्को लिएकम् (च्या गाँ॥)।

২। বিক পুৰুষ্টাত স্থীয় বীৰেছো কৰেছ। এবছত কছৰীয়া হা। ছা। হ পাৰৰ প্ৰকাশনা প্ৰকৃতি । পূৰ্ব্য এবছাৰ সৌকিত সংস্থাক ও নাইউ, থেকেও বিষণ । "বৰ্তবিদ্যা প্ৰভাগঞ্জাৰত লোকে সক্ষাধ্যমন। বেকেপ্ৰি ভাতিকভাগৰেতি (বিচামিঃ)।

क्षणांतर कवनीक कर्तात, क्षणांत्रकी द्वर्गन् (विदे २ ३%) ।

অসুবাদ--- নীৰ শক্ৰদিগৰে বিশিশু বা বিকশ্পিত কৰেন (এই ক্ষট্ বীৰেন নীৰম)। কেন্তে বাঁ জ্ঞান্সভিক্ষাণঃ ৪ ২০ ৪

বা (অববা) পতিকশ্বর (বড়ার্ড) বেড়ের (বী ধাড়ু হইতে) স্থাব (বীরলবের নিশান্তি ধনতে পাবে)।

নভাৰক 'বঁ)' ধাতুর উত্তৰ বন্ধ প্রভাব (উ ১৭০) কৰিবাৰ 'বঁটো প্য নিশাৰ চুইডে পারে। অর্থ ইউবে, থেডি গঞ্জভাগৌ অভিস্থং পত্রন্'—হিনি পঞ্জবিধার অভিস্থ প্রনাক্ষেত্র।

অনুবাদ—অধ্যা গড়াধ ক 'বী' ধাকু চুইতে বীৰণক্ষের নিশক্তি চুইতে পারে।

বীরবভের্বা । ২১ ট

বা (অধ্যা) বীৰহতেঃ (বীর ধাকু হইতে) [স্তাম] (বীৰ শব্দের নিশাবি হইতে শারো)।

চুয়াৰি আন্তানেশৰী একটা 'বীহ্' খাকু আছে, ইয়াৰ আৰ্থিকান্ত বা বিক্রমধান্ত করা; ইয়াৰ উত্তৰ আচ্ প্রভাৱ কৰিয়াও 'বীয়' আৰু নিলাৰ কইতে পাৰে। আৰু কইবে 'বিক্লাকোছনৌ ভবডি'—বিনি বিক্লায় যা বিক্রম্বান্ (প্রাক্রমণানী) বন।

ब्रामुनाम-प्रथम 'बीव्' माकृ व्येट्ड बीव नरवव निन्ति व्येट्ड नारव।

নীমিতি পহিত্ৰহাৰীয়ে। বা পদপূরণো বা । ২২ ।

সীষ্ ইতি ('সীষ্' এই নিগতেটা) পৰিপ্ৰকাৰীয়া বা (বৰ পৰিপ্ৰকল কৰ্ম বুকাইয়া বাংশ) প্ৰপুৰণা বা (কাম না চৰ পৰপূৰণ কৰিছা বাংক)।

भवित्रम् नत्मर भर्य अस्त्राह्य। अस्त्राह्य वृक्षावेटक व्यर्थार 'असंकः' এই व्यर्थाय 'सीम्' अहे जिलाका व्यास्त्र १४ , त्कान वृत्य 'या' वेदाव त्कान व्यर्थ से अहे, याज नवन्यन्य प्रतिश्च थात्म।

'অক্সুবাস—'নীষ্' এই বিপাতটা হয় পরিপ্রহ (সর্বাপ্রহণ)রপ অর্থ ব্যাইতে অর্থাৎ 'স্কান্তঃ' এই অর্থে প্রায়ক হয়, অবহা পদপূরণ করিয়া থাকে।

প্রসীমালিটোকস্কং - লোকস্কিটি বা প্রাক্তম্ব সর্বত ইতি বা 1 ২০। প্রসীমানিটোকস্কং - [আহিড্যা] প্রাক্তমিতি বা, প্রাক্তম সর্বত ইতি বা। আহিছাঃ

৯ ৷ ৰঞ্জনিয়াৰ কভি (মামা: b

मन्त्र हेकार्यकः (निः निः । ।

ক। সংবাদ বাংগার : সংসূতি হাটা এই—অধীনালিক্যোজারত বিধর্মা পাক্ত নিশ্বব্য বছাও ও প্রাধান্তি ন বিধুপজ্যাতে করা ব পরা বধুনা পরিক্ষন ৪

(সুধাঃ) [রন্ত্রীন্] (রন্ত্রিসমূহ) প্রাক্তমন (প্রেরণ করেন) ইতি বা (হয় ইরং), আফিডাঃ (সুধ্য) [রন্ত্রীন্] (রন্ত্রিসমূহ) সর্কাডঃ (সর্কারিকে) প্রাক্তমন (প্রেরণ করেন) ইতি বা (আরু না হয় ইয়া)।

'সীহ্' এই নিশাতেও পরিপ্রহার্থে এবং পরপুরণাবে প্রয়োগ একই উনারবারের বাবা প্রাক্তির করিছেছেন প্রাণীষ্থ আধিতাঃ অক্তর্য—আছিতাঃ সীং প্রাণাক্ত। 'প্র' উপদর্গ ও 'অক্তর্য' ক্রিয়া পরপার বাবহিত বহিলাছে, বেংগ ইলা গোনের নহে পাঃ ১০০৮২)। 'প্রাক্তর্য'—ইলার অর্থ বিশ্বকৃতি (প্রেরণ করেন), ইলার কর্মণার 'বলীন্' উল্ল আছে। 'আদিলা সীং প্রাক্তর্য'—ইলার অর্থ 'আনিলা বন্ধিনত্ত প্রেরণ করেন' এইজনত হইতে পারে, 'আনিলা বন্ধিনত্ত সক্ষরিকে প্রেরণ করেন' এইজনও ক্ষতে পারে। প্রথম পলে 'দীম্' এই নিশাতের কোন অর্থ নাই, মান্ত্র পর্যার মিনিল নিনিল প্রথক ক্ষরাছে; বিভাগ পর্কে 'দীম্' এই নিশাত পরিপ্রানানীর অর্থন ক্ষিণার অর্থ স্বান্ধিন। '

আপুৰাদ--প্ৰদীবাদিতোগৰকণৰ ইয়াৰ অৰ্থ হয় 'আগিতা বন্ধিসমূহ প্ৰেৰণ কৰেন', আৰু না হয় 'আজিতা মন্দিশনুৰ সক্ষিত্ৰ প্ৰেৰণ কৰেন'।

বিদীয়ত: সুরুচো বেন আব্রিডি চ । বারণোৎ সর্বাড আদিডা: । ২৪।

বেন: (থেগাবী বা কমনীয়) (আবিভাঃ) । আনিতা) ইকচা (হুবীর বন্ধিনত্ত)
সীহতা (নর্কবিকে) বি-আবঃ—বাংবা (বিবৃত্ত বা বিকীর্ণ করিয়াছেন) ইতি চ (আবা এই বারা)—বাংহুবোধ সর্কাতঃ আবিতাঃ (আবিভাঃ নর্কবিকে বন্ধিনত্ত বা বিকীর্ণ করিয়াছেন)।

সীমতঃ একটা নিশাত, এই নিশাডের প্রথমে প্রথমিক করিছেছেন। এই নিশাডেটা শ্রিপ্রথমীর অর্থাধ ইয়ার অর্থা নিশ্বতঃ' বা 'নক্ষিতে'। শাহালতে'। শাহালতে (হাল কচ্ বিশ্

३ । जन्तृर्ग वक्की अहे -- अस बकानः अवदः शृक्काविनीयकः प्रकारः (२४ मादः । १ वृशः केन्ना मक विक्षेतः प्रक्रमः साविवन्तम् विदेशः (काम ठा २००० , चन्त्रीयम १९३६) नावर्थः ३१०६२) ।

 [।] বিকল্পার 'নলার:' এই অর্থ বির্দেশ করিলা দীলতঃ' এই নিশায়তঃ পরিবালনীকাই শীলার করিলায়েন।
কলবানীক বাবে এই বিশালনী পরিবালনীকর বাটে, পরপ্রপার্থকও আই অবং লাগে। বিশারঃ পরিবালয়ালা
বা প্রপ্রধার বা।

বিতীয়ার বছবচন) পরেও অর্থ রিভিশ্বহরে। 'বেন' পথেও অর্থ মেধারী বা কার্কচি (কমনীর)।' এই মহেও 'বি' উপদর্শ ও 'আবঃ' ক্রিয়া প্রপার বাবহিচ্চ করিয়াছে। অবঃ—রু সূত্রস্থ (বৈভিশ্ব রূপ)। বি⊹েজাবঃ করার্থাৎ (বিবৃত্ত বা বিকীর্ণ করিয়াছেন)। ১

আৰুবাদ—বিসীয়তঃ কলচে। বেন আৰঃ = বাবুৰেংগ সক্ষতঃ আদিভাঃ কটীন্ (মেধাৰী বা কমনীৰ আদিভা সক্ষিত্ৰ কমিনমূচ বিজ্ঞ বা বিকীৰ্ণ কৰিয়েছেন)।

ভুক্ত আলিভারশাহঃ ভ্রেচনাথ ৪২০ ৫

व्यक्तः — चावित्रस्त्रतः १ 'व्यक्तः' এहे नावट चर्च व्यक्तिस्वर्तिसम्) व्यक्तितार (स्वयत् इत्य होत्रि भाव विका) ।

य सम्बद्ध स्थित । 'एकड मास्य जिल्ला हरेराइ । एकड महस्य द्वारमा क विभीवार स्वतंत्रत 'एकडा' अहे महस्य। यात्र तय 'एकडा' सम्बद्ध एकडा विभीवार स्वतंत्रत्व मह, 'एकडा माहिजारस्था' अहेदात एकडा' स्वयंत्र रहतंत्रत्व सद् । 'यूकडा' हेटाइ मर्थ 'माहिजारस्था, (माहिजा रामिन्यूर) का पाइन मर्थ हेटि मानदा, एकडाइन समित्रा वा क्ष्महरूतं केटि मानदा जिल्ला विभाव केटिन एकडा होति मानदा, प्रावाहन

चानूनाम —'जरूकः' अहे नावत वर्ष चाणिकारवादः (चाणिकारक्तित्र्वः), चाणिकारक्तिम्ब् इत्यरकारम वीति भारत विकास

ু অপিবা সীমেতেভেদনর্গকমুশবন্ধমানদীত পঞ্চমীকর্মাণং সীম্ম: সীমত: সীমাতো মর্যাবিত: 8 ১৬ ছ

অধিকা (অধ্যা) দীয় ইতি এডং (দীয় এই নক) লক্ষ্যীক্ষানম্ (লক্ষ্মী বিভক্তিৰ অৰ্থপ্ৰকাশক) অনুৰ্বকৃষ্ (অভ্যানম্ (অভ্যানম্ (অভ্যানম্ (আহ্বাক্তি (আহ্বাক্তি) আহ্বাক্তি (আহ্বাক্তি) লাবে); [কাংখাই] দীয়া ('দীয়াই এই অংশ) দীয়াহা ('দীয়াহাই লাবে) দিয়াহা লাবে কাংখা প্ৰকৃষ্টি লাবে), দীয়াহা লাবিয়াহাল হাইছে আহম্ম কৰিবা)।

১) আহরে: বাগবরকালিকো ব: (ই ১৮০) ইতি ন প্রত্যাহ নী-ভাবঃ। বঞ্চি সাকরে লোকে, ক্রবক্তরার্থন, অবগর্ভরাপ্রকিশ্বরান ব্যক্তরাক বিভাগেতঃ। বর্ষ বেনাইং কাল্কিকটাঃ পূলি সংলোগাঃ ক: (বছ:)।

২ ও সংস্কৃতিক বিশেষকার্থেতি , স্ক সহলে উভালাও ক্ষেতি পুত সঙ্গিটো ইতি কর্তিটো বৃদ্ধি । সংস্ক হলা উভাজিনা ডেকুলি । সকলাকিলোপে ক্লিক্সিনি সকলেও উভি আভাজক: (কামণ ১ ।

ও। এখন: শোহনা বীন্টা: প্ৰকীনা: প্ৰকৃ নেগাবানান কোনাম বা বাবে: বিশ্ববৈধি নিশেশো আমুশোন্তি। প্ৰভাৱতক্ষেত্ৰ অন্তৰ্মন নিৰাকৃত্য সৰ্কা লখন ভাৰমন্ত্ৰীতাৰ্থা (সামন্, অনুষ্ঠানৰ ২০১১) গ

প্রবৃত্তে সহালে স্থানাবভাগ উপরয়ঃ আরক্ত উন্নতে (আং সাং)

অনুসাদ—অন্যা 'সীম' এই এন শক্ষী বিভক্তিৰ অৰ্প্ৰকাশক অন্ত অৰ্থের অপ্রকাশক ['তদ্] প্রকাষ একে করিতে পাবে , িজং কুইলে] সীরা—সীম্যং—সীমায়ং—ম্ব্রামায়ঃ (অধ্যা বা প্রায় কাল কুইতে আরম্ভ করিয়া) ।

সীমা মৰ্যাদো বিধীবাতি দেশাবিতি ৷ ২৭ চ

'দীয়া' – মুৰ্ব্যাহা (অধন্য সাজ্ঞার), বেশে (ভূইটা কেন্দ্র হা ছানকে) বিশীবাজি । পরস্পর বিশ্বিষ্য কবিয়া থেয়া) ইজি (এই কেড়)।

'श्रीया' जर्मन वर्ष वर्षाका ना व्यवि । श्रीया वर्षण वृष्य वृष्य विश्व वर्ष श्रीयां करित वर्षा रहित ।

निकासकारमा वर्षा विद्याचि 'तिक्' पाकू गर्मेश्व श्रीया वर्षा निव्यक कर्षेयाह । 'तिव' पाकृष वर्ष श्रीयां वा व्यविद्या अवद्य श्रीयां कर्षा । विक्रिय वर्षा व्यविद्य वर्षा वर्

- भाग मां नीरमस्कानवायगरः न निर्णातः (पः पाः)।
- २ | न्यानिवि रागावर—12 र
- **জ। পাৰিখি বাৰাচৰ** ।
- শ্ৰেষ্ট্ৰ লক্ষ্ম কৰ্মাণ্ডিতি ফুলং প্ৰমান্ত্ৰাহান্ত্ৰিকবিক্সেক্ষ্মত এইবাৰ্ (জঃ আ))
- शैक्स: (माक्सरेशाच्या विक्शाक्तरमका चारक: | महन, धनकंतर के ६०]
- সম্বর্গত বলিব ক্রচারে সাঁকর (প্রবেদ্যালিকার) তত্ত্তর কাল । পার্থিরি ৪ সার")

শশ নাথিত হটচাছে 'নি' বাতৃ হইতে। উ ৫৯০); নি ব্যক্তর অর্থ বছন করা; এই সভে দীমা শশ্বের অর্থ 'হাহ। ভূইটা কেশকে (কেন্স বা গ্রামকে) বছন করে' অর্থাৎ 'হাহা গুইটা মেশের মধ্যে শহক্ষার সহস্ক বা ধ্যোগ স্থাপন করে'। এই অর্থ পূর্বোক্ত অর্থের বিপরীত, ইহা বলাই বাচলা।

আকুৰণৰ---গাঁহা-- মধ্যাল।। অবধি বা প্ৰান্ত), বেহেতু দুইটা বেশকে বিক্ষিত্ৰ কৰিব। দেব ।

ৰ ইভি বিনি গ্ৰহাণীয়া সকলেয়েণুলাৱম্ চ ২৮ চ

যা ইতি ('অ' এই পথটা , বিভিন্নহাথীক । বিভিন্নহার্থক) সর্বনাম (স্কানাম), অনুহাত্তম্ (অভ্যাত্তখনবিশিষ্ট)।

'ছ' এই শক্ষণিত কেয় কেয় কিয়াল বলিয়া সংস্কৃত হয়েই সু আৰু নিৰ্দ্ধিৰ কল্প নিশাত প্ৰকৰণেই ইয়া নিশাত কি নাম ভাষিত্ব বিচাৰ কৰিছেছেন।' বাংগ্ৰিকপক্ষে 'ছ' নিশাত নহে, সৰ্বান্ত ৷ 'ছ' লক্ষ্মী বিনিয়াহত্বল অৰ্থের প্ৰকাশক এখা এক লংকাৰ স্থানাৰ্থক ; ' ইয়া অভ্যান্ত অ্যানিলিই ৷ কি প্ৰেছ ৮৮) ৷ বিনিয়ান প্ৰেছ আৰু নিয়োল—একই প্ৰাৰ্থের ছুই ছলে প্ৰায়িত্ব স্থাধনা লাকিলে একত্ব ভাষ্ট্ৰ নিয়েন (১০১০ ২৭ জুইবা) ৷

क्षमुत्रान-'च' करे नवकै विभिध्धार्थक सक्ष्मात, बहुबाछ ।

चर्चनारमञ्जास 🛊 २৯ 🗈

্ম ইজি) ('ব' এই লক্ষ্যী। অগ্নাম (অর্থের নাম অর্থাৎ অর্থেলস্থার) ইজি (ইকা) একে। কেচ (৮৮) (মড়ংগু) (মনে করেন)।

'হ' এই পদের অব অর্থ', ইয়া কেয় কেয় হবে কংগম। কোবার এই প্রক্ষী পরিপ্রার্থক স্থানাম এবং কোবারেই বা অর্থান ক, ভাগা প্রকরণ ও মুক্তি বারা ছিব করিতে হইবে।

অসুবাদ—'দ্ব' এট প্ৰথী আছেৰ নাম (অধাৰ 'দ্ব' এট শ্ৰেৰ কৰ' 'দ্বই') ইংঃ কেচ কেচ মনে কৰেন চ

। তৃতীয় পরিদেহর সমাধ্য ।

- ১ বিশ্বভাগের বিশ্বভাগে বালহতে, বালতি হি বিশাস্ত ইত্তেকে (১৯৪০) ইতি অতপ্ত ইতি ছেবা বিশ্বভাগে উলাহিততে সংগ্রহ পরিশোধনার (ছু:)।
  - च देकि विनिध्धानीयम् अकन्यन्तर्गायः नर्मनाय (कः चाः) ।

চতুৰ্থ পৰিচেছ্দ

ষ্টাং তঃ পোৰ্মাত্তে পূপুৰাৰ্ গায়ন্তং হে। সংয়তি শক্রীযু । জন্ম হো ধ্বতি ক্যান্তবিভাং যজগু সাত্রাং বিমিমীত উ স্ক: ॥

(work pelasias)

ইকুবিকর্মণাং বিনিয়োগমাচ্ছে । ১ ।

पः (अक्षान विद्यु--(राण) वहाः (वर् धर्मपृत्य) त्यांवः मृथ्यान् (मृदिमायन-भवणः) प्याप्त (वर्तमान वारकर); पः (अवध्यन विद्यु-- উप्तारः) अवदीत् (व्यवी क्यू-मृप्तः) अवदः (प्रकि) अविदि (भाग करहन), अव। पः (अध्यापक अवध्यन विद्यु । व्याप्तविद्याः (व्यावक्तितः कावन मृद्यिक हरेला प्रवीर राष्ट्र क्रिने-क्रिकृति पः श्रावार विद्यु । कि वर्षयः प्रश्नापति विद्यु विद्यु वर्षाः । व्याप्तः) व्याप्तः (व्याप्तः । व्याप्तः । व्यापतः । व्याप्तः । व्यापतः । व्यापतः

'ড়' পাৰের বিনিপ্রহানীয়ত্ব প্রাণনি কবিছেছেন। এই বাছ ভাইক্থাৰ্থন বিনিয়েল আর্থাৎ প্রাথম কবিক্থাৰের বাধা কে কি কাই। করেন, গুলা বনিত চুইরাছে। বাজনার্থা প্রধান কবিক্ চাকি জন—কোড়া, উল্লাভা, প্রথম এক: আন্দর্যা। (১) রোডা বহু মছ উদ্ধান্থ কবিতা ব্যাহ্রে কেবজার আহ্বান করেন। কিনি মল উদ্ধান্থ করেন আইলাবে এবং উট্টেশ্বেরে। উল্লাভা পালা অবিকাশে মহাই কর্ মছ। তিনি অধ্যাহে পার্থনী। (২) উল্লাভা সান কবিধা কেবজার ভাজি করেন; প্রকান নামক কলকালি বন্ধ আহে, এই মন্ত্রপূর্বেই অভিসানে হত, অর্থাৎ এই মন্ত্রপূর্বেই ব্যাহ্রিক সাহালার সাহবেহে বিশেবজ্ঞ। (৩) প্রথম সকলের কর্ম পরিষ্ণান্থ আনে। ইলাই সাহালান। উল্লাভা সাহবেহে বিশেবজ্ঞ। (৩) প্রথম সকলের কর্ম পরিষ্ণান্থ আনে, কোনার ভূলিক অন্তর্জনার মন্ত্রিক স্থানার ক্রিকেল স্থানার ক্রিকেল ক্রিক ক্রিক মন্ত্রেক স্থানার স্থানার স্থানার ক্রিকেল ক্রিক স্থানার স্থান

मात्र ठलूर्व हवाल 'के' धाहे जिलाकति नवन्दानक महा बावहर व्हेलाक, हेशव कानक

^{5 ।} विक्रियांका श्रीकिनश्या अथ अविक्रिया कर्ण करशास्त्र देवनक देवनिक (का काः)

१) श्रामिनपुरुषक सथ अदेश ।

০। একালে হুন কটক।

আৰ্থ নাই (নি: ১)২া১ বহ) * কবিক্লানর মধ্যে ইয়ার বে কার্যা ডিনিই সেই কার্যা কবিবেন, একজনের কার্যা আরু একজন করিবেন না। বিভিন্ন কবিক যে ক ব কর্ষে বিনিয়ুহীত (নিংগ্রিড) ভালা বাক্ত হইভেচ্চে প্রভাক কবিক্ সম্পর্কে অ' এই শব্দের প্রভাগে। কার্যেই 'ঝ' এই শক্ষী বিনিগ্রহাধীর (বিনিগ্রাচ্ডণ অর্থের প্রভাগক)।

অপুৰাদ —একলম কৃষ্টি (বংজা) এই মহনস্থিক পৃথিলাখনকতঃ বৰ্ষমান থাকেন অবাধ পৃথিলাখন কৰেন, একলম কৃষ্টিক (উল্লাভা) পকৰী নামক ক্ষুল্যুহ অভিগান ক্ষুমা, অপনায়ক একলম কৃষ্টিক প্ৰায়ণ্ডিয়কাৰণ সমুপন্তিত হটলো ক্ষুণ্য সমুদ্ধ নিৰেশ বিশ্বা গ্যাপন কৰেনা, একলম কৃষ্টিক (অক্যুন) হাজাৰ কেছ বিশ্বোধভাবে নিশাপ ক্ষেম

এই ময়ের বারা ক্ষিত্রশ্রের বিনিয়োগ অর্থায় ক্ষিত্রশ্রের কে কি কার্যা করেন ছোচা ব্যাহিক্তরেন।

क्षारमकः (भागमास्त्र भुभूगम् (रुष्णि । २ ।

ভাগে হঃ শোৰমাজে পূৰ্বান কৰচাখেকঃ শোৰমাজে পূৰ্বান চোজা। এবং চোজা (এফলমু অধিক অৰ্থাৎ চোজা) ৰচাং (কৰ্মবৃত্যে) পোৰা পূৰ্বান (পৃথিধাননক্তমঃ) আজে (সর্বান ধাকেন)।

বা দলের বার্ব 'একবান'। 'বচাব বা পোন্দাবে পুপুনান'—একবান বাহিল্ বার্বাব বিল্লা বাদসমূলের পুরীলাগন বাচন। কন্দানুক্ত পুন্ধ পুনা বা উট্চোব্যর বাধান্ত বিলাবের পুরী।' পোন্ধ—পুর ক্রিয়ন্'। ধন বাসুত উত্তর বহুল প্রভার হয় সেই বাসুল প্রভারণ নিশার ক্রিয়ারট পুনাপ্রালাণ হয় (পাল ও ৪৬), কাংবাট 'পোন' এই ব্যুল প্রভায়ার পালর পর পুন্ধ বাতু নিশার 'পুন্ধান' পালের প্রভাগে চইয়াছে। 'পোন্ধা এই পালের কোনার বার্বাক ক্রিয়ার বার্বাক ব্যুলার ক্রিয়ারে নির্বাক 'পুন্ধ' বাস্তুত উত্তর ক্রেন, 'পোন্ধা পুন্ধান্ বার্বা—ইরার বার্বা পুনান্ ব্যাকে' (পুরী সাধ্য ব্যুলন)।

আজুৰায়—'ৰচাং বা পোৰ্যাকে পুপুখন'—ইচাত কৰি 'ৰচাবেধঃ পোৰ্যাকে পুপুখান' হোত্য' (একজন কৰিক কৰাৎ হোতো কৰুসমূহত পুটিসাধন কৰেন)।

⁵⁾ के देखि नान्त्रकः (कः चीः)

ৰ (বলাং লোক্ পৃষ্টিং পুশুৰাৰ পূৰং পূৰং কুলা বা বাজাংগীয়াৰ আছে, সাহি আনাং পোছঃ (ছঃ) ।
কুল্বানীয় মতে—বৰ্তমূহোর ব্যাহিতি কৰো বিভিন্নাতই কালাকে পৃষ্টি—। বলো ব্যাহিতি কৰি আহুলাৰ
ইতাৰ্থ্য । সাহতের মতে ভিন্ন ভিন্ন হাবে আলাক কলম্ভ একএ বংসুহীত কলিল প্রমণে বিভানই কলেকের
পৃষ্টি (ভিন্নতারবোধাকাবাৰ্ কলামেক্ড সম্পাতিকাবিকা প্রাথিতি কৃথিং করেকি সেখা পৃষ্টিং)।

উপ্ৰত বা ব্যক্তিকেও গড়ত আভাই ক্ষীৰাছে 'বাবলকাব'।

मगर्छनी । ०।

वक् ज्ञार्थनी (बाहा बाक्ष चर्कना करा बाह),

'सहार रमाद्यारक' —वहेंग्राम 'नह' भरत्रव वहे। सं भव 'क्ष्टान्' दिशाहि । 'क्ष्ट' भ्रम्य वृत्यक प्राथमित का क्ष्यारक 'नह' बाकु केन्द्र क्ष्यक व्याप्त किम् व्याप्त कविष्य 'नह' भाक क्ष्यक क्ष्यक व्याप्त किम् व्याप्त कविष्य 'नह' भाव जिल्ला हरेग्राम् । वह भावन सर्व 'नहीं ने' (क्षाप्त प्राच । रम्यविष्यवर्ष, किम्राविष्यवर्ष प्राथमित प्राप्त क्ष्यक क्

भ्यसूनाम - वन् (कार् नत्वव तापमात व्यववहर) - व्यक्ति (बाहा बाता भार्कता ना तानामा कर्मा मात्र) ।

গায় চমেকো গায়তি শক্তীমূল্যাতা । । ।

গাৰতং খো পাৰতি প্ৰথাৰ পাৰ্যধেকো পাৰ্ডি শ্ৰুণাৰ্ড। এক: উল্লাডা (একসম কথিক স্থাৎ উল্লাডা) প্ৰথীয় (শ্ৰুণীনামক ক্ষুক্তু) গাৰ্ডে (স্বডি) গাংকি (পান ক্ষেম্)।

অসুৰাম লগাংক যো পায়তি পদানীয় লগাংক মহেন গাংকি পদানীযুদ্ধানা (এ৯জন শ্বিক অৰ্থাৎ উপলাক। পদ্ধীনামক ভ্ৰুতন্ত অভি পান কৰেন) ।

গায়তং গায়তে স্তৃতিকর্মণ: । ৫ ।

সাহজ্য ("বাংহম" এই প্ৰথমী। অভিভাষণ্য (স্থান্ত্ৰি) গায়তেঃ ("লৈ" হাভূ ক্ইডে নিশার ক্ষয়ায়ে)।

'লৈ' ৰাতৃত উত্তৰ কৰণবাৰে। টুন্ প্ৰভাৱ কৰিব 'গাংহত্ৰ' নক নিলাৰ চইবাছে। 'গৈ ধাতৃত কৰি শক্ষ বা গান কৰা, কিন্তু গৰুল ৰাজ্ট অনেকাৰ্থ বলিবা এখানে ইবাৰ কৰি ছড়ি কৰাৰ হাইতে পাৰে।" 'নায়ন্ত' লক স্বভাৰ 'গৈ' খাতৃ হুইতেই নিলাছ। ইবাৰ কৰি 'ছড়ি' কৰিব বাৰা কৰি কৰা হয়।

স্বাদ্ধান্ত পদ ভতাৰ্থ 'গৈ' ধাতু চইতে নিশাৰ চইচাছে।

सकरी कड़: मरक्रारख: ॥ ७ ॥

লক্ষা:⇒ৰচ: (পৰবী—ক্তৰণ্ডলি বৰু), শংক্ৰান্তে: ('পৰ' বাতু গ্ৰথড পৰবী পৰ নিশাৰ ক্ষায়েত)।

[।] अर्कारक जानकर स्थान स्थानिक किया विकासिक प्रमानक विकासिक वितसिक विकासिक विकासिक विकासिक विकासिक विकासिक विकासिक विकासिक विका

২। ধাতুসমূহের যে যে কর্ম ব্যাক্ষণশালে বিনিষ্ট চইবাটে কাল কাশ্য বহে। বিনিষ্ট কর্ম বারিবোধক ধাতুসমূহের কলায় কর্ম আছে। ধাতুসাবনেকার্যকের ক্তিন্তিকারাহিনা বাহতিবাহেনাক্ষণগো বাহতকল (সাংগ)।

व्यक्षीतायक कछकत्रति वक् चार्ट्ड ', देश बना इवेदाह्य । 'नक्' शासून केस्त 'वितिन्' राज्या किया नक्त् पक विभव ववेदाह्य (के ४४२), ' 'नक्' शासून कर्द 'नवंद इस्ता'। नक्ती (नक्त् नरक्ष क्षीनित्क) नरक्ष कर्द 'याश कार्य क्ष्या वाय वा क्षा वाता आवर्ध वर्षा'। (नववती न्या करेवा)।

অংকুৰাল—শ্ৰহ্য: = ৬১: (শৰ্থী গছে ভৰ্মৰ্থ ব্যাহ), পৰ্ বাতু চইডে শৰ্থী পৰ নিশাল।

क्ष्मप्रास्ति वृज्यभाव सञ्चार एक्ष्मकोशाः भक्ते वृद्धाः विकाशास्त्र । ५ ।

য়ং (বেংকু) আন্তিঃ (এই দক্ষীনাথক কন্সবৃত্তৰ বাবা) (ইজঃ) (ইজ) সুঞ্চ (কুয়ংক) কন্তব্য (বধ কৰিছে) অলকং (সমৰ চইহাছিলেন) তথ (সেই কল্প) শক্ষীশাং (পক্ষীসমূহের) শক্ষীক্ষ (শক্ষীয়া) ইজি (ইয়া) বিজাহতে (জানা বাবা)।

मृत्य व्यवद 'छद' नत्यव त्वानक वर्ष प्राचे, वाकाग्यक वावक वर्षेत्राह मान । 'नकते' भ्रावक धाकृतक वर्ष 'वाका वाका मान एका दाव' हेटा गूर्क मृत्य बना द्रवेदाक। वर्षे व्यवद व्यवदात वर्षेत्राक वर्याक वर्षेत्राक वर्याक वर्याक वर्षेत्राक वर्षेत्राक वर्षेत्राक वर्षेत्राक वर्षेत्राक व

कामुनाम---(मार्क्क पक्रतीनामक वक्तपृत्तव पात्र। देख दृक्षक वय कविश्व नमय इदेश[क्रिनन, त्रवेशक पक्रतीनपृत्तव पक्रतीफ, देश पविकाफ कव्या गांव।

একৈকে। কাতে কাতে বিভাং বদতি। । ।

প্রথা বের বংগ্রি জাক্তিকাস্—এবা একে। জাতে কাতে বিয়াং বর্গত । একা একঃ (প্রথমাসক একজন কম্মিক্) কাতে জাতে (সময়ে সময়ে প্রথমিক্তরণ কর্মধা কর্ম সমুশক্ষিত হউলে) বিয়াং (ক্রবিহাং বীর ক্রান্ত) বংগ্রি (বংগন বা বাক্ত কর্মেন্ত)।

>) Sakvari-Name of particular verses or hymns (especially of the Mahkuburi swines to angrog to the Sakvara stores) - Nonie: Wolmes

वेस्तरत प्रायम् अस् वासु इदेश्यते अस्तरे ग्रायत विभावि स्थानिक द्वाराम (१)६)

ত। একটা মধ্যে সংহালে ইল্ল কর্ ক গুত্রমধ্যে কথা কৌনীকতী হাঞ্চে আছে (২০০২) ।

 ⁾ পদাদাভিয়ানিটুক ইংলো দুক্রবাদ ভবন্ (হঃ)

র । স্বর্লাবৃত্তিইতিবারা পরিকাশকার জনে প্রকাশনিতি পর্যবিভাগের (নিঃ বি:) ।

শ্বে আছে 'বেছিল কাড়বিজান'। ইবাৰ অৰ্থ ই—কাতে লাভে (প্রাথক্তিকে সভাতে) বিজাব (ব্যক্তিকে) বৃদ্ধতি । ভাবেশ্বর এই যে, হলে সমান সম্প্র প্রতী বিচ্ছাতি বা প্রবাদ ঘটিলে কি কাইবা ভাবেশ্বরে প্রভাব জ্ঞান বিশ্বত করেন, অর্থায় ভাবেশ্বরে কি প্রাথকিত উল্লেখ্য করি করেন করেন উল্লেখ্য করি সকল করিবলা জ্ঞান অংকে ভাবে অভিনেশ্বর করেন উল্লেখ্য করিবলা করিবলা উপতে, ভিনি সকল করিবলাই কর্ম প্রিমণ্ডিন করেন, উল্লেখ্য বেইবারে । এইবেম প্রাথবে বিভিন্ন করিবলা করিবলা করেন করেন ভাবেশ্বর ভাবেশ্বর করেন করেন। করেন ভাবেশ্বর করেন করেন করেন করেন। করেন, অর্থার কর্মান করিবলা করেন। করেন, অর্থার কর্মান করিবলা করেন। করেন, অর্থার কর্মান করেন করেন করেন। করেন। করেন ভিনি বনাবে প্রারথম করেন করেন। করেন।

অসুবাদ এখা (তর্মক একজন ছবিক) প্রায়শ্চিত্রতন সর্প্রত কর্তন ভরিব তরিক তরিব আন বিবৃত্ত করেব।

ব্ৰহ্মা সৰ্ববিষ্ঠঃ সৰ্ববং বেদি ভূম্বচ্চি । ৯।

রকা (এখা) বর্ণবিদ্য (স্কৃতিয়াস্পদ্ম অধাৎ স্কৃত্যক) স্কৃত্ স্বস্ট্) থেছিছুম্ (কানিকে) অইডি (স্থবাহ্য)।

रहाकी करहर, मन्दर्भ दक्षां । व्याप्त देवार विकास महिता महर्थित महिता है विकास करिएक करिया । कार्या किया महिता महिता कर्म करिया करिया करिएक महिता कर्म करिया करिएक महिता करिया करिएक महिता करिया करिया महिता करिया महिता करिया महिता करिया महिता कर्म करिया महिता कर्म करिया क

भागू गाम- अया असेविध (नर्मादशकः), फिलि नश्को कालिक नश्च १० ।

একা পরিবৃঢ়ঃ প্রদেশতঃ, জন্ম পরিবৃঢ়ং সর্বনতঃ । ১+ ।

রাখা (র্থা—ক্ষিক্) প্রত্তঃ (বিভাগ ব কারে) পরিবৃচঃ (প্রকৃ), রাজ (র্বেন্ধ্র প্রতিশাসা প্রবৃদ্ধ) স্কৃতিঃ (ব্রাধা বা স্কৃতিক ১৯) পরিবৃচঃ (প্রকৃত) ।

ত্রকা (করিক) প্রকল্ শলের প্রতিষ্ঠে এবং এক (শব্রক) একন্ শশের রৌধনিকের কশা। ক্রমন্ শশের স্বাধনজ্ঞিক ক্ষম 'পরিবৃচ' (একন্ ও পরিবৃচ উত্তর শশের কুছামাক 'বৃহ্' মাতৃ হইছে নিশ্বর)। পরিবৃচ শক্ষ প্রভূষাধক (লা ১২২১)। প্রকা কানে সকল অধিকের প্রভূষা প্রেষ্ঠ, কারণ, হোচা, ক্ষমত্বা এবং উদ্যাহাল-

अस्य कार्य आर्थन्त अवस्थित विका स्वर्ति विकाद्धरावपुत्राविका विकास स्वर्तिकारक्षा विवास
 विकास कुरुविकास कुरुविका (कृत)

a t - a s (चल रचन जननर जिन्छ देति) - वश्त विवासीत)

কলবারী পরিবৃদ্ধ বংকর ঋই কবিহারেন পরিবৃদ্ধ (বৃদ্ধিসক্ষর)।

ইহারা প্রচোকে এই এক বেন কানেন, এক। তিন বেনই কানেন।' এক (প্ররুষ) প্রধান বিধানক, জালার নিয়মেই চলচের হকাঞ চলিতেছে, জালার নিয়মের বাভিজন কোবাও কেই করিতে পারে না, জালা হইছে অভাবিক (প্রেট) অববা জালার সমান কিছুই নাই—ভিনি সক্ষা সকলের প্রকৃ।

প্ৰতঃ এ স্থান্য নহাই এই কাল সন্প্ৰতাৰ চইবাছে স্থীবাৰোঁ, প্ৰতঃ—ইবাছ সৰ্ব 'শ্ৰেষ্' (বিশ্বাৰ কালে ,, স্থান্ত নইচাৰ সৰ্ব' দ্যালকাইবা' (স্থাপ্ৰকাৰে) ।

অন্ধের্বার—রক্ষা (কবিক) কানে সংক্রের প্রত্ন হারেট, এক পেরেক) বর্ধার্কারে সকলের প্রকৃষা তেট

एकाक मा जा: বিষিমীত একোংগবর্গ: । ১১ ।

হক্ষা হাছে। বিশ্বিষ্টাত উ দঃ – হজাত নাহাং বিশিষ্টাত একোছপণ্টা। একা কাৰ্যসূচি (কাৰ্যসূচ নামৰ একজন কবিক) হজাত (ব্যক্তক) দাহাং (প্ৰদুপ বা শহীক) বিশিষ্টাত (বিশেষভাৱে নিশাৰ কৰেন)।

আৰাত্য বৃদ্ধত উজাবণপ্ৰাৰ বজেও উপৰোধী হওঃ প্ৰবাসমূহ আহাত কৰেন, বেৰি নিশাৰ কৰেন, যুক্তেৰ সংখ্যামগুলি সংগ্ৰহ কৰিব। ব্যাকালে বেনিও উপৰ সাঞ্চাইখা কাথেন, আদি প্ৰথমিত কৰেন, অভিতে আহতি প্ৰধান কৰেন। বুজেও ইভিক্টাবাতা সম্পাদন প্ৰথমিতঃ উল্লেখ্য নিউই কৰিব কৰে—ভিনিত্তী যেন যুক্তেই মাটা (প্ৰথম বা দেৱা) নিশাৰ কৰেন।

আনুবাদ-- অভায় নিমক তৰ্জন কৰিব্ বজের মতে। (বঙ্গ বা বেং) বিশেষভাৱে নিৰ্মাণ কৰেন।

व्यक्तमुद्रिक्षत्रमुद्रक्षतः सून*रु*ष्ठकान्न टन्डा ॥ ३२ ०

আন্তৰ্গ্য -- আগবেষ্য, আনবেষ্য (স্কান্তে) পুনক্তি (তৎ সাধন আগবা অভাইনেষ স্থিতি মুক্ত সংক্ষে), আগবেজ , হজেৰ) নেতঃ সন্ধি বিধাৰক)

ুজানুমুন্নি প্রের স্থেপতিগত আর্থ প্রমান করিতেছেন। 'অগমংছ' লকট অন্সছা চইয়াছে, পুরোগলানিক্সিব্যাস আকার লোলে । অন্তর্গ লকটা ড্টা প্রকারে নিলার বার মাইতে

चल करित अकरिकार, अच्छा ए अक्टिनिका चला में ट्राव्या परितृत्वा करता (पर चां) ।

১) হাত্রা হঞ্জন । সাধবা হাবংগ্রহণের হি হাত্রা হাং হা কাকিবিভিক্তবাতার অভিবাহরবাদিরপাং (মলনাইছা) বিভিন্নতৈ বলোপ্রকারে বিভিন্নতৈ (বিং বিং)। তুর্বাচার্য হাত্রা বালক কর্ব করিয়ারেম কর্বা (মীলতে ইন্ডি লাক কর্ব করায়েল্ডায়েতে থা কাডিবিভিক্তবাতা বলাভ হাং বিভিন্নতে অলামুহি । নাবলেক্তিই করোডাইটার্য)। উল্লেখ্য হতে বলাপ্র কাত্রা বিভিন্নতে—ইয়ার কর্বা বলাপ্রকারে করেম ইতি-ক্রিক্তান্ত্র স্পার্য করেম।

भारत । (३) अवस्त ते पूज् के छू । देशन अर्थ ४ हेरन 'अवस्तर मृत्रिक'—रिति अवस्तर (एक्टर) देक वर्षण (काहाड १६०६) रास्त्र (स्वर्षण माध्य (उपकर्षण) जाहाड १६०६) वर्षण अर्थ अर्थ अर्थ काहां के देखा हो से एम, रिति इक्टर भाषतम्भाव कर्षण अपना अर्थ काहां का काहां के देखा हो से एम, रिति इक्टर भाषतम्भाव कर्षण अपना विति रास्त्र अर्थ अर्थ कि कि हो अर्थ अर्थ (१) अर्थ के साम अर्थ (१) हेश अर्थ (१) इंगर अर्थ (१) क्रिक्ट पार्टिं) '६' था कुट अर्थ भारत करा, था होंगे उसे पारत अर्थ का मिक्स प्रमाण विद्या का अर्थ (१) स्वर्ण का का साम अर्थ (१) स्वर्ण का का साम अर्थ (१) साम का साम अर्थ (१) साम का साम अर्थ (१) साम अर्थ (

আশুবাল—অন্বর্ণ = অধ্যবদু, অন্তবদু দক্ষের অর্থ—(১) বিনি হছকে ক্রেন্ত্র হা অপুটানের সহিত্যকুক্ত করেন, (২) বিনি হাজত সমালিবিধানক।

অধ্বরং কাময়ত ইতি বা 🗈 ১৩ 🗈

শা (শেখবা) পাধারং (বজ্ঞ) কামবাতে (পাছারান করিবার ইন্টোকরেন) ইতি (উচাই। 'পাধার্ম' পাশের বাবপজ্ঞি ।

'অধ্যৱ' শক্ষের নিশ্পন্তি আৰু একপ্রকারে প্রকান করিলেছেন। অধ্যর পালর উত্তর ইচ্ছার্থে কার প্রভাৱে (পা ৩.১৮৮) আহ্বাং বাতৃ, ছার্ডের উ প্রভাৱে (পা থাং৮৮৮) অব্যযুগিশন নিশার। এই প্রকারে নিশার 'অক্ষযুগ' শক্ষের অধ রউবে—'বিনি ব্যক্ত ইচ্ছা ক্ষরের অধান ক্ষান্তরীন বাঁহার অভিপ্রেড'।

আপুৰাদ—অখনা বজাভুটান কামনা ককেন, ইয়াই অভার্য প্রেড বৃৎপত্তি।

অপিবাধীরানে দকগৰকঃ ৫ ১৪ ৪

জালিকা (অধ্যা) অধীয়ানে ('অন্যালাক্সক অধ্যাতঃ বা লাঠক' এই কৰ্ম সুঝাইতে) মুং উপস্থা ('মু' এই প্ৰত্যের প্ৰযুক্ত হুইচাছে অধ্যয় প্ৰকেষ উত্তৰ)।

আছেও এক প্রকারে 'অবংহা' প্রের নিক্তি প্রের্থন করিছেছেন। অবংহ প্রের কর্

भगावदेवप्रकृतेश्वत ६ (कः चाः) ।

হ। 'বা প্রাপ্তে' ইয়াপ্রাক্তিকার্যক ন (বং বাং) ।

क्ष्माक त्यक्ष क्षांगिककाकार्यः । ज वि व्यक्त व्यापककार्यस्य (कृत) ।

 [।] चकावामांगरिका गाँ भागान जोता ।

भ्याप्त कोशास्त कर्त्र विकासकृति (क्षा), क्ष्युक्तेष्ट्र, स्थाप्त विकासिक (क्षा पा),

'ककारणांत्र' (रक्षणांत्र) । ककार नरवर छेठट 'ए।हाव कराहां।' उद्दे कर्ष दूसाहै एए 'शूं' छैनाए विषय वा क्षणां क्षण्य हरेहाए । उद्देशाय निमान 'कारवर्' नमहे 'कार्यां।' इतेहाए प्रवाहराहिए निवाह क्षणां क्षणां

कार्नुवाय—व्यवस्था अध्ययनात्त्रतः व्यवस्था साम्राज्यः । नाप्रकः व्यवे व्यवस्थाः पृत्यके छन्त्रवः । (अञाप्र) अपूक्त वृष्टेचाह्यः 'व्यवस्थः' न्यवस्थः प्रत्यकः हेत्रसः।

অধ্যর ইতি যজানাম ধ্যেতিহিংসাকর্মা তৎপ্রতিষ্ঠেঃ ৮১৫ চ

व्यक्षतः हेलि ('व्यक्षर' उद्दे नवः) रक्षणाः (१८क्षतः साम) श्रद्धिः (श्रद्धान्) हिन्सनर्थः (विकार्यकः), प्रश्चितिरद्धः (दक्ष हिन्स अर्थितिर्वे) (

'क्ष्मन' एक्कि नेम कर्ना क्ष्मन क्ष्मन के एक महानार्गक। कहा प्राप्त कर्ना हिल्ला का रम मान्य ना करना (क्ष्मन क्ष्मक) - हिल्ला। क्ष्मन का क्ष्मन क्ष्

^{)।} व्यक्तिका व्यक्तिकारम कार्याणको अर्थाः । उत्तरीत् उत्तर्याः (श्राकार कः) हेटाविकार्यस्यः यूक्त्यवस्यः ब्रोह्मकः

ব। অবদা অবীহানে ভাষারং তক্তি বিভাগতাপ অভাগ ইতীক্ষেত্র সংজ্ঞা করতি বক্তাপ্রাপ্তরণ। একবিংশ্ব
নির্কালনে বুল আবন্ধনক, নামকরণ। অভ্যান্থীয়ত বং নোহজনুত্র।

were four

ধাৰা ভাষাদিগতে বিংসা কৰা হয় না, ভাষাদেৱ উপকাৰ্ট কথা হয় , কাৰণ, বজাৰ্চে বিন্তুপ শোহা ধুইলা ভাষাখা দৰ্শে চলিয়া হ'ছ, ভাষাধের উন্নতগতি কাত হয়, ভাষাদেৱ অভানয় হয় , '

অৰুবাদ -- অভার' এই শক্ষী হজের নাম, ধারু খাতু হিংলার্থক, বুলা হিংলাভারবিলিট্র :

নিপাত ইত্যেক 6 ১৬ ৪

্ষিঃ ('ष' এই শশ্মী) নিশাতঃ (নিশাত) ইতি (ইহা) একে (কেছ কেছ) [মারুষো] (মন করেন)।

কেছ কেওঁ মনে কৰেন 'ব' এই পক্ষী নাম নতে, নিপাত। । ১(১)১(২)২৮ জইবা । । আমুবাল—'ব' একটা নিপাত, ইঙা কেত কেছ মনে করেন।

তৎ ৰূপমপুদাৱপ্ৰকৃতি নাম কাৎ ১ ১৭ ৫

তেও ('আ' এই শক্ষরণ) কণ্য (বিজ্ঞান প্রচ্ছাত্তক্তি (প্রচ্ছাত্তক্তি (প্রচ্ছাত্তক্তি (প্রচ্ছাত্তক্তি) নাম (মান) আও (ক্টাতে পাবে) ।

पेहाश वरणत 'य अने जनति मसंताम अस कर्षास्त्रप्ति कि कारण अक्ति क्षा स्टेश्ट्रि—एव सन्यू हेणानि । जाराज जिल्ला अहे (य. अवस अधिकान का नायहे कालानास (कि: मू: 515) कारण कारण केलान कर्षात्ति । 'व' नेहार यान कर यान अन्यू अनेति, 'व' नाय वर्षात है वर्षा करति केला स्थाने कारणिक । किस निकल्या है विकास (5 5/3/36) (य, 'व' कारणिका स्थाने कारणिका कर्षात कर कर्षात कर्या कर्षात कर्षात कर्षात कर्षात कर्षात कर्षात कर्षात कर्षात कर्या कर्षात कर्षात कर्या कर्षात कर्षात कर्षात कर्या कर कर्या कर्या कर्या कर कर्या कर्या कर्या कर कर्या कर्या कर

অপুৰায়—'ব' এই নমন্ত্ৰণ কিবলৈ অগুৱাক্তৰতাৰ নাম কইতে পাবে ?

मृकेश्वरः जू ७२७ । ১৮ ।

ভূ (किছ) [प:] ('पा' এই শক বছৰ) দুইবাং ভবতি (দুইবাং কইয়া থাকে অৰ্থাৎ বিক্তম্বি হোলে ট্ৰাৰ বাদ বা বিকৃতি দুই ক্ট্ৰা বাকে)।

'ছু' লক্ষ্ পক্ষাৰুদ্ৰাৰ্থ কৰাৰ 'ছ' বন নিশাত—এই ৰে পক্ষ ভাৱাৰ নিয়ান চইণ্ডেছে স্বাস্থ 'ডু' লক্ষেত্ৰ হাৱা। বাৰ লক্ষেত্ৰ কথা বিকৃতি, পৰিবৰ্তন বা অপ্ৰবাভাৱ। কোনও ক্ষমন্ত নিশাভেত বোন বাৰ (ডিকৃতি বা পৰিবৰ্তন) হয় না ; সময় নিছে, সময় বিভক্তিতে

১। ব বা উ এডাল বলে। (বাং বাং বলাসক) কাব্যা প্ৰকাশ কাবিকক পৰিবল্প। কলাবং বিশ্ববং কাব্যা কাম বভাল্পিডাং প্ৰিম । আন্ত্ৰাথকভীং প্ৰয়) । (বাং বলাপ)।

এবং সময় বচনে নিশাত এককল থাকে, ইয়া আবাৰ। যে হেতু 'ব' এই স্থেক বিভাল্ধি যোগে বিকৃতি বা শহিষ্ঠান দূই হয়, সেইবস্থাই ইয়া নিশাত নাছ। 'কচাং দাঃ শোৰমাণ্ডে'— এই মত্ত্বে 'ব' শাদের প্রথমার একবচনে 'বঃ' আকান্তে শবিষ্ঠান বেশিয়াছি । শাস্তাভ বিভাজ্ঞিন শোলে ও ম্থাযোগ্য শবিষ্ঠান হয় , স্বাধা সম্ভব্তী স্থাভ্যায়ে প্রশাস্ত হুইংখ।

कासूनाम- विक 'प' एक मुद्रेशम इव काराय विक्रिशासम् वेद्वार याप (विकृष्टि स शक्तिकार) मृद्रे इनेशा शास्त्र ।

উড বং সধ্যে শ্রিক্টভমাত্তিভি বিভীয়ায়াম্। ১৯।

উত্ত (আৰ) বা (একজনৰে – বেলালি পাল্লকুলন নাজিংক) সৰো (বাকাকনিও স্বিভাবে অৰ্থাৎ বিশ্বংস্থাবেৰ সংক্ৰাহ বা ন্যালাণে) ক্তিপীত (মৃত্ব বা উত্তৰ ভাৰতাহী) আহুঃ (ব্যৱহা পাকেন)—ইজি (এই বাকো) বিভীয়াখান্ (বিভীয়া বিভজ্জিত) [বাবো দুটো ভবতি] (বিশ্ব বংশন বিভূতি বা পাহিবজন পবিদুটা হয়):

कुछ वा श्राचा विश्वभिष्याशः—हैश व्यवधी श्राप्तशः (१८४० १०१९)। । अथम १वणः । अव्यवि श्राची जिल्लाकात १००० विश्वकात शावाः विश्वस्त, (अते वाश्याश व्याक्ति) व्याक्ति 'अर्थाः 'विश्वभी हत्।' क्षण्यि व्याक्ति व्याक्ति व्याक्ति । अर्थाः व्याक्ति । व्याक्ति व्याक्ति । स्वाध विश्वक व्यते (व, विक्रीश विक्रक्ति व्यक्ति । व्याक्ति व्यक्ति । व्याक्ति । व्याक्ति । व्याक्ति । स्वति व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति ।

আনুৰ্ম—উত বং সংখা বিংশীত্যালঃ (আৰ একজনৰে অধাৎ কাছাকেও স্থিতাৰে যা বি্যস্থানের স্থালাগে উল্লয় ভাৰতালী থলিতা ধ্যানি কবিলা থাকেব), এই বাংকা বিত্তীয়া বিভালিতে 'ছ' গবেৰ নাম (বিভালি বা পৰিষ্ঠান) দুই হয়।

উত্তো ছবৈদ্ৰ ভৰং বিসতা ইতি চতুৰ্থ্যাম্ । ২০ ।

ইংছো (কিছু) [বাক্] (বাক্ষেরী) আছৈ (একবনের অর্থাৎ আরম্ভ কাজির নিক্ট) ছকু (এই)র) বিস্তো (বিবৃত করেন)—ইছি (এই ছয়ে) চতুর্বাহন (চতুর্বী বিভঞ্জিতে) [বাংলা মুখোরহাতি] ('অ' বংলার বিকৃতি বা পরিবর্তন পরিস্থিত হয়)।

हैं जो प्रदेश एक विश्वास—हैं इन ८०० विश्वास (व्याप न्नावन्त्र) कृष्टी व लाम।
किल्क्षकात शल्मूर्व बाद्यव वान्या कवित्वन उत्तर्ध लिक्ष्या। तमे वान्याम व्यात्महर्मा
कारण दे 'वच' 'विश्वास' हे काणि लावत वार्च भयाक वार्च वार्चाहित्र हवेद्य। यह काल स्थान काल विवय यह दा, हजुबीक ८०० वहान 'व' लावत वार्च (विकृष्टि वा लिक्ष्यम) मृद्दे हरेएएड 'व्येच' यह व्याकाद्य। 'देला' लाच 'कु' लावक स्थानार्थक। 'वेटकाव्येच-व्येच कु-(विद्य व्यवक्षात्रा विक्कें)।

^{*}शंका देकि कुनक्कार्य—(का का)।

ক্ষানুষ্ণি—উপ্তাপতৈ তক বিষ্ণালে (কিন্তু যাগ্ৰেরী একলনের ক্ষাৎ কাচারও নিকট শ্রীর বিষ্ঠুত কংগ্র)—এই বাক্ষে চতুষী বিভ্যান্ত থা শ্রেষ্ঠ যার (বিক্লান্ত কা শ্রিষ্ঠ্যন) দুর্বির ঃ

व्यवाणि व्यवमा वहर्यत्य । २५ ।

আৰ (আৰ) প্ৰথম বছৰচনে অপি (প্ৰথম) বিভক্তিৰ বছৰচনেও) (বাজে পৃষ্টোন্তৰভি) ('অ' শক্ষেত্ৰ বিক্ৰতি বা পৰিবৰ্তন পৰিচ্ট হয়)।

द्धारमा अकरात 'य' नरभव 'या' करन याक (विकृति) 'नाता या रामास्या' अहे वरक पृथ्वे करेबारक । द्धारमाय वक्षतास्य देशक याच रामामान प्राप्त पृष्टे क' रक्ष

प्रानुतिम---मात्र व्यथमात रहेश्वरत्तन 'च" ज्यान बार (विकृष्टि वा लडिवर्शन) वृद्धे इस ।

। চতুর্ব পরিমের সমাক্স ।

0

পৰক্ষ পরিজ্ঞেস

আক্রয়ে কর্ণবন্তঃ সবাধো মনোজবেদসমা বভূবুঃ। আদমান উপক্তাস উ কে তুলা ইব প্রাবা উ বে সদৃশে । ১ ॥

W (3+|55|9)

चन्या (त्रव्यम्भवः, कर्षत्यः (कर्षमभवः) भवादः (भविष्यमभवः चर्वाः छुनः अध्यः चार्थाः वार्षाः व

আনুবাদ—্বেরসমণিত কর্ণনথনিত গবিষসভাগ (জুলানায়ে আধ্যাত) ব্যক্তিশন্ত মনোগ্য বিষয়সমূহে অস্থা (নানাধিকভাতিশিক্ত), কেন্ত কেন্ত মুখপ্রমাণ (মুখ লবাজ পৌছে এইজন অন্বিশিক্ত) ছবৰ সাথ, কেন্ত কেন্ত উপকল্পন্নমাণ (মার্যুগের নিকট পথ,জ পৌছে এইজল অন্বিশিক্ত) ভূবের ভাব, কেন্ত কেন্ত আন্যোগ্য অস্বিশিক্ত (জুলজীর) ছবের ভাব। "

अकृत् वंशीय (पार पार) ।

श्वापन वयुनिस्त पृत्रस्य देखि करवा के । पूर) ।

के देकि परगृहतः, के देकि परगृहतः (पः परः १)

হাৎকার এই বে সকল বাহবই মানুধ নামে আবারত, সকলেবই হত পথ চপু কর্ণ প্রকৃতি অধ্যয় করে।
 সকলেই প্রকাশি হিলা করে, সকলেবই পুরা ভূকা আছে, মকলেই পুরাভূকা নিবারণের লক্ত বাহা —এই প্রাথে

অক্সিয়ন্তঃ কর্মবন্তঃ স্থারঃ । ২ ।

শশ্বতঃ কৰিবঃ স্থায়: -- শক্তিময়া কৰিবঃ স্থায়: । পাক্তিময়া (নেৱস্পার) কৰিয়া: (কৰিপার) স্থায়: ।

मन्द्र - अविषयः, अविन्या देवत रहन काह्य कवित मन्द्र (क्षश्याद रहतहत्व मन्द्र) ननी तिन्त्र हरेताह (ना अधारक स्व प्राप्त । ज्ञान (ज्ञानिक क्ष्राय क्ष्र

অসুবাদি—অবর্থা কর্ণবড়া স্থায়াক অভিযন্ত কর্ণবড়া স্থায়া (নের্সভার কর্ণসভার স্থিত্যিতিই হাজিপ্র)।

অশি চাউ:। ৩।

श्वकि (श्वकि भव) ठरहेर (ठकिंड् वाकू हरेरछ जिल्हा ११वाट)।

নৰ্শনাৰ্থক চক্ষিত্ৰ থাতুৰ ' উপ্তৰ জি (উ ০০০) প্ৰভাৱ কৰিবা অকি লক্ষ্ নিশাৰ চুইবাছে। ইচাৰ অৰ্থ নৃত্যান্ত অনেন্দ (বাহা কৰা কেবা হাত)। উপাধিপত্ৰকাৰের হতে 'অল' থাতুৰ উন্তৰ 'জি' প্ৰান্তাৰ কৰিবা অকি শক্ষেৰ নিশান্তি (উ ০০৬)। অল্ থাতু বুইতে নিশাৰ অকি শক্ষেত্ৰ অৰ্থ বুইবে—অলুগত বিশহান্ (বাহা বিশ্বসমূহকে ব্যাপ্ত কৰে)।

আসুবাদ—অদি শব 'চকিড্ৰ' খাতু হইতে নিশাঃ হইখাছে।

श्रीवाक त्यान वाह्यपत्र वाद्या भ्यान्य (कांगक नार्यका नार्ये, कांग्रांका भ्यान्य नार्या नार्यक नांग्रांका । भावका व्याप्त वाद्यांका वाद्यांका वाद्यांका विद्यान्य विद्यान्य विद्यान्य विद्यान्य विद्यान्य विद्यान्य विद्यान्य विद्यान्य वाद्या व्याप्त वाद्या वाद्या व्याप्त वाद्या व्याप्त व्यापत व्यापत्त व्यापत व्यापत्त व

51 हिंग्स, वाकाशंद वाहि । जन्म वर्गदवरणि (निः कोः) ।

चनरक्षविद्यात्मध्यः । ।।

অনকে: (অঞ্ ধাতু হ*ইতে অভিশ্ৰ নিলার*) ইন্দি (ইয়া) আগ্রাধ্য: (**অগ্রেয়ণ** নামক আচাইঃ) [সম্ভতে] (মনে করেন) ।

च्या शासून कर्य नास्त्र १८४१, चया शहर देवद 'बि' द्यार कविया चर्कि वस मिलाई इतेहाइ, देश बाद्धादन नायन बाहर्ष नाम कदरन। ध्यार वाष्ट्र हदेख निष्णंड चर्कि भास्यक्ष चर्च क्षेट्रेश—नाचन द्यारिक (दाक्षा नास्त्र हत्।)। वाद्यत्तिकहे हक् सेव्यान,वन्द्रः च्याप्त चर्कि चर्मिका काक्ष्यस्य में चर्चिक द्वाराण्यम्।

আসুবাদ অভি পদ অঞ্চাতু হইতে নিশাঃ, ইবা আগ্রাবে মনে করেন।

'তত্মাদেতে ব্যক্তত্বে ইব ভবত:' ইভি ৰ বিজ্ঞানতে । ৫ ।

ভাষাৰ (দেটা হৈছে) এতে (অভিযান) ৰাজাতৰে ইণ (অভিযান ৰাজা বলিয়া প্ৰাক্তীৰ্যান) কৰতে (কয়), ইভি য় (এই কৰা) বিজ্ঞানতে (ওাখন গ্ৰন্থ কইতে জানা বাৰ)।

অঞ্চনৰ ৰাজ্যৰ্থন আৰু বাতু হয়তে নিশাহ হইবাছে এবং ইবাৰ আৰ্ 'বাবা বাজ হয়'—
এই মতেৰ অনুসূদৰ ভাষাবেতে' ইত্যাধি আছাৰ এই উক্ত কৰিছেছেন।' অজি
তেজোৰতবৰ্তিই অৰ্থাৎ তেজোমৰ উপায়ানেৰ প্ৰচুটা অজিকে আছে, কাজেই অজিব্যু অক্তান্ত অল অলেকা অধিকতাৰ প্ৰজানমৰ ৰাজিয়া প্ৰভীৱনান হয়, ইবাই আজ্বোজ্ত 'উপায়েতে বাজ্ততে ইৰ অবতঃ', এই বাজোৱা ভাগেৰা। কেবা হাৰ ৰাজিবৰই বাজিচয় প্ৰাণীতিকেৰ চক্ত অভ্যানেত প্ৰকাশ পাৰ, অন্তান্ত অল প্ৰকাশ পাৰ নালি 'হ' এই নিপাছনী প্ৰস্থিকাৰ্থ।

আৰুবাল—'বাংকট (অর্থাং অভি ভেবোৰ্থ্যকুলিন বলিয়াই) অনিক্ষর বাঞ্চ বলিয়া প্রাতীল্যান লয়', এট কথা (প্রাথণ এয় চইকে) খানা খায়।

কৰ্ব: কুয়তেনি কুমুগানো ভ্ৰতি । ৬ ।

কৰা ('কৰ্ব' এট প্ৰচী) কুৱাতেঃ ('কুম' থাজু চুইডে নিশ্বে চুইয়াছে), [কৰ্বঃ] (দৰ্শ) নিজ্ঞানঃ (ভিত্ৰাৰ) ক্ৰতি (হ্ৰ) ৷

ছেননাৰ্থক 'কং' ৰাজুৰ উত্তৰ নম প্ৰামাণ কৰিব। পুৰোমবাদিখ্যাৎ কৰ্ম প্ৰেছৰ নিশক্ষি কইবাছে ৷ 'কৰ্ম' পাথেৰে অৰ্থ চুইংৰ 'কুৱা' (ভিছা) - খেৰা যায় কৰ্মেৰ মাধ্যমাণে ছিয়া।

[।] अक् ब्याप्तांत् वाक्रवसम्बद्धाः (कः वार)

 [।] यश्रदि आवटनशीन विकासक (कः काः) ।

বছালেতে কেকাৰণংভূমিটে কৰাৰ পালগাৰ ব্যক্ততে শাইততে অকান্তত্বে কৰক। অকান্তেগণি কেন্তে অকানেতে বক্তব্যাধীনাৰে কৰেওৱান্যকাৰি (হুঃ)

'নির্ম্বার'—ইরার কর্ম নির্মা (ভিন্ন) ইউখাছে বার বাহার। উনাহিত্রকার বিকেশার্থক 'কু' থাকু রইজে 'কর্ম' শধ্যের নিশান্তি করেন (উ.২১৮)। কু থাকু নিশায় কর্ম শধ্যের অর্থ রইবে 'বধার বাছবারঃ শব্য বিকিন্তা হয়'।

धानून।त---वर्ग नय 'कर' थांकु दरेटक निश्तत को ताहा , वर्ग किश्तात हव ।

ব্দুতেরিভাগ্রেম্ম । १।

ৰভাতেঃ (ভ ৰাতু হইছে কৰ্ম নিশাঃ) ইতি (ইহা) আগ্ৰেয়ন্ত্ৰণঃ (আগ্ৰাহণ নামক আঠাৰী) মন্ততে (বনে কৰেন)।

'ব' ধাসূত' অব' পতি, ইয়াৰ উপ্তৰ নন্ প্ৰত্যাহ কৰিয়া (উ ১৯১) প্ৰোচনানিখাৎ কৰ্ণ শব্দেৰ নিশানি ক্ইয়াকে, আগ্ৰাহণ নামক আচপী। ইয়া বনে কৰেন। 'ব' থাড়ু কটাতে নিশাৰ কৰ্ণ শব্দেৰ অৰ্থ 'বক্ষুবি সঞ্জবি শব্দা কৰেন্ত' (বাহাতে শক্ষমূহ গবন কৰে)।

অমুবাদ—'ৰ' ধাতু চইতে কৰ্ণ বহু নিলাৰ চটবাছে, ইহা আগ্ৰাহৰ মনে কৰেন।

পদ্ধীৰ খে উদ্সন্থান্, ইভি হ বিভায়তে । ৮।

नवाः (नवत्र्रः) (व (वर्गविश्वदाः) कक्षशीन (त्यत्र शयत् वातः), (त्यः] (वर्गविश्वदाः) देशभक्षाम् (नवत् । त्यत् व्यक्षाम्भयत् । वतः), ऐकि ६ (वर्षे वया) विकाशक (मायन वातः इतेत्व कामा वातः)।

^{3.1} म वर्त् क्रांस कम्मू व्यक्तिम वय (गर श्रद्धाश्य) । मुनावि वक्षार्थक 'कम्मू' वाक्ष्म व्याद्ध ।

[।] লে কর্ণানিকি (१६)।

আনুবোট---'পথ কৰ্ণবিব্যুহ্য হেন প্ৰধন কৰে, কৰ্ণবিব্যুহ্য অক্ষেত্ৰ প্ৰজ্বাধ্যমন কৰে'--এই কৰা ভাষৰ এই কৃতিত কানা ধায়।

मनगार अकारकममा बस्कृतः । ৯ ।

মনোজনেকসমা বক্ট্:—মনসাং প্রভাবেকসমা বঞ্চু:। [স্বাচ:] (পর্ণার স্থিপসন্ধর্ম বছরুপণ) বনসাং (মনের) প্রভাবেদ গ্রহণ বা কোনা বিষয়ংক্তে) অসমাং (অভুলা) বন্ধু: (অব্যাক্তিক্তা)

মানুধ গৰ্ককেই হয়লকাকি অব্যৱনিশিত্ব, সৰ্ভালই ব্যানাকি ক্ৰিয়া কৰে, সক্ষেত্ৰই কুণানুধ্য আছে, সক্ষেত্ৰই মানুধ নামে আগাতে— এইডাৰে বিষয়তনা কৰিছে বাধ্যক মানুধ মানুধ নামে আগাতে— এইডাৰে বিষয়তনা কৰিছে বাধ্যক মানুধ মানুধ মানুধ মানুধ নাম নাম্বৰক মানুধ মানুধ

राष्ट्र शाम – प्रदर्भगया अवर्थार शास्त्र वांश दशकता दिववनगृहः श्वासीववयाविनिते हव ।

আক্রমন্ত্র অপর উপকক্ষমা অপরে ১ ১০ ৫

चारप्राम केनककाता के त्व⇔चायवधाः (हवा देव) चनात, केनकक्षकाः [हवा देव]

^{2 1} M 213133

म् स्थापनाः समानकाः (पः पाः)

मृश्यरकात् क्यान्यः (विद्वारिः)।

[ा] शायाना निर्दे (विक्रिक्टि) ।

অগবে। আগতে (কেন্ কেন্) আছেছয়া (স্বপ্রয়ান আহাৎ মূখ লবান্ত লোঁছে ইনুন অগবিশিষ্ট) (প্রথান ইব) । প্রবেষ প্রায়), আগতে (কেন্ত্রের) উপ্রক্ষময়াঃ (উপরক্ষমান আধাৰ ভক্তের বা বাহানুলের নিকট পথাক পোঁচের উনুন অস্থিনিট) (প্রথাঃ ইব) (প্রবেষ ক্ষায়)।

पूर्ण पाद्य, 'आस्त्रांग केनक्कान के त्य हुना हैन'। 'आस्त्रांगा' क 'केनक्काना' कहें दुने हैं।
भारते देविक, क्षांचान नकतंद्रतन हुन (जा १००००)। आप्रशासः - आत्र्याः केनक्कानाः केनक्कानाः केनक्कानाः केनक्कानाः। 'आस्त्र' कहें नकीं आक्षा नक्ष्य केनक क्षांनात्य नक्ष्य केनक्कानाः (भा १११०००) निर्मातः अस्त्र नक्ष्य 'क्षांच नक्ष्य का क्ष्य क्षांच क्षांच

चानुनान — मान्यान केनक्यान के त्य — माध्यत्या मान्यत केनक्याया भारत (त्यस् ८४६ मूनश्रदानकाविनिके दृश्यत्र कात्र, त्यस् त्यत् केनक्यायानकाविनिके दृश्यत्र कायः)।

म्बाजरकरकः । ১১ ।

আত্তৰ্ ("ৰাত্ৰ" এই নকটা) অভয়েন (অস্থান্ন বহঁতে নিশাৰ বইয়াই) : 'আত্ত নকটা কেপণাৰ ক বিবাধি অস্থান্ন উৰঙ পাম প্ৰভাৱ কৰিয়া নিশায় কৰিয়াই ইয়াৰ অৰ্থ 'বাৰাজে অম নিশিপ্ত কৰ' । "

क्रमूदाम-'बाज' नवरी 'बन्' शक् वरेटर निनार ।

আক্ষমত এনদর্মান্তির ৫ ১২ ৪

ষা (অৰ্থা) শাং (ব্যৱস্থা) এবং (শান্তকে) আন্তৰ্তে (লান্তক্তি—আউ ব। সংস্কৃতক), ইতি (ইতাই আন্তৰ্ভে নিৰ্মচন) :

मा र जन् वाकृष केतर क करियां व 'माज' नरमत विनायन करा शहेरक नारव ।

⁵¹ क्या अन्य नाम नाम (नामको २० ए अरेगा) ।

क्षिणास्क वि कलावयु (का काः) किर्णास्क स्थानसम्बद्धानामान् (काः) ।

का + क्ष्य । शक् कर्षक, अहे कार हेहारक अवर्ग्छनिक्य हरण क्षामा करिया हेहाय मध्येक्ष मध्य अविश्व हरेग्य कार्य करिया हेहाय कर्ष 'क्ष्य या मध्य मध्य मध्य मध्य करिया हेहाय कर्ष 'क्ष्य या मध्य), अहर कर्ष्य कर्य । रामा या मध्य मध्य मध्य कर्ष । रामा या मध्य मध्य प्राप्त कर्ष । रामा या मध्य मध्य प्राप्त कर्ष हर्ष प्राप्त कर्ष । क्ष्य वा मध्य मध्य प्राप्त कर्ष वा स्वाप्त करिया वा स्वाप्त करिया हर्षा हर्षा करिया हर्षा करिया करिया वा स्वाप्त करिया करिया हर्षा हर्षा वा स्वाप्त करिया करिया करिया करिया हर्षा करिया करिया हर्षा करिया करिया करिया करिया करिया करिया करिया करिया करिया वा करिया करिया

व्याप्रवाम-ववश वह देशारक वाक्षाविक (वार्ष) करत, देशहे 'वाक्ष' वरवह निर्माहन ।

দার স্থাতে: শ্রব্তিক্র্যাণ: । ১০।

ৰয়াং ('বয়' এই শ্ৰটী) সংভিক্ষণ: (ত্ৰণ বা ক্ৰণ্যেৰ) ব্যাহে: ('ব্য'় থাড়ু ভটাড়ে নিশায়)।

व्यानार्थ 'वश्व (वश्व) व्याचा वव व्या क्ष्मानार्थ वश्व क्ष्मानार्थ वश्व (व्याचमा) भव निष्णा, वेदा बना दवेशाक (१८ ५०) । 'वश्व' व्यक्षी भविष्यानार्थक नायमान्य वर्षे, नाक्ष्मानियक्षम व्यदे 'वल' मर्चाव द्वाध्मानिक्ष्मानं करिरायक्षम । व्यवन व्यव्यक्ष दरेख मार्च (विक्रमानार्थक मर्च वर्षे वर्ष

१ - श्रेटकर्शन व्याक्तरम् व्याक्तरम् व्याक्तरम् ।

২ । সাক্রমতে ইবতি প্রবাহনতি ওকালেনত প্রথমিত ব্যক্তানের:। সম্ভাতনের বা ওকিঃ আক্রম্ভতি ক্রাক্সতাক্ষরবিত্যক, কর্মনার্ভনাক্স প্রাকৃতি।

ক্ষেত্ৰৰ ইং। ক্ৰড , বেখা হাৰ নক্ষ পতিহাৰই উন্নতজন পৰিয়াণের সহকে ক্ষেত্ৰ ক্ষেত্ৰ (পৰিছ যা ক্ষিত) হয় অৰ্থাৎ নাম বলিনা প্ৰজীৱনাম হয় ।"

ध्यभूनमि—'नष्ट' जन सनगर्थक १ए' शकु व्हेंटर जिल्हा।

দক্ষতে বা স্পাধিদন্তভরং ভবতি । ১৪ ।

ষা (অপবা) মাজতে (ধন্ খাতু বইতে) ভাও ('বয়' ব্যান নিপানি চইতে লাবে), [মুখ্য] (পৰিমাণ) বিষয়েতকা (অধিকতার উপজীব) ভবুকি (বয়)।

উপক্ষাপ্তি বস্ থাতুৰ উত্তৰ মন্ প্ৰভাগ কৰিব। ও প্ৰোৰ্ডানিখাৰ 'ৰড' প্ৰেছ নিপাছি হইতে পাৰে। বিৰও (বি + বস্ + জ) পৰেৰ অৰ্থ 'কীৰ'। বস্তু পৰ পৰিয়াপ্ৰোৰ্জ, কেমন্য সময় পৰিয়াপ্ট উচ্চতত্ব পৰিয়াপ হইতে বিশ্বক্তৰ ব্যাকীপথত।"

क्षम् योग—क्षवया वर्ग् वाङ् द्वेटल दश नक मिलाश, १४ (लेकिशन) विश्वल्य (कोनकर) इस ।

প্রস্থো ত্রদা ইবৈকে প্রস্নেদা বদৃশিরে স্নানার্যা: । ১৫ ।

हन देव पाया के त्य मृत्त - कार्यवा हवा देटेन्ट्रक कार्यवा वपृत्तित यानाहाः ।

अदन (दण्ड् रण्ड्) अदायकाः—प्राताहरः " (पान रवाना प्रधार प्रनाद) ह्याः देव (हृद्द्वत कृत्य) आर्थ्याः (प्राचार प्रमाद प्राताहरू) वृत्तिर्थं (वृद्दे स्त)।

वृद्धक क्ष्यू क्षरत्व वाशा कविष्टक्षतः। के त्य=ध्यक (त्यक्षत्व), प्राचा इश हेय=ध्यक्षाः वानाद्धाः इश देव ध्यक्षाः। 'प्राचाः' धरेषे ध्यकी देविक नव, 'वाष' भरवव ध्यमाव व्यवक्षत्व कन। या वाङ्व केवत व्यवस्थि 'वन्' (भा भाग्यक्ष्यक, भाग्यक) कविद्या 'वाष' व्यव निभवः। शाखाः=ध्यक्षाः—प्रानाद्धाः—व्यवस्थाः। ध्यक्ष व्यवस्थाः हैय ध्यक्षाः—(त्यक्ष व्यवस्थाना व्यवस्थाः व्यवस्थाः व्यवस्थाः। ध्यक्ष व्यवस्थाः हैय कारभवाः—(त्यक्ष व्यवस्थाना व्यवस्थाः व्यवस्थाः व्यवस्थाः व्यवस्थाः व्यवस्थाः व्यवस्थाः । भूके वन)।

समूनाम—हवा है। प्राचा केस वभूत्य-कारवा हवा वेदेवरक कायवा व्यृतिस्व वानांकीः { तक्द तक्क कारवा व्यर्थार वानांक प्रकोश हत्यव कार प्रकोशका वित्रिको } ≀

ক্রেরেরির ওক্তবভাতরাম (উত্তরাম = উত্তরতরাম) পরিবাশীম (প্রা)।
 সর্বাম বি পরিবাশির উত্তরভাত পরিবাশীম প্রাক্তরার (প্রার্থা)।

বিষয়ত বৃদ্ধানীপত হা অধ্যান করা পারিকাশার (হা । ।

পক্তরে বা আনুসক্ষর বাদ্ধান বিষয় হার কর্মক ক্ষীপ্রকাশির। (আ পার) ।

व्यक्तन प्राकृत क्षांत्राक्षांत्रकात्व कार्यकाः भागारी हेकार्थ (क्षः) ।

व्यक्ता अरक्ता क्यांचाः (क्यांच्यकाः)---(निः विः) ।

হুলো ড্ৰানডে: শব্দকৰ্মণ: 🛊 ১৬ 🗈

ত্রত ('হ্রণ' দক্ষ) দক্ষ থিঃ (লক্ষরণার্থক) দ্রাহতেঃ (দ্রাধ্ বাতু হইতে নিশাঃ)।

হাব্ থাতুর অর্থ (অব্যক্ষ) দক্ষরণ, ইয়ার উত্তর প্রায়ত করিছা 'হ্রাণ' পরের নিশান্তি ;

শরে বাহলকাথ আকারের হুগগে হুয় । তুর পরের অর্থ 'হাজ্ পরু করে' , রেবা রায়
বাহুর বাশ আহতে বা তাভিত হুইতে অধ্যের আধিক্যুপ্তঃ চুরে পুরু উৎপন্ন হয় ।'

অনুবাৰ—'হং' লখ লবকঃপাৰ্থক 'দ্ৰান্' ধাতু বৃইতে নিলার।

হলাগতে বাক্চাচীতীভাবৰৰ্ণাঃ ৫ ১৭ ৫

বা (অধবা) শিহীভাৰত বিশঃ ('শিওল হওর' এই অর্থের প্রভাগত) হোরেছে: (ফুনাছ্ থাতু হইছে) [দ্রবো নিশার:] (রুর শাধা নিশার হইয়াছে)।

क्लान् बाक्क वर्ष 'लेकन एतवा'।' हेशा केंद्रत गठावठ् विविध क्लान्। क्लान् नवहे गृत्यावद्यविवार 'ह्रव' स्वेशाक्त । इस मास्यत वर्ष 'बाहा केंद्रत स्व'। वाक्षविक्षे (स्वा दात, व्यासक वन बाह्य दिन्दा औषकारमक पूर्वाविवादा हुए केंद्रत स्वास, त्रसंका केंद्रमहे बाह्य ।"

ক্ষাস্বাদ--- অথবা 'শীতৰ হওয়া' এই অৰ্থের প্রকৃথেক ক্ষাধ্ থাতু হুইতে ব্রু লক্ষ নিপায়।

व्यवाणि नमूक्त्यार्थं स्वक्ति ॥ ५৮ ॥

স্থানি (সার) সংক্ষার্থে (সমূচকান স্থাপ্ত একান কৰিছে) [স্বং ইডি নিদানঃ] ('বং' এই নিশান্তটী) ভবজি (এণুক্ত হয়)।

'চ' এই নিগাতের ভার 'ব্থ' এই নিগাতত সমৃত্যার্থ প্রকাশ করে।

আমুবাদ--আৰ, সমূচবাৰ্থ আকাপ কৰিছে 'বং' এই নিপাত্তী প্ৰচুক্ত হয়।

পৰ্যাহা ইৰ ৰদাখিনহ, আখিনঞ পৰ্যামালেভি : ১৯ :

প্ৰায়া ইৰ বং আবিনৰ্—আবিনক প্ৰায়েতেতি। আবিনক (আবিন প্ৰও) প্ৰায়েত (প্ৰায় যা প্ৰিক্ষণসৰ্গও) ইতি (ইংট্) ['প্ৰায়া ইব ব্যাবিন্ত্'—এই অংশেষ অৰ্থ]।

সমূত্রার্থক 'থং' এই নিশাতের প্রথোগ কার্থন করিতেছেন। 'লগাছা ইব ব্যালিন্দ —এই বাজে 'ইব' পদ বাজ্যপূর্ণের নিমিত্ত প্রযুক্ত চইয়াছে, ইংগ্রু কোনও দর্শ নাই ;'

मनि वात्रकशार्यकरणान्य संबद्ध करवाति (%) शह) ।

कारो कार क (दि, को) ।

 [।] श्रवित हि मसेवा वैद्याश्यो बहुवक्यांशक्तिकार्वाक्रिक म्यानविहुवनेकावाद (पद पा:) ।

[ा] को श³श

 [।] च्याप्त गरवाराकापूरतास्थ्यांकः (चः चाः) ।

'শ্বং' পদ সন্তাহন্তৰ আৰু পৰ্যাৎ চ কাৰের আৰু প্রকাশ করিছেছে । কালেই ইয়ার আৰ্থ—
আহিনক পর্যাহাণ্ড (আহিন ও পর্যাহান্ত্র)। আহিন বানের আরু আহিন পান, অভিযান্ত্র হয়ে 'পর্যাহাত্র আহেন অন্তর্ভাত্রনার পান প্রতিষ্ঠিত বিশ্ব পর্যাহাত্র করিব পরাহাত্র পরাহাত্র করিব আহেন করিব করেব পরাহাত্র করিব আহেন। এই প্রকাশ আনিবার সময় এই এই পরাহাত্র করেব আহানা পঠিত হয় বালায়ের সময়েরতি হয়।
প্রবিধা আনিবার সময় এই এই পরাহাত্র এই এই এই বালালাক্ষ্যাইর ও তাংপত্র আহানাক্ষর
কর্মন প্রবিধা আহেন ব্যাহার, পরে হৈত্রাক্ষণেত্র, পরে প্রাহ্মনাক্ষাইর ও তাংপত্র আহানাক্ষর
কর্মন ক্রিয়া আহেন। এই হল আর হুইটা পর্যাহ অন্তর্ভিত হয়। কমন ক্রিয়া আহেন হা পরিক্রমন
করেব বনিবা উর্যাহ নাম 'পর্যাহা'। বালিকে জিল করেব হার ব্রিয়া ভিন ভাল করিবা প্রত্যেক
করেব বনিবা উর্যাহ নাম 'পর্যাহা'। বালিকে জিল কর্মনিক হ্যা'। '

অপুৰাদ —গণাত ইৰ স্বাধিনত্ — স্বাধিনত পথায়াত (স্বাধিন বন্ধ ও পরিজ্ঞান্নর্ছ)।
অপ থে প্রায়ুত্তেং ব্রেমিডাক্সবের্ এক্ষের্ স্বাকাপুরন আগ্রেছ ন্তি
পদপূরণাধ্যে মিডাক্সরেম্মর্কাঃ ক্মীমিবিভি ৪ ২০ ৪

বে (বংলারঃ) অধিকাকবেৰু তাৰেৰু (পথ একে) অৰ্থে প্ৰেকৃত্তে (পৰ্য পৰিসংগ্ৰ কৰলৈ)
বাক্যপুৰণাঃ (বাজাপুৰক্ষণে) আগত্তি (বাকানখ্যে প্ৰবেশনাক কৰে) [অন্তথ্য]
আন্ত্ৰিয়াঃ (অৰ্থি) তে (আহায়া) বিভাক্তেয়া [তাৰেৰু] (পল একে) প্ৰপূষণাঃ
(পদ্পূৰণাৰ্থ নিশাস) [ভনন্ধি] (ক্ষয়া ভাকে), (বেমন) কৰ্ কৰ্ ইং উ—ইডি
(ইলারা)।

में जो १०००० , संदरलयुग्नेड जिल्ली स्थानास्त्र मधुनान अधेरा ।

ᢏ ে অবিভাকরের গমন্তবের বনুংগু রাক্তরের হ । 🕏 পাং 🤈 ।

विकश्यदेवप् बङ्गारवयु (कः कोः) ।

सक्त कविता हाविती निभारकृत कानात भवन्द्रभक्ष निर्देश कदिवार धाराक्त कि ? क्षेत्रस रमा वाहेत्क भारत, देशायांका कहे दुवा बाहेत्करक रक, भूकी मूर्क महत्त्व भवभूवनार्थक विमा যে সকল নিশাবের উপ্তব হউলাছে ভালারা অধিকাংশ পালেই অর্থনান, প্রকাশেরে প্রপুর্ধ। আৰু এখনে 'কম্' প্ৰস্তৃতি যে ১.বিটা নিপাতের উল্লেখ চইবাছে ভাষারা প্রাংশঃই প্রপূষ্ণ। ' অবস্তু প্ৰপূৰণ নিশায়ের লক্ষণ উল্লেখ্ট বাটিবে। 'উ' এই নিশাতের প্ৰপূষ্ণৰ পূৰ্বেও ( ) २।) वर) छेन्निविक इहेशास, अवादम् इवेदाहा । भूत्या द्य छेन्निविक इहेशास छारा প্রামক্ষমে, আর এবানে উল্লিখিড চুইভাছে প্রাক্তমে। পুর্পে মরি মান্ত ইতাত विभिन्नहार्थीयवरे ( ),राभाव) केंद्रिविष्ठ इक्षेत्र, भवनूरन्य केंद्रिविष्ठ ना क्वेल, खादा क्वेल ষ্ঠানাৰ পুমুটিকে বিনিপ্ৰয়াউছত্বে অপথাৰ পুত্ৰুল প্ৰচৰ কথাৰ সভাবনা ৰাখিছ, অৰ্থাৎ বর্তমান প্রত্তর বাবা ইতার বিনিপ্রহাধীংক কাছিত হউতে পারিত। " আর বর্তমান ছত্তে बैहार केंद्र ना पानित्य मुपाकारव हैहार महलुद्रुव्य क्रविमाहित इहेल मा, नुम्म, केल क्रकृति निमार्क्त साव देशावन महमूदनक वाह्ना इतेल मुक्ति । अनुपादन प्रवाहाद अवर काल्यादन व्यमुवा काटन देवान भवभूदनम् के शिविष द स्वाद देवाई क्षाविभाविष्ठ हरेल त्व. देवान वाक व्यक्त--वर्षाय विभिन्नशार्थीक्य व्यव्यास वरहे, प्रवास वरहे-केला विभिन्नशार्थीक्य ध्यवर नक्नुव्यव প্ৰকৃষ্ণ। নিলাত সহয়ে পুল কথা এই যে, বেখানেই নিলাছের কোন অর্থ কল্লনা করা বাইতে পাবিৰে দেইছাতে অৰ্থ কল্পতা না কৰিবা প্ৰপূৰণত নিৰ্মেণ কৰা অসমত চুইৰে। कारन, बरम बादिएक हरेरब, जब नवलाई वर्षद्रवान, बादर्बर जब बाल विश्वम-माहे दशिस्तक हाल । जाव दलाएक दकारी वी जावर्षक अप वावश्य कतिरव ? जिलाएक जरलबनक ब्रह्मवा ८४४१८२ चार शक्ति माहे रुद्धे चारम-- दयन रकान चर्च है कशकत हुई मा, निरम्कण कश्चमा बारिहरटर जान केनाव कि । " एट्टा 'अब' नवती अधिकातार्थ--- अवस्य नवनुष्ठन मिनाफ व्यक्तिक कर्षाय नवसूत्रम जिलात्कत कमा अकाद काश्य क्षेत्रक, देशहे 'क्य' नत्यत श्राता স্থাতিত চইতেতে। "

অক্সবাল – বাহার। অর্থ পরিসমাধ্য ক্টালেও সভগ্রংখ বাকাপ্রবের অনুষ্ঠ ক্রারেশ কাজ করে। অভ্যান বিভাগে পরপূর্ব নিশাত হয়। বেমন— কর্ উম্ ইং উ, ইংগ্রা।

s পঞ্চৰ পরিচেছন সমাধ্য**ঃ**

- ১) एक आहरश्रास्त्रक कवारिक्नवीका अरुठ शुन्तः आस्त्रमानवीकाः कवारिक्ष्यकः । पुः) ।
- ২০ বৃদ্ধি ক্ষুত্ৰালয়ত্ব প্ৰপূৰ্ণবেশ বেন্তালতবৈশ্বাচেত ২৩০ পৃত্তি জন্ম বিনিত্ৰসূপীক্ষুত্ৰকাৰণৰ ইতি ক্ষুত্ৰিক (মুক্তি চুক্তি ।
- ে ও এতে মধ্য এবংগান্তকে সভ্যবৰ্থনা এব। অৰ্থনায়ৰে অধ্যক্ষ ইডি। কিং ভাৰণায়। বহি কাল্যান্তিবৰ্তনাৰে সভ্যবভাৰতিকলো জাখা প্ৰস্তা। অৰ্থপ্ৰবাধনা হি প্ৰায়, স মাক্ষাব্যিক্তভাগেৰ বিশা থাকে। সংস্তেত , জন্মৰ বাৰত্বনায়েৰ ভাৰণাই কল্পিডবাঃ ভাৰতৰ স্কাশান্তবিস্থান সভাসতে সভাগে অৰ্ডি (ছুঃ)
  - ॥ सञ्चारिकश्वादर्शश्चिषक विषय (क्ष्र) ।

শঠ পরিচেক্তদ

নিষ্টাক্ত সন্চিদিয়কো ভূবিডেকো বৃক্তির। বিভাস্থকো ব্যালিকে লিলিখা জীবনায় স্বন্ধ ১ ৫

নিইজান্য (ব্যাহীন) ক্রিডোকা: (বহু অপভাবিনিট) না: (ম্চুক্রন) কুরাধিক [বিদাম] (বাবের ভাগ নীত হইতে) বিভাল্ডখঃ (পুনঃ পুনঃ বা অভাগ তর পাইরা) ব্যাশিবে (চীম্কার করে) শিশিবং (অর্থাত বস্তকার) ভাষনার (বারাইবরে নিবিজ) [আলক্ষকি] (আলে)।

কথা এই নিশাকের সংগ্রুমন্ত প্রথপন করিছেছেন। সমুদ্রী কোরাজার ভারা নির্ভারণ করা পার নাই। 'কম্' এই নিপাতের প্রপ্রণয় সম্পর্কে করের ১০ ১৬১।১৩ জুইবা। 'ডিং' ও 'हैंर' अहे हुटेंगे जिलाएक अहे यात्र त्यामक वर्ष अहे, हेहाबा नवलुबवार्यक । ' वाहारवत यह मधान भाष्क, बाहारम्य लविवास कालकृतानात नाहे, क्षेत्रल बुद्धिनन लेखरू बारम्य १७ हे का करते । काशाबा केटार्श पहेंचा द्वीयकार करिया गरम-च्या: कि कहे, केरक च्यान शाबि आ, লিপির (বসম্বভাগ) জাগিলে গাড়িভাব, লিপিরে আহলা ভাবে বাস ভরিতে পারি। নিইজাবঃ (अभ्यात बद्धवस्तिक पत्र) - निकेक १: (भा १। ५। ६० ०) , एक वा अर्थरक आप करत रह छ। हा प्रथम् (पन् ने देव न क) , पर्यम् नरमव वर्ष 'बद्ध', बाहारकत वर्षः वा बद्ध आहे छाहावा निहेका र काम भरमार वार्थ 'वानका', करिरकाका: +-वार्शात्व पर वानका कारक, प्रशः -- मध्याराहक 'स्' नर्षात वह बहुम । विकासकः (१८७ को बाक् व के इन नड़ अलारवर अवस्था रहन्यान रेबिक क्य) — सूत्रा सूत्रा या चाराया कर माहेशा। " कि व्हेरक कर मार है हुआविय हिमाध-नुक्कुमा दिम ना नैक वहेट्छ। " 'हिमाध' वहें मन क्रेंक ब्याहर नवानिया (লটের অর্থে লিট্ট) * — সাহারে (লখ বা টিলের করে)। কি বলিয়া চীংকার করে † निनिद्यः जीवनात कय्-निनित्र काशवित्रहरू बाहाहेबाट निवित्तः। निनिद्यः-बाहारण শীত আল এইবল কাল অৰ্থাৎ বস্তুকাল 🕬 'ক্স' এট নিপাডের কোনও অৰ্থ নাই , 'চিৎ' ও 'ইং' এই ভুট নিপাত্তৰ স্থাৰ 'ৰুম' এই নিপাণ্ডটাও উল্লেখ্যৰ প্ৰপূষণ ৷

किविस्को अस्तुक्त्यो । यह ।।

६ । सून्द्रः सून्तकृतिः ना विकासः (कृ: ५)

६ । বুকালির হিনাম (ছঃ)।

१ व्यवस्था निष्ठे सक्दर्भ (निष्ठ विष्ठ) ।

ψατης βεες (η βυβαρας ε τη τη αρχωρείσε του private from the middle of Journey to
the middle of March (L. S.).

অসুবাদ - ব্যুগীন বহুসভানিবিলিট মুদুদ্ধন বাবের ভার (ভারণ) শীত চুইতে ঋতাত্ত তব পাইবা চীবকার করিয়া বলে--শিলির (অনুনীত বসস্থকার) বাচাইবার নিহিত্ত আগধন করে।

শিশিয়ে জীবনার ৫ ২ ৪

বিশিষ্ণ শীৰ্মায় কৰ্ – বিশিষ্ণ শীৰ্মায় ১

শিবিবং (শিশির বা শায়শীত বসম্ভব্যক) শীংসায় (ব্যক্তাইবার নিহিত্র) [আ্লালছতি] (আনে)।

'কম্' এই নিশাভটি যে প্ৰপৃথধাৰ্থ প্ৰযুক্ত হট্চাছে তাহা প্ৰদৰ্শন কৰিছেছেন - শিলিক শীংনাৰ কন্— ইয়াৰ অৰ্থ 'শিশিক শীংনাৰ', কম্ নিশাতের কোনও অৰ্থ নাই

আসুবাদ -- নিবিং জীবনাৰ কথ্— নিনিং জীবনাং (জন্নতি নিনিষ বা বংশ্বাদ বিচাইবাৰ নিবিত্ত আসমূল কৰে)।

শিশিয়ং শৃণাডে: শহাতেবা । ৩।

লিলিয়া ('লিলিয়া' এই লছটা) লুনয়ড়ো (শু খাড় হইডে) যা (অথবা) নয়াছে: (লম্মাড় চইডে) [নিল্ডম্) (নিল্ডম্চইয়াটো ।

অনুবাদ---বিনিধ নমটা পু ৰাতু অববা শম্ থাতু হইতে নিলায় হইয়াছে।

এমেনং ক্ষাতা হতে * 1 8 1

স্থাতে। লোম অভিযুক্ত হটলে অর্থাৎ লোমনতা হটতে লোমনগ নিয়ালিত হটলে। এনং (লোমান) ইজায় (উদ্ভেষ উদ্বেক্ত) আফ্রকা (উৎসর্গ কয়)।

১ √ বিশিক্ষ পুৰাতেঃ বিশ্বাদক শ্ৰাহেইন বিশ্বাধি বিশ্বাধি বি ভাছিৰ কাৰেছেই বিব্যাসাধানতি প্ৰেদ্ধ বাবাহিঃ ক্ষাকোৰ্যবিধ্যাপতালৈ ছঃ) হিশ্বাকৈ কি ভাল বিধানক ক্ষেত্ৰ কাৰ্যবিধ্যাপতালি কাৰ্যবিধ্যাপতালৈ কাৰ্যবিধ্যাপতালৈ কাৰ্যবিধ্যাপতালৈ কাৰ্যবিধ্যাপতালৈ কাৰ্যবিধ্যাপতালৈ কাৰ্যবিধ্যাপতালি কাৰ্যবিধ্যাপতালি কাৰ্যবিধ্যাপতালি কাৰ্যবিধ্যাপতালি কাৰ্যবিধ্যাপতালিক কাৰ

২ । সাপুৰ্ণ নামী এই— এমেৰং পঞ্চতা হতে বন্ধিবিভাৱ বন্ধিৰে। চক্ৰিং বিষয়ে চক্ৰমে ১ (ব্যৱস ১৯৪১)।

'নিশ্ এই নিশাতের পদপ্রণা প্রদান করিতেছেন। এমেন আন ইমান এনং । 'আ' উপদর্শের সহিত 'ফলডা' এই প্রিনার সংক , বেলে উপদর্শ ও ক্রিয়া করের সময় বাবহিত্তর বাবে (পা: ১৯৪৮২)। আফলতা—আফলত (পা ক ০১০০)— সম্ম (মেল বা উৎদর্শ কর)। অবিকৃষণকে উল্লেখ করিয়া বলিতেছেন—লোম অভিনৃত্ত রুইলে অর্থান লোমকতা হইতে সোমবদ বাহির করিলে ' ইল্লের অংশ ইক্রেকে প্রণাম কলম। ' উম্' নিশাতের কোনও অর্থ নাই।

অসুবাদ—এথেন: (আ ক ইম্ক এন:) প্রকাশ হতে (গোম অভিযুক্ত চইলে গোমরস ইল্রেড উদ্দেশ্য উৎসর্গ বন)—[এইম্লে 'ইম্' শবপ্রপর্থে]।

७मिए नफछ ८२। जिवः * । ८ ।

নঃ (আমাদিশের) গিড়া । ছাত্রিবাক্যসমূহ) তং (ভারণ্ডে অর্থাৎ দেখেকে) বর্জি (মুর্জিড অর্থ্যবিধ্যক্ত কর্মক)।

'ইং' এই নিশাতের সমপ্রশক্ষ প্রহণন করিছেছেন। বছন নাইবছ (সুদ্দিশপর কল্প)। গিড়া—ছাত্যা (স্বতিবাক)সমূচ)। 'ইং' নিশাতের কোনক কর্ব নাই।

আলুবাদ— চম্ ইং বছর নো পিড়া (আমানের অভিযান্তস্ত ভাঙাকে অর্থাৎ সোমধ্যে বিভিন্ন অর্থাৎ বীধ্যকুক ককন) (এই মধ্যে 'ইং' প্রপূষণার্থ) ।

ডং বর্জয়স্ত লো গিয়া স্তত্তঃ । ৬ ।

क विकश्च हुन। शिका - एव वर्षक्ष हुन। शिका, शिका - कुलदा ।

'ভিমিত্তত্ত্ব নো বিবং'—ইচার বাবেল 'ড' বর্ডছত্ত । পৃথ্যপ্রের বাবেল ও অভবার প্রটবা।

গিবঃ পুণাডে: ১ ৭ ৫

নিবঃ ('নিব্' এই লক্ষ্মী) গুণাড়েঃ (গু ধাতু হইতে নিশাঃ হইবাছে) নিবঃ — 'নিব্' শবেৰ প্ৰথমায় বছৰচনের পদ। স্মাতৃত্ব অৰ্থ 'অৰ্জনা ক্লা'। ইয়ার

- : । त्याप्राचित्रक स्वरूप मेटररवज्ञाचन (२/৮) प्रवेश :
- - त्रण्यु प्रश्नी अहे अविष्कृत त्यां विद्या प्रका स्वित्वविद्यः । प्रवेत्वक स्वत्यांवाः । वर्षाय २ ४३ व
  - গুবাতীভাউতিকথা (বং বাং)। ধাতুলাঠে বৃধাদুর কর্ব 'বক করা'।

উত্তৰ কিপ্ প্ৰত্যে কৰিব। 'বিহ' শক নিপৰ চইবাছে। 'পিহ' শক্ষের কৰ্ম – যাহা বাতা কৰ্মন) ক্ষা হাৰ কৰ্মান ক্ষমিকাক।

অন্ধুবাদ---'থিব্' পৰ গু গাড় এইডে নিপৰ হইলছে।

খাৰমু তে সহতসি ^১ । ৮ :

(হে ইন্সা) শহা (এই শোম) তে (ভোষার), [হা এছি] (হারার বিকে) স্বত্তি (ভূমি সভত সমাক্ কলে গমন কর অর্থাৎ ধাবমান হক)।

'উ' এট নিশাতের পণপুরণত প্রদর্শন করিবতেছেন। সহতেদি—সমাক্সভতং পদ্ধি (স্থ্+অভ+গট্ সি), অভ খাতৃত অধ 'সহত গখন করা'। 'উ' নিশাতের কোনও অধ্যাই।

আসুবাদ -- (দে ইলা] এই সোম ভোষার বাহার দিবে ভূমি সম্বত ধাষ্যাস হও।

অহং তে সমক্ষি ৷ ৯ ৷

অবস্থ তে নমডেনি – অবং তে নমডেনি। 'উ' নিলংক নিৰ্ভাক । বাংখ্যা ও অভবাধ নথজে পূৰ্কাবনী প্ৰক ভটব্য :

रेटवांश्लि मुचारक । ১० ।

ইবঃ ক্ষণি (ইবং এই নিলাভটার) দুগুছে (কমাছিৎ নিয়ৰ্ক স্বাকাপ্তণ বা প্ৰপূৰ্ব সংগ দুট হয়)।

গল্পে ও পথ্যে অনেক সময় ধেলা ব্যয়—'উম' নিপান্তের কোনও অধ নাই। গঞ্জে নিম্পাক হউলে ইচা মাক্যপূৰণ এক পঞ্জে নিয়ন ক কটালে ইয়া প্রপূষ্ণ । গ

कासूनाक-'हेव' और जिलाएडी अवस्थित अवस्थि वाकाशूबर वा लबशूबरकरण हुई हव ।

ন্ত্ৰিচুৱিৰ ভূবিজ্ঞাবেতে ইব। ১১ ।

कृषिकः हेव (ज्ञान कृषिया कानिकाकिता), कृषिकाश्यक्ष हेव (ज्ञान कृषिया विकास था भौतिकास कृषेवाकिता)।

ম বৈ কৃষিত্তিৰ মনুৱা বজৰু * (মড়গুৰণ ভাল কৰিছা বজ কানিতে পাৰে নাই), ন বৈ কৃষিত্তিৰ মহুৱা নক্ষাং বীমাংলক ইব * (প্ৰাথণণণ বিচাৰ কৰিছা নক্ষা কাল কৰিছা কানিতে পাৰেন নাই),ডিলাং পুৰুষ্ণাক্ত নক্ষং প্ৰভাৱেক) ন কৰিলাবেজে ইব * (কাকেই বাজিতে পক্ষাংক্তি বা প্ৰিম্ভিগ্ৰতী পুৰুষ এবং অব কৃষিকাত হয় নাই)— ইত্যাধি গত গ্ৰাহে 'ইব'

মুন্দ্রিরটী এই অ্যার্ডে সমত্তি কংগতে ইব কর্নির। বছক্তির বরণের ও (কর্মের (৪০০৪))

ইংলছলি বৃত্ততে—অবর্থতে। বাকালুকণ্ড গুলুকালা বা (বং গাঁও) ।

নিশাতের কোনও অগ্নাই, যাত্র বাকাপুরণার্থ" প্রস্তুক ক্ষমতে: "প্রতিভাষেতে" একারার বিবচনের পর (প্রপুর্বকে), কারেই "টব" দরের সহিত ইয়ার সন্ধি হয় নাই :

অপুৰাদ—প্ৰিচুতিৰ (ভাল কৰিও জানিলাছিল) প্ৰবিকাৰেতে ইব (প্ৰিজাত ষ্ট্ৰাছিল)[এই প্লম্বৰ 'ইব' নিশাত বাৰাপুৰেলাৰ'ক]এ

অধাপি নেভাৰ ইদিতানেৰ সংগ্ৰহজাতে পরিভাৱে ॥ ১২ ৮

আধাপি (আৰ) ন ইত্যেষ ("ন' এই নিশাক্ষী) ইং ইস্তানেন ("ইং" এই নিশাক্ষে সহিত) সংগ্ৰহুম্বাতে (সংযুক্ত হুইছা বাৰস্কত হয়)," প্ৰিডৱে ("সক্ষেত্ৰাটেৰ ভয়"—এই অৰ্থ বুৱাইতে)।

'ন' নিপাত 'ইং' নিপাতের সহিত পুক্ত হয় এক 'নেং' নিপাত গঠিত করে। 'নেং' নিপাতের অধ-স্পতিষ্ঠা বা ন্যাপ্রকারের ভয়। '

चामूनाम--चार 'न' करें निनाएंगे 'हेर' करें निनाएक महिक पृक्ष हरेंश वावश्वत हर, 'नहिकर के नमें संस्थित छर'--करें चर्च वृक्षारेखा

। यक्ते शक्तिसम्बद्ध समान्त्र ।

⁾ क्षांबद्धाः कर्ष्यस्य (१:) ।

क् । अ**भरका करः ल**िक्कर्। १८३

0

সপ্তম পরিচেত্রদ

হবিভিবেকে স্থাবিতঃ সচক্তে ভ্ৰম্ম একে সৰ্মেণু সোমান। শচীৰ্মদন্ত উত্ত দক্ষিণাভিনিক্তিকাখেলো নবকং প্তান ৮ ১ ॥ (বংগৰ বৈদিক ক্ষেত্ৰ ২০)

व्यक् (देव (का देव) हिविकिः (विविधाः चर्चार हकः, भूरवाकान अकृति कानाम कविता)
वेकः (वेव (काक वेरेकः) पा (वर्षामारकः) महस्य (अगम करवः), व्यक् (देव (काक वेरेकः) पारम्य (काक मिन्न महस्य क्रिकेशः महस्य क्रिकेशः महस्य चर्चामामा (काममायाः वर्षमायः वर्षामामायः (चर्चामायः वर्षामायः (वर्षामायः वर्षामायः (वर्षामायः वर्षामायः वर्षामायः वर्षामायः वर्षामायः वर्षामायः वर्षामायः (वर्षामायः वर्षामायः वर्षामा

নাবৰ অপ্রস্থাবিপৰে ৰভিত কৰিবাৰ চেটা কৰিলে ভাষাৰা নাবদকে বলিভেছে, 'বহু কেছ অৰ্থে বাৰ ধৰি প্রধান কৰিবা, কেছ কেছ অৰ্থে বাৰ সংনদ্ধ্য নাম্যানিক কৰিবা, কেছ কেছ অৰ্থে বাৰ সংনদ্ধ্য কৰিবা, কেছ কেছ অৰ্থে বাৰ প্ৰথম কৰিবা, আনাধ্যে এই সম্ভা কৰিবাৰ নামৰ্থা নাই, উত্তম পতি লাভ কৰিবাৰ একমান্ত উপায় আনাধ্যে পতিপ্ৰস্তান, উল্লেখ্য কৰিবাৰ নামৰ্থা নাই, উত্তম পতি লাভ কৰিবাৰ একমান্ত উপায় আনাধ্যে পতিপ্ৰস্তান, উল্লেখ্য কৰিব কৰিবা নাম্যানিক কৰিবা, উল্লেখ্য কৰিবানিক কৰিবাৰ কৰিবানিক কৰিবানিক

লচটিকটিকবল (বহু বাং)

वाश्यक्षक विकासकारामा प्रदेशक्रिक व्यक्तकृत । का । 1

[্]ষা স্ব হৈছ উপায় অভাক সভাজি কিছু বং প্রিক্তর্তাবে কেবলস্পার; অভো চিত্রং পার্যোক্ত (প্রাথাঃ)।

अवस्था वयक गरुपतिवद्यः गरिककः चरुपतिवास्थय व्यक्तिगान्त्रस्य । पः पाः) ।

निर्माण'। ' स्वक:—अहे पानी पहांचाहाराच 'ठ' (माहिस्टन) बाहुन द्वांचा सहस्तान इम ।
मही:—नहीं भारत विक्रीवान सहस्तान कम, हात्रोग विक्रांचन महा' भही:—महीदिहा। '
'मही' मध्न मह (बाद्धाचार नाहि ग्रहों चा) बहुन हें हर है न स प्रश्नान होने, द्वारा दिन्दा ।
हें हात्र मही 'वाना' (महरू कम्मित संत्रा, महारू महारू महारू कार्यक्र होने, महरू बाद्धार विक्रांच कार्यक्र (महरू क्रिया) : हे होता मधी 'प्रमुद्धार' (क्रिया क्रिया) । ' विक्रांच कार्यक्र क्ष्मित महरू क्रिया व्यवक्र नाह्यक्ष (विक्रांच नाह्यचाह महरू व्यवक्र व्यवक्र महरू महरू व्यवक्र नाह्यक्ष क्ष्मित्र क्ष्मित्र द्वारा विक्रांच नाह्यक्ष क्ष्मित्र क्ष्मित्र द्वारा विक्रांच नाह्यक्ष क्ष्मित्र क्ष्मित्र द्वारा विक्रांच नाह्यक्ष क्ष्मित्र व्यवक्र क्ष्मित्र व्यवक्ष क्ष्मित्र विक्र व्यवक्ष क्ष्मित्र विक्र विक्र व्यवक्ष क्ष्मित्र विक्र व्यवक्ष क्ष्मित्र विक्र विक्

काशून(म—) त्यह त्यह हरियां का देशताय दहें एक पर्त नाम वर्ग, त्यह त्यह नथनवरा लामका निकास वर्गिया पर्ति नामन यहा, त्यह त्यह सक्तियात्वाच गाना त्यवस्थात्यत कृति नामन कृतिया ज्यह सक्तिया कार्यक पाना पर्ति नयन वर्ग, स्थाने व्यवस्थान कृतिया प्राप्ता त्यन नवत्य शक्तिक ना हरें।

नवकः कतकः नीरेहर्भयनम् । २ ॥

aaaa - ज्यक्य - नीटें क्ष्मियर (वदाव निवत्रक्ति दव)।

নি পূৰ্মক পভাৰতি ক থাতুৰ উত্তৰ অধিকৰণবাটো বুনু প্ৰত্যে কৰিবা হয় কৰছ (নি ক অবক) পদ। এই 'দুখক' পদট পুৰোধবাদিবাধ 'নৱক' ইইবাছে ইকাৰ অৰ্থ নীতৈক্ষ্যক্ৰ — নিয়পথনকান (নীতৈক্ষ্যক্ত পদাতে অত্য) অৰ্থাৰ ছেবানে লোকেব নিয়পতি বা অৰ্থাৰিত হয়। 'নীতৈহা একটা আব্যহ পদা, ইকাৰ অৰ্থ নিয়া, প্ৰন্ত্—অধিকৰণবাচো অন্ত প্ৰভাৱে নিশাল।

ध्यमुद्रश्र --- प्रदक -- क्षत्रक -- विद्यायन प्रति । 🧸

নান্দ্ৰিন্ ব্যণকং সান্ধন্নধণান্তীতি বা । ৩ ।

হা (অখবা) অবিনে (এই হাবে—নবকলোকে) ব্যবকা (আনক্ষনক) খানদ্ (খান) অৱস্থাপি (অৱও) ন অভি (নাই), ইতি (ইংটাই নবক শবের নির্মাচন) ৷

প্রকারাক্তরে মর্ক প্রের নিজ্জন করিতেংছন। 'নর্মণ্ড' প্রাই প্রোর্থানিরার বর্ণনোপে 'নর্ক' চুইবাছে। 'নর্মণ্ড' প্রের অর্থ'—নাক্তি ক্যপ্তম্ রতিক্রং স্থান্ত কর

১। সংগ ও সোধাভিত সহতে ইক্তব্যপ্রাক্তর ও পরাধেল্রক্তর জিবেরী স্থাপ্তরও ওচ্ছুবার প্রইণ্য (২৮৮ এ(১৪)। মুর্বাচার্য ও ক্ষেত্রারী সভাবতু ইয়ার ক্ষর্প করিনার্যের 'ক্ষেত্র'

महोतिक पांद नाम, गुकारक्य देखा विकोश कृतीकाशास । का भीर 1 :

ভ**া বিকট**ু ১/১১

व्यवद्या (वयान नावयक नवर्गवकः (कः) . नवडीडाकंडिककी द्वरकः (कः वाः) ।

{ ধেবানে বৃতিকর বা আনক্ষমক স্থান নাই)। ° নারক স্কার বাতনাহয়, স্বভারপরিনিত স্থানত তথায় নাই ধেবানে আনক পাওয়া যাইতে পারে, ইয়া প্রতিদ্ধা

ক্ষেত্রাদ—ক্ষর এইকানে (এরকলোকে) ক্ষান্ত্রর স্থান ক্ষর্যাত্রও নাই, ইংটো নবক ক্ষেত্র নির্মানন।

অধাপি ন চেভ্যের ইধিস্তোতেন সংপ্রযুক্তাতে হসুপৃষ্টে । ৪॥

অধাপি (আৰু) ন চ ইভোৰ ("নচ" এই নিশাত সমূদ্য) ইং ইভোভেন ("ইং" এই নিশাতের সহিত) স্প্রুকাতে (সংগুক্ত চইখা বাবচ্চ হয়), অসপুটে প্নংপ্রর বা প্রবানন্তর প্রারুক্তিত)।

'নচেব' (এ চ + ইব) এই নিপাতে ব প্রয়োগ বৰ প্রস্তুত্ব (পুনাপ্রশ্ন) পর্বাব প্রথানশ্বর প্রার্থিকে । শব্দায়ীর মতে 'প্রস্তুত্ব' শব্দের প্রথা প্রথান, কাবেই ভার্যে যতে 'নচেব' এই নিশাক প্রথানের বোধক। শ

कामूनाम-चार, 'तर्' छोटे जिलाउनपूरर 'देश' अहे जिलाइखर निर्ण कर्म रहेश नारक्षत हर भूतःबाध रा क्षत्रानस्य बाद नुकाहेल्य ।

ন চেহ পুৰাং শিৰস্তাতি । ৫ ।

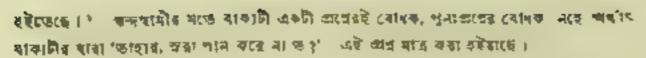
স্থাং (হয়।) নচেং পিৰপি (পান কৰে না ও ?) ইভি (এই বাক) 'নচেং' এই নিশাতের অনুস্টাপেনি উবাহরণ)।

'নতে হুখা পিবছি' (হুবালান কৰে না জ ?) ইবা একটা প্নতের বা এখানতৰ প্রা । প্রথম প্রায় চ্টলাছিল 'কিং তে পুরু বিট্রছি' (ভারারা কি পুরু আছে ?), ইবার উন্তর চ্টলাছিল 'ভিট্রছি' (ই। পুরুষ্ট আছে) , ট্রার পর আখার প্রের ইবাছে 'নচেম্ হুবাং পিবলি ম্লাগছাছি (ভবে বে আল্লেনা কারণ কি ? প্রপান করে না ভ ?)। এই বে বিভার্বার প্রের চ্টলাছে ভারার বোধক 'নচেম' এই নিশান্তরী অর্থাম 'নচেম' এই নিশান্তরী বাকার্যার প্রাকৃষ্টির বারা বে পুন্তের বা প্রধানত্তর প্রের করা চ্ট্রাছে ভারার বোধ

১। ২য়তে আনু ইতি হয়পন্ত লোকালে আনক গাভ কথা বাব) ২খন বাবেও উন্তর বাধে 'ক' করিবা হয়নক। 'হয়েক'লবের আর্থ আনক্ষকর হাব। নঞ্জিক ন' শক্ষের মহিত হয়নক প্রকৃত্ব বছরীকি সমানে 'বছরনক'।

२ । भूदाश्रास व्यवसम्बद्धाः स्टब स्टब्स्य मठीति शर्यः । निः विः ।।

इतिहास क्षेत्रण ।

জ্বেরাল—ন চেৎ ক্রাং শিব্যা (ভালাবা ব্রাপান করে না ভা) এই বাবের 'নচেৎ' এই নিপাডনি জন্তপূর বা প্রাঞ্চার বোবক।

পুৰা পুৰোজ্যে । ৬ ।

স্থা (তথা পৰা) ক্ৰমেডেঃ ('জ্বাতু কইডে নিপঞা)।

কু বাপুর কর্ম ক্ষিত্র কর্মান (distribution)। কু' বাপুর উত্তর কর্ প্রভার করিব কর্মানের (ভি.১৮২) 'ক্ষা' শবের নিকাতি ক্রমানের 'ক্ষা পকের কর্মানা বাদিন কর্মানির পিটা (মানা) ওও ও মুল্লেইকে নিকাশিত (distribut) হয়।' পিটা (মানা) কর্মান নাম দৈটা, ওড় ব্রাভ প্রাভ ক্রমান নাম দেটা, মুল্লেইডে প্রভার নাম মানী (সৌড়া দৈটা চ মান্টা চ বিজ্ঞান ক্রিমান ক্রমা)।

অনু ধান—'কুরা' লব্দ হা ধাতু বইতে নিলার।

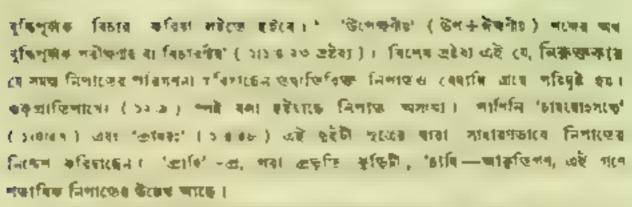
এবম্চাবচেমর্থের নিপভন্তি ভ উপেঞ্চিতবাং ৮ ৭ ৮

নিশান্তাঃ (নিশান্তসমূহ) এবম্ (এই প্রকাবে) উচ্চাবচেম্ । বচৰিব) আর্থ্য (আন) নিশন্তকি (নিশন্তিও আর্থাং প্রমুক্ষ হবা), তে (কাহারা) উপেক্ষিভবাঃ (বৃদ্ধিসংকারে বিচারণীয়া)।

নিশাতসমূহের ব্যাবা। প্রসংখ কোন কোন নিশাতের একটি অর্থ এক কোন কোন নিশাতের একানিক অর্থ প্রকশিক ইইবাছে। প্রয়োক নিশাতেইই প্রকশিত অর্থ কাতিবিক আরও অনেক অর্থ আছে। নিশাত যে ভাবে একটা কি চুইটা করিয় অর বাজ বংশ, সেই ভাবেই অন্তান্ত অর্থত ব্যক্ত করিয়া থাকে। কোন নিশাত কোন কোন অংশ বর্তমান, কোন নিশাত কোন বাজো কোন বিশেষ অংশ বাবছাই কালৈছে ভাচা বাকাটী থেৰিয়া

⁵⁾ धूर्गाहार्त्तव काछ किः एक स्थिति १' हेश क्ष्मा श्राह १ ११६ छेन्छ- स्थिति क्षमा क्ष्मा क्ष्मा क्ष्मा क्षित्र क्षित्र क्षमा क्षमा क्ष्मा क्ष्मा

६) मा व्यक्तिवार अध्यक्ति विदेशिक्त (क्), मा कि एक्ट विदेशिक्त । कः काः कृतिशा दिक्षक्ति । प्राप्त कर्म विदेशिक्त विदेशिक्

আমুলাম--এংবলে নিলাদসভূচ বছবিধ খংগ নিলভিত অবাধ ক্রমুক্ত হয়, নেই সকল অব্ বৃদ্ধিক্ষক বিভাগ কবিয়া লইতে হইবে :

। সধাৰ পৰিচেচ্ছ সমাৰা।

এ প্ৰথম অধ্যাহেত্ব খিড়াৰ পাৰ সমাৰা।

रक क कांग्रहार्थ हैकि क्याकान्यकार विकासकात गांच पात्र) का कांग्रहार्थ वक्षरक हैकाया क्षत्रकात नदीवनात हैकार्थ ( ) ()

তৃতীয় পাদ

প্রথম পরিচেন্ত্রদ

ইতামানি চকারি পদতাতাগুদুক্রান্তানি ন্যোধ্যাতে চোপদর্যনিপাতাক ॥ ১ ॥

ইজি (এই ভাবে) ইমানি (এই) চয়ারি (চারি প্রকারের) প্রকারারি (সংশ্রেণী বা প্রসমূহ)—নামান্যতে (নাম ও আন্যাত) চ (এবং) উপন্ধানিলাড্যত (উপন্ধ ও নিশাত) অফুড়াজানি (ব্যাক্তম ক্ষিত চইয়ারে)।

নাম আখাতে উপদৰ্গ ও নিপাত পৰসমূহ এই চাৰি লেখিতে বিভক্ষ ইয়া বলিয়া (১)১)১৮) নিকক্ষণাৰ প্ৰথমে আখাতেৰ বিষয়, সংগ্ৰহে নামের বিষয়, তংগারে উপদর্গের বিষয় এবং সর্বাশেষে নিপাতের বিষয় যদিয়াছেন। 'অভক্রাথা প্রের অর্থ—হাংখাকৃষে মধাক্রমে বর্ণিত ।'

অসুবাদ—এই ভাবে এই চাবিপ্রকারের পর্যাই—এব ও আবাতে এবং উসপূর্ণ ও নিশাক ব্যাক্তর ব্যাক্ত চুইবাছে।

তত্ৰ নামাজাখাভেজানীতি লাকটাছনো নৈক্জসময়ক । ২ ।

তাত্ৰ (সেই প্ৰচত্ত্ৰৰে যথে।) নামানি (নামান্ত) আন্যাহজানি (আন্যাত আন্য পাতৃ ইতি সমূহণত) ইতি (ইতা) পাকটাবনঃ (পাকটাবন) (বছতে) (মনে কৰেন) নৈকক সমূহত (এক ইবাই নিকজনাপ্ৰনিষ্ ধাচায়া উল্লেখ্য সিকাশ)।

আখাত গণ্ডের অর্থ এবানে 'বাড়'। ' প্রানিক বৈচাকরণ ক্ষাক্রটায়না ও মনে করেন, সমগ্র মামই বাজু হইতে নিশার গ্রীয়াছে। বাড় পাকটায়নেরই এই নিকাল নয়ে, বালায়া নিকস্কলালে অভিজ্ঞ উল্লেখ্য সকলেই (সার্থে) যাতীত) এই নিকাল প্রেমণ করেন। 'সংব' শব্দের অর্থ 'নিকাণ্ড' (সময়াঃ পদবাচারকালনিকারসংবিধা—ইয়ামনঃ)।

क्षाचा क्षः किद्यानवम्, इत्रवाद्याकरकामा वाक्नेकारक, वाक्र्यानीकार्यः (कः चाः) ।

 ⁽ क्षेत्रकेशका विश्वकार्यकान्य (क्षा कार))

অসুবাদ--শেই শহচতুইতের মধ্যে নামসমূহ খাতু হুইতে নিশার, ইরা লাফটারন মনে কারে এক ইয়াই নিকজশার্মবিদ্যালের সিদ্ধার ।

ন সর্বাণীতি সার্গাঃ 🛭 🗸 🛭

সর্বাদি (সমস্ভ নাম) ন (পাতৃ হইতে উৎশঃ নহে) ইতি (ইছা) পার্গাঃ (পার্গা) [মুখ্যতে](মনে করেন)।

সমাজ নামই বে শাসু হইজে নিশাল, তাংগ নহে—গাঁগো নামক আচাগা ইচা মনে করেন। উাংগুর মতে কতকতলি নাম অবক্তই গাড়ুনিশাল, কিন্তু সমাজ নাম নহে। কোনু তেগীর নাম শাসুনিশাল এক কোনু তেগিগ নাম শাসুনিশাল নহে, ভাগা ভিনি এম সাজে নিম্মেশ কবিবেম।

অনুবাদ-সম্ভানাৰ ৰাত্তিপার নহে, ইয়া পার্গ্য হতে করেন।

रियाकवर्गानाः रेठरक ॥ ॥ ॥

বৈয়াক্ষরণানাং চ (বৈয়াক্ষণবিশেষ যথে।ও) একে (কেচ কেচ) (এডৎ ময়ংখ) (ইয়া মনে সংযোগ)।

সম্বান্ধন বাজুনিপার নতে, উঠা বে কেবল জাচার্যা লার্যোরই মন্ত হাং। নতে, এক সম্প্রধার হৈছাকরণ জান্তেন (পাশিনি এই সম্প্রধারের জন্তবন্ধী), উচ্চারাক ইটাই মনে কংকন। ক্ষত্তবন্ধি প্রাথিপানিক কানাম জান্তে হাংরা জন্তবন্ধ জর্গার হাংয়াকর বৃহধ্যার (এইছি প্রধার এবং ক্ষত্তক জন) বাংকরপের ধারা নিক্ষা করা বার না , ইটারা উন্থানি (উন্ এক্সি) প্রভাবনিশার বনিরা ক্ষিত ইইয়া বাকে।)

काणुनास-देवशक्तनविष्यत्र मध्याक इक्ट एक्ट देश मध्य क्रथम ।

ভদ্ যত্ৰ অৱসংক্ষাৰৌ সমৰ্থে । প্ৰাদেশিকেন গুণেনাছিণে ভাঙাং সংবিজ্ঞানে তানি, যথা সৌহসঃ শুক্ৰবো হস্তাতি । ৫ ॥

হাঁ (বে নৰল নামে) সহসংহাকৌ (উলাহাৰি থয় এবং প্রাকৃতি প্রাকৃতি হাই। নংহণ হা নাধন) সহথে (সহতার্থ বা উললঃ অর্থাৎ কাক্তব্যাহ্রবিভিত নিংগ্রের অক্সামী) প্রাকেশিকেন ওপেন (প্রাক্ষেত্রিক বা কিলাবার্চী ওল অর্থাৎ থাকুর সহিত) অহিতে (বৃক্তা) স্তাভাঃ (হয়) ভানি (ভাগারা সংবিক্ষাভানি (আখ্যাত্র কনিং। ব্যবিক্ষাভ [ন পুনং নর্মানারানি নামানি] হবা—কৌঃ করঃ পুক্রং হত্তী ইভি (কিন্তু অন্তাল্য নামসন্ত, হবা— বো অব্য পুরুষ হত্তিন্ প্রভৃতি আ্রাভিক্ষ নহে)।

वेत्रास्थारश्चरपटनादिननिकानोकि दक्ताः ननगः।

'তদ' প্ৰতী ৰাজ্যাবলৈ বাবহাত কৰিছতে, ইয়ায় কোনও কৰিবছে ৷ পাৰ্লোৱ মতে আখাতিক নামের লক্ষ্য বলিভেছেন। পার্গা মনে করেন, নাম্পর্য তিন্ শ্রেণীতে বিভক্ত इतेष्ठ भारत- अकुक्रिक, अवदाक्ति ध्या प्रतिवादानिक । अव अक्रिक नावनपुर क्रिया रा शाकु मान्यार कारन केलमकि कहा नाव, वया-अधानक, भावत, कहा हैल्डानि , अवसाक्षित्र নামসমূহে জিলা বা খাতু সাকাৰ ভাবে উপদ্ধি কলা বাব না মটে, কিন্তু সন্তন্ম বা অভ্যান করা বাব, বধা—বো অব প্রব উত্যাদি, অবিভয়ানভিত নাম্পুরে কোন ক্রিয়া বা গড়ের লাকাৎ উপপত্তি করা বৃত্তে খাকুত, অপুনানত করা বাছ না, হব:-ছিব ভবিৰ অব্যক্তি ইন্ত্যালি। প্ৰভাক্তিৰ নামস্থ্যই আৰাহ্ম বা গাড়ম বলিয়া প্ৰতিষ্ क्षवर छाहारवरहे वर्गनः कहिरात्रहरून, 'तम यह पहाराबारही' हेलाइवित पाना : त्य मधन নাহেত্ব উল্পোধি থব ও সংস্থাত (প্রকৃতি প্রভালনির সালা সংস্থাপ বা সাধন) * বাহ্মবুণ্লাল্রসম্বার্ত ও এবং সেই মার ও সংখ্যার যে সম্বন্ধ নাথে প্রাথেতিক গুল বা গাড়ার ই সৃত্তিত স্মৃত্তি অৰ্থাৎ যে সকল নাবেব কর ও সংখ্যার হৃষ্টাসেই পরিষ্ঠান ভাবে গাড়ুর উপন্তি হয়, সেই একল নামই ভাষ্যাত্ত নাম, ভাষাত্তৰ আৰ্থাত্তমত সহতে কাছাৰত বিধ্যাধ নাই : কিন্তু অক্টাপু নাম বাহাতে খাতুব উপক্তি বাঞাং ভাবে কানা, অসুযান কৰিয়া নিজে হয়, তাহাৰা আখ্যাকৰ নাম নংগ, বেমন—পো শব পুৰুষ যবিন প্ৰাঞ্জি . * हेराहे हरेन एक्षीय दुर्गाधाशक अन अनात शाना । अवेत्रात करेश अहे ता, 'म चुन:'-- कहे कथानित चनान्दार करिया कहे यह मा एक एहेवाटक, कारकरें कहे बाखा बिर्माय अन्तः हैया सका कवियादे त्याप इय दुर्गाठाका व्याव शाकार वाश्विम व्यवसायका কৰিছাছেন। জিনি বংগ্ৰ 'তৰ্ হত্ত - হত্তীতি' এই প্ৰতীকে ছইটা বিভিন্ন ৰাক্ষ্যের विश्वक क्या बाहेरक भारत- छन् यह । जाकान् यह भशक धकी शका धवा हेशहे আধাতিক নামের লক্ষ্য, 'ক্রিক্রড়োনি পুরুষো হ্যীড়ি' আর একটা ব্যকা, যে সম্ভ मार कार्यात्कक महर काशहरू कथा करे शहका बना वरेगाहा। क्षाप्त बाकागित वर्ष करेंद्र

এই কমেডি কৰিছি বাংকাাশভাবে (কং বাং))

२। पर्वत्वासारिः जाकायक अवृत्तिकात्रासर्विः- दः । सङ्ग्रिकात्रासरिः' औषण नार्वत स्थातः। Arcent and formation Manuscher । सस्यन् प्रदर्शन स्थान स्थान स्थान

মন্থী সম্ব্রা ব্যোগপরিকানে স্কর্তি কলপ্রাহিছিললপ্রা ব্রাণিয়ার্থ বর্ণক
লক্ষ্মানিয়্রিলয়া করেপ্রির এক সংস্থাবেশি (ছঃ ,।

একিছতে অন্তর্গত একেন ক্রিক ক্রেকার্যার ক্রিকার অভিযাতকে বাস্থ্য ব ধর্ম ইকুলাকে, তেখ
ব্যক্তক্রাক্রিকারক্রতে গ্রহণকর্মনী ভাতার কর্মনার কেবাব্ (ছং)।

^{ে।} বেশু ভাৰাৰিপ্ৰতিপ্ৰিয়েশ ক্লেম্বাৰণাভ্যানি ভানীতি। হঃ । আলাভ্যাইনকাং থালি বিপ্ৰতিপ্ৰিয়িতাওঁ (কঃ খাঃ) ।

৩। একের বাকরাছে হিবা ব সাকার্শসকাছে । ই:)।

'यह दिन नायद प्रकारकारी महत्यों क्यार्यों क्यार्याय स्थानित्य स्थानित्यों प्राच्या स्थानित्यों (दि स्वस्त नाय पढ से मध्य के स्थान का स्थानित्यों (दि स्वस्त नाय पढ से मध्य के स्थान का प्राच्या स्थानित्यों (दि स्वस्त नाय) , प्राच्या स्थानित्यों महत्य क्यानायं । विश्वीद वाकारित्य 'स्थादिकारक' स्था का का स्थानित्य का स्थानित्य 'स्थादिकारक' स्था का का स्थानित्य का स्थानित का स्थानित

उदे नकत नामा वर्षेट्य मार्गाव माठव पूर्ण शायलका उदि साथ स्थान कहा बाह— ह्यू नाम स्थानिक क्ष्मा माठवे ह्यू पाट्ट के साथ साथ क्ष्मानिक क्ष्मा माठवे ह्यू पाट्ट के साथ साथ क्ष्मानिक क्ष्मानिक क्ष्मानिक क्ष्मानिक क्ष्मानिक माठवा माठ

আসুব্যক—ৰে সকল মাধ্যে হও এবং সংকাষ । একতি প্ৰচোৱানিক হাবা সাধ্য } উপলছ আৰ্থাৎ ব্যাকরণলাক্ষ্যারী এবং প্রাকেশিক তাণ বা ধাতৃত সহিতে সম্বিত ভাগোৱা আবা)ত জ ব্যাহা পুলবিষ্ণাত, কিন্তু অনুসদুল মান্ন, ধবা—লো অব পুত্রৰ ব্যাহন প্রাকৃতি আধ্যাত্তৰ মান্ন মান্ত ।

प्रशासनका अनुकृतिक अनेव है वि स्थापन्छ । प्रा

বাংবিজ্ঞান্ত লাহে কালে কালে কালে কালে কালে বিশ্বনালা কিলাকা কালিকালিকা
কালিকালিকালে কালে ব্যালীকা কালেবিজ্ঞানকাল । ছঃ)

 [।] বহুসাথাবাদ্যা হাত ভাইলত ক্ষো লক্ষ্যত বহুসংগ্রেশনা ক্ষা ক্রিয়াক্রাকুঃ বর্ধ-ইডালা;।
 নারেকিলো কার ক্রিয়াকার।

a) यह नक्ष क्रियार्वाच्याकृ नहार्वक्ष त्रा क्रिया क्रिया क्रियार्वक्ष्म विकास संवानगंत्रकार्वि।

লখ চেৎ সংগোশ্যাতভানি নামানি হয় হঁঃ কক তথ কৰ্ম কুঠা। সংবিং তথ সবং তথাচকীয়ন্, বঃ কক্ষাধানমনুবীভাবঃ স বচনীয়ং ভাগ, বং কিকিন্নালেণ তথ ঃ ৬ ঃ

'मध्या माध्ये जावारकक' वेश कीवार कडिता कि कि स्थापक मधावना वह काहा कार्यन কৰিছেকেন ৷ প্ৰথম বোৰ এই হয় যে, একই কিয়াৰ সম্পাদক সকলকেই সেই কিয়াবাচী গান্ত চটতে নিশার শক্ষ নিবিধনেরে ব্যাইকে শারে। যে কোন প্রাণী পর ব্যাপ্ত কলক (পথে সভাবাক দক্ষ বা বাহমান হউত) 'বাপে করা' অর্থের বাচক অপু গাড় বইজে कर्तुबर्द्धा जिल्लक्ष 'काव' लक्ष (कामू 4 कर्नु के 345) (शह त्रमण कारीवर वाहक व्हेर्स न) ८कम प्रात्ताव ८काम कारन थाएक मा। यहक रता व्यव देहे कावृद्धि मक्त वारिहे नथ ৰা।প্ৰ কৰে (পূৰে প্ৰভাগত কৰে, পৰে থাবয়ান হয়)। সকল নাবট আগোড়া (কিয়া বা হাজু) হউতে বিলাধ অৰ্থাৎ সকল নামই কোন না কোন জিবাৰ সহিত স্বভবিশিই, সকল নামের প্রভাবেট কোন না কোব কিবা আছে, ক্রিবার সহিত সহয় আছে বলিবাই নাবের নামত, ইরা খীকার করিলে একই কিবার নহিত প্রভবিশিষ্ট বছত গো অব উট্ট প্ৰভৃতি স্কল্পেই লয় পৰেও হাবা অভিভিত করা গুড়ব ধার অক্তে-কাল, মণ্ বাতুর কর্ম ৰে 'বাল্ড কৰা' ভাগতে অবিবেশে লে। অৰ প্ৰাভৃতি সকলের মধ্যেই সংকাৰে বৰ্ষধান। এইছপ ভাষন বা বিংসাৰ্থক ভাষ্ বাজু বইজে নিশাৰ চুন লাখ (ভুষ্ ক চু) ' বিংসাকাৰী বিষ পঞ্জ প্ৰাভৃতি मक्त जना मुकानेत्वने अपूक्त प्रदेशक नात्त, कावन दिल्लाकन किया विव नज अपूर्णि सक्त अरवाक मान है नवकार वर्तवान। एरज 'सः कक' - कर किकिए ' । वाश विष्यु) 'यह मुक्ता' ইয়াক পৰিতা সাম্ভতা আছে যদিয়া। সৰু লংখৰ অৰ' গ্ৰেণ্ট্ৰ' বা জৰা'। গ্ৰহ কৰ্ম লংগই किया वर्षाय हुला किया या अवदे काव । एदा=्तरे कार वर्षाय अवदे अस्त । "

क्ष्माविष्ट्रअकारका बरक 'कुर्' याकु वहेरक 'कुव' तथ चित्रक (के कर) ।

६) या क्षा वाजारकाज भूर्रामक्ष्य, वर्गक्षिप (व वधः) ।

क्ष्म ट्यांस्ट्रेस्ट्रक्य नार्थ (१३)।

कान्यमि—चार्य परि मध्य नाम चाप।एउच इच कार्य क्टेंग्ल (व न्यांन कार्यो या ज्या ব্যাসত বিশেষ কিলা সম্পাদৰ খংও সেই সময় প্ৰাৰী বা প্ৰবাৰে একই নামে অভিহিত कवा फेंक्टि—८व टक्ट एव बहारा करत, रुव्हें याच बलिया कविन्छ ट्टेर ज भारत, बाहा विक्रु हिन्ता করে, তাহাই তথ বলিলা ক্ষিত চুইতে পারে।

> অবাণি তেও সর্বাণ্যাখ্যাতছানি নামানি ভাগাবভিভাবৈ: স-প্রযুক্তের ভারত্যো নামধ্যেপ্রভিনতঃ স্থাৎ ওত্তিবং भूगा मदभवा वा मछनी 5 छाट । १।

ছালালি (জার) চেব (খলি) স্থালি (সকল) নামানি (সাম) জাব্যাত্রশান (चामारक्रम) द्याः (हम), [जायानि] (जाय) दार्वादः (स्वकृति) काटेवः (क्रिपाव সহিত্য) সংপ্রহাত (সংব্রক বা সংখ্যবিশিষ্ট হয়) তাবছাঃ (তথ্ঞাল ক্রেয়া বইতে) নাম্পেরপ্রতিপত্তঃ (সাজ্ঞানি) ভাগ (হইতে লাবে), তথা এবং [সতি] (হরি এইরপট্ হয় ভাষা হইলে) পুৰা (গৃহজাও বা খুঁটি) ধৰণহা বা সভনী চাজাৎ (ব্ৰণহ ও হইজে পাৰে जन्द मक्ष्मीन श्रेटक लाउन है।

मध्य नाथ चानाएक, वेहः वीकाव कविश्व विश्वीत स्थाप करे दव ह्य, विश्वित कियाद সহিত্য সংস্থা যে কোনৰ নামৰে ভাৰৎ ক্ৰিয়া চইতে সমুগ্ৰাহ বিভিন্ন লব্দের বাৰা অভিনিত करा महार बहेश भएक । 'पूर्वा' (पा + न, के २०४) भएकर अर्थ शहा दिन कारन अर्थान करक अवीद शृहक्तक दा मूँ हिं: 'सक्तव' । पत्र म के म अह, दोशिय आ) भावत अर्थ 'शाहा तरक (अर्थ) नवन करव वर्षाय व्यवहान करवें; 'नकनी' (नक् + व्यन्हें, क्रोनिस्क में) परवद অর্থ বিরোজে কোনও বস্তু সংলগ্ন বাংক'। 'পুলা' পরার্থ তা ক্রিয়ার সহিত বেরণ সংস্থা, क्ष भूक्ष में कियान जबः नक कियान निवक क स्मिरेकन मान्यते-पून, (मू हि) स्थ्य गार्छ অবস্থান করে (গঠ করিয়া পুটি পোড়া হয়) এবং পুটির উপর বংশ বং ব্যবহু পাড় সংলগ্ন बारक , जामग्राह्यकरे जामाण्यक्ष चीकात कविश्व चर्चाय क्रियात प्रशिक्ष नववननगर जास्य कैरलि, वेश मानिका महेरम 'पूर्वा नरकड वाका रव वार्वा ताकान कवा वाथ 'प्रवन्ध' जवा 'मबनी' । जत्तव बाटा स जिंक त्यहे चय व्यक्तन करा बाद, हेरा भीकार करिएक रहा। बायहाद कि ए एशा दश्यो पार मा। कथायायी 'या शक्यी' अवेक्टन 'या महती' (या मामहती) अवेक्टन পাঠ ক্ষেন । 'আসচনী' পাশ্বর অর্থ চুইতে পাতে 'বাহাতে কোনও বস্ত হথা বংশ (ব্যব্দ পড়ে) প্ৰাভৃতি স্বাগত হব'। " বোৰ হব আৰু এক গাঠ আছে 'আনজনী'। ভ্ৰম্মানী 'আনজনী' পাঠ

৯ । বাবে লেতে বাৰ্থভিন্নত ইতি বৰণক; (আ খাঃ) সজাতে কল্পাণ বলে ইতি সক্ষমীভূচেন্ত (খুঃ) গ

২ । সংকিৰ্মানকৰ্ম বিশীৰকাৰো কংগোহঙৰা আসচতি আৰক্ষ্যভাৱিতালেচনী।

ব্দিশার বিশ্ব নৰে করেন "প্রতিগ্রাশকের অর্থ—প্রতিগ্রালাক: হরপয়া বা স্ক্রী" এইপুনে বা শব্দ সমূত্রবর্ষক।

कानुवास—चार विशेषक नाम भागाएक एवं एका वर्षेत्र वरुक्ति किया निर्ध । द्वानक नाम मन्द्रे भारक २ टर्डन किया वर्षेत्र तम् नाम्य मामानाशि व्हेर्ड भारक, इवि अहेद्रभटे एवं छात्रा व्हेर्स पूरा महन्यत इटेस्ड नार्ड, मसनीत व्हेस्ड भारक।

। প্রথম পরিকেদ সমাপ্ত ।

বিতীয় পরিচেড্র

ক্ষণণি য এবাং ভাষৰকোপনৈনিকঃ সংস্থাকো ব্যু চাপি প্রভাতাধানি স্থান্তবৈশক্ষাচকীবন্, পুরুষং পুরিশ্ব ইত্যাচকীবন্, অফ্টেড্যখন্, তর্মনমিতি তৃশন্ । ১ ॥

व्यवित वात) अवार (तायनप्रदेश) या (वाह) छात्रवरकार्यताविकः (कार्याम् व्यवित वायवित वायव

নাৰ নাৰ নাৰ্যাভন্ধ, ইবা শীকাৰ কৰিলে তৃতীৰ নাপতি এই হয় যে নাৰ্যন্তৰ বাংলা নাৰ্যাক্ষকত এবা কিছামনিক সংক্ষাহ্যৰাপক সংকাৰ (সাধন) নাৰ্য সাধ্য স্থান সাম্প্ৰ যে কিছা হইতে মনিয়াহে এবা ভবিষ্কনই যে ভাইৰেই সংকাম বা নাম্ব, ভাইলাকৈ এবা হালাভে নাৰ্যমূহেৰ নাৰ্য পাই প্ৰভীত হয় ভাইল্য বাৰ্যাহ্য ভাইলিকে নাভিন্ত কৰা কঠাৰ হালাভিন্ত গালাক পাঠক প্ৰাকৃতি কৰেই সঠন বাৰ্যাহ্য কৰা হৈছিলকৈ সংকাৰ বােহক নাৰ্য এই সময়ে নাৰ্য বাৰ্যাহ বালাহ বালা

 ^{) ।} ব ইতি কাডেকেলভারাহার্যক (আ পা:)।

क्ष्मकृष्टा नाव क्षम्भाव स्थापुतः गावकनावकावि (कृ:) ।

प्रभावतात्रक्ष्म् (क्रेक्ट) ।

स्मार केलि भूतिनदः— अन्क मदाम) दव , 'जृष्यिन्य' नदय क्रियाक्षतिल अप्राप्त (१६११ द्वार द्वार द्वार अर्थार 'भृतिनय' भयमि नृत्व नदम्बन क्रिया क्रिया क्रिया है। (१६११ हिन प्रत्य क्रिया व्यापत व्यापत क्रिया व्यापत व्यापत क्रिया व्यापत व

অনুবাদ-- আৰু নামনপূৰ্যৰ ৰাষ্ট্ৰ প্ৰচাৰত (ব্যাৰত্বস্থিত হোণাত) কাল্যনাহিক (ক্ৰিয়াঅনিক সংলাদ্ধ্যাপক) সংখ্যৰ (সাধ্য) ভাষাৰ খাবা এক হাচাতে ভাষাৰা প্ৰদান সময়িত
ইইতে পাৰে সেইবলেই ভাষাহিগকে অভিভিত্ত কৰা উচিত, পুৰুষ্কে 'পুৰিলয়' ব্যাহা অভিভিত্ত কৰা উচিত, আইকে 'অইা' বলিয়া এক তৃপকে 'ভ্ৰমণ বলিয়া।

অধাপি নিম্পালেংভিবাংথারেংভিবিচারয়ত্তি প্রথমাংশুদির্যাত্যাতঃ ক এনামপ্রথয়িয়াৎ কিমাধারশ্চেভি । ২ ৪

[লাকটাৰনাৰছঃ] লোকটাৰন প্ৰাকৃতি) স্বালি (আব.) নিজনে (নিজনে) অভিযানেরে (নাম্বিশ্বে) অভিনিত্তাহাতি (বিলেক ভাবে বিচাৰ কবিয়া থাকেন), প্রথনাং (প্রথম হা বিজ্ঞান-জিন্তার সহিত স্বস্থানশ্বঃ) পূলিবী ইভি ('পূলিবী' এই নাম) [তে] (ভারারা) আছে (মিলিয়া থাকেন), ভঃ (কে) এনাম্ (এই পূলিবীকে) অপ্রথমিক (প্রথমিত হা বিজ্ঞান কবিয়াকেন)) বিমাধারত (এবং ভারার আশ্রের বা অবস্থান কি ছিল্ছ) ইভি (এই আগন্তি উপালিত চুইভে লাকে)।

বাহারা নাথেও আবাতে কত্বাধী উপনান। নিশার বা সিদ্ধ নাথের সহতেও বিচার করিব। পাকেন অর্থাৎ বে সহত বল অভাবতাই বিভয়ান, বালাগের অর্থ অবিসংক্ষী, গাল্পারে অব স্থান্ধ কাহারও কোন সংগ্র নাই, ভালার। কোন্ কোন্ কিয়ার সহিত সম্বাধিনিই হট্যা আ আ নাম সাভ্য করিবাহে ভালা ছিব করিবার অগ্রও ভাগার। বাজতা রাম্পি করেন।

১। কোহলা: এখনদক্ষিক গছল সংগ্ৰহণ কৰি কৰিব প্ৰতি প্ৰথম কৰিব বিশ্ব বিশ্ব বা, ইয়াকে কে কাৰিক কৰিবাছেল সংগ্ৰহণ কৰাৰ এই প্ৰথম কৰিবাছেল সংগ্ৰহণ কৰিব কৰিবাছ ক

विश्व विद्यविक, कारण विद्यारक अरदिन इत्या केंद्रिक आशायक निर्णाक गरेवा '—वाश्व निर्णा निर्णा करेवा क्षेत्रक विश्व निर्णा कर्य क्षेत्रक करा वाहेर्द्रिक हरेट्ड भारत, भावक्रियाय गरिए शायक क्षेत्रक करा वाहेर्द्रिक वाहेर्द्रिक

कासूराम नावधारत अक एकाकावनभिष्य निष्यत या निष्य नाव दिस्ता दिश्व छाइन विकास करिया भारकत: अवनवन्यतः मृत्यिनी अहे नाम हहेत छह, हेश छाइन्छ। बहसन् र

विवासिक कामानिकासानिकार (का कोट)।

১ ৬য় বল পুঞ্চনভাব বর্গয় বভাগত এই পুনিবী বার্গয়েও উয় য় এবানপুনিবী সভীব্ অঞ্চলিয়ের
কোহরা; প্রথমসভাবেনিভালিয়ায়; লেবালি কলিবজা অপুনিবলঃ সভাট অধনকরাত্যসংগ্রেক করে।ছবি ও
বছিলয়পর পৃষ্কের কিলাবারকেতি , সক্ষার হি আবিজ্ঞানেরবারার; অভিটা অব পুন ব্যেববপ্রতিত্তীকর
বছিলার অবহিতা হ কিলাবার আসীও (ছঃ) ।

माश्राहतान्त्रिति धन्नक्त्रावाय, धन्नक्त्रावादर क नति जिल्लाकारक नामानीरकाजनकृत् (क्षुः) ।

এইছলে আগতি এই বে, কে এই পুৰিবীকে প্ৰথিত কৰিয়াছেন ক্ল তাহাৰ আগাৰ (আগতে যা অবলহন) কি ছিল ক্

व्यानाविष्ठश्रवंश्वापिष्ठिक विकास भाषाः भाषाकावान् मरुक्षात भाक्षास्मः, अस्तः काहिङ्क येकात्रामः हास्त्रकाम्, भास्तः सुदक्ष मकाशामिक । ० ॥

হবন কোনৰ পৰা মংগৰ অনুপানী নহে '—ধাতু বা ক্রিয়ার কিন্দু বিভা বৰ্ণন পৰা বা অংগ ব মধ্যে সাম্প্রক্তা নাই এবং ক্রিয়া ব্যান প্রক্তি কর অভাল করে না কিংবা বধন প্রতী বোনব ক্রিয়া (বাজু) ইইছে নিশার নহে, ' তথনই পাকটারন অভাল আবাহিক পরা ইইছে সেই পরের বিভিন্ন ভাগনমূহের সান্ত্র করিয়া ভবোধা অংবর করনা করেন। বােষ্ট্র—'স্বর্য এই ব্যানী। 'সভা' এই প্রতীব বাং। অব প্রতী হোগিনাই ভারের স্থিত কোনও ক্রিয়ার স্থান অন্ত্রান করা বাব নাঃ 'সভা' এই প্রতী কোন একটা থাতু বইতেও নিশার নহে। সহত্য প্রতিটেই চইবে। ভিনি প্রতীবের বাভ, কালেই এই প্রতীবর আধাত্তমত্ব উথাকে সাধন বিভেন্ট চইবে। ভিনি প্রতীবের প্রথমভা তুই ভারে বিভক্ত করেন —একভাগ সং' আব এক ভাগ 'ব'। বিভন্ন " 'ই' বাতুর সাউর 'ভি' বিভক্তিতে 'আবহুতি' পর হয়, এই 'আবহুতি' পর চইতে অভ্যানৰ ব্যাবাহি অধ্যাৎ সভাগ্রেষ্ঠ উত্তর সাইর 'ভি' বিভক্তিতে 'আবহুতি' বিভক্তিতে 'অধি'

^{्।} क्षत्रविष्टश्रदं व्यवकृत्यः नायवण्यं (पूर), व्यवविष्ठ वेदि स्वयव्यक्तः करेषि व्यवकृत्रश्यकार्यः, क्षत्रमृत्यकृतिक सामनीतव्यक्षम्, व्यवकाणियाकुरम्भः स्वर्ति विकर्णः (व्यवकारः) ।

क्षांश्वित्य विकारत - अध्यान विकार नारवाद वर्ष क्षित्र । यह विकास क्षेत्र वार क्षित्रक क्ष्मिक्षां क्ष्मिक्षां क्ष्मिक्षां विकार व

१ श्वतकाः कान्योकन्यनकाः (क्षि । ।

काविकासः गासः सगाः कृति (हुः) ।

 [।] स्वयंत्रक क्षणः कृषा च काविकाकविकार्थः (अह) १

শব হয়, এই অভি পদ হইতে সত্যব্যের প্রথমার্ক 'স্থ' এই শক্ষীর উৎপত্তি দাব্য করা কইয়াছে। 'সং' ও 'ব' মিলিয়া 'সভ্যা' পদ ক্ষীয়াছে, ইয়ার অব'—সম্মন্মায়ছতি প্রভ্যাবেতি গন্ধতীতি বাবং (বালা বিভয়ান পদাধ্যক প্রাণ্ড ক্ষার ক্ষান্থ বালা হিল্পান্ প্রাথেরি ব্যাহক')।

বিভিন্ন শনসমূহ হবৈতে বা বিভিন্ন খাতৃৰ থাবা কোনত শধ্যে বিভিন্ন অব্যৱসমূহের নির্মণ অন্ত কোনত আন্তান করেন নাই এবং ইয়া যে গোলাবহ জালাক সংলহ নাই। সময় শদ্ধ আন্তাভক ইয়া দীকাৰ করাছেই পাকটাবনকৈ উন্নুল প্রশাসী অবস্থান করিছে হাইম্বর । সময় প্রেক্ত আনাত্তির দীকার না করিলে কোনত গোলের উত্তর হয় না—ইয়াই আলামা সাম্প্রি বিভিন্ন লাকেন। 'প্রেক্তাঃ প্রেক্তরাস্থান্'—বিভিন্ন আনাত্তক প্রস্তুতি আরু এবং প্রের। গরের । 'প্রেক্তাঃ প্রেক্তরাস্থান্'—বিভিন্ন আনাত্তক প্রস্তুতি আরু এবং করিছে আরু এবং প্রের। গরের) ভাগ বা অব্যবসমূহ , এখানে অস্কৃত্তর কুলিকে আনুরুত্তি হইলাক , কালেই ইয়া ভাগবাচী, স্থা।প্রতী নতে কাহিছে ব্রাহাতিক অক্তর্যপূল্ল বিশ্বর এবং মুক্তরাধি অস্ত্রার্মন স্কলামিক (আনিক্রবন্ধ)—তত্ত্ব অর্থাৎ অনিক্রম এবং স্কলামিক আনিক্রম বা প্রব্যাহ্য ।

অনুবাদ—আৰ নৰ বৰম অংশৰ অস্থানী নহে, শব বৰম কোনও নিনিই খাড়ু ইইছে নিশা নহে, লংকটাটন একাৰিক পৰ চইছে আৰ এক পংগৱ (লংকৰ) ভাগসমূহ সাধন কৰেন [বেমন সভা পৰেব], 'ই' বাতৃত উত্তৰ পিচ প্ৰয়োৱ যোগ কৰিয়া অস্থাৰত মুক্তানি লগ অসাং 'হ' বাহাৰ অধিয়ে আছে উমুল অস্থাৰ্থ 'হ' লগ এবং ভ্ৰছ সমাভানি লগ অসাং পিচ্পান্তাৰ বোগ না কৰিয়া 'দু' বাহাৰ আনিতে আছে উমুল 'দুং' লগ নিশান কৰিয়াকেন ,

অবাশি স্বপূর্ব্বো ভাষ ইড়াভ্রপরতাদ্ ভারাৎ পৃ**র্কত প্রচেশো** নোপদয়ত ইতি ভদেতলোপসহতে ৷ ৪ ৷

শ্বাদি (খাব) ভাবং (কিয়া) সতপূজং (এবাপুজন) ইতি । ইচা) খাছং (কোন কোন শাচাই) বলেন), অপরপাধ (অপরকাশীন অবাধে বাহা পরে এইবে ইমুন) ভারাব (কিয়া ইইতে) পূজ্ঞ (পূর্তের অবাধি পূর্বোহপর সন্ম বা হবোর) প্রাধ্বঃ (সংক্রাপ্রালি) । ন উপলয়তে (বৃক্তিবৃক্ত হয় না), ইতি । ইচা পাকটাংনহতের আরু এক ধোর); তথ (কালেই) এতং (পাকটাংনের মত্র) ন উপদয়তে (বৃক্তিবৃক্ত হতে)।

কোন কোন আছেগে মনে কৰেন, ডিকা প্ৰবঃপ্ৰাক আৰ্থাৎ পূৰ্বে প্ৰবা পৰে জিলা। কাৰণ, কিলা স্থানিত হয় প্ৰবোধ কাৰা এবং প্ৰবাই জিলাৰ আপ্ৰয়ণ শ আপ্ৰকালীৰ যা লকাপ্তৰ অৰ্থাৎ ভবিত্ৰং জিলা হাইতে প্ৰেটাছৰ প্ৰবোধ সংক্ষাপ্ৰান্তি সন্ধাৰ হয় না—অৰ্থ

अस्मिनः कारम्पना नाक्काळ(क्रांक्कः । पूर) व्यवस्मात्रिकामः (पा पा:) ।

६ । अस्तानादार क्रमाजस्थाक किस्ताह (सह सह) ।

ক্ষণাত কৰিবৰ পৰেই ক্ৰমৰে ক্ৰাণাত হয়, 'ক্ৰ' এই নাম ব্যাপন ক্ৰিয়াৰ উপৰ নিৰ্ভৰ কৰে না।' পাৰ্গ্যেৰ সিদান্ত এই বে. ক্ৰিয়াৰ স্থিত নামেৰ কোনও সময় নাই, ক্ৰিয়ানিবপেক ক্ষা নিবাই ক্ৰয়া উৎপন্ন হয়—ক্ষ এক ক্ষেত্ৰ (নাম ও মানীর) সময় নিজ্য। " কাজেই সময় নামই ক্ষাণাতত, পাকটাকনেও এই য়াও বৃত্তিগুক্ত নহে। পাৰ্গ্যের পূর্বপক্ষ এইসানেই প্রিস্থাপ্য হইন। "

আৰুবাদ—আৰ কিবা জৰাপ্ৰাৰ, ইয়া কেবা কেবা বংগৰ, পকাংকালীন কিবা চুইতে পূৰ্বোধ্যৰ জ্বোৰ সংলাপ্তাধি বৃকিপুক নতে, ইয়া পাণ্টাৰন্যভেৱ আৰু এক খোৰ। কাৰেই পাণ্টাৰনেৰ বত বৃকিপুক নতে।

। বিভান পরিচের সমারা।

অপৰকাৰ কাৰাৰ পূৰ্বক সকল বাংলালাগিলাক বোপানক। একছক কৰক আক্ৰাবোধানক
ইত্যাকে সভ কৰাবহৈ কলাবাপৰকলি। অকো ন নৰ্মান্যাব্যাকলানি বাৰাব্যকি (কং গাঃ)।

২ । বেৰাভিন্যনৰ ক্ৰিয়ানিয়াশকেশ্যকিন্ত্ৰংখন এবাদুংশকতে নিভান্তৰে। হি পৰাৰ্থানিতি (হুঃ) ।

[।] नविनवारधांनार्थनकः (कः)।

তৃতীর পরিচেচ্দ

यरण हि जु वा क्षकद । ১।

হবা উ হি লু হৈ এতং (যে ভাষে বুক্তিখহিড়াত কেতুসমূহ উপভক্ত হৰীয়াছে সেই ভাষেই জাহাবেল খণ্ডন হৰীৰে)।

'সম্ব্ৰ নামই অ;ব্যাত্তক' এই মতেক বিক্তে কাৰ্বাপকীলগৰ ভাৱাৰের বৃক্তিসমূহ প্রকাশন করিবাছেন। ব্যহার। বাকটায়নের মভাবদত্তী ভারার। একংশ পূর্কোক্ত বৃক্তিসমূহের খন্তন করিবাজি উল্লেক ব্যাহ্রেন।

स्थाः वथा+ छ ; 'दशा' नायद वर्ष 'त्य क्षवात, 'छ' नय व्यवस्थार्थक (১१२।১,३००)। 'हि' व्यवस्थिक (১१२।১।३००)। 'ह' त्रकृतिर्द्धनार्थक (১१२।১।३००)। 'देव' वथावधिक भूमंभाव्य तिर्द्धनाथ। अवस्य प्रकृति वर्ष हरेता 'दश्त क्षवात्य व्यवस्था प्रकृतिक (दृष्टिविषयः) त्रकृति व्यवस्था क्षवात्य क्षवात्य क्षवात्य क्षवात्य क्षवात्य क्षवात्य व्यवस्था व्यवस्यवस्था व्यवस्था व्यवस

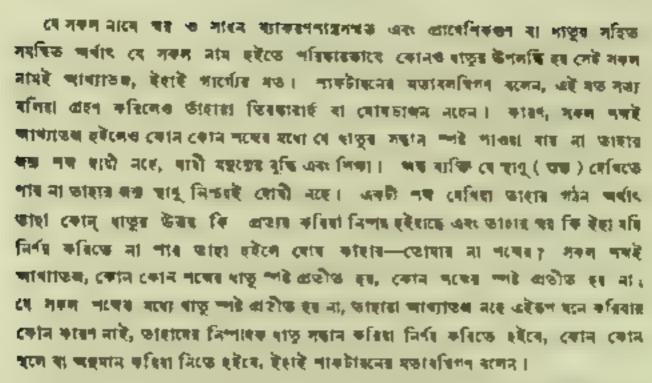
আৰুম্বার—বে ভাবে অক্টিড (অক্টাপ্রগেটিড অধাৎ বৃক্তিকিছ) হেতৃসমূহ উচ্চ হইয়াছে, সেই ভাবেই ভাগাৰের বঞ্জন করিব।

তদ্ বত্ৰ সৰসংখ্যাৰী সমবৌ প্ৰাদেশিকেন গুণেনাছিও) প্ৰাতাং সৰ্বাং প্ৰাদেশিক মিতেকং সভামুপালম্ভ এৰ ভবতি ৫ ২ ৫

ভৰ্ হয় বৰ সংকাৰে। আতাং ° (ধে সকল মানে বৰ এবং সাধন বাাকধণপায়ৰিছিত নিছমেৰ অনুসাৰী এবং প্ৰাদেশিক জগ বা বাতুৰ সহিত সমন্তি) সৰ্কা [তং] প্ৰাদেশিকৰ্ (সেই সকল নাৰ প্ৰাদেশিক বা আখ্যাত জ), ইতে বং সতি (এই বল চইলো) এবং (ইচা) অনুসাধার ভবতি (আমানের ভিত্তাবের অর্থাৎ আমানের প্রথিং বাহিংকা ব্যবহার বিষয় চ্বানা)।

३। (योगन कामरतनामपर्ग) रहतन केन्ने (योगन कामरतन काल्यकात काल्यक्त्रात्त्व मधीकविकास (पा)) , यहां गामा प्रतिकाश 'अवदः' गामत कालक वर्ष कारत आहे। शिक्कवितृत्तिकात मानत 'वार (अवव्यक्त)) गुर्वानक अवोक्षत्रशावित्यः' वर्षार गुर्वागरका एवं नकत काल्यक कालावरे व्यक्तित 'अवदः अव वेक्कवितृत्तिक व्यक्तिकाति।

< । अश्वश्रद अहेरा ।

আপুৰাই—বৈ সহল নামে খন এক সাধন বাকেন্সগ্ৰহত এক প্ৰাংগলিক তও বা ধাতুৰ সহিত সময়ত, সেই সকল নাম প্ৰাংগলিক বা আবাতক, বনি এইওল হয়, ভাষা হইলে (আহামের) অপুণালক হয় অৰ্থাৎ ভাষা হইলে আনাধিককে ভিন্তার করিবার বা ব্যেষ বেকান্ত কিছু বাকে না।

বৰো এতণ্য: ৰুক্ত তৎৰূপা কুলাৎ সৰ্বাং তৎ সন্ধা তথাচনীয়নিতি। পশ্চাম: সমানৰূপানাং নামধ্যেগ্ৰতিলয়মেৰেখাং নৈৰেখান্, ঘৰা তকা পৰিবাৰকো কাৰনো ভূমিক ইতি । ৩।

নমন্ত শব্দ আখ্যাতক ইয়া শীকাৰ কৰিলে যে সমত প্ৰাণী বা জৰা একই ক্ৰিয়া সম্পাহন

करन फाराविश्यन मनमहत्त्वे अन जाद्य चिक्कि कहा कर्शन, नार्मानकीनम अहे चान्छि कृतिग्राहिश्यतः। वेशाव केंग्रस्य नाक्ष्रीश्यतनकीव्यतः यनिक्ष्यत्क्य- ८६ निश्य स्थान स्थानक पाम क्षापाथा हरेरतन महात क्षापाका अरक जना, भरिजायक, क्षेपन, स्थित क्षप्रिक भव रर भारतात्रक छात्रारक काहातक जरमह नाहे; काश्य, करे जमक भन आजानकित मर्गार ইয়ালের মধ্যে বে ওক্রেজ্কীয় এবং জন জিলা বা গাড় বিভাগন বহিচাকে ভাষ্য করী উপক্ষি হয় এবং ডোয়াধের মতে আধ্যাত্ম শবের বাছা লক্ষ্য (১)২,৮,৫) ভাছা এই সম্ব শব্দে আছে। বিৰু ভাষা বৰিছা হৈ কেছত ভক্ষৰ ক্ৰিয়া কৰে, যে কেছত ইউভডঃ প্ৰথণ সংখ, বাজা কিছু বাজা জীবন বাৰণ কৰা বাহ অবৰা যে কেৱন্ত ভূমিতে জাত হয় ভাষাবিশের সকলতেই কি ব্যাক্ত্যে ভকা পতিব্ৰাক্ত ভীৰ্ম পুৰ্ণতিক) ও ভামিল নাবে অভিহিত করা वाध र १ कम मेहन व्यक्तियाम मक्का महरू अहर १ दम 'एका' बलिश्न एकनकारी कप्रमक्ति বিশেষ লোক্তেই ব্যাইতে, 'পরিভালক' বলিলে ক্তক্তলি পহিত্রত্বকারী অর্থাৎ স্মাসীকে युकाहेटर, 'बोपम' (भूर्रामध्य) मनिरम दकानत दिरमय कीवनपारत्य क्षता अर्थाद हेक्डम বা শাক্ষবিশেষকে বৃথাটাৰে এবং 'ভূতিক' বলিলে পুৰিবীকাত প্ৰচৰিশেৰ (ব্যৱহাৰ) বা পৃথিবীভাজ তথ্য বিলেবকে (বৃথকে) বৃত্তাইবে, ইতাৰ কাৰণ আহৰা থলিছে পাৰি না, ट्यापशस्य बनिएक नास्ति मा । व्यापश बनि देश द्यापास्य मार्थः मार्थः नव व्यापाएक इटेरनत धारुष्टे जिल्लान नम्यानक नवस्त्र ज्यानी का अन्य द्य अक्टे आया चाकित्वि हर जा, देशाव बाध काती का खिदकावाई रकान माञ्चकितालक नाक, हैताब बाध काती वा खिदकावाई अविटल हरेंदल नवनकि वा नवनिवद्दक कवना (लाकदिदद्दक के बिट्क कहा बालाव धरे दर নাগের উৎপত্তি বছ জিবাৰ আছিলয়া অধনধ্যে। যে কেন্দু কলে জিবা কলক ভাষ্টের নামই বে অকা ধইৰে ভাষা নহে, কিছু হাছাজে জ্বেদ জিলাৰ আছিলল আছে ভাষাৰ নামই ষ্ট্ৰে ওকা; যে কেই পৰিব্ৰুত্ত কৰুক ভাৱাৰ নাম্ট হৈ প্ৰিয়াক্ত চুট্ৰে ভাৱা নাই, কিছ বাহাতে পৰিব্ৰহ কিয়াৰ আভিনয় আছে ভাতাৰ নামই চইবে পৰিব্ৰাহ্মৰ ।

আৰুবাদ—লাৰ বে বলা চটবাছে, বধি সহয় নাম আবাছিল হয় যাহা চুইলে বে কোন আৰী বা প্ৰবা কোনও বিশেষ প্ৰিয়া সন্দাৰত করে সেই সময় প্ৰাণী বা প্ৰবাহে একই নাম অভিনিত করা উচিত, সেই সময়ে বছৰ হয়-বা এই বে, তুলাকপ্ৰভাৱীধিকের কাহারত কাহারত কিবামনিত সংক্ষাপ্রাণিপ্র বেখিতে পাই, কাহারত কাহার বেবিতে পাই না, ববং—তক্ষাপরিপ্রাক্ষক শীবন ভূমিক ইন্ড্যাহির।

এতেনৈবাড্য প্রভাক্ত । ৪ চ

এতেন এব (ইয়ার দাবাই) উত্তঃ (পরে নাহা বলা হইয়াছে ভাষা অর্থাৎ বিভিন্ন ক্রিয়ার সহিত নাম্বই বে কোনও নামকে ওতং ক্রিয়া হইতে নতুংলয় বিভিন্ন শবের হারা অভিহিত্ত করা নামৰ হইয়া পড়ে এই বে আপত্তি) বাস্তাকঃ (ববিস্ত হইল)। नम्य नम् चाथाएक देश दीवात कतिक विकित किहार निरुष्ठ महस्टे (य स्वान्ध नाम्यक छन्। क्रिया हरेए मध्यम्भ विकित नाम्यक हात्रा चिक्रिय कर्। मस्य हरेश भए, नामीनकीहमस्य करे चात्र कर भागति। भूस्यमी भ्राय कात्र कात्र करिताल एक्स वार्ष कर चार्याक महस्त चार्याक करिताल कर्म करिताल एक्स वार्ष वार्ष चार्याक मध्य करिताल एक्स वार्ष चार्याक मध्य मध्य करिताल एक्स वार्ष भ्राय चार्याक वार्ष वार्

राजुनाम---देशाव पावाहे नरक शशा नना श्रोबाटक फाना पश्चित हरेन ।

যথো এতদ্ যথা চাপি প্রভাতার্থানি প্রাপ্তবৈদাকারকারিছি। সম্ভারপ্রযোগাঃ কুতোহগৈঃকুপদিকা যথা প্রভতিদ্দৃনা কাট্য আট্যায়ো কাগস্তকা গবিহোমীতি বে।

वना के अट्य (चान ८४ वना इतेपाद) दना हालि अलोकावीत . चाठकीत्त्र देखि "
(नाममप्र वाटाक क्लोनिमाणिक इतेष्ठ नाद (नामेट्सिक कार्यकार कार्य

শ্বসমূহ আধ্যাত্তৰ হইলে ভাচাবের গঠন এইভাবেই করা উচিত বাচাতে ভাচাবের যথো বে ফ্রিয়া নিজমান আহে ভাচার পাই উপলব্ধি হব এবং বাচাতে ভাচারা পাটার্ব সম্বিত হয়—ইচাও গার্বাপনীরগদের অক্তথ্য আগন্তি। ইচার উত্তরে বক্ষরা এই বে, পশ্ব কাহারও

^{়।} প্রাম্প্র হি প্রধান ক্রিয়ার্ডংশি সক্তি ক্রিয়েবর ক্রিয়াবসীকুলাবছিকিবরীকি। শবর ক্রিয়াবিশাক্তর বিষয় ভাষ। যে হি ক্রিপ্রেম করোডি ভ্রমানক্রিয়ার্ডংশি সভি ভ্রেছুক এব মানুক্রেয়াভিস্তো কর্মভি (বা:)।

el preisib

ত। বিকলের বিটার হা বৈশ্ব কারের বাদ উক্পতিক প্রকরণ। অন্নবস্থানাক নিম্না কর্মির প্রাথে বিকাশে অনুস্থানাক্তর ক্ষিক্তিক্সক্ষেত্রক্ষণৰ উক্পতিক বাদ প্রকরণ ক্ষাণি প্রাথিতি প্রাথে (মা.) !

बक्कि नव ह वा 'कन्' शक् इदेरक,' 'हर्नन्' नव 'दश्' शकु इदेरक,' 'वाहे!' अस 'वहे' वाकु इदेरक," 'व्यावेशाव' अब 'वहे' शक् इदेरक," 'वाश्वक' अब 'वाश्' शकु इदेरक ' अदर 'दशैरहादिन्' अब इदीशूर्कक 'द' शकु इदेरक निजात । '

'অভিনি' দক্ষে 'দতা', 'বনুনন্' পৰে 'কবি' বা 'কবিবি',' 'কটা' পৰে 'কটাবুক', 'আইপায়' দক্ষে 'অহপদীন', 'কাগভ্ৰম' নকে 'কাগভ্ৰমীন' এক 'বনীয়েয়িন্' পৰে 'বনী বা কাঠেৰ হাজাৰ বাবা লোকভা' বুবাৰ। এই দক্ষ্য পৰ নিক্ষাকাৰে বৰে প্ৰতীতাৰ্থক (প্ৰথম) এক প্ৰতীজনিক হুইলেও বাক্ষাকিলকে ইয়াৰা প্ৰতীজাৰ্থক এক প্ৰতীভ্ৰমিৰ কিনা জায়া পতিভাগৰ বিচাৰ কবিবেন। বিশেষ প্ৰথম এই যে, নিক্ষাকাৰ এই সমন্ত পৰাই ঐকপদ প্ৰকাৰণে (নৈপ্যকাৰে) উদ্ধিবিত আছে বিদান বিশাসক প্ৰভাৱি পৰা এখা মনুনন্ পৰা বাজিবেকে আন্ত কোনত পৰাৰ উল্লেখ আছেন নিক্ষাকাৰে কেবিজে পাই না। বোৰ বছ এইবান্তী ভূপানাৰ্থা 'ঐকপদিক' প্ৰথম আৰা কৰিবাছেন 'অকপদ্যাকৰণান্ধবিনজন্ধনান্ধ' আৰ্থাৰ বাহাৰা একসম্প্ৰকাৰণৰ মধ্যে আছে এক বাহাৰা ভংগাইশ।

অপুৰাদ--আৰু বে নলা হটভাছে বাহাতে নামনত্ত পটাৰ্থন্যতিত হটতে পাৰে নেই

> । ই শ্বাধা শা-পূৰ্যৰ তথ্য বিভা, (এককিইছবান্ধ ক্ষমান্ধ—বৈ স্বাহ আৰু) , এ । তথ্য হাতৃ হুইছে শিশার ক্ষিতে হুইলে পা হাবে 'ব' ক্ষায়ে বৃতিতে ক্ষ্মেন । স্থান্থে বাত ত্রী বাতৃত্ব ইত্তর ক্ষমিল। এককি শব্দ শিশার।

र । वर्ष-क्षेत्रम् के ६५०) = वर्षम् ; 'वर्षमा' वरेषाः प्रतास्थाविदारः (तक्ककात वद क प्रतम् वर्षम् असः वाक्षा क प्रयम् वर्षम्य नवारम् 'वर्षम्य' वर्षम्य नायक कविवारक्ष्यः (ति: 01110)

क्षांत्र-वर्षे (गरगरक) क्षांत्र ।

পাট্পার – পাট্ (অবংশ) + পার (কার্যানিক উপ্তিলি) র

< १ वास्त्रक=चरत्र-केम (

 [।] वरीरवास्त्िकार्गाप्तंक स+निम्।

तक्त देशविश्विकित (का बार); विक्रक शाशक अब कहनकि हुई।हाई। क्रिया क्राय क्रिया क्रिया क्रिया क्रिया क्रिया क्रिया क्रिया क्रिया क्रिय क्रिया क्रिय क्रिया क्रिया क्र

ভাবেই জাচারিগতে বলা (গঠন করা) উচিত, দেই সকৰে বজৰা এই ছে, এখনমগ্রকতণে পরিত বিরমগ্রহার প্ৰটার্থক সুংগ্রতরাত পথক আছে । বলা—অতথি (লতা) বন্দর্ (অধি বা অভিবি), জাট্য (ভটাসম্বিত), আইগাব (অধ্যক্ষীল), আর্ডক (আস্তব্দীল) বহাঁহোমিন্ (বে ধবা বা কাঠেব হাতার বাবা কেনে করে), ইত্যাবি ।

> বংগা এতরিন্সারেহভিনাহারেহভিনিররস্থীতি। ভবতি হি নিন্সায়েহভিনাহারে বোগপরীতি: ১ ৬ ১

ৰণা উ এতং (লাও ৰে বলা বইখাছে) নিশাৰে . ...লচিবিচাৰয়লৈ ইণ্ডি ' (নিশাৰ বা বাৰোগনিত পৰাৰ্থেৰ নামবিদৰে লাকটাৰন এবং গুলুভাৰদ্বিদ্যাল বিচাৰ সংবিধা বাকেন) [তত্ৰ ক্ৰয়] (সেই সহকে বজনা এই যে)—নিশাৰে (নিশাৰ বা নিভ) অভিযালানে হি (মানবিধৰেই) বোগপৰীটো (বোলেৰ লগাঁথ ক্ৰিয়াৰ স্থিক স্বৰ্থেৰ প্ৰীন্ত্ৰী প্ৰীক্ষা বা বিচাৰ)* ভৰ্মি (ক্ইয়া থাকে)।

নিশ্বর বা নিজ নামের আধ্যাজনাথ নিরা আকটারন এবং জন্মভাবল্ডিগণ বিচার করিব।
থাকেন—এই বে আপত্তি ইংরির কোন আর্থ নাই। কারণ, নাম নিজ বা উৎপন্ন হইকেই
জার্থ সহিক জিয়াব সম্ভ বিষয়ে পরীরী (পরীকা বা বিচার) আর্থাৎ কোন ক্রিয়া রইছে
নামের উৎপত্তি রইলাছে জারার আলোচনা হওয়া উচিত, অনিজ বা অনুহণ্ড অবহার ভারতে
সহিজ জিয়ার সম্ভ বিষয়ে পরীরী (বিচার) কিন্তাপ সভার হইছে পাকে দুণ নিজ বল্প
নিহারী বিচার হওয়া আভাবিক, অনিজ বল্পর স্বাংজ বিচার কুর্যালি গেবা বার প্রাণ
বোগপ্রীত্তী:—থোগের অর্থাৎ নামের সহিজ জিয়ার সহজ্যে পরীরী; পরীরী—পরীকা
বা বিচার।

অসুনাম—আহ বে নদা চ্টাল্ডে, পাডটারন এবং গুল্লভাবদ্যিপা দিন্ধনামবিবরে বিচার ক্রিয়া থাকেন, নেই নগড়ে বক্তবা এই থে, নিছ নাম বিবরেই বোগের অর্থাৎ ক্রিয়ার গড়িগু সহস্কের প্রীকা বা বিচার হইয়া থাকে।

> প্রথমাৎ পৃথিবীত্যাতঃ স্ব এনামপ্রথয়িকাং ক্রিয়াধারক্তি। অধ বৈ দর্শনের পৃথুরপ্রথিত। চেলগ্যক্তিঃ ১ ৭ ১

প্রথম্বাৎ কিমানারক্তি (আর বে বলা চুইবাছে—প্রথম বা বিভার ক্রিয়ার সহিত স্বস্থমিক্স পৃথিৱী এই মার চুইবাছে, ইয়া পাকটাংন এক ভয়ভাবদ্যিকৰ কলেন ; যিনি এই

^{5 | 5 | 5 | 10 | 2 |} R.

शांत्रमहोत्रीय त्यात्रक न्योक्त्य (प्रः)।

 [।] कत्र क्षांत्रभाकः नम् चक्तियानसम्बद्धः गाँउस्मकः (हरः) ।

পৃথিবীকে প্রথিত করিবাছেন, ভাষার আধার কি ছিল।)' [ভর জ্রমা] (সেই সমধ্য সক্ষা এই যে) অইনঃ (অচের ধারা) অপ্রথিতা চেম্ অণি (অপ্রথিতা চইলেও) বর্গনেন (কৃষ্টিতে) পূর্ব (পূর্ব বা বিশ্ববাহিনিটা)---এই করুই পৃথিবীর পৃথিবীয় । '

'পৃথিছী' নামের উৎপত্তি প্রথম ক্রিয়া ছইতে, ইয়া লাকটারন এবং ভয়ভাবদ্যবিশাকৈ মত।
ইংবা উপর লাগা এবং ভয়ভাবদ্যবিশাক আলম্ভি এই বে, প্রথম ক্রিয়া হইতে হবি 'পৃথিবী'
নামের উৎপত্তি জীকরে করা হাব, জর্গাৎ হবি হলা হার বেংচতু প্রথম বা বিশ্বার করা
হইবাছে দেইজন্তই পৃথিবীর পৃথিবীয়, ভারা হইলে প্রথম ক্রিয়ার কর্তাণ কেই ছিলেম জীকরে
করিতে হব এবং কোবার ধাকিরা ভিনি প্রথম ক্রিয়ার কর্তাণ কেই ছিলেম ভারাও
ক্রিয়ার হঠতে পৃথিবীর উৎপত্তি, এই উভিন্ন হাবা 'প্রথম' পালের আর্থিত বা
বিশ্বাত করা নারে, ইরার অর্থ পৃথুতের (বিপুল্পের) অংলোকন। তেন্তে পৃথিবীকে ক্ষেত্রত
প্রথিত করিবাছে দেইজন্তই পৃথিবীর পৃথিবীক, ইয়া 'প্রথমাৎ পৃথিবী' এই বাজ্যের পর্যার
নারে, এই বাজ্যের অর্থ—হেনেডু পৃথিবীকে পুরু বা বিপুণ কেখা হার দেইজন্ত পৃথিবীক
পৃথিবীয়া। পৃথুত্বের অবলোকনকণ ক্রিয়ার ক্রিডে পৃথিবীর হোল বা নহন্ত আছে। পৃথিবী একটা দিন্ধ হব, 'পৃথিবী' এই নাম ক্রেন্তে
ক্রিয়ার ক্রিডে স্বভনিক্রন হইডে পারে না—মন্ত্রত পৃথিবীর হোল বা নহন্ত আছে। পৃথিবী একটা দিন্ধ হব, 'পৃথিবী' এই নাম ক্রেন্তে

আসুবাস—আৰু বে বলা হাইবাছে, প্ৰথম ক্ৰিয়াৰ সহিত সহক নিবৰন 'পৃথিৱী' এই সংহ চাইবাছে, ইয়া পাকটাৰন এবং ক্ষেতাবলখিলৰ বলেন। কে এই পৃথিৱীকে প্ৰথম কৰিবছেন, জীৱার আগায় কি ছিল। বহার উত্তরে বজনা এই বে, লক কাহারক বাতা অপ্রাণিত চুইলেক বেছেতু পৃথিৱী হেখিতে পৃথু (বিশুল), সেইকাট্ট পৃথিৱীত পৃথিৱীত।

অধাপোৰ: সৰ্কে দৃউপ্ৰবাধা উপাদভাৱে 🖫 🗈

অধাপি (আর) এবং (এইঙপ হবলৈ অধাৎ পৃথ্যের অবলোকন হেন্দু পৃথিবীর পৃথিবীও ইয়া নলাও যদি আঘ্যা ভিরকারাই এই ভাষা গটাল) সার্জা (সমত) দুট্রোবালাঃ (দুইপ্রবাদ ব্যক্তি অর্থাৎ ইয়োলা প্রত্যাক্ষ কেবিখা নক্ষমভূপ বর্ণনা করেন উল্লেখ্য উপাদভালে (ভিরক্তি ক্ষাতেকেন)।

পৃথিৱী পূৰ্ বা বিপূল। আমহা পৃথিৱীতে পৃথুত (বিপূল্য) প্ৰত্যক্ষ কৰি। পূৰ্বেয় প্ৰজ্যক্ষণত্বপ ক্ৰিয়াৰ সময় পৃথিৱীতে আহে যদিয়াই পৃথিৱীয় পৃথিৱীয়—এই কথা বদায়

STEPPIE 1 C

 ^{&#}x27;खब' नक क 'देश' नक राजाभरक रावत्रक स्वेदारक , विश्वतं पूक्रमकविद्याम प्रत्या कविरक्तकः।

a) ন ব্যাহন ক্লয় প্ৰবিজ্ঞা কেবলিকত পূৰিবীয়ানিতি। -- ব্যাহাৰিক কৈ নিবকৈ ক্লাণীৰ পূৰ্বনিক্লা-জোৱাৰ পুৰিজ্যৰ (জু:)। প্ৰকাশেশ ক্লো পুৰুষ্ঠিকৰ (জঃ বাঃ)।

বৃদ্ধি আমানের আনহাধ হয়, আহা হইকে বাঁগারা ব্যবহ ক্রিয়া প্রান্থাক করিয়া ব্যবহাণ বুনিঃ করেন, জাঁগারাও আমানেরই ভাগ আনহানী।' কাহারও পাক্কার্যা প্রভাজ করিয়া ভাগাকে লাচক বুলিয়া বুনিঃ করিলে, কাহারও পাঠকার্যা প্রভাজ করিয়া ভাগাকে পাঠক বুলিয়া বুনিঃ করিকে হেতপ কোবের প্রস্ক হয় না, পুরুষপ্রিত্ত ক্রিছে পারে না। পুথিবীয়—ইয়া বুলিনেও সেইরপ কোন বোগের প্রস্ক উপস্থিত ক্রিছে পারে না। মুইপ্রবাহায়—বুলা মুইং ভগা বে প্রবহুলি ভে (বেছপ কেবে, সেইরপুর বাহারা বলে)।

আপুৰাদ—আৰ এইবপ চইলে অৰ্থাৎ পৃথ্যবৰ্গনতৰ জিবাসকলিবতান পৃথিৱীয় পৃথিৱীয় ইচা মনিলে যদি আগবা জিবলাৰাই চট, জাহা চইলে সম্ভ দুইপ্ৰথম ৰাজ্যি (বাহাৰা বেঙ্কণ প্ৰত্যাক্ষ কৰেন, সেইগ্ৰপেট ব্যৱহাৰ বৰ্ণনা কৰেন। ডিবফুট হইডেছেন।

यर्था এতৎ भरतकाः भरतकताद्वीत् मध्यादिक ।

যোহনখিতেহতে সাক্ষাৰ সাহেৰ গঠাঃ, সৈদা পুরুষগঠা, ন লান্তগঠেতি । ৯ ।

ধবা উ এডৎ (আর যে বলা হবিলাছে) প্রেডাঃ স্টেডার ইডি (পাভটারর বিভিন্ন প্রস্তুত্ব হাতে আর এক প্রের অবহনস্থ নাথর করেন)* [তার এফ] (সেই নবজে বক্ষণা এই বে), বঃ (বে বঃজি) করে অনিভিন্নে (পাল আর্থার অহলারী না হওৱা নবেও) সংক্ষার (উলুল অব্ধ্রস্থত্বের নাথন করিবছেনে) ন্য (সেই বাজি) তেন (তালুপ সাধনবেও) প্রিঃ (নিজনীর); না এবা [লাজঃ] (পাভটারন নবছে এডারিবছে যে নিলা) প্রথমন্ত্রী (ভালা বাজিবিলেবের অর্থাৎ বেরেরনী বাজিব নিলা) ইজি ন পাল্লার্ডা (ইরাডে পাজের নিলা বালার হাতে পাজের নালার বালার হাতে পাজের না)।

^{)।} एकं रच्ही जरीजि म सब राज्य अर (क्.)) ।

⁴¹ S101210

नुवाहेत्य 'नया' भाषा वारान इड जा। ' अहे वर्ष (कान इहेत्य वानिन काश नुवाहेतात वक विदे नाक्ष्रेतित विकास कर दिवा वाज्य जातात 'नक' भाषा नावज्ञ करिया वार्य करिया वार्य वार्य करिया वार

বে লাকটাতন কোনও পৰ কৰেঁ। অভ্যানী না ক্টানেও বিভিন্ন পৰ ক্টাতে নেই পৰেৰ অবধ্যসমূহ সাধন কৰিয়াছেন ভিনি ভাটিবছন নিজাই, ট্টা পাকটাচনতপ্ৰাজিনিশাছে। নিজা ক্টাতে পাৰে, যে পান্ত সমস্ত পৰেত আৰঃচ্ছজ্ম নিজে কৰেন সেই পান্তের নিজা নিজা নিজা নালে। প্ৰতিশ্ব সাংখ্যা এইডপ্র কথা কাটাতে পাৰে। প

আসুৰাধ—-আৰু যে বলা হইছাছে, পাৰটায়ন বিভিন্ন প্ৰস্কৃত হুইছে আৰু এক পাৰের আৰুবসমূহ লাখন করেন, সেই সহজে বজুৰা এটা বে পক আৰ্থন অনুপানী না হুইফেও বিনি বিশ্বনীয়। পাৰ্কীয়ন সকজে যে নিশ্বনীয় বাজিবিশোষত অৰ্থাৎ কোকেনী বাজিক্ষ্ম নিশা। এই বিশ্বনীয় হুইছে পাৰে লাঃ

যথো এতদশরক্ষাদ্ ভাষাৎ পূর্মক প্রথমের নোপপয়ত ইতি। পাতামঃ পূর্বোৎপয়ানাং সন্ধানামপরক্ষাদ্ ভাষালামধ্যেপ্রভিনন্ত-মেক্ষোং নৈক্ষোদ্। যথা বিভাগো ক্ষাচুড়ক ইভি ॥ ১০ ॥

र्थं के अध्यान व केननकार हैकि (चांत त रहा त्रहेतात नहारकानीत किया त्रहेता क्ष्मित्त व्यवस्थान क्ष्मिता क्षमित क्षित्र करण) व [एवं क्षमा (त्रहे अवस्थ वक्षमा वहें त), अर्थनंत (क्षमा क्षमित क्षमा क्षमित क्षमा (क्षमा क्षमित क्षमा (क्षमा क्षमा (क्षमा) अवस्था (क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा (क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा (क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा (क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा क्षमा (क्षमा क

किया जराभूमंक, वर्षाय क्षा भूतमं भए किया : भक्तायकामीन किया हरेएक भूतमायनम

अक्ष्य अवार्त कडवार नामकेश्याः । नक्ष्यम वर्तमाकृति नामकीय मधादः अवार्तमानक अप नाक्ष्यसम्बद्धः ।

६ । देश्या कर्गक मारान्यकामाय प्रकारण । प्राप्त वि कन्त्रिर्गनिकामात्रकराजुलायोग सामाकि कियुक्त स्थापकम् (सः)।

काश्वित्वार्थं त्रक्षकाव व दक्ष व्यक्तिया वर्षे । देवल प्रथक वाकीकाक वर्षे, व बातायानाक्षकक (व्यक्ति वाद) ।

hit Materia

गरका (अरदाव) गरकाशाद्धि किवल मक्य वर्षेटक नारव । नार्गानकोशनान वहे जानकिक विधानमध् नार्थ । यद वा जवा रव भूक्षिकानीन किवा वर्षेटको मध्याक किवा वर्षेद्धन रिवान नार्थ । यद वा जवा रव भूक्षिकानीन किवा वर्षेटको क्यान नार्थ । यदा मध्यानीन किवा वर्षेटक गर्य निवान ने अर्थ मध्यान मध्यान निवान ने अर्थ मध्यान मध

আসুবাদ—আর বে বলা হইছাছে পকাংকালীন ক্রিয়া হইছে প্রেথণের রয়ের সংজ্ঞান্তান্তি গুজিসহ নহে, সেই লগতে বজনা এই বে কোন ভোন রয়ের প্রাংকালীন ক্রিয়া হইছে সংজ্ঞান্তান্তি গেখিজে পাই, কোন কোন জনোর গেখিজে পাই নাঃ বেনন— নিবাধ, লথচুক্ত, ইক্যানি।

বিবাং ভারণাকা কেলনাকা । ১১ ।

বিষয় ('বিষ' এই প্ৰচী) ভৱণাৎ বা ('ভূ' ধাতু হুইডেও নিশা হুইডে পাছে) ভেহমাৎ বা ('ভিহ্' ধাতু হুইডেও নিশা হুইডে পাৰে)।

অনুবাস —'বিষ' শক 'ড়' গাড় হইডেও নিশার হইডে গারে, 'ভিষ্' গাড়ু হইডেও নিশার হইডে গারে ।

। ভূতীর পরিক্ষেদ সমাপ্ত ॥

३ । नार्ष्यमारमध्येत्रांतरपत्र हुन्ते (नक्षण प्रणास्त्र के निया) वीचे ताना वर हुन्द्रकारम । सम्राद्य नाम नियः इत सम्हृत्य या वीचेनिय अधिवात नारणप्रये । एकार हुन्ताणप्रय कृत्यपत्र भवा हुन्त वर्ण नाविन्यानाम् एकार सावदान्त अव वादरण्य अविकासं नवत्रा हुन्त्यं नारहृत्य नेथि वानविकारम् (पर पार) ।

चनव्यात् काशाः गृस्काः सारानाः वागनकाक—करोनकाकिकवात्कृतः (१३)।

कृतः वि कहरित रीमाश्यु, निवर्षि शं कृत्विकारो ककाशांत करन् , किश्रात वि करवकः कमाग्रवित (हृद्द) ।

চতুর্থ পরিতের্দ

व्यथानीनमस्टर्सन मस्त्रपर्वश्रकारका न विद्यस्त । ১ ।

শ্বাণি (আৰ) ইমন্ ভৰকে (এই সাল্লনভিকেকে) মহেন্ (ময়ে) ভৰ্মতায়ঃ (ভৰ্মান)ৰ বিভচ্ছে (হয় না)।

नावस्तृह जावादिक्ष, देश यहा इंदेश्यह । (कान् नाम (कान् जावायि (कार्क्)) इंदेश्य जात छात्र। निक्कणां हा हेदल अवगत इस्ता था। देश निक्कणां हा यह वाद्यायन । जात वाद्यायन यह ता निक्कणां हा यह वाद्यायन जात वाद्यायन वाद्यायन वाद्यायन जात वाद्यायन वाद्यायन वाद्यायन जात वाद्यायन जात वाद्यायन जात वाद्यायन जात वाद्यायन जात वाद्यायन वाद्यायम वाद्य

कामू राम - जान, देश करीय निकक्तनाञ्च राजित्यक मधार्थताथ वस ना ।

অর্থমগ্রতিয়তো নাত্যন্তঃ স্বসংস্কারেরদেশ: । ২ ।

কাৰ্য্ কাপ্ততিখনত (বে কাৰ্য বৃত্তিতে পাৰে না ভাষায়) স্বস্থাবোদেশঃ (সং এখা সংখ্যালয় কাৰ্যালগ্) কাহাৰাং ন [ভাৰতি] (বিভ্ৰাপে হয় না)।

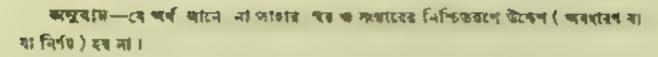
প্র ও সংখ্যারের উথেশ অধীৎ কোন্ প্রের কোন্ পর এবং কোন্ শ্যের কি প্রভাবের সাধ্য করিছে ক্রবে ভারার প্রধারণ নির্ভন করে অর্থনানের উপর। মধ্যের অর্থনান না ক্রিলে মর্থ প্রসমূহে কোবার উবার অব, কোবার অর্থনার বাব, কোবার বা পরিত অর এবং জোন্ প্রকৃ রা ক্রিপে অর্থাৎ কোন্ বাতুর উত্তর কি প্রভাব বোপ করিবা পঠিত ক্র্যাহে—
এই সম্প্র ব্যাহর নির্ণিত করা অধ্যার হয় ঃ " অর্থনানের সংগ্রাহ নির্ণালয় ঃ অভাতম্ —
ক্রির বা নিক্তিভরণে । "

^{) ।} हेवा बाह्यबद्धानम् वश्च नात्मा वकारतात्मसः सङ्ग इंश्व्यकारम् नायमीत्सः अन्तित्तमस्थानम् मध्यपर्य-सात्रात्मस्थानस्यान् विकास (पः परि)।

ৰ । অক্সবোহৰিকাৰাৰ্থে বিভাগে পাছাৰপ্তত্ৰবোৰ্ত্তবিক্তবোভাতি । অধীতি সভাগৰে।

ক। অৰ্থনাতিকে অংকিশ্বৰান্ত্ৰান্ত্ৰাক্তিকাৰ্ক প্ৰাংগাৰণ কৰাব্যক্তি বাধ্য-শেক (মু:)।

वाकाक्ष रेनकारक्य । अकाक्षः नाथ निकाः निकास्यतकार्यः (क्षः) ।

ওদিদং বিভাস্থানং ব্যাকরণত কার্ম্প্রাং স্থার্থনাধ্রক 🗝 🗷 ॥

তৎ (কাম্পেট) ইবং (এট নিজন্তপাত্র) বিয়াছাবং (বিছার অব্যথ জানলাডের স্থান অব্যথ উপায়), ব্যাকরপাত্র (ব্যাকরপের) কাথানাথ (স্পূর্ণ হ)) (করোছি) (স্পায়ন অব্য), চ (এবং) স্থার্থসাধ্বং (স্থাপ্তসাধ্যক করে) ধ

নিম্কুলার বিভার্তর (a branch of knowledge)) পরবর্তী বৃদ্ধিলারে বিভার্তার s তুম্ব বলিব। উলিবিজ চইবাছে, নিজক ইয়ানের অভ তয় 🕬 'বিভালান' লামৰ অৰ্থ 'লবম পুরুষার্থ যে জান ভাষার স্থান, অর্থাৎ ভাগো লাভ করিবার ছেড় বা উপার'। সম্বা বিষ্টের कान त्राप निविष्ठ, कारवारे कृषाकः त्यवहक्षदेव कामनारक्षद्व केमाव । त्रापद कार्यमधा जदा पर्य বোধনমা বৰ পুৰাৰ, জাৰ, মীমানো, ধৰ্মপাত্ৰ, ছকালাত্ৰ, কম্মপাত্ৰ, কেন্দ্ৰিৰ, নিক্সক, নিকা क्ष्यर बाजियलय महायकाव । कारबारे जुडावाकि लाग्न मुवाद: विकायात ना इहेरलब त्यरार्व ৰোৰের সভারতা করে বলিয়া গৌৰভাবে বিভাগান। এই সময় গৌৰ বিভাগানের মৰে। विकट्यान अवडे देवनिक्के चाटक्-विक्या द्वापित्वादन महाप्रका क करवते, बाक्कपणारश्चन मुन्बिलामाध्य करत् । एव । अध्याद्यव व्यारमाहना जात्वप्रदेश कार्या, यस । मध्यप्रव निकास निर्वाद करव अर्थकारमा देशक, अर्थकारमा महावटा करव निक्कणाय । कारबारे निकासका मारकाहमा परिवरण्य का कवननारकत कालिनाच कर श कहार वह मारकाहमा महानेत महानेता महानेता धारे प्रत चालका शरेरफ लात्व, धारेकात्व या करनवाद्धिय भूर्यकाविकातके यकि विकासक कार्या হয়, তবে কি ইচার প্রভান্তা নাই, এই পাল কি বাকেরণপালের প্রকৃত বাল ? জিনুব আৰম্ভান নিয়াক্ষণ কৰিতেছের 'বাৰ্থসাধ্তক' এই কৰা বলিং।। বিশ্বক্ষণাল্ল অবতহ বচে, স্ভয়ভাবে স্বাৰ্থ (বেৰাৰ্থপ্ৰজিপাৰন্ত্ৰৰ নিষ্ণ প্ৰছোজন) সাধন ত কৰেই, ব্যাক্ষণেয়ও উপ্কাৰ মাধন কৰে, বেন্ন সংসালে কেখা হায় স্বাৰ্থ পৰিত্যাল না কৰিবলৈ প্ৰেত্ত উপভাৱ করা चराधव इव नी ।

ক্ষাকুৰাদ—কাণ্ডেই নিজক বিভাগান (জানলালের উপায়), ইচা আক্রণের স্পূর্ণতা-বিধান ক্ষে এবং বেশার্থপ্রতিসাধনতপ থাবঁও সাধন করে।

১ । প্ৰাণভাৰনীয়ালোগৰ্মপানাভাবিনিকা: । বেলা: স্থানি বিভালা বৰ্মভ ও চতুৰ্বিল । । গণভাৰতা সংগ্ৰিতা ১৮০) ।

शांतानि (मञ्चः (विश्वासकाः) । "विश्वासक्तं ---वर्षे प्रत्य कार्यायकात् नवक-निरुद्धम वहकात्रक व्यापात् हरेगालः रुपियां कर स्व :

বদি মরার্থপ্রভারারান্ধ্কং ভবতীতি কোংসং, অনর্থকা হি ময়া: । ৪ ।

হবি (ববি) ম্যানপ্রতারার (ম্যানবোরের নিমিত নিজকণাত্রের প্রবর্তন রইরা থাকে)
['জবা] (ভারা রইবে) অনর্থকং ভবতি (নিজকণাত্র নিজ্ঞাঞ্জন রইরা পঞ্জে) ইভি (ইরা)
কৌহসঃ (কৌহসনায়ক আচাবা) [ম্বততে] (মনে করেন), হি (বেরেডু) ম্যাং (ম্যান্যর) অনুবর্তা (অর্থকাঃ (অর্থবিহীন)।

মহার্থবাবের নিমিত নিজকশংকের আগতি—এট কথা বৃত্তিবৃদ্ধ নতে, ভাবের হয়ের কোনও আর্থ নাই। ব্যাপত্যা বাহার আর্থ নাই ভাগার অর্থবোর্থই বা কি, আর অর্থবোরের নিমিত্তা লাগের প্রকৃতিই বা কি চু কাজেই নিজক্ষণাক্তের নার্থকতা ম্যার্থবোধে, ইনা ম্যান্তি স্থাপ্ত নিজকশংকের নার্থকতা ম্যার্থবোধে, ইনা ম্যান্তি স্থাপ্ত নিজকশংকের নার্থকতা ম্যার্থবোধে, ইনা ম্যান্তি স্থাপ্ত নিজকশংকের আর্থকতাই আনিয়া পড়ে , কৌনসনাহক আ্রেথ্য ইন্যান্ত্রনা

আসু বাদ — যথি মহাধ বোধের নিমিক নিককশাল্লের এচুক্তি, ভাতা কুইলে নিককশাল্ল অন্ধক কয়, কারণ মহাবদ্ধ অব্যাবকীন - কৌৎদ নামক আচাপ্ত ইয়া মনে করেন।

ত্ত্ৰেভেনে(পেক্ডিবাস্ র ৫ 🕫

তৎ (কৌংগ বালা বালন ভালা) এতেন (এই নিজ্জকার্তর্ত্ব) উপেন্দিগুরাষ্ (শাল্ল এবং বেবের সালালো আকোচিক হটনে)।

নিক্সকাৰ বলিভেছেন কৌৎনের যত সত। কি বিখা। ভাষা ভিনি পাল্ল এবং বেৰের মার্থান্য প্রীকা ক্রিবেন । ^৬

আনুশাদ—কৌংন বাল্য বলিয়াছেন ভালা এই নিকক্ষকারকড়ক আলোচিভ কইবে।

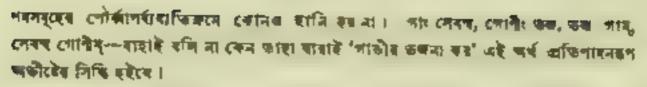
नियवनारकायुक्तरमा नियकानुन्ताः कर्वातु । ७ ॥

্মছণ) (যালমূছ) নিৰ্ভাৰণ্ডেণ্ডুজনঃ (অপ্ৰিন্তানীৰপ্ৰবোজনাৰিশিষ্ট) নিৰ্ভালপূৰ্মীয়া ১ অপ্ৰিন্তানীৰপৌৰ্কাশিশিষ্ট) ভৰম্ভি (২২) ।

প্রথমতঃ কৌৎসহতের অন্তর্ক বৃদ্ধিসমূহের অবভারণ। করিতেছেন। মতের অনর্থকার সম্বাধি কৌৎসের প্রথম কৃষ্ধি এই বে, মতের মধ্যে যে পদসমূহ বহিরাছে ভাষা অপরিবর্ধনীর এবং প্রদৃষ্ট্রর মধ্যে যে পৌর্বালয় বহিরাছে ভাষাও অপরিবর্ধনীর 'অধ আহাছি'—এই মুখ্যী বহি 'বল্লে আগজ্ব' অবহা 'আহাতি অবহ' এইকল লাই করা বাহ, ভাষা হউলে ইবার মুখ্যই জোপ লাইবে। ইচা মারা প্রমাণিত হয় যে যাত্র নিবিট নিজ্ঞে উচ্চার্থের মারাই বেম্বরের ক্র পানরা বাব, বেম্বরের ক্রেম অর্থ নাই, অর্থবের অভিব্রেক্তর ময়ে। কারণ, বেম্বরের ক্র পানরা বাব, বেম্বরের ক্রেম আর্থনার স্বর্ধনার স্বর্ধনার স্বর্ধনার স্বর্ধনার স্বর্ধনার স্বর্ধনার বাব স্বর্ধনার বাব স্বর্ধনার বাব স্বর্ধনার স্বর

⁾ ब्रोडम् परनव रेरकरकम् (मृत्) ।

वेश्मिक्टवान् देनत्व। त्वतः वाध्यक्तिक्वमः किवानी नतावात्वी पृत्यति के नदीकान् (इत्)

अनुवाद-प्रत्रहर अश्विवर्धनोत्रनत्वाचनाविनिक्षे असः अश्विदर्धनोद्दानोर्द्धान्द्विक्षे इत् ।

থ্যবাসি ভাষাণেন রূপসম্পন্ন বিধীককে 'উক্ল প্রবস্থেতি প্রথমতি,' 'প্রোহাণ্টতি প্রোহতি' ৷ ৭ ৷

অধানি (আন) বল্নভাগে (সিক্তুক অনাথ আৰু বিনিয়োগ নুনাইছে সামন্তিনিই মনসমূহ) আন্দেন (আন্দর্ভারত্ত্ব) নিইয়েক (ভাল্য কর্মে বিভিত্ত চন)—[আন্দেন উক্তব্] [এবা] (বেমন), (আন্দর্ভার্থ উক্ত ক্টাগ্রেছ) উক্ত (অধিক্রণে) প্রথম (প্রতিত্ত হও) ইতি (এই ময়ে) আন্দ্রতি (প্রাথম করিছে ক্টানে)। "

मध्य मानवर्षन विकीय देखा धरे रय, रय नवक वरश्य वरशा विरक्षक विविद्यारमध्य विकर्णन विविद्यारमध्य विद्यारम् मध्य र नवस्य मध्य र निव्यान विद्यारम् मध्य वर्षक वर्षण वर्षण व्यावस्था प्रवेदय कार्य न्यावस्था वर्षण्य र व्यावस्था प्रवेदय नार्यः, कार्यारम् वर्षण्य वर्षण्य व्यावस्था वर्षण्य वर्णण्य वर्षण्य वर्षण्य वर्य

^{)।} इत्या नाम निमार ८४म मान्यता सिमाना रूका देखारी: १६), काम महान्या माम्यता १६० सम्बद्धाः स्थापित सम्बद्धाः स्थापित स्थापित । सम्बद्धाः स्थापित सम्बद्धाः स्थापित सम्बद्धाः स्थापित स्थापित ।

२.) व्यान केम्.चटव्यक (वर्ष्ट्रनायरकार्यकार) ।

[া] ইক অধ্যেতি ইক যে গঞ্জাহিং অগতার গাইং সং ১০০০ গাইতি অন্ততি (পালা ১০০০)—
কে প্রেচাপ থং বন বরা কর্মতি করা বিশ্ববিধি করা। কাচ্যায়র প্রেক্তির বনের (২০০০)— প্রেচাপ বুর বন্ধ
পরিবালের করিবে বা, ক্লালপ্রিমিত করিবে। 'ইকঅবাং ইকি অব্যক্তি বার্থকপাল্যমন্তিপুরুষ্ট অধিবিদ্ধে
প্রেচাপের ব্যবস্থানারি ক্লালারি তাবং পুরু বুরাগ্ স্থানিব্যায় লাল্যমন্ত ব্যবস্থান (১২২০০)—
প্রোচাপ কেই বন্ধ করিবে বা, অবলক পরিবাদ করিবে—ইল সালা পুরু কুর্যার অবলক্ষান্ত কুরার (১৮০০)
ক্রান্থানি প্রেচার হা হাল করিবে বা, অবলক পরিবাদ করিবে—ইল সালা পুরু কুর্যার অবলক্ষান্ত কুরার (১৮০০)
ক্রান্থানি প্রান্ধান করিবেলে। অবেবনীকের সোল্যমন ক্রাক্তির রাজ্যিকর কল অক্সমন কুরা পান্তের বার লোকক্ষা।
ক্রান্থানি ক্রান্তানি ইলা কোন আক্সমন আক্সমন করিব করিবের পরিবাদির বার্যানির নার্যার নার্যার বার্যার (২০০০)
ক্রান্ত্রানি ক্রান্তানির ইলার কর্ম করিবাছের ক্রের্যানির।

'ব্যোকানি' এই পদস্থলিত হয়ের হারা প্রোহণ চহ, জাহা হইলে ইচাই কি মনে করা বৃত্তিগহত নহে বে মন্তের অর্থ কোনার বিবক্তিত নহে, সংখ্রে লার্থকতা উচ্চাবনে ? ' নায়ের অর্থনেকজা হীকার কবিলে প্রাথপপ্রয়ের অনুষ্ঠতা আনিয়া পড়ে, রাধ্পপ্রয় অনুষ্ঠ ক্ইলে সংক্ষা হেশ, কাল, ক্তিশা, প্রাতৃতি ইতি কউব্যক্তাসমূহের বোধ কইতে পারে না ঃ

আকুবাদ-কার বিজ্ঞান্ত (গাণ বিনিধাণ ব্যাইতে সামন্তিনিট) মহসমূহ রাখণগ্রহ কর্ম ভাষকার বিভিন্ত হয়, কেনে 'উক প্রথম' এই মধ্যে প্রথম করিছে চইবে, 'প্রোহাণি' এই মতে প্রোহণ করিছে চইবে ব্যাহণ রাখণগ্রহ বলেন।

> व्यक्षणाणूननमार्था कर्वायः । स्वरूप जापरेयनम्, व्यक्ष्टिक रेमनः विश्वभिष्ट विकास विस्तरम् ॥ ৮ ॥

चवानि (चार) चकुनगरावाः करित (महभगूह चभक्छाव इव), [दवा] (दमस)---कारव (दह चवरक) जन्म (देशक) आक्षण (जान कर), चित्रक (दह चित्रक) मा जन्म हिस्सीः (देशक दिस्सा कडित स), जिस्सन् (दिस्साकार्ते) देखाः (जन्म कवा मिन्ना वादकर) ।

वासत आनगर का कृषिक अहे दर, नदात अर्थ वाहा द्यार क्रमां अनमक । तृत्यक क्षादा नवस कृत्यक वासा नृष्टिक आकारण करिया कृत्रक नद्यां अनमक । तृत्यक क्षादा नवस कृत्यक नद्यां वासा क्षादा करिया वासा कर्य । क्षादा क्षादा क्षादा क्षादा कर्या कर्य । क्षादा क्षादा क्षादा क्षादा क्षादा कर्या कर्य । क्षादा क्षादा क्षादा क्षादा कर्या कर्या कर्या क्षादा कर्या करिया कर्या करिया क्षादा क्षा

^{्।} यश्च क्रेम साम्यपित कियानीयक्षणस्य । पार्यव् त पूर्वासानसम्बद्धात्मः साम्यपः अधिकानिक्षणस्य । स्कानांक प्रदार पूर्विनक्षणस्य : देशविनीय साम्यपासं विश्वव (३) १३ (४) अर्थेगः।

ত্ব বাজা কাৰ ১, ০০২, ৬/১০, তৈঃ কা ১৮০০, 'বাবিচি' লাজের কার্য কুং, মান এবা পারত । 'তার্য আছিব, বাবিচে বাবিচ বাবিচা বাবিচা কার প্রথম বাবিচা বা

भवाद आधीषमन् पविषय निगर शिमीः, मृत्याक आधापः आठमान्यस्यानाः क्रवन्तरं मरमान्यरं संकाधः
 देश क्ष्म अधावतं (मरमान्य कर्यान केरमान्यरंक) ।

 ⁽लाइक वारक्षणिवाणि वांकाद्यावत्यकृतीयाः काक्षण्यक्षण्यास्य क्षेत्रस्थातिः क्षण्याक्षण्यक्षकः व्यक्षिण्यक्षण्यकः (कृत्)।

ध्यन्त्रवान—कात प्रश्नक्षण व्यक्त व्यक्त क्ष्मकात, त्यान क्ष्मण व्यक्तिम् —(त्य क्ष्मण, हैहारक वृक्षा कर); प्रविद्ध देवनर हिन्ती (तृत्र प्रतिका, हैहारक दिश्ता कृतिक ना); [क्षाक्यदेव विषय] विश्वाकारी (हिल्ला कृतिक ना] এই कथा मुलिका पाटकन र

অধালি বিপ্রতিবিদ্যার্থা ভর্মত । এক এব কলো অবস্থা ন বিভীয়া, 'অসংখ্যাসা সহস্যানি যে কলা অধি ভ্যাহে', 'অল কৃত্তিক ভাজিৰে', 'লভং সেনা অক্তরং সাক্ষিত্র' ইভি ১১।

भवानि (भाव) विद्यक्तिविद्यांवार करिया (प्रद्यप्त् भवभाव विक्रमार्थतभाव कर्ष), [वदा] (राम्य) — अकः अव (अक्षे) क्ष्यः (क्ष्यः , भव अस्य (भविष्ठः क्षित्व) व विद्योदः (विक्रोप्त भयः क्षित्व व), भयाव्यात्व (भवव्यात्वात । भयाव्यात्व (भव्याव्यात । भव्याव्यात । भव्याव्यात (व व्याव्यात) । भविष्ठः भव्यात (व व्याव्यात) । भविष्ठः भव्यात्व । भविष्ठः भव्यात । भव्याव्यात (व्याव्यात) । भव्याव्यात (व्याव्यात) । भव्याव्यात (व्याव्यात) । भव्याव्यात भव्याव । भव

নছের আনর্বলো চতুর বৃদ্ধি এই যে যারর অর্থ গাছা প্রায়ীত হব তালা পরন্দর বিশ্বন্ধ।
'এক এব করো অবস্থান্ধ। এই যার করের একর, 'অন্ধ্যান্ধান নাল দি বে করা।' এই
যার করের বছর উক্ত চইয়াছে। এবংল 'অন্ধ্যানিল কলিবে ' এই যার ইপ্রের শক্ষা নাই
এই করা বলা চইয়াছে, বিশ্ব 'পতং দেনা অলহুং সাক্ষিত্র' ' এই যার ইন্ধ্ একনাবন্ধিক
বন্ধ দেনা কর করিয়াছেন এই করা বলা চইয়াছে; বাধার শক্ষা নাই কেন ভিনি দেনা কর
করিছে বাইবেন পুন্ন স্থান্ধ্যের যাগা কাল্পর এইকল বিলক্ষ্যা বেবিল। ইয়া বানে করাই
বৃদ্ধিনকতে বে গ্রহন্ত্রের যাগা কোনক অর্থের প্রতিশ্বন্ধন অভিযোজ নহে, ইয়ারের সার্থকতা
যাল উচ্চারণে।

আৰু বাদ—আর মহনত্য পরশার বিকর্থবিশার, বেদন—'এক এব · · · (একট কর আবৃত্তি ছিলেন, বিত্তীর কর ভিলেন না), অন্যব্যাতা নহলাবি · · (অন্যব্যা গলে সংলা বে স্মৃত্য কর কৃষিয় উপরিভাগে অবৃত্তি আছেন), অক্ষেতিয়া · · (বে ইল্ল, তুলি অফ্রাইডি কৃষ্টিয়া নাইবান আছে), শতা নেনা : (ইল্ল একলাবিছিত শতা শতা নেনা বাহ করিবানেন), ইত্যাহি বল ।

STREET, STREET, L. C.

य । यो गर ५५१० छ

mit milt bet, meilt

^{# |} 単列(3+75-413

অধাপি জানজং সংশ্রেজভাচের স্থিধ্যমানারালুক্তরীতি । ১০ ।

অধাপি (আৰু) ভানজং [হোডাহন্] (বিধিক্ত হোডাকে) [অধ্যযুটি) (অধ্যযুটি) সংগ্ৰেছতি (প্ৰেৰিক্ষ বা প্ৰধানকৈ কৰেন) শ্লিখাদানাৰ অংশে (প্ৰাথমিত পৰিকে) অভুজৰি (সংখ্যমপূৰ্ত্তক অতি কয়) ইতি (এই মনিৱা) ।

ব্যাহ আনৰ্থকো গৰুৰ মৃতি এই বে, বিনি বে বিশ্বৰ আনেন হয়ে উচ্চাহ্যেও সেই বিশ্বৰে উপৰেশ প্ৰহান কৰা হাইছাছে বিশ্বহা গেলা হাৰ। হোতা বিধিসমূহে অভিন্য—হলে কোন্ কাৰ্যেই পৰ কি কবিতে চইবে ভালা ভিনি আনেন। অভিন্য অভ্যাহন (স্বোধনপূৰ্বক অভি) কথন কবিতে চইবে ভালা ভোলাৰ অপৰিকাত নহে, কাৰ্যেই 'অহতে সমিবাহানাহাছু-জানি' এই মান্তৰ বাবা 'প্ৰজেশিত অভিনে সংখাখন কবিলা ভাভি কহ' এই অৰ্থ প্ৰতিপাধন কৰা বনি অভিনেশ্য হয়, ভালা কুলা নহে কি ? পৰিজ্ঞান্ত বিশ্বৰ গ্যাপন কৰিবাৰ সাৰ্থকতা কোই গীকাৰ কৰিবেন না। অভ্যাহৰ ইচাই মনে কৰা বৃক্তিসকত হে মৃথ্যৰ বাবা কোনও অৰ্থ প্ৰতিশাহন কটা অভিনেশ্য নহে, মধ্যেৰ উচ্চাহ্যেকই মন্ত্ৰেৰ সাৰ্থকতা।

আকুৰাদ—আৰু, বিধিন চোতাকে অধ্যৰ্থ প্ৰেৰিড কৰেন 'অৱতে দ্বিধাৰানায় অনুত্ৰাহি' (প্ৰাথমিত অৱিকে স্বোধন কৰিবা অভি কয়) এই মধ্যেৰ কৰে।

> অধাশাকাদিতিঃ সক্ষিতি, 'অমিতিটোরদিভিরভূতিকমি ডি, তদুপরিটাদ্ বাাধ্যাক্ষামঃ ১ ১১ ১

শ্বাণি (শার) অহিতিঃ (অনিডি) সর্বায় (সকন) ইডি (ইছা) আরু (মর বলে)
[१বা] (বেনন), অবিডিঃ (অনিডি) ভৌঃ (ব্যংশাক) অনিডিঃ (অনিডি) অভনিকর্
(অব্যক্তিকাক) ইডি (ইড্যাহি) । তাং (এই উবাহরণটা) উপনিষ্ঠাৎ (পারে) ন্যাধ্যাত্রায়ঃ
(ব্যাধ্যা করিব) ।

মতেৰ আনৰ্থকো বঠ বৃক্তি এই যে বতেৰ আৰ্থ বালা প্ৰাচীত চক ভালা আনলেও।
আহিতিলোঁইনিভিডজনিকণ্—এই বতে " আনিভিট সকল এই কৰা বলা চলাছে। "কৃথিই
পূত্ৰ, ভূমিই পিতা, ভূমিই কটা, ভূমিই নাডা" উদ্ধ উক্তি বেছণ উন্নভেত প্ৰদাশ বলিছা
পৰা চইতে লাবে "আনিভিই কুলোক, অনিভিই আন্তিকলোক" ইভানি উক্তিও সেইছণ।
আন্তিকোঁইনিনিভিডজনিকন্ত যে বতেৰ আৰ্থ কোলাও বিনক্তিত নতে, বতেৰ সাৰ্থকতা হাতে উদ্ধানণে।
"আনিভিজোঁইনিভিডজনিকন্ত এই বতেৰ কাৰ্যা করা চ্বীকে পরে (নিচ চার ১)।

तर्+स+वेग् (प्रश्ना) शकृ होत्छ।

२ । रेक्ट मट कोबागाः, ल श्री आवागाः

春年 単限 57×315×

শাসুবাদ—আৰ অধিতিই সকল ইয়া বলা চইবাছে, বেমন—অবিভিন্নে; বিভিন্নৰ বিক্ষৃ { অধিতিই হালোক অধিতিই অধ্যবিদ্দোক) এই হয়ে। এই মন্ত্ৰী পৰে বাংলা কৰা চইবে।

অধাপ্যবিস্পতীর্থা ভবস্তি অন্যগ্ যাদৃশ্মিন্ জারহায়ি কাণুকেভি 🛊 ১২ 🛊

শ্বাপি (শাব) শ্বিশ্পটার্বাঃ কবজি (ব্রহ্ম কোন কোন পদ শ্ববিশ্বটার্ব শ্বাৎ ভাষাবের বারা কি বুকান উপেক্ত ভাষা বুরা বার না), [হথা] (ব্যেন)—শ্বাক্ রাস্থিন্ শাবেয়ারি কাবুরা, ইভি (ইভাারি শশ)।

मध्यत चानर्वत्वा नश्य वृक्षि धारे (द, यद्यत माद) अयन चानक जन चाहक दाहां दाता दणन्त चार्यत अधीति है वह ना , द्यत्व, च्याक्, दावृद्धिन्, च्यादशिक, कान्वा । अवृद्धि चय । यद्यत्र कत्रकानि चय पति धारतायगथा थाएक, खाहा क्षेट्य भागूर्व प्रवृत्ति अधिभाषा कि खाहा दर निर्वत कविष्ठ चावा दाव ना, देश चानाधारमहे द्वा बाद । कारकहे बद्धत ध्वर्य चारह अवः महत्वद वारा चर्चश्रकाण कशा धारितक्षण, देश चीकाव विदेश मास्त कि ।

कासूर्वाम-चार मध्यर मध्य कान कान वाक चार्क शहरता वर्ष चारेकान वाकीक कर मा, राध्य-चार्क, मानुवित्, भारतीय, कानुका, हेळाचि नव ।

॥ চতুর্ব পরিষ্ঠেদ সমার ॥

३: जवाक् मा क हेळ कडिरायः (च: ১١১०৯.०), चावृत्तिवृत्ताति ठवनक्षणं लवा दाववाल); निरुष्य आहाति वरेळा (च: ५)२३७, वेळा त्यावक कावृत्ता (६)५५७), जवाक क्षण्यि नायव कावान जिल्ला। जवाक् आहात्व कावान काव्याव क

0

পার্যক্রম পারিচেক্রদ অর্থবন্ধ: শক্ষামাল্যাথ ৪ ১ ৪

শক্ষরহাত্তার (পরের মহান্তা (চপু) কর্মহার (মর্পস্থ কর্ম্বুরু) ৷

ক্ষেই শব্দ কোনে ও বেলে বাবস্তুত হয়। লৌজিক বাবহাতে হয়ি 'লো' প্ৰকাশ কৰিব বাবহাত হয়। লৌজিক বাবহাতে হয়ি 'লো' প্ৰকাশ বাবা কোনত আৰ্থন প্ৰতিতি হয়, বেলবতে প্ৰস্তুত্ত দেই 'লো' পৰা নিবৰ্ণন চইবে, এইজপ মনে কবিখার কোনও কাছন আৰিতে পাৰে না, হছত প্ৰস্তুত্তে অৰ্থ আছে প্ৰভাৱ কবিলে সমগ্ৰ মধ্যেই আৰ্থপ্ৰকাশকৰ বীকাৰ কবিলেই হুইবে।

অন্তুৰ্বাদ-লোকে ও বেৰে প্ৰেত্ত স্থানগো হৈছে বৈবিষয়প্ৰসমূহ অৰ্থসময়িত

এককৈ ক্ষাক্ত সমৃদ্ধা ক্ষাপ্ৰসমূদ্ধং বং কৰ্মা কিম্মাণমূল্ বজুলভিবস্থাতি 6 প্ৰাহ্মণম্ , ক'লকৌ পুলৈন্দ্ৰ ভিবিতি । ২ ।

असर देव (डेडाडे) प्रशास (कार्यक) महन्य (महिक वर्षाय मुन्तिका) वर (वाडा) सनमन्य (पायव सनमन्यका), किर्यान्य (वाड्सियाम) कर्ष (क्ये) वर्ष (क्ये) वर्ष (क्ये) वर्ष (क्ये) वर्ष (क्ये) वर्ष (क्ये) वा (व्यवक्रियाम) क्ये (क्ये) वर्ष (व्यवक्रियाम) वर्ष (क्ये) व्यवक्रियाम) वर्ष (व्यवक्रियाम) (व्यवक्रयाम) (व्यव

সাধ্যমন বারা বলেন ভাষা হইতেও আম্বা হয়েও অর্থসান্থতে নির্দান্থ ইইতে লাবি। এড়াই বজার ইড়ার্গন গোলন স্বাক্তবের কলা, ই ঐতহরে আআনেও আম্বা ইমুল উজি বেলিড়ে পাই। ই প্রাক্তবের ভাষাবের ভাষাবি বা স্কৃতি বা স্কৃতি সংগ্রাম করে। ই আরু কর্মের বা স্কৃতি বা স্কৃতি সংগ্রাম করে। আরু কর্মের বা স্কৃতি বা স্কৃতি সংগ্রাম করে। করে বিবার বিদ্যা

^{5.5 499 945 (\$1) (}

^{4.)} RELIGION

আবাংলৈকারী কপ্রবৃথি এবলৈ ক্ষান্ত সমুদ্ধ ক্ষাপ্রকৃতি, যথ করা ত্রিবাল্যুপ্তিবর্তি (১৯)
আরিন্ত বিভূত্ত হলেও চোঃ অভিসাধে কেবাও ক্ষান্ত বিভ্লাব কাল্যুপ্তিকারণ। তে ভা কর্পানুকুলোর ক্ষাপ্র
স্কৃত্তা র চ অপ্রস্কৃত্যার কাল্যুপ্তিকার। কর্মান্ত ক্ষাপ্তিকার ক্ষাপ্তিকা

নের, ইয়াই চ্টল ভাচার ক্ষণসভাচতা। ক্ষণ শক্ষেত্র আর্থ লিখা, ক্রণসভূতি হা ক্রণসভাচতা, ইয়ার আর্থ—গিল বা নিংলনের সভিত্য বোল বা সহস্ক। যে সময় হয়েত হাবো নিংলারের বিনিয়োবের নিয়লনি বহিষাতে আর্থাং যে সময় হয়েত কোনু কোনু কর্মে বিনিয়োল হইছে ভাচা আহল সেই সমস্ক হয় বেলিয়াই বৃধিতে ভাতি ভাচাতাই ক্রণসভাচ হয়। বিনয় জীয়তেই পুটিলনিগ্রুভি:—এই অংশসম্ভিত মহান। বিন্যুগ্রিভিট এই —

हेटेडव का या जिल्होंहे विकासहराजु छन्। कोइटको गुटे समग्र किरवीक्सार नो एक गृहक क (जावक प्रनामक कर)

িহে ব্যবস্থ, ভোগৰা এই স্থানেই উভতে খাক, প্ৰকাশ পুগৰু চইও না, স্থাবি আৰু প্ৰাৰ্থ চও, আপন গৃহে থাকিয়া পুত্ৰপৌত্ৰিংগত সংক আমোৰ আহলত ও জীয়া কয়)।

वर्षे मही दर्शनशह मुना नांव हेंगा ननियाल महन्य क्रिक चालेशाय। कर्रावह विचार कर्म स्वार नियाल स्वार वर्षे महन्य स्वार नियाल स्वार कर्म महन्य स्वार नियाल स्वार महन्य स्वार कर्मा महन्य स्वार कर्मा महन्य स्वार कर्मा महन्य स्वार कर्मा स्वार कर्मा स्वार स्व

আসুবাদ—ইংগ্র বঞ্জের সমৃতি বা সম্পূর্ণতা বাবঃ তপসন্দরতা, করু বা বল্ধর বে অনুসাধান কর্ম প্রিফ্টরণে বলিয়া বেছ, ডারাই ময়ের অসমন্দ্রতঃ, ইয়ার প্রাথপন্ত মনেন। অপ্যাপ্ত ময়ের উবাহরণ—ক্টড়ড়ো ..মগুডিঃ, এই মন্ত্র।

বৰো এডরিয়ঙৰাচোৰুক্তয়ে নিহুঙাকুপূর্বনা ভবস্তীতি লৌবিবেরপোতর্ যথেস্তানী পিতাপূজাবিতি। ১ ।

হ্বা উ এড (খার বে বলা হইয়াছে) নিয়ন্তবাচোর্জন্মে . . . ভবভীতি ' (মা-সমূহ অপ্রিবর্তনীরশহবোধনাবিশিষ্ট এবং অপ্রিবর্তনীয়াণার্থাবিশিষ্ট) (তার এফা) (নেই সহজে বজবা এই বে) কৌৰিকেণ্ অণি (লৌভিক বাবহারেও) এড ব (এইরপ

^{5 1 5 5 4 4 1 7}

 ⁽वर भूगः मधुक्रकनरम् पद्मानानुबाहद्वनविकि—वेदारक क्षोद्धकारिकि (इ.)

 [।] प्रतर्थको वि नक्षः कक्षः क्षां क्षरपष्टः (क्षः)।

^{# 1} Sternie

হইল থাকে) হথা (বেনে) ইপ্রায়ী (ইজারি) লিভাপুত্রৌ (লিভাপুত্র) ইতি (ইজাকি বৰা)।

परवास नवर्षास्य। धनविवर्द्धतीय ८वर व्यक्ष नवत्यूत्व पर्या रव रनीव्यानकी विविद्य कार्यानकी वाक्षित्र कार्यानकी वाक्षित्र कार्यान निर्माण निर्म

व्यक्ष्याम--वात त्य यना वर्षेत्राक्ष प्रश्नमृत् व्यविवर्धनीदश्यक्षावनिविद्वे अवर व्यविवर्धनीदश्यिक्षावर्गविभित्ते, त्यरे व्यव्य वर्षेत्र क्ष्मिक्ष वादशायक अरेडन वर्षेत्र वात्व, वर्षा--वेद्याप्ति, विकानुत्र, व्यकृष्ठि वया।

> যথো এডগু।সাণেন রূপসম্পন্ন। বিধীয়ন্ত ইভি, উদিভাতুরাদ: স ভবঙি । । ।

ৰণা উ এতে (পাৰ যে বলা ছইলছে) আছনেন বিধীয়তে ইকি ' (প প বিনিয়োগ ব্যাইতে লাম্বটিবিলিট মন্তলমূহ আছনপ্ৰস্থাক ভালংকৰে বিভিন্ন চইনাছে) [ভাল ক্ৰমা] (সেই সথকে বক্ৰমা এই যে) দা (আছনগ্ৰাহৰ বিধি) উৰিভাছৰালঃ (উৰিভান অৰ্থাৎ হাচা ক্ৰিড চুইনাছে ভালাৰ প্ৰদান অৰ্থাৎ পুনংক্ৰম) ভাৰতি (হয়)।

মঙ্গের বাবা কোনও অপের প্রজিলাধন অভিপ্রেক্ত নতে, এই সধ্যে অভ্যন্ত বৃদ্ধি এই ছে, যে সকল হয় নিজেবাই ভালাদের ভ অ বিনিয়োল বৃষ্ণাইছে লাবা, জালারা ভালা কোনু কোনু কর্মের বিনিয়াক ধরীতে লাবে এগালারাধ্য আবার ভালার নির্দেশ করিবাছেন। এই বৃদ্ধি আবার। কাবল, আলগপ্রথের যে বিধান ভালা মহাছ বিধানেরই পুন্তাবৃদ্ধি। ইয়া উদ্বেক্ত বিদ্বিন নতে। প্রথমতা, মান্রব মধ্যে যে ভালার বিনিহাগের নির্দান বহিবাছে ভালা স্থা—আনেক প্রায় পরিস্কৃতি নতে; আলগপ্রয়ের কার্য্য করিছেছে পরিকাছেলারে এবং বিশ্বভাগের স্বেট্য বিনিহাগে কোরাত চইবে ভালা বলিবা বেকবা। বিভীন্তে, মহানালিক অর্থার একট প্রকাশের নির্দানবিলিট আনেক মন্ত আছে, কাকেই সম্বেহ বৃহত্ত পারে মহাত ম্যারেই একই কর্মের নির্দানবিলিট আনেক মন্ত আছে, কাকেই সম্বেহ বৃহত্ত পারে মহাত ম্যারেই একই কর্মের বিনিহাগে কইবে কি না। আলগপ্রের নিয়াল সম্বেহ বিনিহাগে প্রথমিক ক্রিয়াছেন ক্রায়েই মন্তের বিনিহাগে বিধান করিবা। ব্যারণাশ্যন সাম্বর্গ নাই, অর্থার মন্তের ক্রিয়াছেন ক্রায়েই মন্তের বার্থা (ব্যার ক্রিয়ালাক) প্রকাশ্যন সাম্বর্গ নাই, অর্থার মন্তের

ক্ষৰ্থকা বীকাৰ কৰিলে প্ৰাক্ষণগ্ৰহের ক্ষমত্বিকা বীকার করিছে চয়--ক্ষ্মত্ব করা বিচারনয় নহে।

আসুবাস—আৰ যে বলা চ্টান্তে জিলসপায় অধান আৰু বিভিয়েশ বুলাইছে সামৰ্থ-বিশিষ্ট মাসস্থ আছপআছকট্ট ভাৰতকাশ নিহিত চ্টান্ত, সেই সৰছে যক্তৰা এই যে আলগগ্ৰহের বিধি কবিতের অভ্যান ।

गर्थी अक्रमञ्चाद्यां क्रवाही ज्ञाचायवन्ताप्रवित्मा आठीर्य । । । ।

হথা উ এতং (আৰু বে বলা হটবাছে) অলুপচাৰ্থ্য কৰিছি ইভি ' (হতের কর্ম অসহত) [তত্ত্ব জন্ম] (সেই সক্ষে বক্তবা এই যে) আগ্রাহবচনাথ (কেলেক্সে:--ক্ষেত্র উক্তি বলিয়া) অহিংলা (হিংলার অভাব) প্রতীয়েত (মুখাইতে পাবে) ;

वात वात कात कात कार्य अवस्था वका व्यक्तिक वर्षे कार्य मा, हैश्व अिक व्यक्त वृक्षि और ति व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति अवस्थि कार्य का व्यक्ति अवस्था व्यक्ति कार्य का

অপুৰান—আৰু যে বলা চইবাছে ময়ের অৰ্থ অসমত, সেই সময়ে মন্তব্য এই বে— বেৰের উদ্ধি মলিয়া অহিংসা বৃহাউতে পারে।

S.I. SHHIRTY

अ । अक्टिमानियान्यस्थः (का एक वर्ष्ण्यः)

অচেত্রন্থেরেরাকি অভিনত্তের বোজনীয়ানি। বিশ্বন বন্দরে রবধিত্বলি আক্ষত ভার বন্দর্ক।
 আচত ইতি কিযু বল্পান্ (নাউৎ—বর্ষের ইংলাক্ষ্যত)।

५वराः नगरमं कृष्णिवराकः निक्तिकाः । वकार्यः विश्वतः व्याचाः व्याच वदाधारकोः गृतः ।
 ५५ (४ ० -), व्याच् वद्याधिकाः पवित् (पृक्तकः) ।

যথে। এত্তবিপ্রতিষেধার্থা ভবস্তাতি লোকিকেরপেন্ডদ্ রথাংসপত্যোহয়ং আগ্রনোধনমিত্রো রাজেতি ॥ ৬ ॥

ৰধা উ এতং (আৰ বে বলা চইবাছে) বিপ্ৰতিবেধাৰ্থা: ভবলি ইজি ' (মহস্ক পৰাশার বিষয়াৰ্থসম্পন্ন) [জন্ম ক্ৰম:] (সেই সহয়ে বজাবা এই বে) দৌবিবেৰু অশি (দৌৰিক বাবহারেও) এতং (এইবল চইবা খাকে) হবঃ (বেবন) আয়ে (এই) ক্রাছারঃ (বাজা) অসমতঃ (শক্ষাকিও), বাজা (নুগড়ি) অন্যান্তঃ (শক্ষাকিও) ইজি (ইডাাহি)।

मरबार च्यानवीरका चामक यहे कृष्टि क्षाप्तिक इतेत्रपत्त एवं मरबार चार्च वाहा व्यक्षीय हा কারা পরশার বিকল্প। এই সম্বন্ধ বারুলা এই যে বাছেতিক মহার্থেও মধ্যে পরশার কোন বিবেশ মাই। বেংডা মতা ঐপথান-লয়, এই ঐব্যানিক্তনট বকলে বেণ্ডায় ভল্ম। बाह जरुर जरे जीववानिरहनरे जरु १९१४ छ । वर्षा चानवर्ष चाह्यकान करवन, जरु ছেংডাকেই লোকে নান। আকাৰে পুৰা কৰে।^১ কাছেই কোনও যতে বলি এক কাছেৰ কৰা পাৰে এবং কোনত মত্ৰে যতি অসংখ্য কলের কথা থাকে ভাগোগের মধ্যে প্রশাস কোন विरवान मारे । करवरन व्यवेदे केच्या क्षेत्रगरम् 'दश्या किश्व किश्व कम शहन करवम'। " दर मात्र केल्यक जानक विनदा दर्गना कथा हरेगाएक अध्या त्य पट्ट हेन्द्रक भए (अभावदेशको अभिदा अर्गना कता इटेवारक, कार्ने केवन मरबन मरबान रकाम विरक्षात माने । कार्यन, देखाक रव कार्यन विश्वा খানিঃ করা করবাছে ইয়া বছতে: অভিলাগেভিত্নক। সৌকিক বাহচারের এইত্রপ অভিসংবাজিবুসৰ বাংলাৰ অভাব নাই—ধ্যেন অপক্ত এই বাহুল, অপক্ত এই বাহা: কিছ ভাষাৰেৰ অৰ্থবন্ধা সম্বাচ কি কাহাত্তৰ সংগ্ৰহ হয় চ এতেকাৰে পজা নাই এইত্ৰপ कि एक चारकत छिनि वाधनरे इकेन चाव बाकारे इकेन ? रिनि वृति, बान बानिया विक কৰ্মনাৰ স্থান কৰেন উছোৱন নিত্ৰ, উহাসীন এবং শক্ষ এই ভিন্ন লক্ষই আছে। । অনুচে आह्न वा चनक बाबा-रेशव वर्ष यहे क्यों उद्देश राहातक नक मध्या वर्षि अह. नक ए अहम्मात नारे लाहा नहर । अनक हेन अहमानरे वा अहमा वर्ष अलीक हरेल बाधां कि १

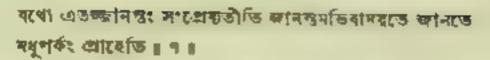
कामूनाम-न्याद त्य रता हरेगाव्य यहमपूर अवन्यत विक्वार्थमण्डा, तारे मद्याद दशका तहे ता, त्योक्ति वादशादक करेक्षण हरेश बादक, त्यस-न्यादे सम्बन नक्षत्रिक, शाक्षा नक्षन्त्र देकारि।

all Stellers

वाहासाधारपदस्यांका अक चांचा रहना पुनरत (निः ६००) ।

 ⁽ अगरकगर प्रथम दास्त्रीकि (व नः व नकः) ।

শূবেরণি বদহত বালি কর্মাণি কুর্বাক্ত।
 শূবেরণি বদহত বালি কর্মাণি কুর্বাক্ত।
 শূবেরণি বদহত বালি কর্মাণি কুর্বাক্ত।
 শূবেরণি বদহত বালি কর্মাণি কুর্বাক্ত।

ৰণা উ অতৎ (আৰু যে বলা কইবাছে) আনন্ধং সহপ্ৰকৃতি ই ডি ' (গ্ৰন্থ বিধিজয়াজিকে পৰিজ্ঞান্ত বিষয়ে প্ৰেৰিড কৰেন) (ডাল ভ্ৰমঃ) (সেই সক্তে বজৰা এই যে) আনৱস্থ (বিনি শিক্তেয় নাম আন্তন্ম এইবল ভালকে) অভিযাননতে (শিল্ল ভ্ৰমণ উচ্চাৱনপূৰ্ণক অভিযানন কৰেন) আনতে (বিনি মধুপৰ্কের সহিত প্ৰিচিড উল্লেখ নিকট) যুলুকং প্রায়ে ('ইং। মনুপ্রক' ইংল বনিয়া কেওবা হয়), ইডি (ইডাাছি)।

মান পৰিলোভ বিষয় থাপন কৰেন—বিনি বৈ বিষয়ে অভিন্ন বাহা ভাষা ভাষাকেও নেই বিষয় আনান হয়—কাজেই মন্তের হায়া অৰ্থ প্রকাশ অভিনেত্ত হুইতে পাতে না, বিজ্ঞানীয়িপের এই কথার মধ্যে সার্বভা নাই। বেখা বাব ধাহাছের অর্থনা অবিসংহারিজ লৌকিবনাবছারে প্রস্তুক্ত উমূল ধাজের বাহাও অনেকছনে আভবিষয় আশিত করা হয়। অভিযানমের বিশিই নিয়ন এই যে অভিযানমন্তায়ী অভিযানমাই যাজিকে নিজের নাম ও গোও (অথবা কেবল নাম) উচ্চারপপূর্যক অভিযানন করিবেন, " বেমন—অব্যাহ ভোগোলাভিলা বিষয়েয়ে অক্যানিয়ের (এই আনি বাবিজ্যালোনীয় প্রিয়ন্ত ভক্তে অভিযানম করিভেত্তি)। অব্যাহ বিভাগ পরিচিত, কাল বিভাগ নাম ও গোনে আনেন; ভবাপি বিভাগে যে নিজের নাম ও গোনে বিভাগে হয় —মর্শুর্কো মর্পর্জে। মর্পর্জে (আমি বর্গুর্জ প্রায়ন করিভেত্তি, প্রহণ কলন)। " পুলা ব্যক্তির হিলি মর্পর্জে মর্পর্জে বিভাগে বিহনের বিভাগি বিভাগে বিভাগের বিভাগির বিভাগির বিভাগির মন্ত্রির বিভাগির নিকট বিভাগের বিভাগির বাপিন বা কথন নহে। ভবাপি বিভাগির নাম গাপিন করা হয়, ইয়াও কি পরিলাক বিহারেরই ব্যাপন বা কথন নহে। বিভাগির বিভাগির বিভাগির বিভাগির বাপিন বা কথন নহে। বিভাগির বিভাগির বিভাগির বিভাগির বিভাগির বাপিন বা কথন নহে। বিভাগির বিভাগির বিভাগির বিভাগির বিভাগির বাপিন বা কথন নহে। বিভাগির বিভাগির বিভাগির বিভাগির বিভাগির বিভাগির বাপিন বা কথন নহে। বিভাগির বিভা

আনুবোদ—আধ ৰে বলা চুইছাছে যন্ন বিভিন্নথাজিকে পৰিজ্ঞান্ত বিহৰে জোৰণ কৰেন সেই সম্ভাৱ কজাৱ্য এই বে, ছিনি লিংছাৰ নাম আনেন এইছাল গুলুকে লিয় জনান উজ্ঞানণ-প্ৰাক অভিযানন কৰেন, ছিনি মধুপৰ্কের মহিত পৰিচিত তাহাৰ নিকট 'এই মধুপৰ্ক বিভেছি' ইয়া বলিয়া কেওৱা বহু, ইফাামি।

Sil Spermis-

২। অসুসক্তিকো অধ্য লোডেগাভিনাকতে (খোচ বৃচ হচ ২৮৪১১); অনান কেচসাৰ্থভিনাকা ইত্যভি-ব্যবং (খৌতৰ্), অসাধ্য থো ইত্যাভ্যনা নামাধিশেৎ (সাংখ্যান্স); বহু ২০১২ এটন্ চ

०१ - भाग इ.सं. पर ३,५०१०

যথো এতদ্বভিঃ স্বামিতি লৌকিংক্যপোত্দ্ বৰা স্ববিয়সা অসুপ্রান্তাঃ পানীয়মিতি ৷ ৮ ৷

ৰ্থা উ একং (আৰু বে বলা চইবাছে) অবিভি: সর্বাস্থ ইতি । (অবিভিই সকল) [আন ক্রমঃ] (সেই সহছে বজনা এই বে) গৌকিকেণু অপি (সৌকিক বাৰ্চারেও) এতং (এইবল হুইবা থাকে) হবা (ব্যন্ত) সাংব্যাঃ (সঞ্চারকারের বস) পানীহন্ অপ্রপ্রাপ্তাঃ (বংশ সহাগত্ত অবাধ বলে বর্তমান আছে), ইতি (ইত্যাবি)।

श्रात्व पाता त्यात्र अर्थ पाता ठाठीछ इद छाहा स्थलनद व्यवन—स्वितिहें नकतः वाद्यक्षे प्राप्तव पाता त्यात्र स्थलन स्वित्यक नाह, दिक्कारोविद्यात अर्थ स्थावक त्यान पृता नाहे। 'स्वितिहें प्रकृत ' उद्देवल त्य बता दव छाता त्योगकात्य, स्वितिह छाछ क्षित्रन्यः ; त्यात्र त्यात्र वितिहें केनवादीत्व नालापत कविद्या कृष्यकाथत्व दत्या द्या पृत्रिके वित्यक्ष नालापत कविद्या कृष्यकाथत्व दत्या द्या 'ध्रविके विष्यक्ष कृष्यकाथत्व स्थलन व्यवस्थल विद्या क्ष्यकाथत्व व्यवस्थल व्यवस्यवस्थल व्यवस्थल व्यवस्य स्थल व्यवस्थल व्यवस्य

আকুষাল—আর যে বলা হইলছে 'অধিভিট সংল,' সেই সংগ্রে বজাবা এই যে দৌকিক বাবলাবেও এইলপ চইল বাকে, বেদন—স্বাপ্তভাৱের বল বলে স্থাপত, ইত্যাধি।

> বধো এডথবিস্পাই।খা ভবস্থীতি নৈয় স্থাণোরগরাধো খদেনমধ্যে। ন পশ্যতি পুরুষাপরাধ্য স ভবতি । ১ ।

ৰ্বা উ এতং (আৰু যে বলা চ্টাবাছে) অবিলাটাৰ্বা ভাৰতি ইভি । (১৯ছ পৰ অবিলাটাৰ অবাৎ হয়ে কোন কোন লাখের অৰ্থ জ্পাই নছে) (তথ্য প্ৰমঃ] (গেট গৰছে বজৰা এই যে) এবং (ট্রা) স্বাংশাং (স্থাপুর) অপরাধাং (স্থাপরাধ) ন (মাহ) বং (যে) এনত্ (ট্রাকে) অহা (সংখ্যাক্তি) ন পভাতি (বেশিতে পার না) নং (ট্রা) পূক্ষাপরাধাং (রাক্ষের স্থাপরাধ) ভবতি (হয়) ।

बाह्य व्यर्थ आहे अहे नदस्य व्यान ध्यक वृक्ति धारे ता शहर परशा व्यानक शव व्याह्य बाह्यस्थ्य व्यर्थ व्यवेहतात तृष्टा शव मा। धारे नदस्य वक्तमा धारे ता, व्यक्त द्वार् (वृद्धि) द्वितिक शास मा छाहात व्यक्त शहर द्वार्, मा व्यवह व्यक्त । स्वक् व्यवह व्यवे मारे

^{2 | 2|0(0)22}

क्षांत्रक मा (देश: एट प्रायोजन) : यह मुखानकर कह (योगा केस्टर, म अर कहिनाय: क्षांच (क्षां) !

करको दि दक्तार शक्त देकानक क्षापुरेकानमुख्यक (पूर) ।

Fil Bleefph

ভাষা নহে, পথ টিকই পাছে; পর্বের যে উপক্ষি হয় না প্রবা পথ যে প্রিশাই ভাষার হেতুকানের পদ্ধতা বা প্রভাব : ব্যাকরণ নিজক কোহারি শাছে প্রভিক্ষতা থাকিলে সম্প্র শংকরই পর্য পরিস্ট ক্টবে।

कामूनोव-व्याव त्य नहां क्षेत्राव्ह मात्र कान्य त्यान व्याव व्यव क्ष्यों नाह, त्यहे नवाय नकारा अहे त्य-व्यव त्य वृत्तिक व्यविष्ठ नाह ना, हेश कान्य (वृत्तिक) व्यवदान नाह, देश व्यव वाकित व्यवहान।

यथा कामभगेरेव विद्याल: भूकविद्यत्या क्वांत ॥ ১० ॥

হথা (বেংন) কানগৰীৰু (চৌকিক ক্লিছাকলাপগৰ্ছে) বিভাতঃ (অভিভান্তর্জঃ) পুক্ষবিপেয় (বিশিষ্ট মান্তৰ) তথকি (হয়)।

অন্নৰ্থকীয় কাৰ্য্য অৰ্থাৎ চিত্ৰক্ষাতি নিয়কাৰ্য্য এবং অঞ্চল্প লৌকিক জিৱাকলাপে বাহাৰ অচিক্ৰতা আছে জিনিই বেজপ সহাজে বৈনিই।লাক কৰেন, সেইকল হিনি নিয়ক্ত্ৰ বাকেবণাকি লাজে বৃংগতিসক্ষা মহাৰ্থবোধে উচ্চাৰই বৈনিই। যেবা হাৰ ৷ নিক্জানি লাজে বৃংগতিসক্ষা মহাৰ্থবোধে উচ্চাৰই বৈনিই। যেবা হাৰ ৷ নিক্জানি লাজে বৃংগতিস ভাৰতমাত্মনাৰে মহাৰ্থ বৃত্তিবাৰ নাহৰ্থেৰ ভাৰতমা হুইছা খাকে ৷ নিক্জানি লাজে বাহাৰ বিহাৰ সংগ্ৰহ আজিতাত হুছ, বাহাৰ ভাৰত মুখ্পতি নাই আছাৰ নিকট মহাৰ্থ অক্লিট্ই থাকিবা হাৰ ৷

ক্ষাপুৰাল-কৌৰিকজিয়াকলাপগড়তে অভিজ্ঞতাৰপক্ষ বেজল ৰাজুখন বৈশিষ্ট্য কৃষ্ট্যা থাকে, নিজকাৰি লাজে অভিজ্ঞতাৰপক্ষ দেউৰণ মহাৰ্থনোৰে বৈশিষ্ট্য কৃষ্

পাৰোবাণ্বিৎস্তু বন্ধু বেদিভূবু ভূবোবিত: প্ৰদক্ষে ভগতি । ১১ ।

ভূ (আৰ) পাৰোৰণাবিংশ (আচাৰ্যাপৰস্পানাক্ষয়ে বাহাৰা জাননাক কৰিবাছেন উদুপ) বেদিচ্ছ্ (বিজ্ঞানস্পান এাজ্পগণেত যথে।) ভূৱোবিদ্যা পলু (অধিকবিধাসপান বাজিই) বালয়া (বালংস্থীয়) গৰুকি (হল)।

হাছার) আর্বাধনবার্রায়ে নিক্ষণতি পাছে জান অর্থন করিচাছেন, উদুর অধিক্ষ পবিত প্রাধনগণের মধ্যে অধিক বিনি অধিকবিভাসালয়, তিনিই সকলের প্রসংসাভাষন হন। জীহার নিকট কোন মধ্যে অর্থই অধিকাট ভাকে না। ময়ের অর্থ যে আমায়ের নিকট

त्यक शरमविकायम् (देश्यः १ अवस्थाः) ।

वारहारशंत विकासिक चांडांशायहण्यस्य त्व भारहारशंतियः (दः), नारहार्याम् व्यानस्थानाः, कां त्य निवित्त (यः वरः) । नारहारत्र वरण नृजाय 'क्षाणित अत्य चर्त्याणीय चांडांशायतः', 'नाराण चर्त्राम्क' अदे इक्त्यशास नवति विभावत्य निक्ष । चांडांविकीचित्रका वरक 'नारहार्यक्ष' वक्त चनानिकीत्र (निः को गराठ-) ।

\$ 5.0.6.35

পরিপূট হব না, ভাচার কাবন দক্ষের বোর বা গরের অবহীনতা নতে, ভাচার কাবন আমারের নিককারি পারে আনের অভার। সকল মহেরই অর্থ আছে, অর্থ বোরগমা করিতে হইলে নিককারি পারে বিশিষ্ট জানের অধিকারী এইতে হউবে।

ভাসুবাদ—আৰে, আচাৰ। পরস্পাধাক্তম ইংহারা ক্রামলাভ ববিধাছেন, উদুপ বিজ্ঞানস্পান আম্বণণের মধ্যে অধিক্রিয়াস্পান ব্যক্তিই প্রসংস্কৃতি হন ;

a গঞ্জ পরিছেদ সমাধ্য a

0

শন্ত পরিচেত্র

অধাণীদমন্তবেশ প্রবিভারের। ন বিভাতে ৫ ১ &

শ্বাণি (শার) ইন্দ্ শক্রেণ (এই নিজক্তণাত্র ব্যতিবেকে) প্রবিভাগঃ (পরের বিভাগ) ন বিভতে (হয় না)।

निक्रक्यशंद्धव द्याप व्यवस्थान — कान् नाम कान् कान्याच इतेर द्र देश द्यारा व्यवस्थ का, विक्रीय द्याराम्य — मद्द्रय व्यवस्थाय नाश्या करा, वेश वस्त इतेश्वर (১)०१० ১)। यदे इते द्याराम्य वावितिक निक्रक्याद्धिय व्यवस्थ व्यवस्य व्यवस्थ व्यवस्थ व्यवस्थ व्यवस्थ व्यवस्थ व्यवस्य व्यवस्य व्यवस्य व्यवस्थ व्यवस्थ व्यवस्थ व्यवस्थ व्यवस्थ व्यवस्य व्यवस्थ व्यवस्य

আপুৰাৰ-নাম ট্রা অর্থার নিক্ষাণার বাহিত্তের প্রবিভাগ সম্বর্থ হয় না।

অবসায় প্ৰতে কৃত্ৰ মূলেতি প্ৰথমণ গাবং প্ৰদেশ্যবত্তিৰ্ভিত্তিৰ মামকাৰণন্তবাহাৰগৃহন্তি, অবসাৰামানিতি প্ৰতিক্ৰণকটোৰিয়েচনে তক্ষামৰগৃহন্তি ৪ ২ ৪

হয় (হে হয়) প্ৰাথে (চৰণ্ডিশিষ্ট) অবসায় (বিচৰণ্টিগৰিপকে অৰ্থাৎ পাজীগণ্ডে) মুগ (প্ৰথে মাৰ), ইতি (এই ময়ে) পৰ্য অবস্থ (পাৰমুক্ত বিচৰণ্টিল) → গাবঃ

^{) ।} जुक्किकान्: अन्य जकानि वक्किनानीट्साइय तम्बिकायलन्तिकान्य (पूर) ।

६ । शहाः नवावर्गवृताः वा काविष्यस्यान्याः सः स्थानः, वस्यारवर्णनावकावस्यानीयं जनस्याः । अवन्यवेशकः । कः)-- क्षेत्रे कः सङ्गायकः अकीकारम कर्याः वर्णकक्ष्याः वेष्याः नवानः, जाव कृते सं स्थानकः वर्णक्य अकृति कविष्ये विशिष्ठ विकासभूकः स्थानः जनस्यः ।

কর্মপুর হি প্রার্থনিক্তির ব ক্রেক্তরেশরিক্তরেশনি ক্রেক্তর এব প্রক্রিকান নিভিত্তি (বৃঃ),
প্রক্রিকাশেশরে ক্রাব্য সভারে, ইব্য বিশ্বব্যক্ষিত স্বেশ্বর্যনিক কুল্যালা সংহিত্যক্ষিক প্রক্রাক্তরে ক্রেক্তরিক
চকুর্যনিক্তরাক্তিক প্রক্রিকাশ্যক ক্রাব্য ব বিশ্বতে ক্রেক্তর্যক্ষিকাশ্যক্তিক বাং ।

(গাভীনকন), [খাবনং]→লগ্যনন (পথের খাহতরপ), [খাবনম্ ইডি] ('খাবন' এই শাক্ষী) গড়াগ জ (নানাথাক) খাবজে ('খাব' বাড় চইডে নিশানা) খানং (খান) নামভবনঃ (খাভাগ), ডগাং (নেইজড়) ন খাবগুড়ারি (পরকারনান এই লকটাকে খাবজারতুক করেন না), খাবান্ (খাবগাংকে) খাবনার । বিমৃত্য ভারিং।) ইডি (এই মাই) ছডিং ('নো' বাড়ে) উপপ্রঃ (উপনর্গত্ত হরীনা) বিমানেনে (বিমৃত্য করা খাবে প্রায়ক্ত হরীনায়ে) তাজাং (নেইজড়) খাবগুড়ারি (পরকারনান ইলাকে খাবগুড়ারাক করেন)।

'भारताब नुबर्फ कुछ पुन्न' हेटा ७३०मि प्राप्तर (भारता ১०१५७३) भारत । अबर (लाक्ष्युक्त) অধসম্ (বিচৰণশীল) – গাবা (গাড়ীসমল) ; জাতি বৃষ্ণাইতে 'আবদ' পাল একবচন প্রাতৃত্ব হটবাছে। 'অবস্' বা 'লোগ প্ৰেব পৰ্যাধ 'প্ৰাসন'। প্ৰের অৱ }। পৰে লাভীর দ্বন্ধ পান্ ক্ষা হয়, মুদ্ধ চাইন্ডে প্ৰাক্ষত ক্ৰয়া আলোক কথা হয় ; পাড়ী পাৰের আছ বা পাছস্কৰ্য প্ৰালান कार, अहे निधित्र गांधी भरत्रत व्यवस्थल । "पून"— इत्यादकि (इत दानान कर, व्यवस्थ স্থাৰ)। 'অবস' পথটো পদাৰ্থক কাৰ থাড়ার উভার 'কাস' নামকরণ (প্রান্তঃর) করিব। जिल्ला इतेयाह : वेटा अवनव, ६६ मात्रक मध्याव मात्र, कारकरे नवकारणव नवनार्क वेदाहक আৰ্থ্যকৃত্য কৰেন নাউ; কাৰণ, মুট পালের ভেগ বা পূথক অভিয়ে প্রকট করিছেই व्यवश्रद्धक ब्राह्मक हरे। जातात व्यवस्थान प्राप्त प्रीक्त नहरू, ता प्राप्त कविएक गरह 'व्यवसाध' क्षेत्रे भवति क्षेत्र के त्याक कविया किला विवेदात् । "लबार" क्षेत्रे ठकुव कि नावर शामानि-कार्याः 'चारशाव' भारते तार्कः वर्वेषारकः स्थानतः कर्षभावतः केलाय नावे, चार्च । रागवाकृत হাতা অৰ্থ জাতা এখানে সভাৰ নতে, উভাজি জান জাতাৰ না ধাৰণৰ ইতাকে 'অৰ + সাহ' এট ভূই পৰের সমবাধ মনে করতঃ অবপ্রচত্ত ভরিছা উচ্চাবণ করা চোচার পক্ষে স্বাচারিক। 'অব্নাহাব্যন' ইয়া ব্যৱহার ১০১০০০ ময়ের কলে। এবানে 'ক্রমার' প্রটী চতুর্বয়েরপে প্ৰায়ণ কৰিলে আৰ্থাকতি হুটাৰে হা। অধান একটা কৰ্মণাৰ, কাজেই অবসাধ প্ৰকীকে জিলা-नवस्था नवा करिएक वहेरत। अक्षावन कवित्तके स्वाधनमा वहेरत रह, देश अब विमुनर्गक्क লো খাতু চুইতে নিশাল চুট্টাট্টে। অবপূর্তত হো চাতুর অর্থ এবানে 'বিমৃক্ত করা'। আৰস্যাহাত্মান আৰ্থাণকৈ বিমৃক্ত কৰিছা। এবাবে 'আবসাহ' পদ্দী 'আব' এবং 'সাহ' এট कुछ नरमक अमरारव अतिछ । এই कुछ नरमक प्रक्रियाम क्षेत्रारम । देशासक एव विशिक्षका ষা পুৰক অভিত্য ভাষা প্ৰকাৰণৰ প্ৰাক্ট কৰিখাছেন 'অব-সংখ' এই সময় প্ৰটাকে অব্যাহ-युक्त कविता कार्थाय 'काव' रहतः 'नाव' वेदारमत विकास देखातन व्यवस्ति कविता। शहरत অৰ্থজানে লাভিলাটা নাই, লে কি এই পথটাৰ খড়গ নিৰ্ভাৱণ কৰিবা ইহাকে অব্যাহৰুক কৰিবা পাঠ কৰিতে পাৰে ৷ ভাচাৰ পক্ষে সাৰপ্ৰচ পৰকে নিবৰ্ত্ৰচ কৰিবা পাঠ কথা এবং

[ু]ৱা প্রাক্তর প্রাধন্য ভবস্তুবন্ধ গ্রহণারে প্রাক্তর্যবহার (জ: আচ -)

 [।] বান ক্লিকে বেন প্ৰক্ৰ ন নামকত্নঃ প্ৰভাৱ উচ্চতে। কঃ খাঃ।

নিরবগ্রহ লয়কে সাবগ্রহ করিয়া পঠে করাই সম্পূর্ণ সম্ভব। এই অর্থজ্ঞানের পারিপাটালাজ হব নিক্তপাস্থ হইতে।

অনুবাদ—অবসায় পৰতে হন্ত মূল (তে হন্ত, চনপবিনিষ্ট বিচালনীক্ষিপ্তে অৰ্থাৎ লাজীলন্ত হণে রাথ) এই ময়ে—পৰ্থ অবসন্ত লাজঃ (লাজীলন্ত), 'অবস' (লোঙ) ইথার প্রাচ্ছেচন 'প্রাহ্নে (প্রের অর)। প্রনার্থ অব গান্ত চইন্তে 'অবস' পথ নিশার, প্রাহ্রে গ্রেম (লাজীলন্ত ইয়াকে অব্যাহ্রুক করেন না। অবসায়াধান (অধ্যাপকে বিন্তুক করিয়া) এই ময়ে উপসর্বান্ত 'লোগ বাকু বিয়োচনার্থে প্রকৃত ইয়াকে, সেইজন্ম প্রকৃত্রিক প্রাহ্রুক করেন।

দূলো নিখ'ত্যা ইদমালগামেতি পক্ষাৰ্থপ্ৰেক্ষা বা বঠাৰ্থপ্ৰেক্ষা বাঃকারান্তং পরো নিক'ত্যা আচক্ষেতি চতুর্বার্থপ্রেকৈকানান্তম্ । ০ ।

 অৰ্থনান আবাৰ নিকজশাল বাভিত্তেক সম্ভৱ নতে। কাজেই নিকজশাল্পই শহৰিচাগজানেও প্ৰতি কালে।

सामुनाम-वृत्ता निर्वाता हैन्याकनाय (पृष्टायरणाव निन्धे हरेत्य मध्या पृष्टायरणाध वृत्त अहेचारन मागरन विविद्यायन) अहे श्रात्व 'निर्वाता' अहे प्रात्म हव नक्ष्मी विक्षित मध्य' स्था थाव, मध्य ना वव वही विक्षित्व भय' स्था याव, व्याव्यहे भरते माध्यावाच भयोद 'निर्वाता', भवः निर्वाता माठक (किविद्या जिन्ना पृष्टाय दम) अहे वायद 'निर्वाता' औह प्राप्त हक्ष्मी विक्षित्व मध्य कृते हव, कारबहे नक्ष्मी अकावाच मर्थाद निर्वाता ।

পরঃ স্তিক্র সংবিতা, শ্রমপ্রকৃতিঃ সংবিতা, শ্রমপ্রকৃতীনি স্বিচরণানাং পার্থানি ॥ ॥ ॥

পরঃ (নাজিপর) সরিকর্ষঃ (করের) করিজা (করিজা), করিজা (করিজা) পরপ্রকৃষিঃ (লরপ্রকৃষ্টি—লর ক্টবাছে প্রকৃষ্টি হাত্তির), সর্বাচনগানাং (নবত শাখার) শার্থানি । গ্রেটি-শাষ্যান্ত্র) পরপ্রকৃষ্টীনি (লগকেই প্রকৃষ্টিকংশ স্থাপ্ত করিয়াছে)।

এবন প্রবিভাগপ্রসংখ সংখ্যিত (স্থিত) সভাগাদি বলিভেছেন। সংহিতা বলিভে কুরার পর্য স্থিতই বা সংখ্যেত। এই স্থিতই বা সংগ্রেম চুইনে ছুই প্রেম শ্বর অধ্যা স্থানিয়া বাজনের মধ্যে। শ স্থানিতার প্রাকৃতি অর্থান মুল বা কিছি (basis) প্রাণ স্থান্ত পাধার প্রাতিশাধারই সিভাল এই যে, প্রাই স্থান্তির প্রকৃতি। সক্ষ প্রাতিশাধারী স্থান্তির বর্ণনাপ্রস্থে পর প্রকৃতিত্বপে বীকৃত হুইরাছে। শ সংহিতা বারা মুক্ত ব্য শ্বন, স্থান্তিরম্ভ প্রস্থানের বিভাগই প্রবিভাগ।

আকুৰাল—সাতিবৰ সহিত্য (ক্ষেত্ৰ) কহিছা, কহিছাৰ গ্ৰন্থতি পদ, সৰ্বাশাস্থ প্ৰাতিশাস্থাই পদকে প্ৰকৃতিবৰ্গে আশ্ৰহ কৰিবাছে ।

ক্বালি যাতে দৈৰতেন বছৰ: প্ৰদেশা ভবন্তি । ৫ ।

শ্বাদি (আর) বাজে (ব্রুক্তের) হৈবতের (ব্রেডাজাণক দবের বারা উপস্থিত) বংবঃ (অনেক) প্রবেশ্যঃ (বিধিবতর) ভবন্ধি (আছে)।

নিককশালের অপর প্রায়েক্তর আছে , জাহা হইতেছে কোনু বেবতা কোনু ময়ের বারা ভাষা, কোনু ময়ের কোনু বেবতা—ডাড়া নিশ্ব করা। ব্যাধার্থে অনেক বিবিজে

 [।] नगरिति ऽधाऽन्त्रः

कृत कुछ छाति धः

त्रिक्ट म्हाइस क्रामा क्रावित्रहामा प्रक्रमानाम् - - (क्र.)

वास्तरि पश्चार पश्ची काति पास्तरि व्यक्तिपात्राञ्चलातः । व्यक्तिपात्राक्षात्रिक्ति प्रतिकृतिकाः
महिकास वाजिक्त्यविकार्थः । ८३२लि वि प्रति व्यक्तिवानापात्रक महिकार्थक्ष्यः (यः पाः) ।

व्यानुनाम-नाव श्वाकार्यः त्वरकाकानक नवनिनिष्टे वह विधियात वाह्य ।

তবেতেনোপেক্ষিতব্যস্ । ও ।

তং (কোনও বেৰডাবিশেষ কোনু মহের যায়। থকা ভালা) এতেন (নিজ্জনাল্লের নারায়ে) উপেক্ষিতবাস্ (বিচারপূর্বক আলোচনা করিতে চুইকে) ।

আহেই ব্যৱহ ভাষা প্ৰেছ কোনত কথবিলের কবিতে চ্টানে নির্ণি কবিতে চ্টারে— অধি ভোন্ বঙ্গের নেরতা। এই নির্ণিচ নিজক্ষণাল্ল বাতিয়েকে সভার নকে।

আসুৰাস—কোনও বেৰজাবিশের কোন্ ময়ের বাবা অভ্য ভারা এই নিজ্ঞানাত্তর সাহাব্যে পরীকা অর্থাৎ বিচারপূর্মক আলোচনা কবিতে হইবে।

তে চেপ্তার্শিকজা কর সাইভি । ৭ ।

তে (বাজি কলৰ) তেওঁইতি জন্ম (বিষ ইলা বলেন) পান (এই বিবলে পাৰ্থাৎ কোন্ ক্ৰেডা কোন্ ময়ের যারা অভ্যা ডিনিছে) [বলং] (আগবা) নিমালাঃ (নিমা অথাৎ কালক শংলার ধারা বিজ্ঞাতা) আ (ক্টৰ) ঃ

ব্যক্তিকপণ বলিতে পাৰেন—কোন্ যতের বাবা কোন্ বেবতা ছতা ইয়া নির্ণি করিবার ছত্ত্ব নির্দিত পারেন হব না, কাবণ করের মধ্যেই অনেক পদ আছে বাহা হাবা জানা বাইবে অমূক কেবতা এই সমনিলেবের ধারা জতা। অনিনীকে পুরোহিতন্—এই ব্যেষ্
মধ্যে 'অরিম্ নীড়ে' (অরিকে ভতি করিভেছি) ইত্যাবি পদ হইভেই মুকা বার অগি বেবজা
এই মমের বারা ছতা; ইয়া নির্ণি করিবার ছত্ত ভারার নিকজপানের প্রয়োজন কি চু

क्षेत्रांक्रिक गुल्क्कारेयकार कर कारकारणी कर रेक्क्वा शिक्षंत्र -- । वार (को, १ अशाव)

भाषीश (चारिश्रीत) বছ এবং হবিহান—ইবাবং বক্ষকৃতিতে বিভিন্ন কলবিলেব।

নিককশান্তের প্রবোজনীয়তা সহতে উত্তৰ পাণবিত উত্তর পরে বলা হইজেছে। শিক্ষাং⇔ সিকজে বিজ্ঞাতার (নিক অর্থাং ক্রেক্ডাডিকাডক প্রের বারা বিজ্ঞানসম্পর)।

অসুধার—হাজিকরণ বহি ইয়া বলেন—আমরা নিক লবাঁৎ আগক (বেবভাঙিধাহক) শব্দ চ্টুডে বিজ্ঞানস্পন্ন এইব অবাহি অমূক মেবডা এই ময়বিশেষের বারা অতা, ভায়া মানিব। '

> ইন্দ্ৰং ন কা লবসা লেবজা বাৰুং পৃণস্ত্ৰীতি বায়ুলিকং চেন্দ্ৰবিকং চায়েকে মন্ত্ৰে । ৮ ॥

नवना (वरम) हेकः न (हेरका नमृत) मानूः [न] (नाइन नमृत) पा (रकाशास्त्र) रापकार (नवका रमकारा) नृतकि (वार्धनः करना ना वीत्र करवान) हेकि (वार्ष) धारप्रदार (वार्षकाका) वर्षा (वर्षका) नाव्य (वर्षका वर्षा) वर्षा (वर्षका नव्य) वर्षा (वर्षका वर्षा) वर्षा (वर्षका वर्षा) वर्षा (वर्षका वर्षा) वर्षा (वर्षका वर्षा) (वर्षका वर्षा) (वर्षका वर्षा) (वर्षका वर्षा) (वर्षा) (वर्षका वर्षा) (वर्षा)

निष्या काश्य नव १वेट्ड अहे स्वकानित्यहें और नहार वाता करा देश निर्देश करा वात मा। देखा न वा नवना १—अहे दहा देखा क बावू और स्वकावहरू व्यक्तित्वक नव विद्याल, किया काश विन्ता देशाश और शहार स्वका महान । निकक्तिता होट्ड बाना वाहिए स्वता का देखा क वाहुर वा व्यक्तिता विद्याह काश व्यक्तिता काशमध्य का विद्याल का वाहुर वा व्यक्तिता विद्याह काश व्यक्तिता का वाहुर वा व्यक्तिता वाहुर का व्यक्तिता वाहुर वाहुर वाहुर का वाहुर का वाहुर वाहुर का वाहुर का वाहुर वाहुर का वाहुर वाहुर का वाहुर वाहुर वाहुर का वा

আসুবাদ—ইকা ন ছা । বিদে ইক্সমূপ ও বাহুসমূপ কোনাকে কেবডারা অর্চনা কবেন বা এত দরেন) এই পরিবেশতাক হলে ইল্রের অভিযাহক পক এবং বাহুর পরিধায়ক শব তহিলাছে।

অগ্নিনিৰ মত্যো বিধিতঃ সংযেতি তথাগ্নিৰ্যান্তৰে মধ্যে 🗈 🦫

মরো (বে মরো) অধিতির (অবিও রাড) বিনিজঃ (বীরিশালী তৃমি) সংব (শঞ্চ-প্রকে পরাভূত কর) ইতি (এই) মানুংব (মহাধেরতাক অর্থাৎ মহা দেবতা হাচার) মরে (মুয়ে) তবা (সেইবংশ) অভি: (অতি অভিডিক চুইবাছেন)।

ইঞ্জন আ এই মহেৰ বেৰতা অধি, কিন্তু ছাচাতে যেতপ ইঞা ও বাহুৰ অভিগাৰণ শব্দ আছে, সেইখন অভিনিৰ মধ্যে গিনিতঃ সহয়ণ—এই ২মেৰ মেৰজা মৃত্যু, কিন্তু ইহাডে

১। বহি এইপ্রশ বলেব, ভাষাত উপ্তর কি বলা বারতে লাবে ভাষা লভেই বলিভেকেন ত এবং প্রশাস্থা বঞ্চারাক আ
। ব
। বহি এইপ্রশ বলেব, ভাষাত উপ্তর কি বলা বারতে লাবে ভাষা লভেই বলিভেকেন ত এবং প্রশাস্থাক
। বহু ১০

पृथित व्यक्ति (कृ.) विश्वति (कृ.वा.) क्वावातीर वटक स्वयति (क्ष्मता), अहे वटक वर्षे होत्व व्यक्तिवयः स्वयति स्वयति वर्षेत्रा वर्षेत्र वर्षेत्र वर्षेत्र ।

 [।] वरदेश काश्राप

ক্ষিত্ৰ ক্ষিত্ৰ কৰা বহিষাকে। নিজকশাল হইতেই কানা বাইৰে ক্ষানিৰ ক্ষিত্ৰান এই মলে প্ৰধানতাৰে হুছ নাই, ক্ষি এই মহেৰ কেবলা নৱেন, প্ৰধানকাৰে ক্ষানিক ক্ষুত্ৰাছেন মন্ত্ৰ এবং বছাই এই ব্যৱহ বেবলা।

আৰুবাদ—দেইতৰ অভিবিধ মতো (তে বজো, অভিও ভাৰ বীপ্ৰিশালী ভূমি শঞ্চলবঞ্চ করা) এই মছাবেলভাক মতে অভি অভিভিত চুইলাড্রেন :

ৰিবিতো শুলিডঃ, বিবিৱিত্যপ্তে ৰীপ্ৰিনাম ভৰতি ১ ১০ ৪

বিধিছঃ ('বিধিড' এই শগট)—আনিডঃ (অনিড অধ্যৎ নীল্ডনানী), অভ্য নৈকক অৰ্থাৎ নিকজকাৰের মতে) বিধিঃ ইভি অধি ('বিষ্'এই থাতুও) নীল্ডনান (মীল্ডাৰ্ডক) ক্ষমিত (২২) :

'বিষয়' গৰের অব জনিত অবাধ বীরিলালী। 'বিষয়' নকটা বিষ্ নজের উত্তর ইতির প্রভাগে নিলার। বিষ্ নাজর ইবর ইতির প্রভাগে নিলার। বিষ্ বাজু ইবর কিন্ প্রভাগে নিলার। বিষ্ বাজু নৈকটু ক কান্তে শীপ্তার্থ বিষয়ে পরিক না রইলের 'শীপ্তি লাভরা' অব প্রকাশ করে। 'নিরুক্তার এবং নিরুক্তানার্থকে বার্লার, উল্লোহ্য বিষয়, লক্ষ্যিকে বীরিন্নারার্থক বনিয়া প্রাচ্ন করেন। কান্তেই বিষয়ে — জনিত (বীপ্রিবিশিত্র)। কান্তবাহী হনে করেন বাজ এবানে প্রস্কৃত্য 'বিষয়ি' এই ল্যেরই নির্কান প্রবর্গন করিভেছেন। '

আমুবাদ-প্ৰিত - অনিত, নৈকক পৰ্বাৎ নিকজকাৰ এবং নিকজনাত্ৰাভিজনিশেৰ মজে 'প্ৰিব' এই ৰাজুৰ বীধাৰ্থক হয়।

অধাশি জানপ্রশংসা ভব্তাজাননিকা চ ৮ ১১ ৬

ক্ষানি (কাৰ) আনপ্ৰশংলা (কানেছ প্ৰশংলা) চ (থাকা) ক্ষানিবিকা (ক্ষানেছ নিকা) ক্ষতি (ক্ষমা বাকে)।

শোৰে এবং পাথে সক্ষিত্ৰ আনেৰ প্ৰশংসা এবং অভানের নিকা দেখিতে পাওৱা বাব।
আন্তল্যভগ্ৰহ অনিজনীয় হওৱার হোৱা সক্ষতোভাবে কর্মবা। বেল সম্ভ আনের আকর,
বেলার্থবার মাজিবেকে আন্তল্যক সভার নহে। বেলার্থবার আবার নিকক্ষণাম বাতিবেকে
হয় না। কালেই অভানেতেকুক নিকার হাত হুইতে পহিস্তাণ পাইতে হুইলে এবং ভানহেতুক
প্রশাসাগতের অধিকারী হুইতে হুইলে নিকক্ষণাত্মের অবাহন একাক প্রথমিন। এইকানেই
নিকক্ষণাত্মের অপন প্রভাজনীয়ন।

कामूबांम-भाव सार्वत व्यन्तमा अवः कवारत्व निष्यः वरेवा थारक ।

। বর্ত পরিক্রের স্বাধার

১। অত বৈদ্যকত বৈশ্বউ ক্ষাবেশ্যটিত্বলি কাঁবিবাৰত বিবিধিকাত্মকুৰ্থণ কাঁবিবিকাৰত কৰিব।
কৰ্মি (বিং বিং)। । ব : বিবিধিকাৰত বীৰিকাৰত বিবিধাৰত বিবিধাৰত

লক্তম পরিচ্ছেদ

স্বাপুৰবং ভাৰকারঃ কিন্তাভূদধীতা বেদং ন বিভানাতি বেছিৰ্থম। যোহপঞ্জ ইং সকলং ভজনভূতে নাক্ষেতি জ্ঞানবিধৃতপাপা। । যদ্সূৰীতম্বিজ্ঞাতঃ নিগদেনৈৰ পঞ্চাতে। অন্যাবিৰ শুকৈধো ন ভজ্জলতি ক্ষিচিৎ ॥ ১ ॥

আহং (এই ব্যক্তি) ভাৰনাৰঃ (ভাৰনানী) বাণুঃ (বৃদ্ধ) অভূং (ভবতি—হব) বিদ (বঁলা ক্ৰসিন্ধ)), হঃ (বে) বেলঃ (বেল) অগীত) (লাই কৰিছা) অৰ্থং (অৰ্থ) ন বিজানাজি (আনে না), হঃ (বিনি) অৰ্থজঃ (অৰ্থজানসভাষ) (সঃ] ইং (ভিনিই) সকলং (সহজ্ঞ) কলং (বেলঃ) অলুতে (লাক করেন), জানবিণ্ডপাল্য (জানের বাহা পালজালেন কৰিছা) নাকণ্ (বর্ণ) এতি (ক্রাপ্ত হারেন)।

য়ং (খারা) অধিক্রাডঃ (বিজ্ঞান্ত না বইছঃ) পুরীতঃ (পুরীত রয়) নিগরেন এম (পাঠ-মুলেই) শ্বয়তে (উচ্চারিত হয়), অন্যো (অধিবহিত প্রয়েশে) ক্রটেখ্য ইয় (ক্রম্বাট-বারের ভাষ্য মার্ট্ডিং (ক্রমত) তথ (ভাষ্য) ন অস্তি (ক্রপ্রাস্থ হয় না)।

পোৰে আনের প্রশংসা ও অলাবের নিজা চিবল্লিক। পালের যে নিয়ুণ প্রশংসা নিজা আছে ভারা পালের বাকা উত্তক করিব। প্রশেন করিছেছেন। প্রথম প্রোকের প্রথমার্থে অলানের নিজা এবং বিত্তীয়ার্থে আনের প্রশংসা করা ধরীয়াছে। বিনি বের পাঠ করেন অবচ বেলের অর্থজান বারার নাই, ভিনি সাধু স্পূল। স্বাপু লকের অর্থ কুল। বুল বেলের কর্মজান বারার নাই, ভিনি সাধু স্পূল। স্বাপু লকের অর্থ কুল। বুল বেলের ক্ষালার করে, করেন আলার এবং প্রশের আলার্থনিক স্থানের ভালী বর না, সেইকল বিনি অর্থজান লাভ না করিব। বের পাঠ করেন, ভিনিও অর্থজনার ক্ষালার বরন করেন, বেরপাঠকানিও প্রথম লাভ করিছে লাবেন না। আর বিনি অর্থজানের অর্থজার ছব প্রথম স্থানের ব্যবহা করে ব্যবহার করেন। বিভাগে স্বাজানের নিশা করা ব্যবহার স্থানের ব্যবহার বিশা করা ব্যবহার আরার করেন। আরার্থজান করেন নিশা করা ব্যবহার নিন্ধি করিব। আরার্থজিত প্রথম বার্থজান করেন না, সেইকণ আরার্থজান নিন্ধি করিব। বিনি পাঠবনের ব্যবহান আর্থ্ড অর্থজান নাভ করেন না, বিনি পাঠবনের আরার্থজান নিন্ধি করিব। বিনি পাঠবনের ব্যবহান আর্থ্ড অর্থজান নাভ করেন না, বিনি পাঠবনের আরার্থজান নাভ করেন না, বিনি পাঠবনের আরার করেন না, বিনি পাঠবনের করেন আর্থ্য আরার্থজান নাভ করেন না, বিনি পাঠবনের আরার্থজান নাভ করেন না, বিনি পাঠবনের আর্থজান নাভ করেন না, বিনি পাঠবনের আরার করেন না, বিনি পাঠবনের অর্থজান নাভ করেন না, বিনি পাঠবনের আর্থজান নাভ করেন না, বিনি পাঠবনের আরার করেন নার করেন না, বিনি পাঠবনের ব্যবহান আরার করেন নার করেন না, বিনি পাঠবনের ব্যবহান আরার ব্যবহান নার করেন না, বিনি পাঠবনের ব্যবহান আরার ব্যবহান নার করেন নার ব্যবহান নার

^{)।} বিচাৰ্যাকে লোকপ্ৰনিবিদ্বোভাতে (বালা)।

২ , ভাপুর বং স বর্ধা শন্তপুলকলাবাবাদীবাবাং ভারণবারেশৈও সংখ্যাত্ত ন ভালেনিছানভাপাল্যপিশারেশি-কৃতিং (ছঃ), ভাপু প্রথম কর্ব বর্ষভার বইতে লাবে, গান্তি চলবভারই করে করে, চলবের উপজ্যাব কার্যার অনুষ্টে কট না, ইথ্য অন্যাকট্ট - অবনা, ভাপুর্বিকং স বার্ধ চলবভারং ব্যক্তের ব অনুপ্রভাবের্যভিত্রখন্ত (ছঃ)। ভিত্রবাধ্য তথ্য সুক্ষা ভাপুর্বভাবেত্যতে—ল চ কর্মকরার্জকরোপন্তাতে ব ভূ পুলক্ষার্থন্ (লাকা)।

ৰেণেৰ উচ্চাৰণ কৰেন ' অৰ্থাৎ যাত্ৰ বেং পাঠ কৰিংটো ডিনি কুন্তাৰ্থনত কৰেন, অৰ্থভাচনৰ যাত্ৰ থাকেন না, বেৰপাঠয়নিত ভোগা এবং অভ্যুগৰ জীহাত লাভ হয় না। "

च्यू दोश—ध्ये वाकि धारवारी मान् विनय व्यक्ति कर तर त्या गांठ विद्या द्वारत वर्ष भारत था। पिति वर्षक पिति नक्त श्रकात्वरे त्याः नाक करवन अस कार्यक मान भाग कर भविद्या पूर्त नवन करवन। पात्र व्यक्तिम् क्षेत्रच्य वर्षेत्रच्या (वर्ष) व्यवपाद पृत्रीक कर, भारेक्टन्हें केकाविक २४, व्यक्तिकिक श्रास्त्रच कर कार्डपटक कार क्ष्यक धारा क्ष्यश्च हर ता।

স্থাপুতিইতেরপোরতেঁবরণখো বা ১ ২ ১

স্থাৰ্য ('কাৰ্' এই শক্ষী) ডিঐডেঃ ('কা' থাড় হইডে নিশাহ হইডাছে); অৰ্থঃ ('অৰ্থ' এই প্ৰতী) অৰ্থঃ ('ক' থাড় হইডে নিশাহ হইডাছে); বা (অৰ্থঃ) অৰ্থঃ (অৰ্থ অৰ্থাৎ সমন বা ডিবোৰান হইজেও ইহা বিভ বাকে)।

टानक्छ 'शान्' नटका धना 'कन' नटका निर्मादन कविष्णाहन। चान्-चान्न् (देनावि ७५५)। चान् धनक्षात वर्षमान्दे वाटक, इनाटका कर ना। " कर्य- क न नत् (देनावि ५६५)), 'व' पाजृत कर्य 'नमन', तन्त्रा वाच नक इनेटको कर्यन ना त्याप इस । विवनाविष्ण त्य कर्य कार्यक धन्य कर शक्ति निर्मा इनेटक क्षा वाक्रिय निर्मा नमने नमने करा। " क्षाया कर्य धान्य । कर्य (व + क्षान्ते) नटक कर्य गमन निर्मा नमने नमने करा। " क्षाया कर्य धान्य । कर्य (व + क्षान्ते) नटक कर्य गमने पर्यव नमने विद्राणां कर्यक धान्य करा। क्षाय कर्यका वाक्ष्य करा। वाक्ष्य करा। वाक्ष्य करा। वाक्ष्य कर्यका वाक्ष्य कर्यका वाक्ष्य करा। वाक्ष्य करा वाक्ष्य करा। वाक्ष्य करा वाक्ष्य करा वाक्ष्य करा वाक्ष्य करा। वाक्ष्य करा वा

ख्यूबाक्-'प्रान् नव 'दा' शकू दहेटक निभाव, 'याचे नव 'व' शकू दहेटक निभाव। खबता वर्त-खबनद ('व' शकू व 'दा' शकु-धहे केवथ शकू दहेटक निभाव) वर्षाय मध्यव चयन हहेटक शहा वर्षमध्य बाटक।

ঃ লক্তম পরিচেত্র লমাও ঃ

^{5 ।} विश्वस्थ नार्रश्राणीय (नार्यः) ३

 ⁽द) त्यार्थकार्यकार्यकार्यका म त्यारकारकारकारकारके मध्यक्त म पू करोत्त्व करम्य --- (हर) !

a) म दि विशेषकृत म इसकि (पर पार) ।

पर्याप्तर्वर्गतार्थकः । प्रवासम्बद्धार्थः न क्यांच वशास्त्रः त्या विश्वतार्थः त्यान्यस्थितः वाक्याद्वनाक्याः
 गृहस्थकः वर्क्षतः । पर पाः । ।

আহপত্যে জ। অহপত্ প্ৰবং প্ৰকা কাৰ্ড্ডিছেছ ভিবোৰত অভিনাধিকতি, ব প্ৰেৰ সং
ভিবোৰীক্ষত ; ইত্তনাতি প্ৰবং মতাং প্ৰিৰেক্তিশ বিশ্বতালিকতিক, ব পাৰিবা নহ পক্তীতি । বং বাং)।

অন্ত্ৰম পৰিচেত্ৰদ

উত দঃ পশ্চন সদর্শ বার মৃত দঃ লৃথন লৃণোত্যেবান্। উত্তো দলৈ তদং বিসত্তে জায়েব পত্য উলতী প্রবাসাঃ । ১ ॥ (বংবে ১-৪১৮০)

पः (अस राजि वर्षार (का १क्ट्) वाहर (वाका) नक्षत् केळ १ (शिविश्व) य वन्ति १ (य गक्कि—(स्ट्रंश या), अवार (वाका) भृत्य केळ (कविहाल) य भृत्याकि (त्यारय या), केटला (वाका) केटला (अक्करयव व्यक्तर व्यक्तर वाहर काहर व विवर्ष) कवर १ (त्यार) विवरण १ (विवृद्ध कटला), भरला (निवर्ष विवर्ष) केन्छे १ १ (व्यक्तियको व्यक्तर (व्यक्तर विवर्ष) क्ष्त्र) ।

यहें वात व्यवसार्क व्यक्तास्त्र निका अरा विशेषार्क कारत्य व्यवस्ता कर्ता हरेंगारक । वाहार कान नाहे तन नावा द्वियां कर्ता वात प्रत्य व्यक्तां अरा विशेष वात्र वर्त्त करिए वर्षाय नाव वर्षाय वर्षाय वर्षाय करिए वर्षाय नाव वर्षाय वर्षाय वर्षाय करिए वर्षाय नाव वर्षाय वर्षाय करिए वर्षाय व

ইক—ক্ষি (বিঠাদ হল এইবা), উল্লেখ্য বিশ্ববেদ নবাবার্থ (বুং)

क्ली= शक्कि । विक्रीय एक क्वेबा । , व्यूर्णित कारणारण निष्टे नस्तर्व : निः विः) ।

केरल = चर्न (इक्न प्रता बहेगा , केरल देति चू नवकार्य (का का) ;

का कह पह 'स स्वतिकाल' (वा अञ्चलक के) ।

दिन्द्रत महर्बर्गकार्वश्राविकार्वाक्तर करन्, विनिक्त कर्णः वक्ति विनृहत्व क्षावनवक्षीकार्वः का वन)

३ केन्द्री कांबदरानां (कः पाः, नाम्पं)।

5.0.W.e] প্রথম অধ্যার অনুবাদ-কেই কেই বাৰা দেবিয়াও দেখে না, কেই কেই হাৰা লাখণ কৰিয়াও व्यक्त करत ता, काश्तक काहाइक निकंड बाका किन्छ त्वर विवृत्त करत, शक्ति जिक्डे

অপোক: প্ৰায় প্ৰভৃতি বাচৰ্ ঋপি চ পুৰৰ পুণোভোনাৰ্ ৷ ২ ৷

উড় যা পলন বৰ্ণ বাচন্—অংশঃকঃ শতন শভতি বাচন (উড—অপি, যা কএকঃ, মধর্ম – পক্তি); উও খঃ পুংনু ন পুংনাত্ত।নাম্ – মণি চ পুণন্ ন এনাং পুনে।তি ।

याच्या व अष्ट्यात हेन्छः भूत्याहे वजा हहेन्छ।

অভিনাৰৰতী নিৰ্মাণবিজ্ঞগতিহিতা পদীৰ ভাষ :

रेकारियाः जनावाद्य ॥ ७ ॥

देखि (अहे) व्यव्य (बदावंडाम) व्यविधानम् (व्यविदान् वर्षार सामहीन गास्त्रिक सथा क्षतियों) कांश (नमा स्वेतारक)।

মমের প্রথম অর্থ অবিধান ব্যক্তিকে লক। ধরিব। বলা হইবাছে অর্থাৎ এই অর্থে অঞ্চানের निका कहा स्टेशास ।

कास्त्रवाल-এहे प्रदर्भकान व्यक्तान वास्तित्व नका करिया बना वृदेशास ।

অপে।কলৈ তথা বিসত্ৰ ইতি খ্যাম্বানা বিধুণুতে জানম্। ৪।

केंद्रा परेन एक विश्वत-मानाकरेन एक विश्वत, मानाकरेन एक विश्वत-केंद्र (आहे वाका) - चन् (पी.) आधारत (सरहर) वितृत्त (वितृत्त करन), चन् जाचारत् -আনৰ্-- অৰ্থম্ (খীব বেচ অৰ্থাৎ জান বা বাংকার অৰ্থ)।

(केळ = चानि, प्रोत्त = अक्टेक, क्षर = चन् चाकानम् = कानम्, दिनस्य = विदुन्त्रः) ।

कामू वास-छेटका पटेच एक किन्द्रय - चाह अन वाकित विवह वाका बीव दवह चवार श्राताक व्यर्व विकृष्ठ करते ।

প্রকাশনমর্বভাহনর বাচা n e n

অনহা (এই) খাচা (বাকোর খালা) অর্বত (অবের) প্রকাশনত্ (প্রকটন) আহ { ৰলিডেছেন)।

अहे बारकात काता वार्याद 'केटबा परिच छक विकास' बरहर अहे कुछीर हवरनत वाता युवा क्ट्रेशस्य एव 'बाका चीव चर्च अस्ताच करन'। 'बाका निरम्ब एवट विकृष करन,' हेहाब শ্ৰহ্ম এই নহে যে মছভাবিৰ ভাৰ বাংকাৰও কোন বেহ শাভে এক বাকা ভাচা বিৰুত কৰে। किन्द्र भाका प्रशासन कर. निरमन वर्ष निरम अस्तित अस्तित करन, देशाहे अहे बारकान कारभर्ग।

অসুৰাখ—এই বাক্ষের হাব। অর্থের প্রকাশন বলা হইবাছে।

উপযোৱদৰা ৰাচা 🛭 😉 🗈

উর্মনা (অস্থিম) বাচা (বাংক্যর বার।) উপন্ন (উপন্ন) (উরুতে] (কবিত হউতেছে)।

অভিন বাংকার বারা অর্থাৎ ময়ের প্রতুর্ব চরণের বারা উপরা প্রবর্ণন করা চইরাছে। অসুবোদ: –অভিন বাংকার বারা উপরা কবিত চইতেছে।

কাথেৰ পত্যে কামব্যানা হ্বানা গড়কালেরু। গ ।

কাৰেৰ পথা উপতী প্ৰানা:—কাৰেৰ পজো কামৰদানা প্ৰানাঃ কপ্ৰানেৰ্ (উপস্থী— কামৰদানা)।

ময়ের চতুর্ব চরপের অর্থ প্রার্থন করিতেছেন।

শক্ষাদ—ভাবেৰ পভা উপতী স্থানা:—ভাবেৰ গতো কাৰ্যধান ক্ৰানাঃ কচুকালেৰ্
(কচুকালে অভিনাৰ্থতী স্নিৰ্কল অৰ্থাৎ হংজাৰিট্নগৰিজ্বপ্তিছিতা পত্নী ব্যৱস্থ পভিত নিকট বীৰ বেছ বিশ্বত কৰেন)।

च्यांनाः क्लााप्यानाः । ৮ ।

क्षानाः=कन्यानवानाः (कन्यान वर्षाः निर्मन का बस्त्राविशीन क्षेत्रास्क 'वानन्' वर्षाः পরিশ্বর বাহার)।

অসুবাদ-জ্বাদা: - কলাপেবলে: (নিখল বা ব্ৰোবিহানপ্ৰিঞ্চণাতিলী)।

ক্ষিব্যানা কছুকালেরু 🛊 ৯ 1

উপতী — কাষ্য্ৰানা কড়কালের (কড়কালে অভিনাৰবভী)। অমুসাম — উপভী — কাষ্য্ৰানা কড়কালের (কছুকালে অভিনাৰবভী)।

ষধা স এবাং পশুতি স পূণোতীডার্থজ্ঞপ্রপংসা । ১০ ।

হথ। (বেছণ) কঃ (পতি) এনাং (গরীকে) পত্ততি (বর্ণন খবেন) কঃ (পতি) পূর্ণেডি (গরীর বাব্য ক্রবন খবেন) ; ইতি (ইবা) অর্থক্রপ্রেশনো (অর্থান্ডিন্স রাজ্যর রাশনো)।

व्यक्ति है वृक्षा नाम। सम्मेत विक्रीसदर्क वर्षण व्यक्ति वर्षण वर्षात विक्रि निक्रकमानस्थानि मात्र ब्यानलाक करकः वास्त्राद चव वृत्तित्व नव्य, क्षाहारहे बानत्वा करा हरेगाह ।

অস্থ্যোপ—পতি বেরণ ইয়াকে (পরীকে) বর্ণন করেন, পরীর ব্যক্তা প্রবণ করেন---ইয়া ব্যবহা ব্যক্তির প্রকাশ।

ততোত্তা ভূচসে নির্বচনার । ১১ ।

উত্তর (এতংশরবরী কড় বা ময়) হাত (ভাষার আর্থাৎ জানপ্রকার এক অজাননিভারণ আপের) ভ্রনে (অধিকতঃ) নির্বচনার (কবন বা বর্বনার কর)।

ৰে মুম্বী ৰাংপা করা কৃষ্টল ভাকার প্রকৃষ্টী মুম্বীক ভাগেশ্য ও জ্ঞানেমই প্রশংসাধ এক অক্লানের নিশার। এই শরবতী বহুটাতে ভানের প্রশংলা এবং অক্লানের নিশা অধিকত্তর ল্লাইডাৰে প্ৰতিদায়িত বুইবাডে ।*

অনুবাদ—এডংগরবর্তী বন্ধ (বয়) দেই অর্থের অর্থাৎ জানের প্রশংলার এবং অভানের নিকার অধিকতর নির্বচন বা বর্ণনার বস্তু ।

s অট্ড পরিজেন সমাধ্য s

শব্ম পরিচেক্ন্স

উত বং সংখ্য শ্বিপীত্যাতনৈনিং ছিলপুঃশি বাজিনের । অংশবা চরতি মায়বৈদ্য বাচং শুক্রবৌ অফলামপুশ্রাম্ । ১ ।

(month 5 H15214) (

केंछ (चार) च्या (अवकारक चनांद्र वर्षकात्रमणा व्यक्तिरक) महार (वाकावितिष्ठ मिकार चनांद्र (विद्यमारक महानांद्र) चिर्द्रमीठ्यू (कृत्र वा केंग्र कावशांत्र) चार (विन्ना चारक), वाकित्रकू (वारकार कावा तक भराव विव्रत) चित्र (चारका व्यक्त विव्रत) चित्र (चारका व्यक्त व्य

এই মত্রে প্রথমতে লানেও প্রাণ্ডা এবং বিভীবার্ত ললাংনের নিলা লাইতর থাবে করা ধুইবারে। বার্যার জ্ঞান লাভে, তিনি সর্ব্যে বিবলীত। 'স্থা' ব্যাহর জ্ঞান লাভি, তিনি সর্ব্যে বিবলীত। 'স্থা' ব্যাহর জ্ঞান লাভি, 'বিরলীত' নাক্ষের পর্ব 'উল্লয় ভাবপ্রান্তী'। বাহার জ্ঞান লাভে তিনিই বিধান বাজিলগের যে স্থক্তবা বা স্বালাল ঝার্যার জ্ঞান প্রথম স্বিট্টে পারেন। কেবল ইন্তাই নতে, বাজিন লগাঁও বাল্জের বা ব্যাহারতিপার লাভ পরিজ্ঞানবিধরে জ্ঞান্ত থেকে নিপুণতা পরিল্জিত হয় আলুপ নিপুণতা পর্তাহর পতে সক্ষম নতে। প্রভারতে পারে বাজা বাহার বাহার পতে সক্ষম নতে। প্রভারতে ক্ষমিন বাহার বাহার বাহার ক্ষমিল প্রত্যে ক্ষমিন বাহার ক্ষমিল প্রত্যাহর ক্ষমিল বালানাত্র , বাহারার বাজি বুবাই উর্ভিন্তরে প্রবীচিনার প্রতি বাহার নিকট বেহার লাভারাত্র , বাহারার বাজি বুবাই উর্ভিন্তরে প্রবীচিনার প্রতি বাহারার ক্ষমিল প্রথম করে, বেহারারার তাহার নিকট ক্ষমিল করিছে পারে না; অঞ্জান ব্যাহার বুবাই বিরলীকরার বাহার করে, বেহারারার তাহার নিকট ক্ষমিল, বেইডাজান এবং লাভ্যলান, তাহা আহার নিকট প্রতিক্রাক্ত প্রতিক্রাক্ত ব্যাহার বিরলীক ক্ষমিল প্রত্যাহার বাহার বির্বাহ্য বিরলিক প্রত্যাহার বাহার বিরলিক ক্ষমিল প্রত্যাহার বাহার বিরলিক প্রত্যাহার বাহার বিরলিক প্রত্যাহার বাহার বাহার বাহার বিরলিক প্রত্যাহার বাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বাহার বিরক্ত প্রতিক্রাক্ত ব্যাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বাহার বাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বাহার বাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বাহার বিরক্ত প্রত্যাহার বিরক্ত বাহার বাহার বাহার বিরক্ত বাহার বিরক্ত বাহার বিরক্ত বাহার বিরক্ত বাহার ব

আৰুবাল—আৰ একখনকে পতিভাগৰ সংখ্য বিষণীত বহিবা বৰ্ণনা কৰেন অৰ্থাৎ বাৰ্যআনিতা স্থিতাৰে বা বিষদ্ধনের স্থানাগে উত্তৰ ভাষপ্ৰাইী বসিধা বৰ্ণনা কৰেন। এই বাজি
আৰ্থাৎ আৰু একখন পূপ্তিকৰ্তিভ বাৰ্য প্ৰবেশকভঃ কলেৰ অহাত্ৰী হাৰাৰ বাতা স্মানুভ
ছবিধ বিচৰণ কৰে।

की महत्र मांश्रीकृत चाना एक स्थापन

অপোকং বাক্সথো শির্পীভ্যাত্ রন্মাণং বিপীভার্বস্ত ২ চ

উত খং সংখ্য হিংশীতমাহ: — অংশকং সংখ্য স্থিনীতম্ খাহং, দ্বিশীতম্ – হুৰ্যাকং বিপীতাৰ্থন্য (উত – অণি খং – একন্, সংখ্য – বাক্সখ্যে)।

ভালুবাৰ—উত্ত বং সংবা বিষণীত্যাব:—আলোধং বাক্সবো বিধণীত্যাকঃ ব্যহাৰং বিশীতাৰ্যমূ (আৰু এক ধনকে বাঙাজনিত স্বিভাবে বিশ্বীত যদিও বৰ্ণনা কৰেন। বিষণীত—বংধাৰ অৰ্থাৎ আনসভোক্তঃ এক বিশীতাৰ্থ অৰ্থাৎ ভাৰঞায়ী)।

দেৰসংখ্য বদ**ীয়ে স্থান ইতি বা । ৩ ।**

যা (অধ্যা) [সংখ্যাই ডাজাবট] ('নংখ্যা' ইয়াল অব') দেবসংখ্যা (কেবজাবিখের সৃষ্ট্রিজ সধ্যা যা সন্ধ্যা হয় ব্যার উদ্ধা) ব্যক্তির আনে (ব্যক্তির আনে) ।

অবহা সৰা শক্ষের অর্থ হইতে পাৰে ব্যক্তি হাস, হৰাৰ ব্যবভাগণেত সহিত সহা হয় আৰ্থাৎ ব্যবহানাক। বাহাৰা আনী জাহায়া ক্ষেত্ৰাকে গমন কৰেন এক ক্ষেত্ৰ আনক্ষ উপজ্ঞোগ ক্ষেত্ৰ। সন্ম প্ৰেছ অর্থ ব্যবহানা (ব্যবহান) ক্ষিণ্ডে হিছমিত প্ৰেছ অর্থ ক্ষিত্ৰ হাষ্ট্ৰ হাজ ব্যবহানাক।
মাজ বিষয়াক ।

क्रमुज्ञान-अवदा 'मरवा' हेश्य वर्ष' स्थीत शास-वर्षात स्वयतानावत महिक न्या हर ।

विकाकार्थः यः नाधुवित वाग्रस्करस्य वनवरन् । । ।

रेजनः विविधि वर्शकरनम्—विकालावरं कः न वनश्यक् वाग्रक्करम् वान्यूविक (अनश्य विकालावन्, दिवकि – आसूवकि, वाकित्तम् – वनवश्यं वरम् करम्

 [।] বিভ্ৰাং সংগতি বা সংক্ৰণ সাত্ৰ স্থিকপ্ৰাং স্বাহিত্যাতে সাতি বাল ক্ৰিবলৈ অলো বাপ্সক্ৰাং কাৰে
বিভ্ৰাং ক্ৰিবলৈ ক্ৰণা)।

ইবিশীক্ষিতি শিশ্বিজনিক্তি লেহেকংশি থে কর আক্ষার্থ কর্ষতি ন উচ্ছত শীকাগৌ্ধব্যক্তি
 (সং বা:)।

भाव 'अना' बैशा अर्थ विकालाव बाकि वर्गर शशा नवाल गराव विकाल वा नवाक गरिकाल करियाल हरेगा का ने का का निर्माण करियाल करियाल

শশুৰাদ—নৈনং চিকৰি থাকিনেছ্— বিজাজাৰণ কা নাপুৰতি ৰাণ্ডোৰেছ্ বলৰংজ্ (বিজাজাৰ্থ বা জানস্পান বাহাকে বলৰং বা তথ্পাৰ বাহাগে বিষয়ে কেচ্ট প্ৰাপ্ত হথেন না শশুৰ কেচ্ট বাহাৰ সময়ক্ষতা লাভ কৰিছে পাৰেন না)।

অপাধেষা থেষ চরতি মারতা বাক্প্রতিরূপতা নালৈ কামান্ ভূখে বাগ্ গোঞান বেৰমপুরাকানেশু, যো বাচং প্রত্যান্ ভরতাকলামপু স্থামিতাকলাতা অপুস্থা বাগ্ ভরতীতি বা ক্ঞিৎপৃস্পত্রেতি বা ১৫ ৪

व्यक्ति (व्यक्ति) अवः (अर्थे वृक्ति) वि (जिन्हारे) व्यक्ति (व्यक्ति व्यक्ति) वृक्ति (व्यक्ति व्यक्ति) वृक्ति (व्यक्ति व्यक्ति व्यक्त

্বাহার কান নাই, বে কলপুশারহিও অধাঁৎ অধাইন সনে কবিয়া বেছবাকা প্রবণ করে, বেছবাকা ভাষার নিকট নায়ামান। গুলুর নিকট বেছবাকা প্রবণ কবিয়া যে ব্যক্তি মনে করে বেছবাকা যাত্র অভ্যানেরই নিমিয়া, বেছবাকোর অধা অংকক করে না, অধা অংকরণের

वासिन्यू वादिन्यू वाक् देना संपत्नी (क्यां:—वाका श्रदेश कार्याः त्याव इक कारमाहे शाका कार्याः वेपम व)
 साम्, अहेकारव वासिन् —व्यर्थ (का वाः) । -

क्षान्यक्ष प्राच्च (तम् कृत्यक्रमीरकृ (क्षः) ।

व दि अप पाकिष्ट प्रकारित । त्यक्ता कलपुष्टक वक्षणावित नवावका लक्ष्मण कावर्षम् वाकर्षम् ।
 वाक्षणी पाकरवर्षि (हु:) ।

चानुवान—चात वहे शकि चरार वाहात चान नाहे ता करना चलावती वाहातनिते भाराद वाता नवातुक हतेया विकास करत ; [त्यर-] दाका हेश्य विकार त्यातात च वहातनात्क त्यादनीय वा नवता कावावच अपूर क्षणांत करत मा—त्य कमशहिक भूम्पातिक [शत करिया] वाला चर्चाय त्यावचा ल्याय करिया चारम , हेश्य चर्च वहे त्य कमश्रीच्या भूम्पातिक [धर्म क्षिया] वाला ल्याय कराय दावा हथ कमभूम्पातिक इट, च्याय ना इट किकियाच कमभूम्पाविभित्ते द्या।

অর্থং বাচঃ পুলাকেলয়াত, যাজ্ঞালৈবতে পুলাকলে দৈবতাখান্তে * খা s ৬ s

चर्ष (चर्षरक) बाह्य (बारकार) जूनकात् (जूनका) चाद्य (बाह्य विनिद्यादन), दाक्टरेश्यक (श्रक्तात अवर रश्यकास्तात) जूनकरण (ब्याक्त्य जून अवर क्षण) वा (चर्षण) रश्यकाशास्त्र (रश्यकास्त्र अवर चाशाच्य चर्षार चशाच्यकात) [जूनकरण] (व्याक्त्य भून अवर क्षण)।

'बाहर छक्षपान् भाषनाम् अभूनाम्' धारे प्रत्य भूनामम- वर्षः सारवारे मन्पूर्व शास्त्रार अर्थ-दिनि वर्षम् अर्थः विश्वतः त्रारवाका क्षत्र करावतः। वाकः, देशक धारः व्यापान-धारे फिनकारस त्यारक विकत्त करा शहरूष्ठ भारतः वर्षाय त्रारवारकाव वर्षः या छारमधः इतेरहास्

সংশিক সংখ্যাৰ বৃদ্ধে। কৃত্যাৰ্। বে ভজা বাছো লোকবাং ক। লেকলাং ব্ৰুল্লাৰেই ছ।
ইঃ কিং ক্লোডি। হ এবং অঞ্নাৰ্ কত্যাৰ্ কৰিছ। কৰ্। অক্লাপ্ৰপূলালিক। এবং ইঃ প্ৰকাশ
ক্ৰোভাছে স্কাশাজ্যা ও বৃদ্ধাৰেও স্বীবাৰলিকো ক্ৰান্ত্ৰাক্ত কাজ্যকি স্থানিকি। কৰে ক্লিডি।
ক্লান্ত্ৰাক অপুলাত বাধু ক্ৰিডি (ছঃ)।

६। व्यवस किकिश्यूनकार्ताव साः अवश्वतः करवाकतारम्भावितः। किर काश्यत् वर्षि क्यानवाद्यश्यि किकिस्तः कात्। कारमे परिवास वार्षं अवस्ति काष्ट्रकार्याकतादः (कः) ।

०। त्यर (कर 'त्यरहासारम' (त्यरहा+चताम) गाउँ करका। कच्चारो गाउँ करका-त्यरहासारम देशक+आसाम)।

মল বেবজা এবং আত্তাকে ব্যাইজে। পুলা পূর্বে, পরে জল: হলপরিজ্ঞান পূর্বে, পরে বেবজাপরিজ্ঞান , কাজেই জলক করনার পূলা—হাজ (বজলবিজ্ঞান), কল—হৈবজ (বেবজাপরিজ্ঞান)। ইংলারা অভ্যাতরেশ ধর্মের আক্রাক্তা করেন, গৈবজই জাহারের জল অর্থাৎ বেবজাপরিজ্ঞান কইলে, বেবলায়লা লাভ কইলেই জীহারা ভুজার্বিছল ওবেন। ইংলারা মেক্তরণ ধর্মের আক্রাক্তা করেন, তাহারঃ বেবজাপরিজ্ঞানে লভিজ্ঞা করেন না, হৈবজ রা বেবজাপরিজ্ঞানকে জাহারা কল মনে করিজে লাহেন না, আধ্যাত্ত বা আক্রাক্তান জাহারের করিছে লাহেন না, আধ্যাত্ত বা কার্যের করিছে আক্রান্ত বা কোর্যার্যান আক্রান্ত বা লাহজানের আক্রান্ত বা লাহজান পূলা, আধ্যাত্ত বা লাহজান লাহজান সাহাত্ত্য না আক্রান্ত বা কোর্যার লাহজান করেন বিজ্ঞান করেন বিজ্ঞান করেন বিজ্ঞান বা আক্রান্ত বা লাহজাপরিজ্ঞান লগুলা, আধ্যাত্ত্য বা আক্রান্ত বা ক্রান্ত বা পূলা, অংকরতে আর বজনা কি চ্নারণ, বজপরিজ্ঞান বেবজাপরিজ্ঞানের উলারীজ্ঞ ।

অপুনাম — অর্থনে বাজ্যের পূপানসভাগে বলিভাছেন ; ব্যাহ্রার এবং দেবভাছার ব্যাহ্রার পূপা,এবং কল, অথবা গেবভাছার এবং অধ্যাহ্যজ্ঞান হথাক্সমে পূপা এবং কল।

নাকাৎকৃতধর্মান ক্ষা বসুবু স্তেখ্যমেন্ডাছনাকাৎকৃত্যক্ষা ওপদেশেন মন্ত্রানু সংপ্রান্তরপদেশার মান্যসূচ্যকে বিল্যগ্রহণায়েশং গ্রন্থ সমাস্থানিবু বেদং চ বেদালানি চ । ৭ ।

সাকাৎক্রথপথান্য (ব্যের সাকাৎপ্রত) কর্বা (ক্রিন্ন) ব্রুল্থ (ইইবাছিলেন), তে (তারাহা) অব্যেতাঃ (প্রবর্তী বৃশে প্রান্ত্রত) অসাকাৎকৃত্যপন্তঃ (ব্রের্জ্য ধ্যের সাকাৎকার করেন নাই সিদ্ধ ক্রিগ্রেক) স্থান্ (ব্রুগ্রুল) উপরেশেন (উপরেশের ধারা অর্থাৎ প্রকশিক্ষণরাপ্রায়) সংগ্রাহঃ (প্রধান করিবাছিলেন), অব্যেত্র প্রবর্তী বৃশে প্রান্ত্রত্বত সেই ক্রিপ্রত) উপরেশার (উপরেশার্য) রাজ্যঃ (রানি অন্তর্ভ্য করিবা) বিক্রাহণার (অর্থ-প্রক্রিনের বারা এবং ভের বা বিভাগের বারা গ্রহণ করাইবার নিবিত্ত) ইম্বং (এই) গ্রহণ (প্রবর্তিনের করিবাছেন)।

ব্যা, নিগ্নী (নিকজনাম) এক অভান্ত বেগাকের আগম প্রথনি করিছেছেন। কোন কোন কমি গর্মের অর্থাৎ মহরাজগাত্তক বেগের এক বেগার্থের শ্বাকাৎকার করিয়াছিলেন, অর্থাৎ উল্লেখ্য ছিলেন প্রভান্তাক্ত্রিসম্পন্ন এক বছ ও সমার্থ উল্লেখ্য নিকট স্বভঃ

>। वाक्राविक महाकार्यवृक्तात वेक्रक्यवारः, शिवतः व्यवकातानम्, व्यावगृक्षम् व्यवस्थानम् (व्यः वाः) । इ.क्रमविक्राम्य वाक्षाः व्यवकानविक्रायः देववतम् व्यवकार्यः वय वर्षततः स्वयाप्तवः म अस् महस्रोत्राणि अञ्चलान्यवः विक्रितः ।

কর্মনারী ক্রিকরার সাক্ষাবকরণভাগরবার কর্মনার কর্মনার কর্মনার ক্রাক্ষাভূচাতে (ক্যা বাং) ।

শাবিশ্বতি বইবাছিল। প্রবাধী বুগোর কবিগণ উদ্ধান শক্তিসপার ছিলেন না, উচ্চারা পূর্বাধারী কবিগণের শিল্লহানীয় ছিলেন, পূর্বাবাধী কবিগণ উপবেশক্ষমে ও উচ্চারিগকে বস্ত্র প্রার্থি কবিগণের শিল্লহানীয় ছিলেন, পূর্বাবাধী কবিগণ বংগর সাঞ্চায় প্রটার্থিকরে করি উপবেশ করের করিছা কবিগণের নিরুট্ট উপবেশ ক্রাপ্ত ক্রিট্ট মন্ত্র ও সন্থার্থ স্বাধার ক্রিয়ান করে ক্রিয়ান করেন এই প্রবাধী কুলের ব্যবিধা ক্রেয়ানি করে ক্রিয়ানিশকে বিশাল বেগণায়ে ক্রিঞ্চ করা স্করণত নতে, বেলিয়া উচ্চারের প্রান্ধি (তুলে) ছাইল, উল্বোধা ক্রিয়ানি ক্রেয়ানি করেন ক্রিয়ানি ক্রিয়ানিক কর্মানি ক্রিয়ানি ক্রিয়ানিক কর্মানি ক্রিয়ানি ক্রিয়ানিক কর্মানিক ক্রিয়ানি ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক কর্মানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক কর্মানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক কর্মানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক কর্মানিক ক্রিয়ানিক কর্মানিক কর্মানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক কর্মানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক কর্মানিক কর্মানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয়ানিক কর্মানিক কর্মানিক ক্রিয়ানিক ক্রিয

আমুবান-কোন কোন কৰি ছিলেন গাঁচাৰ। গগেঁত সাকাৎ এটা : বাছারা ধর্মের সাকাৎকার করেন নাই পরবর্তী ধূপে আবিভূতি উদ্ধা কবিগণতে উল্লেখ্য করে বালা অধীৎ অকলিয়ালকালার ময়সমূহ প্রদান করেন , পরবর্তী ধূপে প্রায়ত্তি নাই ভবিগণ উপ্রেশ্যর্থ প্রানি অভূতব করিয়া অধীৎ উপ্রেশ্যে ধাবা বেললায়ে বৃহ্দান্তিসভায়ের অসমূহ হানে করত হুপিত হবল অধাপ্রকটনের বালা এবং ভেল বা বিভাগের বালা প্রচণ করাইয়ার নিমিয় এই এব (নিমান্টু বা নিমান্ট), বেই এবং অভ্যান্ত বেলাক্ষ সামান্ত্র্যার বা সংক্ষম করেন।

क्षेत्रराज्य निवस्त्राचार्याद्यम् वृक्षां (क्ष्ट) व

६) अञ्चान् अवदयार्थाक्ष्म (व्यः)।

ইল্পেন্টোপ্রেলার্থ । করা ব্যবালনিক্রান্থের পদ্ধপ্রতীপুরিকোবর্থবন্তিক প্রকাশক।
ব্যবহর্তবন্ত্রপর্যকর্তনার্থক সংক্রিক্রেক। কালাক্রপাক প্রকাশকির । ৪:)।

বিশালনাথ ইক এখা বেলালানি ও শ্বালাগিছ: — অভিনেত্যনের বারা থাছাতে বেশের প্রথণ করিতে পালে
আর্থার লোক বারাতে আর্থানসকলারে বেলালাক করিতে পালে, থাছার আরু করিবন কিন্ট্র এবং অরাজ বেলাল
কর্মন করিলোও বিশালনাথ বেশ্বং স্থালালিছ: — বিশালের বারা ব্যাহতে পোক বেলের প্রথণ করিতে পালে সেই
আরু বেশের বিশাল করিবেল। বিশা—ক্ষেম্ব (বিভাগ) এবং আলের ক্ষেম্ব কর্মনালিছ । বাছ পরেই বলিবেলের
প্রিথার ভিশাল আন্দ্রিতি হা

বেলাপ্রিক্রানের ভাগতে প্রকাশতি বেলাপ্রিক্রানের ভাগতে প্রকাশতে কেলার্থ ইতাত ইবস্কুর বিশালিত স্কুর্ণ ।

ছ । এবহিংকৃতিভা নিক্তাবাহ্নবাহাত্ৰিককাণি চাহাটীতি পত্তিবাৰিক আৰ্থক (হ্ৰঃ)।

বিকা ভিকা ভাষনমিতি বা 🛙 ৮ 🕏

বিশ্বং (বিশ্ব – ভিন্ন) বা (অথবা) ভাসনৰ্ ইতি (বিশ্ব – ভাসন) 1

'किन्' शाकु वा 'कान्' नाकृत केकन 'म' कारान किन्ना 'विश्व' मास निम्मा कर्ना माहेक नाता (शृहनत्वतिवाद) । किन् शाकु उठेटक 'किश्व' मास क'म' काकारन निम्मा । कार्यहे दिना के किन्ना नवानायं क नक , देशारण्ड कार्य—(कान कर्याद विकासकरण । 'कान्' शाकु उठेटक निम्मा करिता 'विन्न' नवान क्या उद्देश कान्न क्याद क्रकान्य वा कार्यहे क्रिक्शास्त्र । दिनाक वाद्यात वाद्यित निम्में दिनायं क्रकां क्याद क्या ग्रह (क्या ग्रह ।

स्मृत्याम-- रिक - क्रिया (८७४म), १५४४। दिख - स्थानन (अक्षापन प) स्थर्प अफिनांबर)।

> এতাবভঃ সমানকর্মাণো ধাশবঃ, ধাতুর্থাতেঃ, এতাবভাগে সব্ভ নামধ্যোনি ১ ৯ ১

এডাৰক: (এইওলি) সংগ্ৰহণাণঃ (সহাসাধকি) ধাত্যঃ (ধাতু), ধাতুঃ ('ধাতু' শক্ষী) বহাতোঃ ('গ' ধাতু বইটো নিশান), শাল (এই) সহাজ (সম বা সংখ্যার) এতাবলি মামবেয়ানি (এতংসাধাক মান) ।

नियके वा निरुक्त क्षावन हिन्छै। क्षावन क्षाव क्षावन क्षिण क्षाव क्षावन क्षावन

व्यमुक्ताम-अकेशिक नमानाश्यक वाकु--'वाकु' नवती 'वा' वाकु क्वेटक जिलात क्वेशाक । अहे मरवह अफक्षि नाम (वेलाकि क्या जिल्लाक स्थान श्रीक क्वेशास्त्र)।

এতাৰতামধানামিদমতিধানমূ ৷ ১০ ঃ

একাৰতাৰ্ (এই সময়) অৰ্থনাম (অংগ্ৰি) ইয়ম (এই) অভিনানহ (এক)।
নিক্ষেত্ৰ বিভীপ প্ৰকল্প কি আছে ভালা বলিভেছেন। এক একটা কৰ বহু ক্ৰ'
বুৱাইয়া থাকে, সেই সময় এক বিভীপ প্ৰকল্প উপ্ত ভুইলাছে। আহিছোচ্পাভূপায়া

वशासका त्यनकामा विकास, अवकामरण देवको कर व्यक्तवृत् (क्ष्म)।

সমূলোহশাকুদারঃ, উপৰয়াধীনাং বাংহ কৰডিঃ, প্ৰাণনবংখাৰ হোন্চিবিভি নিগাও:—ইভাাৰি প্ৰকাৰে সনেকাৰ্থক শ্ৰমৰ্থ বৰ্ণিত ক্টৱাঙে, বেবিডে পাটব। যে সমগ্ৰ পৰ অন্ধণও-সংকাৰ অৰ্থাৎ যে সমগ্ৰ সংঘৰ আঁকৃতি প্ৰামান বুৱা বাহনা, ভাছাবাক বিভীয় প্ৰকাৰণে উচ্চ ক্টবাঙ্কে। এই বিভীয় প্ৰকাৰণৰ নাম নৈগনিক বা ঐকগত্তিক প্ৰকাৰণ।

আমুবাদ—এই সময় কৰা ব্ৰাইডে এই শক্ত, (এই সময় এক অন্তপ্ৰসংভার কৰা এই সময় প্ৰের প্রাকৃতি প্রয়োগ কান্ত নাই) (ইয়োগি কথা নিত্তের বিভীয় প্রকাশ মর্শিক ক্টবাছে)।

নৈৰণ্ট্ৰনিদঃ দেবভানাৰ প্ৰাধাক্তেৰেদ্যিতি। ১১।

ইয়ং (এই) বেবজানায় (বেবজানার) নৈত্র কং (কটাকুক বা অপ্রধান) ইয়ং (এই বেবজানায়) প্রাথাজেন (প্রধানভাগে উজা) ইজি (ইজারি বিচার) (ভুতীর বা বৈশক প্রথমণে আছে)।

निकरणंत कृष्टीय क्षांकारन कि लाइक कादा विनाद्यक्ति। यदा धारे द्वांकाय नाम क्षांन कार्य क्षांच कार्य कर करें द्वांचाय नाम व्यानान कार्य केळ इतेयांक व्यान्य करें द्वांचाय व्याप्त क्षां इतेयांक, धारे द्वांचाय व्याप्त व्याप्त व्याप्त व्याप्त कर द्वांचाय व्याप्त कर व्याप्त व्यापत व्याप्त व्यापत व्याप्त व्याप्त व्यापत व्यापत व्यापत व्यापत व्यापत व्यापत व्यापत व्यापत व्

আপুৰ(দ—এই বেৰতানাৰ নৈৰ্কুড় (অপ্ৰধান কাংগীৰ), এই বেৰজানাৰ প্ৰধান কাংগ উচ্চ (ইড্যাৰি নিচাৰ গুড়ীৰ বা বৈৰজ অধ্যান কাছে)।

खल् दशक्तरेमराठ । यस निभवकि नियन्ते वः कर । ३२ ।

स्तर् (साहा हरेटम चर्चार देशकों क नत्यह चय केनविज्ञवान वरेटम समित्र)," पर (वाहा) चक्रदेश्यत्क (चक्रदेशक वर्षार चक्र वहेशोड़ श्रवान (मन्दर्भ वाहार केमून) शह (यह) जिनकुक्ति (केव्रिक्टिक्ट इव) कर (काहा) देशकों कर (देशकों क) ।

বৈৰ্কীক পৰের বাবা কি বুৱাৰ ভাষাই বলিভেছেন। প্ৰতাৰক ব্যা প্ৰণাৎ বছে বধন কোনৰ কেবজা কথান ভাবে ছত ক্ৰেন্ত ভখন সেই বছে বে কোনৰ প্ৰাথেৰ (কেবজ) মানুৰ অন্ত প্ৰভৃতিৰ) উল্লেখ থাকে ভাষায়া সম্ভাই নৈৰ্কীক প্ৰধাধ প্ৰশীকৃত বা প্ৰাথান।

[्]र १ - भूगीवस्थान गाउँ 'जन्मरकार्क' ।

অনুক্রমণত উপরিক্ত ইতি পর্যোগ্রহজনক (২৯)।

पान्न पश्चिम् वादानात्त्रका त्यास्त्रकात्त्रका (कृत्ते) । तः व्यवस्थात्त्रकात्रकात्रकात्रका भागित्ते ।
 (कृत त्याचा १११४) ।

অনুবোদ—ভাচা হইলে (এখন 'নৈহ-ট্ক' নাম্বে হারা কি বুবার ভাচা বলা হইভেছে), অনুবৈষত মনে বাহা উল্লিখিত হয় ভাচা নৈহ-ট্ক (গুটাকৃত বা অঞ্চান)।

> 'ক্ষাং নাধা বারবন্তম্'। অসমিব দা বালবন্তম্, বালা দংশবারণার্থা ভবন্তি, সংশোদশতেঃ । ১০ ।

আছিং ম হা বাছৰওম্ — আৰম্ভিৰ হা বালবৰম্ (কেশ্সংখিত আগাং পুক্ষাবিশিষ্ট আগের কার তোহাকে), বালাঃ (পুক্ষে কেশ্যন্ত) বংশব্যব্যারণ (থপক প্রস্তৃতি বংশনকারী জীট সমূহকে বাহন কবিয়ার নিমিরে) ভবজি (৪৫), বংশঃ (বংশ এই শক্ষী) বশতেঃ ('বন্ধা' বাতু চুইতে নিশান ক্রিয়েছে)।

'रिन्दिक ' नदार्थ व विवाहतन अन्तर करिएएएक्स । 'कना से या नावनवन्' हेरा कर्यात्व अस्ति। प्रदेश प्रत्य कर्या । अहे प्रदेश करिया करिया प्रतिक नावनाम् कर्या मुक्किनिष्ठे प्रत्य सिर्ण करिए कृत्या करा क्षेत्राह । अन एक्स मुद्राह वाना सनक्ष्मकृति सन्तरकारी कीरिन्प्रत नामा त्राह करिए क्षेत्र त्राह अवन्तर कारा त्राह करिया कर

অসুৰাদ—আৰ: ন আ ৰাণ্যৱস্—আৰমিণ আ শাস্থৱস্ (কেলসংখিও আধাৎ পুঞ্-বিলিট আৰ্ছ ভাৰ জোৰাকে)। বাল বা কেলসমূহ মণত প্ৰভৃতি কল্যবায়ী ভীটসমূহকে বাৰা প্ৰহান কৰিবাৰ নিমিন্ত হইডা বাকে, কলে লঘটা 'হন্ল' বাতু হইডে নিশাল।

> 'মুগো ন ভীম: কৃচৰো গিৰিন্তাঃ'। মুগ ইৰ ভীম: কুচরো গিৰিন্তাঃ, মুগো মাটে গিতিকপাণঃ, ভীমো বিভাত্যপাদ্ ভীমোহপোভস্মাদেব, কুচর ইভি চরভি কপা কুৎসিত্য, অথ চেদ্দেবতাভিধানং কালং ন চয়তীতি, গিলিন্তা পিরিস্বার্থা, গিলিঃ পঠাতঃ সমুদ্যীর্বো ভয়তি, পঠাবান পঠাতঃ, পঠা পুন: পুণাডেঃ

গুলি করা বাংলার্থক বৃদ্ধকর্মীন্ পরিহরতি করা ছবলি আলাভিনপ্রিরেধিকঃ পরিহরতি।
 বাহন্)।

६) अज्ञान्ति मध्या निक्ते स्थार्थाः अवायम् (हः) ।

ञीगार्डिं। अक्षमामभवं (भवानश्चिन् दीनदीष्टि, स्ट्सक्डोस्ट्र्ट मकिमामाग्राट, स्वयदायो, स्वर्थावित गिरिट्डिस्ट्रास्ट्र । ১४ ।

मृत्या न छोत्रः कृत्रदः विविक्षाः - यून देव छोत्रः कृत्यः विविक्षाः (कृष्णिककः विविद्यांती मुर्गत मृत्य करका)। भूगः (भूग' नच) गण्डिकर्चनः (गण्डव्यंक) मार्टिः ('मुक्क' बाह्य स्वेदफ নিশাৰ), বিভাতি আশাৎ (বঁৱা হইতে সকলে ভৰ পাৰ)[ইভি](ইৱা) চীয়া ('ভীয়' नायत दृष्टपश्चि), क्रीय: व्यनि ('क्षीक' नवक) व्यक्तवार कर (यह दृष्टपश्चि हरेटकहे), कृत्य: देखि ('कुक्रव' देवात चर्च) क्रशिक्त (कार्य) कर्च (कर्च) क्रवेखि (क्रव्य), च्या ८६६ (चाव वरि) त्ववजाकिवामः (त्ववजाव चकिवाम चर्वाद त्वरजाव वित्ववव वर्व, छावा वृदेश्य वार्ष इवेट्य) वारा (हेनि) क (८काथात) न हवछि हेछि (विह्युप ना कटबन) विविद्धाः-निविद्याची (नर्कत्रवानी), निविः - नर्कतः (नर्कत) -- नद्दनीर्नः (नद्भवत) कवित (त्र), शर्कारः (गर्कारः) गर्काराम् (गर्कारुकः), भूतः (चातः) गर्कः ('गर्कः नकः) गृतारकः ('गृः ধাতু হইতে) বা (পদবা) প্ৰীণাডেঃ (শ্ৰী' বাড়ু হইতে নিলাঃ), সৰ্বনাসনৰ্ক (সৰ্বনাস অৰ্থাৎ প্ৰকাৰেত্ব পূৰ্ণিয় অন্নাৰজ্ঞাৱন যে প্ৰক ভাৱাৰ পৰ্যায়)—অভিন্ (ইয়াছে) দেবানু (বেৰসমূহকে) প্ৰীণভি (সকলে প্ৰীত কৰে) ইতি (এই জয়), ইতাৰং (আয় অর্থাৎ শিলাপর্যা) তথ্যকৃতি (পঞ্চপর্যাকৃতি) সভিনামারণ (কারণ, উভাগুলেই সন্থিত खुलाका आरम्), ['निविक्षेश' अहे भवति श्यम द्वरकात विश्मवन क्षमम देवान वार्थ] द्वरकाती (বেৰে অবস্থানভাৱী), মেখা অনি (মেখভ) নিবিঃ (নিবি লক বাচা) এওলাং এব (সমূদিরব্যাস্থ ১৩ চইতেই অর্থাৎ মেখন অক্তিক লোকে সমূল্যীর্ণ হর বলিয়া)।

'নৈশ্বন্দুৰ' পথাৰ্থৰ আৰু একটি উনাহরণ প্রধান কৰিছেছেন। 'বুলো ন ভীয়া কুচবো
সিবিটাঃ' ইয়া খবেৰের ১-০১৮-০২ বলের অংশ। এই বলে ইজ প্রধান বেবভা, ইজকে
বুলাই সহিত্য জুলনা কয়া হুইয়াছে, বুল উল্লান যাত্র, প্রধান নহে, নৈশ্বন্ধ । ন—ইব।
'বুল' প্রাটী সভার্থক 'বুল' গাড়ুর ' উত্তর 'ব' জাভাবে নিশার। 'ভীয়া প্রদান 'ভী' পাতৃর
উত্তর বন্ধ প্রভাবে নিশার, ইবার অর্থ—বাবা ছুইছে লোক কর পার। 'ভীয়া লাক 'ভী' বাড়
কুইছে নিশার এবং ইয়ারও অর্থ এই। 'বুলা' প্রায় ব্যন্ধ বিলেখন, ভগন ইবার অর্থ
'শে প্রাণিহিংলাভিত্রল কুমনিত কর্ম করে'; আরু ব্যন্ধ নেবভার অর্থাম ইজের বিলেখন,
ভবন ইয়ার অর্থ 'কোবার বিচরণ না করেন' অর্থাম স্বাত্র বিচরণকারী। লিরিটাঃ (কিল্
প্রভাবে নিশার—'বিশ্বন্ধ প্রথম আরু)— লিবিছারী (প্রভাবনিটা), 'লিবি' প্রথম অর্থ
পূর্বাড়, 'গিবি' লাল উল্লিখনার্থাক 'প্র' বাড়ুর উত্তর 'ই' প্রভাবে নিশার, বেখা বার বিবি কৃমির
উল্লুব স্কুমনীর্থ অর্থাম সমুখিত হুয়। 'প্রত্যাত শ্বন্ধ শ্বন্ধ উত্তর শ্বন্ধীয়া 'প্রায়ার উত্তর শ্বন্ধীয়া 'প্রায়ার বিবাহন শ্বন্ধীয়া বিবাহন শ্বন্ধীয়া বিবাহন শ্বন্ধীয়া 'প্রায়ার বিবাহন শ্বন্ধীয়ার 'প্রায়ার বিবাহন শ্বন্ধীয়ার প্রায়ার বিবাহন শ্বন্ধীয়ার শ্বন্ধীয়ার শ্বন্ধীয়ার শ্বন্ধীয়ার প্রায়ার শ্বন্ধীয়ার শ্ব

 ⁽वृक्ष्) पाकू खबार्यक, 'वाकूनावानकार्यवाच' अवस्त्व चन्नर्यक ।

নিলা, ইয়ার অব নকাবিলিট : 'লাজা লাল পুরণাথান 'পু' বাতুর অথবা প্রীচাণান 'প্রি' বাছুর উত্তর বনিশ প্রাজ্ঞারে নিলার : 'আইয়ান' অর্থাৎ পথাবারে বে নজি অন্যবস্থা বা পুনিরা, ভারাকে লাজ বলে এই জন্ত বে, ইরা,ডে কেরখানিলকে হবিঃ প্রাজ্ঞান করিয়া প্রীত করা হয় : পঞ্চারের নাজির জার লাজান্ত লিকান্ত্রেরও সজি আছে, উত্তর বলেই সজিব তুলা ; লিকান্ত্রির যে পার্ম বলা রয় হাবার প্রাকৃতি বা ভাবে কালের অবাধ পাল্ডারের সজি, অর্থাৎ পাল্ডারের নিজার বলং হার বলিবঃ পুল কথা এই যে, কালন্ত্রির সৌনাস্তে লিকান্ত্রেকত লাজ বলে প্রিরিটা লাজ বলন কেবলার বিলেবন ভাবন ইবার অর্থা 'মেমছারী' ; লিবি লাজের অন্য বেছত বটে, কাবে যে নাল্ডারেন মান্ত্রির হারা বেছত অর্থা নিয়া বিধির বিধিন্ত ভারা বেছেত আগ্রেল্ডার বিলেবন অন্য বিধার বিধিন্ত ভারা বেছেত আগ্রেল্ডার বিধার অর্থানির বিধার বিধার

তৰ্ বামি নামানি প্ৰাধান্তস্তানাং দেবতামাং তক্ষৈৰতমিত্যাচক্তে ৪ ১৫ ৪

তৎ (তারা রুইনে) প্রাধানস্থাতীনা (প্রবানভাবে প্রতি রুইরাছে বারাবের উন্ন) বেবজানাং (বেবজাগণের) যানি (বে সহর) নায়ানি (নাহ) [ভানি হয়] (নেই সহর নাম বে প্রকরণে আছে) তথ (নেই প্রকরণকে) হৈহতমূ ইভি (হৈবভ্রাভরণ স্থিয়া) আচক্ষতে (আচার্যাপর করেন) ।

গণাঁ বাসু কাইকে অভিযান-পৰ্কলমের বিক্ষান্তি কাতিকে কাইলো 'গৃণ বাসু লাবার্থ বিলাধ প্রত্য কাইকে কাইলো, পিছুপানকে, থেকতাব্যক্ত এবং কাইজনাকে পর্বা উপলক্ষে বাস করা হব, ইয়া প্রানিক্ত (বীপানে বি কাম পিছুলোকসুক্রেরা:—বাং বাং)।

वानाः अवज्ञानः नानानि का क्रश्नेक्षणः अवकानाः मध्यतं क्रेक्सिकि (पद पदः) ।

নিকজের কৃতীয় বা বৈশকপ্রকরণে কি আহে ভালার প্রনা কেওবা ধ্রীরাছে ১১ প্রো।
এই খনে ভালার উপসংহাত করিছেছেন। বেলে যে নমন্ত বেশভা প্রবানভাবে কর চ্টারাছেন,
মুখ্যতঃ ভালায়েকই নামসমূহ বৈশবক্রাকরণে ধর্ণিত চ্টার্যছে, অক্লাক্ত যে সমন্ত বিশবের
অবভালা করা ধ্রীরাহে ভালা আছব্দিক্যাতঃ।

অসুবাধ—ভাষা হইলে প্রধানভাবে শ্বন্ত ধেবভাগণের বে নমক নান, কারা বে প্রকরণে আছে সেই প্রকরণকে আচার্যাপন নৈনভন্তব্যক্ষণ বলেন।

ভতুপরিতীম্ ব্যাব্যাভাষে। নৈষ্টু কানি নৈগ্যানীহেছ। ১৬।

তৎ (নেই বৈৰতপ্ৰস্থাৰ) উপৰিষ্টাৎ (পাছে) বাৰ্যালোকা (বাৰ্যাট্ড চিমা), নৈধকী কানি (নৈধকী ক প্ৰক্ৰেণাক্ত সমানাৰ্থক থাকু ক নাম্পন্ন) নৈপনানি (নৈপৰ প্ৰকৰ্ণোক্ত অনেকাৰ্থক প্ৰক্ৰেন্ত-সংখ্যাৰ নাম্পন্ন) ইব (অপ্ৰে) * ব্যাৰ্যালোকা (বাৰ্যা কৰিব)।

বেৰটাপতিয়ান বেৰেৰ মুগাৰত, ছবিৰত্বই বৈষ্টকাৰেৰ আগত। কৰায়ান বছৰ আন মুগাৰত আনদাকে নহাছতা কৰে, সেই এক নিকক্ষণাই অংশকান্তৰ অঞ্চলান নৈধকুত এক নৈপ্যপ্ৰকাশ্যে বাংলাঃ পূৰ্বে কৰিব। পৰে বৈষ্ট প্ৰথম বাংলা কৰিবেন। 'ইছ' পৰেছ মুইবাৰ উল্লেখ ক্ইবাকে অধ্যাহ পৰিস্থান্তি প্ৰনাৱ নিমিত।

क्षासूचान-त्यहे रेश्यवत्यकान नरत वाल्या कवित । रेन्यके क्षाकारमाक जन्म रेश्यक-क्षाकारमाक नामग्रह जन्मन वाल्या कवित ।

> । সংগ্ৰ পরিক্ষেত্র সহাপ্ত । । প্রথম অধ্যায় সমাপ্ত ।

দ্বিতীর অধ্যায়

প্ৰথম পাদ

প্রথম পরিচেত্রদ

वाश निर्त्यक्ष्यम् ॥ ५ ॥

ক্ষা (ওংগৰে) নিৰ্মাচনত্ব (নিৰ্মাচনেত্ব বা ব্যাখ্যাত উপায় অৰ্থাৎ প্ৰেয় কৰি কি প্ৰশালীতে পৰিকৃটভাবে ব্যান হাইৰে ভাচা) [ক্ষ্যায়ঃ] (বলিব)।

तिर्वाहम नरका कर्ष विश्वलाक बहन वा केल्डि कर्षाय वागा। नक विविध—अक्षाकाष्ट्रीत, नरवाकवृत्ति अवध किन्द्रवाकवृत्ति (अव्याध्य अदेश), अवध्यक्ष्मीत भाषात व्याधकारिक किन्द्रवाकवृत्ति (अव्याधकार्य) अवध्यक्षमीत भाषात व्याधकार्य कर्षा व्याधकार्य वा व्याधकार्य वा व्याधकार्य वा भाषात्र व्याधकार्य व्याधकार व्या

कासू बाक-फरनाव जिलंडन वर्षार जिलंडरमा देशाव बना स्ट्रेस्व 🕫

ভদ হেৰু পৰেৰু অৱসংকারো সমপৌ প্রাফেশিকেন গুণেনাবিভৌ জাতাং তথা ভাবি নিজুবাঁৎ ৪ ২ ৪

তৰ্থের --- অংশনাহিতৌ—এই অংশের কর্ম পুনের করা হাইবাছে (১০০১)। এইবা)। তানি (সেই সম্ভান্য) তথা (সেইভাবে অর্থাৎ সক্ষণ বা বাংকরপ্রশাস্ত্রাহ্যারে) নির্জাহাৎ (নির্মানন ক্ষিত্রে)।

তত্ব পদানী বাকারেকে বাবন্ধত ধুইবাছে নাম, ইবার কোনও আর্থ নাই (সালান্ত আইবা)।

বৈ সময় পথের উলাজারি সার এবং সংখ্যার আর্থার প্রকৃতি প্রান্তার্থনালে সাধন ব্যাক্তরপাত্তবিহিন্ত নির্মান অসুগানী, নালাবের সার ও সংখ্যার হাইতেই থাতুর বা জিলার উপস্থিত হয়,

কৌই সময়ে পথের নির্মানন সেইজাবেই আর্থার নাজেরণ পালোর নিধ্য অসুসরণ কবিবাই "
করিতে ক্রিনে। উদ্ধাপনসমূহ (বেনন—হারক, পান্তক ইত্যাহি) প্রত্যেক্ষ্যার বা প্রত্যাক্ষিত্র ;
ইয়াবের নির্মানন সাধারণতা নিজকালাক্ষে করা হয় নাই। এই ক্ষতে 'প্রানেশিকেন প্রশেন'

अनिर्देशकार्थक नाजाकम्बार्यक्रमहाकृतको था नाम विकृत विशृक्ष कान्य विस्तानम् (ह)।

६। বিশ্ববাদান কলাৰ ইতি বাক্যাণ্ড (কং খা:)।

[।] क्या अस् वरामकारकर (१६)।

এই ছলে 'প্ৰাৰেণিকেন নিকারেণ' এইকণ গাঠন আছে, এবা এই পাঠই কলখানীৰ আহ্ৰোবিত। তিনি 'বিকার' পথের অর্থ করেন 'ক্রিয়া'। '

অসুৰাৰ—ৰে নৰত শৰে বৰ ও কৰাৰ (প্ৰকৃতি প্ৰস্তোৱাই বৰে। সাধন) উদ্পদ্ধ আৰ্থাৎ ব্যাক্ষৰণালাগুৰত নিম্নেৰ অহুবাৰী এক প্ৰাৰেশিক গুৰু বা ধাকুৰ সন্থিত সময়িত, ভাৱাৰিখেৰ নিৰ্মানৰ সেইভাবেই অৰ্থাৎ ব্যাক্ষণণালাগুলাকেই কৰিবে।

> व्यथानिक विकादक्षित्वः भरोत्क्व स्थिनिक् वृश्विमायास्यम् । ०।

আৰ (আৰ) অংশ অনহিতে (বৰ বৰন অংশ ও অছনানী নংৰ) বিভাৱে অপ্তাৰেশিকে (বখন খাতু বা জিছা অৰ্থাপ্ৰকাশক নঙে) অৰ্থনিজাঃ (অংশ নিছত বা অৰ্থজন্মৰ কুইৱা) শরীক্ষেত (পরীক্ষা করিবে) কেনচিছ (কোনক) বৃত্তিসামাজেন (বৃত্তি বা আবের তুলাভার আরা)।

অসুবাদ—মাৰ, পৰ বধন কৰেই অহুগায়ী নহে, বৰন থাতু বা কিয়া কৰ্থনিকাশক নহে, তথন কৰে নিৰ্ভ চুইয়া কৰাৎ অৰ্থেই প্ৰতি দক্ষ্য বাধিয়া কোনত বৃত্তি বা ভাবের সমান্তঃ বায়া প্রীক্ষা কর্মাৎ নিশ্বতন কবিতে হুইবে।

১। বিকারণাধ্যে ক্রিয়াভিগীনতে আই কাপ্যান্থ বাভিনিতা।

कार्च विश्वक, कर्वविकाः, वर्षक नक्क विकासविधिकदरक्याओं क्य सद्द्रांगोर्क क्ष्मप्रदिकार्थः (कः भाः) ।

০। অবেদ্দাসপুর বিকৃত্ব এরু রাখ্য।

ক্ষবিভয়াৰে সামাজেংগ্যক্ষরবর্ণসামাজ্যবিজ্ঞ স্থান্তের ন নিজ্ঞ সংকারমাজিয়েত ১৪ চ

শাসাজে (বৃদ্ধি বা ভাবের স্থানতঃ) অবিভয়ানে অশি (বা ব্যক্তিকেও) অকরণ-নিমালান (অব্য অর্থান বর, ধর্ণ অর্থান হাজন, ইত্তিকে স্থানতঃ বরিয়া) নিজ্ঞান (নির্মাচন করিবে), ম তু এব ন নিজ্ঞান (কিন্তু নির্মাচন বে করিবে নঃ ভারা নতে, নির্মাচন করিবেই), সংভারং (বাজুরাত্রাবসভ সাবন) ন আজিতেও (আবর করিবে না) ।

ব্ধন কোনৰ প্ৰথম বুংগতিগত অৰ্থ নিৰ্থয় কয় হাব না, ব্যন ভাষাৰ বিভীয় কৰ' নাই, থাকিবেও ভাচা অগ্ৰসিত্ব, ভখন কোনও কিন্তু হিলা কৰুল নামত্ৰ লাহা কৰু ভাচাত্ৰ স্থিত সম্ভ কোনও অংশ'ৰ স্থান্তাৰ এখ উট্লিডে পাৰে না অথবা স্থানতা থাকিংক भीति मा । " फार्श हजेरन केनून नायर निकंतन कतिहत कि मा अवर कविरम कि फारव कवित्र १ देशक केताम श्रीमाण्डहन, निर्माहन कवित्याचे वृत्तेष, कावन सुरमीश भाषत নিৰ্মাচন কৰাই নিজক্ষণায়েও বৈশিষ্টা। তবে এইছণ ছলে নিৰ্মাচন কৰিতে হইবে ছঃ ও বাজনের সমানতা বা নাযুক্তর ছারা, সংখ্যারের সহাহতার নতে। এই পালে এই প্র বা शक्त विदेशाक, करें शापूरण अध्यान यह का नाक्षात्रक अधिक पृष्टे व्वेटणाक, अध्याव करें बाहुर मर्थ अहे भरका मध्या मारक, अहे भरकर महिन्छ अहे भरकर महत्व का राज्यमण्ड भाष्ट्रक इतिहास्त, चाठकर करे नामक चार्य करे नाम चारक-रेकामिकान विस्तरता करिया নিৰ্মাচন কৰিতে চ্বৰে। 'লিভাহ' পকেৰ একটা বাত্ৰ পৰ', ইচাৰ বাংপতিগত পৰ' নিৰ্দা क्वा बाहेरफरक ना, हेकाव निकंडन कि फाटक कहा बाहेरक है (क्या बाह 'टेक' बाकुव निकंक 'বিভাগ' শৰের ব্যান্থক স্থান্ত আছে, অভান্ত বৈত বাত্র অবের বারা 'বিভাগ' নকের নিৰ্মানন সভাৰ চুইতে পাৰে (জাংতে গতে। ভংতি ভঙ্গুকুৰণা চ্যাত্-নাচা ভঙ্গু ও কুকু বৰ্ণের बाता अञ्चल अवर्थ छात्र)। " अहे अर्थ 'बहेद' परवट वर्ष केरत क बातावृक्त अलावृक्तन व्यर्थ क्षतिक नरहा अहे क्षेत्र व्यर्थ व मर्था नवान्छ। आहे। कार्य्य क्षेत्र वर्ध्य केश्ववन আৰ্থে নিৰ্মাচন কৰিছে চুটাৰে বাৰ ও ৰাজনেৰ স্থানভাৰ বাৰা। ভাৰে পৰের মধ্যে এবং कथनक क बर्बराम धारे कुरे नायाद गर्थ। परमण्ड क बाबदश्रष्ट मानुक व्यास्त्र, व्यास्त्रक करेड नायत निर्मातन कतिरव देशायत नायत वाता (कदा एकिएमवर्गायन विवास विकेशित, वीचाछ श्रीकिनारक हैकि-बाहारक क्षिक कह बारक वा श्रीकश्र हह)। कि कि स कार्लानन (राहा

भाषकाः चत्रः वर्शा वास्तवम् (विक कि:) ।

वर्षनावारक व्यक्तिवारन- क भूनवार्शक, यज म नाका देवर कांग्रक्तवार्ण व्यक्तिक, वर्षा निकारण्यि
 (का बार) ।

 [।] ভাষতেবিতার্থক করি পরা বাল্যাং বর্ণাল্যাং গ্রেক হ কুংজন হ। প্রকৃত্যালার্থাৎ ভাষতে নিজারবাদ্যাৎ।
 (বাং বাং) : নিজার ৪০০ ।

চ । এর বা অন্যনিকঃ বর্ণা বঠাবনুবালিতি। তাইয় পর্যো প্রসার্থক লোকে ১০নিকঃ প্রইন্থলানুক্তিটি । তা ভূ ভালানুক্ত চ কিকিবলি সামাজ্য । তাঃ অক্তর্নসামাজ্যায়িয়ে হাং । বঃ বাঃ) , বিহুক্ত ৪/০ ।

ক্ষা বা অক কৰে) শক্ষেৰ মধো গৰগত সামৃত আছে কাৰ্ডেই অক্টোপন শক্ষে কৰেই যায়। অবি শক্ষেৰ নিৰ্মাচন কৰা খাইতে পাৰে , অবি ও বছ শক্ষেৰ বাতনগত সামৃত আছে, অভাএৰ মধ্য শক্ষেৰ অংশাৰ বাৰণৰ অধি শক্ষেৰ নিৰ্মাচন চৰকৈ পাৰে , *

विनयवरङ्गा कि इत्रस्या छदस्ति । ४ ।

হি (বেংচকু) বৃত্তয় (বৃত্তি বা ভাৰদদ্দ) বিশহৰভাং (সংশ্বংজ্ঞঃ) কৰছি (হং)।
শ্বা সন্দৰ্ভে বলা ক্টৰাছে নি সংখ্যাহ্যাজ্যিকতাঃ এইজন বলাৰ কাৰণ প্ৰাৰশ্ব ক্ষিতেক্ষেয় ।

আকুৰাৰ—বেংকু ইজি অৰ্থাৎ শব্দের অৰ্থনিশেৰে আইবিয়া কারণসমূহ সংব্যাহরে [কেইএক সংব্যাসভাবের আগর কবিবে না]।

यशार्थर विस्तरोः जनगरपद ॥ ७ ।

হ্বার্ক (অবেদি প্রতি লক্ষ্য তাবিষা) বিভক্তীঃ (ভিন্ন ভিন্ন বিতক্ষি) সাধ্যমেৎ (বিশ্ববিশ্যম কবিৰো) ৷

১) বিষ্ট্ ব(১, অলোপৰ প্ৰজালে বিধেনবিশ্বলান্ত্ৰণ বিজ্ঞান, অধিকভ্যাপালাৰকালোপনি,
কৰিব্যক্ষালাধ্। ধ্ৰপথালিক্ষালাৰিলালে কৰি নাৰাধ্। 'অধিবীলো এই বালে বিভাগোনুক ভাল এইবা)।

६। व राज्यू पत्रमाणावयाद्विरश्च-किर कावनविति। काराज 'विनवस्ताता हि कृतामा कर्यक (क्षः) ;

फलपानी देशात चान्य चित्रकाण रनीम करहत ।

ध्यान भाग अर्थ विक्रक्ति धार्य चन्न विक्रक्ति काराय हर। अक्षान भागा विक्र দিকে লকা বাবিলে চলিবে না, এই বিচক্তিব এই অর্থ, অভএব এই পরেও এই অর্থ इटेरब, अटेंबन बाध विरयहना कविरम निकांडरमय याचाउ परिश्व । अर्थायकिय निमिन्न বিভক্তিবিপরিশয়েশুর্মক নির্মাচন (ব্যাবা) কোবাবছ নছে ৷ নিক্তকার স্থাই বলিবেন ' (ব্যাহর ২০১১) এই ময়ে 'আওলুক্তবিঃ' প্রবী রাখ্যা বিভাজিতে রাগুজ চটলেও প্ৰমী বিভক্তিৰ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছেছে (নিঃ ২০১); 'ৰমীয়াং চিক্তা প্ৰতি टलाकवर्ता' यहे बद्धा (बददर >+/>+थ/>३) 'कुरद्ध त्यादेक:'- कुश्कानि त्यादेक: (विक्रोधीर व शरायी निरं २१०० ।।

कानुताम-भग अधिक्रय ना करिया अवीद अवीद कार्य व विश्व शका वाशिया विक्रिकिनपृत्व বিপ্রিণাম ভবিষে।

প্রায়ধ্যমন্তি থাতালী এব শিয়েতে । १।

'প্রান্তম্' 'অবভ্রম্' ইতি ('প্রান্ত' ও 'অবভ্র', এই ভূট প্রেম্ম) ধাছালী এম (ধাছুর রাধ্য সংশ্ৰষ্ট) নিজেকে (অংশিট আছে)।

ব।কেরণলাতে যে প্রদান্ত করিছে লোপ, আগত এবং বর্ণবিপরিশাস স্বীকার করিছে হয়, ভাষাৰ উন্নেচন ক্ৰমণ্ড প্ৰদৰ্শন কৰিছেছেন ৷ 'প্ৰান্ত' শব্দেৱ অৰ্থ 'প্ৰায়মা এবং 'ক্ষাব্দ্ধ' नरबाद कार्य 'कावनिक्ष'। यहे कार्यरान नम हरेग्रीत ब्यास्ट्राय नाथन कविरात बहेग्राह d + शा के क्षा का का का + त्या (कारवादाया) + का करिया । वामा वांग्या, अका क्षेत्रीय नागरन শ্ব পুরের অবতারণ। করিকে ছইবাছে। ভুই স্থানই দেখা বায়, গাড়র আমিড়াত বে বি'কার আৰু মুলাছবিত হুইবাজে 'ড'কাবে, এখা যাত জাতাই অবলিট আছে, অল আংশের লোপ ছটবাছে। বাবেবণবাক্ত কক্ষণপ্রধান, সেই লালেই ললমাধনের জন্ম লোপ, আগম ও निगरिनाय-देशास्त्र कालंब ताल्य कतिएक एवं, बेहा कुल्पहें। निकल्कमाद मस्त्रेय मायाव व्यवस्था नात्व निर्वाहत कावत नाहे, काइनव्यक्तम वनिराद्धन 'विनयस्था बुखर'। অর্থানার, অভ্যানার ও বর্ণনারার—ইরুবের হারা এবং বিভক্তি বিপরিপামের বারা जिलाह्य कराव डीहाटकत त्यान, व्यानव धानर विश्वविद्यात चौकाव कतिएक विद्याह । अवन-क्षांन व्याक्तवनात्वतहे दशन देशात्वत काफ कहेत्य निकृष्टि नाहे, व्यव्याना निक्कनात्वत ইহারিপথে খীকার করিতে বাবা কি 🤊 🖰

অনুবান -'প্ৰৱ' ও 'অবত' এই ছই পৰে গাড়ৰ প্ৰথম সংগই অবশিষ্ট আছে।

এবা ব্যাক্তর্যুপি লক্ষরবাবে সভাবিশের লোক্ত্রী বিক্রিপাদক ক্ষানাং বৃহ কিন্তু নিক্রে। ক্ষৰ্বস্থান্ত্ৰের : প্রস্তাৎ সাত্রা অধান্তিত্তি সাংগ্ৰিকে বিকারের ইনিউর অধীক্ষেত্র কেন্ট্রিসান্তি মা विकास मानासक्त्रभावकार्यभावकार्यका पाविकारीहर्ति स्वारी महत्रस्थ (हैं:) ।

অবাপ্যতেনির্বিছানেয়াদিলোপ্যে ভর্মত ন্তঃ সন্তাতি । ৮ 1

অধাণি (আৰ) নিবৃত্তিশ্বনেষ্ (গুণকৃত্তির প্রতিবেশবানে) থায়ে (অন্ ধাতুর) আধিলোশঃ (আদিকালের লোশ) অবতি (হর), (হবা] থাং সতি ইয়ি (খাং, সতি ইতাানি)।

বে সময় প্রছোর পরে ব্যক্তিক গুণগৃত্তি হয় না ' ভারণ্ডের বোপে 'ভূ' ধাতুর স্থানার্থক 'আপ্' ধাতুর আধিতাপ অর্থাৎ অকাধের লোপ হয়; ব্যা—গুঃ, সন্থি ইডাারি। পূর্বাপুত্তে ধাতুর আনিকাগের অবশেষ অর্থাৎ অস্বাভাগের লোপ প্রবর্শিত হবর,ছে, এই পুত্রে বাতুর আনিকাগের লোপ প্রকর্শিত হবল।

অনুবাদ-- আৰ, ওপর্থির প্রতিবেশ্যের 'অন্' খাতৃত আদিভাবের দেশে হয়, যথা— অঃ, সজি, ইভার্যি।

অথাপান্তলোপো ভবতি গ্ৰহা গভমিতি। ১॥

ক্ষাপি (আছ) অভবোদঃ (নেৰভাগের জোপ) ভবতি (হয়), [বধা] সদা গতহ ইতি ('পদ্মা', 'নডস্' ইতাংগি দলে)।

থাতৃত শেখভাগেত লোপ কর বেখা বার 'পছা', 'গভত্' ইন্যাতি ছলে। পত্+ ছাল-পছা, পত্+ ডাল-পড়, উভত ছলেই মকাবের কোপ হইবাছে।

আনুবাল—খাৰ পাতৃৰ শেষভাগের লোপ বৰ, 'পথা', 'গতহ্' ইতগাৰি খলে।

অধাপুশেধালোপো ভবতি সম্মত্র্যসূতিতি। ১০ ।

অবাশি (আর) উপধালোণঃ (উপধার লোপ) ভবকি (হয়), (বধা) অমৃত্যু অমৃত্যু ইতি ('অবাজুঃ', 'অমুঃ' ইত্যাদি খলে) ঃ

चकाश्तर्यक्ष भूक्षंत्रत्यंत्र नाथ केनवा । त्रव्+िको चक्त्र चक्त्र + चक्त्र, त्रव्-िको केन् = चन्त्र्य + केन् । 'समञ्' अहे चश्त्रव 'त'अव नविष्ठ चकाव केनवा, हेशक स्नान व्येशास्त्र को प्रतिहैं।

कासूबान-चार উপरात्मान इष्ट, 'बच्चकू:', 'बच्':' देक्शवि वृत्त ।

অধাপুলেধাবিকারো ভবতি রাজা মধ্যতি। ১১।

चवानि (चार्व) देनवार्तिकावः (देनवाव दिकाव) कवित्र (एव), [स्था] दाना वती देखि ('ताका', 'वती' देखादि चान)।

'हासन्' नात्वत क्षत्रमात अस्तरुद्धन 'हासा', 'वक्षिन्' नात्वत क्षत्रमात अस्तरुद्धन 'वक्षी' एक।

^{)।} विवृत्तिकारमम् कावृत्तिविवृत्तिकारमम् 'कृष्टि' (भी ३) ॥) देखि वर्षामारम 'परमानरकान्छ' (भी ७)॥,১३३) हे कार्षि स्वारम् कार्ये (कृर)।

वाबन् भरणत উপधा चयात भरिना हरेशास 'जाबधात', 'शिवन्' भरवत 'हेकाव' अदिगक हरेशास 'केकारत'।

অনুবাদ-ভার উপধ্যে বিকাশ চল, 'রাজা', 'হতী' ইত্যাহি ছলে।

অধাশি বৰ্ণলোগো ভবভি তথা বামীভি ঃ ১২ ঃ

चर्चानि (चान) वर्गतानः (वर्गत त्मान) छदछ (इच), एका समि हेछि (इन) ('फका मानि' बाहे नक्क 'कानि' बाहे नक्ष)।

'खवा दायि' करे यदा (परवर २)१४४३) शामि-याहायि-याहा (तमेकिक अव्यूट्ड)। 'ह' करे वाकनवार्गर त्मान हर्वेबाट्ड ।

असूर्वात — चार रत्व (लाप पविवृष्टे हत, 'छद्या वामि' अहे मह 'वामि' अहे पहर :

ব্দথাশি বিধর্ণলোপত্ত ইতি ৫ ১০।

व्यक्षि (व्यव) विदर्गत्मामः (क्षेत्री वर्णव त्यान एवं), एकः देखि ('एक' जहे नाव) ।
किया वर्षा पत्र (किन्यी क्ष्म वर्षात्र)—ध्ये स्थारम 'एक' नव निव हर । भाः व शाव मध्यास्थारव भवी व्यक्षण्याः । जिम् वह – एक् द्रमे हे + वह – एक् क (द्रावस मध्यामायव) + वे + वह न एक् + व + क ('वह' हेश्य वकाव त्यामा) – एक (स्वतिक ध्ववर व्यवेशा) ।
भागी देशिक भवा। त्योविक अध्यक्षणं क्ष्मां ध्वेषणं भव हहेरवाः हे काव जयर व-क्ष्मां ।
भागी देशिक भवा। त्योविक अध्यक्षणं क्ष्मां ध्वेषणं भव हहेरवाः हे काव जयर व-क्ष्मां ।
भागी देशिक भवा। त्योविक अध्यक्षणं क्ष्मां स्वतिक भवा हिंदि व्यवेश हो। ध्वेषणं विवयं विवयं विवयं विवयं विवयं विवयं विवयं विवयं विवयं व्यवक्षणं निवयं व्यवेशा ।

चाल्याम-चार इतेरार्वर स्वान दर, 'छूड' धाई चूरन ।

শ্বপাশাদিবিপর্যায়ে ভবতি জ্যোতির্ঘনো বিন্দুর্বাট্য ইভি । ১৪।

কথাপি (পার) আবিধিপর্বার্য (আবিবর্ণের বিপ্রার বা বাপেতি, কর্থাৎ বিকার বা কথাকর) তথকি (বর), [ব্ধা] ক্যোভিঃ বন্য বিন্ধু বাট্যঃ ইতি (রোভিঃ পদ, বন পদ, বিদ্ধুপদ, বাট্য পদ এড়ভিডে)।

শ্বেনাভিঃ শব্দ 'হ্যুং' ধাতু হইতে, বন শব্দ 'হন্' ধাতু হইতে, বিজু শব্দ 'ভিহ্' ধাতু হইতে এবং বাট্য শব্দ 'ভট্' ধাতু হইতে নিশান। প্রভাক শব্দেই বাতুর আহিবর্শের বিকার বা কশাবার বটিবাছে: 'বিশহার' শব্দের অর্থ ভর্মাচার্য করিবাছেন, ব্যাপজি (জ্বান্ত বীপ্রে) ভক্তাবিবাপজা। জ্যোভিঃ)। এখানে জইবা এই বে, পরের স্থানেই আবার 'বিশ্বাহ' শব্দ বৃদ্ধিবাছে ভাহার অর্থ ঠিক ব্যাপজি নহে। ভাহার পরের প্রাত্ত বে 'ব্যাপজি' শব্দ বৃদ্ধিবাছে, ভাহার সমানার্থক বর্ত্তানে স্থানের 'বিশ্বাহ' পক্ষ। কাথেই বর্ত্তনান প্রে 'বিশ্বাহ' পাঠ না

কৰিয়া 'ব্যাপড়ি' পাঠ কৰিলেই ভাল হয়। কৰ্ম্যানী ৰাজৰিক ভাহাই কৰিয়াছেন। ব্যাপতি প্ৰেৰ কৰ্ম ডিনি কৰিয়াতেৰ 'বৰ্ণজ্বেৰ বাৰা বিকাৰ' কৰ্মাৎ ক্ৰণজ্বপ্ৰাপ্তি '

অক্সুকাল—আৰু আদিবৰ্ণের বিলগ্যন্ত (বিকার বা রপান্তর প্রাধ্যি) হয়, হয় জ্যোজিঃ, মন, বিশ্বু, বাট্য প্রভৃতি শক্ষে।

অধাপ্যাছন্তবিপৰ্যায়ো ভবভি স্তোকা রক্ষ্য সিক্ডান্তর্কিভি ৮ ১৫ ৪

অধাণি (আর) আগ্রন্থবিপর্যার: (আর্থি ও অন্তার্থের বিপর্যার অর্থাৎ ছিভিপ্রিবৃত্তি) তথ্যি (१४), [ধরা] গ্রোকাংক্জ্যু নিক্তাং ডকু ইডি (গ্রোক পক্ষ, রক্ষ্ পক্ষ, নিক্ডা পক্ষ, উকু পক্ষ রাজুজিজে) ।

আসুবাদ—আৰু আহি ও শেহ বৰ্ণের বিশ্বাহ বং হান পরিবৃত্তি হয়, বধা—ছোক, বৃদ্ধ সিক্তা, ডকু এড়জি শংক।

অধাণ্যস্তব্যাপত্তির্ভবডি 🛭 ১৬ 🗈

भवानि (भाव) अख्यानिक्षः (त्यवन्ध्येव विकास वा स्थायक छात्रि) स्थिति (हव)।

. । मृत्या शासून भावि नार्गत विकास या क्यासन क्यांति क्षेत्रनिक इत्तेशह । यहे मृत्य शासून त्यरवार्गत त्य विकास ना क्यासन क्यांति इत, काशन कथा विकासका मिन्स्यन भरतनी परिवाहन क्षेत्रम मृत्या क्ष्मन वृद्देश ।

অপুনায়—আৰু শেহবৰ্ণের বিভার বা ত্রপাক্তর প্রাপ্তি হব।

s প্রথম পরিক্রের সমাধা s

^{়।} অবাপ্যক্রিয়ালড়িওবৃত্তি। ব্যালডিবিকারো বর্ণার্থেও। ক্ষত্রবাই প্রের স্কাট এইডারে লাই ক্ষতিরা কটু স্কাটার প্রায় অংশতে বিশ্বেশ করিয়াকেও।

লোক দলের কর্ম 'বাহা করিত হয়' কর্মাৎ বলাবিস্থ।

विशासि ३० एक अहेगा।

 [।] विशादि ३७ एक कोशा , 'कपू ' नहरत वर्ष 'चार) वादा सर्थन कहा वाच' ।

বিতীয় পরিচ্ছেদ

करका त्यरमा नार्या नार्या वर्धिकि । ১ ॥

ভবঃ মেহা মাধ্য সাবং বধ্য হয়ু ইতি (এব, মেঘ, মাহ, বাব, হয়ু, মধু প্রস্তুতি শক্ষে ভাৰমাণতি বেবা বাব)।

'গ্ৰহ' পৰা বৈছ' থাতু হইতে, 'বেছ' পৰা 'বিহ' থাতু হইতে, 'নাৰ' পৰা 'বছ' থাতু হইতে, ' 'বাহ' পৰা 'বাছ' থাতু হইতে," 'বছ' পৰা 'বহ' থাতু হইতে," 'বছ' পৰা 'মছ' থাতু অথবা 'বন' থাতু হইতে " নিজায়। বাংজ্যক সংঘট থাতুৰ পোৰ বংগৰ বিকার বা কপাৰ্যপ্ৰান্তি ব্টিল্লে।

অসুবাদ—তথ, থেব, নাৰ, দাৰ, বৰু, মধু ইডাাৰি পৰে বাতুত অঞ্চৰ্যাপত্তি বটিবাছে।

অব্যাপি বৰ্ণোপক্ষৰ আক্ষাব্ৰো ভক্তেতি ৷ ২ ৷

শ্বধাশি (লাভ) বর্ণেরক্রা: (বর্ণের লাগের) (ভবতি) (রব), (বর্ণা] আগ্রহ যারঃ শ্বহণা ইতি (লাভং, ভার, ভরনা প্রকৃতি স্থান) ।

'আখেব' পদটি কেনপৰ্যক 'অস্' বংকুর কন, 'ব'কারের আগন কইবাছে; 'বাছ' শক্ষ 'বু' বাতু কটাতে নিশাল, 'ব'কারের আগন কটভাঙে, 'কডক' শব্দ অস্থ,' বাতু কটাতে নিশার, 'উকারের' আগন কটভাছে।

क्षामूर्यान-चार वर्शन चार्या ६व, वया-चायूर, बाब, छत्रचा ळकुछि चाम ।

তত্ব বাজ সরাদনস্তরাক্তরাক্তরাক্তরতি । তাজ প্রকাশীনাং স্থানমিতি প্রদিস্থিত । তাজ

হয় (বে গাড়াড) অৱৰ্ণাড় (গাড়ৰ মধ্যে) গথাৎ (হৰ হইডে) অনকৰা (অবাৰহিছ) শ শক্ষয় (অৱহা বৰ্ণ) * ভৰতি (বাংল), ৩৩ (নেই ব্যত্নত্বত্ব) * বিশ্লন্থইনাং (ভূই প্ৰাকাষ শংকৰ) স্থানন্ (আহাৰ বা কাৰণ) ইতি (ইয়া) প্ৰতিপতি (আচাইখনৰ মনেন) ;

वाक्ष्यतः नावः वाक् नामः।

६। - शांकसरा 'पांच्' वर्ष्ट्र जारहः।

উপাধি ৮৬ পুঞ্জ এইবা ।

টাংগি ২০০ হল এইবা।

कविकि वारकााभवादन (कः काः)।

ভ। আৰু বাজে) প্ৰস্ৰাভাৱকে প্ৰজ্ঞাৰ (জ: খাঃ), অৰ্থকা প্ৰয়বিভাৱেৰ ব্যৱস্থ পৰা ধা পুন। বাংসুঃ)ঃ

च्याचा र व म सामास्वयक्ता वर्गः (क्.) ।

ण वर्ष वर्ष्यकारम् (स्ट.) (

অসুবাদ —বে গাড়ৰ মধ্যে কৰমধ্যে অধ্যয়বিত পূৰ্বো বা পৰে ব, ব, ল, ব, এট অৱস্থা ব্যিত্যুৰের অক্সম বর্ণ থাকে, সেই গাড় গুইপ্রকার পদ্মের স্থান বা কারব হয়।

ভত্ত সিদ্ধায়ায়মূপপভয়ানারামিতরহোপপিপাদ্যিমেৎ **১** ৪ চ

তম (এবং পতি—তার পর) সিভাগ্য (অর্থনিছি) অপ্রশাল্যানাগ্য (অনুস্পল্যান অর্থাৎ অসমত হইলে) ° ইত্রা (অল্লাইভিডে) উপ্পিশার্থিকে (উপ্পার্থের ইন্দ্রা করিবে)।

न्याव वर्षमध्य कवा विकास कार्य। विकास वाव वाकानास्य अवाकी व्यवस्थ कृषिया क्याय क्ष्याय व्यवस्थ वर्षा मध्य नाव वाकानास्य अवाकी व्यवस्थ कृष्य क्ष्याय क

অসুবাদ—ক্ষ্ণিতি কল্পভয়ান ক্ষাৎ ক্ষত্ত হটলে, ক্ষতীতি ক্ষাৎ ক্ষানাৰণ্ডৰ বীতি ক্ষান্ত উপপাদনেও ইক্ষা কৰিবে।

५ व, प्र, म, क. वेशायत प्रांत क्यांकरम है, च क, के व्यक्त नाम काळवारक ।

व नृत्यस्थ विज्ञकृत्वेश अविति । च्याका वद्याविषु वाकित्यस्था व सकारक नक्षाव् (कः पाः) ।

 [॥] अपूर्णन्यव्यवस्थान् अनुव्यवस्थान् (कः चाः)।

জত্রাপোরেন্ডরনিস্পত্তয়া ভবন্ধি, তদ্ধধৈতদুভিমুদ্র: পুথু: পুৰতঃ কুণাক্সমিভি। ৫ ।

ছক্ত অপি (নাঞ্চান্থবিষ্টক ব্যানুসমূহের মধ্যের) ওকে (কোন কোন ধাতু) আর-নিশারতঃ (শরবংখ্যক প্রেম বংপ্রবারগনিশাভিবৃক্ত) ভাষরি (ব্র), তর্ববা এতং (ভার্ अवेदम, वया) छेकि: इड़: मृद्र: मृद्राः कृतास्त् हेखि (छेकि, युह, मृत्, मृदक, सूनास প্রফৃতি পংক)।

এমন অনেক খাতু আছে বাহালিগের কল্পেনারগরোগ্য বর্ণের সম্প্রদারণ আলুকার্থাক নকেই वृष्टे देश। " "वर्" (क्थरन) ध्यवर 'कन्" (नारक)-धरे हुदेशी शासूब 'ब' ध्यव नारक्षानावन हरेगाइ 'छेडि' अवर 'कुनाक' * नरण , 'अव' (यक्टन) अवर 'अव' (खन्तात)-अहे छुवेडी बाक्च - 'व' जर मध्यमारन रहेशाह 'वृष्ठ्' जरर 'नृष्' भरक, " 'त्वव्" (त्वरत)-जरे भाष्ट्रीतक 'त' अन म' शमादन इदेशाह 'मृद्य' नत्य । " উन्ति क्रेक शाकुमव्दक्त मध्यमादन चन्न नटक लावनः दमका वाव ता ।

আকুৰান—নংগ্ৰনাৱবাৰ্ত্বপ্ৰিলিট ধাতুসমূহের ববোও কোন কোন বাতু অলুসংখ্যক শব্দে সংগ্ৰহাৱনদিশানিবৃক্ত হয় অৰ্থাৎ অলগানাক নথেই সেই সেই বাছুয় সংগ্ৰহাৱন্যালয় বৰ্ণ নাতানাৰিত হয় , জাহা এইত্ৰৰ, বৰা—উভি, মৃত্, পুধু, পুৰত, মুৰাক প্ৰাভৃতি।

> অধাশি ভাষিকেভা৷ গাডুভা৷ নৈগমাঃ কুতা ভায়বে, মন্নাঃ ক্ষেত্ৰসাধা ইভি a ৬ s

অথপি (অব) কাৰিকেন্তা (কৌকিক্সকৃত ভাষাৰ প্ৰসিদ্ধ) বাত্ৰাং (বাঞ্সন্ত হউতে) বৈপৰাঃ (বৈধিক) হ'তঃ (কৃৎপ্ৰতাহাত্ত প্ৰদান্ত) আত্ততে (বিচুত বা নিকক হয়), वधुनार (कञ्चनांचाः हेखि (त्यवन--वधुनम्, क्ष्यामाचम् हेखराति नवा) ।

বে সক্ষ কৃৎপ্রভাবের লক্ষের প্রয়োগ খাল বেবেই দুই হয়, ভারাবের নির্মানে হৈ বৈতিক ধাসু হইতেই কৰিতে হইবে ভাগা নবে, লৌকিকসম্পুত্তে প্ৰসিম্ব বাতু হইতেও সেই সকল প্ৰের নির্মানন করিতে বাধা নাই। "প্যুন্ন" পক এবং 'ক্ষেত্রসাধন্' পক জৌকিক নছে, বৈধিক

 [।] फार्शन महत्वमात्रपणिकाम् (का चार) ।

६। जात क्यांशानिकतिवस्त ६ हेरन असक्यांशादिया हेरार्क (कः भाः), अस्य शास्त्रास्त्रनिकताः। कर्रक, भारतपु नामकानपु नाध्यनाद्वयसङ्ग्रिकविन्नवादत (कू:) १

ক। বিং ৬।১ ; নহৰাত্ব পুৰুত্ত বিৰক্তনভানিত লালিবভূপালৰ কৰা (বাবল ১০০।৮) , সাত্ৰ 'ভূপাত্ৰ' (বিচায়ত) পাছে ব্যৱহা বিশক্তকাত হিতাবাছ প্ৰভাৱত কৰিবাছেন। কুণাত কৰেব।

पृथियो परम च अन् वाकृत महत्त्रज्ञातक पृष्टे का ।

^{🕶। -} আৰু, বাড়ু বটাতে পুৰত পংগত বিশ্বতি ক্ট্ডাছে বলিলা কল্বাড়ী হলে ক্তেন।

(ববেদ এএ ব, ৮৮০১)১৯); ইয়াদের নির্মাচন করিতে হউবে দৌকিবসমূহত প্রসিদ্ধ হয় যাতু এবং সাব্ধার্ত্ ইউডে। সম্নস্-সমযনাঃ (নিঃ এএ) কেন্দ্রগাধস্ – ক্ষেত্রসাধহিত্যকর ।

অসুৰাদ—আৰ লৌৰি সক্ষত প্ৰক্ৰি ৰাত্তন্ত চইতে বৈধিক ক্ষুপ্ৰভাৱাৰ প্ৰস্কৃত্য নিৰ্মাচন হয়, মেধন—সমূনন্, ক্ষেত্ৰসাধন্ ইণ্ডাংছি কম ।

অবাশি নৈগ্ৰেষ্টো ভাবিকা উক্ত বৃত্তিছিল। ৭ ঃ

শ্বাপি (আৰ) নৈশবেজাঃ (বৈদিক খাতুলবৃহ হইতে) ভাগিকাঃ (লৌকিক ভাষাই প্ৰশিক কংগ্ৰভাগান্ত প্ৰসন্ধ) ভাগুলে (বিবৃত্ত বা নিজন্ধ কৰ), উক্ত গুড্গা্ ইকি (বেলন ক উক্ত, যুক্ত ইভাগি প্ৰা)।

বে সহজ্ঞ শব্দ পৌতিকসংকৃতে বাবহুত হয়, ভাষাকের সাধ্য আবার বৈথিত গাড়ু রুইছে করা ঘাইডে পারে। উচ্চ শব্দ ও মুত্ত শব্দর প্রচাল পৌতিক আবার বেশা হার। ইরাকের সাধ্য করিছে রুইজে। উর্ব ও মু—এই উত্তর্গ বিশিক থাড়ু । বা সং ১ ৭, তৈ সং ১০১ ২ , বা সং ১১১২, ভারের ২,১০৫)।

অপুৰাদ—শাৰ পৌৰিক ভাষাৰ প্ৰসিদ্ধ কৃৎপ্ৰভাষাত্ত লক্ষ্ত্ৰেৰ নিৰ্মাচন বৈদিক ধাতু সৰ্ব কৃষ্টিতে কথা ধাইতে পাৰে।

> অধাণি প্রকৃতর এবৈকের ভারতে বিকৃতর একের্ শ্বতিগতিকর্মা করোকেষের ভারতে । ৮ ।

শ্বাশি (খার) প্রকৃষ্য এব (প্রকৃতিই স্থাৎ ধাত্র ভিএম রূপন্ত) একের (কোন কোন শেলে) ভারতে (কবিত বা প্রপুক্ত হয়), বিক্তর্য (বাকু কইছে নিশাল নামন্ত) একের্ (কোন কোন বেলে) (ভারতে) (কবিত বা প্রস্কুক্তর), প্রিক্সা (গ্রার্ক) শহুছিঃ (শুরু বাজু) ক্যোলেকের (ক্যোলে বেশেই) ভারতে (কবিত বা প্রস্কুক্তর)।

देशस मका करियात विषय वहें त्य त्वाम त्वाम त्वाम पाष्ट्र साझांच व्यक्ति वर्षाय वाष्ट्र जिड्ड वा व्यामाशिक स्थानमूह साझ्क द्य, व्यामाय त्वाम व्याम त्वाम व्याम त्वाम व्याम व्या

अञ्चल्कि प्रकः विषयीतिः वरिधा देति वन्ति अस्तिवर्णनीर कान्यनो पाष्ट्र (कः नीः) ।

वारको बानाइक लक्काद्रवन का करवाना मा अविक्रि, वाकीकृतक करेकन का करवाना मा विकृतिक (क्षा))

পভাগে বাড়ঃ ভবোলেবের পাক্তক, ক্লেক্ষ্ অকুরা। অধুখাতে আব্যাভশাক্ষরের (ই:)।

क्टपाक) मान केवंशनश्य कंडिकाननंत्रां अळांवरेव (क्यू ची.) ;

আসুবাদ—আৰ প্ৰাকৃতিই অৰ্থাং ধাতৃত তিওও বা আৰ্থাতভপ্ৰস্থই কোন কোন বেশে প্ৰাযুক্ত হয় এবং বিহুতি বা ধাতৃত্বপূৎপথ নাধ্যসূত্ কোন কোন থেপে প্ৰযুক্ত ইয় , হেখন— গভাৰ্থক শৰ্মাকু প্ৰকৃতিধণে কংখাক খেলেই প্ৰযুক্ত হয়।

> करणांकाः कपल्लाकाः कपनीयरकाका वा कपनः कपनीरदा कर्यक । ১ ।

चरणाकाः == कथनरकाकाः (कथरनव উপভোজন); वा (ध्यर्थता) कम्मीवरकाकाः (कम्मीव या आर्थभीय क्यत्र উপজোজন), कथनः (कथन) कम्मीवः (क्यमीवः ना आर्थभीतः) क्यकि (वथ)।

'क्रांक' नम क्रम के कृत् भ कृत के उत्त 'सन 'अंडार्ड क्लिंड (शृंदाक्कांविदार)। हेहर्त स्मर्थ, 'राशंदा क्रम्रात केर्यान करते'। कर्षाक स्मन् स्मन् में अध्यान, क्रांक्ट्रे क्रांक्लांकी-क्रिया व्यापा क्रम्रात क्रांक्ट्रे क्रिया ' 'क्र्याक' नम क्रम्रोड- क्र्य क्रांक्ट्र क्रिया 'स्मन्' क्रांक्ट्र क्रिया क्रम्रोध मा क्रांचीय क्रांति क्रांचीय क्रांति क्रांचीय क्रांची

আৰু বাল—কংখাৰ প্ৰেৰ কৰ্ম 'ক্ষমভূক্ কৰ্মৰা ক্ষমীক্ষ্ম'; ক্ষল প্ৰেৰ ক্ষমীৰ (প্ৰাৰ্থীয়) :

বিকাৰমকাৰ্য্যেৰু ভাষত্তে শৰ ইভি 🤰 ১০ 🛊

শক্ষাত্ৰ) বিকার (বিঞ্জি আর্থাৎ মারীজ্জ ভ্রণ) আগেছে(আগেলেন্দ্) ভাগতে (তাডোল কৰে), পৰা ইভি (যেনন—পৰ এই লক্ষী)।

'শব্' খাতুৰ বিকাশ অৰ্থাৎ 'শব্' খাতু হইকে নিশান নাম (ব্যন, শব এই শুল) আগোলেশে ব নাম্ক হয়।

আপুৰাম—'পৰ' এই শাসুৰ বিকাৰ (অৰ্থাৎ পৰ শাসু হউতে নিশার নাম) আহ্যালেশে অসপৰ চেয়েল কৰে, বেহন—'পৰ' এই পৰা।

इक वि व्यारम जनसम्बन्धका (विवासकारक समझ (कृ))

क्षणीयानि व्यार्थनीयरानि क एक प्रशासून कुळाक, क्रमुख्याचा कि न रहना; (क्रू.) ।

व क्ष्में वेद निवासिकेट कार्यनीया क्षमें व (क्ष्म क्ष्में) ।

 ⁽ चारितेषु सन्तर्भाष्ट्यु (कृ.), तम् नावन , भ्यानीयर्थः भूगाकृतिनेवाः (कावित्राव्याः) (क्षवत्))

দাতির্গবনার্থে প্রাচ্যের্ দাত্র মুদীচ্যের্। ১১ ।

সৰনাৰ্থে (হেখন আৰ্থ বৃষ্ণাইছে) বাজিঃ (বা খাড়ুৰ ভিডৰ ভণ) প্ৰ চ্যেৰ্ (প্ৰাচা জনপৰে) [ভারতে] (প্ৰথক হয়), বাজন্ (বাজন্—হা খাড়ুৰ ক্লেঞ্ছণ ছণ) উৰীচোৰ্ (উৰীচা জনপৰে) [ভারতে] (প্ৰথক বৰ)।

चार अवधि छेवाहरून अवर्गन करिएएएकन। एक्स्मार्थक 'वा' वाष्ट्रत अवधि चर्चाय विश्वच इन आहा (करन ' अवुक्त इव , दायन डीहीन् वाचि, ववान् वाचि (डीहि एकम करन, व्य (इवन करत)। अहे वाष्ट्रतहे विकास चर्चाय वाष्ट्र त्रवेटक नत्र्यम आस अवुक्त इव छेवीहरू (करन ' ; दायन-वाच (वीहरूक क्रिक्टक चर्चान-वाक्स वाचा (क्ष्मन क्या याव) नच ।

আনুবাদ—ভেহনাৰ্থে 'বাডি' (বা বাতুৰ ভিতৰ হল) প্ৰাচ্যবেশ, 'বাডা শক উৰীচ্য-বেশে (আযুক্ত হয়)।

এংফেৰণদানি নিজ্ঞবাৎ ৷ ১২ ৷

এবস্ (এইছপে) একপ্যানি ('একপ্য' সমূচ) নিজ্ঞান (নির্মাচন করিবে)।

আবন্ধ কৰিছা 'লাভিলবিনাৰ্থে প্ৰাচ্চাৰ নাজ্য ব্যৱস্থাতে। ' 'লাব নিৰ্মাচনাৰ্থ' এই পূলা লটাত আবন্ধ কৰিছা 'লাভিলবিনাৰ্থে প্ৰাচ্চাৰ নাজ্যন্ত কৰিছে লটাত প্ৰথমতা দেখিতে হইবে লখানী বৌলিক কি বছ । বৌলিক প্ৰথম নিৰ্মাচন বাক্তিবে কৰিছে লটাল প্ৰথমতা দেখিতে হইবে লখানী বৌলিক কি বছ । বৌলিক প্ৰথম নিৰ্মাচন বাক্তিবে নিৰম অনুনাৰেট কৰা লাল; বছ প্ৰথম নিৰ্মাচনে অৰ্থসায়াল, বৰ্ণনালাল, বৰ্ণনিৰ্মান, বৰ্ণাপত, বিভিজ্ঞিবিপানিলাম সংপ্ৰমাণৰ প্ৰকৃতিৰ আপ্ৰয় গ্ৰহণ কৰিছে হইবে । আবন্ধ কেবিজে হইবে লখানী বৈদিক কি লৌকিত ; বৈদিক পৰাৰ নিৰ্মাচন কৌৰিক লাভু হইতে এবং লৌকিত প্ৰয়েশ্ব নিৰ্মাচন বৈদিক মাতৃ হইতে এবং লৌকিত প্ৰয়েশ্ব নিৰ্মাচন বৈদিক মাতৃ হইতে এবং লৌকিত প্ৰয়েশ্ব নাম্বন্ধ একটা বিষয় এই বে, গাতৃবিশেবের জিল্লা কলা কোন কোন বেলে প্ৰয়ুক্ত হব একং সেই নেই গাড়ুব কুমল কলা অনুনালাক কৰিছে হয়। প্ৰসাদ উপস্থিত হইবে ইংবিজ আলোচনা কৰিছে। প্ৰস্থানাৰ ক্ষাম্ব কি সময় পাছ ভিজ্ঞিক নহে, সমানাৰ্থ নহে ক্ষাম্ব ক্ষাম্ব লংসমূহ। প্ৰভিজ্ঞাক প্ৰয়োলাক প্ৰয়েশ্ব নিৰ্মাচন কি কৰিছা কৰিছে হইবে ভালা প্ৰথম বিল্যান্ত নাম্বন্ধ কি স্বাহ্মান্ত ক্ষাম্ব ভালা প্ৰথম বিল্যান্ত নিৰ্মাচন কি স্বাহ্মান্ত ক্ষাম্ব কৰিছে নিৰ্মাচন কি কৰিছা কৰিছে হাইবে ভালা প্ৰথম বিল্যান্ত নাম্বন্ধ বিল্যান্ত নাম্বন্ধ কৰিছে বিল্যান্ত বিল্যান্ত কৰিছে ভালা প্ৰথম বিল্যান্ত নাম্বন্ধ বিল্যান্ত কৰিছে ভালা প্ৰথম বিল্যান্ত বিল্যান্ত কৰিছে কৰিছে বিল্যান্ত কৰিছে ভালা প্ৰথম বিল্যান্ত কৰিছে বিল্যান্ত কৰিছে ভালা প্ৰথম বিল্যান্ত কৰিছেল বিল্যান্ত কৰিছেল কৰিছেল বিল্যান্ত কৰিছেল কৰিছেল বিল্যান্ত কৰিছেল বিল্যান্ত কৰিছেল বিল্যান্ত কৰিছেল প্ৰথম বিল্যান্ত কৰিছেল বিল্যান্ত কৰিছেল বিল্যান্ত কৰিছেল কৰিছেল

कामूनाम- এरे बाधारत अवनातम्ह (कृतस भवनम्ह) विसंहत करिएत ।

[्]र नहारकारक स्थाप्तरकारकार आदरकार आहा केन्द्रेत: निकासकार (भागत), नवायकी नाव सर्वेशियनका

ৰ ৷ এগৰু 'কৰি নিৰ্মানন্ধ ইকোনংখাকু ভিকেন্দ্ৰ বিধানন্ধ বিধান নামে নামে নামে কৰিব (কিং কাঃ) ১

अभागिकानपुर्वाक्तवास्त्रम् नवादिक वताः वाह विवित्ति वेदारक सङ्कतः औरत्वत् वाद्यवः
 विकृति सम्बद्धः (१६)।

 ^{॥ ।} अथा श्रातकश्चिक्तकृतकथ् भरक्षमचामकृतकम् विनेतिन्तव् (क्षः) ।

অথ ভাষিত সমাসেছেকগর্বস্থ চানেকগর্বস্থ চ পূর্যাং পূর্যার্থ অগ্রমণারং প্রবিভজ্য নিজ্ঞািং । ১০ ।

কাধ। কাব) একপথার চ ক্ষেত্রসাধার ৪ (একপর সম্বিত্ত এবং ক্ষ্যেরপর সম্বিত্ত) > ভবিত্রসাধেন (ভবিত্র ও সমাধে) পৃথাং (প্রথমে) পূর্কাং (ভবিত্রপরি এবং স্থাসার্থ) ক্ষার্থ (পরে) কাবং (ভবিত্র ও সমাস্থাইর পরের কাব) প্রবিত্রকা (বিশ্লেষণ করিরা) নিজ্ঞবিং (নিক্রের করিবে))

परि स्वाह मर्थ धर्ष (ए, एक्टिए ध्यार मधात्म श्राह्म एक्टिमार्थ । महानार्थ दक्षिता नार्थ भारत स्वर्थ प्रतित्व। प्रविद्ध ध्यानप्रतिनिष्ठे इतेष्ठ भारत (एक्ट्र, स्वाह), स्वाहक-भविनिष्ठेश हतेष्ठ भारत (एक्ट्र, काद्याविक्तः) ; प्रमान ध्रक्तविनिष्ठे इतेष्ठ भारत (एक्ट्र, भूक्याः—ध्यवत्ववद्यातः) धरह स्वाहकन्यविनिष्ठेश इतेष्य भारत (एक्ट्र, वाक्युक्तः) भूकाः भूक्टर निष्ठ क्षर्य म्थ्रीस भूक्टर (एक्ट्रिश्वर्षः वह महामार्थः) निक्रप्रत करित्व ; स्वन्त्वस् स्वत्वस् निक्रवार = व्यत् स्वत्वस्य (प्रवावत्) निक्रप्रत करित्व।

আনুবাদ—আৰ একপৰ্ণিটি এবং অনেকপ্ৰবিশিষ্ট ভাষিত ও সমাসে প্ৰথমে ভাষিতাৰ্থ এবং সমাসাৰ্থ, পৰে ভাষিত ও সমাস্থ্যকৈ পৰেত অৰ্থ বিশ্লেষণ কৰিবা নিৰ্মানে কৰিবে।

ৰণ্ডাঃ পুৰুৰো । দওমইতীতি বা দণ্ডেন সম্পদ্ধত ইতি বা ॥ ১৪ ॥

হতাঃ প্ৰথঃ (হত্তীৰ ৰাজি-) (অজ্ঞানঃ) (ইয়ার অৰ')—হতন্ (ৰও) আইজি (পাওয়ার যোগা) ইজি বা (হয় ইচা) বধেন (ৰও জ্বোর সহিত) সম্পদ্ধতে (সংকুজ রও) ইজি বা (আন না হয় ইরা)।

এক পৰ্য (একপদ) ভৰিভেনি উপাধ্যৰ প্ৰদৰ্শন কৰিয়া ভৰিতাৰ বিশ্বস্ত কৰিছেছেন। মধ্যাং পৃথিয়:—এই ছলে 'মড়া' এই পদটি একপৰ্যা ভৰিত। যাত শংগৱ উত্তৰ 'হ' এই ভাৰিত প্ৰাচাধে পদটীৰ নিক্ষতি ক্ষয়াছে। ভাৰিত প্ৰভাৱেৰ দ্বাৱা 'ক্ষা' শংগৱ আৰু স্বাড়াইভেডে—

১ । একপঞ্জিত চাৰেক পৰ্যন্ত চা একপ্ৰথেপ নকপ্ৰেছ চাও ছু, ১৩

২ । এত্যেকস্পতি হাবেকস্পতি ও অভিন্নবাহের পূর্ণা পূর্ণারেও বিশ্রাধার আনহার আনহারে প্রায়েজ্য। বিশ্বক্রার্থ্য পূর্বা অভিন্তীর্থ বিশ্রাধান পকার পরার্থার, স্বায়েগ্রিল পূর্বা ক্যান্ত্র্য প্রায়েগ্রার বৃদ্ধা

০। বৃহস্পালন্তাং কাৰ্যা: বাৰ্যজ্ঞালন্তা- বাৰ্যাক্ষণ নামাৰ্থকৈছি অনেকৰ্ণন ক্ৰেছ প্ৰাৰ্থক কাৰ্যজ্ঞান কৰিছে। কাৰ্যজ্ঞাৰ (জুঃ)।

 [।] একংনতঃ একসভঃ সভাতঃ, ৬৮ বলা প্ৰথক প্ৰথক প্ৰথক প্ৰথক প্ৰথক (৪০), একসভাতে স্থানকংশ, বিশাসকংশক্ষা আগতি আছে।

ইয়ার পর কোন কোন পুরুকে 'করপুরকা' এইকণ পাই বৃষ্ট হক। এই পাঠের সমীটারায়া আছে বর্তিয়া
মান হয় না, মুনীয়ায়ার ইয়ার বাগলা করেন নাই।

ৰে ব্যক্তি হত প্ৰেয়াৰ ৰোপ্য, অথবা হৈ ব্যক্তিকে হত-ত্ৰব্য কাৰ্যপ্ৰাহিষ্যায় সংস্কৃত কৰা হয়, অৰ্থাৎ বাহাত কোনও নিভিট সংখ্যক কাৰ্যপ্ৰাহি হত কথা হয়।*

অনুসাদ --'বতাঃ পুকরা' ইয়ার অর্থ হয় 'যে যাজি বত পাতরার বোল্য', আর সা হয় 'বে বাজিকে বত্রবোর হারা সংযুক্ত করা হয়।

मरका भगरकशीदविक्यक्षाः । ১৫ ।

মধ্য ('দ্ৰে' পথা) বাৰ্যনিক্ষণ (বাৰ্যাৰ্থক) কচন্তে ('দ্ৰম' বান্ত চটান্ত নিলার)। ক্ষিত্ৰ বিভিন্ন পৰে পৰাৰ্থ নিৰ্মাণন মবিশ্বন্তেন । বাৰ্যাৰ্থক 'দ্বান্ত উদ্ধৰ 'ক্ষিত্ৰি প্ৰান্ত বিভাগ পৰে পৰাৰ্থ নিৰ্মাণন মবিশ্বনাৰ কৰি, 'বাৰা নুলজ্বিৰ অপৰাধ্বিষ্ঠাৰ বাৰ্যন আৰ্থি প্ৰায়ণ বা অৰ্থন কৰেন ।' ' বাৰ্য পৰ্যন্ত অৰ্থ ক্ষুত্ৰানী কৰেন 'নিৰ্মাণ উল্লেখ বাত্ৰ কৰে প্ৰায়ণ কৰিব আৰ্থ বিলাল কৰিব আৰ্থি লোককে পালকৰ্ম কৰিছে প্ৰান্তিক বা নিৰ্মাণ কৰে। ' 'বৰ্ণ বাজ্ব আৰ্থ যে বাৰ্যৰ কে উদ্ধান আৰ্থ কৰিছে পাৰে না, ভালাৰ প্ৰায়ণ প্ৰথমিক ।

অনুসাদ—'লগ্ৰ পৰ ধাৰণাৰ্ক 'ৰক' থাড় চটতে নিশায়।

অজ্বো দদতে মণিমিডাভিভাষতে 🗈 ১৬ 🗈

আনুষ্ঠ (অজুপ নাথক নৃপতি) ধণিব (হণি) গলতে (খাৰণ কৰেন) ইতি (ইচা) অভিভাৰতে (অনুগণ বলিয়া থাকে)।

'রহ' থাত্র ধারণার্থ প্রযোগ গৌকিবভার ছউতেও প্রথপীন কবিতেরেন। পাজুরো হতুতে ম্বিম-এট কলে 'বহুতে' উভার কর্ম 'ধারহতি' ' (ধারণ কবেন)।

প্রাকুরাল --বার হনাবক রাজা হবি বাবধ করেন-উচা কনগৎ বলিয়া থাকে।

দ্যনাদিতোলকৰ: ৫ ১৭ ৫

ক্ষমাৰ (ক্ষিণ থাকু গুইতে কিও' পাৰের নিশান্তি) ইতি (ইরা) উপধ্যার (উপধ্যার মাধ্য আচার্যা সনে করেন ।

- ১)। বংগ্ৰন বা কাৰ্যাপণাহিনা হা সংগ্ৰহত কাৰ্যক্ষৰ ব কলা (ছং)।
- वर्गत्स्य तम्ब्याभ्नवारवत् वाव्यक्ति (क्षेत्र) ।
- ক। থাকেতি হলৌ বিহুপতি প্ৰাতিকৰ্মণি।
- ৮। অনুবানক নৃপতির কার্যকে ক্লক্তকারিবারবের আনক শীব্রবিপতে বৃট বছ (১০০০)। বিশ্ব বানুষ ধারণায়ের আবাদ, কোকে বেবা বার েবারের ১০০০ন, বিঃ ০০০ন, বংবর ১০০০০০, বিঃ ০০০ন)। বানুন লাটে বেবা বার বিশ্ববিদ্ধ কর্মবাদ্ধ কর্ম বানুষ কর্ম বার্য , বিল্ব বানুষ বার্যক্র ক্লোব্র ক্লোব্র বার্যক্র কর্ম বানুষ বানুষ্ঠানকর।

'নৰ্' থাজুৰ উত্তৰ 'ড' প্ৰড্যাৰে (উ ১১১) 'ছঙা নৰ নিশাৰ ধ্ট্ৰাছে, ইয়াই ঐপনন্তৰ নামক আন্তাৰ্থ্যৰ নত । 'ছঙ' পৰেৰ অৰ্থ 'বাধ্য বাবা অধ্যক্ষ (অপ্যক্ত ব্যক্তি) ছাত হয়'। ধৰ্মপালে উক্ত ধ্ট্ৰাছে 'ধ্বেডৰ বাবা অধ্যক্ত ব্যক্তিকে ধ্যম কবিৰে' (সৌত্ৰ বৰ্ষ পাঃ ১১(২৮)।

আমুৰ্দ্ধ —'বৰ্' থাতু ছইতে 'বঙ্ক' লখ নিলায় উহা উলগ্ৰহ নামৰ আচাৰ। যনে কৰেন।

ষ্ণ্ৰমতাৰ্বভেডি গ্ৰাম্ ১ ১৮ ।

শক্ত (এই ব্যক্তিক) প্ৰত্ব (৪৫) আৰ্থত (অবনাৰণ কলন) ইডি (এই ব্যুক্ত) প্ৰতিষ্ঠি (এই ব্যুক্ত) প্ৰতিষ্ঠি বা ভিন্নাৰে)।

त्व नाकि व्यास शाहर न्यावहें दन एन 'त्व न्यांत्रम्पन, हेश्य क्वदिश्य क्यां । अहे नाम त्य व्यास वास्त्रिक गरिक (स्थित्व) कविनाद सब कार्य कर हेशाय भाषक याहि । गरिक हरेगां व्यास वास्त्रिक शास द्या हुन कथा कहे त्य, व्यास वास्त्रिक शास क्या व्यास व्

অসুবাদে--'ইয়াৰ স্প্ৰবিধান কলন' এই বাকা গছাৰ (ভিৰন্ধৰে) অধাৎ গড়িত কৰিয়াৰ অন্ধ বাহুজ হয় ৷

क्षा ब्रह्मवाक । ১৯ ।

कष्णाः भागकः (भारतः) त्रम्यः (त्रम्) ।

এক্সৰ কৰিছেৰ বিভীৰ উৰাধ্যণ প্ৰৱৰ্ণন কৰিছেছেন। 'ৰখ্যা' শব্দ একটা এৰপৰ্য কৰিছে, ইয়াৰ কৰ্ম 'কাৰ্যকু'।

जमून(४—क्फा) ल चप्रक् ।

কৰং সেবতে 1 ১৯ ৫

क्का) → ##t (##) ट्रवरफ (चार्ट्य करवे) s

া 'কৃষ্যা' শব্দের অভিতার্থ বলিভেছেন —বাহা কক (কাক) আহার ববে অর্থান তথাই সংযুক্ত হব । কম্ম শব্দের বৃহ্দাভিগত কর্ম কাইমূল, এই অর্থাক তিনিত্র কবিয়াই আন স্বয়ন্ত ইবার অর্থা করা হইজেছে 'বাহমূলপ্রয়েশ বা কাক' (২৬শ শুক্র প্রটবা)।

च्यपुर्वाप —क्कां -- वाहा क्क (केरन) चालव वरह ।

১। বা কৰিবকাৰো কৰ্মত কৰ্মবন্ধকা বকাৰো কৰি 'বঙৰজাক্ষক যে বকালয়', তেন বাশক্ষাব্যা ভাষা বাজো কৰিবকী'তি। এবৰৰ কৰ্মতাঃ বৃহৈ। এবক ক্ষ্যান্ত ইতৌশক্ষৰ আয়াব্যে বজাক (ছুং) ।

ৰক্ষে গাহতে: ৰুস ইতি নামকরণ: । ২০ ৪

কক্ষ ('কক' শক্ষ) সংহতেঃ ('সংহ' খাতু চইজে নিশার) ক্ষা ইতি ('ক্ষা ইহা চইতেক্ষে), নামকরণঃ (প্রভাষ)।

পূৰ্বা সূত্ৰে 'ককাং' পৰের ভাষিতাৰ্থ কৰা ক্ষিয়াছে, একণে ভাষিত্ৰ অবংশীভূত 'কক' শব্দের নিৰ্মানন কৰিভাছেন।

'शहर्' पाकृत कार्य विरमाइन , 'शाहर्' पाकृत উठत कृत' आडारव 'कक' नरका निर्णाख ।
'कक' मरभव कार्य—वाहर्त (areapit), बाहात वरण औरमाच वरगावि दिरमाइन कतिरक शबर्थ क्या'

অনুবাদ—'ৰক' ৰক 'ৰাষ্' ধাৰু হটতে নিলাঃ, প্ৰচাং চটতেছে 'ৰুণ'। গাাভেইনবৰ্গকোহভালে: কিম্পিন্ গাানমিতি ৪ ২১ ৪

যা (অথবা) গাড়ের ('গ্রা' গ্রন্থ (নিমির্বিরীন) অভাস, (বির্ভাব)— অশিনু (বিহাতে) কিং (কি) গ্রান্যু (ব্যালনীয় আছে) ইতি (বিভাই অং)।

অনুসাদ—খধনা 'খা।' ধাতুৰ নিৰ্চেত্ৰ অভ্যান (বিভাব) খীৰাৰ কৰিয়া 'বক্ষ' নংখৰ নিলক্ষি কৰিজে গাবা হ'ব। অৰ্থ চইৰে—ইহাতে ব্যালনীয় (বৰ্ণনীয়) কি আছে ?

্ত ১) কিবংশাৰৰ হি বংগৰ বিলোহনতি প্ৰী কলাৰি (বুং ১) কৰাৰী বংগৰ "কক" পৰা নতী, পাৰ্শ । অসংখাৰ বা অধানতি সিংখন , পাৰ্থত, কুন্ত, প্ৰকৃতি বৃধাইতেই কৰিবাংশ কৰে প্ৰকৃতি হব । উদ্ধ কৰা শংকৰণ বিশ্বান কৰিছে। বাৰ্থত কৰিছে। বিশ্বান কৰিছে। বাৰ্থত কৰিছে বাৰ্থত কৰিছে। বাৰ্থত কৰিছে বাৰ্

হ) অনুষ্ঠিত নিনিমিশ্যকংহতানং । ত. গা.) । পুৰ্বাচাৰ্যে খচে, অনুষ্ঠা পুৰেত কৰ্ম কৰিবলৈ , 'কক' বুলে 'বুল' বাইৰ অভ্যান যে ক'কাৰ ভাগাৰ কোনৰ কৰি নাই , কিংবা এক ইউজে 'কক' পাৰত নিপান্তি বীকান্ত

क्षारित किकारक वर्षका वारक

को क्वितिय वालिक्षेत्रांत्र म किविन्तान्त्रीयतार। तृत्रमेत्वादश्चित्रार्थः (क्वि)। क्वित्रोदी 'क्वि' नामक क्वित्रम् वर्षेत्रम् नामक क्वित्रम् क्वित्रम्

क्याज्यी ॥ २२ ॥

বা ('বৰৰা) কৰচেঃ ('কৰ্' ধাতু চইতে 'কক' লবের সাধন করা বায়)।

'ৰম্' শাস্ত্ৰ আৰু বিংলা; 'কম্' গাস্ত উপ্তৰ ল প্ৰভাৱ (উ তথ্য) কৰিবাও 'ৰক্ষ' শাস্ত নিশাস্থ হইছে পাৰে। কম্ম (বাৰুল্গ) লাইছা বেগলিক বাৰে, ভাৱাতে কলুমনেও উৎপত্তি হয় কলুখন নিবৃদ্ধিৰ অস্ত নৰ-হৰণে কম্প্ৰাংশ কভাবিকত কৰা হয় – ইংবাই কম্প্ৰাংশশের বিংলা।

অসুবাদ—অথবা 'কং' থাতু হইতে 'কক' নংখৰ সাধন করা বাইতে নায়ে।

তৎসামালাৎ সমুক্তঞ্জঃ । ২০।

ছৎসাধান্তং (জী-সংখ্য সধানতাংহতু) মহত্তৰকঃ (পূক্ষের ব্যহ্মুল ও ৰক্ষ)।

२०ण प्रत्य वना पहेचारक विस्माधनार्थक 'लाह ! पाकू शहेरक कक एक निव्यव ; धूर्गाहरकार মতে কক লবের অর্থ-ধার্যর বলে জীলোক ব্যাদি বিদেন্ত্র কভিতে সংখ্রিয়। ২১ল খুজে বলা হবীয়াছে কক পাখের নিশাক্তি 'বঢ়া' হাতু হবীতেও হবীতে পাছে , কাৰ্য ইয়ার কর্ম क्ट्रेंटब (सुनीहारबीक बरफ)--वाकारफ वर्गमीय किसूबे माहे, कावन देश मध्यम द्वानमीय। 'नार,' बाजू किरवा 'बा।' बाजू रहेरक निलात रह कक नक, काश की करकरहे रवावक-हेरा ছুৰ্ণাচাৰ্ব্য মনে কৰেন। কল পজে কি ভাঙা ক্টলে পুক্ৰকক বুঝাইৰে না 🛊 🕏।, বুঝাইৰে । क्किरण १ देवावरे केंस्स भाक्षा राहेटस्ट्य वर्त्त्याम मृद्ध होत्मादक वाक्ष्य मानूत्व भूकरवत वाधमून कथ विका चिक्रिक हर, देशहे क्षीहार्थात मध्य धहे चूळा धर्व (ত্রীক্তত সামাত্রাৎ মহন্তক্তাছলি কক্ ইডুচাডেড)। দুর্গাচার্গ্যে ম্যাধ্যা বে নির্দেশ नरक् फाबा चुन्नहे। क्षत्रमण्डः, क्रम टकाशान जी करकत केरतन अहि, कारबहे नाराव्यक्षास्य কক্ষ প্ৰেৰ ৰূখিপত্তি বিধেচিত চুইতেছে, 'অং' প্ৰেৰ ৰাঞ্চ এখানে জী-কক্ষেত্ৰ নিৰ্ফেশ ष्टेशास देश गत कविशक स्थान कारन थाकिएक शास ना , विकीयपा, 'सव्' शाकू हटेएक নিশাৰ কক্ষ পাৰের জী-কক্ষ ও পূক্ষ কক্ষ উভয়কে অধিপাৰে বুৰাইছে কোন বাৰা নাই ; कुछोबल:, बहुब नच जीत्नाम अस शुक्त देवसक न्याहेट्टरे सायुक इब, अवाद्य प्रकृत मन পুক্ৰ বাচক- এইডপ মনে কৰিবাৰ কাৰণ কি 🏋 কৰাবামী এই প্ৰেছ যে কৰ্ম কৰেন ভাৱা पूर्व्याचा 1 क्याच्याच प्रशिव्याचा वाचाच स्थाप क्यांच कविवादक वाहे, किन्द्र जिन्नि त्य আৰ্থ কৰেন ভাষাও অনকত নছে। " ইয়াৰ স্থানত অৰ্থ কি বৃষ্ধিতে দাৰি নাই, পৰিতল্প

১। তৎসামাজনেকশংশব্যক্তঃ ক্রিয়া অভিনিধিকতে উক্তিনাসাধ্যাৎ মনুষক্তঃ, ভ্রালি হি ক্রিয়ারুবং
বালুন্ত বিভাগন্তাক হিতৃত্যকিবলেব বিশ্বনা প্রকাশ।

the On acrount of this and ogy to confidence tubbed his mains "Luman arment"

বিচার করিয়া কেবিবেন। স্থান্যালর মনে হর 'তংগানাড়াং গ্রন্থককঃ' এই অংশ বার হিলেও অর্থের কোণাও খানস্থতি হয় নাঃ এই সংখ কি প্রক্ষিয়া চু

অনুবাদ-ভাহাৰ (খ্রী-কংকঃ) সমানভানিবছন প্রয়-হজ্ঞ কজ ।

বাত্মূলসামাজালখণ্ড 🛭 ২৪ 🗈

ৰাহৰ্শনাথাঞাৎ (ৰাহমূলের সহিক নাদুক আছে বলিকা) আৰক্ত (আছেৰ বাহমূলপ্ৰাংশ কক্ষ বলিকা অভিক্ৰিক হয়)।

মাতুৰের বাহৰ্ণ কক বলিব। অভিচিত হয়, মানুৰের বাহৰ্দের সভিত অধ্যের হাত্ত্গ-প্রায়েশের সামৃত আছে, কাজেই অধ্যের বাহৰ্দ্ধানেশ ও কক (ইংক) । ।

काशूनांत-वायुग्य राष्ट्रश्ताव परिष्क भागून चारक बनिवा चार्याय वार्यमुलक्षात्रम् करू ।

% বিভীয় পরিকেল সমার্থ ধ

0

ভূগীর পরিচ্ছেদ

বাজঃ পুরুবঃ রাজপুরুবঃ । ১ ।

मामशुक्या - राका (वाबार) शुक्या (शुक्य) :

क्षण्य एक्षिएक देनाहरत - ग्या क्षण्य क्षणाः चानकार एक्षित्व देवाहरून-भाषाधानि, नाना हर एक्ष्य जिल्लाकात दावर्गन करवन नाहे। क्षण्य न्यात्मक देवाहरून-(यत्रा--श्रूक्ताः) १ क्षण्य करवन नाहे-- ह्या प्रतिहारे। चारमक्ष्य न्यात्मक देवाहरून--राष्ट्रभूक्ताः , ताकः श्रूक्तः (हाषात श्रूक्त ना नाणपानिक श्रूक्तः) —हेश पाना वाक्षण्य परमञ्ज्य नामञ्ज्य कर्णानामार्थं क्षणानिक करेन।

चासुनीम--- इत्कप्रमाः -- शामः भूकतः (योगाव भूकत) ।

उक्षा संक्राउः । २ ।

রাকা ('হাজন্' শব্) রাজতেঃ ('হাজ' ধাতু হউতে নিশার)।

একংশ সমানের অন্যবীকৃত বাজন্ ও পুরুষ শংশক নির্মানন করিছেছেন। 'রাজন্' শ্বর 'বাজ্' বাজুর উত্তর 'কনিন্' প্রভাগে নিশার (উ ১৫৯); 'রাজ্' বাজুর অর্থ 'রীপ্রি পাছলা'। স্বালা অইলোকপালের ভংগে নিশিক, ভিনি ভাগাহের মপুরারণ করার ভেম্বিভানিবভুন দীবিদশান। "

क्षमूत्राम-'वावन्' नव 'वाक्' वाक् इदेख निजव।

भूक्षमः भूवियातः भूवियाः भृवदस्य वा भूवप्रकादविष्ठासः । भूक्षमम्बद्धस्य । ●।

भूक्यः (श्रेक्यः) — मृतिवादः (भूति व्यक्तिः) [तः) (व्यथः) → भृतिवादः (भूत्वादो) ; यः (व्यथः) भूत्यत्वः, ('भृत्' १। इ व्हेर्त्वः 'श्रेक्य' नथः (व्यक्तः) ; [हेशातः व्यर्तः) व्यक्तः (व्यक्तःत्वात्यः) भूत्यवि (भूतः वरतः), हेशि (यहे निक्षंतः) व्यवत्यूक्षम् (व्यक्तः भूक्षः वर्षाः श्रियाचा वा व्यक्तः) व्यक्तिःत्वातः (व्यक्तिःशाः वर्षाः क्षाः क्षितः वता हृहेशाः । ।

५ । अवस्थितमध्याः

भूक्य नय भूवियान नश्यत या न्विन्य नश्यक्षे क्रमावतः। भूक्याय नय 'भूति + नर्' शालु इहेरल क्रम भूविन्य नय 'भूति + नरे' शालु इहेरल क्रिया क्रमाय वर्ष 'विति वियरण केरिया क्रमाय क्र

অসুবাদ—পুৰৰ—পুৰিবাৰ (পুৰে অধিষ্টিত) অধ্যা—পুৰিশন (প্ৰশামী); অধ্যা 'পুকৰ' নম 'পূব' থাড়ু (নিজন্ন পু) চইংজ নিলাঃ ; ডিনি সকংশৰ অভ্যান্ত্ৰণ পূৰ্ব কৰেন। এই নিৰ্মাতন অন্তৰ পূচৰ কৰাৰ প্ৰথায়া বা ভ্ৰম্ভে অভিয়াত কৰাৰ কৰিয়া।

বস্থাৎপরং মাপরথত্তি কিঞিদ্ বস্থাধানীয়ে ন জ্যাহ্যাংক্তি কিঞিৎ।
বুক্ ইব প্রকো দিনি ভিউডোক্তেনেদং পূর্ণং পুক্ষেণ দর্বন্।
ইভাগি নিগমো ভবতি ঃ ৪ ।

(रेख चा ५०१५-१२, (च के शक, प्रशास के ५०१)

श्वार (दीश इंदेरक) नवर (एक वा कावनकुछ) जनतर (जक) किकिर (कावक वक) म जिल्हिर (कावक वक) म जिल्हिर (मारे), श्वार (देश्व इंदेरक) जनीवर (क्वरक) किकिर (कावक वक्क) म जिल्हिर (मारे), जाकर (दूरक्ष) [किकिर] (कावक वक्क) (म जिल्हे] (मारे), [दर] जनर (दिन्हें क्वरक) वक्क देव (दूरकृष काव) जवर (मिल्हिय इंदेश) विवि (दूरकारक) विवेध (जवक) (क्वरकार करून), एकम (एक्टे) भूकरवन (जूक्षमक्ष्म) देवर (जहें) भारेर (मयक) भूरिम् (जूने), हेल्ड (जहें) मिलवर अस्ति । दिनव का दिन्हें । अस्ति (जाक्क)।

भूकर मन्य पूर्व किशा वर्धरान चारकन अप्टर्श्य निषय (त्यवनाका) क केंद्र क विद्यालय । अहै भूकर भरमाया, नर्कराय, भरत्यत कार्यक्षण । खारा इरेट्स भव (पूषा) अर्थार कीशा स्वावनुष्ठ । त्यान वया नार्के । त्या चार्कि कृत (त्यान मन्याप्) अवर त्याच चार्कि वृद्धर (त्यान मन्या विष्य)—वाहा क्रेट्स कृत्यत या वृश्यत वया कर्मना स्वेट्स भारत ना, विष्य मन्या वया विष्य । विषय कर्मना क्रेट्स क्ष्या कर्मना स्वेट्स मान्या व्याप्त व्या

পূৰ্বাদেৰ পূকালে বৰ্জাৰভয়ক্ষণদিভি পূক্ৰা (ছঃ)।

वाहर पंतर कांत्रकृष्ट कक नाग्यवकर्गन क्विक (कः वाः) ।

তিনি কুল্ডমণ্ড মটে বৃহত্বয়ণ্ড মটে: উল্লেছইতে কুল বা বৃহৎ কোন হয় থাকিতে পারে না। তিনি কুল্মং নিজিয়'—বিকারপুত্ত। তিনিই কেবল জালোকে অভবিকলোকে ও ভূলোকে অব্যিত আছেন, উল্লেট্ড থালা এই সম্প্র অর্থাৎ সমগ্র প্রথাত পরিপূর্ণ। ই

আনুবাৰ—গাহা চইকে সৰ (ক্ষা) খনর কোনও বস্ত নাট, গাগা চইকে ক্ষতৰ খা বুচতাৰ কোনও বস্ত নাই, বৃক্তের স্থার গুড় (নিজিছ) বিনিই কেবল হালোকে বর্তমান আছেন, শেই পুক্তবঙ্গুড় এই সময় পূর্ণ , এই নিল্য (বেহবাকা)ও আছে ।

विक्रमान्दः । १ ।

বিশ্বকলাকার (কুকুর জীবন পুরুষকে যে আকর্ষণ করে)।

শনকশং সমাসের বিভীয় উপায়বণ—বিভক্তরের। বিভক্তরে হে আরবং করে অর্থাৎ কোনও অপরাধনিবন্ধন বিভক্ত বাজিকে যে হাজি গলবেলে হজানিবন্ধনপূর্যক টানিয়া আনে, সেই ব্যক্তি বিভক্তরাকর। সাহিত্যকরা নামের অর্থা কুমুর কীয়ন অর্থাৎ কুমুরের বারা হে ভীবিকা অর্থান করে, উদুল বাজি । বিভক্ত লামের নির্মানন লাহে প্রার্থান করিছেনেন।

च्यक्ताम-विकासकार (कुनुब-कोरन राक्तिक ता चारवंत करके), हेहा चारनकार अवारतक विकोध केराकार।

ৰীতি চৰত ইতি কাতে। ভাৰতে । ও ।

ৰি ইতি চৰজঃ ইতি ('বি' এই শক্ষী এবং 'চৰজ' এই শক্ষী দিশিত ভাবে) প্ৰতী (সুস্থেৰ গঠিত প্ৰনক্ষী অৰ্থাৎ সুকুৰ জীবন পুৰুষকে নুৱাইতে) ভাছতে (প্ৰযুক্ত হব)।

বিশ্বয় শৃথ 'বি' এবং 'চবজ' এই চুইটা শ্ৰের সহবারে সঠিত। বিশ্বয় শৃষ্ণ প্রযুক্ত হয়—সূত্রের সহিত গতি বাহার অর্থাৎ সূত্রের বারা যে জীবিতা নির্মাহ করে, এইরণ হাজিকে মুখাইকে। ⁶

करमूनाम-'वि' जब अशः 'हन म' जब नगरवक हरेश नृज्दात नहिक गमनवाती नृक्याक द्वादेख आयुक्त रहा।

वर्षा पृष्ठ प्रदेश विकियः (पर पा) ।

কৃতি মুহলাকে, বাবালিক মুন্নেছনক্, দিনাছবিকে কৃতি হ'ব এক এব (পা লাঃ), 'কিবি' এই প্রাই
কৃতিক্পাহরে ইয়া বাবা অঞ্জিকলোক এবং কৃত্যাকেরও বেকি মুইলেকে।

ন। ওপ্ৰবাৰে কমিটেছ বৰ্ববাৰসভা ৰ আঞ্চতি ন বিক্তকাৰ্ডট (জু)।

पश्चिः সাকং যোগজ্ঞি বনুভথক্ষিন ভাততে (দুঃ)।

জাতীতি গতিকুৎসনা, কমাতীতি জাতিকুৎসনা, চক্তাতি ক্সাতীতি সভোহনৰ্থকোহভাগি স্বশ্বিলন্তীতি বিশ্বক্ষঃ । ৭ ।

স্রান্তি ইতি ('স্রা' এই গাড়) পতিকুদেনা (কুট্নিগেডিগেগ্রু), করাতি ইতি আতিকুদেনা ('করা' গাড় কুট্নিড গড়িব ও কুট্নিডবের, অর্থাই নির্হিণ্য কুট্নিডবের বোৰক) ' চৰজাতি (চৰজাতি অর্থাই চক্ষ্যাগাড়) করাতি ইতি সভা ('করাতি' এই ল্লেক্ডপের অর্থাই 'করা' গাড়ুৱ) ' অনুর্যকঃ (নির্দেশ্য বা অর্থাইন) অন্ত্যানঃ (বিভার) ওছে (সেই নির্ভিশ্য কুট্নিড গ্রুম) অল্যিন্ (ইয়াডে) অবি (আছে) ইতি (এই অর্থা) বিশ্চকরঃ (বিশ্চকর শক্ষ)।

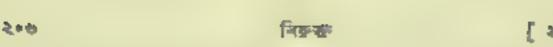
হিচ্ছত্ম শ্ৰেষ হাতা ভূতুৰেৰ সভিত সমন্তাৰী বা কুকুত-ছীখন বাজিৰ বোধা বি প্ৰতিংক হব ভাষা প্রবর্ণন করিছেনে। 'জা' থাতুর অর্থ কুংলির গতি। 'কলা' (তু + আ) কুংসিত লাভিত (খাহা 'ল্লা' থাতুৰ কৰ্ম') ও কুংলিতক কৰ্মাৎ কুংসিতকে আভিনয় একাল ক্ৰেঃ 'চকত্ৰা' এই ৰাজু 'কত্ৰা' খাজুৰ নিৰ্চেত্ৰ বা অনৰ্থক আলাদ অৰ্থাৎ বিষয়েত্ৰি ('कजा' शकू चकाच हरेश नरेन कजावजा, कजावजा-हरूजा)। 'कजा' शकूरक याहा অৰ্থ 'চৰত্ৰা' ৰাজুৰত ভাৰাই। 'চৰতা' ৰাজু হইছে 'চৰত্ৰ' বা 'চৰত্ৰা' নম নিশাহ। ইত্য আৰ্থ—মিরতিপর কুংলিত পথর। এই মিরতিপর কুংগিত পথর বে ব্যক্তিতে আছে বে 'विकासक'। 'वि' भव मचार्य ; जकारबंद चालव करेवारक लावधवाविकार , चमवा नकविरत्यह राज्ञभ भटनीय च्यानाय एवं कहे कहत्व अवहें ज्ञान मानाय क्षेत्राहरू, देशाव स्थानक विहमन স্থাৰণ নাই। গ্ৰন্থৰ জীয়ন ব্যক্তিও কুৎসিভগধনপূপাল। স্থাবেলই বিশ্বক্তা লাকুছৰ জীবন। कृतृत-कीयन वाकित वा कृत्य मन्त्र करेवा नदन, देश फाशक परिव कृष्तिएय कृतना करते। भूरिक्टायन भारतम भारतम्या कहे प्राण १४, कुनून सहेगा मात्र भवनहे करत ना, कुनूरवर भारत भाग्न क्षाची वर कविया छात्रा पात्रा चावार बीविकाव नामान करता । व त्कह त्कह बरान ८१ विकास मार्थ कुमुबर करे बुकाब। कुकूब विश्वा पतिका पाठावकारे छात्राव पाठि कुर्शिक; देशा द्वेशव चाराव तम नामविकत, कारबाई छ।हात महित्र चाराविक कूरिमेशक चारक दृष्टि नावेबाद्य । 'विक्तकशासव' अहे नश्य नत्यत चर्च छात्रा कहेत्व क्षेत्र, 'त्व व कि कुकूबत्व

১ ে জা কুৎসালাং প্রেট কলালীতি লাভিকুৎস্থা কুৎসিত্তুৎস্প্রেটার্থ (ছঃ)।

ৰ। ক্সাডীডে)বাৰ্থ গড় প্ৰথওপঞ্চাৰ্থক এব্যক্ষান্ত। ব্যৱস্থাক ক্ষাডীতি ওবের চক্ষাডীতি (ব্যু:)।

व नाम। नक्त गांककारिकाः क्षेत्र नामानकता तः (कः भाः) ।

ইবংখন ভাষতক কুম্নিভাব কানো বলিং নং বছতি, ইবলপার পুর্যাতভাষ কাবার পালং ন্যানি হলি।
 কুম্বাক কুম্নিভকুম্পনেত্রপালকতে (ছ:)।

(পালায় বাজুবজনপূর্বক) আকর্ষণ করে। ' কেছ কেছ আবাধ বলেন 'বীত্রকল্ল' পালে বুবার কুকুবকে (বীল বিবিধ্যাল্লাল চকলা জনাৎ বুংগিত গতি বাংগতে।, এই বীগ্রুবক্ত' শক্ত 'বিশ্বকল্প' পালে পরিশক ধ্রীবাছে।"

অনুবাধ : 'আ' এই গতে কুংনিত গতিবোৰত, কজা। জু + জা) ধাতু কুংনিত গতিব ও সুংনিত্তকে অধ্য নিক্তিলত কুংনিত্তকে বোৰত , চৰতাতি অৰ্থা 'চকজা' ধাতু ৰজাতি এই সময়বাকে অধ্য 'কজা' ধাতুৰ নিষ্টেত্তক বা অৰ্থীন অভ্যান (বিবাহৃত্তি), সেই নিম্নতিলত কুংনিত গ্ৰাম ইয়াতে আছে, এই অৰ্থা 'বিভাক্ত' দক্ষঃ

কল্যাণবৰ্ণস্থলঃ ৰুল্যাণবৰ্ণজ্বোতস্কলম্ 🕽 ৮ 🕫

कतातवर्गवर्ग — कमानवर्गत देव (क्ष्यार्गक क्षात्र) क्षात्र (देशक) क्षम् (द्वम) — वर्षार त्य रक्षत्र कर्ण क्षरार्गत क्षात्र ।

भारत्रक्रमण प्रवादमक छ त्रीत केशाहत्वन -- कमाग्यव्यक्ति । मधानार्थ प्रवेदक्रम, कमाग्रवस्थि भार्याय मुक्तवि छ। साम प्रवाद -- चित्र प्रवाद छ। एक्स व्यवस्थि छ क्रम भार्य ।

অংকুৰাল—জন্মান্ত্ৰিল — জন্তি জাত অপ উচাৰ অৰ্থাং আৰি অথবা আৰুণ কোন উল্লেখ সমূৰ্য (ইচা অংককণৰ স্থানের আৰু একটা উল্লেখ্য)।

क्लाग्यः क्यनीयः खर्यात वर्षा तृर्यारतः क्याः स्वाहरतः ॥ 🛪 ।

ক্ষাপ্ত (ক্ষাপ্ৰথমৰ কৰ্ম) কমনীত (কমনীয়া) ভগতি (বম), মৰ্গং (মৰ্শিক্) মুন্দ্ৰতেঃ ('বৃ'খাতু হুইডে নিশায়া, মুশং (কল্পক্) কোডেকো কিচ্'বাতু হুইডে নিশায়া)।

मधानार्थ वित्तवा उक्तन मधानध्येत नवम्युद्ध निर्माद्र करिएएएस्स । 'कमारा' नव 'कम्' बाङ्ग प्रदेख निर्मात : देशाव व्यर्थ 'एर्डा कमनीर वा व्यर्थनीय ' दर्घ'। 'वर्ष' भय 'वृ' शास्त्र इतेष्ठ निर्मात , 'वृ' बाङ्गत व्यर्थ 'मधान्त वन कशां—वर्ष वीर व्याव्यत्र वर्षाय वादारक व्याव्यत्त्र कविशा वार्ष्य उत्तराहक व्याव्यातिक कर्षा । 'वर्ष' नव 'कप्ट्र' शास्त्र इदेख निर्मात , 'कप्ट्र' वाङ्गत वर्ष केरिश नावशां —कन केरिश नाव ।

১। আর্কে ভূ ক্রান্তে হৈব বিক্তকতঃ। আইপ্রব হি করাবাত এই বিশেশবাধ প্রি: প্রতিষ্ঠান তার পুরা পার্যবিকলোইক্রাক্ত ভূথবিভিত্তবিভিত্ত (বাং)।

विविधिक श्री का क्या के पृथ्यिक पित देखिया प्रतिस्था मा क्षी का क्या के भी का क्या कि मानुस्थान ।
 विविधिक श्री के विविधिक क्या के प्रतिक प्रतिक प्रतिक क्या के विविधिक क्या के प्रतिक क्या के

ক্ষণপথতি পুনর্থ তথ্যের ওপা বল্প কালাবের্বকরঃ অভিযান্য বা কলিব (ছঃ)। স্বাস্থ্যার
প্রাপ্তভারের প্রাথেশত। বার্ত্তিক হংখ্যক।)।

तन् कारके काविकिका ।

শ্বন্ধাদ—কলাণ শশ্বের অর্থ কমনীয় ; 'বর্ণা শ্বনাৰু' ব্যক্ত হুউচ্চে এবং 'এন' প্রকাশিক 'কচ্' বাতু কুইজে নিশান ।

এবং ভদ্মিভদমাদালিজ বাৎ ৫ ১০ ১

এবং (এইবংস) ভবিজনমানান্ (ভবিজেলভাগ্যয় ও স্থাস্থয় প্রস্কৃত (নিক্রিং (নিক্রিন করিবে)।

ত ক্ষিত্ৰত বা সমাসৰক পদসমূহক নিৰ্মান্তৰ প্ৰদৰ্শিক প্ৰশোলীকে কাহিছে— প্ৰথমতঃ আছি হ বা সমায়েক আৰ্থ বিদিয়া পাৰ পদাৰ্থ নিৰ্মান্তৰ কৰিছে।

আনু ধার → এই রাণ তালি ভাগ ও স্থাস্থ্য প্রস্তৃত্বে নির্কাচন করিছে

देनक्शमानि निक्रशिय । ১১ ।

এক ব্যামি (অসংক্র অধান প্রকরণ,কি হুটাডে কিছিল এক একটা প্রাণ্ড নিক্রান (নিক্রিয় কবিবে মা)।

कतिएक हरेंद्रिक दकान् कार्याय करिय करिय के क्षांच्या कार्याक निर्माण करिया कर

আলুবাদ—একপদ অর্থাৎ পানচার বা প্রকরণাদিবিভিন্ন এক একটা পথের নির্বাচন ক্ষরিবে না।

नारेवहा कत्रगाय । ১২ ॥

ক্টেব্যাকরণার (ব্যাক্তধণায়ে প্রতিক্ষ ব্যক্তির নিকটি) ন [নিজয়িং] (নির্মাচন ক্তিবে না)।

अक्षारमाणनवृद्धिकानि अक्षि दक्षारमारक्षि - १६:३, अक्षारणवृद्धकावकाः चनद्वश्याकाः। वाद्योकाः दे कः चः ।

पूर्णित व 'अध्यक्त भागित विक्र ग्रेश' के अध्यक्ति विकास कर्मा विकास कर्मा । का भी। । ।

বে ব্যাকরণ কামে না ভাঙ্গ্র নিকট নিকজনাত্ত্বে নিক্ষন অধীৎ কমুন ব্য ব্যাব্যা দার্থ অমধান, কামণ, নাকরণে কাম না গাকিলে নিকজনাত্তে মুখলকি চুইতে পাতে না।

অন্তশাস — ব্যাকরণে অন্তিক্ষ ব্যক্তির নিকট নিকজনাত্রের নির্মাচন করিকে না , *

नामुभमवाय । ५०।

অন্তলন্ত্ৰাৰ (শিক্সাংক ৰে বাজি স্থাপত হয় নাই ভাষাৰ নিকট) ন (নিজ্ৰাহ্য) নিৰ্মানে কৰিবে না)।

नारकरण किन्न शक्ति विक पानि इतेया निष्कार न्यायाक ना वय, छाराव निष्कार निष्कार नायायक निष्कार करिया नायायक निष्कार करिया नायायक प्रकार करिया नायायक प्रकार निष्कार करिया नायायक र विद्या नायायक निष्कार निष्कार निष्कार नायायक अल्लान करा प्रावेशक नाया, व्यावक निष्कार निष्कार निष्कार नायायक नायायक नायायक नायायक निष्कार नायायक नायायक नायायक निष्कार नायायक नायायक निष्कार नायायक नायायक

भागुनाम --, व वाकि निक्रणांच नवागंक तरह, काहाब निक्रे निक्शनांद्वत निक्रा

व्यक्तिसः व्यक्ति । ३८ ॥

বা (এবং) পানিকবিবে (বিনি নিককশাস্ত বৃক্তিয়ে সন্ধর্ণ, উপুশ হাজির নিকট) [ন নিক্রবিং] (নিক্রের করিবে না) ।

ন্যান্ত্ৰপথান্তে অভিনয় এবং অগ্ৰিক কটভাও যে বেহাবিশান্ত অধাৰৰ বাবে নাই, সে নিকজনান্ত বৃত্তিয়ে পাহিৰে না। নিকজনাত্ৰ বৃত্তিতে উপূপ অসমৰ্থ ব্যক্তিৰ নিকট নিকজ-পান্তের নিক্তিন কবিৰে না । অনিহাবিং — নিকজনাত্ৰ বৃত্তিতে অসমৰ্থ। গ

অনুবাদ—নিকক্লার ব্রিতে অধ্যর ব)কিও নিকটক নিকজলায়ের নির্মান করিবে মা।

क्षण्डिकोतकाकवनमृदेश व निर्वाकारमाध्यः नवायांकः (कः ।

कतः अञ्चलात्रकाः कत्रक**ारे**णाः

[🚁] वा नकन्त्रादर्व (कः काः) (

 ⁾ देशास्त्रशास्त्रीण दर्शस्त्रृपनपर्वास्तिकविक देवर निक्रविक (क्ष.) (-

নিত্যং কৰিজাভূবিজানেংসূল। ১৫।

हि (त्याश्यू) निष्ठाः (नर्ममा) व्यविकाञ्चा भाव्य गास्त्रिकः) विकास (विकास विकास) भाव्यम (त्या) [क्षत्रकि] (हक्ष) ।

चन्न वन्न विक्रित निर्देश नाइदश्य श्रवन करिया (६६) करिएड नाई। एवं वास्ति चन्न, नाइ वृद्धिक चन्नवर्त, मधावनवर छार्शव नाइद्व श्रित द्वा नाइद्व वास्त्र कामान करिया श्रीक व्यक्त वास्त्र विस्ति वास्त्र वास्त्र वास्त्र वास्त्र वास्त्र विस्ति वास्त्र व

আমুবাল—বেংগ্রে, অল বাজিব হিচাবে (বাছ এখা বাছে জানদক্ষ বাজিব ক্রি , সর্জনা অসুবাহুইয়াবালে ।

> উপস্তায় ভূ নিজবিদ্ যো বালং বিজ্ঞাসুং ক্ষায়েধাবিনে তপ্ৰিৰে বা ৪ ১৬ ৪

উপাসহাত ভূ নিজ্ঞান (উপসা বা পিছছাৰে স্থাপত হইনেই আচাৰ্যা পাস্থাৰ্থ প্ৰথাপ ভৱিবেন), হা (ছিনি) বিজ্ঞাত (জানিতে) অসং ভান (সংৰ্থ হন) (ছিলি) ও হাব নিকট), বা (অগবা) মেধানিনে (মেধানী কাজিব নিকট) বা (অগবা) অপবিনে (মপানী ব্যক্তির নিকট)।

এই বাবা। ভূপনেত সমত। " ক্ষমানিকত নামান কিনিৎ অক্তম্বের। শিক্ষণৰ অন্তর্মপূর্মক বি কের শালার প্রবাদনে ক্ষম উপন্তিত হব, সে বৈচাকরণ না ক্রমের প্রবাদনে প্রবাদনাল ক্ষাক্র ক্ষাক্র লালার প্রবাদনাল প্রবাদনাল ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র প্রবাদনাল ক্ষাক্র ক্যাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্যাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্ষাক্র ক্যাক্র ক্ষাক্র ক্য

অনুৰায়—উপসম বা পিছতাৰে স্থাপত হইলেই আগেই পাছাৰ প্ৰকাশ কৰিবেন, বিনি পাল বৃথিতে দৰ্শ উচাত নিকট, অধ্যা বেগানী থাজিক নিকট, অথ্যা ওপখী যাজিক নিকটা।

। তৃতীয় পরিক্ষের সমাপ্ত ।

क्षणुनम्प्रतिक न निक्र आप् न्यांन क्षणको स्वतानी वृह्याती या ।

২। বিজ্যুরিমাণিতার অভাতবেংকওগাতাবেংশি কারণায়িত্রতার। । এসমুক্ত ভাতি—উল্লেখনিক ভারুরভিতারানি নামান্তিক্ষালাক্ষরেয়েক। তিলা একৈক এপরেশি উপস্থান সভাস্থি বা নিজ্ঞান

গুতুৰ্ পৰিচেন্ত্ৰদ

বিভা হ বৈ আক্ষণনাজ্পান গোপাহ না শেৰবিটেছহদন্তি। অস্মকায়ানুজবেহৰতায় ন না জয়া বাৰ্যকেই তৰা ভাষ্ । ১ । ১

বিভা (বিভাজিমানিনী বেবজা) রাষ্ণং (রাষ্ণের নিকট) ত বৈ আছবায় (আগবান করিবাছিলেন), " [আগতা উবাচ] (আগিলা বলিয়াছিলেন)—য়া (যাখু—মায়েতে) গোণায় (বজা হব), আহা (আহি) তে (তোবার) শেববাং (হবের আবর) " অফি (হবৈ), অহবকায় (অহবকায় (অহবকায় (অহবকায় (অহবকায় বিকট), অহবকার (হবিক না), তথা (হবের হবিক না) তথা (হবের হবিক না) তথা (হবের হবিক না) বংলার (ইবিক) বাংলার) বাংলার (করিবাছার বিকট) বাংলার

वादावा आकृष्ठनिष्ठ हरान्य निर्देश एकार्य निर्देश व्यव्या हिन्द्र निर्देश व्यव्या हिन्द्र निर्देश कर्ति हर्ति व्यव्या हिन्द्र क्ष्मा हिन्द्र क्ष्मा हिन्द्र हर्ति विवाहित्तन, 'ब्लाझाट हृदि तथा कर, व्यादाट दक्षा करित व्यक्ति हिन्द्र हर्ति विवाहित्तन, 'ब्लाझाट हृदि तथा कर, व्यादाट दक्षा करित व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति हिन्द्र हर्ति हर्ति हिन्द्र हर्ति हर्ति हिन्द्र हर्ति हर्ति व्यक्ति विवाह व्यक्ति हिन्द्र व्यक्ति हिन्द्र व्यक्ति हिन्द्र व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हिन्द्र व्यक्ति हर्ति व्यक्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हिन्द्र व्यक्ति हर्ति व्यक्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति व्यक्ति हर्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति हर्ति हर्ति व्यक्ति हर्ति हर्ति

काणुनाम — विद्यादियोजियो (वर्षा केन्द्रवे) चाहादी विद्यान विक्ते केन्द्रिक व्हेशक्तिय जन्म प्रतिशक्तिया, 'कृषि चाहादक वका कर, चाहि द्यावार त्यस्विषक चार्याम विशिध्य सूच्यादी होता, चाणुशानच्या शक्तिक जिन्हें, कृष्टिनकत्त्व शक्तिय जिन्हें जन्म चार्यक शक्तिय जिन्हें चाहादक अकान कृष्टित जा, काश होत्य चाहि नक्तियाश होत्य।'

> ব আতৃণতাবিভাগেন কর্বাবহাগং কুর্ফারমূতং সংপ্রাক্তন্। তং মধ্যেত শিতবং মাতরক তথ্যে ন ক্রকেৎ ক্রমন্তন্ত । ২ । '

शः (दिति) चहाशः कृत्रंत् (हाथ ता कशादेश) चतुः शाल्यसम् (साथ क्षशत कतिएक) शानी (वर्षक) चतिष्ठाशत (श्रष्ठात्वशादकार शाना) चालुनकि (विक करवत), दा

si um alese, ufes aur, fin ante men ;

व देशि भूगाजीतक भाषभूद्रम या, देव देशि विकास (विद विद) ।

 [া] প্রেরতিঃ প্রবিধানত্ (জু:)। বের্ডারিবিধান সুজনার্বছেছুঃ (সাধন)।

a s - क्यां गृक्ति चक्रपता हिन्ता सम्प्रयता करमस्य (गराम) s

वर्ष २/३००, प्रतिष्ठे २/३०, विक् ००/३०, जानका ३/३ ३० अहेचा ।

(উছোকে) লিডহে হাড়ারক (পিড়ায়ুএরা হাড়া বলিয়া) মঞ্জের (মনে করিবে), কতম্ফনার্ (ক্লালি) ডুলৈ (উ হার প্রক্তি) ন জক্ষেও (গ্রোহ করিবে না)।

त्करन निरम्भ अधि केन्द्रन अम्पन निरिष्टरक्तः। चाम्या विनि, केन्द्रक निर्माणाह स्था दिनि, केन्द्रक अधि क्षत्र क्षत्र क्षत्र क्षत्र मा। च्याप विविध कार्य क्षत्र क्षत्र क्षत्र व्यवस्थ क्षत्र क्षत्र कार्य कार्य व्यवस्थ कार्य क्षत्र क्षत्र कार्य कार्य कार्य क्षत्र कार्य क्षत्र कार्य का

कामुनाम--- दिनि इत्थाना वक्षात्रेण त्याक श्रदान करियात निविध श्रदा दश्यादकार यात्रा निर्देश कर्षक्य विक्र कर्णन, स्थादक यात्राचितः विश्वा यस्त कर्णद्यः, कथनतः खाहास द्वाहः कृषित्य ना ।

অধ্যাশিতা যে গুড়া মাত্রিয়ধ্যে বিপ্রা বাচা মননা কর্মণা বা। মধৈৰ তে ম গুড়োর্জেকনীয়াস্তবৈদ তার ভূমক্তি প্রতং তথ ১ ৩ ১ ৭

त्र (त्र प्रदेश । विद्याः (त्यानो द धन) स्वार्थिक । पृश्चितिष्ठ इहेरा) शक्य (शक्य) वृद्धा प्रदेश कर्या का । दाका प्रदेश का अर्थ्य के वा अर्थ्य के वा) व स्वाद्धिरक (श्राम करवे मा), एक (श्राम वा) देश । इंदर्भ , करवार । क्षण । , स्वाध विद्याः (स्वाद विद्याः) करवे (स्वाद व्यवः) करवे (स्वाद व्यवः) करवे । इंदर्भ । इंदर्भ (स्वाद व्यवः) करवे । इंदर्भ । इंदर्भ (स्वाद व्यवः) करवे । इंदर्भ । इंदर्भ (स्वाद व्यवः) करवे । इंदर्भ । इंद्र्य । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंद्र्य । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंद्र्य । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्भ । इंद्र्य । इंदर्भ । इंदर्भ । इंदर्य । इंदर्भ । इंद्र्य । इंद्र

বে দুই নিয় বিভাগ্রহণ হবিলে জনতে বিনৰ নচনে প্রিচুত্র করে বা, জাঁৱার নিজচিতা করে মা, জন্মণা বারা জাঁৱার বস্তু লাবর করে মা, নে জনর প্রচিপালা মরে শ্বশিং শুকর কুপা জারার উপর স্থিতি হয় মা। প্রক্তর কুপা চল্লিড গে, বিভাগেরীর স্থা স্থাতেও সেইজল ব্যক্তি হয় সাধান বিভাগে বাহা জন ভাগে, সালাভ করিছে সংগ্রহণ না। ব

. कामुनाम-मुनोप्रविक इतेल १६ म्यल (दवादी आध्य कार्या, मान वा कार्य अनम कार्कि

३ । अनुष्टर राज्यकान अनुस्थानित्रपुर कामा महत्वमान, काञ्चाति आविनांत अभिविद्यांचन गरंगी करणी विद्यागांत आविष्टरंगम महत्व उपन्ता (कृष्ण), विष्टयनमृत्य अनुस्थानेकृष्ट स्मीतिका पाणा प्रविचारिका महत्व व्यवस्थानाविष्ठयम्, करणा आङ्गानि महत्वभूषण पृष्टा करवाति, अनुसर्ययाजीविकाक पृष्टियोकावर्षम्य मृतिः महत्वा स्थार थः अवस्थानिकारः (जांका) ।

un nefectunefere (Barnell's edition) uffil)

 [।] अकस्तनम् न नःतृतकीवार्थः (प्रा.) ।

ক্ষানগৰাংগ হয় না, ভাংগদিগকে গ্ৰহু হেৰণ প্ৰতিপালন কৰেন না, ভাংগদিগত কয় বিভাগ কেইছণ ভাষানিগকে প্ৰতিপাশন কৰে না।

বনেৰ বিভাঃ ভাচনপ্ৰধাৰণ বেখাদিনং একচাৰ্যোপপ্ৰধা। যাবে ৰ ক্ৰাক্তৰ কভ্ৰমজনাৰ ভাগে যা ক্ৰায়া নিধিপায় একন্ত ৪ । ইতি ॥ *

হে প্রকাশ (হে প্রাক্ষণ) বন্ধ এব (বালাকেই) কচিন্ (পাবিষ্য) প্রস্থায় (প্রথাবনজিক কর্মান পারাধনির) থেবাবিনং (বেবাবী) প্রকাশ্যালপক (প্রকাশ্যালপর) বিলায় (ব্যানিকে), ব্যা (হে) তে (ভোষার প্রতি) কভ্যক্রবার (ক্যাপি) ন প্রবৃহ (প্রোর্থ করিবেনা) নিবিশার (নিবিদ্য ক্ষাকর্মা) ভবৈ (ভালার নিবেটি) হা (খাহারে) প্রয়াং (বলিবে)

বিশ্বাহানের উপযুক্ত পাত্র কে ভাষা নির্মেণ করিছেছেন। বিদ্যানিটারী এবী আচাইছে সংবাধনপূর্মক বলিতেছেন—হে এজন্, বে ব্যক্তি পরিম্ভিত, তথাকাজি চ আর্থন পাত্রার্থের অন্ধ্রমণ অবধানশীল, মেধানপাল এবং নাম্ভর্গান্যভিত, বে ব্যক্তি কলাপি ভোষার জেছে করিবে না এবং প্রবেশ আদার বে বেশ ভাষার রাজনে নার্থ, ভাষারই নিকট পানাকে প্রবিশ্বাহ

कानुवाम---(इ.स.च.), राष्ट्रावको परिवर्षका, कारधारतील (१९१वी जन अध्वयः) व्यक्ता विका कानित्य, (इ.क्षाठ (कामाय त्याद कदित्य त्यः, निरिश्यक प्रारावको निकटे व्यावादक क्षतानिक कतित्य।

নিধিঃ শেষ্ধিবিভি । ৫ ।

जिविश-८मयभिश (सूर्यक स्वातात)।

নিধি পাৰের অর্থ 'শেবনি' অর্থান ছবের আকর বা আধার। বেবে বঞ্চের বিধান আর্থে, ব্যক্ত স্থান্থান্তর বারা সময় ক্যান্তের ছবপ্রান্তি আটে, কাবেই বেবই নিবি। " ইতি সম প্রকর্ণসম্প্রার্থক।

थाम्याम—विविध- स्पर्वाधः (११,५३ विवास यः व्यापकः) ।

। চতুর্থ পরিচেহণ সমাধ্য।

वह संदर्भ, श्रीको दान, विकृतकार- अहेता ।

श्री अक्टब्रास है विकि ज्यानी दृश्यक कराओ नक्यांच्य (क्र) ।

0

পর্বত্য পরিচেত্রদ

অধাতোহসুক্রমিয়ানঃ । ১।

শ্ব (ভাৰ পূৰ) শ্ব: (খাৰেই) শহক্ৰমিভাহ: (খাৰ্যা মূপে ধ্বাক্ৰমে দৰ্শনা কৰিব):

'বৰাৰাত সমায়তে সু মাৰাতেবাঃ' এইগ্ৰন প্ৰতিক্ষা স্বিধা মাহ, আৰঃতে, উপদৰ্গ ও নিশাকৈত লক্ষ্য নিৰ্দেশকতে স্বাবাহৰে সাখা সমাজভাবে যাত্ৰ কয় চুইডাছে। সাহাত মাৰ্থাৰ পৰে বিশেষ মাৰ্থাৰ প্ৰযোজন। কাজেই একৰে প্ৰতিপ্ৰেয় মাৰ্থা বাবা সমাহাতের বিশেষ মাধ্যা কৰিকেন।' এই বিশেষ মাৰ্থা যে ক্ষিমেন, ভাষ্টে যাত্ৰ ক্ষিতেছেন 'ক্ষুক্ষমিয়াঃ' এই প্ৰেয় মাৰ্থা।

অসুবাদ—কাকেই ভারতৰ ভাগাৰ বাবা স্থায়াথের বর্ণনা করিব অর্থাৎ স্থায়ারের বিশেষ ব্যাখ্যা করিব।

> গৌতিত পৃথিবল নামধ্যেইটোৰ দূবং গতা ভৰতিৰ্বাচ্চাকাং ভূতানি গছাতি ৷ ২ ৷

নো: ইজি ('লো' এই পদ) পৃথিবাঃ (পৃথিবীঃ) নাববেরং (নায়), বং (বেরেপূ) বুবং গতা কবতি (বুবগতা হয়), বং চ (আর বেরেপূ) অভাং (ইরাজে) ভূতানি (প্রাণিসমূচ) গত্রুতি (গবন করে)।

লোনক পৃথিৱীটেই নামান্তৰ অৰ্থাৎ লোপকে পৃথিৱীকে বুৱাৰ। কাৰণ, পৃথিৱী বুৱগড়া অৰ্থাৎ ব্যৱস্থাই বাত পৃথিৱী আছেই, ইয়াত আৰু উপদৃদ্ধি কঠা বাব না; আৰু ইয়াড়ে প্ৰাণিবণ প্ৰনাপ্তন কৰে। 'বন্ধু' বাতুৰ উত্তৰ ভো প্ৰভাৱ কৰিব। উ২২৫) 'গো' শব্দ বিশ্বাহ, প্ৰভাৱনী বুইবাছে কৰ্ত্বাহো অথবা অধিকচন্দ্ৰাহো।

অপুৰাৰ--'পো' এই প্ৰচী পৃথিৱীৰ নাম। বেছেতু পৃথিৱী ব্ৰগতা হয়, আৰু থেংছে ইলুডে প্ৰাণিশৰ সমন কলো।

১ । অধ পক আৰম্ভাৰ্য, সামাজনকৰ্যক্ষাৰ্য, অভ্যানকা কেন্তো, বতঃ সামাজনকৰ উল্লেখিনেক অভ্যাকালগালীয়াত আপুশূৰ্কাৰ ক্ষিত্ৰিঃ (ভঃ খাঃ)।

न्यान्यांकीः विव्यवसायाम् अविश्वयम् वेतायामा सामाज्याकार्यकार्यस्थानार्याक्ष्यपृत्याः, व्यक्ष्यस्य क्षायः क्षाको वर्ष (क्षा) ।

गाउँदिविकारको नामकक्तः । ७ ।

ৰা (অৰথ) সংজ্যে ('গা' ধাতু হইতে 'গো' লখ নিলায়) নাম দৰ্শঃ (এচায় ধ্ইভেছে) ভকারঃ (ভ)।

পতাৰ্থক 'গা' গাড়ৰ উত্তৰ কৰ্ম্বাচ্যে বা অধিকরণবাচ্যে 'ও' প্ৰভাৱ কৰিবাৰ 'গো' শব্দেৰ নিজ্ঞি কথা থাইছে পাছে। অৰ্থ ইউকে পূৰ্যক্ষে বেছণ কলা ক্ট্ৰাছে কঞ্জন। ক্ষেত্ৰাই 'বা' গাড়ু ইউজে নিজ্ঞা 'গো' প্ৰেয় কথা হবৈ—বে গুড হব অথবা বাহাতে অৰ্থিয় ইইবা শ্ৰুডি কৰে।

कासून्याम—मददा 'ता' ४। जू ६ हे कि के त्या नत्यक नित्तिक कहा वाहे (क नात्व) कहें (व 'क')

ষ্পাণি পশুনায়েই ভৰ্ভ্যেড্ছাৰের । । ।

অধাণি (আৰ) [গোলনঃ] (গোলন) ইছ (লোকে এক বেছে)' পঞ্চ নাম (পঞ্চ নাম) গুৰুতি (হুম) এওজাৰ এম (এই ধাজুৰঃ হইতেই)।

'গো' পৰ সোৰে এবং বেৰে প্ৰ ব্যাইতেও এবুক হয়। এই 'গো' পৰও পূৰ্বেক ধাতৃৰৰ বুইতেই অৰ্থাং 'গন্' বা 'গা' খাতৃ হুইতেই নিশায়। ইবাৰ পৰ্য—'বে ধাৰ' (পল্নতীতি)। অৰুধানীৰ হতে 'গা' খাতৃ অভাবত, কালেই 'গা' খাতৃ নিশায় প্ৰবেধক 'গো' শাসেৰও নাংগতি ইবাৰ 'গীৰতে পূৰ্তেইন্টে'—ৰে অভ হয় পৰ্যাৎ সোৰে বাহায় প্ৰাকীন্তিৰ কৰে।

আৰুবাদ—আৰু সোৰে এক বেৰে 'পো' নথ প্তথাৰত হয়, অৰ্থাৎ গতবোৰকত ৰটে ; এই গাড়ুবৰ ('পণ্' গাড়ু অ 'গা' গাড়ু) কইছেই নিশার।

> অধাপ্যক্তাং ভাছিতেন কৃৎস্তব্দিগদা ভবত্তি গোডি: শ্রীণীত মৎসব্দিতি প্রসং ৪ ৫ ৪

অধানি (ঝার) অকাং (গতগোবিহরে ঝর্থাং শশুবোধক লোকক সথকে) [আরং বিলেষঃ] (বৈশিষ্ট্য এই বে)," ভাতিতেও (ভতিবার্থারবিষ্টার) কুংলবজিগথাঃ (অবিকল গোলকবিশিষ্ট বৈহিক মন্ত্রসূত্র) ওবলি (বিহাছে); গোভিঃ (পোসমূত্র হর্থের সহিত) মধ্যবং (ভৃত্যিক্তমক সোধকে) শ্রীক (বিশ্রিত কর)—ইভি (এইছলে) প্রশঃ ('পরং' আর্থাইডে গোলক প্রস্কুক ইইয়াছে)।

^{5 1} हिंद स्वारक स्वरत छ (यह भार) ।

क्षणाः नि प्रश्नविद्धः सम्बद्धाः विस्तरवद्यवि (पर पी:) ।

শতবোধক গো লক্ষ্য সহক্ষে কিকিং বৈশিষ্টা প্রিক্তিক হব। আমেক বৈশিক্ষয় আছে বাহাতে অবিকল্প এই লো লক্ষ্যী প্রকৃত্য হুইংছে, লো লক্ষ্যে উত্তর ভবিত্য প্রভাৱ করিবা কে লক্ষ্য হুইংছে। বেছন, 'লোভিং শ্রীকৃত্য মংস্কৃত্যু' (কংবর ১৬৮৮), এই প্রনে। পোডিং গোডিং অভিনিশ্যরের কীরের ব্যবহার হার্যাহিত্যক লোক্ষ্য শ্রীকৃত্য মিল্লাফ্ড (ভ্রিক্তমক লোক হুছের সহিত্য বিশ্রিত কর)—ইহাই এই মহণলের কর্ব। এখানে গোলাক্ষ্যে করিবা করিবা প্রিক্তমক লোক ইছিল করিবা করিবা করিবা প্রায় বিশ্বাহ এই অভাব পুথিবী বা পভ হুই তে লগা না, কর্ম ধুইবে 'লবা' করিবা লয়। বংলার মিশ্বলি। 'পর্যাই করেবা করিবা পরে প্রকৃত্য প্রিক্তমক শ্রীকৃত্য করিবা করিবার করিব

আনুবাস—খাৰ প্ৰবেশ্বৰ পোলৰ সংখ্যে বৈশিষ্টা এই বে, ভতিভাৰ্যসংখ্যি অবিকল গোলপ্ৰিশিষ্ট অনেত বৈশিক হয় প্ৰিপৃষ্ট হয়, পোডিঃ ইনীড হংস্বৰ্ (পোলমুক্ত স্থাইৰ স্থিত ভূপিয়নত লোহ হিজিত কৰ) কএই খালে 'বৃত্ত' আৰ্থ গো পাৰের প্রয়োগ হইয়াছে।

মৎসরঃ সোমো মদতে তৃত্তিকর্মারঃ ১ ৬ ৪

হংগর: (হংগর পক) স্যোহ: (সোহকে বুকার), ভৃত্তিকর্পনা (ভৃত্তার্থক) হস্পতেঃ ('ঘরি' ধাকু কইডে নিপার)।

ভুৱাৰ্থক 'ঘৰি' থাড়ু (ড়াঃ আঃ) হইজে সংসৰ শক্ষের নিপান্তি। সংসৰ শক্ষের আর্থ লোহ ; লোম খেৰতাবিগের ভূমিকলাধন করে ইয়া প্রকিলিক।

অসূৰাল—বংগৰ বংগৰ ব্যাৰ সোধকে ; কুলাৰ্ক 'ৰচি' গাছু ক্টকে এংগৰ পথ নিশাৰ ক্টবাৰে ।

মংসর ইতি লোভনামাভিমত এনেন ধনং ভবতি ॥ ৭ ।

মুখ্যার ইতি ('মুখ্যার' এই প্রমা) লোচনাম (পোতের নাম অর্থাৎ কোচবাচক), এনের (ইতার মারা) ধনম অভিযাতঃ (ধনের মার উভার) ভারতি (হয়)ঃ

ন্থস্ক পৰে শোভাৰত বৃভায় , লোভের যাত্রা আবিও ইইবাই লোক ধনের জন্ম বৃদ্ধ (বিভূঙ্চিয়া) হয়। লোডার্থক সংগ্র সম্বের নিশামি হুইবে বিজয় মধ্ (পরিছে হুওয়া)

১। তাহিং ৪৭ ডাছিরভাক তাহিং চার্থ্য বিকারবেরসক্ষণাত্তন ইবংক্তরকাশ ভূরীর , কলিলার্থের বিকারবিরসক্ষণের বংশুলার (বং বাং)।

থাতু হউতে এবং বৃৎপত্তি হউংৰ—শাহংকি যতং (বিশ্বতচিকং) কৰেছিছি (বাহা লোককে যথ অৰ্থাৎ বিশ্বতচিক্ত কৰে)।

অনুবাদ—'হংগর' পৰ লোভযাগ্ৰও বটে, উহাত খালা প্ৰাং লোভাবিট হটয়া সোক খনের পত যত হয়।

শয়: পিবতেবী পাায়তেবী e ৮ s

পয় ('পাস্' শক) পিবছেঃ বা (হয় 'পা' থাতু হইতে নিশাঃ) গায়েছেঃ বা (স্থায় না হয় 'লাছে' থাড় হইতে নিশাঃ)।

'পাৰস্' পাৰেৰ নিজায়ি পানাৰ্থক 'পা' ৰাজু চইডেও চইডে পাৰে, বৃদ্ধাৰ্থক 'পাৰে' ৰাজু হইডেও চইডে পাৰে। 'পা' ৰাজুনিজাও 'পাৰস্' পাৰেৰ স্বাহপণ্ডি চইবে—বাচা পীত চৰ (শীৰডে কি তেব) ; 'পাৰে' ৰাজুনিজাও 'পাৰস্' পাৰেৰ স্বাহপতি চইবে—বাচা আৰিখন সুদ্ধিলাক কৰে (জেন কি বৰ্জতো প্ৰাৰ্থিনা) ।

ক্ষাসুখ্যান —'নহন্' নৰের ত্রিলজি 'না' ধাতৃ হউতে অধনা 'নাৰে' ধাতৃ হউতে।

कीवर कवारुर्वाजार्वदात्रा भागकत्व उनीवनिष्ठि यथा । > ।

स्त्रीतः ('स्त्रीत' लख) कराजः ('कव्' शाकु इडेटल) वा (अथवा) शामा ('वन्' शाकु होटल), केटा (केट) जाधवरना (शामार), स्था (एकच) केन्द्रेश हेन्ति ('केन्द्रि' नक्)।

নিশ্ব দ্বালাৰ সমানাৰ্থক 'জীয়' লক। 'জীয়' প্ৰেয়ণ্ড নিৰ্মানন প্ৰবৰ্ণন কৰিছেছেন।
'জীয়' লক জোজন জনাৰ জহনাৰ্থক 'জব্' থাতু ছবাজে জনাৰ জোজনাৰ্থক 'গদ্' থাতু ছবাজে '
টিয়' প্ৰভাৱ কৰিবা নিশাল। ইনাৰ বুংগানি—বানা উল্লেখনিং আন কৰিতে জনিয় কৰ
ভোজতে জনতি দি অনুধ্যণ) জননা, হান্তা খালাৰ বাব (আগতে কি তং)। 'টিয়'
প্ৰতিয়ে নিশাল পৰা আহও আছে , বেমন 'উটিয়' পৰা। কালাৰ্থক (ইন্ডাৰ্থক) বন্ধ গতুৰ
উল্লেখনিং—প্ৰভাৱ কৰিবা এই প্ৰতী নিশাল ইনাৰ কোনেৰ অভিনবিদ, জানাৰ ইনাৰ
স্থান আছে।

অনুবাদ—'কীব' লব 'কৰ্' থাতু চইতে অবসা 'বদ্' থাতু চইতে নিশাঃ, প্ৰভাৱ ইবঃ বেনন, 'উশীয়' লব।

অংশুঃ ভূহন্তো অধ্যাসতে গৰীভাষিবৰণ্টৰ্যাঃ । ১০ ।

[কবিছঃ] (কবিপ্রশ) আংবং (সোধ) ছঃবা (বোহন কবিছা) পবি স্থি (অধিবংশ চপের উপর) আসতে (অবহিত আছেন) ইতি (এইখনে) অধিবংশচর্ষণঃ ('অধিবংশচর্ষ' অর্থ নুবাইতে 'সে)' শংশর প্রথাস চইয়াছে)।

আৰু বাতুর হালে কর্ আলেন হয় (পার ব ৪৮০१) । কের কের আলেন 'বল্' একটা করার বাছু।

^{98 - 1845} B

'গোঁ শাৰে 'গোঁও বিকার যে মুখ্য, তথাবাঁ প্রায়োগ প্রবাশিক কইবাছে। একনে 'বোগাঁও বিকার যে ৪%, তদর্যে প্রায়োগ প্রবর্গন করিতেছেন। 'আছে ছুহয়ো আগাণাতে কৰি' ইয়া আইব ১০০০ত নামের আলে। আন্তঃ সোহায় পুরুষণ প্রাণ্ডবছা ক্ষাব্যয় ইতার্য্য কৰি অধি শোকপাৰি পোবস্বয়েবাই দিব আনহাত (অভিবর্গন সোম নিম্নার্থ করিয়ে অভিবর্গন আর্থি সোম নিম্নার্থক করিয়ে অভিবর্গন আর্থি সোম নিম্নার্থক অভ বে পোচনা বাবভ্ত হয় জাগান উন্য অবস্থিত আহ্বেন), ইয়াই ম্যাণ্ডের করি। এইবাল 'লো' বাব্যর অব 'লো'র অবস্থা যে ৪না ভারণ, খাগা খালা অধিবরণ আর্থি সোমের জারণ হয়।

অসুবাদ—কংলং ভংগো অধাসেতে পৰি (দোহ দোহন কৰিয়া কৰিয়া কৰিবল কৰিবল চপেন উপৰ অৰ্থিত আছেন)—এইবলে অধিবন্ধ চপেন অৰ্থ 'লে।' প্ৰেয় প্ৰযোগ ইইবাছে।

অংকঃ শথউমাত্রেঃ ভ্রতাননার লং ভ্রতাতি বা ০ ১১ ৯

[শংশুঃ] (সোম। দ্বীন্তঃ (বাংল্ডাড়েই অর্থাৎ শীল এইনেই) লং (প্রথকর) ভর্তি (বং), বা (অথবা) অনুনার (জীবন বারণ ক্রিয়ার শংশু) লং (প্রথকর) ভর্তি (রুর), ইতি (ইলা 'অংক' লক্ষের বৃহশন্তি)।

त्यावशा 'व्यक्ष' नरवा विकार करिएएएका। वालाविक 'व्यम' वालू अवर 'वय्' नरवाव विकास 'व्यक्ष' नव विकास हरेंबाएक, के आवाब त्यारण। व्यक्षे (व्यम् + क्षा) वा वाला दक्षण व्यक्षण व्यक

कामूनाम--- नाश्याक्षके व्यर्थ देश केत हरेकारे इथका हा, व्यथा क्रीयन शावन कवियाद नाम क्ष्यका हुए, देशहें 'काल' नावत बुल्लिसि ।

১। ক্ষাত্ৰ বাজনতি শীক্ষাত্ৰ। পৰা ক্ষাত্ৰেগণেৰ্থনত্ত্বনিট্চপুনানীতৃত্ব উপাৰ্ক ওভাল (পালা)। প্ৰতিয়া শিক্ষাত্ৰ ইয়াৰ নামা 'নাজনতঃ' কৰিয়া ভালত হাংপা বৰিয় কৰে এই ভাবে— লোকৰ বাটা কল কৰিয়া বাজনাৰ কৰে কৰেন তিনি কেবচালিগৰ নিকট কাৰ্ক হটানাৰ, ইয়াতে উপাৰ্ক প্ৰদান কৰি কিছিল। বাজনাৰ কৰে কৰেন তিনি কেবচালিগৰ নিকট কাৰ্ক হটানাৰ, ইয়াতে উপাৰ্ক প্ৰদান কৰি ক্ৰিপাৰে হি ক্ৰিপাৰে হি ক্ৰিপাৰ্কিটি বিশ্বস্থানীয়ে কৰিছে। কাৰ্কেট প্ৰটালানীয় কৰে ক্ৰিয়াত্ৰ। ইয়াত্ৰায় বিশ্বস্থানীয়া কৰি ক্ৰিয়াত্ৰায় হ

६ । चारवरीरठाः-भः, नवच चकारः, केवारच बठारः ।

व्या वि पश्चपृत्यक्षिक नर्सकृति व्या वीववि (प्:) ।

চৰ্ম্ম চহতেৰ্বোক্ষুত্তং ভবতীতি বা ১ ১২ ।

ठाँ ('ठाँग' नक्) हदरदः वं (एव 'इव' वृष्ट् इदेश्य) देखा एर छवछि देखि वा { काव ना हर खेदन क्षित्र हर है।

'ক্ৰ' শক্ষেত্ৰ নিশাক্তি গ্ৰহাৰ্থক 'ক্ৰ' খাড়ু ক্টাডেও ক্টাডে পাবে, বিজ্ঞাননাৰ্থক 'ক্ৰ' খাড়ু स्टेटळक हरेटक भारत । 'कव' बाकु निम्मक 'क्क' मरमव नायमकि क्टेरन---वाटा नर्मन्दीरक गक হয় অৰ্থাৎ শৰীয়েৰ সৰ্বাচন ব্যালিয়া ব্যক্তে (চৰিতা) কি তৎ সৰ্বাহিত্য শৰীৰে প্ৰতিমধ্যৰ্থা) , 'চুৎ' খাজু হুইতে নিশাল '৫৭' লব্যের বাহণজি চুইবে—বাহা বিজ্ঞানিত হয় অর্থাই লবীর চুইতে উৎকৃত্তিত হয়। উৎকৃত্তিতং পরীরাদিন্তি ।।

कासूनाम-'क्ष' भग वर्ष 'हर्ब' काल करेटल विभाग, काम भा देव 'ह्र्ब' काल बरेटल विभाग , '৪,९' খাতু হুইতে নিশার '৪াই' শক্ষের বুংখদরি এইবে—ব্যাঞ্ বিজ্ঞানিত (উৎক্ষিত) বহু।

> অধাপি চর্ম্ম চ প্লেমা চ : গ্রেডিঃ সংনত্তো অসি বীলচমেতি द्रवंद्धरको ॥ ५० ॥

व्यवानि (व्यात्र) क्ष्यं क दशका व ('दना' नदक्त व्यर्व 'क्ष्यं क दशका'), दनाकिः (क्ष्यं क প্লেমার বারা) সংস্কঃ (আজাদিত) অসি (চুইবাছ্), বীলয়থ (নিবেকে মুচ কর)—ইভি (जहें बाजा) प्रथमाफो (वश्वविद्य अपूक्त वहेंगाह) :

'दना' लच अक्तरव क्षा अवः दश्या अष्ठद् क्रव्यवस द्यावक । 'दनाकिः मध्या व्यति शेमक्ष' हैता करपर कामधाक महाम अन्य। अहे महतिक माना सर्थन क्वांक महा सहेरएरह (सिम् ৯)১২।১ জুইবা)। লোডিঃ অসি নহয়: সহয়তে। নছে। বছে। বংবান চর্মণা প্রেছণা চ, বীলছত্ব व्याचारमः मुहोन्त्र । (त्याहचे असः स्थारत्रयात याता मन्तारस्य वद इतेवारक् वर्षार स्थाहरचेत দারা তুমি নাশুরিশে আছোদিত চুইবার, ডোবার 'অর্থে অর্থাৎ চক্রমাজিকে সাধুক কাইসমূহ त्मारक्षणात काता भारताकिक वृदेशास,* कृषि नित्यत्य मुख् कर)—हेशहे यदाग्रामक वर्ष। करियान, त्याब्टि:- हर्यना - त्यापना (हत्यव वावा अवर त्यापन वावा) , "त्या" मत्यव वावा 'পো'ব অবহন চাই এবং 'লো'র বিকার প্রেরা, এতত্ত্বের একসংক বোর চইতেছে।

कामून्यान-भाव 'त्या' नव अवश्यक्षे हर्ष अवश्यक्षा अवश्वव्यव्यव त्यापकः त्याजिः महत्त्वा अनि बीलक्ष्य (त्याव्यं अवर त्यारक्षयात वाता मरवार वय वहेवाद अवीर त्याव्ययंत्र বারা সম্পূর্বলে আফার্ষিত ইইবাছ এবং লোরেয়ার বারা তোমার অবসমূহ সংবোলিত हरेशास, कृषि निरम्पत मुझ्का)- देश व्यवस्थित आयुक्त वृदेशास ।

शि: वाऽद, प्रवीकारी क कचवारी अहेदा ।

হ। স হি চৰপাৰদৰে। অৰ্থিত, মেডগা চ ক্তাৰ্থেছ সংযোগিতা কৰছি (हः)।

ঋথাপি স্নাৰ চ শ্ৰেষ্ণা চ লোভিঃ সমন্ধা পততি প্ৰসূতেভীৰুম্বতে । ১৪ ।

चवानि (चाव) जाव ह त्रवा ह ('त्रा'नाव्य चर्च जारू अवर त्रवा), त्रांकिः (त्यायारू अवर त्यात्ववाय वादा) महकः (ज्यान्वरन वका) [हेव्] (वान) ' आक्टा (जिन्छ वरेषा) चक्कि (वाविक इव)—हेकि (अहे वाका) हेव्काको (हेव्काव्यक आहुक व्यवस्था) ।

'লো' লক একনকে সাৰ (লাছ) এবং লেখা এডব্ৰংখেত বোধক। 'লোডি: সকলা গততি বাস্তঃ' ইলা কৰেব কংগাচচ নহেব কলে। এই মন্ত্ৰীৰ বাহা ইব্ৰ অভি কৰা কইতেছে (নিম্ব কাচনা) লোডিকেবিকেবিকাটক। সাৰ্ভিঃ মেখনাচ সকলা সমাস্থ কা লাভিজ লাভিজ কাল্ডা কোডিলা)। লোডিকেবিকেবিকাটক। সাৰ্ভিঃ মেখনাচ সকলা সমাস্থ কা লাভিজ লাভিজ কাল্ডা কোডিলা। সংগ্ৰিকাটক। সাৰ্ভিঃ মেখনাচ সকলা সমাস্থ কাল্ডা কাল্ডা সহাপ্ত কাল্ডা কৰিবেটিক ইব্ৰুণ নিক্ষিপ্ত ক্ষা থাবিত হয়—ইংগাই মন্ত্ৰানেৰ অৰ্থ। এইখনে, লোভিঃ—আৰু।+লোমনা (আছুই আৰু। এবং লোভাই কাল্ডা), 'লোণ লাভিজ লাভা 'লোভি বিকাৰ সাৰ্ একং লোভা, " এডছ্ডাইৰ অনুসকল বেগা ক্ষাভাইকেছে।

कामूनाथ — काव '(ना' नव अवनावरे पाप् अस्य त्याया अस्य अस्य व्याप्त । '(गाकिः महत्वा गठित अस्य (रामपाद् अस्य रागास्त्रात पात्रा न्याक् वर्ष वर्षाय रागास्त्रात पात्रा नार्याक्षिण (व रगायापृत्रम् कावा पात्रा नार्याक्षण सेव् निविध हरेग पाविक १४)—हैश रेन्द्रविक आयुक्त वरेगाव्य।

स।পি গৌরুচাতে, গব্যা চেকাভিত্য, অথ চেল গব্যা গ্রমতীবৃনিতি । ১৫ ।

ক্ষা অপি ('আা' অৰ্থাৎ বৃত্ত অপ্ৰ) পোঁঃ (পো অনিয়া) উচ্চতে (অভিট্ড হয়) ।
প্ৰা হৈছ (যদি 'আা' পো নম্মীয় কোন ক্ৰেয়ে আৰা নিৰ্মিত হয়), ভাষিত্যু (ভাষাৰ
মুখ্পতি ভাষিতাৰ্থের আৰু নিৰ্মেণ করা যাইবো পাৰে), অধ তেখ ন প্ৰয়া (আৰু যদি গোস্ম্মীয় কোন প্ৰয়োগ ধাৰা নিৰ্মিত না হয়), ইমূন্ (যাণস্মুয়) প্ৰয়তি (গভিবিশিষ্ট ক্ষা ।
ইজি (ইয়াই চইবে 'লো' প্ৰেয় বৃহ্ণাতি)।

'বাট' (বসুত তৰ) শব্দের কর্ব ব্যাইতেও 'বেট' প্ৰের প্রয়োগ হয়। আট কর্বের করিও প্রাণ্ড 'বেট' প্রের বৃহ্দিন্তি কিবল ক্টাবে ভারাই দলিভেছেন। আট নাম্য প্রবাস বারা নির্দিত ক্টাভে পারে। যদি বেট-সক্তীন কোন প্রবা কর্বাব বেটার্ম বা গোলামু বারা নির্দিত হয়, ভালা ক্টালে ইচার বৃহদ্ভি ভবিত প্রভাবের ক্ষরত এবং বিকার কল বে কর্ব ভারা বারা

हिर्' तथ अहेदारन जीनित्य अनुक श्रेशाय , कमयमार्गनवाः गळी तान हेर्यादाः (चयर) ।

হ। বিচ ০)১৮ কথবাৰী জাত।

^{🐠 ।} সাহি সাদা বেটাত। কৰাতি সেমবা চ সংক্ৰেমিটা (ছ:))

 ⁽माक्टर्ना(वकादेवक प्राथिक ध्रम्मा क (का चार), स्थाविक्यं विकारिक प्राथिक (मान्य) (

निर्देश करा वाहेर्स शाद । त्योः कचार भरादार (भारत्यवाह त्यानिकार्या वा (माति त्या वाह हरेन (कर १ प्रा मर्थार 'शाप मराव या रिकास विवा) नेपून वृत्यक्ति व्यवस्थ मिति (स्थाप मराव वाह कराव वाह कराव व्यवस्थ मर्थार प्रतिकार व्यवस्थ मर्थार प्रतिकार व्यवस्थ मर्थार प्रतिकार व्यवस्थ मर्थार प्रतिकार वाह कराव वाह कराव

আৰুবাৰ—জ্যা বছৰ কণ)ও 'লো' বলিবা অভিহিত হয়, বলি জ্যা পো-সংগীৰ কোন ক্ৰয়েছ খাৰা নিৰ্দিত হয়, ভাচাৰ বৃহধ্যতি অভিভাৰেত থাকা নিৰ্দেশ কৰা ৰাইতে পাৰে। আৰু জ্যা হৰি পো-সৰজীয় কোন ক্ৰয়েৰ খাৰা নিৰ্দ্দিন নাহণ, ভাচা চইলে 'বাপনসূচ পতিবিনিষ্ট কৰে' ইংটাই হববৈ 'লো'বাকৰ বৃহধ্যতি।

পঞ্চ পরিজ্যে সমা**ও** চ

काकिक व्यक्तित्व (क्:), कोक्काकिकार्यक्तिकः स्थानव्यक्तित्व (क: वा:) ।

0

ষষ্ঠ পরিচেচ্ন

রুক্তে বিষ্ণা শীম্মপু গৌরুডো বহুঃ প্রপত্তান্ পুরুষাদঃ । > ।

ইংক ইংক (প্রত্যেশ ধন্ধতে) নির্ভাগ (নিবছা) গৌ: (আগ) বীব্যুম (পাল করে), উড়ঃ (তংগ্রে) বরঃ (বাধনমূহ) পূক্ষাণঃ (পূক্ষবিগ্রেড ডক্স কর্বাম প্রক্রপতে সংহার ক্রিবার নিমিত্র) প্রশান্তান্ (প্রশান্তিস্থিত সম্মান্তি)।

विशा नायद त्यावक त्य 'त्या' नाय, एत्याय द्वाराण द्वार्यन कवित्यत्वन । द्वार्य दृष्य । वेश्य दृष्य । वेश्य व्यवस्था । 'त्या' नाय द्वारेय व्यवस्था । द्वाराण व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था । द्वाराण व्यवस्था व्यवस्था । व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था । व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था । व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था । व्यवस्था व्यवस्था । व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था । व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था । व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था व्यवस्था ।

অসুবাদ—প্রতে।ক বছতে নিবত জ্ঞা প্রত করে, তংপরে ব্যাপস্থ পুরুথবিস্কে ভক্ষণ করিবার নিমিত্র অর্থাৎ শক্ষণগঞ্জে সংহয়ে করিবার নিমিত্র বার্থিত হয়।

বৃক্ষে বৃক্ষে ধপুৰি ধপুৰি । ২ ।

বৃক্তে বৃক্তে — বছৰি বছৰি (প্ৰছোক বৃহত্তে)। এই বহে 'বৃক্ত' লক বৃক্তেই বিভাৱ যে 'বছঃ', ভঙ্কণ কৰ্ম বৃহাইকে প্ৰযুক্ত চুইবাছে ।" অসুৰাদ — 'বৃক্তে বৃক্তে'—ইয়াৰ কৰ্ম 'প্ৰভোক বছতে'।

য়কো জন্মাৰ্ বুহা কাং ভিঠতীতি বা । ়০ ।

যুক্ত ('বুক্' শব্দ) রাচনাথ ('প্রশ্ব' খাতু চইতে নিশার), বা (অববা) কাং (পৃথিবী) বুবা (আজানিত করিয়া (উঠতি (বর্তনান বাকে), ইতি (ইচাই 'বুক' শব্দের বাুংগতি) ।

কুল নৰের বৃহত্তি প্রকার করিছেছেন। ক্রেনার্ক 'রক' বাতু হইতে 'রক' পরের নিলান্তি করা বাইতে লাবে। অনি প্রফলিত করিবার কংটের মান্ত কোন রুক ছেবন করে— ইয়া প্রত্যক্তির (স হি কুল্যান্তে ছিল্লান্ত ইন্ধনার্যক্)। অবলা আবরণার্যক 'রু' বাতু এবং 'কা' পক্ত প্রত্যক্তিয়ে মিলনে 'বুক' লব্যের নিলান্তি চইবারে, ইয়ার বলা বাইতে পারে। এই পক্ষে বৃহত্তি হইবে 'বাহা কা অর্থাৎ ভূমি আবৃত করিয়া অবশ্বান করে'।

⁾ कर्द नवकार्यकारक (क्:), कार क्क्फ क्यक (स्टें का व्हेरक) (क: का)।

২ । অপভাৰ শত্ৰৰ কতি লগভড়ি (দাব্দ) ।

 [।] বৃক্ত ইতি কুক্তিকার হাজপুরতাতে (বঃ বাঃ) । বৃত্তে বৃত্তে বৃত্তাবহরে বস্তুতি বস্তুতি (মঃ)।

অকুৰায়—'ৰুক' শক 'এক' বাতু হইতে নিশ্ব, কথবা পৃথিৱী আৰুত কবিয়া অৱস্থান কংব, ইংটে 'কুক' শক্ষের সুখেলকি।

কা ক্ষিয়ভেনিবাসকর্মণ: # ৪

কা ('কা' নম') নিবাসকর্মনঃ (নিবাসর্থেক) কিছেছেঃ ('কি' বাতু কটছে নিপ্রে)।
 'পৃথিৱী' কার্ম প্রায়ক 'কা' নকের নিকাসর একনিন করিছেছেন। নিবাস্থিক 'কি' বাতু কুইছে 'কা' নক নিশাই। ইয়ার মুখ্পত্তি 'কিছিব নিবস্থাক্তাং আনিনঃ' (ক্রাছে প্রাণিক্য বাস করে)।

খ্যমূবাদ—'কা' পদ নিৰাসাৰ্থক 'কি' ধাতু হইতে নিলার।

নিবতা মীমহলেটাঃ পদাং করেছি মীমহতিঃ পদাস্পটা a ৫ a

'जियहा श्रीवरण (नोर' अमेपान —श्रीवरण = नवर करवाकि (नवः करवः), दोसरशिः (निक्रण 'जीत्' श्राकः) नवक्या (भवक्यनार्थकः) ।"

निष्ठा मीयदम् त्योः — बदेश्यम 'योषदय' करे क्रियात आवे 'लय करत', 'योष्' वाकुत आवे 'लय करा'; ' 'योषदय' करे यमी निकल 'योष्' वाकुत कथ, निष्ठ् काराव दरेशास भारती।

क्षासूनाम-- निवछ। मीमराकोः-- को दान 'गोपक्ष्य' देशव वार्ष 'शव करक'; जिल्हा 'गोज्' शासू भग करवार्षक ।

হতো ৰয়: প্ৰাপতন্তি পুরুষানদনার । ৬ ।

ক্ষেত্ৰ হয় প্ৰাণ্ড প্ৰাণ্ড ভাৰত বিধান কৰিছে কৰিছে প্ৰাণ্ড কৰিছে কৰিছে

কাপতান্ত প্ৰথকজি। প্ৰধানকনাৰ—পূজৰাণায়কনাৰ ভক্ষণৰ (পূজৰ্থিণতে ভক্ষণ কৰিবাৰ নিবিষ্ক)ঃ ধাৰ পূজ্যেৰ কাণ ভক্ষণ কৰে অৰ্থাৎ প্ৰফালহাৰ কৰে (তে ছি প্ৰথণ - কাৰ্যান্ ভক্ষাভি—স্কঃ)।

আমুবাদ – থাণে। বয়া আন্থান্ প্ৰবাধা – 'ভাষে। বয়া আগত বি প্ৰবানসনায়' (ওংপার বাৰসমূহ প্ৰয়মিণকে ভক্ষ কৰিবাৰ নিষিক গানিক হয়)।

বিরিতি শকুনিনাম বেতেগতিকর্মণোহধানীব্যামেরতবত্যেওতাশের। । ।।

বিঃ ইতি ('বি' এই পশ-শোলার প্রথমার বর্ষকন বিছঃ') পঞ্জিনায় (পকুলি অব'ং পশীর সাম), গতিকর্মনঃ (পভার্ম) বেডেঃ ('বী' যাতৃ চুইডে নিশার), অবাশি (আব')

^{) ।} प्रोप् अस्पो, पान्द नारक छ (निरू स्कोर) ।

ইছ (বেংখ এবং লোখে) ইযুনাম (বাংগ্ৰহ নাম) ভঙ্কি (হয়) এতশংখেৰ (এই গান্ত হুইচ্ছেই নিশান কটাল)।

'या:' नव 'वि' मास्य अध्यात वहन्त्रः। 'वि' मस्य मस्यात्रः । भठाव व 'वे।' धाष्ट् इतेष्ठ देशव निभाषि इतेशाह । देशव वृध्याति 'द्विष्ठ मक्कत्रेकि' (धाहा मध्य नद्व)। स्मार्क क्रम स्वाद तेष्ट् (वान) नृकादेख व 'वि' मास्य अध्याम स्व । देव्रश्वय 'वि' मध्यव भणायक 'वी' वाष्ट्र वदेश्यवे निभाव। देशव वृष्ट्याति भक्तियायक 'वि' मास्यवदे पूना। 'वी' धाष्ट्र भाव क्रमी भव भाव, शाहा भाग्य (सम्मन)। क्रमवर्क 'वी' धाष्ट्र इतेश्यक 'वि' मरस्य भाष्ट्र वया वादेश्य मार्थक; वृष्ट्याक्षि वदेश्य देवेश्य हेकि' (वाहा निकिश्च हत्र)।

আনুবাদ— বি' এই শব্দ শধুনিনাথও অর্থাৎ পঞ্চিবাদক, পতার্থক 'বী' ধাতু ইইডে ইয়া নিশ্বঃ আব লোকে এবং বেকে 'বি' শব্দ এই থাড়ু গুইডেই নিশার চইয়া মান্যোধকর হয়।

আদিতোহণি গৌলচাতে উভাদঃ পক্ষৰে গৰি ৯ ৮ ।

আহিতাং অলি (পূর্বাসভাগত) সোঁং (লো বনিরা) উচাজে (অভিচিত্ত রয়); [হ্বরা] উত্ত (অলি অয়ে) অন্য (অসুহিন্—এই) পক্তে (পর্কসম্বিত্ত অর্থাৎ প্রারম্ভ) পরি (পূর্বামন্তব্য))

'লানিং। বর্ন — এই অর্থের 'লো' পরের প্রয়োগ হয়। বেরন—'উলাহা প্রথম পরি'
এইশকে: 'উল্লাহা পর্বাহ পৃথি—ইলা করেবের ভাগনান ব্যাহর অংশ। উল্লাহ্য অনুপ্রিন্ধ 'পল্পে পর্বাহরি হীলিখানিনীভার্যা, পরি পরারি প্রাহরেল হিল্ল ইভি শেহা (আর, এই পর্বাহরিক অর্থান হীলিখানি পর্বাহরিল অর্থান্তলে অর্থান্ত) ইলাই ম্লাগনের অর্থা। 'পর্যু থাকু হইতেই আবিলাগরি 'লো' প্র নিপার। ইলার বুনপ্রি 'রক্তীভি' (বালা প্রম্ন করে)।

আৰু বাদ—আৰি সাহত কৰা 'বেন' বলিয়া অভিছিত হয়; হয়া—'উপ্তায় পদ্ধে পৰি' (আৰু এই পৰ্যানমণ্ডি অৰ্থাৎ ভাষৰ গমনশীল আহি সংযক্তন) এইছলে।

পৰ্ববৃত্তি ভাষতীতো)প্ৰয়ন্তৰ: । ৯ ।

প্রতিভাগতি (পর্যক্তভাগান্\ ইতি (ইয়া) ঔপন্তবঃ (আচার্য ঔপন্তব মনে কংখন)।

উনাহাত হাত 'প্ৰব' পাকং কৰ্ম পৰ্কাৰান্' কৰাৎ সন্ধিনিটি। আৰ্থিনায়গ্ৰহেৰ আবাৰ পৰ্কাৰা সন্ধি কি ? আন্তৰ্গা উপ্ৰস্তুৰ মনে কৰেন, ভালু বা শীলিট আহিতামগ্ৰহেৰ পৰ্কাৰা

३० हिट्टाइन्टर्स यह है आनि विशेषा नथगार्थ (नः चीः)

স্থিত কাজেই পর্কাংতি — ভাষতি। পূর্বায়ঞ্পত থাবাই বাজি-বিন হয় তুর্বভাষা বলেন এই রাজি-বিনধেও পূর্বনেওলের সন্ধিতণে কলনা করা হাইতে পারে। "

অনুষ্ঠান-লব্যাতি – ভারতি (পর্যাত্ত – ভারানু) ইয়া আচার্যা ঔপন্তর মনে করেন।

অধাপ্যকৈকো বন্ধিকস্তমসং প্রতি দীপতে, তদেতেনোপেকিতব্যমাদিত্যতেহেও দীব্রির্তবতীতি। সূৰ্য্ণঃ স্থায়েন্দিকস্থা গত্তই ইডাপি নিগ্যো ভইতি। মোহপি গৌরুচাতে । ১০ ।

चरानि (काव) चन्न (क्षांव) जनः (जन) विद्या (वित्र) हत्यकः व्यक्ति नीनारकः (हत्य चन्नविक्त हरेवा नोश्चिनाव), प्रदर्श कार्यकः (व्यक्ति) चाविक्ताः (क्षां हरेव्यकः) चन्न (हत्यकः) विश्विः (नीश्चि) कविक्त (व्यकः) हिक्त (वेदा) जव्यकः (व्यक्तिः व्यक्तिः व्यक्तिः (व्यक्तिः व्यक्तिः व्यक्तिः (व्यक्तिः व्यक्तिः व्यक्तिः व्यक्तिः व्यक्तिः (व्यक्तिः व्यक्तिः विक्तिः व्यक्तिः विक्तिः व

मृश्याय अवशि विचार नाथ सन्त्र : 'एना' लाम आहे स्वृत्यनायक विचारत माइक। वस्य विद्या माइक, हेराव (कान विश्व नाहे) स्थायित स्वृत्यनायक विचार विद्या स्थाय (कान विश्व नाहे) स्थायित स्वृत्यनायक विचार विद्या स्थाय स्

১। অধোরভারিপর্কবিকথনি।

⁴⁾ একো ব্যৱসাধিকাক কুমুখনো নাম চলুম্নি এডামস্থিত। বীলাতে (ছঃ) :

०८१८६० महार्थीवर्ग प्रतानुस्थका केविक्याः उदेवान् (६:) ।

আধুবাদ—খাব, স্থাের একটা হবি চল্লে অবহিত হববা দীও পাব; কাজেই স্থা হইছে চল্লেৰ দীতি হয়, ইলা মহাৰ্থে অভিজ্ঞবাজিকাৰ্ডক মহাথের আলোচনা পূৰ্বক প্রহা , মুন্দ্র স্থাের একটা হবি, সভা (কমন্ত্রিক) সেই সহ্দ্রবভিত্ত থাবেকাটা চল্ল, ইমুল বৈশিক-বাকাল আছে , স্থ্যুবক্তিও 'গোং' ধনিহা অভিহিত হব।

অ ব্ৰাহ গোৱেম্বতেডি ভতুপৰিন্টাৰ্ বাধ্যাক্সাম: ১১ ১

আমার গোরন্ত গাত্র চন্দ্র প্রতিক্র কর্মণার ক্রিয়ার কর্মণার করিয়ার প্রতিব্যালয় করিয়ার করিয়ার করিয়ার (করে) করিয়ার করিয়া করেয়া করিয়ার করিয়া করি

'(ना' नव (व सन्यून्नित युवाहेटल अठ्य हर काशाव केंगायन '(नाव्यवक मार्थ' -- वहें स्वाना हर व प्रवाह प्रकार व्यवक न्यायन प्रवाह प्रवाह केंगायन केंग्रावाद हें कि प्रवाह प्रवाह प्रवाह प्रवाह केंग्रावाद केंग्रावाद है कि (नवः (इ क्ष्यवाद वाप्याः) प्रवाह विद्यव वाप्याः केंग्रावाद क

कामृत्यक—च्याह (गारवर्ष्ठ (८३ ६ १११ १० १६ ११६० १६ ११६० व्यव्यक्ति । असे वाका पर्य प्राचा कियाहित।—असे वाका 'रणा' नरवर व्यव्यक्तियाहित्य कार्यन, असे वाका पर्य प्राचा कवित्र।

সর্বেবছলি রক্ময়ো গাব উচাবে। ১২।

সংখ্য অপি বতার: (প্রের সমার কবিট) গাবা (পো বনিরা) উচারে (অভিহিত হব)।
'লো' প্রের বে যাত্র প্রের বিশেষ্ট বৃদ্ধার ভাচ। এরে, প্রের দমত রবিবেট বাচক এট
'লো' প্রা উল্লেখন প্রের প্রিয়েশেই প্রেশিত ব্রুক্তেরে।

ख्यम् नाम-नम्या दक्षि रे '(ला' वनिवा च'क्ठि स रव ।

। ষঠ পরিচেম সমাতা।

भद्राह यह निनारका विनिध्यानीय अदनस्थन प्रवासकीय स्थेवन (प: घा:)

६। जार्नेश्चन्त्रज्ञातमा मध्यम पूर्ण (मान्त्र) ।

 [।] चरच्छ चवानन् (नाच्च्) ।

0

পঞ্জম পরিচেত্রদ

ভা বাং বাজ্সুশাসি গমধৈ। বত্ত গাবো ভূতিপুলা অযাস: । অত্তাহ তত্ত্বগায়ত তুক্ত: প্রমং পদগ্রভাতি ভূতি । ১ ।

相に名称 ラリアを出げる

ভা (ভানি—সেই) বাজুনি (নিধানখানসমূহ) বাং (কোমাধ্যের ছই জনের) প্রথমি (সমনাধ—সম্বের নিমিন্ত) উত্থানি (কামনা কৰি), ধ্যা (খ্যার) ভৃতিপ্রাঃ (ব্যবীধিঃ সম্পন্ন) গাবঃ (রিমিন্তুর) ভাগারঃ (বিচরণ করে)। ভাগার (বেই সম্বাভারে) উর্বাহয় (মহাগতি) বুলঃ (বিজ্ঞ) তথ (বেই) প্রথং (অত্যাহরুই) প্রথ (ভাগিত্যেত্রণার) ভানি) ভৃত্তি (প্রস্তৃত্তরে) ভ্রমণতি (প্রভাগারহ)।

'লো' শব্দ যে বলিয়াবেরই বোৰক ভাগে প্রথমিক হইতেছে। এই যায়ে পাষ্ট—রপায়: (বলিসমূহ): আলাহ—তেনু খানেহু এর " (নেই সময়ে যানের মনেই)।

শাসুৰাৰ—হে হৰমান হলাতী, তোমাংহের প্ৰনেষ নিমিত্ত সেই সম্ভ নিবাস্থান কামনা ক্রিঃ ব্যাহ ব্যুটীলিবলার কলিবসূহ বিচন্ত করে। সেই সম্ভ সানেই ম্যাপতি বিফুল সেই প্রমুগ্য ক্রিয়েইওজানা স্থান বিলেমভাবে প্রায়ণ পাল।

ভানি ৰাং ৰাজুনি কামহামহে গমনায় ৷ ২ ৷

য়া বাং বাজুনি উপুণি প্ৰটেন্য — তানি বাং বাজুনি কামনায়ংগ প্ৰনায় (নেই নিৰাস শ্বনেশ্য ডোমানের মুই প্রের প্রনের নিমিত্ত ভাষনা করি)

অনুবাদ —দেই বিৰাশস্থানন্ত্ ভোষাৰের গদলাৰ সামনা কৰি।

ৰত্ৰ গাবো ভূৱিশৃক্ষা বহুশুলা ভূমীতি বহুনো নামধ্যে প্ৰভৰতীতি সতঃ । ৩ ।

'ब्रुड जारबा कृतिनृत्रः' এই प्रत्म कृतिनृत्राः - बहनृत्राः (वह नृत्रिविते); कृति देखि ('कृति' अहे नक्) बहनः (बहर) नामरशबः (नाम), [हेशत बृध्धितात वर्ष] अत्वरित

১ (মুক্তিয়া বহুবীয়া: (মৃ:) বছুবীয়াঃ (মঃ মাঃ), আন্তর্গান্তমুগ্রেছাঃ (ম্বার্থ), manyborned come-Mair.

क्षेत्रवादक सेक्श्ववृत्रक वराश्यक्तिश्वरका विष्णाः नववः नवव् व्यक्तिकायकम्बानम् । ६:) !

শালাৰ ভেতু ছাৰেছু । ছঃ) অহাত্ত এবেছ ছাৰেছু । ছঃ হাঃ) আৰু একটা বিভিন্নবাধীত নিশাত,
ইবাছ কৰ্ম 'এব'। নিৰম্পকাত 'কলাত'—ইবাছ ব্যাকা কালৰ 'কল' এই পংক্ত বালা; বাংক' ও ব্যাকা
কাল্যানিকী।

ইতি (প্ৰকৃত অধবা সৰককে অভ্যাহ কৰিছে সৰৰ্থ হয়) ; সতঃ (অবতেঃ—'ভূ' খাড়ু ভূইণ্ডে নিশ্মন 'প্ৰভৰতি' এই ক্ৰিয়া প্ৰথী কৰ্ত্ৰায়কের সহিত বুজ হসিয়া 'ভূ' খাড়ুর উত্তর হর্ত্বাচেঃর প্ৰভাগে 'ভূবি' শব্দ নিশার) ।

'कृषि' नम ७ '२६' नम नदानार्थक । 'कृ' शाकृत केसत क्रिन् कारात (के २०१) अविश 'कृषि' नदमत निर्माण । देशत द्रारमधिनक वर्ष 'ताहा क्रकृत व्यवन नम्हतन व्यक्ष्महिशास्त्र नवर्ष दव।' । ताहा दह काहा नक्तरकहे १४८६ा शतिक नारत, नवरनहे काहा व्यक्ष्महिक हथ, देश क्षाक्षम वृते । 'नक्षा' करे नशीत क्षातारम कि केस्पान नाशिक हदेरकाइ क्षरमश्रद्ध आरोशक शाक्षा करेगा।

क्ष्मूनाम ~ 'का नार्या कृदिन्ताः' এই एरम कृषिन्ताः = रहन्ताः (वहन्तिविधि); 'कृषि' अरे मणी यहत नामर्या कर्षाय 'कृषि' क्षा से 'दह' अस क्षावांस , 'कृषि' नरकत मूर्याक्षणक क्षावांस , 'कृषि' नरकत मूर्याक्षणक क्षावांस , 'कृषि' नरकत मूर्याक्षणक क्षावांस नरका कर्षाय क्षावांस क्ष

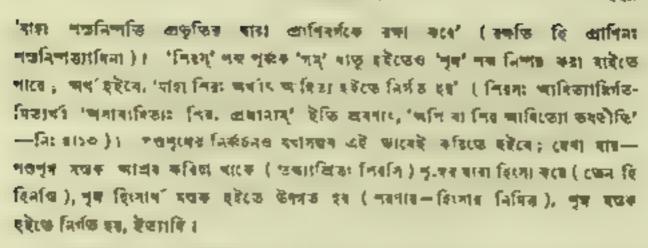
শৃকং আহতেবা শৃবাতেবা শক্ষাতেবা শরণায়ে।ক্ষতমিতি বা শিক্ষাে নির্গতমিতি বা ৮ ৩ ।

শৃষং ('শৃষ' শৰ) অহাতেঃ বা ('ব্ৰি' থাকু চুইতে নিজার) বা (অথবা) পূণাতেঃ ('লৃ' থাজু চুইতে নিজার), বা (অথবা) পরাতেঃ ('লহ্' থাজু চুইতে নিজার), বা (অথবা) পরাবার উলাতম্ ইতি (শৃষ্ণ সম্পাঞ্ছলৈ অথবা পরাবান সৰ্বাজু চুইতে নিজার, অথ—হিংসা অথবা সকার নিবিক উলাত), বা (অথবা) বিরণঃ নির্মিত ইতি (বিরদ্ধ সম্বাজু চুইতে নিজার, অর্থ—বিতঃ অর্থাৎ আদিতঃ চুইতে নির্মিত) ।

'পূৰ' লক্ষের নির্মানন করিছেতেন। সেৎনার্থক অধার আপ্রয়েকর্পাধান 'শ্লি' থাড়ু হইছে, ছিলোখান 'শৃ' থাড়ু হইছে অথবা বিংলাখান 'শহ্' থাড়ু ' হইছে 'পূল' লক্ষ্য হইছে লাবে। 'শ্লি' থাড়ু হইছে নিশার 'পূল' লক্ষের বৃহধান হটবে 'বালা প্রথমন্তলকে আবার করিয়া থাকে' (প্রিডঃ হি অর্থান্ডিয়া মতেন), শৃ' অথবা 'শহ্' থাড়ু হইছে নিশার 'সূল' লক্ষের বৃহধানি হইবে 'বালা আলিবানে প্রীক্ষরালে হিংলা করে' (হিনাজি হি তব্ গ্রীমে জালিবা)। 'শৃ' থাড়ু এবা: 'বহ' থাড়া আলিবানকে প্রীক্ষরালে হিংলা করে' (হিনাজি হি তব্ গ্রীমে জালিবা)। 'শৃ' থাড়ু এবা: 'বহ' থাড়া—এই উত্তর থাড়ু মিলিভ করিয়াও 'সূল' লক্ষের লাব্য করা বাইছে পারে। অর্থানির হিংলার নিমিত্র উল্লেড হল' (তর আরেহিলার ফিডার্খা), রক্ষরার্থক শরণবর্ষক্ষ্য 'সম্' থাড়ু হইতেও 'পূল' লবের নিশ্লি করা বাইছে পারে; অর্থা হইবে,

১। একবতি বি কং লক্ষরত্বরার (বং বাং)।

श्रिमार्वक्ष आहि नव् गासु गानिनीय वर्डु गार्कि गाँदै : क्यानीय क्रम्य-नव केंग्रवाव, दाकाव्यन को ।

আনুবাদ—'পূৰ' পৰা 'ব্ৰি' থাকু হইছে অবৰা 'পূ' থাকু হইছে অবৰা 'পহ্' ৰাজু হইছে নিশাঃ (বিংসা বা কথাৰ নিধিত উৎগত হব অবৰা পিয়া (আৰিছা)) চুইছে নিৰ্গত হয়, বুঁহাও 'পূৰ' পথেৰ বুংপজি চুইছে ভাৱে।

অ্যালোছ্যনা: 8 8 1

व्यक्षामः -- वरमाः (तरमधिन)।

গতাৰ্ক 'অহ' গড়ে হইতে 'অহ' শৰ নিশ্ৰঃ 'অহ' শংখৰ প্ৰবাহ বচৰচনে অহানঃ । সাহপেয় মড়ে 'অহানঃ' পৰেয় অৰ্থ 'অভিনিত্ত' অবহা 'অত্যন্ধ প্ৰভাবহুক' (অহানোহয়নাঃ প্ৰাচ্ছেহ্ডিবিশ্বভা ইভাৰ্যঃ; হয়—হাংগা গ্ৰাহঃ, অত্যমূপা অভ্যন্ধপ্ৰকাশবুকা ইভাৰ্যঃ)।

फालूनोम---चरानः -- चरनाः (तरप्रतिम) ।

ভত্ত ভত্তকগাৰ্ভ বিকুৰ্মধাগভেঃ প্ৰদং প্ৰং প্ৰাধান্ত অৰ্ভাভি ভূবি ঃ ৫ ঃ

জ্ঞার ভর্কগাংক বৃদ্ধ পর্যা পর্যা পর্যাতি ভূরি = যাত্র তব্ উক্সাংক ব্যাগতের বিষ্ণোঃ প্রমাং প্রাইট্রাং পর্যাভূতি অবভাতি (সেই সময়ত প্রাথেশের মধ্যেই মহাপতিবিশিষ্ট বিষ্ণুর অনুধ্যক্তি স্থানে অবস্থিত প্র প্রভূতত্তে বীয়ি পায়)।

सदार= एवं (तिहे तिवास विशेषप्रतिमृद्दित माना)। विकासक= महानायाः ; नाम सामग्र स्वां नित्तं, नातासम् 'ना' साञ्च इतेष्ठ विकासः विकासक स्वां प्रवासिकः वृष्यः — रिस्काः, वृष्यः शाक्ष्यः इतेष्ठ विकास—विक् कायना वर्षत करत्व व्यां प्रतासन कायना भूवत् भ्रत्यः। भरवाः = नशक्षात्रम् व्यां प्रां प्रकृत्यक्षे त्य वात्र काशास्त्र व्यविकः विकास स्व विवासक्षयम्बद्धः, काशास प्रांश त्य प्रकृत्यक्षे व्यान, क्ष्यां व्यविक विक्रण त्य वा वृष्यः — विवासक्षयम्बद्धः। অপুরাদ—শত্রের অভ্যানজে বৃষ্ণ সরমং পর্যবস্থাতি ভূরি—ভত্ত ভাই উল্লাখন্ত মহারতে বিকোশের ব্যাহ প্রাথমিক প্রাক্তি মারভাতি (সেই সমত প্রথেশের মধে।ই মহার্গত বিশিষ্ট বিষ্ণুর অত্যাংকট ব্যাহে অবস্থিত পর অর্থিৎ কান প্রভূতরণে দীতি পাছ)।

পালঃ পড়ভেন্ডলিধানাৎ পদৰ্ব ৬ 🛊

পানঃ ('পান' প্ৰা) প্ৰয়েওঃ ('পন্' থাতু হইতে নিপান), ভারিধানাম (পালের নিধান অধীম স্থাপননিধন্তন) পদন্ (পাৰের প্রতিবিধ 'পন্' বলিয়া অভিছিত হয়)।

'লাৰ' লক 'লহ' লাজু হটতে নিজত , ইয়ার বাংগতি 'লগতে হি তেন'। হারার থাবা গমন করা বাব)। কথানা ভূমিতে আখবা ধূলির উপত লাগ বিরক্ত হটলে পাদের থো ব্যক্তিবিশ (footmark) উৎশন্ত হয়, ভাষা 'লয়' বলিয়া অভিভিত্ত হয়, পাদের সহিত সক্তবিশিশ্র বলিয়া অর্থাৎ পাৰস্থাপনায়েতুই ভাষা উৎশন্ত হয় বলিয়া, '

আসুবাদ--'পার' পথ 'পর্' থাতু এইতে নিপার; পারের নিধান মর্থার ছাপ্ননিব্যব উপেছ হয় মলিল পারের প্রতিবিশ্ব 'পর' মলিল অভিভিত্ত হয়।

পত্যপাদএকৃতিঃ প্রভাগপাদঃ 🛭 ५ 🛊

প্রকাশপার: (বিভাগের হারা উৎপর একচতুদানে বে 'লাহ' নবে অভিচিত হয়) পঞ্জার প্রকৃতি: (ভাষার প্রকৃতি বা মুগীভূত কাংগ—গভর পার)।

পান বা সামন ক্রিনার সহিত সহজ্ব আছে বলিয়া পাণের পাণত; বিজ্ঞ কার্যাপন, দীনার, ও পালাবি বিভক্ষ হইলে চতুপানগেও 'পাহ' পাছের প্রয়োগ ধেরা বার। ইয়ের প্রস্থাতি হা মুনীকৃত কারণ কি । উদ্ধ প্রাপ্ত উত্তরে বলা কাইতে পাছে—পথার পান ইয়াই প্রকৃতি বা মুনীকৃত কারণ। তাৎপর্বা এই বে, পথা চতুপাল, এক একবানি পার্কে চারি পাথের চতুপাল হলা হাইতে পারে; পশুপালের চতুপালের সামৃত্যে হীনার, কার্যাপন, পথা প্রস্থাতির চতুর্বালের পাহলকে অভিনিক্ত হব।

আসুবাদ—বিভাগের হার। উৎশন্ন চতুর্বাংশে বে 'লার' শবের প্রয়োগ হর, ভাহার প্রকৃতি বা মুগীকৃত কারণ—পঞ্চর শার।

প্রভাগণাদসামাতাদিতরাবি পদানি । ৮ **।**

প্রভাগনাধনাথারের (প্রভাগদাধের সহিত সমানতাহেতু অর্থার বিভাগের হারা উৎপর চতুর্বাধনের সহিত তুলাত। আছে বলিয়া) ইওবালি (অভান্ত) প্রামি (পরস্থুর পর ধনিয়া অভিত্যিক হয়)।

ম বশ্বিত্ (করীক্তে প্রতিবিধেশবহনকর্ম কুজনেকে কমিনকৌ করণি প্রকশকার প্রতিবিদ্ধ পর্বানপুর্যাকে
(का को:)।

প্রায়ণৰ (প্রায়ের মংশ বা মধ্যার) ক্ষেত্রণৰ (ক্ষেত্রর মধ্য) প্রভূতি মধ্যে যে 'গর' নামত ক্রাহোর হয়, তারা প্রভাবপার অর্থাৎ বিভালোৎশয় চতুর্বাংশের সহিত স্থানতাহেতু। ক্যাহার্যা এই যে, বিভাগরণ বর্ষ প্রভাবনারেও মধ্যে, প্রভগর, ক্ষেত্রণর প্রভূতিতেও মাছে, ' প্রায়ণর, ক্ষেত্রণর প্রভূতিকে যে পরন্ত্রের প্রহার, তারা প্রভাবনায়ের সহিত স্থান্থ। নিয়া মর্থাৎ বিভালায়রণে প্রভাবনারের সহিত প্রথশন, ক্ষেত্রণর প্রভূতির ভূলাতা মাছে বনিয়া।

অসুবাদ—মন্তান্ত প্ৰসন্ধ ৰে পদা খলিৱা অভিতিত হয় (গ্ৰহণৰ, ক্ষেত্ৰণণ ব্ৰছ্তিতে যে 'প্ৰ' শব্দেৰ প্ৰয়োগ হয়) ভাৱা প্ৰভাৱপাধেৰ সহিতে স্থানভাৱেতু ।

> এব্যৱেষ্যথি সকানাং সক্ষেষ্য বিছয়ে, তানি চেৎ স্থানকৰ্মাণি স্থাননিক্ষনানি নানাকৰ্মাণি চেলানানিক্ষনানি ঘ্ৰাৰ্থ নিৰ্বক্ষয়ানীতি : ১ ॥

व्यस् (जरेबान) चरवनाः (चलाक) भवानाम् चनि (नाममण्डकः भव्यसः (मामहानि) विकास (विकास चन्कः), कानि (कारातः) कर (विकास कानिकः), कानि (कारातः) कर (विकास कानिकः)। (क्विकास मिक्क भव्यस्तिनितः इतः) भवानिकारनानि (कारातः विकास निकास विकास विकास कानिकः विकास कानिकार विकास कानिकारनानि (कारावास निकास विकास कानिकारनानि (कारावास निकास विकास कानिकारनानि (कारावास निकास कानिकारनानि कारावास निकास कानिकारनानि (कारावास निकास कानिकारनानि कारावास निकास कानिकारनानि (कारावास निकास कानिकारनानि कारावास निकास कानिकारनानि कारावास निकास कानिकारनानि कारावास काराव

[ा] विकास हि दुवर्गन समान अप (६३) ।

অপুৰাদ—এইখণে অভান্ত নাবেৰ স্থাছক স্বেচ্ছালি বিভাগন আছে; থাছালা বৰি এক জিলাৰ স্থিত স্থাছবিলিট হয়, ভাগাৰেই নিৰ্মাচন একছণ্ট হবৈৰে; আৰু বৰি বিভিন্ন জিলাৰ সহিত স্থাছবিলিট হয়, ভাগাৰের নিৰ্মাচন বিভিন্ন প্ৰবাহেৰ হাইবে; অপন্তিসাধে শ্ৰুসমূহেৰ নিৰ্মাচন ছিব কৰিতে হ'বে, ইংটে নিক্কক্ষাবেগণেৰ নত।

ইমান্তেকবিংশতিঃ পূৰিবীনামধেয়াক্সপ্ৰজাতানি, তত্ত্ৰ নিৰ্কাতিনিৱমণাদ্, কলেতেঃ কুজুগোভিবিতভা, সা পূৰিবা। সন্মিকতে, তবোবিভাগঃ । ১০ ।

বিভিন্ন নিবাৰ সহিত সংখ্যিপিট বিভিন্নাৰ্থ সংখ্যা নিষ্ঠান হৈ বিভিন্নভাবে কৰিছে ইউৰে, আহাৰ উবাহৰণ নিষ্ঠান্তৰ আনই প্ৰকাশন কৰিছেছেন। একবিংগতি পৃথিবী নাম্বেৰ মধ্যে "নিষ্ঠান্তি" সক্ষাত্ৰ ; "নিষ্ঠান্তি" সক্ষাত্ৰ পাণজন অৰ্থন ব্ৰাইল থাকে। পৃথিবীবাচক 'নিষ্ঠান্তি" সক্ষা একই কি না, এই সম্বাহ্য সংখ্যা পাছেন সহিত্য সম্বাহ্যিক কি না, এই সম্বাহ্য সংখ্যা পাছেন সহিত্য সম্বাহ্য কি না, এই সম্বাহ্য সংখ্যা পাছেন সংখ্যা কি নাই কি না, এই সম্বাহ্য সংখ্যা পাছেন সংখ্যা কি নিষ্ঠান কৰিছে ক্ষাৰ্থ কোন কি তিন্তু সম্বাহ্য কোন কি তিন্তু সম্বাহ্য কৰিছে কোন কি তিন্তু সম্বাহ্য কৰিছে কোন কি তিন কৰিছে কাৰ্থ কাৰ্যাৰ কৰিছে কাৰ্যাৰ সাহিত্য সম্বাহ্য কৰিছে কাৰ্যাৰ সাহিত্য সম্বাহ্য সংখ্যা পাছ কাৰ্যাৰ সাহিত্য সম্বাহ্য কৰিছে কৰেছে কৰিছে কৰিছে কৰিছে কৰিছে কৰিছে কৰিছে কৰিছে কৰিছে ক

আপুৰায়—এই একবিংশতি পৃথিধীনাম বধাক্ষে পটিত ব্টলাছে; এই সময় সংযোগ মধ্যে 'নিক্তি' এই নাম নি পূৰ্কক 'বস্' ধাতু বটাতে নিশাল, মুংগৰনৰ পাণ অৰ্থে মৰ্ত্যান আয় একটা 'নিক্তি' শক্ষ 'ক' ধাতু বটাতে নিশাল, পৃথিধীনাচক 'নিক্তি' পঞ্জের সহিত্

১। অভুলাভাবি আভুলুর্জাৎ শটিভানীবার্ক (গ্রঃ) ।

विक विद्यालाला (क्वा) । कृत्र क कृत्यक कार्याक्ट काविनेकार (यात्र वरेटक कृत्यक कावि करें) ।

শেষ্যেক 'নিৰ্বাঠি' শংশৰ সংশ্বৰ হয় ; এই চুই 'নিৰ্বাঠি' শংশৰ বিভিন্ন ক্ৰিয়াৰ সহিত সময়-নিবয়ন নিৰ্বাচনতেৰ আছে।

ভঙ্গা এবা কবন্ডি ৷ ১১ ৷

ভক্ষাং (পৃথিৱী এবং কুজুলিবি—'নিভডি' শংকর এই উত্তর অর্থ প্রকাশত) ওবা (বক্ষমাণ করু) অর্থি (হয়)।

लबरती भवित्कात देश्व 'व के त्याव'—এहे मात्र 'विकृष्टि' लावव देशक व्यक्ति लाववा पार ; देशक वर्ष अहे पात्र कृष्टुालविक हरेटल लावा, लृष्टिवीच हरेएक लावा।

व्यक्ष्माम-पृथियो अवः कृष्टु।पश्च-'निकृष्टि' नत्त्व अहे केववर्थकानक 'कृष्ट्र' केव्वर इंदेरकाइ ।

। স্থাৰ পরিক্ষেদ স্থার।

তল্পা: বৃদ্ধান্যক: পৃথিকা ক্ষি এবা বিকারিকা কর্ কর্বতি (ছঃ)।

অউম পরিচেক্রদ

ম ইং চকার ন সো অক্ত বেদ য ইং দদর্শ হিক্তপিল্ডেমার । স মাতুর্যোনা পরিবীতো অন্তর্গহ প্রকানিক ডিমাবিবেশ । ১ ॥

(क्रावा आञ्चलक)

িএই মধ্যে শ্ৰই প্ৰকাৰ ব্যাপা। আছে ; পৰিব্ৰাহ্ম অধ্যথ আৰুত্তবিধ্পণ এক প্ৰকাৰ মাধ্যা ব্ৰহ্ম, নিক্সকাৰ্থণ আৰু এক প্ৰকাৰ ব্যাপ্যা কৰেন 🖟 ।

প্ৰিডাক্তৰ গণেও যতে---

भाष्ट्रम शांश्रहक्तः भाषात्रं इतेश व्यवना मृद्धनात्त्व व्यावनाव्यक्ष द्वीत्रासान करत, परन द्वीत कर्षत्रकात हर । अञ्चलक किन्द्र व्यञ्जलीत विक्रि अपूर्ण व्यवक्षित व्यावक व्यावन व्यावक व्यावन व्यावक व

^{5 -} Biglie nungere i meinte . Bufft genetalle miffen)

म त्मारक कर्वार्यक त्यार, विकोशार्य मानसे अतः वर्षः न त्या (कः कः)।

[।] क्यार श्रोत्रण (क्या)।

श्वास्त्रात् व्यवद् सम्बद्धाः (कृ:) ।

হুইবা নানাপ্রকার হুগে তোগ করে। ¹াবে ব্যক্তি প্রভাৱ আনে, সে শ্রীদভোগ হুইতে নির্ভ বাকে, ব্যস্থানের কনক হুইবা ভাষাকে হুগে ভোগ করিছে হয় না।

নিকক্ষণারগণের মঞ্জে---

पर मेर् (११ १०१) मध्यक्ति (सनवर्षन करत), तः (त्रहे १२६) सक् [१६६६] (वर्षन्त एवं) न ११६ (स्वार्का वर्षा), पर मेर् (११ हेर्क) विक्तृ हेर ६१ ११ वर्ष व्यक्तिराठ स्वर्षिष्ठ रित्रेश) नवर्ष (१११४) छवार (एक क्षण्ठाकम्—छीहार विक्रहे वर्षण्डम् हर्ष्ट), तः (वर्ष स्वर्षार स्वत्राणि) शाष्ट्रः (स्वतिष्य स्वार्का) १११२। (स्वतिष्य स्वर्षा व्यक्तिष्य व्यक्तिष्य व्यक्तिष्य व्यक्तिष्य व्यक्तिष्य व्यक्तिष्य व्यक्तिष्य व्यक्तिष्य व्यक्तिष्य (स्वत्राच्या क्षण्यक्तिष्य व्यक्तिष्य व्यक्तिष्य व्यक्तिष्य (स्वत्राच्या क्षण्यक्ति) व्यक्तिष्य (स्वत्राच्या क्षण्यक्तिष्य क्षण्यक्तिष्य (स्वत्राच्या क्षण्यक्तिष्य क्षण्यक्तिष्य (स्वत्राच्या क्षण्यक्तिष्य क्षण्यक्तिष्यक्तिष्य क्षण्यक्तिष्यक्तिष्यक्षण्यक्तिष्यक

মেৰ অনবৰ্গণ কৰে বাট কিন্তু বৰ্গতক আনে না অৰ্থাৎ জন কি, কোৱা বইতে আনিল—
এই সময় বিবাৰ সে অনভিক্ষা, ইংশ্লেষ নিকট বৰ্গতক প্ৰছান্ধ, ছিনি জানেন অনবাশি
অনভিব্যক্ত অবস্থাৰ আনিভাববিত্যত অন্তৰ্ভিত্য থাকে। সেই অনবাশি অনভিক্ষেণাকে
উল্লান্ডিবাজিখোগ্য প্ৰমেশবিশেশে বাৰু বাজা শতিবেটিত হব, পৰে বেধাকৰ্গত হুইয়া অৰ্থাৎ
ক্ষেত্ৰণ বাৰণ কৰিয়া বৰ্গাকালে নিজেকে ক্ৰডুড্ডলে ভাষ্যান অৰ্থাৎ অভিব্যক্ত কৰে এবং
পৃথিৱীতে পতিত বহা।

श्राष्ट्रकांश—(श्रित्राधकतर्वत ग्राष्ट)—रव वाकि त्राठ छैरनावत वरव रत त्राठेव छच भारत मा, रव त्राठेक निक्छिकारम जीकोरव वा भूकवनशैरव व्यवहिक विनदा स्वर्थ छावाद निक्षे त्राठेक्य जावाक व्य , त्राठ वाकाद वर्डानद्शारत छैरनद व्येश वर्षाय न्यारिकिट इच, माकुकोरव नृष्टिताक करव, करनरत कृषिके इक त्राठेवर्डा श्रावरवाच न्यानिकरन व्यव म्रावर्थन्त्रक नार्य क्षविदे इक व्यवदेश वहनकार्यय करूक व्येश नामावन स्वत्रकात करवा।

(নিকক কাৰণণেৰ মতে)—ৰে হেৰ জনবৰ্ধৰ কৰে, সে বৰ্ণতন্ম আনে না, বিনি বৰ্ণ আছিতাৰশিতে অন্তহিত বলিং। বেধেন, সেই ইল্লেৰ নিকট বৰ্ণতথ্য প্ৰতঃক ; বৰ্ণ অৰ্থাৎ জনবাশি অভাবিদ্যালয়ৰ উৰ্কাভিয়াজিয়োগা গ্ৰেণেবিশেষে বায়ু থাবা পৰিবেটিক বৃহ, পৰে বেৰাজ্যতি চুইয়া অৰ্থাৎ ধেৰণাৰ বাবৰ কৰিয়া বৰ্ণকালে নিজেকে প্ৰভূতকাশ কাৰ্যান অৰ্থাৎ অভিযুক্ত ক্ষত প্ৰিবীতে পতিত হয়।

३१ वदमकारम्य लिखा वर्षण वर्षण महामानात्त सक्षम इव अवः इरकाद्य दृष्य कात दृष्य , निकृषि महसूत्र कार्य परिज्ञानकवरम्य कार्य कृष्णानाति", कृष्णानाति कृष्णानाति नायक वर्ष वर्षिकारक्षम 'नान' (पार्थ वर्षण कृष्णान कार्य कृष्णान कर्षण कृष्णानाति कार्य कर्षण कर्या कर्या कर्षण कर्षण कर्षण कर्या करा कर्या कर्या

२ | व्यवहारक्ष्यीचनाध्याः नामाकवितनकारमा जाँगाः (नामः) ।

বহুপ্ৰকা: কুজুমাণছত ইতি পৰিব্ৰাক্ষকাঃ, বৰ্ষধৰ্মেতি নৈৰুক্তাঃ । ২ ।

বহুপ্রকার (বে নিজে ভূষোভূষা ভাত হব পর্যাৎ বহুসভান বাজি) রাজুম্ (মুংব) পাশ্চতে (প্রাপ্ত হব) ইতি (ইংগ্র মাছের প্রতিপাত্ম বনিয়া) পরিমাজকার (পরিমাজক অর্থাৎ জাত্মবিদ্যান হলে করেন। বর্ষকরার (বর্ষকর্তমধ্য কর্মাৎ বৃত্তিত্ম মাছের অতিপাত্ম বনিয়া) নৈকক্ষার (বিক্তক্রার্যাণ মনে করেন)।

কামার্ক্স বাজিন বর সভান হয়, তরিবন্ধন ভাষার হংশ তোগ কবিতে হয়, ইয়া এই সংস্থর প্রাতিশাল বনিলা পরিমান্ত্রণণ হনে কবেন; তাঁয়াবের হতে মার 'নিক্তি' শক্ষের কর্ম 'কুফুপেন্তি'। নিকক্ষকারণণ হনে ববেন, এই সংস্কর বাবা কৃতিতা প্রতিশালিত কৃতিতাহ; তাঁহাবের মতে সংস্থানিক্তি' পর্যার কর্ম 'পুলিনী'।

আৰুবাদ— ব্যৱস্থান-ব্যক্তি হুঃৰ প্ৰাণ্ড হয়, ইয়াই মহের প্ৰতিশাক্ত বনিহা প্ৰিত্ৰাঞ্চলৰ মুন্নে করেন; এই মন্ত্ৰবৰ্ণা অৰ্থান বৃত্তিত্ব মহের প্ৰতিশাক্ত বনিষা নিকক্তকাৰণৰ বনে করেন।

य मेर हकारबंकि करवाकिकियका मन्द्रियो वर्तकर्याण । ७॥

হা লৈ চকাৰ ইডি ("বা লাভ চকার—এই অংশ) সন্দিছোঁ (সংসংবিষয়ীভূচ্চ) কংহাতি। বিশ্বতী (জু ছাজু এবং ক ধাতু) বৰ্ষকৰণ (বৰ্ষকংশ্বর সহিত সহজ্ঞ)।"

ৰ কা চকাৰ-তেই মাল 'চকাৰ' পৰ্কী স্থাক সংশ্বৰ আছে; ইয়া কয়পৰ্যেক 'কু' খাডুব কপঞ্জ হঠজে পাৰে, কেপৰাৰ্থক ক ধাতৃৰ কপঞ্জইজে পাৰে। বৰ্ষণেৰ সন্ধিত ব্যৱহ 'চকাৰ' এই ক্ৰিয়াপথেৰ স্থাৰ অৰ্থায় 'পঠ' পৰা ইয়াৰ কৰ্মকণ্ডে বিবেচনা না কৰিয়া 'বৰ' পৰ্যবহ ইয়াৰ কৰ্মকণ্ডে বিবেচনা কৰা বাইৰে, তথন ইয়াৰ অৰ্থ ছইয়েৰ 'কংবাডি' (সন্পাহন কৰে) অধ্যা 'কিয়ডি' (নিকেশ কৰে)। বৰ্ষণ কৰোডি (বৃষ্টি সন্পাহন কৰে) বনিগেও যে অৰ্থেক প্ৰতিভিত্ৰ, বৰ্ষণ কিয়ডি (বৃষ্টি নিকেশ কৰে) বনিগেও ক্লিড সেই অৰ্থেবই ক্লেড্ৰাডি বৃষ্টা।

चामूनाम—'व वेट ठकाव' अवेष्टम 'क' बालू अथवा 'कु' बाकू वर्षनकर्यक महिन्न मध्य, ताहे विवास मध्येष चारका

ন লোহক বেদ মধান: স এবাক বেদ মধানো ৰো দদশানিজ্যোপৰিতম্ # 8

'ন সং মার বেশ' এই মুলে সং— হথাবং , 'হথাম' প্রেক্ত মর্ব এই কানে '১২ই'। মের বৃষ্টিতক অংনে না। প্রে বৃষ্টিত ও জানে কো। 'স এব আতু বেল মধ্যম'— মধ্যমই বৃষ্টিও ব কানেন , 'মধ্যম' প্রেক্ত আর্থ এইকানে 'ইক্র'।

১। এর পরিপ্রাক্ষণবার্ষাধিবর্গাং কর্মনে হাজ্যা করেছিবলৈ (জ:)।

करवाकि क्षित्रकी गणिएको चाठू वश्वर्षणा श्वरणएक (इ.)।

ৰো ধৰণ হিজাৰ — বং ধৰণ আৰিছোপেট্ডিয় , 'আনিছো।পাইডিয়'—ইহার অৰ্থ আনিছা-ইন্মিয় অভৰ্গত'; সেই ইঞ্ছ বৃষ্টিডড় কানেন, হিনি কেখেন বে বৃষ্ট আৰিছ।ইনিয় অৱৰ্গত যা আৰিছাকনিয়েত অভ্যতিত।

আসুবাদ—'ন নোহত বেহ'—এইছনে ন:—হবাহঃ (হধাহ কর্মত ব্যক্তিয় কানে না), চাৰে মুক্তিত জানে কেঃ মধ্যে কথান ইউই মুক্তিত কানেন, যিনি মেৰেন যে মুক্তি আধিতায়তিক আমুর্গতি বা আধিতায়তিতে অধ্যাতি ।

স মাতৃর্গোনৌ মাতাশুরিকং নির্মিয়ন্তেঃশ্বিন্ ভূডানি যেনির্ভুরিকং মহান্য্যুবঃ ৪ ৫ ৪

স্মাতৃংখানাক্র নাড়ঃ খোনে); মাতাক্রছবিক্স (ক্রছবিক্স), (খেরজু) করিব (ক্রছবিক্ষে) ক্রানি (আপিবনুর) নিমীগরে (পরিষিত রহা), যোনিঃক্রছবিশ্ব (ক্রছবিক্ষা); (বেরজু)মরান্(প্রকাঞ) শ্বরথং (এখবেশা)।

प्रश्न चारह 'त प्राप्तृत्वेरता'; देशह चर्च 'त प्राप्त तारत) (ति कतशनि चयविक लात्क चयविक व्यविक चयविक चयविक चयविक चयविक चयविक चयविक चयविक चयविक'; 'या' याप्तृत केवन कृष्य क्षात्र चयविक विवाद क्षात्र क्षात्र चयविक प्राप्त क्षात्र क्

ভাসুবাৰ—স মাতৃগোল—সংখাতৃগোনো; যাতা—সহাবিদ, এইসুনে স্থাৎ স্থাবিদ আনিসমূহ পরিমিত হয়, যোনি—স্থাবিদ স্থাৎ স্থাৎ স্থাবিদ্যোগের একাও স্থাব যা একংক্রেবিশ্য।

একশ্রেকাশ বাবেদ বিশিউসুপকার: করোতি ভূকানাং নামবানাবাদ (দ্বা)।

২। আঞ্বলিয়াৰ আৰ্থনিব্যা কৰিছে (ছঃ), সংহা পাছবিক্ষিতি পাৰাঞ্চলৰ, বেৰিব্যাহিক্ষিতি উপাহিত্যোগ্ৰহীয়াৰ ব্যাহ্যালয় (বিঃ বাঃ)।

পরিবীজো বাছনা । ৬ ।

প্রিবীত: – পরিবীয়া বাধুনা (বাধুনার পরিকেটিড) হয়ে আছে মাত্র 'প্রিবীয়া' , ইয়ার অগ 'বাধুন করা পরিকেটিড' , আশুবাল – পরিবীয়া – পরিবীয়ো বাধুনা (বাহুর বাধা পরিকেটিড)

অধ্যনীত্রো বেঃনিবেডজাদের পরিধুডো ভবডি ঃ ৭ ১

কাংস্(এই) ইতরা (অনু) যোনি: অশি (যোনি একও) এডগ্ৰাম এব (এই যোনি শ্ল চ্ইডেই): প্ৰিমুডা (মিজিড বা সংস্কুট) ওয়ডি (হয়)।

ত্রীন্দ্রমেন্তিবরাচক 'বোনি' পদ অভবিকরাচক 'বোনি' শল চইতেই অর্থাথ অভবিকরাচক 'বোনি' পদের প্রকৃতি যে 'দু' গাড় ভারা হইতেট নিপার; স্তীবোনি পরিচুত (বজা মাংল মার্ প্রকৃতির মারা মিজিত অর্থায় এই সময় জ্বোর বিজ্ঞান পরিড)।' 'এইপারেন' ইবার অর্থ কলম্বানী করেন 'এইপারেন কলসাহান্তাথ প্রস্কৃত্যা নিজ্ঞাতে'—অভবিকরাচী মোনি পদের মহিত স্তীকননেজ্যিরাচী মোনি পদের কলসাবৃত্ত আতে বলিয়া স্তীকননেজ্যিরাচী মোনি পদের কলসাবৃত্ত আতে বলিয়া স্তীকননেজ্যিরাচী মোনি পদের কলসাবৃত্ত আতে বলিয়া স্তীকননেজ্যিরাচী মোনি পদের নির্মান বিজ্ঞান প্রস্কৃত্যান বিজ্ঞান বিজ্ঞানি ক্ষিত্য প্রস্কৃত্যান বিজ্ঞানি বিজ্ঞান বিজ্ঞানি ক্ষিত্য প্রস্কৃত্যান বিজ্ঞানি ক্ষিত্য প্রস্কৃত্যান বিজ্ঞান বিজ্ঞানি ক্ষিত্য প্রস্কৃত্যানি ক্ষিত্য প্রস্কৃত্যানি বিজ্ঞান বিজ্ঞানিক ক্ষিত্যানি বিজ্ঞানিক ক্ষিত্যানিক ক্ষিত্যানিক বিজ্ঞানিক ক্ষিত্যানিক বিজ্ঞানিক ক্ষিত্যানিক বিজ্ঞানিক ক্ষিত্যানিক বিজ্ঞানিক ক্ষিত্যানিক বিজ্ঞানিক ক্ষিত্যানিক বিজ্ঞানিক বিজ্ঞানি

অস্থান—এই অন্ন বানি বছর অর্থাৎ দ্রীকননেরিছবাচী 'বোনি' বছর এই যোনি শশ চইতেই অর্থাৎ অস্করিকবাচী 'বোনি' বক্তের প্রকৃতি যে 'বু' খাতু ভাবা চইতেই নিশার; দ্রীয়েনি প্রিযুক্ত অর্থাৎ বক্ত, থাংস, আয়ু প্রকৃতির নিশার।

বচ্প্ৰভা ভূমিমাপছতে বৰ্ষস্থান। । ৮।

ব্যৱস্থা নিজ'ডিম,বিশেষ – বহুপ্রকাঃ ভূমিণ্ আপভাও বংকজা। ব্যৱস্থাঃ (প্রভুত-ভণে আব্যান ক্ষরালি) ব্যক্তান (বংলজিডার হারা অর্থাং কৃষ্টিরণে ক্ষরিবাজ হাইয়া) ভূমিষ্ (প্রিনী) আপভাতে (ক্রাপ্রাহয়)।

ময়ে 'নিব'ডি' পাষর অর্থ 'ভূমি' বা 'পৃথিবী'—নিকস্কারণণের মতে। আবিবেশ≔ আগভতে (প্রান্ত হয়)। আবিতঃহতিতে অঞ্চিত অলঙালি নিজেকে প্রভৃতভাবে বৃষ্টিরণে আগদান অর্থাৎ অভিবাস্ক করিবা ভূমিতে পতিত বহু।"

আৰু বাদ—ব্যৱস্থা নিখ ডিখাবিংবদ – বহুপ্ৰজা ভূমিয়াপথতে ব্যৱস্থা। কাৰাদি প্ৰভূত-ভাবে বৃষ্টিৰণে কাৰ্যান হইয়া পৃথিবীতে আগমন কৰে)।

পৰিবৃদ্ধ এই ভাৰতি প্ৰাপুন কাংকেৰ ভ (ছঃ । , বিকিছে। বা কক্ষাকোলিভিছে (বং কাং) ।

২। বৰ্ণভাবেৰাভিবাংকা বছলায়া বহুলা লাভাবাংনা বিকৃতিন কৃতিৰ আধিবলীতি সংকাৰ্য (ইচা)।
'বছলাক্সকি'---এই প্ৰেছ বাছা। লাভাব ১২০০ কেন্দ্ৰ বছলীতি স্বাংশ অসিচ, প্ৰত্যে কৃতিয়া বিকৃত্যক্ষ বস্তুত্ব

শাকপুনিঃ সংকল্পাচকে সর্বা দেবতা জানামীতি, তলৈ দেবতোভয়লিকা প্রান্তবঁভূৰ, তাং ন জচেচ, তাং পপ্রজ বিবিদিয়ানি ক্ষেতি, সাক্ষা এতামুচমাদিদেশৈকা মন্দেবতেতি ১৯ ৮

गर्नाः (नवता) दशकाः (दशकाः) कानावि (कान्नित), जाकपृतिः (जाकपृतिनादकः कार्याः) हैकि (अनेवर्ता) नामवर्त्राः (नामकं कविद्यावित्तान), उदेत्र (कार्याः विद्याः) केश्वां विद्याः (कार्याः) कार्याः (कार्याः) कार्याः (कार्याः) कार्याः (कार्याः) कार्याः (कार्याः) निविधाः (कार्याः) निवधः (कार्याः) निवधः (कार्याः) निवधः (कार्याः) कार्याः (कार्याः) कार्यः (कार्यः) कार्यः (कार्याः) कार्यः (कार्यः)

निकक्षकार चाहार्था नाकपृति माध्या परिवाकितमा, किनि माध्य मध्य त्वकारिनाक चामित्यमा विद्याप्त काम कर्तियाद केरणाव दिवाक विद्यापति काम कर्तियाद केरणाव दिवाक विद्यापति काम कर्तियाद केरणाव दिवाक विद्यापति काम कर्तियाद काम कर्तियाद किनियाद ना ति किन्ने दिवाक विद्यापति काम कर्तियाद कर कर्तियाद कर्तियाद कर्तियाद कर्तियाद कर्तियाद कर्तियाद कर्तियाद क

णातक वश्च आरक् पार्शव रववस्तिवरह शालह इत, परत्रव कव नविक्राह जा हरेरत रववस्तान प्रवाधवशास शर्व देवेटळ नारव जा, वेदा क्रांटिनावज करिवाह कक्षरे करे चावााविकाव क्षरकारणी कवा हरेवारक। व्याध्यक्ष वाच करे क्षरकारणा व्यवस्त करवज जारे, कावत वेदा मान्यस्थाकवर्षे। वर्षाव क्षर्य श्वरूक् नविक्राल जा इरेटन रववसामाज हरेरक नारव कि जा कावा मूर्क्स वार्गितिक इरेबारक (जिद्य क्षर विक्राल करेका), क्षराणि केतृन विवादव रव मूजवनकारणा, क्षराणिक वर्षातक क्षरित वृत्य क्षराण क्षरणावरण जिल्लिक न

আকুৰাল — 'আমি সম্প্ৰ বেৰত। আনিৰ' লাকপুলি এইকল কংকল কৰিয়াছিলেন , তাচাৰ নিকট বিশ্বপথিনিত। বেৰত। আনুভূতি কৰিয়াছিলেন, সেই বেৰতাকে লাকপুলি আনিতে পাৰেন নাই ; 'যোগাকে আনিতে ইজা কৰি' লাকপুলি উচ্চাকে এই কথা কলিলেন , নেই লেড্ডা লাকপুলির নিকট বন্ধামণে অভ্যুদ্ধ উল্লিখিত কলিলেন এক বলিলেন 'আমি এই ব্যের কেব্যা।'

। অট্র পরিক্রে সমারে ।

पूरकार श्रीकानविनिक्षेत् व्यक्ताः व्यक्तिक प्रान्तन क्षत्र । प्रान्तन क्षत्र व्यक्तिक विष्यु निकालकः व्यक्तिकः प्राप्तनिकः प्राप्तनिकः । प्राप्तः । प्रापः । प्रापः

अवरम्ब मान्यवाधिकारम्भ क्षेत्रप्रम् । पूर्व है।

अक्षार्थक वर्ष गांवाककाण शहरा के प्रकानकानः (कः वाः) ।

লবম পরিচেত্রদ

অয়া স লিভ্জে যেন গৌৰভাৰুতা নিমাতি মায়া ধ্বসনাত্ৰধি লিভা। সা চিপ্ৰিভিনিধি চকাৰ মন্ত্ৰা বিভাগ ভৰতী প্ৰভি ব্ৰিমৌহত। ১। (ক্ষেত্ৰসংখ্যা)

আং নঃ (এই নেই নের) লিঙ্জে ' (লখ খবে), খেন (খনজ্ব) পৌ: (অস্ববিদ্ধানীর বাক্ অবাধ বিশ্বান), অভীকৃষা (আজাদিতা), অসমৌ (আগবেন—উন্তব্ধী বেখে)
অধিপ্রিড। (অবজিড়া বিশ্বান) মানুঃ (লখা) বিশ্বাভি (ভবে); না (মেথাজাদিতা বিশ্বান)
বিদ্বান ভবভী (বিশ্বান-ভবে নিখেলে প্রক্তিত কবিছা) চিল্লিডিঃ (চটচটা প্রভব কবেই
বারা) ' মর্যাং (মার্মানে) নি বি চকার (নিচকার বি শ—তীভি উৎপার্মের বারা
নিগুটাত কবে), (ডাডা) (ডাংপারে) মন্তিং (নিজ্ঞাপ) প্রতি বিহত (প্রত্যারভে—উপসংগ্রুত কবে)।

কাংবা ঘেৰেৰ গুৰুগভীৰ পৰা প্ৰবন্ধ কৰি। পৰা বাধানিক হোৰেৰ মতে, মেবান্তৰ্নত্তী বিহানেৰ; বিহান হোৰে স্কানিত থাকিয়া পৰা উন্ধান কৰে। বৰম বিশ্বান প্ৰতি হয় জনম পৰা কৰত হয়; আহাৰ চটচটাপৰে সৰকা লোক জীতি হয় হটলা পতে। বিহান মিবেন্ত্ৰ প্ৰকাটিত কবিবাৰ পৰা পৃথিবীয়ে কামবৰ্ধৰ হয়, কামবৰ্ধৰ হুটলা পোনে বিদ্বান বীয়াৰ ছণ উপনংহ্ৰছ কৰে—অৰ্থান অনুকা হয়। ইংগাই ময়েৰ পুলা অৰ্থা; এই মান্তৰ বেখতা মানামিক। বাক্ অৰ্থান অনুবানিক হান ইংগাই ময়েৰ পুলা অৰ্থা; এই মান্তৰ বেখতা মানামিক। বাক্ অৰ্থান অনুবানিক কামবিক নিৰ্দেশ, মানে হয় মানেৰ বেখতা প্ৰানিক। উন্ধানিক বিহানেই প্ৰশিক্ষ নিৰ্দেশ, মানে হয় মানেৰ বেখতা প্ৰশিক্ষ। এই মানেৰ কেহতা কোনা—কামেই প্ৰশিক্ষ নিৰ্দেশ, মানে হয় মানেৰ কেহতা জীতিক। এই মানেৰ কেহতা তে, আহা ব্যান্তৰৰ আনিকে কামবিক ব্যাহৰ আহাৰ অৰ্থান কৰিছে কামবিক হাইবাকে। এইবল অনুকাই বা প্ৰানিক বিহানেই বিহানেই অৰ্থান কৰিছে কামবিক হাইবাকে। এইবল অনুকাই বা প্ৰানিক বিহানেই বা মানেৰ কেহতা কৰিছে সংমাৰ আহিবে নাও মানেৰ ক্ষেত্ৰ বেখনে কিছাৰ কামবিক হাইবাক কামবিক বাৰ্থান কৰে, বিহানে কামবিক হাইবাক কামবিক হাইবাক কামবিক হাইবাক কামবিক বাৰ্থান কৰে, বিহানে কামবিক হাইবাক কামবিক হাইবাক কামবিক কামব

জালনাথবিভিত্তা সাম্প্রতী স্থানারত পটে ।

किथि चरक गरभ ।

किनिक्तिः देवल्कोकोश्यमकर्थाकः (पुर.), काम्पकदेगलकोकोन्देन इवकोकः कर्षाकः (पर. वार.)

 [।] নিচকার বীলৈ করবারি মর্কার্ মর্কার কি মৃত্যুক্ত বিজ্ঞান্ত মাধানা ভারের বাহিনাক্তি।
 কি কালে।

আৰং স্থান্ত — স্থান্ত ইয়া আহিওানগে স্থান্তন্ত্ স্থাত স্থান্ত্ৰ কৰে। থেব চাব প্ৰণ স্থান্ত এই সংখ্যেক নিৱাণ স্থানে ম্যাল আৰ্জানের স্থান। সংস্থা স্থানিক-স্থান্ত্ৰ বিস্থাতে ই বৰ্ণনা আছে, ইয়া বেগে স্থানে স্থানিকস্থান্ত্ৰ বিস্থাতেই যে ময়ের স্থান্ত। তাৰ্মিয়ে স্থান্ত্ৰাকিকে না। ^১

অসুবাদ—এই সেই বেৰ শব্দ কৰে, ক্ষেত্ৰত অৱবিক্ষানীয় বাক্ অৰ্থং বিহাৎ আন্ধানিতা, উদ্ধৰ্ণী থেখে অৰ্থিকা বিহাৎ শব্দ উৎপদ্ধ কৰে। সেই বিহাৎ বিহাৎ বংগ নিমেকে প্ৰাৰটিত কৰিয়া চউচটাপ্ৰকণ কৰ্মেৰ বাবা মাছমকে নিগুৱীত কৰে। তথপৰে খীছ কুপ প্ৰতিক্ষয়ত কৰে।

भाषाः न मन्त्रावरकः । २ ॥

भवः म निकृत्क = भवः नः नभावत्क (और तारे त्यर नम करते)। स्मृत्याम—और त्यरे त्यर भव करते ।

ৰেব পৌৰভিগ্ৰহ্বা ॥ ২ ॥

বেন পৌৰতীকুতা—ধেন লোঃ অভিন্যকৃতা (যে বেবের যায়া লো অর্থাং অছবিক্যানীর বিদ্যুত্ত পরিবেটিতা বা আক্ষাবিকা)। "

অসুবাদ—বাহারার থে। (অপ্রক্রিকানীর বিস্থাৎ) পরিবেটিত হয়।

মিমাভি মানুং শব্দং কৰেতি। ৩ ।

হাতুং বিবাতি – পকং কৰে।তি (পক কৰে)।

'হিষাজি' প্ৰ হাতাথ'ক 'বা' বাতু ব্টতে নিশ্ব।

নিয়াতি — নিৰিয়াতে; সক্ষানিধান কৰে অবাধ সংক্ষা সম্পাধন কৰে। " ধাৰু— শব্দ ক্ষেণবাৰ্থক 'বি' বাজু চুইতে নিশ্চঃ; বৃধ্ধবি— বাহা ক্ষিপ্ত বা গ্ৰেষিত হয় (বীয়তে ক্ষিপাতে প্ৰেয়াতে ইজি বাসুঃ)।

क्यूबार-विवाकि वाद्य- नवा करताति (अव करत)।

১। সেরবেট্ডৰ কেন্ডা স্থাছানা বিদ্যালগা ছাত্বানা বাহিত্যজনেকার্যবেশককণে কেন্ডাতস্থাকেন্ড উনেকিট্ডাের স্থানিবান্ত নির্বিক্তা ইতাহে সম্ভাগ্যকপার্থ (সূচ্চ)।

६ । अख्यित्रहाः = नविनादा व्यक्तिकार नवीरकारक श्रांत, नविङ्गी (यः पाः) , व्यक्तिकारिका (प्रः ।)

दिशांति शहा विविधीत्य निर्देश्यति शहा वया काशाबीत्यकः । इः । , विवर्ति विविधीत्य काशांतिः
 (यः वाः)।

মাহুদিবাদিতামিতি বা । н ॥

न। (प्रस्तः), अनुस्क्रमाद्यः वेतः । प्राप्तः कः । , च्यूष्⊸ प्रतिष्ठात्रः वेष्टि र 'शाद्व' प्रस्तः सर्वा भावित्रः } ।

'ধাহ' পথেৰ কৰা আছি হাত হাটাত পাৰে , বাংগালি ছাইৰে-- মিনোজি প্ৰক্ষিক সাইব কা কোছিঃ বোধা শীৰ কোটি সক্ষা বিভিন্ন কৰে। , 'বাহু' পক্ষেৰ আছিত। কৰা প্ৰধে কৰিলে 'বাহু' মিনাজি' ইতাৰ কৰা হাটাৰ 'আছানা মানুৰ্ আছিত।মৃত্য কৰিলেশ্বন নিমিনীকে বাহুৰ কা কৰা আছুৰা কুলবিনা নিমিনীকে ইতি হাবব' । নিকেকে আহিছোৰ কাৰ কোছিলেশান কৰে)।

क्षासूनाम-व्यवका बाहुर - बाहुम् वेन (बाहुत कात) , बाहू नश्यक व्यव क्षाविछा ।

বাগেৰা যাখামিকা ৫.৫.৪

क्या (क्ये) बाक् र द्यालक्ष्मात्रा वाक् । माथ,धिका (महामकातीया) ।

'त्यत (श्रीक्षणीकृत्य'—द्वरेषा व त्यायरणव वर्ष त्य वाण्कमः विद्याय काश वश्ववधानीया वर्षाय त्यायरणव वर्षा क्षत्रेषात्त्व व्यविक्षणात्रमञ् विद्वारणवर्षे त्याय वर्षेत्रस्थ ।

আপুৰাম—এই বাকু অধান গোলগণত বে বাপ্তল। বিভাগ, ভাষা মধ্যমন্ত্ৰীয়। (অস্তবিক্ষান্ত্ৰভাচন

পালে মেমে কবিভালা **৪ ৬ ৪**

स्थारते चित्रिकः—ररश्या चर्षाः (दश्य चित्रिकः। वश्य स्थारते — स्थारति चर्षाः स्थारति — स्थारति चर्षाः स्थारति चर्षाः व्यवस्थाः विच्याः विच्याः विच्याः वृत्रविच्याः वृत्यविच्याः वृत्रविच्याः विच्याः विच्याः

कामून।य- कार्रावर्षिक्षा- धार्या वर्षाः यात् वर्षाप्तः।

मा हिश्चिकि विकास कि महार विद्वाप्तवती । १ ।

লা ডিডিডিডিড চার মাজ্যা বিভাগত বাজী — দা বিভাগ ভাৰতা চিত্রিছিঃ নিকরেছি কর্মান্ লোট বেলসমানুকা বিভাগ নিজেকে বিভাগ ভালতি ব করিছা । চিত্রি আবাং ভট্টটোলক্ষমণ

১) এই লাই সাক্ষ্যৰী ব্যাল্যের সভাত। অংশক প্রভাক ডিভিজিং কর্মকং বীর্টেনিকংলাছি"— এইএপ পাই দুই হছ, নীতিং করেছি। এইএপ লাই বইলে আপন্তির কালা বাতে বা, 'নীব্রিনিক্টেনিংটারি' নাই অনুক্রক।

करण्य भाग माञ्चयक निकृत का निश्वकोट कविन्द्र (०६)। द्वित्वा मरणद कार्य वर्णा । अवेशास्त्र विदेवदेशमञ्जलकार कार्या।

প্ৰভূাৰতে ব্যৱস্থা ৮।

व्यक्ति विश्वम् सेर्क -- व्यक्ताराक वित्रम् । कन केनलाई । काव ,

বিশ্বাথ নিশ্বয়ণ প্রকটিত কৰিয়া এবং উত্তরণৰ উৎশন্ত কৰিয়া ব্যবস্থাল হন করে, ছংগ্রে নিশ্বন্ধ উপসংস্কৃত করে ৮০

অসুবাদ---(ছংগরে) নিজন্ম উলনংম্য করে :

ৰভিথিতি লগনাৰ বুগোডীতি সভঃ । ৯ ।

ৰবিয় ইজি ('গৱি' এই বস্থা) লগনাৰ (এপের নাবা), [ইবার বৃৎপত্তিগত অর্থা)
বৃংলাজি ইজি (আজাবিত করে), সভা (বৃংলাজ্যে—দু খাতু রুইজে, দুলাজি এই
জিলা প্রতী কর্ম্বভারকের সভিত সুক্ত বনিয়া 'বু' বাতুর উত্তর কর্মবার্থার প্রত্যাহ বিশ্বর বিশ্বর)।

'ব্রি'-প্র ও 'রপ'-পর সহযোগত। আংরগার ও 'র' গান্তু গুটাড়ে ব্রিপ্রের সিম্পন্তি।
'ব্রি'ব্রের বৃথপ্রি সঞ্জ অব 'বাহা আরুত করে', রপ স্টাঃ আর্থনে আয়ুত্ত করিয়া আর্থনে করে," ইরা প্রত্যাপদৃষ্ট। 'সভা এই প্রতীত প্রযোগ বি উল্লেখ নাবিত র্ইডেরে প্রস্থাতে হায়ায়াও ব্যাখ্যা করবা।

আপুৰ্য —'ব্লি' এই পথ চংগ্ৰ নায়; ব্লি প্ৰেছ বৃহণ্ডিপত অব 'বারা আর্ড করে;' বু বাস্ত্ বৃহত্তে নিশার, 'বৃংগাডি' এই জিয়া গ্ৰহী বন্ধুবারকের সহিত্য বুক্ত বনিং। বুলিকে বৃহত্বে 'বু' বাস্ত্র উত্তর কঞ্চনজ্যের প্রভাৱে 'ব্লি' পথ নিশার ব

বৰ্ষের প্রাক্তান্ত পৃথিবীং তথ পুনরাগতে । ১০ ।

[विक्षार] बर्धन (वृक्षित वाता) पृथ्विकोः (पृथ्विनो) व्यवकाण (व्यवकात करिया) पर (दनहें वृक्षे क्षण) र सुद्धः (व्यवकात) व्यवदक (व्यवस्थात व्यवकार)

विद्वार व्यवस्थितात्रक बहेबा दृष्टित व ता शृतिको प्रातिक वरतः विद्वारहे कारात द्वाश्वातमक हरेबा व्यक्तिकातिवद्धारण शृतिको हरेग्य कन व्यक्तिक वरिया प्रधन करतः अवहे विद्वारका वृहेकण---अवद्धान वस दर्ग करतः व्यवस्था कन प्रधन करतः। स्वान करणव विद्वार

^{5.1} अञ्चानमञ्जूतिक क्षणेशांकीयम् (क्षेत्र ३, वेशविकक मांवर्गाक् नमावारार्थः । क्षत्र नात् ३ ।

६४ - क्यापुक्त प्रधानक प्रवेदक (प्राप्त) ।

[।] जनप्रकानम्बद्धाः । इत्ते ।

মধ্যের বেবতা তারা নির্ণয় কভিতে চইলে ময়র্গে আলোচনা কবিতে হইবে ; আলোচ্য মধ্যের বেবতা বে অয়বিকস্থানীয়া বিভাগ, নয়গ্র আলোচনা কবিলে তারা আইই প্রতিভাত হয়।

निकस्तान पृथियोजायनपृद्धत प्रदेश (निवर्ते, ३३३) याज 'तम' परवादे निर्मादन वाध्यंत विविद्य क्षित्र क्षत्र क्ष

অসুবাল-বিহাৎ বৃষ্টির দাবা পৃথিবী আজাবিত করিয়া বৃষ্টির বাল আবার এবে করে।

॥ ধৰৰ পরিক্ষেত্র সমাপ্ত ॥

ইবছালালাভূতি বিশ্বক্রবালি। তথ করা বা ব্যবহ অভা বছরি ভূতানীতি বা, জা ভ্রমং
 প্রবৃত্তি বছরুলাং ভূতানীজ্যেবল্লি। হৃত্তে।

0

দশম পরিচেন্ড্রদ

হির্থানামান্ত্রভরাণি পঞ্চদশ । ১ ।

उत्तर नि (भृति है नात्मर भवर हो) भकरन (भकरन नाम) दिश्यानामानि (दिश्यानाम) । दिश्या भृति है । उद्यान हर, कार्या भृति है नार्याद भव दिश्यानाम् मृत्य (निष्ठे) > २) चिश्रान करियारक्ष । अटेशा करें त्य, निष्ठे हें अपूर्ण किया अञ्चित नशास व दि नम्य नाम केंक्र करेंग्राह जाशा त्य माणूर्ग प्राशा नाद, करें अपूर्ण नाम वाक्षी जाया जाया । जाए नाम कार्या चारक्ष ।

আৰুৰাল—পুৰিবী নাথের প্রবাদী পঞ্চৰ নাহ ভিত্রানায়।

वित्रगार कलांद ह ३ व

रियमार ('हिन्मा' आहे नाम) कथार (८काशा रहेटड क्षेत्र) ; व्यक्षसाम — 'हिन्मा' नाम टकाया रहेटड क्षेत्र व्यवीत विकास सम्बद्धाः ।

ত্ৰিয়ত আৰমামান্যিতি বা 🛊 🐠 🗈

व्यापमाधानः (व्यापक कवा व्यवपाय) द्वितक (व्याकृष्टे १०) वेकि वा (देव) हिरमान्तव । शुष्टनक्षि हरेएक्ष्य या भारक)।

'হ'বাতু বৃষ্টতে বিষণাশক্ষের নিশক্তি করা বাইতে পারে । 'হ' বাতুর অক্সতম্ অর্থ 'প্রাপন' আকর্ষণ করা (টানা) অর্থ প্রাপনার্থের অন্তর্গত । শিকাকার বিষণা আরত (বিভ্রুত) করিবার সময় শিলিগণকর্ত্তর ইয়া আক্রই হয় অর্থাৎ অসভার নির্মণ করিবার সময় শিলিগণ টানিয়া লোগায় আহতন বহু করে। প্রায়নান্য বিষয়ে করিবার অর্থ 'বছ অর্থাৎ বল্লে হৃত্তিকেও ভৌরালি কর্ম্বক অগভ্রত হয়', ' এইত্রপণ্ড করা ঘাইতে পারে।

अमूर्याम-व्यत शाहरू (विदेश) का। देश क्यत माहदे हद, देशाव वा दिवया श्रवत शृदयंत्रि हरेरक शास्त्र ।

ত্ৰিখতে জনাক্ষনমিতি বা । ৪ ।

ল্লাং (একলনের নিকট ক্টডে) ক্ষম (আৰু এক ক্ষমের নিকট) দ্বিতে (প্রাণাতে— নীত হব) ইতি বা (ইত্যার বা ক্ষিণাপ্তের মুখ্পতি ক্টডে পারে)।

১ । পুৰিবাসনৰ হিত্ৰাসূৎপথতে, ক্ষত পুৰিবাজিবাৰ্যকতঃ হিত্যুবাৰাৰি সময়ভাগি । ছঃ । ।

श्रीकार क्षेत्रकारकार्यकः वक्षावाद प्रश्रापः क्षावादाविकार्यः । पः पाः । ।

विश्वताह चक्रवर यहे ए. देश जक्षात प्रिक्ष हरेगा बाटक ता . चाविक वावहातिकि हेरा पार: एक, कारवरे जक गाविक जिक्हे शरेरक चक्र गाविक जिक्हे मठक वधन प्रविद्या पारक। ' जहें शुरूपणि अहन प्रविद्यान आजनाय व 'व' वाकू हरेग्य हे दिवसानस्थित प्रविद्या चित्रक हरेंग्य ।

আপুৰাদ—এক ব্যক্তিক নিকট ক্টাতে অঞ্চ ব্যক্তিক নিকট নীত হয়, ইয়াক বা বিষ্ণা-পাৰেক মুখ্পজি ক্টাকে পাৰে।

বিতৰদশং ভৰতীতি বা ৪ ৫ ৪

रिकारणः (१९७०० जनः चानमवादक) छर्छ (२०), देखि गा(देहात माहिश्या-मत्यव मृथ्यकि इंटेस्क गारक)।

ছুকিকানিখে হিন্দা হিন্দালনে কৰে এবং ইয়া সকলে দকলের আনন্দায়ক। 'বিধানকীং' তক হইতে হিন্দালকের নিশ্বনি।

कामूनाम -- विकास कार कार कार कार कार कर, है हा का दिवसानरक स्वारमकि व्हेरक नाता।

ব্দহ্বস্থাং কৰ্তীতি বাৰ ৬ ব

क्षप्रदेशनः (क्रियतः व्यानव्यवादकः) कर्तकः (इष्ट), देखिः दाः (देशकः या विश्वन)नत्वदः द्रारमणि वदेशकः नारकः)।

ছিত্ৰ। সৰ্বেট্ট শ্বৰে আন্সাৰত কৰে। 'ক্ষাৰ্থীয়' লক চ্ট্ডে ব্ৰিশ্বেশ্য নিশ্বিত

অনুবাদ-- ধ্বাৰে আনক্ষাৰৰ হয়, ইয়াৰ বা বিৰণাপৰের ব্যুৎপত্তি হয়তে পারে।

হর্বডেরা ভাৎ প্রেল্যাকর্মণঃ 🛭 ৭ 🛊

নঃ (ঋৰৰ) প্ৰেলাকখনঃ (ঈজাদ ক) * হৰীয়েঃ (হিখা থাড়ু হাঁকে) ভাব (হিছৰ)-লক নিলাঃ এটাফে লাভে) ।

্ৰাক্তিক 'হৰ বাতৃত্ব উত্তৰ কথান্য প্ৰভাৱ (উপন্য) কৰিবা ও বিৰণাশ্যের সাধন কান্তিতে লাভা হাত্ত, বাহলতি এইবে 'বাহা পাইতে সন্তৰ্গত কৰিবা পাঙ্গে'।

আনুষ্য — অধ্যা উপাৰ্থক হৈব ৰাজু চুটকে কিবপালকের নিপাতি কবিছে পরে। বাছ।

অনুরিকনামান্যুক্তরাণি বোডপ । ৮ ।

উত্তরানি (তৎপরবর্ত্তী) বোরুশ (বোরুশ নাম) অবভিক্ষনাথানি (অভডিক্ষনাথ) ।

 ⁾ পাতের সমর কার্থিক প্রকারনৈতি কর্মির ছারা ক্রিক বলিকা করে করা বাইছে লাবে।

३.१ वर्ष पविकासकाद्रेश

च्यमुनाम-एरणवन्त्री । विवन नायमपुरदश लहवाही) त्यस्त्रभनाथ चल्राविकारण (विवक्ते 10) I

মহানিকং কলাও । ১ ।

व्यवस्थितः ("अवस्थितं धाने आपः) सम्बाद (तुनावा वहेंद्र वहेंन) १ चामुन्ति "चामुक्तिक" प्राप्त हुकाना क्रमेंग्ट वृद्देश चाचार चान्द्रिक प्राप्ति विक्

অন্তরা কারে: ভ্রম্ভান্তরেমে ইতি বা ৮ ১০ ৫

चक्का । ब्रारमाक कार मृश्यिवीत मरना धविष्ठ / [करा] च.वर । मृश्यिवी दश्याद्य चाड चार्याच त्यम शीया बाहरत मेल्य । कर्यक (६६), म (भावना) देश (कारमान करा भृषितीत मत्त्र , [किस्टि] (जिसाम बदर) हेटि (हेटा मक्किम जादवर द्रारमध्य) :

भवदिक द्वारताक अवर पृथियोव परना अवस्थित अवर पृथियाच , अवस्थि - अवश्वत काश । काक महत्त्व अप 'का (मुचनो) श्रेशास्त्र क्या करार त्वर मीमा वादात', मृत्यात विक Geffant : ?er mulementen mien, Geift fier wie mien utemet অৰ্থ কৰ্মধানী কৰিয়াছেন পিৰে অধ্যত নিজিটো। ছিলেকে এল পৃথিৱীৰ ধ্যাখনে কৰ अवीर मिनाम पादाव' - देवास अवदिक नात्वत प्राणित वरे. छ नारव , अहे ब्रागितिहरू अवस्थित स्वयंत्री ने प्राप्त

कामूनाम अवनिक धारमांक धानर भूतिनी आत्रहात्त्वत मत्रता मधार व्याप्तन मत्रीपृक्त जना भाव (मृथ्यक) , अथवा झालाक जल मृथ्यो—कत्रकृत्तन अवना अवरेश बतायत्व हेंद्राव क्य (निवास) - हेंद्रा व्यव्हिक व्यवह गुरुपति ।

পৰীৱেশস্বৰুখনিভি বা ৪ ১১ ৪

चत्रोदश्यू च्याप्तः (चश्रीतम्पृदश्य माश्रा चनम्बः) (अरः) चनम्य (चनम् । ठ) वेडि मा (वैशास वा अव्यक्तिक नरवात नुष्टनांवा वृत्तेरवा नारत)।

किति, मन (मन), ८७व, प्रकर अस मक्षिक ((बाह्य)—हरे नकपूर्व नम्यात्व भरोबनपूर महिना। भरोबमपुरद्व शामा क्यारिक अक्ष क्यान कावि कृष्ट कार्यक्रिक । भरोब नह হুইলে অঞ্জাতি মূডেড নাল ঘটে, অভতিকের (ব্যাহেড) নাল খটে নাত অভতিক অর ste कृत्यम मानवाद सकत ना मानिताने , पा अहे नूमनवात समादिक = मध्यु + सकत।

आसूराम नहीदम्पूर्णक चक्र चक्र करार श्राम चक्रिक अन्य चक्र- हेहा करा चक्रिक नरकत मूक्तिक इटेटक नास्त ।

भ्यत्रा पद्धा कतामृत्यको क्विक विवयनोस्त्याक्ष्यत् : हः ।

व्यक्तव् देखशानि गृतियालीनि कृतानि कोत्रक क्षत्रक्तव्यक्तक्तिकृत् । प्रः : विवानियनिवानिवारिः (का की भी

ভত্র সমূদ্র ইভ্যেডৎ পার্থিবেন সমূদ্রেণ মন্দ্রিহতে । ১২ ।

ওল (অক্টিক্সাহস্থ্রের সংখা) সমূত্র ইতি এতং ('সমূত্র' এই নাম) পানিবেন সমূত্রেণ (পৃথিকীতে কর্মিক সমূত্রের সহিত) সন্ধিক্তে (সংক্রাইনিট হয়)।

'तम् त्र' नरम स्विविध्यक युवार, शृथियोश् सनशानित्वक युवार, कारवरे कानसम्बद्ध 'तम् त्र' भरम् कारशान क्रिक्त महत्त्वह हरू—देश कि स्वविद्ध्यक त्राप्त स्वयंश शृथियोश् सन् दानित त्रापक । स्वयं करे महत्त्वह विश्वाकत्वन हरित क्रम्बन ह्रिस्स ।

অনুবাদ—অভবিক্রানসমূহের হথে। 'সম্ম' এই নাম প্ৰিবীশ সম্ভের সহিত সংসহ-বিশিষ্ট হয়।

ममूजः क्षांद ३ ५० ३

সমূহঃ ('সমূহ' এই নাৰ) কথাৰে (কোৰা হইছে ছইব) ?

আনুবাল "সমূহ" নাম কোৰা ছইছে হছৰ অৰ্থাৰ সমূহনামেৰ বৃংশতি কি ?

সমূদ্দ্ৰবন্তঃআদাশিঃ সমন্তিল্লবন্তোন্যাশাঃ সংযোগতে বিশ্ব

ভূতানি সমূদকে। ভবতি সমূনতীতি বা ৮ ১৪ ৮

আনাং (এই স্থান চ্টতে) আনঃ (জন) সমুদ্রধন্ধি (উ জ গৰন ববে), এবং (ইচার বিকে) আনঃ (জন) সম্ভিত্রবন্ধি (তাবাবিত হব), অন্তির্ (ইচাতে) ভ্তানি (তাবিন্দৃধ) সামোধ্যে (আনন্দির্দ্ধ হব), সমুদ্ধর (বংগতে বা একীকৃত করে পরিপূর্ণ) ভবতি (হব), বা (অথবা) সমুদ্ধি (প্রিবীকে সেবিত অর্থাৎ অন্তিন্ধ করে), ইতি (এই সময়ে 'সমূত্র' বাবের ব্যুৎপত্মি)।

१ तर्दर के स्तर के विकास करें। व्यवसाय । के का कि क्षेत्र व्यवस्थित व्यवस्थित का विकास करिया ।
 वाह्या (व्यवस्था । पः पाः) ।

र । अपूर्ण के के कि विश्वति । विविद्यान् के अनुवर्गात्की साम्य विवेद । त्यवसाय । ।

ক্ষরিক্সারী আণিস্মূর সামক লাভ করে। ' (a) সমুহকো ভর্তি—হান্তে ক্ষরালি সংহও বা একীমূত হবল ক্ষরান করে; অনবংশিতণ সমূষে অসহাশি অনমণে এবং অভবিকরণ সমূতে ক্ষরাশি বাপারণে একরাবন্তি। ' (a) সমূহতি (সংক্ষেত্তি)—হান্ স্কেতিত বা ক্ষনিক করে। অসহাশিত্রণ সমূত বভাবতঃ এবং অভবিকরণ সমূহ বর্ণের বাং) পৃথিবীকে ক্ষেত্তি বা অস্থিক করে। "

व्यापितम् विकास कर्षा विकास कर्षा कर्षा विकास कर्षा क्षेत्र कर्म क्षेत्र कर्म क्षेत्र कर्म क्षेत्र कर्म क्षेत्र कर्म क्षेत्र क्षेत्र कर्म क्षेत्र क्ष

তবোধিভাগরত্রেভিহাসমাচকতে। ১৫।

্বিক্র } (বে মরে)* তথে: (ভার্যদের ক্ষর্থাৎ ক্ষরিক্ষ সমূত্র এবং ক্ষরণালি সমূত্রের) বিভাগা (তেম ক্ষর্থাং পূর্বক্ উল্লেখ ক্ষরে) ভার (সেই মহস্বক্ষে) ইভিয়াসম্ (মূনীভূত ইভিয়াস) আচক্ষরে (আচার্যাপদ বলেন)।

नमूत्र नामव वाथा त्य प्रकाशक जनः समयानि जहे केवत कार्यको दायीकि वन, प्राहा तामिन कविवाद निविष्ठ प्रेमारश्वयवान 'कार्या'(वार्या दावार्य)—(कार्य >+ >+ +) जहे प्रश्न केव्य क्षेत्रक निविष्ठ प्रमान प्रवास कार्या कार्य कार्या कार्य कार्या कार्य कार्या कार्य

ধ্বসূত্রাল — বে হয়ে ভাগানের অধান অক্তিক-সন্তের এবং অগরাকি সন্তের কেব অধান পুরুষ্ উল্লেখ আছে, সেই ব্যাণয়ত্ত আচার্যালয় এইকল ইতিহাল বর্ণনা করেন।

নেষাপিল্চান্তি বৈশঃ লক্তমুশ্চ কৌরবোঁ ভাতবেঁ বস্বতুঃ, স লক্তমুঃ
ক্রীয়ানভিবেচয়াককে, দেশপিত্তপঃ প্রতিপেদে, ততঃ লক্তনো রাজ্যে
ধাদলধর্ষানি দেবো ন ববর্ষ, ভমুকুর্রাজনাঃ, অধর্মন্তবা চরিতো জোঠং
লাভরমন্তরিভাভিবেচিতঃ ভল্লাকে দেবো ন বর্ষভাতি; স লক্তদেবাশিং
দিশিক রাজেন, ভমুবাচ দেবাশিঃ পুরোধিত ন্তেহসানি ব্যক্তানি চ কেতি,
ভবৈত্তম্বর্কনামস্ক্রম্, ভবৈত্তবা ভবতি । ১৬ ।

त्रम् क्ष्म क्ष्म , नः वाद्यवाद्यक्षिम् बन्द्रकानि क्ष्मिकि देवक्याद्यविष्ठवानि (पः पाः) ।

An pegadiam ein einer fig. nendfeten eine mir ein

अष् क स्वरोत (क्रम्बर) + वक् : चारका गीमचा कुननः क्रम्बति, स्वर्भाता स्वर्भ (पर चीर) ।

চলেবি স্থান্য বহিছ কাষ্যলে লক্ষ্যত ক্ষেত্ৰকিবানগালকত আচান্য নিবানকৃত্ৰ (মৃ:) >

কৌরবেনী (কুক্তবংশনভূক্ত) আছি বৈশঃ (কটিবেশপুত্র) বেবাপিক পদ্মসূদ্ধ (বেবাপি এবং नथर) खाउरवी वकुरकृः (इहे बाउ) हिश्मन), बनीवान् (इहे बाठाव गर्था वररम (कार्ट) मा भरूका (त्मरे नएक्) चाकित्वक्रशक्तक (निरम्बन वादवा चाकिविक अविशाहित्यम), b বেষ্যালিঃ (বেধাপি) তথ্য (তথ্য) প্রতিখেবে (অবস্থন করিয়াছিলেন), ততঃ (সোটাতিজ্বসনিত পালে) ১ পদ্নোঃ (প্রত্নঃ) কান্ধ্যে (রাজ্যে) দেবঃ (বেবতঃ) ব্যংশ-वर्षानि (इम्बन्दर्व) न नदर्व (दर्बन कःदन नाहे), [बढः] (१५११क्) स्वार्धित साख्यम् (কেট এডেংক) অমুবিভা (মৃতিক্র কবিলা) অভিবেচিতং (নিকের অভিবেদ সম্পাদন कविशाह)* [छट:] (तमहेटक्कू) पत्रा (त्यानाकक्क) चन्यः (चन्यं) हरितः (चन्न्ये इटेशाल्ड) एचार (छतिबद्धन) ८७ (एएशात द्वारथा) (वनः (सनकः) स वनेकि (वर्षन मिक्टिएएइन मा) हेकि (अहे कथा) अध्यक्षः (आवन्त्रन) एम् (नस्रमूदक) छेड्ः (विनासन) ; স শতহা (সেই শত্ত্) বাবেনে (বাব্য এনে কবিবার নিহিত্ত) দেবালিং (দেবালিংক) লিপিক (অল্লোৰ কৰিলাছিলেন), " তে (ভোষার) পুষোৱিত: (পুরোছিত) ध्यमानि (छशानि- हरेंव) ह (क्षर) या (ज्यामान निमित्त) शक्यानि (रख वृद्धि) हेखि (এই ক্লা) কেবালিঃ (কেবালি) তমু (প্রভক্তে) উবাচ (বলিভাছিলেন), ডভ এতের্ হৰ্কানপ্ৰাম্ (তি মি বৰ্গকামী চইলে জাতাৰ নিকট এই প্ৰাত-কাৰ্য ১০০৮-- আৰিফুড हरेंशकित), ॰ एक (अपूत्र मध्यत केंडशार्यत) [निस्निहिना] (क्षमानक) वशा (वहें मुस्कर व्यवर्गं व वक्षामान अव्) खर्गक (३४)। "

কৃত্যবংশসন্ত ভাইবেশের দুই প্রেছিলেন—লেবাপি এবং শক্তঃ বেবাপি ছিলেন জাই এবং শক্ষ ছিলেন কনিই। বোঠকে অভিনেন কৰিবা শক্ত বাজা ক্ইলেন; ইথাতে শক্তর বে অপবার চইল, তাইবছন বাবলবংগর টাহার বাজো বৃত্তি হইল না। ঝোঠকে অভিনেন করিবা বাজা হরবার বে বাজার অবর্ধ হইবাছে নাজ্যপূর্ণ পদ্ধত্বকে তারা প্রথ করাইনা বিলেন। শক্তর বেবাপির নিকটে ভিয়া তারাকে বাজারকে করিবার নিমিত অভ্যানের করিবান বেবাপি ইতিনধ্যে ভাগারত বাজিবা নাজ্যক করিবাছিলেন। বিভিন্ন

 ⁾ त वाचानम् चल्दिकसम्बद्धः चल्दिरस्थितस्य । इः) ।

^{4) ।} ওও ভেষাপ্রারেশ জ্যোগারিককলেন (জুঃ)।

^{🕶 ।} व्यक्तिरकः व्यक्तितः वर्गातकः (पूर) ।

 [।] বিশ্বতিদান কর্বা তেন লাড ব্যক্তাপুন্দকর্বাৎ ক্ষেত্র ব্যক্তান্ত্র ক্ষেত্রাত্র ক্ষেত্রাত্র ক্ষেত্রাত্র ক্ষেত্র ক্ষেত্র

क्ष्म क्षर्रार्थरक ३६ वर्षकालक श्रूमवर्गिककृद (पृ:) (

ভাই উপ্পাৰ্থকৈ নিজ নিজিত এবিভাবেশসক্ষিত এবা বিইটিকা বুণ্ ভাটি (দুঃ)।
 ভাইনেমন্ত্ৰিক পাৰিব সমূত্ৰবিভাগ নাৰ্শনাত কৰু কৰ্মিট (দুঃ খাঃ)।

শ কিন্দ কীরেণ কণদা রাক্ষাব্দাল্ডের বিবাদিরবং (ছঃ)।

मध्यस्य विशास 'वासि सामा एवेंच मा, भावि छोधाव म्राहित हरेंच अवर दृष्टिवाधनाव छाराव मछ दळ विवित्ता' (वयानि दृष्टिवामी इहेरल 'दृश्मांख ळाखि या व्यवस्थिति' हेलावि एक (वर्षक ५-१२৮) छोहाव निक्षे चारिक्क इहेशकिम। 'व्यक्टिंक्शा होवधीय' आहे बकामान क्यू और एरकवरे चयाँड ; 'वर्ष' नरमढ केंडव चर्च ळावचीन कविराव निमित्ति हैश केंक्षक इहेबारक।

चानुदान—क्वयःनमञ्ज कविद्यन्त् स्वयानि असः नवस् इते काछा दिस्तर, इते आवान यान वर्ग द्वापे स्वदेश निवाद वर्ग चित्रक निवाद स्वयान प्रतिवाद करियार, स्वराणि प्रन्ताम कर्ष हरेराया, छिन्नका चर्ग स्वयान प्रतिवाद प्रवाद प्याद प्रवाद प्

। দশম পরিদেহক সমাও ।

একাদশ পরিচেন্ডদ

বেরসভিং (বেৰপণের স্নতি অর্থাৎ ভত ইক্সা কি উপারে লাভ করা বাব ভবিবার।

চিকিন্তান্ (অভিক্রা) আটিবিশ্য (ক্রিনেপ্রের) করিঃ (করি) বেরালিঃ (করালিঃ (ক্রালি) হোক্রঃ

ক্রিডি] । তেনে কর্ম অর্থাৎ তোত্তর করিবার করা। নিরীকন্ (উপবিষ্ট হউলেন)। শ মা (ভিনি) উত্তরভাগে (উপরিবিত) [সমূলায়] (সমূল হউতে) অংবাং (নির্মিত) মন্ত্রম্ অভি (সমূল্যের বিকে) শিবাং। (এলভা অর্থাৎ প্রস্কলারক) । বর্ষাঃ (ব্যব্রহার অর্থাৎ বৃষ্টিক্রপ) । অলা (ক্রম্) অন্যবং (বিস্টেবান্—ক্রেরণ করিয়াছিলেন) । ।

শেষভাগণের সংখ্যার কি কবিরা বিধান কবিতে হয় ভাষা কেবালি আনিতেন। তিনি কোতৃয়ে বৃত্ত কবির ভবের বারা কেবভাগিগকে সৃষ্টে কবিলেন। কলে প্রকৃত বৃদ্ধিগাত বৃদ্ধৈ— উত্তর (উপরিশ্বিত) সমূত্র অর্থাৎ অভবিক ক্রীতে অধ্য (নিগ্রন্থিত) সমূত্র অর্থাৎ লার্থিব সমূজের বিকে বৃদ্ধির কল প্রভৃত পরিয়াণে বাবিত ক্রীল। উত্তরভাগ অধ্যং সমূত্রম্ করি— এই পূলে উত্তরভাগ—উত্তরভাগ সমূত্রাৎ—অভবিকাশ; অবরং সমূত্রণ—পার্থিবং সমূত্রম্; 'সমূত্র' কম হে অভবিক এবং কল্বালি ওত্তভ্যারের বোধক ভাষ্যার প্রমাণ এই বল। '

আনুবাদ—বেষণাণের সমতি (ওড ইন্ডা) কি উপাৰে মাত করা বাব ভবিবৰৈ অভিজ্ঞ ক্ষিৰেপপুত্ৰ কৰি বেষাপি হোত্ৰকৰ্ম অৰ্থাৎ হোতৃত্ব কৰিবাৰ কক উপৰিট চইকোন, ভিনি উপন্থিতি সমূল অৰ্থাৎ অৱধিক চ্টাডে নিয়ম্মি সমূল অৰ্থাৎ পাৰ্থিৰ সমূলের বিকে বিধা (সম্ভাগ্যক) বৰ্মান্তৰ কনা প্রেরণ কৰিবাছিলেন ।

⁾ विकित्त्व कामानः (कः), वानन् (कः काः)।

श) त्हांबर कर्ष व्यक्ति (क्र.), त्मांबर कर्व विकि शक्त (क्र. क्रा.) ।

 ⁽बाकुरक् कृत्व) निरीक्ष्य् वेशियोदान् (कृत्त्र) ।

तृत्वपणि स्वक्रीकर्णः (कः चाः) ।

 ^( ) विवास अनुवार नवामण्डमारिः (क्व.) ।

व्हार वर्षकृताः (हः), वर्ष सकता वस्तकता है आर्थः । पर पीर । ।

मण्डार क्लिकान्। या याः) चर्चात्रर (कः)।

ইন্তৰ সাম্প্রিকাশাৎ সম্প্রাৎ অবহা সমূত পার্থিক অভি। এই বিভায় সমূহবা. (মৃঃ)।

আন্তিবিশ কতিবেশক পুদ্ৰ ইবিতদেনক্তেতি বা । ২ ।

স্থারি বৈশঃ — স্বরিবেশক পুরঃ (স্বরিবেশের পুত্র), ইবিভাসেরক ইতি বা (স্থাব্য ইবিভ-সেনের পুত্র)।

'ক্সিবেণ' পৰের বৌলিক অর্থ 'ক্সিপ্রধান সেনা ধাহার'। কটি ক্রপায়্যবিলের (বর্ষা) , 'ইবিতবেন' পৰের বৌলিক অর্থ 'ইবিড) (প্রেটিড) হইয়াছে সেনা বাহারা কর্মাৎ বিনি শ্রুক্তবের নিশিত স্ক্রিট সেনা প্রেরণ করেন।

অনুবাদ—আটাবেণ দৰের অর্থ কটাবেণের পূত্র অথবা ইবিভাগেনের পূত্র। সেনা সেবারা সমানগতিবা । ৩ ।

নেনা—সেৰৱা (উৰৰ অৰ্থায় অধিশতি সম্প্ৰিত), স্থানসভিঃ বা (অৰ্থা জুলাগতি) ।

সেন,—স +- ইন, জীলিলে আ। ইন পলেব অৰ্থ উপৰ বা অধিপতি; সেনা পলের অৰ্থ 'ইনসমন্থিক' অৰ্থায় ব্যৱহাৰ একজন উপত বা অধিপতি (commanitor) আছেন। সেনা লামের অৰ্থ 'সমানগতি'ও চুইতে পাবে, ইন—গতি ('ই' খাতুন উত্তব 'নক্'প্রভাষ করিয়া উ ২৮২)—প্রজ্যেক নৈড়াই প্রাকৃত কর উজ্জেক করিয়া সমন করিয়া খাকে, এই ভাবে সৈড়াগণুহের পতির স্থামগ্রা বা পুলাভা আছে।'

আনুবাদ—দেনা পৰের অর্থ উপরবহনিক বা স্থানগড়ি ।

পুত্ৰ: পুৰুতায়তে নিপৰণাথা পুনৰক: ভত্তপ্ৰায়ত ইতি বা ৯ ৪ ৫

পূল: ('পূল' লংগর অর্থ) পূক আছেছে (প্রকৃতরংশ বে আগ করে); বা (অববা)
নিগরণাং (নি+পু থাকু চুইডে পূল লক নিশার); বা (অববা) পূম নরকং ('পূম' শংকর
অর্থ নরক বিশেষ) ভাতঃ আছেছে (ভাতঃ চুইডে যে আগ করে) ইভি (ইচাও পূল শংকর
অর্থ চুইছে পারে ।

পুত্ৰ শংশৰ বৃহণতি প্ৰদৰ্শন কৰিছেছেন। কটাৰেণক পুত্ৰ:—এইছলে পুত্ৰ পৰ ৰহিবাছে।
কাৰেই পুত্ৰপৰেৰ বৃহণতি প্ৰদৰ্শন জনাসন্ধিক নহে। পুত্ৰপৰেৰ বৃহণতিগত আৰ্থ কিন
প্ৰকাৰ হইতে পাছে। (১) হে পুক্ত আৰ্থাই প্ৰকৃতভাগে আৰু কৰে লে পুত্ৰ; নিজা বহু পাল
কবিলেও পুত্ৰ সেই পাল হইতে পিডাকে আৰু কবিছা বাকে; ঐতবেহ প্ৰাৰণে (কথা))
উক্ত হুইয়াছে 'নাপুত্ৰক সোকোহতি'। (২) 'নি+পু' গাছ হুইতে পুত্ৰ পথ নিশাহ কথা
হাইতে পাছে, বৃহণতি হুইবে—তে পিড়গণেৰ নিশাৰণ আৰ্থাই পিড়গণকে লিউগান কৰে,
আহবা নিশাৰণ আৰ্থাই পিডাগনেৰ বাবা যে পিড়গণকে আৰু কৰে। ' (৬) 'পুই' সকপুৰ্যক

त्रशाननकार नृद्यन्त्रम्, अद्यक्तस्य नव्यक्तिकार्थः (पः पाः) ।

নিগুবাতি বহাকি কর্মা শিকান্ শিক্তন ইতি পুতঃ (ছঃ), বিশববং শিক্ত শিক্তকভাতারে)
 শিক্তবিদ্, তেন আমত শাহসাহব্যাৎ শিক্ষ্ (ছঃ খঃ)।

'লৈ' ৰাজুৰ উত্তৰ 'ভ' প্ৰত্যেষ কৰিয়া ও পুত্ৰ শৰেৰ নিশান্তি হুটাতে পাৰে , বৃৎপত্তি হুটাবে— বে পুষামক নমক হুটাতে জাৰ কৰে। ' স্তাইনা এই বে—শেখোক প্ৰে ভকাৰেই বিভাগ ইুটাৰেই, অন্ত চুটাবান বিভাগ হুটাৰে বিভাগে।

चानुवाम -- प्र नरमव चर्य--- र ऋड्डद्रत्य जान करता, चर्या, वि+ न् वाङ् इहेरक प्र चम विभाव ३डेर्ड मारता, चप्रया, 'भूर' नरमव चर्य वरकविर्माम, छाडा इहेर्ड रह छाव करत, देशक मूझ मरमक गुरमकि इहेर्ड मारता।

বোত্রস্থিনিধীদন্ অধিনিশনাৎ, জোমান্ দদর্শেভোগমগুৰ: । ৫ ।

(शायम् कविः विवेशम् ((शाकृक्षं ककिः क कवि स्वयानि केन्दिहे हहेरान्त) — अहेप्रान् कविः ('कवि'नक्ष) वर्षभार ('धृन्' शाकृ ११८क निष्णव) : (कायान् (देवीक स्वत्रपृष्ट्) कर्ष (तर्भन कविशास्त्र) हेकि (हेका) सेन्यक्षका (चाक्ष्य) सेन्यक्षक स्थान कर्यन)

হোত্রম্ কৰিনিবীগন্—এইবলে 'ক্বি'ক্ষ হহিছাত্তে। 'ক্বি'ক্ষ ব্ননাথক 'গুল্' বাসূত্ত উপ্তব ইন্ প্রতায় (উত্তব) কবিয়া নিশ্বর তবি স্থার্থ অর্থাথ তব্ বর্গন ক্রেন্।" আহাই) উপ্তস্ত্র মনে করেন—ক্ষিপ্র বিষয়েক্তিত আহি অর্থাথ হৈছিক মুমুস্ত্র রূপন ক্ষিয়েক্ষে।

कासूनाम-स्थातम् कविनिवीरन्-अवेशस्य 'कवि' तथ मृत् शक् इदेरक निन्तरः । कवि देवविकायकातृत् धर्मन कविद्याद्वन, व्यावार्थः छेत्रमण्ड देश प्रत्य करतनः।

ওদ্যদেনাংস্তপ্তসংনান্ এশা সহাত্ম ভয়নিইও ক্ষমেচিভবংস্কুৰীণা-মুবিক্মিতি বিজ্ঞাহতে ৪ ৬ ৪

ত্ব (ভাষা চুইলে অধাৰ ভবিধিগত ভবিষ কোন, তংগ্ৰমণ উপস্থিত চুইলে)* [উচাতে]
(উক্ত চুইডেছে), বৰ (বেংগ্ৰু) সভছ (স্বাং সমূহত অধাৰ কোনও প্ৰায়েও বারা অকুও)
ব্ৰহ্ম (বেং) ভগল্পনাথান্ (ভংগানিকত) অনান্ (কাজগগণেত নিকট) অভ্যানগৰ (স্বাগত চুইলছিল) * [ভব] (সেই কেতু) তে (ভীহোৱা) ভব্য (ক্ষিস্মৃত্) অভ্যান্ (চুইছা-

वर्ष्ट्र भागताः विकृतनाम् अवेषाः।

২। পরতে কনৌ হতাবভাগীন্ (ছঃ)।

^{🐠 ।} अप्रांत द्यागाम । प्राः) ।

^{· |} unragulte engagiteigfeun (%;))

শাল্যান্থ (পালি + লাবাং) পালাগক্ষ্য (ছঃ); কানিপুৰের প্রচালন্থ্য (লাগে),
কান্ত্রাবিত্ তলিতারী, ক' বতাবিত ও নিচিক্ষণ (বঃ গাঃ)। বজার্থক 'বব্' বাত্র কালে নিচে তারার
কান্ত্র 'কান্থি, 'কান্থিণ বর্ বাত্র নিচেইর বৈদিক কণ ইউকে পারে।

ছিলেন) , তং (ইহাট) ক্ৰীণাং (কৰিছিলের) কৰিছণ্ (কৰিছ), ইভি (ইহা) বিজ্ঞায়তে (প্ৰতি হুইডে কান্য ব্যৱ)।

'छर्यद्यनान' हेलाधि दिविदीय भारताक अधित (२०००) क्रमावत। दिविदीय भारताय अधि अदेवन—'भवान ए दे भूतीन्यभण्यानान अध परस्कात्रदेश कर्यद्याः ठवन्यः पृथीनामृदिषम्।' एर अन्तिर्धक वर्षे अधिति विद्याद्य छात्राव स्था पाशास्त्रवापन ।' भूति वर्षे परस्कात्र विद्या भारता वर्षे अधिति वर्षे परस्कात्र हरेला छात्रावद परे अध्यापन । अभूत्र हरेला छात्रावद विद्या भारता वर्षे परम्पानिक कर्षे परम्पानिक स्थापन स्थापन स्थापन वर्षे परम्पानिक वर्षे परम्पानिक कर्षे परम्पानिक स्थापन स्थापन स्थापन पर्या परम्पानिक महिन्द स्थापन स्यापन स्थापन स्थाप

আৰুবাদ - কৰিলণেত কৰিত কোন তথাপথ সমুপদ্ধিত হটলে উচা বল হাইতেছে— থেচেত্ স্বাং সমৃষ্ট বেলবালি ভেগোনিবত আন্দেশৰে নিকট সহাগত হটলাছিল, সেইতেত্ ভাহাৰা কৰি হইবাছিলেন , ইয়াই কৰিলণেত কৰিত, ইতা প্ৰতি হটতে প্ৰিক্ষাত চৰ্চা ব্যৱ

দেবাপিদেবিনামাপুণ স্থত্যা ৪ প্রদানের ৪ । ১ ।

বেষাশি ('বেষাশি' এই নাম) ছতাঃ (ছতি ছাত্রা) চ (এক:) প্রচানেন (চলিঃ প্রচানের ছারা) ধেবানাম্ (ধেবলগ্রের) জাগ্যা (প্রাধিনিবছন) ।

'বেবালি' নামের বৃহপত্তি প্রমান কবিছেছেন। 'বের'লফপুর্কার 'আল', বাতু হইছে দেবালি লামের নিলান্ডি। ইংগর অর্থ—হিনি ক্ষতি এবং চ্নিঃপ্রথানের বারা বেরগণ্ডে প্রাণ্ড হবেন অর্থাৎ উল্লোক্তি সংস্থানাত করেব। ই

অনুবাদ -'বেধানি' এই নাম অভি এক ছবিঃপ্রবানের বাবা বেবদরের প্রারিনিধ্যন।

পেৰপুমতিং দেবানাং কলাণী মতিম্ t ৮ i

দেবত্যতিং -- দেখানা' কলাপিং মতিম্ (দেবগণের কলাপকর বৃদ্ধি) ∤

ক্ষ্যেরায়—'বেরপুমতিম্' এই পথের অর্থ 'বেরানাং কলাগীং মতিম্' (বেরগংগর হয়ল-সম্পাদক বৃদ্ধি)।

১ ৮ করে বালাইকর ধানাদরক্ষেপনিতি সমানানাৎ মানাম এমাত্র প্রান্ধের বিবেচ (সাম্ব ৮)

 [।] কলাগাবের প্রাক্ষণাঃ পটা ল ক্রেলালিবর কলাবার পূবঃপ্রকারতে ওপ্রাক্ষণা-, তে চ প্রায় কর্মেশিব বিশ্বনাঃ নার্থিল প্রথম আচলাই (নারব) ।

ৰ। অস্থীকাৰে ভৰাৰা বৃদ্ধকাণানিকাৰণ (ছা), সামাণ্য আক বভাৰিক কৰ্ পাতৃত সমিত সপত নিবস্ধ অধীৰ বেজনাৰি ভালালিকে নিকটে বৰা সমানত হট-াছিল হলিছা ভৰিজাৰ কৰিছ (কৰিনাহৰ্থ-বিবস্থাস্থাস্থাস্থ্য ।

পৃত্তি অভিনিক্তিবাৰাংখ্যতি ক্ৰিকেলকাৰেৰ ৮ (ছঃ)।

চিকিখাং কেতনাবান্ : ১ :

ঠিকিবান্ – চেম্বনাবান্ (চেডনা স্বৰ্গৎ প্ৰান্তন্দিত)।

~~আসুবাদ—'চিৰিখান্' এই গদেৱ অৰ্থ চেতনাবান্ (আন্তৰ্গাহ অৰ্থাৎ অভিজ্ঞা)।~~

স উত্তরশাদধরং সমুভ্রম্, উত্তর: উদগতভারো ভবভাগরোখধার:, আধাে ন ধাবতীভাইগভি: প্রভিষিতা ৫ ১ - ৪

'न উत्तरणावरवा नम्द्रम्' এই पान, উत्तरः ('উत्तर' माध्यत वर्ष) खेन्नअख्या छवित (याहा व्यक्तिका छेडंगछ हव), व्यवः = वाध्यावः (निवद्यव्यक्तित व्यवधा वाध्यानामें), व्यक्त ('व्यवः' अहे भाष्यत वर्ष) म शामित (वाध्याधानित हव मा), देखि (देशाव वाधा) छेडंगकिः (উर्देशकि) व्यक्तिविद्या (व्यक्तिक्ति दहेस)।

'প উত্তরশাধণন সন্তর্ এইছলে 'উত্তর' পদের আর্ উন্নতত্তর (উৎ —উন্নত্ত + তর)।
পৃথিনী হউতে আয়াবিক উর্চ্চে আর্বিক বিভিন্ন বিভিন্ন বিভিন্ন তর : 'আনর' পদ 'আবার' প্রথের' প্রথেরই
কাল্ডর) আবার প্রথের আর্ব নির্মান্ত্রিক আগবা নির্মান্ত্রেল্যানী। " 'আবাং' প্রের আর্থ
ধারা গাবিক কর না (নক্পুর্লক 'গাব্' বাজু হইজে)। ধারনক্রিরার নির্বেশন বারাই ইরার
উর্জনিক নির্মান ক্রিল। "

অনুবাদ--'স উত্তরভাষণক সন্তর্থ এইখনে 'উত্তর' প্ৰের অর্থ বাহা উল্লেখ্যর হব।
অধ্য:--অবোধা (নির্থান্যবিভ অব্যা নির্প্রবেশপাধী); অধ্য প্রের অর্থ বাহা ধারিও
হয় না, ইয়ার বারা উর্থানি প্রতিবিদ্ধ ক্ষিত।

ওক্ষোত্তরা ভূমদে নির্বচনার ॥ ১১ ॥

উত্তরা (পংবর্তী কক্) ডাড়া (প্রেটাক্ত বিষয়ের) ভূমান (অধিকতর) নির্বর্তনাথ (স্বন্ধ বা বর্তনার থক্ত) ।

কোলি বে লৌবোরিতা ছবিচাতিলেন এক কেবলতে নিকট প্রার্থনা করিয়া সুটিলাতে স্থা চুট্টাতিলেন—এই বিবর অধিকত্তর স্পরিভাবে প্রতিপারিত চুট্টাতে ইরারই পরে বে ইয় উল্লাভ চুট্টাতে সেই কলে।

অনুবাদ—এতংগ্ৰহৰী মন পূৰ্বোক্ত বিবৰেৰ অধিকতৰ স্পষ্টভাবে প্ৰতিগাৰনেৰ কল :

। একাদশ পরিচেচ্চ সম্বার্থ ।

ইলংকভাষ্টনী ভবভাগতিইভিভয়ানার (ছ:)।

कामांकः स्वा यक्तर्य कालानांत्रिकार्यः क्षत्र कक्ष्योति मा (कः वां:) ।

मना देशको व्यक्तिका (१३ चाः)।

দাদশ পরিচেত্দ

যদেবাশিঃ শশুনৰে পুরোধিতে। কোত্রায় রুডঃ কুপয়ন্তী(১৫.) দেবশুন্তং বৃত্তিবনিং করাণে। বৃহস্পতিবাচযক্ষা অন্তত্ত ৪.১.৫

(चारम ३०१२।५१ है

यर (वसन) ध्यानिः (एकानिः) नवन्त्व (नवन्नः निवितः) व्याहितः (नृत्वाहितः स्टेबा) राजाव (राष्ट्रकर्षः) दृष्टः (दृष्ठ वहेरन्नः) [6] (जवर) कृतवन् (कृतवन्त्रम् स्टेबा) स्वीर्थर (किया कृतिरम्म सर्वार वस्त वस्त वृत्तिः (विद्यान) विद्या (एका) [एका) (एका) (एका निवः) (एका निवः) (एका निवः) दृष्टिवन्तिः (वृत्तिः) [वपः] (वस्त स्वितः) वतानः (एका नृतिः) वस्तिः (एका निवः) वस्तिः (एका निवः) वस्तिः (प्रवः । वस्तिः) वस्तिः (प्रवः । वस्तिः) वस्तिः (यक्तिः) वस्तिः (यक्तिः वस्तिः) वस्तिः (यक्तिः) वस्तिः (यक्तिः वस्तिः) वस्तिः (यक्तिः) वस्तिः (यक्तिः वस्तिः) वस्तिः (यक्तिः वस्तिः) वस्तिः (यक्तिः) वस्तिः (यक्तिः वस्तिः) वस्तिः (यक्तिः) वस्तिः (यक्तिः वस्तिः) वस्तिः (यक्तिः) वस्तिः (

चरपूर्वाम—रथन रमशीन नवश्च निवित्त भूरवावित्त १रेवा रहाहाच पुत्त इत्रेरात व्यव इनानवस्य हरेवा नृतित विवय क्रिया कविरमन, ७४न रमशीनरच कृतिवाची व्यव रहवाच्छ (विश्वव व्यापाना रमशीन व्यवन करावन) महन कवित्रा पृतिद्याहारन केम्यूक पृहण्यक्ति क्रीहारक वाचा व्यवन करिरमन ।

শস্তম্ম শন্তনোহবিতি বা শমদৈছ তথা অভিতি বা ৪২০

नक्षम् ('नक्षम्' अध्य दकावा इतेरक वर्षेत्र १) दव घरता (दव दुर्वाम) नव (छप)

>) अध्यास अस्त्रमंत् (का का १)

महीरथर जनगामगृक्षिकंटरविकि (१६३) ।

 [।] त्यादिक स्थापिकार प्रकारमञ्ज्यसम्बद्धाः क्षा काम क्याद्वीस्था क्यान् वया (प्रका स्थापकरकृति स्थापकर । ।

আৰু (হউৰ) ইতি বা (ধ্য এই নাহের বৃৎপত্তি এই) কা (অথবা), আৰৈ (এই) ওবৈ (শ্ৰীৰের প্ৰতি) শৃষ্ (হুখ) আন্ত (হউক) ইতি (এই নাবেৰ বৃৎপত্তি ইহা)।

ৰ্ভত্ নামের বৃহৎপঞ্জি প্রকর্ণন করিতেছেন। কোনও বোগার্ড ভ্রমন বাজিকে দেখিলা দিনি বলেন 'চে ছুর্জন, তোমার অথ চউক,' অথবা 'তোমার এই ভত্তর (পরীধের) অথ ছউক্' এবং মাহার উদ্ধা বাজো সেই বোগার্ড দুর্জন হাজি হোগসুক্ত হইবা অফ সবল হয়,' ডিনিই শক্তয়। অভয়--(পন্+তজ্ঞ)।

क्षमूदाम-नवक नाम (काशा हकेटा हलेता; '८६ छटना, नव् क्षा' (८६ ६६४४ छामात इस हक्षेक्), क्षथरा, 'नव् कटेक छटेश क्षा' (८३ अशेटिय इस १७४)--वेश्व वाका विनि बरमन, फिलि नक्षक ।

পুরোহিতঃ পুর এনা দধতি 🛭 ৩॥

পুরোরিড: ('পুরোহিড' নহু কোথা চইডে চইস চু) এন: (ইহাছে) পুরা (শব্দে) হয়জি (স্থানন করে)।

পূৰোহিত লংগর বৃংগতি প্রধান করিতেকেন। লাভিককর্মে, পৌটারকর্মে এবং আভিচারিককর্মে রাজনন উর্বাহে অগ্রায়ন্তী করেন অর্থাৎ গুলোইট নেতৃত্বে এই সময় কর্ম সম্পন্ন মধ্যেন। শুনুষ্পু লক্ষ পূর্মক 'বা' গাড়ু হউতে পূরোচিত লক্ষ নিশায়।

অনুবাদ-পূৰোহিত পৰ খোৰা চইতে চইল ? [বাৰণৰ] ইহাকে শব্যে স্থাপন কৰেন।

<u>रहा जाय कुछः कृशायमारगश्चिमार्थः ॥ ८ ॥</u>

কোতাৰ কৃতঃ কুলান্ অধীধেৎ —চোতাৰ কৃতঃ কুলাগমাণঃ অধ্যাহৎ (চোত্তে কৃত ধ্বীৰ) কুলালকৰ কেবালি চিকা কৰিলেন।

কুপরন্—কুপার্মাণঃ , অধীবেৎ — অধ্যাহৎ (চিজা করিলের অধীৎ যনে মনে প্রার্থনা করিলের বৃত্তী হউক¹)।

আনুবাল—কোত্ৰখে বৃত্ত ভুলাগরবল বেবাপি চিবা কবিলেন।

দেবশ্যতং দেখা এনং শৃথন্তি । ৫ ।

~~ক্ষেত্রতা – ক্ষেমা এবং পৃথ~~তি (ক্ষেত্রতায়। ইচাকে ধ্রুবণ করেন)।

হয়ে 'বেৰজ'ডা' এই পদট 'বেৰজ' প্ৰেৰ বিভীৱাৰ একৰচন। বেৰ কি কি কিব্ কৰিয়া 'বেৰজ' প্ৰেৰ নিজাতি। উহাৰ অৰ্থ-ভড়ি উচ্চাৰণ কালে 'বেৰপণ বাধাকে শ্ৰণ কৰেন শ অৰ্থাৎ বাহাৰ অভি শ্ৰণ্ড ক্ষেপণ প্ৰীত হছেন।'

>) श्र क क्षरेत्वारकान्द्र नामण्डल (न्य. नां:)।

২। পাত্তিকালীউকাতিকালিকের কর্মান্ত পুর একা কর্মি মান্তাক্ত । হচ , ।

अन्य चाठीक्रणांत्रवस् पुरक्षेति त्यस्त्रवस् का त्यस्त्रवस् (पू:) , त्यरेना व्यवस् (प: पा:) ।

अरसूर्वाम -- (बन्झक नत्यव वर्ष -- (बन्छावा देशास होवन करवन ।

वृष्टियनिः बृहियाकिसम् ६ ७-६

वृष्टियनिः — वृष्टियां क्रिया (८६ वृष्टि शस्त्रः करव कालारक) ।

'বুটাৰনি' পৰেৰ কৰা বৃটাধাচীত 'বুটাপকপুৰ্যা বাহনাৰ্যক ভনাৰি 'বন্' বাস্তু হুইকে প্ৰামী নিশাৰ।

च्यम् वाभ-नृष्टियनि नरस्य चर्व वृष्टियाही।

বুরাণো বাভিরভ্যতঃ ঃ ৭ ঃ

রবাশঃ ('রবাশ' এই শব্দ কি করিয়া নিশার ছইলাগু) রাতিঃ ('রা') অন্তাতঃ (বিকারাপয় ছইয়াছে)।

'वा' वाष्ट्र वातार्थकः 'वा' वाष्ट्रव केथव वड् टाकाव (भा अश्वरः) च कावाव मृष् (भा श्वाचकः) व्येक्षारकः, पड्टाट्यकः निवकत वाष्ट्रकेत चकालः (चिकावः) व्येक्षारकः (भा अश्वरः); चकाकः 'वा' वाष्ट्रव केवतः चान्यक् वाकाव करिया 'वश्वर' वक्ष निभाव व्येक्षारकः, वा + मानवः,— वया-|-चान---वरावः। 'वदान' नरचार अर्थ 'वारन केव्यूकः'। '

অনুবাদ---হৰাণ নৰে 'য়া' থাতু অভ্যক্ত (বিভাৰাপয়)।

যুক্তপতিএ কাসীৎ সোহতৈ বাচন্দ্ৰহৎ ১ ৮ ১

বৃহস্পত্তি: (বৃহস্পত্তি) এয়া (এছকর্মে বৃত্ত) আলীং (ছিলেন), গঃ (ডিনি) আমৈ (ইরাকে) বাচম্ (বাকা) অংক্তং (একান করিচাছিকেন) :

শক্ত্র ব্যা কোনি ছিলেন হোডা, বুংলাতি ছিলেন ব্যা। বুংলাতি থেবালিকে মাকুলজি কান্ত্র করেন, বাহার প্রভাবে কেবালি দেবগণকে সম্বাই করিব। বুটিলাক করিছে স্থাবি ইয়াছিলেন।

অনুৰায়—মুহম্পতি প্ৰদা ছিলেন, ভিনি বেৰাণিখে বাৰঃ প্ৰধান কৰেন।

বৃহত্বপৰ্যাখ্যাতন্ 🛊 ৯ 🛊

बुहर ('बुहर' अहे नव) केनदावाहरू (वालाफ शहेबाह) ।

বৃহস্পতিঃ—বৃহতাং পক্তি অৰ্থাৎ বৃহত্তবিশিষ্ট যে বেৰগণ, উহোধের পতি বা ঋষ। ই বৃহৎ শবের ব্যাধ্যা পূর্বে (নিঃ ১)২১৯১৯) গ প্রবিশিত ব্যাধ্যা হ

भाष्ट्रताल-"दृहर" अहे नच वार्गाण हरेवास ।

» ভাগৰ পরিক্ষেদ লবাও ॥

⁾ वसारण पर्य (क्षा)।

६ (अधिक रूक श्रिपादाः वृष्टकाः क्षानिनाः यह (अधीनवर्षं स्ववृष्टि पक २० वर्गाव) ।

इरविकि पद्धको नामाना निविद्धाः कर्यक।

ত্ররোদশ পরিক্রেদ

সাধাৰণাস্যত্থাৰি বড়্লিবক্টাদিত্যত চ, বানি ক্ত আধাৰ্যেনোপৰিটাভানি কাৰ্যাক্টাম: ॥ ১ ॥

উরবাধি (এতংশববরী) বস্ (হয়ী নাম) বিষক আবিতাক চ (হালোক এবং আবিতঃ এতহুতবের) সাধারণানি (সাধারণ), ভূ (কিছ) হানি (বে সম্প্রাম) প্রাথাকেন (মৃথাতঃ) আছ (আবিতোবই) ভানি (সেই সহজ্বাম) উপ্রিটাং (পরে) ব্যোগালেমঃ (ব্যাখা করিব)।

चन्नविक शास्त्रव नाववर्षी करकी नाम (चः, गृष्टि वेखावि—निवन्ते अतः) द्वारताक अवर चाकिकः अक्ष्युक्षत्वव मानादन चर्चार अक्ष्युक्तरक मृत्रादेश्यते अपूक्त कर । (व मम्य नाम पूजाकः चानिश्वत्वर्षे चर्यार (व मम्य भाग अनावयः चानिक्षारकते पूजाव, काश्याव बान्धाः निक्षककात गर्व (निः अवरूप-अन्) चित्रवन्ते ।

অকুষাদ—লংবরী হতী নাম কুলোক এবং আদিতা—এতছ্কথের সাধারণঃ কিছ বে সহথা নাম মুখ্যতঃ আবিভোৱই ভারাবিশের ব্যাখা। শতে কবিব।

व्यक्तिकाः क्यामानस्य बमानागस्य कामः क्याकियामानोस्या कामिक नानिकः भूज देखि यो ३ द ॥

আহিছাঃ ('আহিছা' শব') কৰাৰ (কোৰা চইছে চ্টাণ চ'), বনান্ (বন) আহত (এচন কৰেন), জোভিবাং (চজাৰি জোভিআনু পদাৰ্থনন্তেন) ভাগৰ্ (নীয়ি) আৰক্ষে (এচন কৰেন), না (অখনা) ভাগা (নীয়িছে) আমীয়ে (সমানুত) ইভি (ইহা আৰিডা শব্দেৰ বৃহত্তি), না (অখনা) অহিতেঃ (বেৰমাভা অহিভিন) পুত্ৰঃ (পুত্ৰ) ইভি (ইহা আলিছা শব্দেৰ বৃহত্তি)।

আহিতা পৰা কোণা চ্টাতে চইগ অৰ্থাং আহিতা পৰেব বৃহণিতি কি । এই প্ৰথেৰ
ইবৰে বলিতেছেন -আ + লা গাড় চইছে আহিতা পৰেব নিপাতি কৰা বাইতে পাৰে;
আ + হা গাড়ৰ অৰ্থ প্ৰহণ কৰা; আহিতা আহ ৰন্দিনগ্ৰেৰ বাবা ভৌগ ৰস প্ৰহণ কৰেন;
আহিতা চন্দ্ৰ-কৰাৰি জ্যোতিৰ্থৰ প্ৰাৰ্থসমূহেৰ জ্যোতিও প্ৰহণ কৰেন অৰ্থাং আৰিত্যোগ্ৰে
এই সকলেব প্ৰভানাৰ বহা। আ + বীশ্ গাড় চ্ইণ্ডেও আহিতা প্ৰথেষ নিপাতি কৰা বাইতে

अक्टरत वि अक्टरविवाः अव्यानपूर्णा कर्णाः (क्ट्रा), अक्टरव्यक्षवीनावाननार्णालयः (क्ट्रापाः) ।

পাবে: আ+নীপ্ৰাত্য অৰ্থ 'আৰুত হতা', পাচ্চতঃ বীৰ নীৱিছে আৰুত হয়েব।' অধ্য স্থিতি দেববাতা, অধিতিও পুত্ৰ আনিতেও; আদিতের শ্ৰুট 'আনিত্য' এই আকাৰ ধাৰণ ক্ৰিয়াছে। '

অসুবাদ—আৰিতা পৰ কোপা হইতে এইন ঃ আবিতা হন এচন কৰেন, কোতিওৰ পৰাৰ্থনসূহেৰ মীয়ি এচন কৰেন ; অথবা বীয়িতে আৰুত, প্ৰথা অভিভিত্ন পূস্ত—ইংনএ আদিতা প্ৰেম বৃহত্তি হইতে পালে।

> অলপ্রয়োগং বকৈতদার্গভারে স্কুভার্ সুগ্নামিতের্মনিতে: পুত্রব্য ৩ ।

তু (বিশ্ব) পাত (আদিতের) এতং (আহিতিপুত্র হা আহিতের এই নাম) আইটোরাংর (বংখনে) অনুসালোকং (বিরম্প্রয়োগ), ক্ষেত্রাক্ (ক্ষেত্রাক)) [ব্যা] (ব্যেন) কুর্ আদিতেরম্ (অধিতির পুত্র ক্যান্তে) , আহিতেরম্ — আহিতের পুত্রম্ (আহিতির পুত্রকে) ।

व्यक्तिस्था नायव वर्ष 'वादव'। ॰ व्यक्तित वृत व्यक्तित्व, व्यक्तित्व नवहे व्यक्तिस्था हरेगाय, देश वना इदेशाय । व्यक्तित वृत्तवाय व्यक्तित्व, वर्षता किय वादव विक्रण। विद्यम् व्यक्तित्व व्य

वस्त्रका चाहित्त्व (चिकिन्त) एककाकृत अत्या (कालक एकक त्रवणाहरू चाहित्त्वक विदेश माहित्त्वक विदेश माहित्वक विदेश चाहित्वक चाहित्वक विदेश चाहित्वक चाहित्वक विदेश चाहित्वक चा

६ | त्यांश्यमंत्रिकाः स्वार्थिकः हेष्ट्रावस्त (हाः) ।

ক। বাচ এব কৰুবা প্ৰাক্ষণৰ ভা কিন্তা আক্ষাবাৰ আফিব্ৰুখান ব্যৱস্থা আচনজাকাত, কৰিন্ কাৰ্যৰ ইকাৰ্য (বাং আঃ) ।

[ा] व्यक्ति अस्त अदेशाः

वारक नता विस्तायना शक्तिकोर्क (३६ चाः)।

কেই কেই বাখ্যা করেব—'প্রবিধার হৈ কানিতা এই নাম, জাহার বারোগ বারের আন্তঃ ।
উাহারের হজে, অল—স্বর্ধার, এতং—'কানিতা' এই নাম। এই বাখ্যার বাবে আছে।
বাধ্যতঃ 'অল' এই পরের ধারা প্রবিধার নির্দেশ হইবাছে বলিবা মনে করা সমস্ত নারে; কারব,
পূর্বের স্থানিত ইয়ের নাই, উল্লেখ আছে আবিজ্যের। বিভীবভঃ আবিজ্যারে প্রকান্ত।
বলিবা বর্ণনা করিবারক কোনে ভাগের্য। নাই, কারব, আহিতা বাত্র প্রকারক নেরেন, ছিনি
হবিউক্তি আবিজ্যারে হবিউক্ ভবিষয়ে প্রমাণ—হৈত্র সং হন্তা১১ এবং বাচ্ডা১৪৪ ।

অপুৰাদ—বিশ্ব থাৰিছেৰে পৰিতিপুত্ৰ বং 'আৰিছেৰ' এই নাম কৰেৰে অনুপ্ৰাৰণ । অবিতিপুত্ৰ স্ফেডাক্ ংবেন—পূৰ্যাৰ্ আৰিছেৰৰ্ (কৰেৰ ১০৮৮/১১), 'আৰিছেন্নণ্' এই পৰেৰ অৰ্থ অবিছেঃ পুত্ৰৰ্' (অবিভিন্ন পুত্ৰকে)।

এব্যক্তানামলি দেবতানামাদিতাপ্রবাদাঃ স্তত্যো ওবস্তি । ৪ চ

এবন্ (এইড্লে) অকাশাং (অক্সক্ত) বেবভানান্ অপি (বেবভালবেরও) আদিতা প্রবাদাঃ ভত্তঃ (আধিতা নাবে ভতি) ভংগি (রুছ)।

আৰিতা নামে থেডণ প্ৰ্যালেৰতাৰ কজি হয়, সেইঙণ অক্তান্ত অনেক সেবভাৱত হয়। ভাষপ্ৰা এই বে, অক্তান্ত অনেক দেবভাৱেত আহিতা নামে অভিছিত কৰিয়া ছতি কয়া চুইবা বাংকঃ উনাহতৰ প্ৰাণতিক চুইতেছে।

व्यमुनाम-व्यदेवरण व्यक्षक स्वरकानरनवत्र व्यक्तिकात्रात्व व्यक्ति वरेश शास्त्र ।

তদ্ যথৈতমিত্রক বঞ্পকার্যস্থা দক্ষতভগকাংশক্ষেতি 🛭 🗈 🗈

তৰ্থবা এতং । বেৰণ, এই ব্যৱ খ্লা), বিৰক্ষ (বিজেব), ব্যৱস্থা (ব্যৱস্থা), আইছা (অবিহাৰ), হক্ষা (ব্যব্দের), অগত (ক্ষের), অংশক্ষ ইন্ধি (এবং অংশের) (আহিছা সাথে অভি ক্ষয়াকে]।

শক্তার বেবভার বে শাধিতা নামে শ্বতি হয় খাধার উপাহরণ প্রথপনি করিছেছেন। নিত্র, মকন, শ্বনা, নক, তগ এবং খাশ—এই হয় বেবভাকে শানিতা স্থিয়া খাভিড্ডি হয়। হয় ভাবের যায় বাম এই হয় বেবভারই শাধিতা নামে শ্বতি কয়া হইবাছে। ১

আৰুবাদ—হেৰণ এই সমত হল অৰ্থাৎ ৰঞ্চাধান স্থল সমূহ। যিতেৰ, ৰজাৰে, অৰ্থাৰ, হক্ষেৰ, ভংগৰ এবং আংশেৰ আমিত্যা নাথে শুভি করা হইবাছে।

७८' नाका कानक कर नाहे, यह शोबकद्वारक्षतांकम् (कृ:) ।

২। 'এই তথ্য হবলৰ আবিটোই বাৰ পাওৱা বাত সংবাদের ১১। প্রক্তে ও ১০ থকানা বৰ পুঞ্চে বেশা ধাব বে আহিত্য সাকলৰ বাত্র ৷ পরে আবিকোত সংখ্যা বৃত্তি কলৈ, এবং পুরাণ বা হয়কারতে ধাবন আবিটোলের দানে আহে (কামৰ চল্ল বংলত করেবের অনুবাদ)। আলাবৃত্তি সালী এবাবিটোলাব্যালা ওকার্য পুরারে (প্রচ)। বিচ ১২০০০ এইবা ৷

i

অধাণি ফিত্রাবরুণহো: 'আদিত্যা দাসুনন্দতী' দানপতী 🛊 ৫ 🛊

শ্বাণি (খার) মিত্রাবরণরোঃ (মিত্রাবরণের) [আধিত্যপ্রবালঃ ভতরো ভবতি] (আবিত্যনামে অতি আছে); [বগা] (বেয়ন) আবিত্যা রাজ্যশানী; আবিত্যা; (আবিত্যো—মিঞান্তন) রাজ্যশানী—রামণতী (বামের অবিশতিবর)।

নিমানসংগ্ৰহ যে আছিত। নামে আছি হয় ভাষ্টে উপায়বৰ প্ৰাৰ্থন কৰিছেলেন। "আছিডা) বাহুনস্পতী" ইয়া কৰেছেন ২০০১ত মুম্লের অংশ।

আদিতা। (আৰিডেট)) পৰে এইবলৈ বিভাৰকণ কেবতাৰকে বৃকাইডেছে। অভীইপ্ৰলাডা বিভাৰকণ ৰামণতি অৰ্থাৰ অভাৱ বামণীৰ বুলিবা অভ হইবাছেন। বাছ নক 'বা' বাতুৰ উত্তৰ 'মু' প্ৰাচাহে (উ ০১২) নিশাল, বাছম: লকাড (বামের)। '

অসুবাদ—মিত্রাবরণ বেবভাবরের ও আবিভারামে ছড়ি আরে; বেরন 'ফারিড়া। বাহুসম্পতী' (অভায় গানন্ত্রণ মিত্রাবরণ) , বাহুসম্পতী—বারণতী (বারেয় অধিপতিয়র)।

> অধাপি মিত্রকৈকক; 'প্রাস মিত্র মতের্গি অন্ত প্রবেদান মন্ত আদিঙা লিক্ষতি রতেনে'ডাপি নিগমে ভ্রমতি । ৬ p

শ্বংপি (আর) একতা (একাকী) বিরক্ত (বিবের) [আরিডাপ্রবার অভিরেবতি] (আরিডানাথে অভি করা হয়), 'বির (বে বির), আরিভা (বে আরিডা), সঃ (দেই) মর্ডা (নার্য) প্রবান (অর্থান্) প্র + অল — প্রায় (প্রকৃত্তিশে কৃত্তিক), য় (বে) তে (ভোমাকে) প্রভেদ (বাগ-কর্ষের বারা) ও শিক্ষতি (ক্রিং প্রধান করে) ও ইতি নিগম অশি (এই বেরবকোও) কর্ষতি (আমে)।

विशिष्ठ निक्ष च दकरनद चानिका नात्व त्व चित्र दव काहा तार्वनिक हदेनाद्द, वनन वन्नी विद्युष्ठ त्व चानिका नात्व चित्र वन, काहा तार्वनिक हदेत्यद्द । 'ता न निक्रण का देकानि चरवाय अध्याद अध्याद चानि वहें वह 'चानिका' नाव विद्युष्ठ द्वादेत्यद्व । 'त्व विद्युष्ठ द्वादेत्यद्व । 'त्व विद्युष्ठ व्यादेत्यद्व । 'त्व विद्युष्ठ व्यादेव्य व्याद्व विद्युष्ठ विद्युष्य विद्युष्ठ विद्युष्ठ विद्युष्ठ विद्युष्ठ विद्युष्ठ विद्युष्ठ विद

श्रमूकीवय्, संख्यार पूर वहनप्रकान चारन, च्याच्यरकावानिकार्यः (चः नाः) ।

২ । এতের কর্মনা বাধাবোর (বং পাঃ), একের কর্মনা নির্মণনাংশ্রাকণারিক সংক্ষয় (ছং) ।

 ⁽⁾ निकति सर्गाव, किन् । आवर्थार ग्रीप्त (कः कः) ।

म्यान्याम् वहत्वा विवया वैकाणियकः (कः)।

আৰুবাদ—এককৌ বিবেহণ আৰিতা নাৰে অভি আছে। আ স নিজ্ঞা .... (চে মিজ, তে আহিত্য, বে বাহুহ হজকর্ম করিয়া ভোষাকে হবিঃ প্রধান করে সে প্রকৃত্তীরশে অহবান্ হউক্) এই বেহবাকাও পাছে।

অধাপি বন্ধনতৈ হ'ল, অধা ব্যুমালি ১; ব্ৰতে ভব' । ৭ ।

অবাণি (আর) একও (একাকী) বছণত (বছণের) (আহিত্যপ্রবাধা অভিভ্রতি) (আহিছা নামে ভতি করা হব); (হবা) (হেমন) আহিতঃ (হে বছণ) অবা (অব— তংশরে) বরম্ (আমবা) তব (ডোমার) রতে (বছ কর্মে) শুলা (বাণ্ডে বাহিম) ।

একাকী বকণেরও যে আছিতা নামে ছতি হব তাহা প্রথনিত হইতেছে। 'লগা
বহন্ ... 'ইতপদি ভাষেদের সংগ্রহ খংল। এই মত্তে 'আদিতা' পদে বলপকে
ব্লাইতেছে। 'তে বলন, ভূবি আমানিগকে বছনমুখ্য কয়। আমান তংপতে তোমার
মঞ্জাতো সর্বাণ বাপ্তে বাধিব'—এইতলে বছনবেতার ছতি করা হইতাছে।

অসুবাদ-একাকী বকণেরও আহিত। নামে গুতি আছে ; বধা-পরা বরষ্ণ । ।
(তে বছণ, ওবণরে মোহতা ভোষার ব্যবহারো বাপের থাকিব)।

ত্ৰকমিতি কৰ্মনাম হুগোভীতি ⁴ সভঃ । ৮।

প্ৰতম্ ইতি ('প্ৰত' এই শক্ষী) কৰ্মনাম (কৰ্মেন নাম) বুণোতি ইতি (বে চেতৃ আবুত মনে), সতঃ (বুণোডেঃ—'বু' গাতু চইতে নিপাছ। বুণোতি এই ক্ৰিয়া গাড়ী কৰ্ম্বাছকেয় সহিত মুক্ত বলিয়া 'বু' গাতুব উত্তৰ কৰ্ম্বাচোৰ প্ৰভাৱে 'প্ৰত' পৰা নিপাছ)।

প্রত পদ কর্মসামার্থক; আবরণার্থক 'বু' থাতুর উত্তর কর্ম্বাচ্যে অন্তচ্ প্রত্যার (উ ৩৯০) করিয়া নিশার; কর্ম ভাতই হউক, অভাতই হউক, অভাতিত হইবা কর্মাকে আবৃত্ত করে; সান্ত্র কর্মকে—কর্মকে ক্রিডে ভাগার মুক্তি নাই। 'সতঃ' এই প্রতীয় প্রায়োগ কি উদ্দেশ্ত সাহিত ক্রিডেক্তে অংসবছে ১১২ ২০০ বাগারা প্রত্যা।

শ্রন্থাদ—'এত' শব কর্ণের নাম, থেছেছু আর্ড করে; 'র' গাড়ু হইতে নিশার, রুগোজি এই ক্রিয়া পথটা কর্ণারকের সহিত হুক বলিয়া এত শব 'র' গাড়ুয় উত্তর কর্ণাটোয় প্রভাবে নিশার।

ইন্মণীভর্তুভ্যেতব্যাদের নির্ভিক্স বারয়ভীতি সভ: • 🗈 ১ 🛭

ইতরং ইন্ম্ অণি (আর অল এই) নিবৃত্তিকর্ম (নিবৃত্তিকশ কর্মের বেণক) এড্ম্ ('ল্লড' লক্ষ্) এডক্সং এব (এই 'বৃ' ধাতু চইডেই নিশাল), বারচতি ইতি (বেচেতু

वर्ष ग्रेगरिक क्यंदि (यः म ,, ठाउ नविद्यन्त्रविति । दः) ।

২। প্রাক্তঃ—এত্যতি কর্মধান নিবৃত্তিকর্ম মান্ত নিরি সহা ; এই পার্র নীকার্যালবনের সম্ভত নার।

পাঠাক্তর—ই ধমশীতবৃদ্ধ থেককাবেদ বৃশোনীতি সকঃ ; এই পাঠ নীকাকারজনত সক্ষত নহে।

9

বাৰণ করে। সভা (বাৰৰভো—'বু' ধাতৃ শিক্ষ করিবা নিশার; বাৰহতি এই ক্রিয়াগ্রহী কর্তৃকারকের মহিত বুক বলিবা শিক্ষ 'বু' গড়ের উত্তর কর্তৃবাহোর প্রভাবে 'প্রভ' শ্রহ নিশার)।

থে 'বত' পথে চৌধা, অসতা, বিংশা প্রতৃতি হইছে নিবৃতি বুবার সেই 'ব্রত' পর্বর 'বু' ধাতু হইতেই নিপার; তবে এই ব্রে 'বু' ধাতু শিবস্থ বলিয়া পথা কবিজে হইতে। 'বু + পিচ' থাতুর অর্থ 'বারণ করা'। বাহুণ সাধারণ হা মধ্যায়া অভিজ্ঞা কবিছা পাণে লিপ্ত হইতে ধাত, নিবৃত্তিকর্মকর অহাকে পাশ হইতে নিবারিত করে।

অসুবাদ—খাৰ মত এই যে নিবৃতিত্ব কৰেঁব বোৰক 'এড' শক ভাচাত এই 'বু' খাতৃ হইতেই নিশাৰ, যেহেতৃ বাবে কৰে; 'বু' খাতৃ শিক্ষ কৰিবা নিশাৰ কৰিছে হইবে; 'বাবেডি' এই ক্ৰিয়ালগটা কৰ্কুক্তাৰকেৰ সহিত ক্ক বলিয় শিক্ষ 'বু' খাতৃৰ উত্তৱ কৰ্বাচোৰ প্ৰভাৱে মত শক্ষ নিশাৰ।

অৱদশি অতমুচাতে বদাবুণোতি শ্রীরশ্ । ১০ ।

আমু অপি (পরও) মতমু (এজ বলিয়া) উচাজে (অভিচ্জি হয়), যং (বেংচ্জু) শ্রীব্যু (শ্রীব্রেক) আহুব্যেডি (আহুত করে)।

'এর' পকে অনও বুবাৰ। 'বৃ' বাকু বৃইকেই নিজান। আন বস, লোগিজ, মাংস, মের, মজাত অভিনেশ প্রিণত বৃইবা প্রীয়তে আয়ুত করিয়া বাবে অর্থাৎ ইচাধের সংখাতেই প্রীয় গঠিত।

আমুবাদ--- লহও এত বলিলা অভিত্তিত হয়, কেছেছু পরীংকে আর্ড করে।

॥ এরেরাখন পরিকেশ সমারা॥

0

চতুর্দদশ পরিচেছদ

স্থয়াধিতে। ভবাত স্থাবন: স্উলে কৃতো বদাৰ স্থতা ভাসং জোতিয়াং স্ভো ভাসেতি বা ৮ ১ ।

भद् ('यद्' ५६ नम) कान्छिः (काविकारदोषक) कदि (१६); (काविकाः) स् कदनः (द्रशमम) ए केवनः (द्राव्यदकः), धनाम् (१८म६ व्यक्ति) पृषः (द्र्म करः, উत्यदस्य गणः), (कार्गिट्याः (द्यारिकायं नवार्यनम्दद्व) कानः (द्वारिक व्यक्ति) पृषः (উत्यदस्य गणः) वा (क्यदा) काना (द्यारिक वावा) पृषः (निवित्रक) हेलि (५६ नद्य 'यद्' नरस्य व्यक्ति)।

'শব্' শক আহিতাবোহক। দেখা বাছ—(১) আহিতা হু অরণ বা হু গমন, অর্থাৎ আদিতোর গতিব বিরাম নাই (হু + অর্—গতাধক 'ক' খাতু বইতে কর্ট্রাচার প্রভাৱে।; (১) আহিতা হু উরণ বা হু প্রেরক অর্থাৎ আহিতা অভ্যাৱহালি হুকুরে প্রেরণ করেন, আদিতোগাল্লে আভকাবের পেল্যামের পাকে না (হু + প্রেরণার্থক 'ঈর্' খাতু রইতে); '
(এ) আহিতা বসম্মূর্যর বিকে উত্তম্বরণ গমন করেন " অর্থাৎ বিরেশমূরের বারা প্রভ্ততেশে বসমার্থক করেন (হু + গতার্থক 'ঝ' খাতু রইতে কর্ট্রাচার প্রভাৱে), (৯) আদিতা রম্বনারি কোতিয়ার পার্থাক্যের অল্যার্থক 'ঝ' খাতু রইতে কর্ট্রাচার প্রভাৱে), (৯) আদিতা রম্বনারি কোতিয়ার পার্থাক্যের অল্যান্থ বার্থাতিয়ার পরাত্তিয়ার পরাত্তিয়ার কাতারে); (১) হুবা বীম ক্যোভিসমূর্যের বারা সর্বারণ পরিবেশ্রীক আব্দেন (হু + প্রভার্মক 'অ' খাতু রইতে কর্ট্রাচার প্রভাৱে)। " 'হু অরণ্য', 'কু উর্থা'—এই তুই হুলে বে বিস্কিপতি ভাষা সহলবোগের নিমিন্ত।" কুর্গাচার্যের কান্যান্য ক্যা বাইতে পারে অর্থাৎ একটা অরখান, একটা প্রধান, একটা আন্তর্নার বার্ণালা—উল্লেক মনে করা বাইতে পারে অর্থাৎ একটা অরখান, একটা প্রধান, একটা আন্তর্নার বার্ণালা—উল্লেক মনে করা বাইতে পারে হুলাই মুর্গাচার্যের মন্তের ভাগেলাই। "

के इस्तरकारिका स्थापनारको नाकारकेन धर्मर (रहनवास) ।

१ प्रदे प्रतासासकृत करको परको करकि (प्र.)।

^{🐠।} পৃষ্ঠ গ্রহমক্ষরাধীনাং লে।ভিনাং ভানবাধানুদ্ থতে গতং । হু:) ।

^{🛊 । 😘} বলি ক্লাইডি বিশেষ্য পূৰ্বতে কৰ্মনি (ক্লাক্ষ্য)।

 [।] কুইথাড়িগলাংশী নিসন্ধি পাঠে। বং পাং । ।

শ্বর বিশেষপরিপেট্টারটনতে কালে জাতর। কিছুকা তথকি 'ছ অরপ্র' ইতি। ইরুতে 'ছ ইয়প্র'
 ইত্যোগ্য ।

আৰুবাদ—'বাব্' শব্দ আধি চ্যাবেশ্য হৰ । আধিতা অপ্যন, প্ৰপ্ৰেক, বসস্চ্ছৰ বিকে উৰ্ম্যনৰূপে গত, ৰোভিয়ান্ শ্যাবস্থাত বেলাভির অভিম্বে কট্পত অথবা আয়েভিয় যার। প্রিকেটিভ, এই সম্ভাব্য শব্দের ব্যাপতি ।

এতেৰ জৌবাখ্যাতা । ২ ।

এচেন (ইয়ার থারা) ভৌ: (ছাল্যেক অর্থাৎ ছালোকবোরক 'কর্' বজ) ব্যাব্যাতা (ব্যাব্যাত হবল)।

नमा बनेशांक चत्, भृति श्राञ्चिक हमी नाम एमक्ष चाविएछाद द्यापक, त्यहेक्त हालादकर व्यापक। 'चर्' भएक चाविछाद्यापक द्यापक निर्माहन श्राचित हमेल, द्याहे मध्य निर्माहदार द्यापक चावि 'चर्' भएक हालाक द्यापक के श्राचित हमेल वालाव। (১) हालाक द्यापक चावि 'चर्' भएक हालाक द्यापक के श्राचित क्षेत्र भाव के प्रदेश भाव। (३) हालाक द्यापक चावि चाव चावेद वालाव वालाव द्यापक व्यापक व्यापक चावेद वालाव हम, (२ + 'चेर्' पासू हमेंदक); (०) (१) (१) हालाक 'च्यापक व्यापक चावा वालाव हम भाव हम वालाव व्यापक चावा वालाव वालाव हम भाव हम वालाव व्यापक चावा वालाव वाल

अमुराम-- हेहा पाश्चे हात्शकत्वावक 'पत्' अस बाबार्गाठ हरेंग ।

পৃথিরাদিতো। ভবতি প্রাধুত এবং বর্গ ইতি নৈকজাঃ সংস্পানী রসান্ সংস্পানী ভাসং জোতিবাং সংস্পৃতি। ভাসেতি বা । ৩ ।

পূরিং ('পৃথি' পাষ) আবিতাং (আবিতাংখাংক) ভবতি (হয়), এমং (আবিতাংক) হবং (বর্ণ) প্রাস্থতি (পরিবাধ্য করে) ইংড (ইং।) নৈকজণঃ (নিকজকারণৰ বংগন), হুলান্ (বলুন্ত্র) লংগ্রেঃ (স্পর্করণ) জ্যোতিখাং (জ্যোতিখান্ এইনজ্যানির) ভাষা (জ্যোতির) সংগ্রেঃ (স্পর্কর) করে), হং (অধ্যান) তালা (জ্যোতির হারণ) সংস্কৌ (স্থাক্ যুক্ত), ইংডি (এই সহয় 'পৃথি' শব্যের ব্যুৎপত্তি)।

'পৃত্মি' পথ আমিতাবোধক। আহিতা ভারবর্ণত হার। পরিবাধি (প্রান্ধান্ধার্থক 'অন্' থাতুর উত্তর নিং " প্রভাবে) , আহিত্যবাসের কাতেইা, ভিত্তি কর্মহাই ইপক্ষ্

शृंगकुत नेवस्कीकि वां कलवनगर (पर पार) ।

क्षा विश्वविक्तामा ।

ল্পৰ্শ কৰিবল আছেন---ব্ৰগ্ৰহণই আৰিছোৰ কৰা ' ('ল্পুৰ্' ৰাজু হইছে), আৰিছা, চল্ল অভূতি মোডিমান্ পৰাৰ্থপৃথ্যৰ জোচি পৰ্শ কৰেব, আৰিডা সংপৰ্শেই ইয়াদেৱ জোচি নই হয় ' ('ল্পুৰ্' ৰাজু হইডেই।, আৰিডা জোচিত ধাৰা সংপ্ৰাই —অৰ্থাং স্থাকৃ মুক্ত ('ল্পুৰ্' ধাকু হইছেই কৰ্মবাচ্যেৰ প্ৰজাৱে)।

অনুবাদ -'পৃথি' কৰ আহিতা বোদৰ ; গুৰুৱৰ্ণ আহিতাৰে পৰিবাধ্য কৰিবা আছে ইয়া নিকক্ষণবৰ্ণৰ বংগৰ, আহিতা বুণগৰ্হ সমাক্তণে কৰ্প কৰেব, আহিতা লোগতিখান্ পৰাৰ্সমূহেৰ আগতি কৰ্প কৰেব, অধবা আহিতা কোগতিৰ দাবা সংক্ৰি (সমাক মৃক্ত) এই সংযু পৃথি প্ৰেক মুখাপতি।

অৰ ছৌ: সংস্পৃন্টা জোভিভি: পুনাকৃত্বিক । ৪ ঃ

শব (শাব) ভৌঃ ('পৃত্নি' পৰ ভালোকবোৰক), [ভৌঃ] (ছালোক) মোছিডিঃ (চণ্ড সম্পন্নাবি লোভিয়ান পদাৰ্থসভূচের দায়।) পুৰাক্ষয়িঃ চ (এবং পুৰাকারক লোকসমূহের ধারা) কম্পুটা (সমাক্ষ প্র)।

'পৃথি' শক্ষ কিবলে ছালোক বৃষ ইংজ পাৰে আহাই বলিজেছেন। ছালোক কোছিয়ান্ প্ৰাৰ্থিযুহের বাবা এক পুণায়া লোকসন্থের বাহা সংস্ট অন্তি পরিবাল্ড ('স্ব্' বাচ্ হইডেই ক্ষবাচ্যের প্রভাৱে)।

कानुवास-वाव 'लुडि' वय द्वारवाकरवावकः द्वारवाक हत्वश्रवाधि (कार्यक्षात् ववार्य-मपुरस्य वावा अवः पुराकावक रताकतपुरस्य वास अर्ल्ल्डे (लुविशास्त्र)।

নাক আদিত্যো ভবতি নেতা রসানাং নেতা ভাসাং জ্যোভিষাং প্রণয়ঃ 🗈 🗈 🕨

নাক: ('নাক' শব্দ) আহিত্য: (আহিত্যবোধক) ভবতি (হয়), হলানাঃ (বসলমূহেয়) নেতা (নায়ক), ভাগাং (জ্যোতিঃগয়ুহয়) নেতা (নায়ক), জ্যোতিয়াং (জ্যোতিশুক্রেই) প্রথঃ (নায়ক)।

'নাক' শক আৰি তাৰোধক। আৰি তা ৰবিৰ বাবা ব্যবস্থ নিলা বান, আৰি তা স্ক্ৰিকে অ)ও বোটি নিলা বান (গ্ৰেকে কৰেন), আৰি তা কোটিক্চকের ন্যুক্—চল্লাবির সভি স্থোৱেই অনীন ('নী' ধাতু সইতে নাবক , নায়ক = নাক)।

অসুবাদ—'নাক' আৰি হাবোধক; আৰিত। বসস্হের নামক, জ্যোতিঃসমূহের নামক, ' জ্যোতিশ্বকের নামক।

১। অৰঞ্জে কৰ্ম বসংঘাৰণ্ (বিচ ১৮১ ১।

काश्चित्रमानर्गादश्य अस्त्रक्ष्मक्ष्मक्षम्याः कारमः स्वर्थः (क्:) ।

অব ভৌ: কমিতি ওখনাম, তংপাঙিদিকং প্রতিবিধাত, 'ন বা অমুং পোকং জগুৰে কিঞ্চনকিন্'। স বা অমুং লোকং গতবতে কিক্নাস্থং পুণাকৃতো ভেৰ ভত্ত গতহন্তি । ৬ ।

चन (चार) (चोर ('नाक' नच हारणकरशंतक); क्यू रिक , 'क' एडं न्य) सुन्नाम (स्थान नाम), जर क्षांकिविक (क्षित्रदेश चम्म ना करण) क्षांकिविक (क्षांकिविक ना करण) न (चार करण करणाह करणाह । (क्षांकिविक ना करणाह करणाह । चार करणाह करणाह । चार करणाह करणाह । चार करण

'ताक' नक किस्ता हात्माक न्यादेत्व भारत खाडावे वित्तित्वहान 'क' नक स्थाती, किमिनी स्थान क्ष्या हात्म), तात्म क्ष्य वा क्ष्यत्म द्वित्य क्ष्यत्म क्ष्यत्म क्ष्यत्म (विभिनीक) हवेस नाक (जन क्षयः) क्ष्योर स्थान हात्म क्ष्यत्म क्षयत्म क्षयत्म

আৰুবাদ - আৰু নিক' শন ছালোকবোহন , 'ক' এই শন হ্ৰপটাৰ, ভৰিপনীত । ছাৰ) নাকে প্ৰতিবিধ হয় । না বা আমু লোকং কণ্যুৰে বিকানকন্— নাবা অমু লোকং সক্তৰতে বিকানপুৰ্যমু—আৰু এই লোকে বিবোধা গ্ৰন কৰিবাছেন, ভাগাৰেৰ কোন্য হাৰ নাই , কাৰণ, পুৰাক্ষী কোকই ভৰাৰ প্ৰন কৰেন।

রোর।দিতো। ভগতি গময়তি রসান গছতো থুবিকে । ৭ ।

পো: ('পো' পথ') আহিছাঃ (আৰিছাবোৰক ভাৰতি (২০), বসান্ (বংসমূহ) প্ৰয়তি (প্ৰন কয়াইয়া থাকেন ১, অস্তৰিকে (অত্তিকে) সক্ষতি (প্ৰন কৰেন)।

১ ৷ ক্রিবিব্রতি—কল ব্যথীর লাই , ছুবাল্যাব্যর বাংলার ও করিবির্নাত ক্রিবিব্রাত ।

ব্ৰহাবভাত ব্ৰবিভূজাতে (জালা):

क्षांटक महिका २३/२, देशिक मह बाअ१३३, वि. मह बाक . कडेगा १

म कि भूगाकृष्णाः प्रत्येण करियुत् नारमान् (क्र.) ।

'(গ)' পথ আধিত্যবোধক। আকিতা বন্ধিৰ ভাষা ইনসমূহ নিজের বিকে সঞ্চালিত করেন— অর্থাৎ বসমূহ আকর্ষণ কবিষা কইয়া বান (পিজ্জ 'পৃষ্' থাতু ক্টতে); আহিতা প্রথ অঞ্জিকে সঞ্জন করেন ('গ্রম্' থাতু হুইডে)।

আনুবাদ—'লো' শব আহিতাবোধৰ। আহিতা হসসমূহ সকালিত কৰেন, আহিতা অৱতিকে সক্ষৰ কৰেন।

> অধ ভৌৰ্বৎ পৃথিব।। অধি দূবং গ্ৰভা ভৰতি। মচ্চাতাং লোভী-বি গছবি । ৮ ।

অৰ্থ (আৰ) ভৌ: ('বেন' শব্দ পুচলোকবোধক); বং (বেংচ্ছু) পুৰিবানা (পৃথিৱীয়) অধি (উপৰে) দূৰং গতা (দূৰণতা) ভৰতি (হয়) বং চ (আৰ থে চেছু) আলাং (ছালোকে) জ্যোতীংৰি (জ্যোতিক্ষক) গন্ধৰি (সক্ষৰ কৰে)।

'লো' পদ বিবলে হালোক ব্যাইতে পাবে তাহা বলিতেছেন। ভালোক পৃথিধীর উপত্তে বহু বুবে পিয়াছে, হালোকে সমগু লোভিক্তক সকরণ করে ('পম্' গাড়ু হইতে)।

অসুবাদ—আঙ 'গো' পদ ভালোকবোধন , ভালোক পৃথিবীৰ উপৰে বৰণুতে সিবাছে, ভালোকে আচাতিকক সকৰণ কৰে।

বিক্টবানিভা। ভবভাগিকৌ রসানাবিকৌ ভাসং **ক্ষোভিবাদাবিকৌ** ভাসেতি বা । ৯ ।

বিইণ্ (বিইণ্ শক্) আবিতাঃ (আবিতঃহোধক) ভবতি (হব); কনান্ (রনসমূহে) আবিইঃ (এবিই), জ্যোভিবাঃ (জ্যোভিজ্যকের) ভান্য (জ্যোভিড্রে) আবিইঃ (প্রবিই) হা (অধ্যা) ভাগ (জ্যোভিত্র হার৷) আবিইঃ (খ্যাগ্রা) ইভি (এই সম্ভ বিইণ্ শংকর বৃহপ্রি !

'বিইণ্' শব্দ আহিত্যবোধক। আহিছা বসসমূহ প্রৱণ করিবার বার বজির বারা ভারাতে আনিই (প্রাবিই) হংকে, আহিছা আর জ্যোতিভাকের ব্যোভিডে (আনিই) প্রবিই হরেন—আহিছা সম্পর্কেই সমজ জ্যোভিডকের জ্যোভি: এই বইশ্বা বায়; আহিছা অনুষ্ঠিত সমূহের হারা আনিই বা পরিবালে: ' ('বিশ্' থাড় বইডে)।

অপুৰাদ—'বিটপ' শন আনিতাবোৰত ; আহিত্যরসস্থে আবিট (এবিট) হছেন, আহিতা আাতিমান্ পরার্থসমূহের জ্যোতিতে আবিট (এবিট) হছেন, অবহা আোতির হারা গরিবাধ্য হহেন—এই সময় 'বিটপ্' অবহা ব্যংগতি ।

>) व्यासिक करिकेट (प्रोट) ।

कामा वा कावः (१६६ पाः) ।

ৰথ ছৌৱাবিন্টা ব্যোভিন্তি: পুণ্যকৃত্তিক ॥ ১+ ॥

আৰ (আৰ) ভৌন ('বিটগ্ৰ' পক ছালোৰখাচক); [জৌন] (ছালোক) স্থোতিছিঃ ক্যোডিকজেৰ মাৰা) প্ৰাকৃত্যিত (অবং প্ৰাকাৰী লোকসমূহের মারা) আনিটা (প্রবিটা— পরিখালা)।

'বিষ্টপ', শব্দ কিত্তপে দ্বালোক বৃত্তার ভাগা বলিভেছেন। দ্বালোক জ্যোভিত্তান্ পদার্থ-সমূহের স্থানা এবং প্রাণয়া লোকসন্তের স্থানা স্থানিষ্ট স্থান্থ পরিবালে ('বিল' গাড় হবীকে)।

আসুবাদ – আৰু 'বিউপ', পাল ব্যক্ষেক্ষাচক; প্রক্রোক জ্যোতিককের ভার। এক:
পুরাকারী কোকসমূহের ভারা আবিট (পরিবাল্ডে)।

নত আদিত্যে। ভৰতি নেতা রসানাং নেতা ভাসাং জ্যোতিবাং প্রথমোগশি বা ভন এব ভাষিপরীতো ন ন ভাতীতি বা ১ ১১ ।

मका ('मकन्' नच) चानिकाः (चानिकारमाध्य) क्विक (एव), क्रामार (चनन्यूरस्य) स्तिक (मावक), क्यामार (चनन्यूरस्य) स्तिक (मावक), क्यामिश (च्याकिकरम्परस्य) स्तिक (मावक), क्यामिश (च्याक) मावक (च्याक) माव

'त्रका' नव व्यक्तिहरू । व्यक्ति व्यक्ति व्यक्ति स्वर्थ । व्यक्ति व्यक्ति । व्यक्ति ।

অনুবাদ--'নভদ্' লৰ আৰিডাৰোংক; আৰিতা ৰসন্ত্ৰেৰ নেডা, জোডিংসমুংহৰ

১। সাক্ষ প্ৰেছ বৃংপত্তি জইবা।

 [।] व व काकोकि वा वकास्तारणय नकः (कः काः) ।

নেকা, ক্যোতিক্জেৰ প্ৰথা (নেকা), শহৰা 'ভন' নথও অক্ষেত্ৰ বিশ্বাহ প্ৰান্ত হইছা 'নকৰ্' হইছে পাৰে। অধ্যা আৰিছা যে প্ৰকাশ শান না ভাষা নংহ, বিশেষভাৱেট্ প্ৰকাশ শান।

ঞ্জেন ভৌগাখ্যাতা। ১২।

এতেন (ইহাৰ খালা) ভৌচ (ক্যুকোৰবেণ্ডক '৯ড.' দক্ষ) ব্যাক্যান্ত। (ব্যাক্যান্ত হবল)।

'नकः' एक किरुश इ कांक वृकादेख गाउँ एका विल्एएक्ट । हात्मक कान्य दा बीखिनम्मक हारमध्य विरम्पश्यात्वरे खन्म गाउँ, कारबहे काविएम्बाठी नकः' महत्व गाउँ हारमाकदाठी 'नकः' गवंख 'कन' गण १११ए किस्स 'ननकम्' मक इहेरछ विश्व दहेरण मारहा

कानुनाम-- हेश बाटा ६ क्लाब्ट्साहरू 'अक्ट' नक्ष्य बाह्या करा हरेना

। চতুর্বৰ পরিচেম্ব স্থাপ্ত।

পথক্ষপ পরিক্রেন

কল্মিনামান্যুক্তরাদি পঞ্চমণ কল্মির্থমনাং । ১ ।

উত্তরাশি (আদিতা ও ছালোক—এতত্তরতে যে সাধারণ হব নাম অংশরবরী) শক্ষণ (প্রকাশ নাম) কলিনামানি (বলিনাম), রশিঃ ('বলিঃ' শব্দ) ব্যবহে ('বস্' থাড়ু ক্ইডে নিশার)।

খাং, পৃথি, নাক প্রাকৃতি ছাটা নামের পরে প্রকাশ রভিন্যে (নিংকুঁ ১৮০) আছিওিছ ছাইবাছে। 'হাফি' লাগ 'বন্' থাকু হাইছে নিজ্ঞা, ' হাছি (প্রাকির্থ) ক্লাবি রন্সমূহতে সংব্যিত করে, রভি (২০ছু) আর্কে সংহ্যিত করে।

অসুৰাদ—তংগ্ৰহতী শক্ষণ নাম ধৰিনাম , 'ৰক্ষি' লগ 'ৰম্' বাতু হইতে নিশা। তেৰামানিতঃ সাধারণানি পঞ্চালকন্মিডিঃ । ২ ।

জেবাম্ (বেই সমজ নাবের) আহিছে (এবেন হইজে) পঞ্ (পঞ্চায়) অধ্যক্তিত (অসংখিয় সংখ্) নাব্যৱস্থানি (ভূল্য)।

রবিনাবের হথে। এবেম যে পাঁচটা নাম খেবা," কিবৰ এক্তি, ভারারা অধ্যতির সহিত নাবারের অর্থাৎ এই লাচটা নাম প্রধাননিকেও মুখার, অধ্যতিকেও মুখার।

भागूनांग—शर्टे नवता बार्यव कावय वहेरल नेक्की बाद भाववित्रक मान नाशावन ।

विक्यांवाण्यकांवारको ॥ ० ॥

উত্তরাণি (পঞ্চল ছতিসাংগত্ত পর্যজী) অটো (আই নাম) হিত্রামানি (হিজের নাম)। অপুরোগ—অংগ্রহতী আই নাম হিজের নাম।

দিশঃ কথাত্মিলতেয়াসধনাদশি ৰাভ্যপনাৎ ৷ ৪ 🛊

विना ('निक्' नाम) कचार (टकांशा हरेंटल हरेंग) है. विनादः ('विन्' बाक्ट हरेंटल) चातप्रतार (आश्रा हर रिना, 'श्रृ' वाष्ट् हरेंटल), चिन वा (चवश) चकानतार (चारा करव रिना, 'चन्' वाष्ट्र हरेंटल)।

३ । क्षण्यांदीत प्रत्य 'विविधेयतार'— हेवांड दावा 'विचा' न्यत्यत वर्ष है कविक वरेंगांक, राष्ट्र व्यक्ति वर नारे (विविधेयांदिकार्यक्यवरमध्य न श्राकृत्यस्थित्) ; कीवाव प्रत्य न्यायार्थक 'व्यन्,' राष्ट्र श्रेष्ट्र 'विचि' नायव विचाकि व्यक्तिय (क्षेत्रावि वरूक प्रवेषा) , वर्ष्ट्र (क्षित्रण) क्षण्य नाम्ब करव , वर्षि (क्ष्यू) व्यक्तियांकि साथ करव ।

^{ং।} বিশ্বট্ডে পাই আহে বেলাঃ, প্ৰাই বাজায়ক 'বেলা', কাৰ্য সংগ্ৰহণ ১০০০ এবং বিশ্বট্ িচাৰ , ব্যাপ্যায় সংখ্যাই ব্যাপ্তায় প্ৰাইখা ।

'विक्' नम जिन क्षशार निम्म कता शहेल्ड नारह। (३) 'विन्' राष्ट्र हरेल्ड; 'विन्' साह्य कर्य क्षिणकान कर्यार बान दा निश्चन, विक्यपुष्ट स्वरक्षावितरक हरियंत क्षा) हरू, क्षशा और मुसंबिक और क्षेत्रविक्—रेखाविकरण विक्यपुर निष्टि हम। (३) 'तन्' साङ्घ स्वेर्त्व ; 'तन्' साङ्घ कर्य क्षालि, विक्यपुर नर्व नवार्थरके व्याल हम, तमक नवार्थ नवार्ष्ट मिक्यपुर क्षात्र (निक्यपुर) क्षात्र (निक्यपुर) क्षात्र , तम्=रम्=विन्। (७) 'क्ष्म' साङ्घ हरेल्ड; 'क्ष्म' साङ्घ कर्य । विक्यपुर क्षात्र व्याल नवार्थरके व्याल करवा, क्ष्म' साङ्घ कर्य ।

कामुनाम--'किन्' नाम स्वाधा क्षेत्रक दर्गम ; 'विना' काकू द्वेत्रक , व्यवसाधानक वृद्ध विना, व्यवसाधानक करत विना ।

ভত্ত কাঠা ইভোডণ্যেকজাশি সক্ত নাম ভৰতি 🛊 ৫ 🗈

ভাষ্ক ('বিষ্' নামনপুৰের মধ্যে) কাজা ইতি এতং ('কাটা' এই নাম) আনেকতা আশি (বিক্সাভিবেকে আৰক আনেক জাৰোৰ) নাম (নাম) ভাৰতি (ব্য)।

'কাঠ' পৰে যাত্ৰ বিকৃষি বুখাৰ না, অভাজ অনেক সৰ বা বাৰা বুৱাইছেও 'কাঠা' পৰা বাৰুজ হয়।

चानुत्र विक्' नामनप्रश्य प्रशा 'काकेा' करें नाम विक् वास्तित्व चारक चारक स्थाप स्थाप स्थाप कर्या ।

কান্তা দিশো ভবন্ধি ক্রান্থা বিতা ভবন্তি, কান্তা উপদিশো ভবস্থীওরেতরং ক্রান্থা ক্রিডা ভবন্তি, আনিজ্যোগলি কান্তোচাতে ক্রান্থা বিতো ভবতি, আঞ্জেডিলি কান্তোচাতে ক্রান্থা বিতো ভবতি, আলোগলি কান্তা উচ্যন্তে ক্রান্থা বিতা ভবন্তীতি আব্যালাম্য ৬ ।

काहाः विनः स्वर्श्व (काहा दिनास्य दिक्तवृह त्याव) काहा (त्रश्च नवार्यव क्रिक्त) विस्ताः स्वर्श्व (विश्व क्ष), काहाः स्वर्ष्णका स्वर्ण्ण (विश्व क्ष) विष्णक्ष स्वर्ण्णका विष्णका स्वर्णका विष्णका स्वर्णका विष्णका स्वर्णका विष्णका स्वर्णका विष्णका स्वर्णका स्वर्णका विष्णका स्वर्णका स्व

'কাঠা' পৰা 'কৰ্' খাতু বইজে নিশাও 'কাবা' শবা (বাচার আৰ্ 'নমন কবিবা' বা 'শতিক্ষা কবিবা') এবং 'বা' খাতু এতবৃত্তের সাবোদে গঠিত। কাবা ই বা — কা + হা — কাঠ, । 'বাঠা' শব্দে বুঝাব—(১) বিক্; বিক্ স্মতা প্রাথের রাতি সিবা আর্থাং সম্ভা প্রার্থকে প্রাথে ইবা বিত ব্য—এবন কোন পরার্থ নাই, বেখানে বিক্ নাই . (২) উপরিক্; উপরিক্ বা বিশ্বব্যধানকী বিক্ (বেশান সমূহ প্রশানকৈ অভিক্রম করিবা ক্তি হয়, আর্থাং কোনত উপরিক্ কোনত উপরিক্ষের সহিত্য বিশিষ্ণ কয় মা—কুই উপরিক্ষের হথে। বাবখান বাকে বিক্রের।' (৩) আর্বিতা, আর্বিতা অব্যানে আর্থাং অভারলে পরন কবিবা ক্রিত হতেন , (৬) আর্বাভা আর্বাভা (আর্বি + আর্বা) পরের অর্থা পরস্কার আর্বাভা বিক্রম করিবা ক্রিত হতেন , বিশা শর নিজেপ করা বর ভারার আর্বাভা বির্থা, 'আর্বাভা পরের অর্থা অব্যাননহাকে নীয়া বা প্রযান্তর্বাভার হয় ভারার আর্বাভা নির্বাভা করেবাক আ্রাভাই বেন অর্থাবেলে বিরা ক্রিত হয় , (৫) অসা ; করা পুরুবিরী, রুব, নবীপ্রভৃত্তি অন্যান্তর সম্বাথ বিরা ক্রিত হয় , (৫) অসা ; করা পুরুবিরী, রুব, নবীপ্রভৃত্তি অন্যান্তর সম্বাথ বিরা করেবাক ক্রাব্য আর্থাং বেরাক্রিত বন্ধ সম্বাভা ব্যাবিত করেবাক ক্রাব্য আর্থাং বেরাক্রিত বন্ধ সম্বাধি ব্যাবিত করেবাক ক্রাবিত করেবাক ব্যাবিত করেবাকি ক্রাবিত করেবাক ক্রাবিত করেবাক ক্রাবিত বন্ধ সম্বাধি ব্যাবিত করেবাক ব্যাবিত করেবাক ব্যাবিত করেবাক ক্রাবিত করেবাক ব্যাবিত করেবাক ব্যাবিত বিরা করেবাক ব্যাবিত করিবেট ব্যাবেল, ক্রাবিত বন্ধ সম্বাধি বিরা করেবান বিরা বন্ধ নাম (ক্রাবিত + শ্বা — বাটো)।

समुवान—'कांते' विलिख विकृत्युर न्यान, नवता नवार्यन क्षित निवा विक तव ; 'कांता' नाम क्षे विश्व वर्षकों कि वर्ष कार्यक न्यान क्षेत्र कार्यक करिया विक वर ; स्वादिकाल करिया कि विक वर है साविकाल करिया का विक वर है साविकाल करिया कि वर है साविकाल करिया करिया

। পঞ্চল পরিফেদ সমার্থ ।

३ (वाहारक विकृतपृष्ट नावानशास आधा प्रदेश दिक का बाहा है केनलिक (हुई किएक जिन्हन केनलिक वक्त) अहैकन शांवाध देखन करका ।

महापता सं: मृतः कायत्कारेयको न संक्रितिक्षेत्रीकि साक्षेत्र समा म्हणः (द्वा) ।

লোড়ৰ পরিচ্ছেদ

আনিষ্ঠানী নামনিকেশনানা কাজনোল মধ্যে নিজিত শ্রীক্ষার কুজত নিশ্যে বিভ্রমানের দীয়া তম আপ্রতিক্ষাপ্তার ৪ ১ ৪ (করের ১০২৪০)

काणिकेक्षीतरम् विकित्विकः । पाति वस्तर्यतारः (विस्तरितिकः) परशः (वर्षाः भवेशः वस्तिकरुगः स्व प्रविक्तिः । प्रशः । प्रशः । प्रविद्याः । विद्याः । विद्याः

त्वे वाह व्यवस्त करण वर्षता वर्षता प्रश्व प्रश्वाचि वरश व्यक्ति कम व्यक्ति रमारक रववक्त वर्षत करण, निवादा करणण एवक्त महीत निवाद करियाद व्यक्ति विवाद व्यक्ति वर्षता विवाद व्यक्ति वर्षता वर्षत

আসুৰাত — কিন্তিৰভিত বিভাগৰন্তিক সাধ্য অৰ্থাৎ অক্তিক্তে আৰ্থাক আলোৰ শোণাই স্থানি বিভাগা কালন (নিশান) কৰিবাছেন কল বেবেং নিচন্থম প্ৰাণে কালে, ইপ্ৰশাস (বেৰ) কিন্তানী অক্তাৰ বিভাগ কৰিবা অৰ্থান কৰে।

कार्तिके को अध्यक्तिका स्थानिक स्थानिक कार्या । स्थानिक स्थान

व्यक्तिके (विक्रिक्टिक) व्यक्तिवनशासक व्यक्तिकाशसम्बद्ध (विद्याध्यक्तिक) वैकि

मट्या विकासाविक त्याद है यह पार । याधानक व्यवस्थितायां (पूर) ।

वाक्टक दश्योगर विविधकपृथिक गाउँ नवीडवर्ग्यामधानाम्ब क्यार (पूर्).

 [।] महस्र कवार्थ कामासंह (पह पह ।)

का कर्याच्या कार्यात के कार्य , (क्षा) , कान्याचार व्यक्तिक के क्षेत्र कर्याच्याच्या कृष्ण नामाः
 मारकारीकार्थः (पर परि)

जरें नवकरवट करों) कथायदानांत (कवित -कर्ताय नक्षित्र), 'क्षातात प्रत्या जिल्लित करोकर्'—व्ये पत्न करोक - स्वयः ('करोब' नटकट कर्न 'द्वार')।

भाष्ट्रवाम -- 'सिन्डेकोन्स् प्रतिविषयानाताम् अवे युवेति एत्वय वाटा 'स्यायव' अवे पार्वद ८वाच वर्षेत्रव्यक् , 'कामानार वर्षा निविद्यः पदीवम्' अवे वारका 'पदीव' नायक पर्व 'रवय' ।

नबोद्धः नृगारकः नवारक्षः । ० ।

नवीक ('नवीक' नव) तुनारकः ('नृ' वाकु करेरक विलयः), नः रं अवनः) नवारकः ('नव्' वाकु इत्रेरक विलयः) ।

विश्वार्थक 'मृ' पाणू इवेरफ (के ०००) जवदा क्ष्मणवार्थक 'गर्' दाकू इवेरक जडीड गण निर्मात: केंद्रव प्रामिट क्षाप्ताव विद्यात । द्रायम्ब्रियक कर्य—वादा विश्वास (क्षेत्र) वद, जववा वादा काल केमनाथ दश (विश्वारक दि कर, नागांकि दि कर कारणत)।

অনুসাম—'নবীর' লক 'লু' হাড় কটাতে অথবা 'নত্' বাজু বইকে নিলক ব

बृदक निनार निर्नामर निष्ठतीय निकासकारण है कि । ॥ ।

'दुबक जिनार' जहें भूरत जिनार क जिनेक्ट (जिन्नक्त अरवन), 'वित्रवृक्ति भागा'—हेकि जिल्लेक्टन) वित्रवृक्ति —रिकायकि (कार्य)।

সংয়া 'নিবা' প্ৰের অর্থ নির্বার অর্থার কুন্তর প্রাক্তন কোর মেন কৃষিয় কিন্দে নত হয়) । 'বিচর্জি' পর 'বি ন চর্' রাজু ব্রুত্তে নিজ্ঞা; 'বি ন চয়' রাজু অভার্যক, সমস্ত সভার্যক বাজুই আন্তর্যক, ভারেই 'বিচর্জি' এই প্রেয় অর্থ 'বিজ্ঞান্তি' (আন্তর) ব্রুত্তে লাবে ।

অসুসায়—'বৃত্তত নিশাং' এই পুৰে 'নিশা' শংখত কৰ্ম 'নিশাৰ' (নিয়নক-লাখেশ)। 'বিচৰতি আগং' এই পুলে 'নিচত'ড' শংখত কৰ্ম 'নিধানতি' (আনে)।

नीर्थः आषरकः । । ।

बीक ('बोक' अहे तक) आवाकार 'आव्' वाकू वहें(क जिल्हा) ।

'जार' शहर वर्ष तीर्थ एक्श (जार माधार), माधारमं तीरीकरनम्)। 'जार' शह शरेरकरे 'तीर्थ' नरकर निम्मकि।

व्यक्तवाद--'होब' नव 'हाव' वाब् वहेरक विन्नव।

ক্ষরবাধ্যে 🗈 🗣 🕏

क्षत्रा ('क्षत्रा' नक्) काजारकः ('क्ष्म्' नाक् हरेटक जिल्हा) ।

भ्यत् ताकृ क्रमाविकार गरिएके का वा ।

বিবাৰাৰ্থক 'জন্' হাজু কইজে 'ভয়া' সংখৰ নিশক্তি; 'ভয়া' সমূপে বিতীৰ্ণ; ঋষবা, 'ভয়া' বা শক্ষকায়ের হাত্য দুৰ্থ যথা হয়।'

অসুবাদ—'ভদ:' ৰম্ব 'ভন্' খাকু চইতে নিলা।।

व्यानवर्षाट्यट्डः ॥ १ ॥

चानरः ('चानरः' अहे नः), चारतः : (चान्सं : 'ने'शङ् हरेरङ निन्तः) : चनुर्वापः—'चानरः' नर 'वान-ने' वाङ् हरेरङ निन्तः ।

ইক্লপক্রবিক্রোছত শ্বহিতা বা পাত্রহিতা বা ওলাদিরূপক্র। ৮ ॥

ইরণজঃ [কলাং] ('ইরাণজ' এই নাম কেন্বইণ) দু ইরা (ইরা) আর (ইরার) শম্মিজা বা (ব্য রোগনকর্মা) বা (আর না ২০) শাভ্যিতা (বিনাশকর্মা), ওলাং (শেই কর) ইরোপজা ('ইরোপজ' এই নাম)।

বুসকে ইয়াশক বৰ্গ হয় কোন, এই প্ৰায়ের উত্তরে বলিছেছেন—ব্যঞ্জেইয়া দুয়াক প্ৰাৰম্ভি কৰেন আৰম্ভ বিনাল কৰেন, অধিব্যন্ত কুল ইয়াশক (ইয়া লক্ষণাল-ইয়া গাড়ার শক্ষা লক্ষা—প্ৰথিয়া বা আহ্ডিয়া)। শ

कासूनाम-१व वेल्लाक (का) देख वेशन अन्यत्यक्षेत्र व्यवस्थित विश्वन्तकः, (महे वज् इस वेक्ष्यकः।

তৎ কো বৃত্তো মেখ ইতি নৈক্ষজাঝাট্রোহগুর ইতৈ।তিহাসিকা: । ৯ ।

एर (पाहा ११ँ८म) वृत्रः यः (वृत्र (क)) प्रयः देखि निक्काः (निक्क्ककात्रण) सम्बद्धः वृत्र (यप), पाद्धेः प्रयुक्षः देखि जैकिशानिकाः (जैकिशानिकान दक्षित वृत्र प्रयुक्तः)।

্রিকক্ষণার সংগ্রহ হাতে কুল্ল যোগ সাজীত আৰু কিছুই নংগ্, ঐতিহাসিখনৰ সংগ্রহ এক্ষণা অভ্যত—প্রধান পূত্র।

ঋষুৰাক-ভাহা হইলে মৃত কো বেবই মৃত-নিকক্ষণাৰণৰ ইয়া বলেন; ঐভিহাসিকৰণ বলেন-মৃত্য অহম, ঘটাই পৃত্ত।

> অপাং চ জ্যোতিষণ্ড মিজিভাবৰণ্মণো বৰ্ষণ্ম ভায়তে, ভৱোপমাৰ্থেন সুদ্ধৰণা ভবস্তাবিষত্ত্বপূ মন্তবৰণা ব্ৰাহ্মণবাদান, বিষ্ণ্ধা পৰীক্ষ স্তোভাংসি নিবাৰমাণকার ভশ্মিৰ্বতে প্ৰদাসনিকে আগস্তদভিবাদিকেবৰ্গ্ ভব্তি । ১০ ।

^{5.5} विश्वीर्थः हि वसाधना (का बां:), तकन हि नर्भवन्त्र कटः क्वांठ (क्षू:) ।

২। 'প্রচ্বা শক্ষের নিশান্তি উপপথার্থক 'পদ্' বাফু হইছে, ক্ষমণা বিশ্ববার্থক 'পদা' বাড়ু চইছে (উ ০০৮) ।

स्थार ह (साखिया ह (सन अवर (साख्य सर्वार विद्याख्य) विद्याख्य (विद्याख्य वा (प्रश्नन क्रिया इट्टेंक्क) वर्षक्ष (वर्षक्रिया) सावर्ष्ठ (क्रेर्थ्य इव), क्रिक्च (व्यव्य इव) क्रियार्थन (क्रिक्च वर्षमाय) वृद्धवर्षाय क्रियार्थन (क्रिया इव), स्थित्वर क् वर्षु (वृद्धे पर्यय साव 'संव्यंच्य नप्रविक)' स्थार्थीय (प्रश्नव वर्षा) ह (अवर) आस्थार्थीय (व्यव्याख्य) [क्रिया (स्थार्थि) (व्यव्याख्य) व्यव्याख्य) व्यव्याख्य (व्यव्याख्य) व्यव्याख्य) व्यव्याख्य (व्यव्याख्य) व्यव्याख्य) व्यव्य

केलिशितिकतालय माठ दृष्ण करकार पायच-प्रशेष स्था । तमण देशिया पार्थमालय मून-प्रशेष स्थान वार्ड - प्रथि । किन्न पायचा प्रथा प्रथा विविद्धार प्रथा कर्ष । क्ष्य प्रथा कर्ष । व्या प्रशेष प्रथा कर्ष । व्या प्रशेष प्रथा कर्ष । व्या प्रथा प्रथ

इनका नमुख्यामी अवेगाः, इक्षणकाषियक्ति वयप्ती अविकालि (कः), किः इक्षणका न व्यक्तिक व्यक्तिकार्यक्तिकार्यक्ति वर्षणका)।

६। काऽकारक प्रदेश 'व्यक्ति वृद्धानि' अहे द्वारण तृत्या नथ पश्चकत्य आयुष्ट , 'तृत्व' पायक वर्ष व्यवह सहैत्स वृद्धात्मक विभवति का था।

I dete plasto

all beiden 4.

২৮• নিজক

[2.5.56.5+

व्यवाह-वन धरः विद्यालय (यनप्रक्रिया इट्रेट्ड वर्षम्क्रिया मधान हम । ध्यहेदन इश्वर्याय मूक्यर्गना एव व्यव्याद कर्मक क्ष्म्याय , 'नृष्य' नात्यव क्षाय 'व्यक्ति' नामम्बद्धित महामान्। अव्य व्यक्तिया व्याद्ध । कृष्य नागेद्रिय विद्याय कृष्यिय यात्रा वन्नश्चरात् विक्षः कृष्यियाद्वित, कृष्य निरुष्ठ वर्षेण वन श्चरावित्र इश-वर्षे व्यव्याव व्यक्तियान वक् ।

। বেড়েল পরিক্রেদ সমাপ্ত।

সন্তদশ পরিচেচ্ন

ষাসপত্নীত্রছিগোপা অতিষ্ঠনিক্তা আগঃ পণিনের গাবঃ। অপাং বিশমপিছিতং বদাসীয় বৃত্রঃ অহবী অপ ভরবার । ১।

(Attach ploston)

हात्रणकीः (शांत्रणकाः—श्रविक-वक्तक)' व्यक्तिशालाः (८०५कत) व्यातः (वक्त) जांतिः (र्याद्रणकातः) पादः देव (जा होत्रपूर्वक कात्र) निक्ताः (निक्तक हरेता) व्यक्तित् (वर्तवातः विकाल), व्यक्तिः (वर्तवातः) वर्षातः (द्रवातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः (वर्तवातः) वर्षातिहरू (द्रवातः), वर्षातः (व्यक्तक) (वर्षातः) वर्षातः (वर्षातः) वर्षातः (वर्षातः) वर्षातः (वर्षातः वर्षातः (वर्षातः) वर्षातः (वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः (वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः (वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः (वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः (वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः वर्षातः (वर्षातः वर्षातः वर्षा

वान शामाती—वान वर्षाय अधिक व्यवस्था व्यवस्थ । अधिक व्यवस्थ कार्य विश्व विश्व

আমুবাদ—প্রবিদ-রক্ষর খেবগুর জন বনিকের বাবা গভীনগুরের গুল, নিক্স ভিন্ত । জনের যে যিল (পর্ত বা নির্গন্নবার) বড় ভিন্ত, ইল্লা বুজকে (থেবকে) নির্ভা করিবা নেই বিল অপাত্তক করিবাছেন।

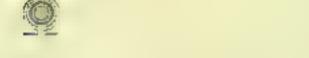
দাসপত্নীৰ্দাসাধিপত্নো দাসে৷ দক্ততে ক্ৰণদাসৰ্ভি কৰ্মাণি ৷ ২ ৷

হাপদন্তীঃ—হাসাহিলয়াঃ (প্ৰবিশ্বনের রক্ষ) , হাসঃ ('হাস' শক্ষ) হজছেঃ ('হস্' গড় হুইডে নিশার) ; কথানি (কথ্যসূহ) উন্নালয়তি (ক্টান অর্থাৎ সহাত করে)। মূহে ম্যোলয়াঃ—হাসাহিদ্যাঃ (প্রথম্ভ মূলে বিভাষা) ; 'বাসাধিশন্তী' শ্রের কর্ম ব্যাস

হস্বার্থক পা বাজু হইতে পতি বস্কু, পতি পথের ব্রীলিকে পত্নী।

६) अहरतंत्र्यं त्यांगाविकं यांगाः काः (कः काः) ।

क। अस्तिवय समितवय (कः बाः) ।

কাৰণ, আন সাসকে অৰ্থাৎ প্ৰথিকজনকৈ বজা কৰে, প্ৰথিকজন প্ৰণয় হট্যা কলপানে সূত্ৰ হয়।' 'পান' পৰা উপক্ৰাৰ্থক 'ধন' ধাঞ্ছটকে নিপাল। ইয়াৰ বৃংংপ্ৰিগত অৰ্থ—বে কৰ্মনত্ত্ উপকীৰ কৰে অৰ্থাৎ কিছুমান অ্যুলিট না বংগিয়া সমাধ্য কৃতিয়া সেয়।

कामूनांत --पानपडी: == वानाभिष्ठाः (व्यक्तिकान-तकक) , 'वान' गण 'वन्' वाष्ट् इहेरक निर्णात : वान क्षणनपुर केंशकीन करव ।

অহিলোপা অভিষ্কাহন। গুপা: । ৩ ।

'অহিবোলাঃ অভিটন্' এই ছবে, অহিবোলাঃ— অহিনা ওলাঃ (বেৰেৰ দানা রক্তি)।

অধ্বিক্ষ অন থেৰেৰ বাৰাট নিয়ণতন হইতে ৰক্তি হয়; কাৰেই ভাহা অহিতঃ
(বেৰ্চক্তি)।

व्यस्त्रवृक्ष-'व्यक्तिमा। व्यक्तिम्'-- दरेष्ट्रम व्यक्तिमाः - व्यक्तिमाः (व्यक्ति व्यक्ति व्यक्तिमाः)।

অবিব্যানাদে ভাত্ত হিচ্ছে হয় যথী ভরোহ বিবেড আধেব নিপ্র সিভেচ্ছে স্বর্গ আৰু জীতি । এ ।

আহি: ('আহি' নম্ম) আননাথ ('ই' থাতু চ্টাড়ে নিলাব), আহারিকে (আহারিকে) এড়ি (বিচয়ণ করে), আহম্ আনি ইতিকা আহি: (আর এই অন্তার্থক 'অহি' লালও) এইপ্রথে এছ (এই 'ই' থাতু চ্টাডেই নিলার), [আগবা] নিম্নুসিডোলসর্গা (উলসর্গ দ্রাইণ্ড করা চ্টারাকে); [ইবার ব্যবশ্বি] আহ্যি ইড়ি (আয়াড করে)।

'অছি' পৰা গৰমাৰ্থক 'ই' বাজু হইতে নিলাৱ; ইবাৰ ব্যংগভিগত আৰ্থ—বাচা আছাইজে গৰমাগমন (বিচৰণ) কৰে। আত আৰ্থাং সৰ্পাৰ্থক নে 'আহি' লাখা ভাৱাত এই 'ই' পাজু হইতেই নিলাল—সৰ্ল অ্থিতে গৰমাগমন কৰে। অথবা, 'আ' এই উল্সৰ্গেই ছাইতা বিধান কৰিবা 'আ' হ' থাজু হুইতেও সৰ্লাৰ্থক 'অহি' পজেৰ নিলাভি কৰা বাইতে পাৰে (উ বন্ধ); ইবাৰ বাংগজি চুইংক—খাবা আ্ৰাভ কৰে।

আধুবাদ—'অহি' শক্ষ 'ই' খাতু হইছে নিশান, অভবিকে বিচৰণ কৰে, আৰ এই অপ্তাৰ্থক (দৰ্শাৰ্থক) 'অহি' শক্ষণ এই খাতু হইছেই নিশান, অথবা উপদৰ্শ ভ্ৰীভূত কৰা হইবাছে। বৃংগত্তি—বাধা আৰ্থত কৰে।

নিক্তমা আগঃ পণিনেৰ গাবঃ পণিবিধিগ্তৰতি পণিঃ পণনাদ্ বিধিক্ পণাঃ নেনেক্তি । ৫ ।

शामः कर्षकरः, कः हि का व्यक्तिय चारित प्रकृति, म दि कर्षता आवशाज निरुद्ध विश्वक व्यान्।। दिस्स व्यक्ति (क्षः) ।

নিজ্জা: আগে: পশিনা ইব লাব:—এইছলে, পশি: (পশি) ধশিক্ (বশিক্) ওবতি (হয়), পশিঃ (পশি) পশনংখ (শশন বা ব্যবহার হইতে), বশিক্ (বশিক্) পশাং (শশাগ্রহা) নোনেশিং (শোষন বা পরিকার করে)।

'নিকছা আৰু প্ৰিনেধ সাধা এই খনে 'নৰি' শবের আৰ্থ 'বৰিক'। পণন বা ক্ষক বিজ্ঞান্তৰ বাবহাৰদপতঃ 'পনি' এই নাম; সাবহাৰাৰ্থক 'পন' থাকু ই ইকে প্ৰচীয় নিশান্তি। 'পনি' শব্দেৰ প্ৰায় 'বিপিক' প্ৰেৰণ্ড নিৰ্কাচন আংশন কৰিছেছেন; 'বনিক' প্ৰেৰ আৰ্থ—বে উপন্তৰ মূলা পাইবাৰ অন্ত প্ৰায়েখ্য পৰিকাৰ পৰিজ্ঞান কৰে। পণা + প্ৰচাৰ্থক 'বিজিয়' খাত্য ক্ষুড়ে প্ৰচী নিশাৰ (পণা + নিক্ ক বৰিক্) ব

'আসুৰাজ---'নিক্তা আগে: পৰিনেত্ৰ ভাতঃ'---এইছলে 'গণি' পৰেও অৰ্থ 'বৰিক্'; পৰন (জন্মতিকাত্তপ ব্যৱহাৰ) বৰতঃ 'পণি' এই নামত বৰিক্ প্ৰাঞ্জবা শেখন কৰে।

অপাং বিলম্পিহিতং বদাসীৎ বিলং শুনং ভবতি বিশুর্বে: । ৬ ।

'অলাং বিলয় অলিহিজং হং আসীং'—এই খলে বিলং ('বিল' লবা) ভবং (ভব) ভবজি (হয়), বিভংজঃ ('ভূ' বাতু হুইতে নিশাল)।

বিল্—ভর অর্থাৎ বাদা অংশর বারা কৃত বা পূর্ণ হয়; বারণপোধনার্থক 'কৃ' বাজ্ চইকে মিপারঃ ভর—ভল—বিশ।

स्मानुत्राष्ट्र-'स्पाः विकाशिक्षिः वशानीय'-- अहे प्राप्त विकासका, 'क्' वासू व्हेरफ विचार।

हृतः कविवानभवाव छ्य ॥ १॥

इत्तर क्षत्रों जन छवदाव = १३० विद्यान् धनवपात छर।

मृत्य 'अपरान्' नत्तर वर्ष अधिरान् (इतन कविथा) , 'हन्' शालून केतन सह व्याखाता निकास

कामू बाल--देख कुम्रस्य निरुक्त कविया त्यदे वित कारावृक्त कवियाहरून ।

বুলো বুণোতে বা বঠতে বা বৰ্জতে বা, বৰষুণোতৰ বুল্ৰপ্ত বুলক্ষিতি বিজ্ঞায়তে, বছৰঠত তৰ্ বুল্ৰপ্ত বুলক্ষিতি বিজ্ঞায়তে, বছৰকত তদ্ বুল্ৰপত বুলক্ষ্মিতি বিজ্ঞায়তে । ৮ ।

হুমান)বুণোয়ে বা বর্জতে বা ধর্জতে বা ('বৃজ' লব 'বৃ' ধাতৃ ব্রীচে, পথবা 'বৃহ' ধাতৃ হুইচে, 'পথবা 'বৃহ', খাতৃ ব্রীডে নিশার); খং (বেচেতৃ) অনুবোৎ (আফারিত করে)

১। এক-বিজ্ঞানবোৰঃ পণনত্ব (পঃ খা:) : বালবন্ধেরণ উঞ্চল মতে 'ক্ষেত্র। সংবাধ কৃষ্ণ নির্দানশার্থ এথান্তর তপ ব্যবহার' 'পণ' বানুত পর্ব।

क्षा क्षिताचि क्षण एक वहेंचा।

धर (त्मेर रहण्) द्वाण द्वापम् (द्वाव द्वाप) देखि विकास्त्य (देश काम यह), एर व्यव्यक (त्यारण् वर्षधान व्याह वा विकास करतः) एर द्वाण द्वापम् देखि विकास्त्य (त्मेर्ट् रहण् द्वापम द्वाप, देश काम वात), पर व्यव्य (त्याहण् दृष्टि नातः) एर द्वाण द्वापम् देखि विकास्त्य (त्मेरे १० प् द्वापम द्वाप, देश कामा यात्र)।

আজাগনার্থক 'বু' থাতু হইতে, ছিতার্থক বা গতার্থক 'বুং' থাতু হইতে অথবা স্থার্থক 'বুং' থাতু হইতে অথবা স্থার্থক 'বুং' থাতু হইতে 'হুম' শক্ষের নিশ্বতি করা হাইতে পারে ৷ বুল (হেম) অক্ষরিক আজাবিত করে,' অথবা বৃদ্ধি পায়— বুংমাকার ধারণ করে, ' অথবা বৃদ্ধি পায়— বুংমাকার ধারণ করে। এই সকল নির্বাচন পরিকাত হওয়া যায় রাজ্য এই হইতে।"

कासूनाम-'दृष' नव 'दृ' बाजू इदेश्य, 'दृर' बाजू इदेश्य क्षत्रा 'दृष्' बाजू इदेश्य जिल्हा , स्वरूष्ट् काकाविक करव, श्राहे कम्म दृश्यक दृश्य हेश काना बाह ; स्वरूजू दश्यान कार्य वा विकास करह, श्राहे कम्म दृश्यक दृश्य देश काना बाह . स्वरूज् दृश्यि भाग, श्राहे कम्म दृश्यक दृश्यक वेदा काना बाद ।

। স্থাৰৰ পরিক্ষেদ সমাপ্ত ।

১। পুৰোকোন্ধাহনাৰ্থত, আন্ধানহতি কল্ডে) বৃৎকা নতঃ। বং পাঃ।

হ । বৰ্তমে বাঁ পকাৰ্থক (পং পাং) , পকাৰ্থক 'চুং' থাতু বিশ্বসূতে আছে (২০১০)—গলাক ককৌ পকঃ। বৈভিন্তি সংক্ৰিয়া বিশ্বস্থ 'চুং' থাতু ব্টংড 'চুল' পংগত বাংগলি কংশিক হবিয়াছে (আন্বৰ্গান্ত্ৰণ আৰ্থনিং ক্ষেত্ৰিকাশ্বস্থিক ব্যাহন্, যাণ্ডাই)।

⁴⁾ famires nimerafer fanifinted mites (Et 1) to: ne aidieit nicht :

অন্তাদশ পরিচেত্রদ

বাতিনামাস্যাত্রাণি এবোবিংপতিঃ 🗈 ১ 🛭

উত্তরাণি (পর্যতী) অংশবিংশ্ডিং (নামানি) (অংশবিংশতি নাম) শালিনামানি (বালিমানাম) ৷

বিষ্ণমানবিক নামনমূহের পরে জাবী, কণা, পর্বনী প্রাকৃতি ক্রোইংপতি বাজিনার নিঃ ১৮) অভিতিক চ্টায়ছে।

অনুবাদ লগবেতী সংগ্ৰহণতি নাম ৰাত্ৰিব নাম।

য়াতিঃ কলাৎ অনুময়তি ভূতানি নজংচাধীপুলেব্যয়তীভবালি জ্বীকরোছি, বাতেধা আতানকলাণঃ প্রদীয়ন্তেহভামৰভাগিঃ । ২ ছ

নাহি। ('বাহি' এই নাম) কথাৎ (কোণা হইজে হইল) দু একজানীৰ (বাহিছে) ছুডানি (প্ৰাণিশ্যকে) প্ৰথমনতি (কানিকজ কৰে), ইজবাৰি (কান্ত কৰিছ বিষয়ে প্ৰাণিশ্যকে) উপপ্ৰথমতি (কামিকজ কৰে) প্ৰথমতি (ক্ষি কৰে), বা বিশ্বকা) বানিকজন (বানিকজ বিষয়ে (বাহিছে) কামিকজন (বানিকজন বাহিছে) কামিকজন (বানিকজন বাহিছে) বাহিছে) কামিকজন (প্ৰাণিক) বাহেছে (বাহিছে) কামিকজন (কামিকজন বাহিছে) কামিকজন (কামিকজন বাহিছে) বাহিছে)।

'হাত্রি' নাথের বৃথপত্তি প্রধান করে। চোড, লগতক, পিশার প্রকৃতি রাজিচয় প্রাণিগস্থকে রাজি আনন্দ প্রধান করে। প্রে) বামহিত্রী—বাজি। রাজি অভ অর্থান করে। প্রে) বামহিত্রী—বাজি। রাজি অভ অর্থান বিষয়ে প্রাণিগস্থকে করিয়া হিব করে। বিষয়ে প্রাণিগ্রিক বাজি। ধানার্বক 'রা' বাতৃত উত্তর 'ত্রিপ্' প্রভাষ করিয়াও উত্তর 'রাজি' প্রধান বিশালি করা নাইতে পাতে; বাজিতে ভূষার প্রথম হব অর্থান বাজিকালেই পৃথিবীয় উপর জ্বার প্রান্ধ শকে।

অনুবাদ—'বাজি' নাম কোৰা হইছে হইল । বাজিচৰ প্ৰাণিসমূহকে বাজি আনশিক কৰে , অন্ত অৰ্থাৎ হিমাচৰ প্ৰশিসমূহকে কথাবিহত কৰে, ছিব কৰে , অৰথা বানাৰ্থক 'বা' বাড়ু চুইছেও 'বাজি' পজেৰ নিশ্বতি কৰা হাইছে পাৰে,—বাজিছে ভূমাৰ প্ৰমত হয়।

> উৰোনামাপান্তবাশি বোড়শ, উবা: কমাড্ডাডিটি সভা সাত্ৰেরপত: কালন্তকা এবা ভব্তি ঃ ৩ 1

উত্তঃপি (প্ৰকৃতী) বোজন (নাথানি) (বোজন নাম) উহোনাথানি (উহার নাম), উষাঃ ('উব্সু' এই নাম) কলাম (কোখা চুইতে হুইল) ৫ - উজ্জি ইজি (বেংকুছু বিধাসিত করে) সংয়া: ' (উক্তে: 'উচ্ছ্' খাতু হইতে নিশার, উক্তি এই ক্রিবণেশ্চী কর্কারকের সহিত কুটা বলিয়া উচ্ছ্' খাতুর উত্তর কর্বাচ্যের প্রত্যাহে উদ্দ' শ্ব নিশার); [উবা:] বাবে: (রাজির) শশর: (প্রবর্তী) কালঃ (সময়); তক্ষা: (উবা সময়ে) এফা (ব্যামাণ শ্বরু) ভর্তি (ব্যা)।

दादिनासद नारवे विकारवी, न्यन्यी ळाइकि देवाद (साइन नाय (निरं आप) व्यविद्धि इदेशादा । 'केरम्' अने नास्या न्यन्यि ळावन्य किरास्थ्य । विद्यामार्थ्य 'केक्ष्म् वाक्ष्य न्यास्थ्य निर्माणि ळावन्य किरास्थ्य । विद्यामार्थ्य 'केक्ष्म् वाक्ष्य किरामार्थ्य किरामार्थ्य किरामार्थ्य किरामार्थ्य क्ष्या क

আসুনাল—পরবর্তী বোড়প নাম উবার নাম, 'উবস্' এই নাম কোবা বইতে হইল ? ইয়া [অভবার] বিবাদিত করে এই হেড় উদুস্' এই নাম, 'উচ্চ্' বাড় হইডে মিশ্রে, 'উচ্চডি' এই ক্রিয়াগ্রমী কর্তৃকারবের সহিত বৃক্ত বলিলঃ 'উবস্' প্র কর্তৃরাচ্যের স্বত্যের নিশার, উবা রাজির অপর (পরবর্তী) কাল , উবার সম্বন্ধ ব্যামাণ কন্দ্ উবান্ধত হইডেছে [

। क्होत्रम् भति। क्ष्म नमासः।

^{4,1 -} कमचारीत कान्या जोगा।

উনবিংশ পরিচেচ্ন

रेगः শ্রেষ্ঠং কোতিয়াং কোতিয়াগান্তিতঃ প্রকেজো অন্ধনিষ্ট বিচা। মধা প্রসূতা সবিতঃ স্বাহী এবা ভাতাবসে যোনিয়াহৈছে। ১ ।

(CHOCCIC SEED)

स्थारिकार (स्थारिकान्त्रक गर्या) व्यक्षेत्र (व्यक्तं) हेशः (व्यक्ते) स्थारिका (क्षेत्रक्तं) स्थारिका (क्षेत्रकारिका) स्थारिकार (क्षेत्रकार क्षेत्रकार (क्षेत्रकार (क्षेत्रकार (क्षेत्रकार काष्ट्रकार काष्ट्रकार (क्षेत्रकार काष्ट्रकार काष्ट्रकार काष्ट्रकार काष्ट्रकार काष्ट्रकार (क्षेत्रकार काष्ट्रकार काष्ट्रकार

वाश्यक्यानि स्माणियाम् नशार्थनपृत्तत यथा देशाई नश्यक्षे, एशा ७ वक्ष व्यक्तनक नरहे, विश्व व्यक्ताम ७ व्यक्तित । अक्ष्य निर्धादकरे भाग व्यक्तित करत, व्यक्त व्यक्ताल हरेशा नाम्या अस्ति । विश्व व्यक्तित व्यक्तित व्यक्तित । विश्व व्यक्तित व्यक्तित व्यक्तित । विश्व व्यक्तित विष्ठ विषय व्यक्तित व

३ । अटकाट् अरकाटनः वास्तान्त्रकारं व्यक्तान्त्रकात् (हः); अटकारः वास्तानः वाकानावात् (कः वाः) ।

 ⁽⁾ विद्या विकृत्याम् विकारवार् विकारिकस्य । पः पः), प्रान्तरस्य कञ्च 'द्रशाः दृष्ण् । ।' १४४ (गाः प्राप्तः) अदेवाः ।

^{) &#}x27;ताव्यकावटमी' (गाः शंभवः) ।

 ^{♦ ।} স্বর্থ —স্বর্থ ; 'অব্যাহয়পৃত্রবৃত্তবিতঃ' (পা ৮০০ বং) ইতি সংহিত্যবিত্যার সাল্বাদিকঃ (সার্থ)।

 [।] বিষয়বার্থক 'বিচিন্' বাচুর প্রের পদ বৈধিক, আরিক আবেচনতি ব্যাতীতার্থ, (জু:); আরিক্
আবেচিত্রতী ক্ষার্থকীতার্থ, (জ: আ:)। (বিশ্ লকান জন্ম)।

আহিছো হি আগকঃ একশেকঃ ছত্রাই অগ্রেইকঃ একশিকক, ইবং পুর্বাস্থাকং বাকিউতঃ একশিকক
(কঃ): কক্সানিকঃ জ্যোকিঃ গালাব্যের একশেকতি উৎসং ভূ ক্যোকিঃ সক্ষত্র কথাকা বিলেশে সকাশক
(সাংগ)।

ৰাৰ, ৰাজি প্ৰেয়ৰত ক্ষেত্ৰ হৈছে, কাজি উৰাৰত ক্ষেত্ৰ হৈছ—উবাৰ আত্মলাকের জন্তই ব্যে ৰাজি সাম ক্ষুত্ৰা কৰে অৰ্থাৎ ৰাজি ভাগাৰ অপৰ ভাগ বা অভিয় অংশ উহাকে ৮০ছিল। বেষ্কা শৈষ্ট্ৰপূৰ্ণৰ উবা যে ৰাজিৰ অপৰ কাল, ইয়াই প্ৰতিশন্ন হইল।

क्षान्य — त्यासिः नग्रह प्रश्ना (अहं को केवादण स्थानिक मानिकार, विद्वित अखिन्। अवित्र मानिकार, विद्वित अखिन। अवित्र मानिकार विद्वित कोवित अवित्र मानिकार केवाद कार्य केवाद कार्य केवाद कार्य केवाद कार्य किया कार्य केवाद कार्य किया कार्य केवाद कार्य केवाद कार्य कार्

ইদং শ্রেষ্ঠ: লোভিবাং ছে।ভিবাগম্ব । ২ ঃ

देशः त्यक्षेः त्यापित्याः त्यापित्यः गार — हेनः त्यक्षेः त्यापित्यः त्यापितः नवरः भागार — भागमः (भा + भगमः, भागमः कविषादः) ।

অনুবাদ—লোভিঃস্থের যথে বেট এই উথারল লোভি আগমন করিয়াছে। চিত্রং প্রকেতনং প্রজ্ঞাতভ্যমকনিষ্ট বিভূতভ্যমন্ । ও চ

চিত্ৰং প্ৰংকতে। সমনিষ্ট কিছা – চিত্ৰং প্ৰকেতনং প্ৰকাতত্বৰ্ সমনিষ্ট বিভূতত্বৰ্ । প্ৰকেতঃ – প্ৰকেতনং প্ৰকাতত্বৰ্ (কাছা স্মতিলহ প্ৰকাত স্বৰ্গৎ প্ৰকালয়ৰ) , বিভূগি – বিভূতহয়ৰ্ (স্থতিলয় বিভূত স্বৰ্গৎ বিশ্বীৰ্গ)।

অসুবাদ—বিচিত্ৰ প্ৰবেজন সৰ্বাৎ প্ৰকৃত্তিপ্ৰবাদেশবিষ্ঠ ও বিজ্বীৰ্শ্চন ক্ট্ৰা উদ্ধান্তপ্ৰকৃত্ব ক্ষিয়াছে।

> বৰা প্ৰস্তা সবিতৃ: প্ৰস্বায় রাত্রিয়াণিতাকৈবং রাত্রিস্বসে ধোনিম্বিচৎ স্থানন্ ৪ ৪ ৫

সংয়ৰ শেষাৰ্ভ্যৰ ব্যাপ্যা—হৰা কাত্ৰী কাজিঃ স্থিতঃ আহিত্যক্ত স্বাহী প্ৰস্কান [স্থানং বিমক্তি] এবং কাত্ৰী বাজিঃ উল্লেখনিয় স্থানত্ আইবস্থ অভিচং ।

३। और गांचा वाक्तवात (क्यांचित गरंड उर्देग) , और गांचा द्रमकत विश्व प्रत्य वृत्व में इंदिन गरंड के केवंच कार्यक्री, कर्याद का प्रश्नित कार्यक्रिय , कार्यक्रिय कार्यक्र कार्यक्रिय कार्यक्रिय कार्यक्रिय कार्यक्र क

६ । दिक् भारता कारतार जनगान (शा ११:१०७)।

রাজী – বাজিঃ, দৰিতুঃ – আবিজ্যক্ত, স্বার্থ – প্রস্বার (উৎপত্তির নিমিন্ত), এবা – এবস্থ, বোলিং – স্থানম্, আবৈক – অবিচং । ' স্থানবাচক 'নোনি' কর মিল্লবার্থক 'নু' রাজু হইছে নিশারঃ যে স্থানে যে বল্ল বাকে সেই বজর সহিত মেই স্থান মিল্লিড বা সংস্কৃত হয় । '

অসুৰাদ—হাঞি দেৱণ দ্বিতাৰ উৎপত্তিৰ নিখিত স্থান বিজ কৰে, হাজি দেইত্বৰ উষায়ক উৎপত্তিৰ নিখিত স্থান বিজ কৰে অৰ্থাৎ উষাকে স্থান কৰে।

द्धौरय।निक्ष्णिष्**छ धनाः शर्थः ॥ र ॥**

জীবেদনিঃ (জী-জননেজিববাচক 'বেদনি' ৭৬) [কথাৎ] (কোণা হইছে চ্ইল) † পৰ্তঃ (পৰ্য) এনামু অভিযুক্তঃ (ইয়ার সহিত দিশিত হয়)।

ত্রী-অননেত্রিংশাচক 'বোনি' শব্দ মিপ্রবার্থক 'বু' থাতু হইতেই নিশার; ইরাক সহিত্ত পর্যের মিতাগ বা খোগ আছে। পূর্বে (২৮৮৮) উত্ব 'বোনি' প্রেয় পুংলিক্স এর্থিত হুইয়াছে, এই স্থান ইরার ত্রীলিক্ত্রত প্রকৃতিত হুইত।

আসুবাস—গ্ৰী-কননেভিচৰাচক 'লোনি' পাদৰ বৃৎপত্তি এই যে, ইয়ার সহিত গর্ভ বুচ বা মিলিক হয়।

ভজা এবাপৰা ভৰতি 🛚 😘 🗈

ভক্তাঃ (উবায় সংখ্যে) এবা (বকাষণে) অপতা (অক অক্) ভৰ্মি (হয়)। অক্স একটা ওক্ যে উবাহত হইতেছে, ভাগেতে উবা বে তাত্তিয়া 'অপত্য কৰি' এই ধাৰণা আয়ুও বৃহ হুইবে।

कामुबाब-देवात नराव यक जरे कर देशका दरेएए।

॥ উলবিংশ পরিচেছণ সমাধ্য ॥

১। 'আইন্ড' আ পূৰ্বাক 'রিম্' থাতুত পূতেৰ বৈদিক কপা লৌকিংক অভিচং, (বিশ্ব পথাৰ এইবা) ।

 ⁽वाहि विविधिक्षक करकर नाकर कुल करकि (इ)) ।

বিংশ পরিচেত্রদ

কশ্বংসা কশতী শেতাগোদারৈও ক্ষা স্থনাজভা:।
স্থান্বস্থান্ত অনুচী ভাষা বর্ণ: চরত আমিনানে । ১ ।
(ধ্যের ১৮১৩২) ।

ক্ষণকা (প্রক্রণ ব্যক্তর্যবিতা) কনতী (বীপামানা) বেডাা (উয়া)। আগাৎ (আসিরাছে), কুফা (কুফ্রণা রাজি) আডাা (উয়ার নিমিত) সংনানি (খান) আইবস্ উপ (বিজ্ঞানিয়া দিয়াছে); স্থানবস্থা (তুল,রজন) অহতে (আহর) অন্টী (অন্টৌ— প্রক্ষার প্রক্ষারের অভ্যাত) থাবা (ব্যোভ্যান) আমিনানে (প্রক্ষার নিবেশের উপর নিবেশের আশান করিয়া অহজিত) (রাজ্ঞানী) (রাজি এবং উয়া) বর্ণি (খামারণিক কুফ্রণি এবং প্রকর্ম আর্থাৎ নিবেশের ব্যৱস্থা) স্কর্মণার হয়।

ক্ৰমণ প্ৰায়েশ্ব সংগ্ৰাপৰসমূহের অৰ্থ পৰে যদিও হাইছেছে। এই মন্তেও বলা ইইছাছে— বাত্ৰি উপাঃ নিহিত্ৰ স্থান বিক্তা কৰিছা বেছ অৰ্থাৎ থাকি দীয়া অপৰ ভাগায়া অভিন অংশ উবাকে ছাড়িয়া বেলাঃ উবা বে বাজিয়া 'অপৰ কাল' কেই সমুদ্ধে আৰু সংবাহ যদিল না।

আসুবাদ—প্রাত্তপ বংশসম্বিতা শীশামানা উল্লেখ্যন কবিছাছে, কুল্বর্ণা লাজি উপরে নিমিত্র শ্বান বিজ্ঞা কবিতা বিষ্যান্তে , পুলাবস্থান লগত (চিত্তর্ভমান) পরপার পরপারের অস্থ্যত স্থোত্তমান প্রশাব নিজেকের উপর নিজেকের স্থাপন কবিতা অবস্থিত অর্থাৎ কনিইভাবে পরশাব সংশ্লিষ্ট—রাজি এবং উল্লেখ্য কবি (কুল্বর্ণ এবং শুক্রর্ণ) অর্থাৎ নিজেকের সম্পান্ত হয়।

রুখবংসা স্থাবংলা, রুশনিতি বর্ণনাম রোচতে ব লতিক্র্মণঃ ৷ ২ ৷

কুল্বংসা—কুণ্যংসঃ (পূৰ্ব। বংসক্তল বাচ্চৰ) , কুলং ইডি ('কুলং' এই পৰা) ব্যনিষ (বংশি নাম), অস্তিক্ষণঃ (অসনাৰ্থক) ভোচছেঃ ('কুচ' ধাতু হইতে নিশার)।

'कनर' मत्यत वर्ष त्यांकिक वर्षार वीनामान, 'कनदरमा' नायत वर्ष-(३१6कू वर्षार क्षमील वर्षा क्षेत्रातक वरम देशाव, वर्षातक क्षेत्राय वरमकरण बद्धना क्या क्षेत्रात । 'कनर'

 ⁾ दश्या देशक अरु गांध।

चेत्र नावसूत्रमद् (च्या चाद्र) ।

বৰ্ণ কুলং গুলুক (জ: বাং), বৰ্ণৰু আবিকাৰে চৰকা— এইছাৰ আৰক্ত বইন্তে পাৰে , আবিকাৰে—ইবং
হিলোকানিই (বিকোকি হিলোকৰ্থা—জ: বাং)। ইবা এক কাজি বল্পান প্ৰশাৰক প্ৰতিয়া কৰিবা বিচৰণ
কৰে—হাজিত স্পান্তৰ ইবাৰ গুলুক এক এক কাজি সংবাধে কাজিত কুলুক কিবিং ক্ষাৰ্থকালা বন্ধ (সাম্প্
ভাছ এইবা)।

नम् कोद्यार्थक 'क्षड्' बाङ्ग हवेटल 'माकि' ताटारक जिल्लाक (के २४०, कठर कर्नर)। 'क्रम्र नारम वर्ष मार्थर क्षम्पर्थत दुष्टाचा क्षम्पर्थ होति नाम विकास '

अभूदाम —कनदश्या = एशावरमा (एशावश वरमनप्रविका), 'कनर' उहे नम पर्त्वक जाव, कोसार्वक 'कड़्' धाकू क्टेरफ निष्मका'

স্থানতা বৎসমাহ সাহচর্যান্তসহরণাথা ১ ৩ ১

ত্থাম্ (ত্থাংক) অভাঃ (এই উয়ার) বংসম্ আচ্ (বংস মধ্য হয়), সাহচয়াং (সাহচ্ছানিবছন) বা (অথহা) বস্ত্রপাৎ (বস্ত্রপনিবছন)।

পূর্বাকে উপার সংগ্র বলা হয় দুই জারবে। প্রথমতঃ, মাডার সহিত্য বেরণ বংস বিচরণ করে, উথার সহিত্য সেইছপ পূর্বা বিচরণ করে—মাডার সহিত্য বংশের সাহচর্যার ভার উথায় সহিত্য পূর্বার সাহচর্যা আছে, খিলীরতঃ, বংস বেরণ আছ্লান হউতে জীয়াবা রস আহ্রণ করে, সূর্যাও সেইছপ দীর বাদ্ধির বাব, উথাপরীর হইতে জুবারাখা রস আহ্রণ তরে—ভানপ্রহণ-স্কল স্থাপন্য বংশ ও পূর্বার বংশ্য স্থাপন্য বংশ ও প্রথম বংশ্য স্থাপন্য বংশ ও প্রথম বংশ্য স্থাপন্য স্থাপন্য বংশ্য স্থাপন্য বংশ্য স্থাপন্য স্থাপন্য স্থাপন্য স্থাপন্য স্থাপন্য স্থাপন্য স্থাপন্য বংশ্য স্থাপন্য স

অনুবাদ—পূৰ্বাকে উৰাৰ ৰংগ ৰদা হয় সংহচ্চানিবন্ধন অবধা হসগ্ৰহণনিবন্ধন। কলভী খেডাগোৎ, শেডা খেডাডো ৪ ৪ ৪

'क्ष्मकी त्यवा। चामार' कहेब्दन—त्यखा ('त्यका' मथ') त्यवद्यः ('निष्' पाष्ट्र इटेटक विभाव)।

'গুলু হন্তৰা' কৰ্বে বৰ্ত্তৰাল বিজ' পাতৃত্ব "উন্তৱ 'বক্' প্ৰস্তাহে (উন্নৰ্ধ) বেছাৰ শব্দ নিশায় । বেছাৰ পৰে উৰাকে মুকাৰ, উৰা ভয়বৰ্ণনিশিষ্ট বলিয়া।

অনুবাদ—'দশতী শেত্যাগাং' এই হলে 'বেড্যা' শব্দ 'শিত্' গাড় হইতে নিশা। অৱিচাধ ৪ ৫ ৪

मत्रच 'बारेशक्' नामत वर्ष 'वर्षिठर' (विक विविधाद वर्षार कालिया विवाद) । काळूबाव-व्यारेशक्-व्यविवर (विक विवाद) ।

কুফা সদনাগুলাঃ, কৃষ্ণবর্ণা ব্যক্তিঃ । ৬ ।

'कुका शरनानि चलाः'—এरेप्टन कृषाः कृष्यनी स्रोतिः (कृष्यनिविधा नर्गतः) । स्रोतिः कृष्यनी यमा १६, छमः चर्यार चक्रमाददः महिछ स्वयनिवद्य । "

অধুবাদ---কুচা সংগ্ৰহণ:---এইপুনে কুফা প্ৰেড কৰ্ম কুফাৰণী বাজি।

মূল ইছি ক্রিনাক্তর, সংব্রাকীলিক্ত্রক্রিনেধ্বিক্তর (জঃ গা॰)।

श्री क्षेत्र वर्ष क्षेत्र क्ष

 [।] कम्प्रमच्चांच कृष्णनी सांद्यः (क्य नाः) ।

কুকা কুৱাভেনিকৃটো বর্ণ:। ৭।

हक्त ('क्य' नव') कृत्राख्यः ' ('क्य्' शाष्ट्र हरेटक निष्मात), निकृष्टेः वर्गः (कृष्णवर्ग निकृष्टे वर्षः)। - -

আকৰণাৰ্থক কিন্' থাত্ব উত্তৰ 'নক্' প্ৰত্যত কৰিব। (উ ২৮৯) 'কৃষ্ণ' প্ৰেছ নিজন্তি হৰ্টবাছে। বৰ্গনাচক 'কুফ' পৰেব সহিত 'কুম্' থাত্ব স্থত্ব 'নিজুই' সক্ষে ধাৰ ক্ষিয়া। ইক্ষৰ্থ নিজ্ঞ বৰ্গ, 'নিজুই' পথৱ 'কুম্' থাতু হুট্ডে নিজাঃ।

प्रमूर्वाप-'इक' नव 'इक्' वाजू इहेटल जिला, कुकर्व जिल्हे वर्व।

परिवास मराखोलि । ৮ ।

म्पन (माण्डनमः) अत्म (क्रिमी अवन वादित्यः) मार्क्कोरि (क्रुष्ट क्रिक्टिश्वाहन)। स्टापन व्यन्त्यादक्षं मान क्रिमान्ते क्रिक्ट मारकः, विशोधादक्षं क्रिक्ट अवन वाजि क्रिक्ट क्रिक्ट अक्षमत्य क्या क्रिकारकः।

ब्ब्यूनाम- व्यट-नत्र देश अनः शक्ति के हत्वर वक्ति करा हरेएछहरू .

जमानवक् मधानवद्दन a a a

ন্যানবন্ধু – স্থান্যবহনে (একবন্ধনবিশিষ্ট)।

ষাত্রি এবং উবা সহানবভূ যা একবন্ধন, 'নছন' পংকর শর্ম সংগ্রের বা সবছা বাজি এবং উবা উভয়েরই বছন এক কৃষ, অর্থাৎ কৃষ্য উভয়ের সহিত্যই শৃহত্তবিনিটা। কৃষ্যাগ্রের পরে হয় হাত্রির আপানন—হাত্রির সহিত ক্র্যের সমস্ক অন্যুপন্তের যারা, উবাপ্তের পরে হয় ক্রেয়ের উব্য —উমার সহিত্য ক্রেয়ের সমস্ক উদ্বেশ্ব হাবা।

আলুবাদ--'লহানবছ' এই প্ৰের অর্থ 'স্থানবছনে' (একট্ বছন থারাহিপের)।

অহতে অমবণংশাণো ৷ ১০ ৷

व्यवस्था - व्यवस्थाना (व्यवस्था वितिते) ।

शासि करा केया केस्टबरे कारत , देशाया विज्ञान नाई-मर्कशास्त्रे प्रशास्त्र यह शासित कार म्हरीतरहरू भूटके केवाड कालवन रहेरत ।

ब्यामूनाम-"च्युट्ड" এট नरवट चर्च--"चयडनवर्षारनीः (चयवनवनवर्षितिनिक्षे)।

बन्ही बन्हाविडीअक्टरमिट्या । >> ।

অন্টী – অন্চৌ (পৰশ্বৰ অহণত) ; ইতি (অন্চী অৰ্থাৎ অহণত এই কৰা) ইওয়েতৰম্ (সৰম্পাহকে) অভিব্যেতা (অভিব্যেত অৰ্থাৎ সক্ষীতৃত কৰিছা) [উভস্] (বনা চইয়াছে) ।

३ । विवासि 'कुच्' बांक् वाकृत्यत्ये वृद्धे सम् था ।

भन्ते = भन्ति। ; 'हाकाहती' जह नरबढ विस्तवन। 'सन्ते' नकी मह+ नवार्थक 'सक्' माह्य हरेरछ निल्मा, देशव भर्ग सहन्नड भर्तार सहन्नड सर्वार सहन्नहाडी। जह त सन्ते (सहन्नड) विराद्य हरेरछ निल्मा, देश के वा जार वाजि नवल्मादाक महा कविशा सर्वार सन्ते जह विरादात्मक साता है हाई वास्त कहेरणहाँ तर, देश त्वन वाजिक सहन्नड भर्तार हाजिक सहन्नद करन, वाजिक त्यहेरमा के वाथ सहन्नड सर्वार सहन्नद करने । जारक वाजि अवर देश सहन्नद करने । जारक वाजि अवर देश के सहन्नद करने । जारक वाजि अवर देश के सहन्नद करने ।

च्यूयाम—चन्त्रो – चन्द्राते ; 'चन्त्री' এই भग्नी भग्न-भर्दक चर्चार नक्तीकृष्ट कविता (केफ क्रेसाइक्) :

দ্যাবা বৰ্ণ: চৰভত্তে এব, দ্যাবেই ছোভনাৰ । ১২ ॥

হাৰো বৰ্ণ চয়তঃ (যোজমান হইয়া ক ক বৰ্ণ প্ৰথং কৰল প্ৰাপ্ত হয়), তে এয় (বাজি এবং উষাই), ব্যাবা—হাধেই, কোচনাং (কোডন প্ৰথং প্ৰকৃশিকিয়ার সহিত সম্ভব্যতঃ)।

करना वर्षः व्यवस्थान्य स्थानिक कर्षण्य 'बाकारनी' (बाजि ज्याः देश जवनारक)।'
कार्यान्त व्यवस्थां, दृश्य याकृत केरत (का श्रवाद (के २२४) किया 'एवा' भरवत जिल्लानि,
देशांत व्यवस्था विकास 'कारनी', 'कारनी' जहें भरवत दिविक क्षण 'व्यवस्थां। 'बाक्यमंती
कारनी' वर्षाय याजि ज्यार देशा केरत्यहें (का, रकाक्य या व्यवस्थानिकार महिन्त भरवन्तिकार व्यवस्थानिकार विवस्थानिकार व्यवस्थानिकार व्यवस्थान

कासूनोम -(कालमान इर्देश च च वर्ग वर्षाय ५०० ज्ञाल १४, याशशाहे वर्षाय शिवा वर्ष केरारे ; काशक कार्ता ('रका' वर्ष १वर) कारण शा अध्यक्तिक स्टेरक।

অশি ৰা ভাবা চৰভগুৱা সহ চতত ইতি ভাবে ৷ ১৩ ৷

व्यभि या (व्यवदा) प्राता क्वकः = क्या (व्यावा) यह क्वकः (क्या व्यवंदः व्यवदिक्यः यहिक रूपद्मा कविद्या वर्ष व्यवंदः निर्देशस्य व्यवण क्षात्र हव) देकि व्यादः (व्यवदेश गांचा व्रदेक भारत) ।

э । जनार ए-मूक -- - (शा पात्राका) ।

१। एक जुन संस्कृतको (१६)।

ম্পূৰ্ক। অৰ্থাৎ প্ৰতিৰশ্বিতা কৰিবা বাহি ও উধা আৰু বৰ্ণ, (কৃষ্ণবৰ্ণ ও ওচনৰ) অৰ্থাৎ নিজেবের অৱশ প্ৰাপ্ত হয়'।'

व्यन्तिक—भाषा 'कारा वर्गः इतकः' — 'कशः (कारा) शह वर्गः इतकः (व्यविद्याप शहितः "गर्दः। कृतिया वर्ग वर्गाः जिल्लास्य व्यक्षण कारा इतः) ।

আমিনানে আমিহানে অক্টোপ্তভাগাংখ্যং কুর্ববাবে ॥ ১৭ ।

পাহিনানে— সামিয়ানে— সম্বোপ্তক্ত (প্রস্পত্ত) স্থাক্তি (নিজেমে উপ্ত নিবেম্বর স্থাপন) স্থাপে (করিয়া)।

আহিনানে— মাৰিবানে (আ-পূৰ্জক প্ৰকেশনাৰ্থক 'মি' থাতুৰ উত্তৰ পানচ প্ৰচাৰে নিশাৰ); 'আমিবানে' এই পৰেও আৰ্ চুইছে 'উপৰে প্ৰক্ষিয় বা ছাপিও কৰিবা', আ—অধি (উপৰে)। তাজি এবং উচা প্ৰশাৰ নিৰোক্ত উপৰ নিৰোকৰ স্থাপন কৰে—ৰাজি ও উবা প্ৰশাৰ মিলিড, বাজিৰ কিবলংক বাকে উবাৰ উপৰ এবং উবাৰ কিবলংক থাকে বাজিৰ উপৰ।'

অসুবাধ মানিনাবে – আহিখানে (পরশার নিজেবের উপর নিজেবের প্রক্রিয়া । স্থাপিত করিয়া)।

অহর্নাধান্ত্রহার পাদপ a Se a

केरवर्गन (अवदर्शी) पारण (पारण नाम) पहलामानि (पित्रव नाम) ।

উবার নামসমূহের পরে বর্ষো, দ্বা, ভাল প্রত্তি বিনের বাবপ নাম (নিঃ ১৮৮) অভিছিত হুইয়াছে। অহু: শক অংহারাভাল সময়ের বেশ্বক, উপলব্ধে বৈশিষ্ট্যে মান্ত বিস্ন অবহা হার রাজিকেও ব্যাব।

अनुराम—नववर्की चारत नाम विस्तव नाम।

অহ: ৰক্ষাতৃপাহৰস্তান্মিশ্ কৰ্মাণি ১ ১৬ 🛊

্ আছা ('আহন্' এই নাম) কথাৰ (কোণা ছইডে ছইল) চু আমিন্ (ইঃগছে) কৰ্মাৰি (কৰ্মসমূহ) উপাহতভি (অহঠান কৰে)।

'बहन्' करे बादरह ब्रारणि कार्यन अविरयक्ति। आहाराव्य प्राप्त स्थापरे

১। এরা লবো সর্বুটো ভরা সর পর্যবাবে (ছা:), কর্মানিবা পর্যবাবে বাথনি এবলো লোক্তিকভারভার-লালামের বর্ণা কৃষণ পর্যা ও কর্মা প্রায়েশ্বত । তা গাঃ); হালি এবং ইবা লাভি বিকৃত--বর্গ্রালী, ভালেই অস্ত্রিক্তির স্থিত বেন ইয়াকের প্রবিদ্ধিতা কর্মা।

কাৰিবাৰে আওবাৰ্য, উলা অপি বাজেবণি আভালা নিৰিবাৰত কাজেবপুণ্ণা:, ইবাছতবুদালিটে বীলে ভাজেবদী (মুন) ।

কেং কণ্ডাপ কৰে না, মৰ্থায় সৰলেই কংগ্ৰ অহলান কৰে। নঞ্পুৰ্কক জ্যাপাৰ্ক 'হা' ধাতৃৰ উত্তৰ 'কনিন্' প্ৰভাগে 'ব্যন্' শংগৰ নিশাৰি (উ ১৫৬)।

व्यक्तिम 'व्यक्त्' कहे नाम (काया इट्रेस्ड इट्रेस ह व्यक्तमस्य नश्राम कर्णात

তকৈৰ নিপাতে৷ ভৰতি বৈখানৱীয়াখান্চি 🛊 ১৭ 🛊

বৈশ্যন হীপ্তাৰ (বৈশ্যানবংহৰতাক) কচি (হলে) ডাক্স (ডাক্সার আর্থাৎ "আর্চা প্রায়েছ) এক (এই) নিশাড়া (নিশ্যতন'—উল্লেখ) ভর্মি (হয়)।

'भरा' नत्य चार्तवावत्य द्यात्र, केनगरम देशनित्ये यात्र किन चनना श्व नावित्य द्यादेश्य गार्व, देश नमा स्वेनारक। तम यत्र केंद्रक स्वेर्ट्यक् छात्राव तस्यका देवचानव ; 'चार्वः' भाष्य त्य केंग्यश्य देवनित्ये। यात्र किन चनना वात्र वादित्यक द्यादेश्य गार्वः, छात्रा वादे यत्र हरेश्य भविष्णे स्वेरव । वदा-वादे निभाक वा केश्यव देवचने व वा त्योदकारव ; ' बरहव तम्यका देवचानव, कारवादे 'चार्वः' देवचने क वा त्योद (कारवाद का केश्यव देवचानव, कारवाद 'चारवः' देवचने क वा त्योद (कारवाद का केश्यव देवचानवः)।

कासूनाम—केवि रमान देवनामा दण्यकार करक 'कहा' वर्णन यहे केशाव (देनवर्के का दर्गान कारत) इत्रेशास्त्र ।

s বিংশ পরিচেদ সমাধ্য s

একবিংশ পরিচ্ছেদ

শংক কৃষ্ণমহরদ্ নক বিষ্ঠেতে রক্ষা বেড়াভি:। বৈশানবো জাবমানো ন রাজাবাতিরভ্যোতিয়াছিলমাংসি।
(বংগ গাসচ)

क्षण्य पर: (क्षण्य पर पर्यार काकि) क (जनर) पर्व्य पर: (क्षण्य पर: पर्यार किन्) क्षण्यो (दिक किन्) त्रण्यो (दिक किन्) त्रण्यो (दिक किन्) त्रण्यो (दिक किन्) त्रण्यो (दिक किन्) देश किन्) देश किन् (दिक्ष किन्) किन् । विकास किन्) देश किन् । देश किन । देश किन् । देश किन । देश किन् । देश किन् । देश किन । दे

ভিকৰ অংগ ও 'অৰ্জুনৰ অংগ ব্যাক্তৰে বাজি ও বিনকে ব্যাইজোছে—অংগ প্ৰেৰ পূৰ্বে কৰা এবং অৰ্জান এই উপপথৰৰ বহিবাছে বলিবা। বাজি ও বিন সংগ্ৰ কুবনকে বজিত কৰে—
বাজি বজিত কৰে অভকাৰেৰ বাবা খিন বজিত কৰে জোগতিৰ বাবা। বাজি ও বিন বেৰিকৰা অনুভিন্ন — বাজি ও বিন আলিসভূতৰ যে প্ৰকা প্ৰানুভিন্ন কৰা আৰু আন্তা অনুভ অপননীৰ, আহা সম্পূৰ্তিশে বিনিত কৰাই বাধ না, বেৰিকৰা অৰ্থাং জাত্তৰাই আছিল বাব। ব ভাজি ও বিন বিশ্বাক্তয়ে অব্যান কৰে—বাজি অত্যান কৰ্মনী চহুনো বিন আলে, বিন অত্যান্ত চুইলো বাজি আলে, বাজি এবং বিনেত এক সংক অব্যান ক্ষমনী চহুনা। বাজিয়ে বৈশ্বান অনি

অসুবাদ—বাজি এবং বিন সম্বা ভূবন বজিত কৰিব।, বেৰিওবা প্ৰাণিপ্ৰসুদ্ধিৰ সৃষ্ঠিও বুক ক্ষা বিপৰ্যক্ষেত্ৰ অৱসান কৰে, বৈধানত অধি উথীব্যান বাৰা অৰ্থাৎ ক্ষেত্ৰ স্থায় জ্যোতিত যাত্ৰ অভ্যানবালি বিন্তু কৰে।

> অৰ্ক কৃষ্ণ ৰাজ্যি শুক্ল চাহবৰ্ত্যন বিবর্গেড ৰক্ষণী বেছাভিবেদিভবার্গভঃ প্রসৃতিভিঃ ৷ ২ ৷

্ ক্লম্ম্ অহঃ – রাজিঃ, 'অব্ধানকার বিষ্ঠেতে বলগী' এইছলে অব্ধানন্ – ৬৯ম্ (বেডার্ব), বেডাকিঃ – বেলিকথাকিঃ প্রকৃতিতিঃ (বেলিকবা প্রকৃতিসমূহের সহিত)। সময়োগা এইবা :

⁾ विश्वतिक विश्वतिक सर्वति (कृ.)।

১। অব্যক্তিরৎ অবতিংকিবিকর্মা অনুক্তি অনুকৃতি (বং বাং)।

 [।] इसनी सहरक, रक्षार्थका कि कुलाकरक सकर्षक करना शांकः (११) ।

 ⁽বেলাবিটাবিকলালি: এপ্রিভি:, বহি কালাং এপ্রীকাক্ষোধ্যাক্ষি । হাজে ও এইবিনাধ্ প্রকৃষ্ণ বেলিকলা এব কম্বি ক্ষরাৎ, বহি বিভিন্ন কাম লাঃ ক্লাহিছ (ছঃ)।

আশুৰাদ—বেছ (বেদিতৰা) প্ৰাণিপ্ৰতৃতিশ্হ কৃষ্ণ লং: (বাডি) এবা আৰ্থন বা শুক্ত লং: (বিন) সংগ্ৰাভুৰন বঞ্জিত কৰিছ বিশ্বহালয়ন্ত্ৰ অৱস্থান কৰে।

> আখ্যান ইব্যেগ্রালিডা: সর্কেবাং জ্যোতিবাং রাজাবাহনমির্জোতিবা তথাংগ্রি । ও ।

भावपातः न वाका ⇒ नर्र्यदाः रक्षाविकाः वाका केश्वन् व्याविकाः देव (नदत्त र्यापिक-प्रतानव वाका केरोध्यान व्यव्याव क्षावः), न = देव । 'व्यवाजिकः र्यापिका व्यक्तिः स्वाधिक' उद्दे व्यक्त, व्यवाखिकः च्यवाहन् (व्यवस्थि—विक्षे करकः) । व्यवस्था। अक्षेत्रः ।

कामूनाम-नयक स्थाप्तिकरश्रामक कामा कावशास (क्रिकेश्वर) काविश्वरक काथ कवि स्थापित काल कावश्वराण विजये करतः

মেঘনামাসুভেয়ারি বিংশৎ 🛭 🕫 🛊

উত্তরাদি (প্রবর্ষী) হিংশং (হিশটা নায়) যেগনামানি (যেগের নায়)। সংশাদের পর অন্তি, নামো, গোন্তা প্রকৃতি জিলটা যেগনাম (নিঃ ১০০) অভিনিত্ত চুইবাজে ।

অসুৰাদ –পর্বতী জিল্টা নাম মেগুনাম।

মেয়: ৰূপ্যায়েছভীতি সভঃ । e 1

নেয়া ('বেশ' এই নাম) কলাব (কোণা ছউতে হইল) চু বেছতি ইছি (বেছেছু সেচন কৰে), সতা (বেছতো— বিহু' খাতু ছইতে নিলান, বেছতি এই কিয়ালকী কৰ্মুকায়কের সহিত মুক্ত ৰশিল্য 'মিচু' থাতুর'উত্তর কৰ্মুবাছোৰ প্রভাবে 'বেখ' লক নিলান, সংখ্যাত প্রথম) ৷ বেছনার্থক 'মিচু' থাতুর উত্তর বঞ্জোয়ে করিয়া 'মেখ' লক নিলাম (বেছ – মেখ) , বেখ

व्यवस्थित स्था ।

আৰুবাল -- 'বেৰ' এই নাম কোণা হইতে কলৈ। তাৰে চু সেচন কৰে, 'বিক' গান্ত কলৈও নিশাৰ : 'বেছডি' এই জিলাপৰ কৰ্মকাৰকেও সহিত মুক্ত কলিও। 'বিহ', গান্ত উত্তৰ কৰ্মবাটোৰ প্ৰায়েকে 'বেৰ' পাল নিশাৰ।

আ উপর উপল ইভ্যেতাভ্যাং সাধারণানি পর্বতনামভিঃ । ৬ ।

উপরা উপরা (উপর ৬ উপর) ইতি এডাতাব্দা (এই চুইটা নায় লগাড়) (বানি নামানি ডানি) (ধে সম্ভ নাম ভারারা) পর্যতনাম্ভিঃ (পর্যত নামের সহিত) বাধারণানি (ভূশা)।

অক্তি, প্রাথা, পোত্র প্রতৃতি যে জিল্টা নাম আছে । নিঃ ১৮৮০), ভারাকের মধ্যে উপর ও উপল পর্যায় সামসমূহ বের ও পর্যায় উচ্চকে ব্যায়, অঞ্চ নামসমূহ নাম খেককেই ব্যায়। 'आं-न्य मेर्राशा स व्यक्तियि वृष्ण्येल अपुक्त हरा, अहेब्राट्स व्यक्तियि व्यक्ति अपूक्त विदेश व्यक्ति वृष्ण्य वृष्ण्य व्यक्ति वृष्ण्य वृष्ण्य व्यक्ति वृष्ण्य वृष्ण्य व्यक्ति वृष्ण्य वृष्ण्य व्यक्ति वृष्ण्य व्यक्ति वृष्ण्य वृ

व्यक्तवान-केमन जना क्रेमन दहे आयश्च मधाव (व अवद्य आय काहाश मझदाआय अहित्य क्रुना) ।

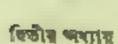
উপত উপলো মেধ্যে ভবত্যুপ্রমন্তেহিল্নিয়ন্ত্রাপুপরতা আপ ইতি বা 🗈 🤊 🖰

উপৰ: উপল: (উপৰ শব্দ এবং উপল শব্দ) মেবং ভৰতি (বেখং অপি ভৰতি, প্ৰতঃ অপি ভৰতি—বেহবাচকৰ হয়, শক্ষতবাচকৰ হয়); অগ্নিন (ইচাডে) অস্তানি (বেধনমূচ) উপৰ্থৰে (বিজ্ঞাৰ হয়) [অগ্নিন] (ইয়াডে) আপ: (জল) উপ্ৰছাঃ (বিজ্ঞায়) [ভৰ্মিয়] (হয়) ইতি য়া (অধ্যাইহাই 'উপর' 'উপল' শব্দের নির্মাচন)।

উপৰ শক্ষ এবং উপৰ শক্ষ একই (বৰ্ণবাৰ্ণভ্যঃ)। এই চুই শক্ষ প্ৰথমেক ব্যাহ মেষক্ষেত ব্ৰাষ। মেষা ভৰতি – মেৰোহলি ভৰতি। শক্তপক্ষে বৃহপতি—ইয়াডে মেষক্ষ্ আমিয়া উপৰত বা বিধায় হয়; মেষপক্ষে বৃহপতি—ইয়াডে জনবালি আমিয়া বিধায় হয়, উভঃশক্ষেই উপ-পূৰ্বক 'বৃষ্ণ' ৰাজু হুইডে শক্ষীত নিশান্তি।

আনুবার—উপর পদ এবং উপর শ্ব মেববাচনত হয় (পর্কত্বাচনত হয়); পর্বত-পক্তে—ইহাতে মেবসমূহ আসিং। উপরত (বিল্লাঞ্জ) হয়। মেবপদে—ইহাতে ভগরাপি আসিহা উপরত হয়।

১) উপরবাধ এবং উপলবাধর করে কোন পার্বক। বাই, ইয়ারা ভুলা-নির্কান, ইয়ালের বে পুথক উল্লেখ ছইয়াছে আছা 'য়' এবং লা এডয়ভবের অফেরজ্জনার্থ। 'উপলব্ধ পর্যন্ত প্রস্তুত-নির্কার কাই বর্ষন অভিনেত, একর আ উপল ইড্যেডজার'— বলিপেই চলিত (ভ্রাচার্যের অ ক্রামানির চীকা তই য়)।

তেৰামেৰা গুৰুতি 🛚 🗁 🗈

रणमाम् (स्थानाम्--रमयभ्यक्ष वर्षाय केनद मध्यव स्थयराधिय द्धनंत्र्यं) उदा (दक्षामान कृष्) छश्कि (हव) ।

छेन्द्र नम् (२ (ययराठ) एरशार्गनार्थ स्वाधान कर् छेनाइछ इतेरपाइ । काशूनाम-- (ययमराध धरे चन् छेनाइछ १हेरपाइ ।

। একবিংশ পরিচ্ছের সমাপ্ত।

দাবিংশ পরিচ্ছেদ

দেবানাং মানে প্ৰথম অভিগ্ৰু কুন্ত গ্ৰাদেবামূপৰা উদায়ন্। তথ্যস্তি পৃথিবীয়নূপা বা ধুব্ৰং বহডঃ পুঠীয়মূন ১॥ (বাবে ১০২৭২১)।

(स्थानार (रवनपर्वता) सात्म (निर्दार्त व्यर्गर क्षेट्रीक) (साधामका: रवनप्याः) (स्थाधिक रवनप्य व्यद्धर रवन व्यवद्धर (प्रथा हरेशा) व्यव्हिन् (वर्धमान विराणन)) स्वव्हार (व्यवह्य व्यवह्य) उपाय (उद्ये नवनः) उपायः (उपायका (व्यवह्य) व्यवह्य (व्यवह्य) व्यवह्य व्यवह्य) व्यवह्य (व्यवह्य) व्यवह्य (व्यवह्य))

प्रविद्या स्थान स

অনুবোদ -- দেবলবের কৃষ্টিকালে মাধায়িক বেবলৰ (মেখা) মুখা বইনা ক্ষরিক্ত ভিলেন ;

(३) विवस्त भागमधि (४०)।

को त्याः ग्रहाः श्रव्यानिक प्रदेशक का वाश्यका द्वप्याः कावा प्रतिकेतः अध्यक्षि वि
कावाक्तिवृत्यास्था वेद्यात् । कथनाः काठमाः कानुदेशका पृथा देशकाः । क्याक्ति वि नर्गावर क्षेत्रकाश्यक क्ष्याः क्ष्यक्षिकाः (कृत्यः । क्यांक्ति क्ष्यक्षिकाः क्ष्यक्षिकाः । क्यांक्रिक क्ष्यक्षिकाः क्ष्यक्षिकाः (कृत्यः) ।

এবাৰুপরা; ⇒এবাৰ্ উপরবোৰ্ উপর প্রের বেববাছির একপ্রের উপেক্টেই এই হব উদ্ধান্ত ইবাছে;
 কারেই 'ইপর' প্রের অর্থ 'রেব' করাই সমত । দুর্গাহার। ইবার অর্থ করিবাছের 'বেবছ কার', 'এবাং বেধানাকুলর।
 আগা; ইয়াই ক্রাই ক্রেক্ত বাংবার। অক্যারী 'ইপর প্রের অর্থ বেবই ক্রিবাছের।

वसकः व्यानकतः वाष्ट्रः त्याकान् क्षितिका विविधवानगानः (कः काः) ।

অপ্তবিশ্ব বৰ্ষতে এই সমস্ত মেৰের কল (পৃথিবীতে) সমাপ্ত হয়। অকুরাত্ত তিন কেব্ড। পৃথিবীয় ভাগবিসমূহ পরিপক করেন , ডুই বেবছ। পুটিসম্পাদক আন বহন করেন।

দেবানাং নির্মাণে প্রথমা অভিতন্ মাধ্যকা দেবগুলাঃ 🗈 ২ 🕫

শেষানাং মানে প্রথম। অতিহঁনু—ছেয়ানাং নিশাবে (কেবলংগর ভাইতে) রাধায়কাঃ শেষস্বাও (মধ্যমন্থানীর ব্যব্ধন অভাত হেত্যমূল) প্রথমাঃ অভিনয় বিশ্বমূল কুনা কুট্যা অবস্থিত হিলেন)।

'মান' শব্দের অর্থ নির্মাণ বা কটি । 'অভিয়ন্' ক্রিয়ার কর্তৃদর 'মাধায়কাঃ ব্যবস্থাঃ'; মাধায়ক ক্ষেত্রণৰ বলিতে এইস্থানে যেখকে বৃষ্ণাইতেছে। '

कासूनाम-त्यवानाः वर्गत् अवधा कियोन्-त्यवानाः निकार्य अवधा कियोन् अधापकाः रचनगाः (रक्ष्यार्थन स्वीर्धः यवापदानीय स्वयंत्र प्र्याच लाख्यदिया वर्षयान दिल्ला) :

প্রথম ইতি মুখানাম প্রত্যো কর্তি 🛭 🜣 🛊

প্রথমঃ ইতি ('প্রথম' এই শক্ষ্যী) মুখ্যমাম (মুখ্যমাম ক্ষর্থার 'মুখ্য' এই ক্ষর্থের বেশ্যক), বাতমঃ (প্রভূষ্টতম) ক্ষর্থার (হয়)।

'এংগৰ'লব্যের অর্থ 'মৃথ্য'। তাড়ইয়েম লল কলাভাবিত করিংগ হর্তীয়ারে 'গ্রেড্ম', তাড়ম— ভাগম।

कामूदाम-'जनम' जरे रन्ही म्यानाम, 'जरम' करीर अक्टेस्म स्र ।

कृत्वज्ञमञ्जीतकः विकर्तनः स्थानाः विकर्तन्त स्थानाम् छेनकः साध्यकः । ।

ভূত্তম্— অভবিক্ষ্, (বং) (বাচা) মেখানাং (মেখসমূহের) বিকর্তন্য (ভিগ বিজ হতার বান), মেধানাং বিকর্তনের (মেখসমূহের ভিত্ত ভিত্তমে খারা) উপকা ভাষতে (অস সমূহপর হয়)।

'কৃত্য' পথের অর্থ অত্তিক ; ছেবনার্থক 'কুব' বাতুর উত্ত 'পথেন্' প্রতার করিছা (উ ৪৮৮) পক্ষী নিশার। মেবের বিক্রবস্থান অত্তিক অর্থার মেবন্ধুর অত্তিকপ্রথেপেই ছিল্ল কিল্ল ক্ষ্তাব্য মেবন্ধুর ভিত্ত ক্রিকেই অন নন্ধ্যত্ত হয়।

ক্ষাস্থাল—ক্ষাস—খায়বিক, মেখের বিবর্জনহান, মেখের বিবর্জনের হাবা (বিব ভিত্ত ক্ষারে হাবা) অলের উৎপত্তি হয়।

 [।] स्थाप त्यसं अद शास्त्रका त्यक्ता हेब्राक्य (क्षा क्षाः) ।

ত্রহত্তপত্তি পৃথিবীমনুপাঃ, পর্ক্তকোবায়ুরাণিডাঃ শীডোকবর্ষেবোৰ্থীঃ পাচ্বস্তানুপা অপুৰণয়ি লোকান্ খেন কেন কর্মণা । । ।

অবশ্বদান্তি পুৰিধীমনুপাং—এইবংল 'এবং' (জিন) – পৰ্কত্তঃ বাহুং লাহিডাং (পৰ্কত্ত, दायू कथः वाशिषा) भृषिशीर छभिय - रुपतीः नैत्याकन्देवः भावतिव (देभए), वेका कन्द वर्तत्तव वाकः व्यक्तिमृत् लक्ष करान), कन्ताः - त्य (वेश्वाकः) (क्या एका कवाना (विक নিম কংশ্বর দারা) ধোকান্ অঞ্বলন্ধি (কোকস্থ্যকে অভুগুটাত কবেন)।

अध्यानिक मुख्यीयनुष्याः - अहेन्द्राम 'बारा' (कि.स.) अहे महत्य पाना मानाम, शाह अहर আছিল। এই তিন বেষতাকে বৃষ্ণাইছেছে। পুৰিবীং অপতি – পুৰিবীশা ওছনীঃ প্ৰচাল শ্বেষ্টের্যার পর্যান্ত, বালু এবং আবিত্য ব্যাক্তরে বর্থন, লৈতা এবং ঔল্যা সমূহপার্য করিয়া পৃথিতীয় অব্যানস্থাকে প্রিপক ধ্রেন। এই ছিল খেবছা অনুপা, ইয়ারা নিয়া নিয়া বৰণাৰি কৰ্মের বাধা ওছবিসভূতের প্রভা বিধান করিবা সম্বন্ধ বেংকের অভ্যবস্থা অনুৱাহ करवन)। आय-भूकेन वर्ग (मल्यानांदरन केंग) शकुर केंग्रव 'क' काशाय कविया 'अमून' भूक নিলার। ইবরাকবলবিংগর মাজে এই পালের নিলাভিবখাত্ত পাঃ (ভাতানচ প্রটার))।

অনুবাদ—'এবং তপৰি অনুপাং'--এই বলে 'এবং' (ভিন)-পৰে মেৰাধিনতি পৰ্যান্ত, बाबू कारा मानिया करे किन श्रवया त्याप हतेयाक । श्रविदी क्षणि—हेशक मध लुक्तिक कर्मनमूह लाविनक करवान वर्गन, देनका कार खेरकाड प्रात्ता । 'कन्नाः' नावद कर् অভুগ্ৰাহক, উক্ত বেষজালৰ বীৰ বাহু কৰ্মের ধারা লোকসমূহকে অন্তৰ্গুটাক করেন।

অয়মণীতভাষনূপ এততাদেবানূপাত উদক্ষেমাপিবাছাবিতি ভাগ্ বথা প্ৰাগিতি ভজানুপ ইতি ভাদ্ ঘৰা প্ৰাচীনমিতি 1 6 ।

भारत भागि है हे वा भागित (भाग यह भाग 'भाग' भाग) अवस्थार अब (उहे 'शभ' शाह হুইতেই নিশার), উব্ধেন (ভবের করা) অনুধ্যতে (অভুসূতীত অর্থাৎ নিক্ষ হয়) ; অশি ৰা (অৰবা) অবাণ্ ইভি আৰু ('অবাণ ' এই চক হইতে পাৰে—'অমু-পূৰ্কক-আণ্' থাডুক केंद्रव 'सिन' लाकाव कविया) १वा (८३६न) काक है कि ('लाक , अहे नम वहेरक नाटब--ला-ग्रीक 'चक्' बाजूद केल्य 'किन्' काराह कड़िया), एक (दश्हें 'चवान्' नरमत वारन) चन्नः रेफि जार ('अप्नून' यहे नम उदेएक नारद) दश (स्वयन) काठीवम् देखि ('आठ्' नायन श्राद्य 'व्हाडीय' व्यक्ते नच इव ।।

मरव 'कन्न' नक 'कब्रुशांतक' अहे कार्ज आवृक्ष इतेशांक । 'कन्न' नाकक कांध्र अवशे कर्य আছে—ভারা অসপ্রায় বা অসস্থিতিত হেল। এই অর্থে প্রবৃক্ষ 'অনুণ' ন্যেরও নিশান্তি করা बाइँएक भारत 'वन्' वाकू इबैएक्टे ; बुरवनचि हहेरव---वेदरवान व्यम्भारक व्यवीय पाना व्यवह যার। অহুগুরীত ব্পরিবিক্তর। অধবা 'অহু + আপ' বাতুর উত্ত ভিগ্রেডারে 'ক্যাণ','

শ্ব নিশক্তি হইতে পাৰে, বেৰণ প্ৰ+ শক্ত থাতুৰ উত্তৰ কিপ প্ৰভাৱে 'প্ৰাচ্' শক্ত নিশ্ব। হব , বৰ্ণোগৰনেৰ বাৰা (নি: যাযায়) 'প্ৰাচ্' শক্ত হইতে যেৱল প্ৰাচীন শক্তে নিশ্বতি, গেইডপ 'শ্বাণ্' শক্ত হইতে অনুগ শক্তে নিশ্বতি : '

च्यम् वान-चार करे भड़ (चड़ार्च टार्क) चन्त पन करे 'रत्' शड़ हरेस्टरे निजात , चन्त चरारा भरतर वारा चक्रपृत्ते उ.वा निक रहा। चरवा, 'चवान्' नम इरेस्ड नास्त्र, रस्कत 'टाक' नम : 'चवान्' नरभर चारन चन्त हरेस्ड नास्त्र, स्वरूत 'टाक्' नरभर प्रस्त टाकिन नम रहा।

षा वृक्तः वरकः भूतोयम्। वागामिका। क्षेत्रकः वृक्तिवृक्षकनाय खरोरकरी भक्तवर्षाणा अःभटकर्ताः भूतोयः भृगाणः भूतश्कर्ता । १ ।

शा बृत्कः पश्चः भ्रोपम् ~अने पत्म व। (त्यो) — कापुाविश्यको । वाष् अवस्थावित्ता) , दृत्कम् — केवकम् (क्षणः) , वृत्कम् देखि ('दृत्क' अने नकः) केवकमाम (देवत्वव मारः) , मनक्ष्मतः (भनकद्रतार्थकः) अवीत्यः या (दव 'क्ष' थाळ् वनेत्वः) ", क्ष-तरकः या (क्षाव मा वय क्ष्मन् थाक् वृत्देत्कः) [मिन्नवम्] (मिन्नवः) , नृत्येशः (नृत्येशः नकः) पृत्येत्वरः (वयः नृ' थाक् वृत्तेत्वः) भृवद्यत्वदेशः (क्षाव मां इव 'भृत्' वाळ् वनेत्वः) [मिन्नवम्)। मिन्नवः)।

भश्य वा— (वो; नाव् क जानिका हुई (वन्टारक नुव केरकहा । तुन्क— केन्स् ; व्यक् क्ष्मपार्थक "क्ष" वाकू इवेटक निज्ञात "क्षेत्र" आहाद करिया (कि वन्त्र अदेश)), क्षम निवधकन-कारम वस्त्र मान्य वस्त्र ; "अन्त्र" वाकूद केर्स्स "क्षेत्र" आखाद क "तुन्त्र" वर्ष्णक निज्ञति क्षम दादेख भारत ; क्षम द्यव इदेशक अदे हव : "श्रुदोव" वस्त्र विद्यायम् , जामनाचेक "न्" वाकू ददेशक क्ष्मवा आगावनाचेक "गृह्" वाकू इदेशक निज्ञाद — 'क्षेत्रन्" आहाद करिया (कि वक्ष), क्षम भागन क्ष्मीद मृत्रितिवान करत जाम जामाविक करत ।

कामूनाम-वा रृत्वः वहण्यः न्वीयम्-अने वास वा (८वो' - वाव् ७ वाविणा) , पृत्वम्-विषक्ष् (क्षत्र) ; 'तृक्व' अहे तथ केवत्वव शायः व्यवत्ववार्थक 'आ' वालु वहेरण व्यवश् 'सन्त्' वालू वहेरण सिलाव , 'भूकोप्र'वय 'न्' वाकू वहेरण व्यवश् 'भूष्' वाकू वहेरण सिलावः

। ভাবিংশ পরিভেদ সমাধ্য ।

>। অব্যাহ্যে নাজ্যপ্রস্থান্ত্র হয় আসের কাজ্যপ্রস্থান আহিছে। সংস্থাং । বৈচাকরণপ্রাত্ত হতে প্রাচ্'প্রায় উত্তর 'ব' অস্থানে আসিবংক নিশ্চে

स । आ बाकाशाः वर्षि (वा सावक) ।

ব্রয়োবিংশ পরিচেত্র

বঙে,নামাপ্যভরাবি সপ্রপ্রাপ্ত । ১ ।

উহ্বাণি (পৰব্য়ী) সন্ত্ৰেশ্বং (সাজান নাম) ৰাজ্যাধানি (সাকোর নাম)। মেধনামের পর স্লোক, ধারা, ইলা প্রাকৃতি সাজান্তী বাকানাম (মি: ১৮১১) অভিচ্নিত হট্যাছে।

অপুৰাণ – পৰবৰী সভোৱটা নাম ৰাজ্যনাই।

बाक् कथावरहः । ५ ॥

वाक् ('वाक्' आहे आप) कथार (स्वाधा कहेरण क्षेत्र) ह तरहा ('वाक्' वाक् क्षेत्र)।
'वाक्' नरमय निर्माहत अवर्धन कविरणस्म । 'वाक्' आहे नम मिन्ना क्षेत्रास्क 'वाक्' वाक् क्षेत्रा-किन्ना वाक्षा कविता । के २५४) , वादन्या क्षेत्र-- क्षाहा वाक्षा वर्त्ताभण कर्व रक्षा वाव (केंद्रारणक्षेत्रदक्षित्राक्-मूट)। "

धानुनाम -- 'नाम्' अहे नाम (काथा श्टेश्य श्टेम १ 'नड्' बाकु ब्हेश्य ।

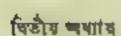
তত্র সংক্ষতীভোজত নদীবদ্দেরভারত নিগমা ভবস্থি ওণ্ দ্দেরতা-বস্থারিউালাাধাক্ষামোহবৈভন্নীবং । ৩ ।

তত্ৰ (বাৰ নাৰসমূহের সংখা) সহস্থী ইজি এড়াঃ (স্বস্থী এই নাহেছ) ন্ৰীয়ং (নভৰ্মসন্তিত) চ (এবং) কেম্ডাৰ্থ (কেম্ডাৰ্থ-স্থানিড়) নিগহাঃ (বৈনিষ্বাভঃ) ভংকি (আছে), ২৭ (বে বৈনিষ্বাভঃ) কেম্ডাৰ্থ (কেম্ডাৰ্থ-স্থানিড়ে) ভিংকি](বছ) ভং (ডালা) উপনিটাৰ (পরে) আলাপ্তায়ঃ (সাংখা কৰিব); অন (আন) এড়ং (এই অৰ্থাৎ বভাৱাণ বৈনিষ্বাভঃ) ন্ৰীবং (নভ্ৰম্পন্তিড়ে) ভিন্তি](হুচ)।

'সরক্ষী' এই সাম বাঙ্গাধনদূরের অভ্যাস। বিশ্ব এমন বৈধিক মন আছে বাগছে সরক্ষী প্রের প্রভাগ সুইবাছে—'নতী' অর্থে এক' 'বেবছা' করে। বে ব্যাহ্র স্বশ্বতী প্র

केशस्त्रव्यवस्थानि वानिक्षित्रम्, स्वरकार्याः न्यकाभ्याकारक केलि वाक् (कः काः) ।

২। বছাৰ্ক্তক কোডাৰ্ক্তক্ষেত্ৰে গ্ৰহ , 'বৰ্গমেক্তাক্' এই প্ৰতী ক্ৰিক্তিপ্ৰকাশ ব্যৱস্থ হট্যাকে। 'ভত ক্ৰেম্ম' ইতি বজিঃ অনিক্ৰ্যালিকগোৱাৎ নকাইৰ অনিক্ৰেম্যগোলাকাড ক্ৰিম্বতাৰ ইয বিশ্বৰ বৃত্তকে। অৰ্থে বা বভিঃ, নটাক্টিয় ভলিকত্ৰা ইতাৰ্থঃ, এক সেক্ডাক্টিয়াকি (অ. মাঃ)।

4.3.20.0]

400

বেৰভাৰ্যে এণুজ হইবাছে ভালা পৰে (নিঃ ১১/২৮) ব্যাখ্যা কৰিবেন ; আৰু বে হয়ে 'দৰস্বতী' শগ্ন 'নহী' অৰ্থ বুকাইতে প্ৰযুক্ত হইবাছে, ভালা প্ৰকংগ ব্যাখ্যা কৰিছেছেন ।

च्यानुनाम--शङ्कायमम्दृश्य पत्था मध्यको कर्ष नार्यय अधर्य-नयनिक करः द्वरकार्य मधनिक देवविक्याम्हरूष्ट् चार्य्यः। द्व देवविक वाका द्वरकार्य-मधनिक, काहा नरह माध्या कृतियः; चात्र कर्षे (रकाश्वर) देवविक वाका अधर्य मधनिकः।

র রাজ্যে বিংলা পরিক্রের সমাধ্য ।

চতুবিংশ পরিচেত্দ

ইয়ং তলেভিবিসৰা ইবাককৎ সাজু গিরীণাং তবিবেভিক্লিছি:। পারাবভন্নীধবসে গুরুজিভি: সর্বভীমা বিবাসেম ধীতিভি: в ১ в

(बहर्षम् काकतार) ,

हेल [नदवनी] (अहे नदवडी) निन्धा हैन (वृषानधननकातीत छाष) शायितः (दननकात वर्षाय ८वसम्) ' एविष्यतिः (अकातः) ऐकिकः (विकित्युक्त वाता) नितीनाः (अक्षर्यम्पद्ध) नाष्ट्र (विक्षत्) व्यक्षर्य (क्ष्यतिः — क्ष्यं व्यवतः) , व्यवतः (व्यवादः व्यवतः) , व्यवतः (व्यवादः व्यवतः) देशिकः (व्यविक्षतः (व्यवदः व्यवतः) देशिकः (व्यविक्षतः व्यवतः व्यवतः) भावतिः (व्यवदः व्यवतः) भावतिः (व्यवदः व्यवतः व्यवतः) भावतिः (व्यवदः व्यवतः व्यवतः) भावतिः (व्यवदः व्यवतः व्यवतः) भावतिः)।

বিস (প্রথম বা মৃণাল) অভি কোমল প্রার্থ, ইবা বসর মতিতে কোন বেগ লাইতে হয় না। বিস্থমনভাগী বাকিব বিস্থমনের ভাগ অভি সহজে সর্পতী বীয় প্রবল্ধ প্রতি বিস্থমনভাগী বাকিব বিস্থমনের ভাগ অভি সহজে সর্পতী বীয় প্রবল্ধ প্রতি অহল প্রতি বিশ্বমূরের বারা বছরের বৃচ অভ্যাহত প্রতেশ্য ভর করেন , বা সর্পতী উল্লেখ্য উল্লিখ্যুরের বারা পর্যতের পূর্ব ভর করেন না, উল্লেখ্যুর ভর করেন , উল্লেখ্যুর প্রতেশ করিনী স্বার্থ ভী চইতে আঘরা বারাতে রক্ষা পাইতে পারি, ভারার বাল আম্বা প্রপ্রেক অর্থান বিশ্বমান করিব। এই মরো ভিত্তিতি এবং পারাব্যার প্রতিশ্বা করিব অর্থান করিব প্রতি করিব প্রতি করিব প্রতি বিশান করিব। এই মরো ভিত্তিতি এবং পারাব্যার প্রতি ভূইটা প্রব স্বস্থানীর নহীব প্রথম করিব। এই মরো ভিত্তিতি এবং পারাব্যার প্রতি ভূইটা প্রব স্বস্থানীর নহীব প্রথম করিবিধান

আনুবাদ—এই সংহতী বেগণান্ প্রকার প্রকার উর্থিনগৃত্যে দায়। বিসংসংকাষী ব্যক্তিয় ভাষ পর্বাতসাত্ম ভয় করেন ; বকার নিমিত্র উত্তর্গুলনাশিনী সরস্থীনক স্প্রেয়ক্ষ ও স্থাণাত্তন ক্ষতিস্থানে ধারা পরিস্থা। ক্ষিত্র।

ইয়ং শুমৈ: শোষণে:, শুক্ষিভি বলনাম, শোষহভীভি সভ: ॥ ২ ।

ইং তামেডি: – ইবং ভাইম: " ভাইম: – লোগনৈ (লোকনসন্তের বারা মধাৎ লোকনকারী বা কীপভালনাথক লাজিনিচারে ব্যালঃ । ভামনু ইভি ('ভাম' এই নাম) বলনাম (বলের

कःषिकः नगनारेष्ठय नावर्गाकाकनीऽवयनंत्, देविनियन्त्रम्— वस्त्रविः । यः भाः) ।

भवात भवनाव क्वलीवांचवः (कृ:) ।

ওঃ বৰা বিস্থান্তকা বিসান্ধান্তেশৈ সুদ্ধাৎ ধন্তি এব্যিন্তন্ত্ৰেশৈৰ কালি সংগু ভবতি সমৃতিটো বল্লাংকাসকল বিশ্ববা নাম কলতি ভবজাতাৰ্থ ছো

देविकिः गांबावस्त्रीविकि नवीकगश्चामन् (कः काः) । दः भा ११४०० ।

নাম) পোৰবতি ইতি (বেহেতু পোৰণ কৰে); সকঃ (লোবহতেঃ—'লোক্' অৰ্থাৎ নিজত 'কৰ্' খাতু হইতে নিশাহ; শোৰবতি এই ক্ৰিয়গেৰটা কৰ্মকাৰণেৰ সহিত বুক্ত বলিয়া 'শোৰ্' খাতুৰ উত্তৰ কৰ্ম্বাটোৰ প্ৰভাৱে 'ক্ম' শক্ষ নিশাহ)। '

'ওম' শব্দ ব্যবচ্চক ; 'পোব্' গড়ের উত্তর 'মনিন্' প্রতচ্চে নিপার। " ইয়ার হাংপজি— হাংচ পোবণ বা কীণ হাসপাধন করে। 'ওম' পক ব্যবচ্চক হইলেও হয়ে ইয়ার অর্থ ব্যবস্থার (অর্থাত্যথার্ব), 'ওয়েডিঃ' এই পর 'উন্মিডিঃ' ইয়ার বিশেষণ। "

অসুকাদ—ইং: ওলেডি: – ইং: ডলৈ: , ওলৈ: – শোৰণৈ: (শোৰণকাৰী অৰ্তাং কীৰ্তা-সম্পাদক স্কিনিচাৰে বাবা) ; 'ওপ্ল' এই শ্ৰম বলের নাম , সেংবন করেন এই বঞ্চ , 'লোচ্' বাতৃ কইতে কতু বাচোর প্রত্যাহে নিশান।

বিসং বিভাতেতেলনকর্মণঃ বৃদ্ধিকর্মণো বা 🛚 🔾 🗈

িবিদং ('বিদ' পৰা) তেবনকৰ্মনঃ (তেবনাৰ্থকা) বা (অধ্যা) বৃদ্ধিকৰ্মনঃ (খুৱাৰ ক্) বিভাজেঃ ('বিদ্' থাজু চুইডে নিশাৰা)।

'বিদ' শব্দ জেন্দ্ৰাপতি বা বৃদ্ধাৰ্থক 'বিদ্' খাড়ু ক্ইডে নিশাৰ, বিদ কোহল বলিহা অভি স্থান্ত ভাই হয়, অথবা বিদ শীল শীল বৃদ্ধি পাৰ।

অংকুবাদ—'বিন' এখ তেখনাৰ্ড বা বুভাৰ্ডক 'বিন্' বা চুইতে নিশাৰ জু

সামু সমৃদ্ধিত: ভৰতি সমৃদ্দমিতি বা । ৪ :

সাঞ্ (সংজু) সমৃজ্যিত ('সমৃজ্ভি'—সমাক্ উজ্জেখনত) ভবজি (রয়), সমূদ্রন্ ইতি বা (অধবঃ 'সমূদ্র'—সমাক্ উর্জাঞ্জিত) [ভবভি] (রয়)।

'বাছ' লাখেৰ আৰ' পৰ্যাতেৰ উচ্চল্লেৰ আৰাৎ পৰ্যাতপুৰ বা পৰ্যাতিৰৰ 'বৰ্জিড' লাভ আৰম্ম 'বৰ্জুছ' লাভ 'বাছ' এই আকাৰ ধাৰণ কৰিবাছে। সমৃত্যিত—সমৃ—বাছ। অধ্যা সমৃত্য (সমৃক উৎক প্ৰেৰণাৰ ক ছম্ক জ)— সমু — বাছ।

আসুবায়—'সাহ' পৰ ⇔'সৰ্জুঙ' পৰা (বাহাত অৰ্থ সমাৰ্ উভোলনত) অধ্যা 'সম্চুচ' পৰা (বাহাত অৰ্থ সমাৰ্ উভিয়েৰিত) হয় ঃ

১) হৃত ইতি কাহভাগৰালাই (ছু:), নৱ এই পাৰত আলাপে কি উপেন্ত সংগ্ৰহ ক্ষেত্ৰ কংশবাৰ
সংগ্ৰহ কাশা এইপা।

२ । (नामस्त्रपनिष्, 'परमदश्रामा' मःस्राध्यमस्याः'—हेकि सूत्र (सपराक्ष) , देश्याकवनस्य सन्तिषय 'प्रय्' बाकू स्ट्रेस्ट्रे 'प्रय' नरकत् निर्मात करवन (के २०२)

^{🕶 । ।} अञ्चलाध्यां च भावतिका त्योगा ।

[*.5.28.9

ম্ব্রিক্সিডিঃ । ৫ ।

ভাৰিষ্ঠি, উৰিচি: কাষ্টি: উৰিচি: (প্ৰকাৰ কাৰাৰ উৰিষ্ট্ৰেছ হাবা)।
'ভাৰিষ্ঠা লৰা 'হংম' প্ৰচায় (মিং ০০) , 'গুৰ' ধাসুৰ উত্তহ 'টিবচ' কাছাৰে মিশ্ৰঃ (উ ৪৮)।

कासून(स - ज्ञकान छेन्द्रवहरूव बावा (फर्यहरूविः - यक्षिः)।

भारतकत्रीः भारतवादधास्त्रिके भारत् भवः स्वरकावायमवदम् । ७ ।

শারারতরী দশারাধার্যাভিনীক্ (শার ও অবারের নাশকরী), শারং (শার) পরং (প্র—বিপ্রারুট) ভ্রতি (হয়।, অবারা (অবার) অববং (অবর—স্থিতুট) [ভ্রতি] (ব্য়)।

चानुनाम ः नाशान्यतीय - नाशान्याविशीत् (७ कृत व कृत दृष्टे कृतनानिशे) , नार -सद (वृद्यत्) , भशाद - भग्य (विक्वेश्वी) ('नाश' नच च 'मगाव' नच प्रशास्थ 'नश' मण व 'क्यर' नाम्य स्नावत } ।

> অবনায় সুপ্রকৃষ্ণাভি: শেংভনাভি: স্থাতিনি: সংস্কৃতীং দশীং কর্মাভিঃ পরিচয়ের ৪ ৭ ৪

শবনে সুৰ্ভিভি: সংগ্ৰহীয় আধিবাদেন বীজিভি:-শবনাৰ (বাদংশৰ সিহিও) প্ৰাৰ্থাভি: অ্বাৰ্ড) লোভনাতি: (প্ৰত) অভিভি: কৰ্মভি: (অভিভণ কৰ্মের মানঃ) প্ৰান্থী: নহী: (সংগ্ৰহী নহীকে) পৰিচংগ্ৰম (প্ৰিচ্ছাঃ কৰিব)।

বজাৰ্থক 'ক্ষা' বাজুৰ উত্তৰ 'ক্ষ্ম্' প্ৰত্যাহে 'ক্ষ্ম্' প্ৰেছ নিপজি; ক্ষ্যেশ—ক্ষমাৰ (বক্ষাছ)--বক্ষাৰ্থ ক্ষাম ক্ষাম্যা হাছাকে বক্ষা সাইছে সাৰি ক্ষমিজি। " স্বয়ুক্তিটিঃ বীলিজ্যি-- স্থানুকাজিঃ লোকমানিঃ ক্ষিতিঃ ক্ষমিজঃ। 'ক্ষুক্তি' প্ৰেৰ ক্ষমি হোম্যক্তিক "

प्रदेश तथा क्यान्यवारम्मारस्यः, व्यवस्थानस्यः क्यांक तस्यांच कृत्यः (क्षः) ।

क्षण्य कारताव तथनावाकन्: कथः नाम वरकामांच्यानिराज्यसर्थः पुत्रकृष्यः (क्षः)

 ⁾ पुत्री गर्करम प्रमु पर्विकाणियमेरोस्ट (फट पाट) ।

আৰ্থায় কুল্লার (কুল্লাক্স) এবং প্রোচন (সংগোটবানি দুক্ত); 'বীকি' সংক্ষেত্রত কর্ম । (বীক্তার বিধীনটো পুল্লাক্স) অর্থায় ক্ষান্তিরত কর্ম। ক্ষানিবালেয়— আ । স্থান্ত্র) বিবালেয় (প্রিচারত)। 'বিবাস্' যাতৃর অর্থ পরিচ্যা। কয় (বিধাস্তিয় প্রিচ্ছান্ত্র— আ স্থান্ত, বিচ্নান্ত্রত প্রষ্টিবা)।

कामूनाय-वादश का गारेशर देश्यात प्रश्नुक व प्रत्यक (व्यक्तिक) कर्णन वाहा नहीं मुख्यकों प्रशिक्षा करिय ।

উপ্সনাধান্যভয়াশোক শতম্ ১ ৮ ৫

উত্তৰাদি (প্ৰব্ৰটা) একশস্ত্ৰ একশস্ত এক নাম উদক্ষামানি (কংশ্ৰ নাম)। মাঙ্গাংমৰ দৰ মধ্য কোৰা কম প্ৰভৃতি একশস্ত এক উদক্ষাম (নিঃ ১৮১২) অভিচিত্ত হাইবাছে। একশস্তৰ্=একাৰিকা শস্তৰ, (একশস্ত এক)।

ক্ষাপুৰাল-প্ৰথমী একপত এখ নাম উৰ্বনায়।

উदवर कपापूनकोकि नवः । ≥ ।

केश्वर (अंदर्शन) कणार । द्यांका रहेटा प्रदेश । है कि देखि (१९६० किया । निक करते), शतः (केश्वरः 'क्ष्य्' काळ द्वेटा जिल्लाक केल्कि- करे किशालकी कक्षणांद्रका महिल हुक मालता 'केस्' वाळूत केवर कक्षणांत्रका कार्यात 'केवरु' तक जिल्ला) ।

ক্লেনাৰ্থক 'উন্ধান্তর উন্ধান কর্নাচেন 'কুন্' প্রচোহের উন্ধান 'উন্ধান লক নিশার। উন্ধানিক বিয়া করে। 'প্রচ' প্রের প্রবোগের কি ক্লে, অংস্বরে (সাহাইন্য) ব্যাবার অইব্যা

आयुवास —'केश्व' क्रहे जाय त्वाचा प्रदेश्य प्रदेश । केश्व क्रिक वटन ; 'केश्व' वासू वरेटच कर्मुशास्त्रक सामाह्य जिल्लाव ।

নদীনামাসুদত্তভাবি সন্তুজিংলং । ১০ ।

के हरानि (भवर हों) अल्लाखिन्दर (जाने जिन्हीं जाय) वरी वास्ति (जरीय जान)। के इक्कारपर भव--- व्यवनदर पर्दर वार १ छाङ्गि जारे जिल्ही वरी वास्ति अन्तर (कि. ३१३०) व्यक्तिक करें साम ।

चानु गाम--गत्रवर्षी वद्यक्तित्वर नाम नशेनाम ।

अक्षकावानामें वर्ति कृतक नदा क पृतिरोगावकाः आकाः (नायक्षेते)

मण्डः कन्त्राचमना देशा खबस्ति चन्नव्याः । ১১ ।

171879

नका ('नरी' नाम) कलाय (८कावा क्षेत्रक इहेन) ह हेवाः (हेहाता) नवनाः (नवन) कविद्य (हम्), नवनाः—लक्ष्यकाः (लक्ष्यक्षिता)।

শৰকরণৰেভি 'নহ' ধাতু হইতে 'নকী' শৰেৰ নিশাতি , ইহারা 'নংনাঃ' অধীয়া 'শক্ষকঃঃ' (প্ৰসম্বিতা) ।

च्यम्बर्य—नगोराम (कार्यः इकेटल करेन १ - नगोर्यक् 'स्वम' इटेश भारकः, 'स्वम' वर्षक चर्र नचरम्बर्कः।

বহণমাদাং নৈঘটুকং বৃত্যাশ্চর্যামৰ প্রাধান্তেন । ১২ ।

चानाः (प्रशेषप्रस्तः) रेपपन्त्रेकः (स्थोतः वा चक्षश्यः) इतः (भव्यः चर्यारः क्षराः) । रहमप् (परः), क्षावण्ययः (क्षश्यक्षरः) [तृष्टः] (क्षराः) चान्वरंशः हेव (च्यानः) वर्षः व्यक्षरः च्याः)।

'নবী' শংশক প্রথমের আর্থাই অন্তবেশত হয়ে পরিস্থ হয় অর্থাৎ নধীর নৈয়ন্ত্রীকর্ম (নৌশম)-ই প্রাস্থিত নধী প্রধানকণে ক্ষত ক্ট্যাকেন এইক্স মন্ত্র অধ্যথ নধীক্ষেও মন্ত্র অতি বিষয় (নিমু চালামাচল-১৬ মাইবা)।

অনুবাদ—ইচানিবের (নদীর) নৈদেউ ্ক রাগোপট বেনী; রগোনদেবভারণে রাগোপ আকর্ষাবহ অধাহ অভি বিভল।

ডাত্রেভিহাসমাচকতে । ১৫।

ভক্ত (ব্ধায় নহী প্রধানব্যক্তারণে ভক্ত ক্ট্রাছেন ভ্রমহন্তে) ট্ভিচান্ম্ (ব্যায়াণ পূরাস্ক্র) আঙ্গতে (আচার্যাগন মুর্না করেন)।

ব্যবহ ০০০০ প্রেক্ত নদী প্রধান ক্ষেত্রগণ শ্বত হটভাছেন। এই দিবরে আচার্যাণশ ব্যাহাণ প্রায়ত্ত করি। করিয়া থাকেন।

অনুবাদ—ভবিষৰে আচাৰালৰ পুৱাৰুত্ব বৰ্ণনা কৰেন।

বিশামিত কৰিঃ গুৰাসঃ শৈক্ষৰণত পুরোহিতো বভূৰ ৷ ১৪ ৷

বিবামিনা কৰিঃ (পৰি বিবামিন) বৈক্ষনত (শিক্ষনপুত্ৰ) হ্বালঃ (প্ৰায়) পুৰোহিতঃ বন্ধুৰ (পুৰোহিত ছিলেন)।

'কুৰান্' শংগত সমীৰ একসকলে কুৰান্য ।

অসুবাদ—ভবি বিভামিত শিক্তনপুত্র হুবার প্রোচ্ডি ডিলেন।

⁾ देनको कर पृथ्य करणा अर्थन्त्र (पर पार)।

বিশামিতঃ সর্বামিতঃ । ১৫ ।

বিশ্বামিত্র: - সর্বামিত্রা (সকলের বিত্র অধবা সবলেই বাচার মিত্র)।

'বিশামিল' নাথের অর্থ 'বিনি বিশ্ব অর্থাৎ সঞ্চলর মিল' অধনা 'বিশ্ব অর্থাৎ সঞ্চলেই গাঁচার মিল'। পালিনি ভালাসক জইবা।

चानू वाप — विश्वामित – नर्कापद (नर्वत्व विद्व) /

সর্বাং সংস্কৃত্য ৪ ১৬ ৫

ন্নীম্ – বংশ্ভহ্ (এখন সমত অর্থাৎ লপুংগ্রুভ)।

গ্ৰনাৰ্থক 'হ' ধাতুৰ উত্তৰ 'বন্' প্ৰভাৱে 'মৰ্ক' শ্ৰেৰ নিশ্চতি। উ ১২১) । 'সৰ্ক' শ্ৰেৰ ধাৰ্থ সংস্কৃত অধ্যয় একল মিলিড হা অপ্থগ্ৰুত ; 'মুৰ্কং ধনন্' মাণ্ডৰ একল মিলিড খনৱাশিয় কান বহু, একলকাৰ ধনেৰ সন্তি অঞ্চলকাৰ ধনেৰ যে পৃথক্ত ভাঙাৰ ভান বহু না।

অপুৰাদ—দৰ্ম -- দংখত (একত্ৰ মিলিত বা অপুধৰ্ম্ভ)।

ञ्चाः कन्यापनामः । > १ ।

एक्: - क्यानियानः (क्यानिक्य वात देश्ति) ।

'श्वाम्' जारवर कर्ष'वेदाव वाम समाव कर्षार प्रश्तकर', 'क्-वा' वाक् व केवर 'क्यून्' श्राकार 'श्वाम्' नक निर्मात ।

करकृताम-'ज्यान्' नरभव वर्ष बन्धानश्य (यवनवर वात वे।हाव) ।

পৈলবনঃ পিলবনক পুত্রঃ । ১৮ ।

লৈশব্য:- লিখৰমত পুতঃ (লিখবনের পুত্র:)।

कासूबान--'रेनवयन' भरवड चर्न शिवस्तव सूछ ।

পিকবনঃ পুনঃ স্পর্কনীয়কবোবা মিঞ্জিভাবগতির্বা । ১৯ ।

পুন: (আনাৰ), শিক্ষক: ক্ৰাইনীৰ্থক (বাংগ্যাহ আৰু বা বেণ স্পৰ্টাৰ আনিং অভিনৰেজ্যাৰ ব্যোগ্য) বা (আগবা) — ক্ষমিনীভাৰণতিঃ (বাংগ্যা পতিয় সহিত কাংগ্যাও গতিষ বিশ্বীভাৰ বা মিশ্ৰণ নাই)।

'শিক্ষন' নামের বৃংগান্তি প্রবর্গন করিতেছেন। 'শার্থনীয়ন্ত্রন' পর অথবা 'আমিপ্রী-ভারস্থন' শার্থ 'শিক্ষন' এই আ্কার বারণ করিয়াছে। স্পর্থনীয়ন্ত্রন স্পর্থনিয়ন্ত্র অর্থান বার্থনাক্ষর বা প্রিবেশ এড বেশী বে ভারা স্পর্থনা অর্থান অভিভবের ইক্ষার ' যোগ্য।

শাই সংখ্যে সংখ্যা প্রাধিতবৈদ্যা, পরাধিতবার ধারবেরিসন্ত্রেরাধকর্মকর্ম, কিন্তু শাইরে বলিবার
কর্মীশ ইঞাল অভিকরেক্যরেপর্যবর্শকর সক্ষিক্ত (বাহুলপ্তরেশন পাণ্টিকা)। অভিনারেশ-এই ব্যাস

শেষ্ট বন্ধৰ সহিত্যই লোক স্পাৰ্থা কৰে আৰ্থাৎ শেষ্টে বন্ধকেই লোক অভিচ্ছত কৰিতে ইছে।

শংগা নেই ব্যক্তিই পিক্ষাৰ (স্প্ৰ্যনীয়েশ্বন বা স্প্ৰনীয়েশ্বন) বে শ্ৰেষ্ট এবং অভ্যৱস্থীয়

শতিবেশসম্পন । অথবা পিন্ধৰ — মনিপ্ৰী চাৰক্ষাৰ — মনিপ্ৰী চাৰগতি শ আৰ্থাৎ বাহায় জৰ

বা প্ৰতিবেশ এত বেশী থে ভাৱাৰ সহিত্য আৰু কাৱাৰৰ প্ৰভিন্ন বিল্লাণ হাত্তে লাৱে না, অৰ্থাৎ
বি প্ৰতিত্যে অপ্ৰতিব্যা । সেই কান্দিই শিক্ষাৰ (অনিপ্ৰীচাৰক্ষাৰ বা অনিপ্ৰীচাৰক্ষাত্ত)
বাহাৰ সহিত্য আৰু কেইট ধাৰনে সম্পৰ্যিক না

অসুবাদ—শিক্ষন নাম পাৰাৰ—শাইনীয়ক্তন (কাইনীয়েক – যাহার ক্ষর বা পাছিৰেল শাইনি বোগা) অধ্যা—কমিটা চাৰক্ষন (অমিটাভাৰণতি – যাহার পাছিত সহিত্য কার্যত পাউহ মিশ্রণ নাই)।

স বিতং গৃহীকা বিপাট্ডুড্জো: সংভেদযাবদাব্যুব্যুৱিতরে স বিভাগিতো নদীয়ান্টাৰ লাখা ভৰতেভি ৫ ২০ ৪

শং বিবাং পুরীয়া (তিনি পৌবোরিয়ে।পার্ক্সিড খন এরণ করিবা) বিপাইরুছুজোঃ
(বিপাই এবং ওতুলী এই নবীখারর) শাসেরেন্ (শিলু প্রভৃতি নথার সহিত সহস্থানে) শাঘ্রে (আগবন করিবেন) উভবে (আল লোক আর্থ জালার অলুচরবর্গ) শাল্যুর্
(অলুগ্রন করিবা), স বিশাসিত্র নবীঃ ভূটার (সেই বিশাহিত্র নবীগ্রের ভার করিবেন)
শাধ্য করত ইতি (ভোরতা অগভীয়ন্ত্র হও, এই ম্নিরা) ।

বিষামিত পৌরোরিতা করিবা বে অর্থ পাইলেন তারা প্রথম মরীনমুরের স্বদ্ধনে আদিবা উপন্তিত রুইলেন—বেশ্বলে বিশাই এবং ততুত্বী এই নগীবরের স্থিত সিন্ধু প্রতৃতি নগীবরের মিলন কইলাভিল। উরোর অভ্যত্তবর্গ উরোর পভাব পদ্ধার আনিবাছিল। নদী-সমূলের গতীবভানিবন্ধন বিশামিত পার হুইতে পারিলেন না, 'ভোমরা লাগ অর্থার অল্পন্তীর-অন্বিশিক্ত কর্পনা বিশামিত ভারারের শুন ক্রিলেন :

^{&#}x27;পাৰ্কনীৰ আৰু ৰাষ্ট্ৰা'—এইজাই সমান কৰিছে (ইবে , কাৰেই 'পাৰ্ক' ৰাতুৰ সক্ষ্ঠকৰ শীকাৰ মা কৰিছা ইপাৰ বাই । বালফাৰাৰেৰা বংলৰ—বাৰ্কোনাগদ-এলাকক্ষিত , আহ্বং সভি পাৰাৰ্ক্তাং 'পাৰ্কিলাভ ইতাত কৃষ্ণতাপুৰমাজকাৰ পাৰ্কতে ইঙাৰ ইতি ব্যৱস্থিতাৰ ইতি বাহাৰ্, তথ্য পাৰ্কেলিভবপুনীকালোকে বৃতিবিভালৰ্ ,

^{2। &#}x27;সু' গতে। ইতি জীয়বাৰী : প্ৰাৰ্থক 'সু' বাজু চইতে 'অব' প্ৰেছ বিপাৱি , জাবেই সং, জংব, বভি— ইবাহা একাৰ্থক। বিভ হাচত প্ৰহয়।

^{4 |} Bien and Bollef (Ic. 8), | felt pilo 224) ;

कारण्या नाममान क्ष्मान् कम विभावे हरूदारों दे तक्षांका निकाकाविक-विकास माक्रिक अभिकृत्य दे तार्थः (क्षा) ।

१ करा प्रकृतिवस्यक्षा रा (मलुब्दर्ग मन्। प्रकृत्व)— ११ (

0

আসুবাদ—তিনি বিভগ্ৰহণ কৰিল বিপাট এক ওড়ুত্ৰী এই নহীবাৰে (নিছু প্ৰচৃতি নহীৰ সহিত) সমস্থলে আগগন কৰিলেন। অপ্তান্ত গোক হাঁহাৰ অভ্যানন কৰিল। সেই বিশানিত্ৰ 'তোময়া অপভীবদলা হও' এই বলিয়া নলীগণের ছতি কয়িলেন।

व्यमि विदम्भि दहदछम्बन्धिदङ्गविद्यावात्रावात्राह्याद्याहर्षेण्यक्तरः ॥ २० ॥

व्यक्ति (व्यक्ति) विदय (विद्यक्ति-त्रावृक्त सद्यव दावा) व्यक्ति (क्र-न्यवा) द्ववय (द्ववक्ति-त्रत्युक्त भद्यव दावा) १ (क्ष्टेव्य) (व्यव क्षिवाव्यित्य) ; वर (वाला) विदय (विद्यक्त-त्राह्युक्त) कर (क्षाता) के दिवदेश (व्यव) वाल्याकायः (वाला क्षित्य), व्यव (व्यव) यद्य वृक्ष्य (व्यवक्त-त्राह्युक्त याहे व्यव) (वाल्याकायः) (वाल्याक क्षेट्टाइक्)।

च्यासून्याम-विवहत्-मृत्युक्त श्राप्तक थाना कावर वहनहत्व-मृत्युक्त मध्यत वाटा श्रांक कविदर-हिल्लाम । बाह्य विवहत्व मृत्युक्त प्टाह, शर्व द्याधाः कवित्र ; प्यात वहनहत्व मृत्युक्त प्रश्न वाध्याहरू हरेक्टरहा ।

॥ চতুর্ঝিংশ পরিদেচণ সমাপ্ত॥

 ⁾ কৰা পুশ্ৰটাৰ অপি হিবৰ অপি হিবছৰ কাৰ্টকাৰীকে, অপি বছৰৰ বছৰচক নংবৃত্তিৰীকে (ছ:)।

0

পঞ্চবিহ্শ পরিচেত্দ

হ্রমধ্বং যে বচলে সোম্যায় ঋতাবরীরূপমৃতুর্থমেরৈ:। এ মিজুমছে। বৃহতী মনীবাবসার্থের কুলিকস্থ সূত্রঃ ৮১ s

1 (slop a--- py)# }

क्षावतीः (दर् कक वर्षाः—्ह बहुनक नवीगन) ' दर (आधार) दशयाद (त्रायमन्त्रावक) वहन (वादवाद निर्मिक अर्थाय वादवाद प्रधार कर्षान) ' व्यदेवः (आधार अग्रत्य या दनाव क्षा) " पूर्व्य (पूर्वपात) केनवरकः (दिवस १७); कृत्विक (कृतिरक्ष) प्रष्टः (भूत) अद्याः (अग्रत्यकः) [आहः] (आपि) तिहः (विद्वतिकः) वृद्धी प्रतिहः (वृद्धाः वृद्धाः वृद्धाः वृद्धिः वृद्धाः वृद्ध

ন্দীগণ্ডে গছোগন কৰিবা বিভাগ্তি দলিলেন—তে নদীগণ, জোহনা মৃত্তেঁক আন্ন বিশ্বত হও আৰ্থাং তোহাগেও বেশ ক্ষীভূত কৰ এবং অগ্নতীন্ত্ৰস্থিতিই হও; শ্বামান বাকা সোহসভাগেও—আনি মহোজাবেশনহত: অনেকৰাৰ ভোষাথের আন্ন লোমসভাগন ক্ষিপ্তাহ্নি আৰ্থাং জোহালেই উদ্দেশে গোহালে উৎসৰ্গ ক্ষিপ্তাহ্নি; আমান বাংলাৰ গৌহন ক্ষা কৰা ছোহাগের কর্মনা, আমি কাণন পালে পিয়া হজালাগানে এনী ইইলা সোহসভাগেক মহানে আৰাৱত উচ্চাব্য কৰিছে পাতি। ভোষানিগন্ধে মুখ্যেগ এবং আন্তীন্ত্ৰস্থিতিই ইইডে অনুব্যেগ কৰিছেছি—বাহাজে আমন্ত হুলে পাত ইইছে লাভি ছেজায়। সাধান্তগজাৰে বিশামিত সকল নথীৰ নিকটই এইজা প্রাথনা ক্ষিপ্তান, উল্লেখ মনোবধ পূৰ্ণ না হওয়াই ছিনি সেই নিইন্স্থাইছ হেট সিন্ধুননীৰ উপ্তেশে বিশেষ ক্ষিণ্ডা ব্লিকেন শ—কুলিকপুত্ৰ আমি প্রপায়ে প্রমানি ইইলা বছতী ছডি কান্তা সিন্ধুননী আমান ক্ষিডেছি আর্থাং বিশ্বনী আমান ক্ষিডেছি আর্থাং সিন্ধুননী আমান ক্ষিডেছি আর্থাং বিশ্বনী আমান ক্ষিডেছি আর্থাং বিশ্বনী আমান ক্ষিডেছি আর্থাং বিশ্বনী আমান ক্ষিডেছি আর্থাং বিশ্বনী আমান ক্ষিডেছি আর্থাং

वापशिकविक्यास्य विक्रीतः (इ स्थापका देशाने (का काः)

ব। সোধা কৰেবাৰেপ্ৰচনা কোতাবাৰ্ডচ্ছা আৰু সালাভিতাঃ হা ব্যবাজ অভিনিতিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰাত্যখি কৰা নাম সভাবিদঃ কাৰিডোৰবৰ্গন (ছা) যে সম বছসঃ সোধাৰে সোহস্পাধিব্যব্যাল, উন্তীৰ্গ ব্যৱস্থা সোহস্পাধিবন্দৰ বৰ্গ কাৰিডোৰবৰ্গনিকাৰ্থ: (বাঃ বাঃ)।

वरोरेवर्यवरेन्द्र दक्टेन्स् विविद्यक्टेक्ट (कः वा:)।

श्री निवृत्तमः भास्त ब्याह्म, चाक् चाकः पारम काविक्षशित (पः चाः), चकः=चाकः
 (भाः काश्रात्तः)।

व प्रत्यक्त दोवान चन्यकर्ताकतान्त्र (क्ष्ट) ।

नावास्त्रव वहीयश्यातान् नवीविद्य अर्थायन्यकृतिहेतु आवास्त्रविद्यात् तिवृत्वात् (पः पाः)।

আসুৰাদ — হে বছৰক নদীৰণ, আমাৰ সোহসপায়ত বাংকাৰ নিষিত্ত এবং আয়োর প্ৰনেত্ৰ বা হপাৰ কয় বৃহৰ্ত্তিয়াত বিহত হও , কুলিকের পূত্র আমি গ্ৰহণাৰী হটবা বহতী ছতি যাবা সিমুকে আমাত অভিস্থে আহনান কৰিছেছি ।

উপরম্পাং যে रहत्य লোমাার সোমসম্পাদিনে । २ ॥

উপৰম্পন যে বচসে লোকাৰ—এইছলে সোলাছ—সোহসভাবিনে (নোহসভাবেনকারী)। সোমান সম্পাহন করা প্রোহিতের কার্যা, প্রোহিত এই কার্যা করেন মহাত্মক হাকা উচ্চারণ করিয়া; কান্সেই জাহার যে মহাত্মক হাকা, তাহাকে নোমের সম্পাহক হা নিম্পাধন-করী বাদা বাইতে পারে।

অপুষ্ট — উপয়দগত বেল এইপুলে লোহাছ — লোহসপাধিনে (লোহসপাধক বাকেরে নিশ্বি) ।

খভাৰরীক ভিষ্যা খভমিসুলক্ষাম প্রস্তাতং ভ্ৰতি। ০ ।

ক্তাৰ্থী: — কত্ৰতঃ: (হে জন্মপান ন্থীপদ) ; কত্ৰ্ ইন্তি ('কড' এই পথ) উৰক্ষাৰ (উন্ধ্যে নাম), প্ৰাকৃতিং (নিয়ন্তংগলের বিধ্যে কত অৰ্থাৎ গত বা ধাৰ্মান) চৰ্তি (বয়) :

'কঙাৰ্থীয়' এই শৃষ্টী সংখ্যমে এখনাৰ কৰ্মে প্ৰযুক্ত ক্ষমছে; কডাৰ্থীয়=ৰভৰতায়।
'কঙা' শংসৰ কৰ্ম কল, সভাৰ্যক 'ক' খাতু ক্ষডে নিলাম, নিম্প্ৰংশেষ বিক্ষেপ্ত কা বাৰ্যান হয়।"

আসুৰাল—কভাৰৰীঃ — কত্ৰভাঃ (অনুসংগ্ৰ) ; 'কড' গেই লক উৰ্কনাৰ, নিয়প্ৰবৈশ্ব থিকে পক (ধাৰমান হয়)।

भूकृतंदयदेवद्रयदेवदवदेवदी । । ॥

बृह् श्रेष् व्यदेश-व्यहे कृतम व्यदेश - व्यवदेश, वा (व्यवश) - व्यवदेश ।

সভাৰ্থক 'ই' ধাতৃ অধবা সভাৰ্থক বা ককাৰ'ক 'অব' গংজু হইছে 'এব' পালৱ নিশাবি ; এব ক অৱন (সমন) অববা, অবন (গমন বা বক্ষণ) (ই ১৫০ আইবা)।

धानुसाम-'मृहर्शम् अटेवः'--अहे पटन अटेवः - व्यवटेवः (शवरमद निविक) व्यवचा व्यवटेवः (शवरम्य भा त्रकात्र निविक) ।

मृहार्छ। मृहक कु: । द ।

'मृह्य' नव 'मृद्य' अदः 'कर्जु' अहे स्वे जावन जनशाम जिल्ह करेगाता। वेदारमक वर्ष विवादाहरू:

काल्याक-- वृष्ट्वं - वृष्ट्ः न वर्ष्ट्

অভুরতেঁসভিকাইণো মৃত্যুও ইব কাল: । ৬।

चक्: ('करू' नक) पछिकर्षनः (गठारेक) चर्छः ('*' शक् इहेस्छ निर्णत), मृदः स मृहः देव कानः (चकाळश्राय कान चर्थार ८६ कान काटनः चिवशीकृष्ठ वनिया (वाथ हव)।

'কড়' পৰ গতাৰ্থক 'ক' থাতুৰ উত্তৰ 'ড়ু' প্ৰভাৱে (উ ১১) নিশাৰ; ইয়াৰ অৰ' গ্ৰহণীল। 'বৃহং' লক 'বৃহ্' থাতু হইছে নিশাৰ , ইয়াৰ অধ প্ৰবং কাল অৰ্থাৎ থোৱেব (অফানেব) বিষয়ীকৃত কালেব কাৰ প্ৰতি কাল কালেব কিবলৈ কালেব কিবলৈ কালেব কিবলৈ কালেব কিবলৈ কালেব কিবলৈ কালেব কিবলৈ কালেব কালেব

কাৰ্যাল—'ভড়' শৰ গভাৰত 'ভ' খণড় হইতে নিশাৰ, মুবা≔বুচ ইব কালঃ (শালাভগ্ৰাৰ কাল)ঃ

यारमधोत्रः (हक्षि : १ ॥

চ (আর) যাবং (বংগধিমান) অভীক্র ইতি (অভীক্রায়ণ কাল) (ভাষার মুদ্র্য়:) (অংশবিমান বৃদ্র্য)।

चक्रीकृत पर्यो, काल, पृत्रति हिन एक्टी काल , चक्रीक के पूर्व व्यवहै। कामुनाम-चार, चक्रीक नामक काल १९५/दिशान, प्रदर्शत छरनदिशान।

অভীক্ষতিশ্বং গুৰুছি 🛊 🔛 🛊

অতীকৃষ্ (অতীক) অভিজন: (অভিজন—কশ্যাত্রবালী) ভরতি (हरू)।
'অতীকু' নম ও 'অভিজন' নম এমই , 'অভিজন' বংলর অর্থ জনমন্ত্রবালী। «
অমুবাল—অতীকু—অভিজন (অন্যাত্রবালী)।

কণঃ কণেতেঃ প্ৰস্তঃ কলিঃ 🗈 ৯ 🗈

কণ্য (ক্ষণ নক) কণোডেঃ (কণ্য ধাতু হইতে নিলার), [কণ্য] (কণ্) প্রকৃতঃ (প্রকৃষ্টিরণে হিংসিড) [ভবডি] (হব)।

अस्यक्रिकाम्परिकृतिहासिकः (%: %:)।

६। युः देव क काम बसूर म शुर्व वेद्राहरत । दः)। युक्र-वकारणावः, 'सूव्' शसूरक मुक्रक स्था करिया कर्षति 'क' अकाम करिएक विदेश।

क्षामानदात्त्रीताविकाष्ट्र (पर पार) । एकि क्षामानिवृत्यान क्रिके क्यांति । हर)।

হিংবার্থক 'কণ্' থাজু হইডে 'কণ' শংকর নিপানি। কণড়ণ কালকে প্রাকৃতি হা প্রেকটরণে বিংবিজ ধনা হাছ, ইয়া পতি পূজ বা পর বনিয়া। ?

অনুবাদ—'কণ' নক 'কণ' ধাতু হইতে নিলাঃ , কণৱল কলে হিংগিও।

কালঃ কালবভেগতিকৰ্মণঃ ৫ ৯ ৪

কালঃ ('কাল' শব্) গতিকৰ্মণঃ (গতাৰ্থক) কালবতেঃ (কাল চুয়ালি 'বন্' খাতু হ**ইজে** নিগলে)।

চুৰাৰি 'কৰ্' থাতু সভাগ'ক , এই খাতু চইতেই 'কান' শক্ষে নিলাছি। কাল সম্ভ আশীৰে কংহৰ বিকে গমন কৰাৰ কৰাৰ কৰাই ব্যবস্থীৰ প্ৰাৰ্থিক বিনাশ সাধন কৰে। '

व्यक्त्राम-'काल' नक गण्डथ क 'काल्' (हुशनि कल्) श्रष्ट् श्रेटक निला।

প্রাভিহ্যোদি সিকুর্ ৷ ১০ ৷

था निष्कृष् च्या चरस्र ⇔शास्त्रिकाणि तिष्कृष् (तिष्कृ स्थीरक चायात्र चित्र्य चासात्र कहिर्त्तिकृष् च्या चयक = चित्रः था + चया + चरम − ध्याधिस्त्रशिष (१९३४ चर्य च भागीका खोता)।

বুহতা। মহতঃ মনীখ্যা মনস ইবহা স্ততা। প্ৰজ্ঞহা বা । ১১ ।

पृश्को प्रतीया—पृश्काः प्रतीयशः (पश्कि प्रकि या अकाव पाता); पृश्काः स्पर्काः; प्रतीयपा = प्रत्यः केवतः — क्षका (क्षकित पाता) य। (प्रथमा) अकाव (अकाव पाता)।

वृद्धी सतीश—बृद्धाः सतीवशः (कृष्ठीशः वादर्य क्षत्रः, ता शः १०००)ः 'वृद्ध' तत्र क 'वृद्ध' तत्र क्षत्रार्थकः वृद्धाः—वृद्धाः सतीवशः—वस्तः विवशः, 'यतनः वेवशः'—देशः वार्ष 'कशा' (विकित् पाता) व्यवशः 'क्षणाः' (क्षणाः पाता)। "

व्यवनाय ॥ ५५ ॥

খবছা -- খবনাছ (গহনের নিবিশ্ব)।

'অবস্থাই' ইয়ার অব' 'অবঃ' অবঁথে গখনের অভিলাগী। ' অবঃ বা গমনের অভিলাগী হইবা আহ্বনে ভরিভেছি—ইয়ার অবঁই অবনার অবঁথে অবনের (গখনের) নিষিত্ত আহ্বান ভরিকেছি।

३१ अक वा अवस्थि विश्वित काना अवस्थि (हा) । 'कर्' राष्ट्र वरेस्त 'कर' नाम विश्वित कविता वर्ष विश्वित कवित्तरवन 'क्' (अवस्य अवस्थि कोषीकवरार्थक) बांकृत वार्ता , 'अक् क' नामत वाकृतक वर्ष इव बीषीकृत : कीषीकृत कोराने एक मा कीर इव , बांग उच्च वा कीर कारास्कर विश्वित वर्ता वाकृतक नामत (अक केक्श्र प्राचारनाव्यार कोर देश ककारक— का बीर ।।

म कि मक्तारनाय कुळानि कांगाप्ति कवा नवजीजार्थः (क्वः) ।

 [ी]क्ष वाकू हरेंदक ; सेव विकिस्तार्कातवृ।

শ্রদার্থক 'আব্' বাপুত্র উত্তর 'আব্দু' কাভাবে 'আবং' পাক নিশার , আবং ইক্ষেতীতি ভাত , 'কর্মান্দানি'
ইক্ষিত্র পার পারাল ক পারার দল করবা)।

কুৰিকজ সূত্ৰ: কুলিকো একা বভূব । ১২ ।

কুলিক্ত স্কঃ (কুলিকের পুত্র) , কুলিকঃ (কুলিক) রাজ্য বড়ুব (রাজ্য ছিলেন) । ময়ে আছে 'কুলিকজ স্কঃ' : এই কুলিক একজন রাজ্য ছিলেন ।

কোশতে: শক্ষপাঁণ:, ক্ৰুপ্তেৰ্গা ক্সাৎ প্ৰকাশ্যতিকৰ্মাণ:, সাধুবিকোশয়িতাৰ্থানামিতি বা a ১৩ a

্ৰিপিক:] ('কুপিক'লম্ব) প্ৰকৰ্ষণঃ (প্ৰকৰ্ষণাথক) কোপছে: ('কুপ' থাতু হবঁডে নিশাল), বা (অগবা) কোপছডিকশ্বঃ (প্ৰকাশাৰ্থক) কাপছেঃ ('ক্ৰণ' থাতু হবঁডে) সাহ (নিশাল হবঁডে পালে), বা (অগবা) অগনিবং (নানাবিদ খবেনি) নাধুবিকোশবিভা (নানুৰ্বিকোশবিভা—নাধুবিগকে বানকারী) ইডি (ইহাই 'কুপিক' শংকর খবে')।

'কুলিক' লালের নির্মানন প্রবর্গন করিছেছেন। (১) প্রকরণাথকি 'জুল' থাতু হইছে
'কুলিক'লল নিশার করা ধাইছে লাবে, 'বিহিছে বর্গের অনুটান কর, প্রতিষ্ঠিত কর্পের অনুটান
করিব না' এই প্রকার লক বিনি করেন অবাধে এই প্রকার হার্যর উপকেন, তিনিই কুলিক। '
(২) প্রকালার্থক 'জ্ঞান' থাতু হইছে 'কুলিক' লক নিশার করা হাইছে পারে, হিনি নির্মোক্ত
নিক্ষে প্রধান করেন অথাৎ বিনি বিখ্যাত, অবহা হিনি ধর্মের প্রকালক ভিনিই কুলিক। '
(৩) বানার্থক বিক্ষা 'জুল' খাতু হইছে 'কুলিক'লক নিশার করা হাইছে পারে। বিনি
নাল্যারি নাগুজনকে নানাবির অথ ধান করেন, তিনিই কুলিক। "

অধুৰাৰ—'বুলিক'লৰ লভকলগৰ্ক 'কুল' গাড় হইছে নিলাবঃ অববা একালাৰ্থ 'কংল' গাড়ু হইছে নিলাম হইছে পাৰে। অববা সাধ্যণকে বিনি নামাৰিং অৰ্থান বংবন, ইয়াই 'কুলিক' লবেৰ অৰ্থ।

नषा व्यक्त्रहा । ১४ ।

নকঃ (নবীগদূহ) প্ৰস্তুচ্ছে (প্ৰাস্থ্যানৰ কৰিবেন)। বিশ্বাহিত্যেৰ বাক্ষ্যেৰ উত্তৰে নধীগদূহ ৰক্ষ্যমাণ বাক্য বলিবেন ।

॥ लक्षविरम् श्रीतरकम् जनाना ॥

शिक्तिः १०० व्यविका मा काई देखायः मध्या नवा करताराष्ट्रनायोकार्थः (पः पाः) , म वि मारक्ष्य क्रिकाधिकि मिकाशाम्यवा क्रांपदकीकार्थः ६१)

[्]र । दिवापका करणो (पर पर) , य वि अकाशविका याधूनार वदातान्, व्यावदेश्य मा आकामर (पूर) । 'आल' बाकू बाकूनारके नविन्द्रेश्य गा. देश अकाम देशका वाङ्

वार्ष्ट्र शाकानक् विद्यानक्षित्र विद्यानक्षित्र वार्ष्ट्र स्ट्रा क्ष्मिक विद्यान व्यवस्था कर्मक क्ष्मिक विद्यानक्षित्र विद्यानक्ष विद्यानक्षित्र विद्यानक्षित्र विद्यानक्षित्र विद्यानक्षित्र विद्यानक्षित्र विद्यानक्षित्र विद्यानक्षित्र विद्यानक्ष विद्यानक्षित्र विद्यानक्ष विद्यानक्षित्र विद्य

বড় (বংশ পরিচেত্দ

ইক্ষো অক্ষা অবদৰভ্ৰাত্ৰণাহন্ কৃতং পৰিখিং নদীনাম্। দেখেছিনমং স্বিতা প্ৰণাণিজক ৰয়ং প্ৰসৰে ধান উৰ্বী: ১ ১ ।

[#(46 aloole) !

नव्यविद्यः (नव्यविष्यः) । हेक्षः (हेक्षः) व्यवान् (व्यविक्यविद्यः) व्यवप्रः (ह्यतः व्यविद्यः विद्यान्यः (नविद्यः व्यवप्रः विद्यान्यः । विद्यान्यः ।

स्वत्ती वृत्र जन निर्मय किशा शार्य: हेक छाशास्त हमन जिल्ला सन निर्मयन छ्नार प्रिया स्वतः जन ज्ञानिक निर्मयन छिन्न निर्मयन छिन्न स्वतः स्व

জালুৰাল—বঞ্চত ইপ্ন আধানিগতে ধনন কৰিবাছেন, নৰীনন্ত্ৰ অৰ্থাৎ নহীৰণে পৰিণত চুইবে উন্প জালাৰ বিধানকাৰী বুমকে চনন কৰিবাছেন। ছাতিয়ান্ হুৰ্থা নকান্তীতৈ প্ৰাত্ত ইপ্স আধান্ধনকৈ সমূত্ৰে প্ৰেৰণ কৰেন, জালাৰ আবেশে বৰ্তমান আহ্বা বাস্ত কৰিবা সমন কৰিতেছি।

देटचा चन्द्रान्त्रत्रवङ्गताष्ट्र अम्ब्हिः अन्विक्**न्धाः । २ ।**

हेला जनाम् जनगर पश्चनावा--- अहेश्वरम, श्वन्तिः ('वन्' शक्) वनकिवन्ते। (प्रमार्थन)।

त्र वास्त्राक्तः—प्राथमध्य संदेशा सम्बद्धिः वास्त्राच्याः । प्रथमध्यः ।

१। १५বিহ বদক্ষিকর্মা (পরবর্মী সমর্ক এইছা)।

व्यक्तिक व्यवस्थानम् चनान् (क्षः) ।

 [।] नविक असीर्शकारिक (क्ष्र) ।

प्रशासक सामान अनुवासिकारका प्रकारण वक्त कार कार वक्त (क्षा) ।

অপাহন্ রুত্রং পরিধিং নগানামিতি বাংখ্যাতম্ । ৩ ।

चनश्चन नृत्रः नविभिन् स्थीताम्—देखि (देशः) वाश्याख्य (वाश्याख श्हेशाद्धः)। चन कृत्रविक्षः हरेशा चरशान चतः, हेळा दृत्रकः वशः कविद्या धन्नविश्यवदार्गः चनावृत्रः चत्रतः—हेकाणि विषयं नृत्यं वाश्याख हरेशाद्धः (विष्ट २/১१ छहेशः)।

সেবেছিনছৎ সবিভা জুপাণি: স্বল্যপ্রাণি: • ৫ চ

स्थारवाध्यक्षः विका क्यांना-वरे वरण, क्यांना-क्यांनगान (व्यवस्य १०विनिहे) ।

পাণিঃ পণায়তেঃ পৃথাকর্মণঃ প্রগৃত্ব পান্ট'দেবান্ পূলয়ন্তি । ৫ ।

লানিঃ ('পানি' শব) প্ৰাকশণঃ (প্ৰাৰ্থ) প্ৰাৰ্থেঃ ('পণ্' থাকু হইছে নিশ্য)। শানী (পানিম') আগৃহ (সংহত কৰিয়া) খেবান্ (বেখডাবিসকে) প্ৰথমি (প্ৰাক্তিয়া ধাকে)।

न्वार्वक 'नन्' पाक्ष केंद्रव 'हेद' काठारव (के दन्द) 'नानि' नक जिलाह । 'नानि' न्यवह कर्द-पान्तव बारा रमार न्या कार्य मधान करव , रमया बार रमार नानिवर मध्यक कृतिया कर्याद कुछात्रनि हरेश रमयमस्यव नृत्या करव ।

আমুবাল—'গাণি' পথ প্ৰাৰ্থ 'পণ্' ৰাজু হুইডে নিপায়; পাৰি সংৰক্ত কৰিয়া লোক নেৰগণেৰ পূজা কৰিয়া বাংক।

ভক্ত ৰয়ং প্ৰাসৰে বাথ উবীঃ, উবঃ: উর্বোডের গোডেরিভোর্গভাব । ৬।

প্রভ্যাথ্যায়ান্তত অভিযাবু: ৫ ৭ ৫

लहानार (लियानिकार-प्रश्निकार व्यवश्व करिया) व्यवशः (क्राय-न्दर) वाक्षचंद्रः (विद्याविकार वाका नशक्वरण व्यवण वर्षाय विद्याविकार वाकाश्यारी कार्य। क्याय चीकृत व्देरणमः)।

এই চাৰে বিশাবিজের বাংকার প্রাকৃতির করিবা নরীগণ অবলেবে বিশাবিজের বাকা শ্বন করিলের অর্থাৎ বিশাবিজের প্রার্থনা পূর্ব করিতে শীকৃত হুইলেন। ' শীকৃতি-

³¹ मानुसन्, को नवः अन्तरन्त्र हैनार्थः क्ला । सन्तर् कर्गत क्ला क्लाः दिवादः (६:)।

452

জাপদ যা (কৰেৰ ০০০০০) ৰাখ্যাত হইছেছে। প্ৰত্যাখ্যাৰ (এইছপে বিবাদিকের राना क्षञ्जाभाग कविथा। चक्षञः (भरतः) चाककतः (दिवाधित्वतः कार्यमा भूतं कविरक वाणिकान्य इरेशकितान)—बरेडन व्यर्थ इरेट्स नाता : "

অনুবাৰ -- এইবিশ এইবংশ প্রভাৱৰ ক্ষিতা পরে বিকারিতের বাকা গ্রাক প্রবণ कविशाधितका ।

। বড়্বিংল পরিছের সলাও ।

১। ইবং শ্রভাগ্যার এর বিশ্ববিভাষ্ট্র প্রকাশকা লাওকরু ভবেতি প্রতিলাভয়ভাং (বং বাং)।

0

সম্ভবিংশ পরিচেত্রদ

আ তে কাষো শ্ৰৰামা ৰচাংসি যথাও দ্রাদনসা রখেন। নি ভে নংগৈ পীশানেৰ বোৰা মহাধেৰ কলা শথচৈ তে । ১ ।

(चटावर कारकार)

कारता (८६ (पाल्डः) । ८७ (प्याप्ता) नदान्ति (नाकातपूर) चा नुगन्या (न्याक्तान् धार्य विश्वाहि), वृदाय [चालपः चित्र] (तृव वृदेश्क चालयन कविद्वाह), ध्यनमा (चवर्षित विश्वि) वर्थय (वर्ष्य कविष्ठ) व्याय (ल्यन कव); चिलााना द्वाया देव (नवानस्व चन्न नान कवान, उद्देवन व्यापेत चाव) एक (एक्याव चन्न) निन्दित्र (चायता चन्न) विन्दित्र (चायता चन्न) विन्दित्र (चायता चन्न) विन्दित्र (चायता चन्न) वर्षाय देव (एक्याव चन्नप्त चन्नप्त चन्नप्त चन्नप्त विव्य क्ष्यो। वर्षाय चन्नप्त व्यवस्था चन्नप्त चन्नप्त व्यवस्था चन्नप्त विव्य वर्षाय वर्षाय चन्नप्त वर्षाय चन्नप्त चन्नप्त वर्षाय चन्नप्त चन्नपत्त चन्य चन्नपत्त चन्नपत्त चन्नपत्त चन्नपत्त चन्नपत्त चन्नपत्त चन्नपत्त

নধীগণ লবংশ্য বিশাসিত্রের ছাতিয়ে সম্বাই চুইলেন এবং বলিলেন—হে ছাতিকানিন্, তুমি ধূব বুইলে লানিবার, তুমি শবিপ্রাক্ত হুইলার, অল্পান্ত ভোষার মধ ও শক্ষেত্র সহিত্য পার হুইলা যাও। মাজা করু পান করাইবার করু বেরণ পুত্রের নিকট অবনত হব, শ্লামবার পেইরণ রৌ আলিকন করাইবার নিবিত্র থেরণ পতির নিকট অবনত হব, শ্লামবার পেইরণ তোগার নিকট অবনত হুইব অর্থাৎ আহ্বা আমানের বেল মন্দীভূত করিছ এবং অলভীর-ক্রিনিটা চুইব।

আকুৰাল—হৈ ভোজা, আমৰা ভোগাৰ ৰাষ্য স্বাহ্তপে প্ৰথণ কৰিবাছি, ভূমি বৃত্ত হইজে আগমন কৰিবাছ, প্ৰতি এবং বংগা সভিত গমন কৰা। সভানকে অভগান কৰান এইলগ ব্যধীৰ কাৰ আগমা ভোগাৰ নিমিত অবনত হুইৰ , ন্ৰোচাত্ৰী আনিলনেৰ নিমিত্ত বেছপ প্ৰথম নিকট (নিজ পড়িৰ নিকট) অবনত হুব, ভোষাৰ নিমিত্ত আহ্বা সেইছপ্ অননত হুইৰ।

রেরা, করিত ভাল প্রভূতি ক্রোত্নার (বিঃ ০০১৬)।

বিকারে শবর্ণ থারুর লোটের বৈধিত ক্রণ, ব্রবচনের ছাবে একবছন (ব্যবহিয় লোট ক্রণমৃ, একব্যবহৃত্য ব্যবহন্ত হাবে—হা খাঃ) , বিকারে বীক্রিয়ার (রুঃ))

अपरेत परकारवरूप अन्य लॉडरबामार्थम, ८३ क्यांचीक (च: चा:) ।

শারাশুনের উপহার বিপারিত্র কৃষ্ণ হউতে পাবের এই আগরার বারিত্রীর উপহার অবভারণা।
 প্রেরাপরতা করাভিক্ত জোবালাং ইতি ব্যালার নতাঃ পতিক্তারগভার্তার্পরাক্পার্থিতে— হুঃ)।

আশৃণবাৰ ডে কাৰো ক্যনানি ৰ ২ ম

শা তে কারো পৃথবামা বচাংগি – খাপুগৰাম তে কারো বচনানি (হে ছোডঃ, আময়া ভোমার বাধ্য ধাণা করিয়াছি)।

বাহি দুরাদনসা চ বধেন চ 🛭 🗢 🕏

दर्भाष वृद्यायनमा वर्णन - वाहि वृद्धार भानमा ह दर्शन ह।

ৰ্বাৎ — প্ৰাৎ আগতোধনি (তুমি প্ৰ চ্ইজে আগমন করিয়ার) ; বিধার অনুসারধেন জ মাতি অনুসাত বংগন ও (শুক্ট এবং বংগৰ সহিত প্রম করা)।

বিনমাম তে পায়ধমানের ঘোষা পুত্রম্ । ৪ ।

বি তে নালৈ শীপানের ধোষা – নিনমাম তে পুত্রং পাচমানা ধোরা ইব। বিলামৈ – নিনমাম (২০ এইন ১ - তে (কেল্ডেন ক্ষম ১ - প্রত্য প্রস্থান)

নিন্দেশ কৰিন্যাৰ (নত হইব); তে (তোষাৰ কঞ্চ); প্ৰং পাৰ্যযানা বোচা ইব (প্ৰংক কল বান কৰান, এইভগ ৰুখনীৰ ভাগ)।

मर्वादयम् कथा नविश्वनातः । ८ ३

মধাৰেৰ কথা পৰতৈ – সধাৰ ইব কয়। পৰিবৰ্ণনাৰ (নবোঢ়া ন্ত্ৰী ধেৰণ আলিকনের নিমিও মন্ত্ৰের অৰ্থাৎ প্ৰতিত নিকট অবসত হয়) ; প্ৰতি – পৰিবৰ্ণনাৰ (আলিখনের নিমিড) ।

বিন্দা ইতি বা ৪ ৬ ৪

का (क्षथवा) निजदेव देखि ('निजदेव' कहे नव 'निजदेव' कहें नरवद (कोकिक कन) ।

'নি-1- নৰ্' থাতুত লোটেৰ বৈধিক কল 'নিনটেল', ইবাৰ গৌকিক কল 'নিনটে'ও বইজে পালে। পূৰ্বে ইছাৰ লৌকিক কল এবৰ্ণন করা চইবাকে 'নিনসাম' এই পাৰৰ থাবা। ' বাকোৰ কৰ্মণৰ বহুবচনেৰ, 'নম্' থাতু প্রটেম্বন্ধী, কাজেই 'নিনটেল' পাৰে গৌৰিক কণ 'নিনসাম' হওৱাই সকল।

भागूनान-भारता 'निवटेश' भर 'निवटेश' मरवन स्मीकिन हम ।

অধনাৰাশাল্যালি বড়্বিংশতিঃ ১ ৭ ৪

উন্ধানি (পরবর্তী) বস্থাবিশন্তিঃ (ছানিবেটা নাম) অধ্যামানি (অবের নাম) । মধী নামের শর অন্তঃ, হয়, অর্থা প্রস্থৃতি ছানিবেটা অধ্যাম (নিঃ ১৮১৯) অভিহিত হবৈছে !

অপুৰাদ-পৰবৰ্ষী ৰচ বিলেতি নাম অধনাৰ।

[ः] क्ष्मार जुनाद्वरतासम्बद्धाः कामा नगरवन्ति। १८का वक्षाण्यानाशकपः वर्णनावकार्यः कास्याः स्वति (पः)।.

को विषय विकास विकास दिनविनास्य 'निकारिक' हैरकायक निकासक 'निकारिक' हैर्कि (पूर))

(अवायके) केंद्यानि बहबद । 🗸 ॥

তেলাং (সেই সহত নাৰেঃ) উত্তাধি (শেষ) আছেঁ) (আটটি নাম) বছৰং (বছৰচন-সংস্কা)।

काश्वित्रणी क्षत्रशास्त्र माशा 'क्षत्रावि' अञ्चित्र (त्या क्षत्र वहन्त्र-मान्क क्षत्र) देविक मात्र देशाया अस्वाद वहन्द्र क्षत्र विकृषि क्षत्र राज्यात्र कालाज-, ३ ५ ५ छ। अस्विक मात्र केशाया अस्वाद वहन्द्र क्षत्र विकृषि क्षत्रेया)।

क्रमूनाम - (अहे १६७ अध्यक्ष (अब चाउँदी आप बहर्यन अध्युक्त ।

भगः कथामध्रुरणश्यानः महामाना **ভर**जीकि दा । ৯ ।

অব: ('অব' এই নাম) কলাং (কোৰা হইকে হইক)। অধানং (পণ) অধুতে (মান্ত কৰে), মহালনঃ (নহাডোজন) ভংডি (হয়), ইডি বা (অধনা ইচাই অখনচময় বুজন্মি)।

ব্যাপ্তান ক 'অন ্ পাতৃত উত্তর 'জন' প্রতাবে (উ ১০১) 'আছ' লংখক নিশান্তি ; আধা পথ ব্যাপ্ত করে অর্থাৎ পরে বেশে ধানমান হয় । কোজনার্থক 'শন্' ধাতৃত উত্তর 'জন্' প্রত্যাধের 'আর' নাজর নিশান্তি করা বাইতে পাতে ; অল বহাকোজন হয় অর্থাৎ অধিক পরিমাণে পরে ।

कामूदाय — 'मन' नाम काना श्रदेश्व १ देश । अन भन गाश करत, अन महास्त्राधन इत, देश व भा अन अस्यव नाव्यक्ति श्रदेश भारत ।

> তত্ৰ দ্ধিকা ইভ্যেতদ্বধ্যক্ৰামতীতি বা দ্বধ্যক্ৰজীতি বা দ্বদাকাটী ভৰতীতি বা ৪ ১০ ৪

क्षत्र (जहें नवत भाष्यद मध्या) विकास देकि अस्य (विकास आहे आम) (निक्यम्) (मूल्याजित्रिया मध्यक्षिति), ' वयर (व्याद्धारीक व्यायक्षत्रकः) स्नामिक (द्रष्ट्रे नवन करते) देकि वा (देशक गृद्धारिक भारत), वयर (व्याद्धारीक व्यायक्षयः) स्वव्यक्षित् (व्यायक्षयः) देकि वा (देशक गृद्धारिक व्यादक्ष्यकः) वयर (व्याद्धारीक व्यावक्षयः) व्यावक्षयः (व्यावक्षयः) व्यावक्षयः) व्यावक्षयः । व्यावक्षयः) व्यावक्षयः । व्यावक्षयः) व्यावक्षयः । व्यावक्षयः) व्यावक्षयः । व्यावक्

অধ্যানসমূহের মধ্যে 'ববিক্রা' এই নাথের বৃহ্বপঞ্জি সবজে ক্ষেত্র আছে। (১) 'বধব' অবপূর্ত্তক 'ক্রম্' শত্য উত্তর 'বিষ্টু' প্রভাবে 'বধিক্রা' বজের নিশান্তি চ্ইডে পারে; আর্থ চ্ইবে, আয়োহীকে ধাবণ কবিবা হবে ক্রম্ব (বধন) করে। " (২) 'বধব' পঞ্জাক্ষ

 ^{&#}x27;গথিকা' ইংবাকৎ পল সম্পিত্ৰত্ব ব্যঃ)।

वारतम् नारितः नारोणः जारति (कः पः) , वरिक्त ज्युक्त विदेश भवति निन्ता – देवाककारित्यव सात्र (नार भगवति) ।

'कन्य,' शाकृत केवन 'विष्ठ,' क्षणात्त (ना काशावत) 'वश्विका' नम जिल्ला हहेरक नातन, वार्ष हरेतन, ज्ञातवाशीरक बातन कविषा कान्यन (अध व्यव्याद (व्यव्यातन) करना । ' (क) 'वश्वर' भरमन महिक 'ज्ञानाविन्' नामन त्यारण 'वश्विका' अर्थन ज्ञिलकि कृता वाहेरक नारक; व्यव्यातन क्षणां ज्ञानिक व्याप्त क्षणां क्षणां व्यव्यात व्याप्त क्षणां क्षणां क्षणां व्यव्यात व्याप्त क्षणां क्षणां व्यव्यात व्याप्त क्षणां व्यवस्थान व्यवस्थान क्षणां व्यवस्थान व्यवस्थान क्षणां व्यवस्थान विवस्थान व्यवस्थान व्यवस्यवस्थान व्यवस्थान व्यवस्य

व्यमुवान — त्नरे नाधनप्रदेव वरना 'निका' नायद ब्राय्तिक दिवरण नरक्ष व्याहः। व्याहाशीरक भावनक्षण्यः प्रदेशभाव करने, देशक ब्राय्त्रिक देशक नार्षः। व्याहाशीरक भावन कविषा भव करन देशक व्याप्तिक व्येष्ट नार्षः। व्याह्मिक वर्षेण व्याह्मिक वर्षेण व्याह्मिक वर्षेण व्याह्मिक वर्षे

> ভভাগৰদেৰভাৰত নিগমা ভৰতি, তদ্ ধদেৰভাৰচুপৰিকীণ্ ব্যাপাশ্চামেহিৰভদ্পৰৰ ১১১ চ

छक्त ('विधिक्या' नाम्यतः) चन्यतः ('व्यय'-व्यवंद्रकः) ह (उत्यादः (प्रविधाः-व्यवंद्रकः) निनमाः (देवविक वाकारमृष्ट्) छववि (व्याद्रकः)। वर (व्यादेविक वाकारमृष्ट्) छववि (व्याद्रकः)। वर (व्याद्रविक वाका)) व्यवहायर ('व्यवद्रा'-व्यवंद्रकः) छव (व्याद्रा) छन्यविद्रोगः (नाम वावाना व्यविष्ठः) व्यवद्रकः) (व्याद्रकः) व्यवद्रकः) (व्यवद्रकः) (

देवतिक तर्या 'विकाभ नरकत द्वारवाण रहमन 'कव' कार्या लिक्के इक, त्यवेशन 'रववका' कार्या' कार्या' कार्या कार्य

श्राम्याम —'विका' भरवत 'यव'-यव'तृष्ठ अवः 'रवदया'-यव'तृष्ठ देववित वाकामपृष्ठ चारक्षः । दर देवदिक वाका 'रववछः'-यथ'तृष्ठ कातः भरद वाका कवितः याव अहे (दकायाम) देवित वाका 'यव'-यव तृष्ठः ।

॥ সপ্তবিংশ পরিক্ষে সমাও ॥

^{5)} werfe eine egeten venfe (er ein) i

६ । वर्षात्रकार्यात्रास् चाञावरात् कर्यक (हः) ।

অঞ্চাবিহ'ল পরিজেদ

উচ্চ ক্ত ৰাজী কিপলিং ভূৱণ্যতি গ্ৰীৰায়াং ৰাজ্য অণি কক্ষ আসনি। ক্ৰতুং দৰিক্ৰা অনু সন্ত্ৰীৰৎ পৰামত ক্ৰেৰাপনীকণং ॥ ১ ॥

(mtete minite)

देख (जात) छः (शः—(गरे) ताको (हनतन्ते) दिवसः (जाव) औरावाः (औराव) करक (जरक) जानित (जाछ—इर्ष) ददः जानि (दक्ष हरेतां क) किमनित् [जाह] (जनावार्त्तव नरहरे) कृदगानि (वहावित हरू), क्रमूर (किस्बत हनतकर्ष, अववा जारावार्त्तव क्षणा) जाह गण्योक्त (जहनवस्तानि—वृद्धि करव), आहं (अनि—जात) जनात् (नर्वत) जाहाति (जृतिन क्षरवनतपूरक्) जानित्रवस्त पूरा जूनः जर्भाः नर्वारं गर्भाः वस्त वरव)। व

চলন্দট্ অৰ শ্ৰীৰাৰ, কৰে এক মূৰে বৰ চুইচাও কৰাবাত প্ৰায় চুইংসেই বেশে ধাৰমান হয়; নিজেৰ প্ৰিয়েশ কৰণা প্ৰিত কৰে (অধ্যা, বেশে ধাৰমান হয় বলিবা চালকেৰ চালনাবৃদ্ধি ব্যক্তি কৰে), পৰেত মধ্যে যে সমগ্ৰ ৰক্ষপ্ৰধেশ আছে, বিপ্ৰাণাধিকতেতু সমল সহক্ষেত্ৰ কাম প্ৰতীৰ্মান কৰাইয়া ভাষা বিয়াৰ অধ অনাবাদে সৰ্কাশ প্ৰনাশ্যন কৰে।

আৰুবাদ—আৰ নেই চদন্দটু অথ গ্ৰাৰাৰ, কৰে এবং মূৰ্বে বন্ধ কইবাও কৰাবাছেৰ পৰেই অৱাহিত কৰা, বীৰ চলনকৰ্ম (অথবা, চালকেৰ বৃদ্ধি) বন্ধিত কৰে, গৰেৰ কৃটিল প্ৰবেশসমূহে অনাহালে সৰ্মধা বাভাৰাত কৰে।

অপি স বাজী বেজনবান্ ক্ষেপণমন্ তুর্নস্পুতেহধনমন্। ২ ঃ

हैक जाः च्यानि ता, वाको — स्वयमसान् (हनजवान् व्यवश होखिनावक), विश्वश — स्वयनव व्यक् (स्वयस्थ व्यवीर कनावास्थ अस्य), कृत्याकि च हुर्यत् व्यवसानम् व्यवस्थ (वशाव श्रव -वास्त वस्य व्यवीर नस्य स्थल वायसम् वस्त)।

'देश' वस 'विनि'—वर्ष , 'का' वहें नव 'छान्' नरमत क्षत्रात वस्त्रहत्तव कन, 'छान्' वस्त्र क 'दुन्' वस नदानार्वक, कारकहें का≕ना । याची – त्यक्तरान्, 'विक्' शक् हहें छ विभाव, (प्रवाहराजिकार), 'विक्' वाकृत कर्ष कर करा उन्तर , क्षत्र निरम्स काङ्कि भारा नरस्त्र

কেন্দ্রি কেন্দ্রর ক্রাল্ডেবছ (ছে)।

६ । अपूर्वाचीक श्रमकर्त संकार नागरकारक (हः , ।

व अनुवारवास्त्रकागार्थः (कः काः) ।

वानरीएंगर मृद्य सुवश कृतर या काकि नक्त्रकेकार्थः (प्रूप्त ।)

कोछि केरमाध्य करत, व्यव मर्सदा हनन्त्रित । किमनम् = स्कानन्, 'क्रष्ट्र' अहे कर्पात्रदहनोस्तर विशाहाय करिया व्यव कथिएछ हरेरन । ' 'कृतगाफि' अहे क्रियानव 'क्ष्ट्र' बाकूब बन । '

ঐাবারাং বন্ধো ঐাবা গিরতের্বা গুণাতেরা গৃহাতেরা। ৩।

গ্ৰীৰাহাং ৰছঃ (জীবাৰেশে বছ); জীবা ('জীবা' শব্দ) পিৰডোঃ বা (হব নিপৰণাৰ্থক 'গ্ৰ' খাতু হইতে) পুণাডোঃ বা (আৰু বা হয় শব্দকবৰাৰ্থক 'গ্ৰ' খাতু হইতে) গুয়াণ্ডো বা (আৰু বা হয় গ্ৰহণাৰ্থক 'গ্ৰহ' খাতু হইতে) [নিশাহ] (নিশাহ)।

'ঐবা' শব্দের বৃহপত্তি প্রথপনি করিছেছেন। 'গু' বাজুর উত্তর 'বন্' প্রভাৱে (উ ১৭২) 'ঐবা' শব্দের নিশান্তি চুইতে পারে; 'গু' বাজুর আর্থ নিগরণ (গিলম) একং শব্দের—ঐবা বারা লোক আম গিলিয়া বাকে, ঐবা বারা শব্দ করে; গ্রহণার্থক 'গ্রহ' বাজু চুইতেও 'ঐবা' শব্দের নিশান্তি করা বাইতে পারে—বারাকে আবদ্ধ করিকে চুইবে শে ঐবাতেই গুরীত হব। "

অশি কক আসনীতি বাাধাতন্ । ৪ ঃ

अभि करक जाननि—देखि (देश) व्यावाधिष् (वार्याः क्वा वर्षेद्रादः)। 'जाननि' अहे नर 'जाक' नरवव नत्त्रयोव अकवहरतव सन । 'क्क' नरकत अवर 'जाक' नरवव वार्याः नृत्सं क्वा हरेद्रारहः (निश्च राजाराज्ञ-२० अवर जाराधाज्ञ-३२ वहेवा)।

क्षकुः मधिकाः कर्षा वा अकाः वा । ८ :

'क हुः विकाः' यहे पत्न करूर – कर्ष ना (इव कर्ष) क्षणाः ना (ना श्व क्षणा) । 'करू' नत्त्वत वर्ष कर्षत हरेल्ड नात्त्व, क्षणां व वहेल्ड नात्व ।

অস নিজের গমনতপ কর্ম অর্থাৎ গতিবেগ বর্ষিত করে এই অর্থাও বইডে পারে, অব চালকের প্রজ্ঞা অর্থাৎ চালনাবৃদ্ধি বৃদ্ধিক করে, এই অর্থাও হইডে পারে।

वायूमस्वीपर-उत्भाष्टः मृत्वता व्यक्ता निगमः। ७।

অনুসঙ্গীত্য ইতি নিগম ('অহন্ত্ৰীত্ত' এই হল) তনোতেঃ ('তন্' গাত্ৰ) পূৰ্মধা (ভাবি) একডা। (একডি ভ'হা)।

ধাত্প্ৰকৃতি বজ্বিধ—প্ৰাত্য অবিকল কণা গাড়ৰ সময় কণ, গাড়ৰ বঙৰ কণ, গাড়ৰ বঙ্গুলভ কণ, গাড়ুৰ বাজ কণ এবং গাড়ুৰ বাজসমন্ত কণ। " 'তম্' গাড়ুৰ বে পূৰ্বা বা আৰি

 [।] विकीश्वास्त्वः कर्वश्रक्तवीत्वास्त्वर्गस्थास्त्रांशिः (कः वाः) ।

र । पूत्रनाकि-प्रस्ताः (का बार)।

का दि विश्वकात्रम्, क्या दि नदयां नैनंद्रक कळाद्रवर मा कृष्ण व पर नुधानी क्रिक्ट (क्रः)।

त्रम्यक्रीकः देखि 'करकारक' वारकाः गूर्वका अङ्कता विकासः । वस्त्रियां वि वाकृः—अङ्काकः नगवन्त्रः
 तथा वस्त्र्यक्षकः । वारका वाकृत्रवरूक वस्त्रियां वाकृतकः वसः ।

व्यक्षित्र व्यक्षित्र 'सन्' वाजूब १४ व्यक्षित्र बन व्यक्षित्र मन्, वह, अङ्कि अखादाव बावा विकृष्ठ हव नाहे, केवृत्त १४ 'खन्' वाजू खादा हहें एक 'खन्तीवर' व्यक्षित्र व्यक्षित्र मध्याप्त निवास । 'खन्ति । धन्ति । 'ख

व्यम्याम—'बङ्ग्र√वीवर' यहे इन 'छन्' शङ्क नृक्षं का व्यक्ति श्रवाहा । नवामकारमि नवार कृष्टिनामि ॥ १ ॥

শ্বান্ অকাংকি স্বাং (পথের) কুটিলানি (কুটিল বা বঞ্চল্লেন্সকুর্)।
পদ্মাঃ পততের্বা পশুতের্বা পদ্মতের্বা ॥ ৮ ॥

পথাঃ ('দৰিন্' শব্দ) পততেঃ বা ('পত ্' থাতু বইকে) প্ৰতেঃ বা (না হব 'পদ্' থাতু হইতে) পথকেঃ বা (আন না হব 'পথ' থাতু হইতে) [নিপ্পাঃ } (নিপ্পাঃ)।

'শত,' 'শৰ্' ও 'শৰ' এই তিম ধাজুৱই অৰ্থ গৰম; এই তিম ধাতুহ বে স্থেম ধাতু হইতে 'পৰিম্' পৰের নিপতি করা বাইতে পারে: অৰ্থ হইবে, বাহা বারা সম্নাগহম করা হার। উপাধি ১০২ খুল লইবা।

অনুবাদ—'পৰিন্' পৰ 'প্ত' বাড় হইতে, অবহা 'প্ৰ' বাড় হইডে, অবহা 'প্ৰ' বাড় হইডে নিশার।

व्यक्तिक्षातः। ३।

আহঃ ('অহন্' নম্ব) অকতেঃ ('অক্' বাতৃ হইতে নিপার)। গতার্থক 'অক্' বাতৃর উত্তর " 'অহন্' এতেতে (উ ৬৫৫) 'অহন্' নম্ব নিপার ।

আপনীফণদিভি স্বণতেশ্চর্করীতর্ত্তম্ । ১০ ।

चाननीयनर देखि ('चाननीयनर' ध्वष्टे नच) यन्। ('कन्' नाकृत) इस्त्रीकृत्वम् (वद्गुनच कन)।

वह मुनक 'इ' वाकूद 'लिन,' विक्रकिएक बन इस 'हर्करीकि'; देश इदेएकरे 'इक्बीक' अस

भानाः गाः गर्मकृतिनाः स न्यां सङ्गिक्योगः निकानं न मन्यकृत्वावीनावककातः (कृ:) ।

याः भागानामा स्टेबा ।

শ্ৰু বাদুর কর্ব বহিশারার বইলের এবাবে কুটলর্ডি (অভান্ততে: কৌটলার্বভেতি বৈক্লা;—
বং পা:)।

বহুৰ্গৰ ব্যাইতে প্ৰবৃত্ত হয়। আ-পৃথ্যৰ গতাৰ্থক 'কণ্' বাত্য বহুৰ্গৰ কণ 'আগনীকণ'ৰ ;' ইয়া বৈধিক ৰূপ ঃ লৌকিক সংস্কৃতে চুইবে আগত্তবুং (পাং গাঞ্চৰ)। চৰ্বীত্ৰতম্— চৰ্বীতেন বৃত্তং ৰূপম্ (বৃত্তস্থাক কৰিয়া বে ৰূপ নিত চুইগাছে)।

वासूनांम-'वामनीकन्य' अहे नव 'कन्' शक्त वह नृतव बन्।

मर्गाववागामिरकेशियास्मानीकाहरूक नाव्हश्रकानाव । ১১ ।

উত্তরাণি (শংবর্জী) দশ (দশ নাব) আহিটোপ্যজনানি (নিকিটারেব্ডাক অর্থাং বিশেষ বিশেষ বেষ্ডার সহিত উপনংগুজ)* ইডি (ইচা) আচক্ষতে (আচার্থাগণ বংলম), সাংচ্যা-জানার (সাহচ্যানিবন্ধন বেষ্ডাঞ্জানের উৎপারক) [ক্ষব্ডি] (রহ)।

काशिलमें व्यवस्था नव द्वि, त्विहिंद, इतिद क्षण्यि त्व दवनी नाम (निः 5/56) व्यक्तिक इदेशाह, काशावि व्यवदे नाम; वित्वय वित्वय त्वयका महिक देशाह मानूक वर्षाद है। वापाद नाम नत्य, वित्वय वित्वय त्य त्वयका काशावि व्यवदे नाम नत्य नाम—इति देखा व्यव, त्वादि व्यवि व्यवदे व्यवद

আমবাদ --পরবর্তী ধণ্টী নাম নিভিত্ত বেষজার সহিত উপদাযুক্ত, ইয়া আচার্যাগণ বলেন; সাহচরানিবন্ধন ইয়ারা বেষজাজানের উৎপাধক হয়।

হলতি কৰ্মাণ উত্তৰে থাতৰ একাৰণ । ১২।

উত্তৰে (পরবর্ত্তী) একাংল (একাংল) খাতবং (বাজু) জনতিকর্ত্তাণঃ ('জনতি'-ক্রিয়ার অর্থাৎ 'জন্' খাতুর অর্থপ্রকাশক)।

'कर्' राष्ट्र वर्ष 'तीति भावता'; व्यवतावनम्हत्त्व पर वावत्तः, वावत्तः, वावति अपृषि त्र अवावन शक् (शावर्षभ्रकानक नव) व्यक्तित वर्षेत्राह् (कि ३१३६) काश्या व्यवक्रियांक वर्ष आवान नव वर्षाय देशायद नवत्त्वदे वर्ष 'शैक्षि नावता'। 'शक् नव अवाद्य शावर्ष-आवानक नथ—'व्यावाक' नव अवः 'ताव' नव त्वादित अव्यक्त वर्षेत्राहः। कववादो त 'शक् नव्यव वर्ष विद्याह्म 'व्यावाक' नव॰ काश नन्त्रं क्षित्र तदः। कावन, शक् त्यादात क्षर

^{)।} जानशेकार 'का बरको' हैवाल वर्षशेकहरूर कर्ष्यविवर्धः (कः वाः); कारकांशर्थक ह्याँ। कासरम द्वाप् (कः); कारकांशर्थक वर्ष्यक्रीयर काम् (तावन)।

मान्द्रि दिन्द्रि केन्द्रकाम क्षित्रान्त द्वृत्वानावान (देशावित्यकावित्यः (पः वाः)।

 ⁽क्ट आमामनम् ? অবিধিটাকেতের বালের নাক্চার্কন ক্ষ্ কিলো ভাবার (क्ट चांट)।

 [।] केल्रा शंका जानाकन्यां अकान (का थाः)।

থাত্র সর্বপ্রকাশক সনেও 'নাম'লইও পঠিত ক্রীয়াছে—অগভার্ক থাতুসমূত্রের মধ্যে 'ভাষ্থ' শক্ত, কাল্যার্ক থাতুসমূরের মধ্যে 'উলিক্' লক, ব্যাগ্রার্ক থাতুসমূহের মধ্যে 'আফাণ' লক এবং 'আগুবান' লক, গ্রানার্থক থাতুসমূহের মধ্যে 'বিচর্গণি লক প্রিমুট হয় ৷

चानुवान-भरवर्शे बनावन वाष्ट् 'बनफि'-क्रियाव चर'ळवानव।

ভাৰত্যেৰোভৰাৰি কলতো নামখেয়ানি নামখেয়ানি । ১০।

উত্তরাণি (পরবন্ধী) ভাবন্ধি এব (ভংকৰোক পর্বাৎ একারণ) [নামধেয়ানি] (নাম) লগতঃ (প্রবীশ্র বছর)' নামধেয়ানি (নাম)।

জননাৰ্থক খাতৃসমূহের অৰ্থাৎ খাহৰ্থপ্ৰকাশক শ্ৰসমূহের পরে জন্ত কল্পীনিকিন্ন জনশাকৰৎপুঞ্চতি এগানটী প্ৰথম বছৰ নাম (নিঃ ১/১৭) অভিচিত চুইবাছে। নামৰেয়ানি এই শব্দের যে বিক্তি চুইয়াছে, ভাহা স্থ্যাবস্থাবিস্ফ্রনার্থ । ১

व्यक्त्रवाम-भववर्षी करशःवाक चर्यार अवावन नाथ वाशीत वचत नाथ।

। অটাবিংশ পরিচ্ছেদ সমাও । বিতীয় অধ্যায় সমাও

श्रास्त्र ग्रेथियकः नवत्र नामकानि (पः पाः)।

२। शक्रवानीकावावगडिनवाचार्या विवकानः (३:)।